



ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ 2011- 2014

Ενότητα 1: Στρατηγικός σχεδιασμός

ΓΟΥΡΝΕΣ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011



ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

ΣΧΕΔΙΟ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ 2011 – 2014

Ενότητα 1: Στρατηγικός σχεδιασμός

Δυνάμει του άρθρου 266 του Ν3852/10 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» και των
άρθρων 203-207 του Ν3463/06 «Κώδικας Δήμων Κοινοτήτων»

ΓΟΥΡΝΕΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ (Ενότητα 1^η)

Δήμαρχος Χερσονήσου, Ζαχαρίας Δοξαστάκης του Εμμανουήλ

Ειδικοί Σύμβουλοι Δημάρχου:

1. Νηστικάκη Αναστασία του Μιχαήλ, ΠΕ Χημικών Μηχανικών
2. Περδικογιάννη Ειρήνη του Μηνά, ΠΕ Αρχιτεκτόνων
3. Λιαπάκης Μηνάς του Εμμανουήλ, ΤΕ Τουριστικών Επαγγελματιών

Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου:

1. Μαραγκάκη Ελένη του Ανδρέα, Υπάλληλος ΠΕ
2. Συμεωνίδου Μαρία του Βασιλείου, Υπάλληλος ΠΕ
3. Μιχελεκάκης Εμμανουήλ του Κων/νου, Υπάλληλος ΠΕ

Διεπιστημονική Ομάδα Έργου:

1. Μαστοράκης Ιωάννης του Θωμά, Αντιδήμαρχος Οικονομικών Θεμάτων & Διαχείρισης Περιουσίας
2. Βασιλάκης Νικόλαος του Εμμανουήλ, Διευθυντής Διοικητικών Υπηρεσιών
3. Τασιούδη Καλλιρόη, Διευθύντρια Οικονομικών Υπηρεσιών
4. Κασωτάκης Σταύρος του Δημητρίου, Διευθυντής Τεχνικών Έργων
5. Γκιούλμπας Γεώργιος του Νικολάου, Γενικός Διευθυντής Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης Χερσονήσου
6. Μανουσάκη Ανδρονίκη Νυμφοδώρα του Γεωργίου, Υπάλληλος ΤΕ, ΝΠΔΔ Λιμενικό Ταμείο Χερσονήσου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Πολύ ορθά, κατά τη γνώμη μου, θεσμοθετήθηκε με τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ), Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/2006 τ.Α') η σύνταξη των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π.) των Δήμων. Δυστυχώς, όμως, οι πρόνοιες των νομοθετικών ρυθμίσεων δεν έλαβαν υπόψη τους τις δυνατότητες & τις εμπειρίες των ΟΤΑ να τα αξιοποιήσουν ως εργαλεία τους και να τα εντάξουν στην προσπάθεια τους για την ενίσχυση και την υποστήριξη των αναπτυξιακών τους πολιτικών και του Δημοκρατικού Προγραμματισμού.

Μάλλον, ο θεσμός, εισήχθη, ως μέσο ελέγχου της διαχείρισης των ΟΤΑ.

Η κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος πρέπει να βασίζεται στον καθορισμό των στρατηγικών επιλογών του ΟΤΑ, στην επιλογή των στόχων και των προτεραιοτήτων. Ασφαλώς, απαραίτητη προϋπόθεση του όποιου επιχειρησιακού προγράμματος, είναι η αποσαφήνιση των οικονομικών πόρων που διαθέτει ο Δήμος, ως βάση υλοποίησης.

Η κακή οικονομική συγκυρία που βιώνουμε ως χώρα έχει επηρεάσει αρνητικά ολόκληρη την κοινωνία και ασφαλώς τον Δήμο μας, ως οργανισμό, ο οποίος έχει στερηθεί θεσμοθετημένων πόρων και έχει απολέσει σημαντικό μέρος των ίδιων πόρων τους. Η αποτελεσματική και αποδοτική αξιοποίηση αυτών των περιορισμένων τοπικών πόρων, απαιτεί και προϋποθέτει από την πλευρά του Δήμου τον ορθό προσδιορισμό των στρατηγικών επιλογών, την αξιολόγηση και διάγνωση της κοινωνικής και οικονομικών κατάστασης στην περιοχή του Δήμου, της υφιστάμενης κατάστασης στο εσωτερικό του καθώς και της κατάστασης του ευρύτερου περιβάλλοντος (περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό).

Σκοπός και επιδίωξη μας είναι να προκύψει από το στρατηγικό σχέδιο, ένα έγκυρο πρόγραμμα δράσης του Δήμου. Ο προγραμματικός ρόλος του Δήμου θα επιτευχθεί μόνο αν δημιουργηθούν στο εσωτερικό του Δήμου, δομές προγραμματισμού ουσιαστικές, που θα στελεχώνονται από κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό, σε μόνιμη βάση.

Επιδιώκουμε και στοχεύουμε το Ε.Π. να αποτελέσει εργαλείο σύγχρονης διοίκησης των δημοτικών υπηρεσιών, εργαλείο βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών στους δημότες και παράλληλα μέσο για να ενισχυθεί ο κοινωνικός έλεγχος, αφού συμβάλλει στη δημοσιοποίηση των στόχων της δημοτικής αρχής και παρέχει δυνατότητες αξιολόγησης.

Το Ε.Π. θα βοηθήσει να γίνουν ουσιαστικές και αποτελεσματικές παρεμβάσεις και ο σχεδιασμός του Δήμου να ικανοποιεί τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας. Αυτό θα επιτευχθεί και θα υποστηριχθεί με την καθιέρωση διαδικασιών συμμετοχής,

παρακολούθησης, αξιολόγησης του Ε.Π. από την τοπική κοινωνία σε συνεργασία με τον Δήμο. Έτσι, το Ε.Π. θα αποκτήσει ουσιαστική υπόσταση και νόημα και δεν θα εξελιχθεί σε μια ακόμη τυπική γραφειοκρατική υποχρέωση του Δήμου.

Η 1^η Ενότητα του Ε.Π. (υφιστάμενη κατάσταση – Στρατηγικός Σχεδιασμός) ολοκληρώθηκε μετά από πολύ κόπο & προσπάθεια και κάτω από αντίξοες συνθήκες και σ αυτό βοήθησαν τα μέλη της Διεπιστημονικής Ομάδας Έργου, το Γραφείο Προγραμματισμού του Δήμου και οι Ειδικοί Σύμβουλοι του Δημάρχου, στους οποίους εκφράζω τις ευχαριστίες μου.

Γούρνες 14/10/2011

Ο Δήμαρχος

Ζαχαρίας Εμμ. Δοξαστάκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
A. Θεσμικό πλαίσιο του σχεδιασμού (γενικό και ειδικό).....	10
B. Σκοποί των πενταετών Επιχειρησιακών προγραμμάτων.....	15
Γ. Διαδικασίες κατάρτισης Α Ενότητας «Στρατηγικός σχεδιασμός Δήμου Χερσονήσου» - Μεθοδολογική Προσέγγιση	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	22
1.1 Η περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης της χωρικής ενότητας του Δήμου Χερσονήσου	22
1.1.1 Βασικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου	22
1.1.2 Βασικά πληθυσμιακά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου	26
1.1.3 Βασικά κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου	35
1.1.3.1 Κοινωνικές υπηρεσίες.....	35
1.1.3.2 Μετανάστες.....	42
1.1.3.3 Ισότητα των δύο φύλων.....	42
1.1.3.4 Νεολαία.....	42
1.1.4 Υγεία – Αθλητισμός.....	44
1.1.4.1 Πρωτοβάθμια Φροντίδα στον Δήμο Χερσονήσου	44
1.1.4.2 Ιατρεία Διακοπής Καπνίσματος.....	48
1.1.4.3 Ιδιωτική πρωτοβουλία στην παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας	49
1.1.4.4 Επείγουσα προνοσοκομειακή ιατρική – λειτουργία σταθμού ΕΚΑΒ στο Δήμο Χερσονήσου.....	50
1.1.4.5 Αρμοδιότητες στον τομέα υγείας του Δήμου ως ΟΤΑ (πολιτικά όργανα – υπηρεσίες)	51
1.1.5 Παιδεία – Εκπαίδευση	53
1.1.5.1 Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί	53
1.1.5.2 Ιδιωτικοί βρεφικοί – παιδικοί σταθμοί.....	53
1.1.5.3 Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	54
1.1.5.4 Προγράμματα κατάρτισης – δια βίου μάθησης.....	55
1.1.5.5 Τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης.....	57
1.1.5.6 Οργανισμός Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ΟΤΕΚ	59
1.1.5.7 Ινστιτούτο επαγγελματικής κατάρτισης Ηρακλείου – Παράρτημα Γούρνες (Π.Α.Β.Γ.).....	59
1.1.5.8 ΟΤΕΚ Σχολή τουριστικών επαγγελματιών/ Ξεναγών.....	60

1.1.6 Πολιτιστικοί πόροι και δραστηριότητα.....	61
1.1.6.1 Ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Γουβών.....	61
1.1.6.2 Ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Επισκοπής.....	70
1.1.6.3 Ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Μαλίων.....	74
1.1.6.4 Ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Χερσονήσου.....	80
1.1.6.5 Συνολική αποτίμηση των πολιτιστικών πόρων του Δήμου.....	97
1.1.7 Βασικά οικονομικά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου.....	106
1.1.7.1 Τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης.....	106
1.1.7.2 Ανεργία – Απασχόληση.....	107
1.1.7.3 Πρωτογενής τομέας.....	108
1.1.7.4 Δευτερογενής τομέας.....	111
1.1.7.5 Τριτογενής τομέας – Τουρισμός.....	112
1.1.8 Βασικά χωροταξικά και πολεοδομικά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου.....	119
1.1.8.1 Οικιστική Οργάνωση.....	119
1.1.8.2 Θεσμικό πλαίσιο και καθεστώς (εγκριμένα σχέδια, παραδοσιακοί οικισμοί).....	125
1.1.8.3 Αστικές υποδομές και αστικός εξοπλισμός.....	126
1.1.9 Βασικά περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου.....	139
1.1.9.1 Φυσικοί Πόροι και Οικοσυστήματα.....	139
1.1.9.2 Χλωρίδα & Πανίδα.....	147
1.1.9.3 Γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά.....	147
1.1.9.4 Υδρογεωλογικά Στοιχεία.....	148
1.1.9.5 Διαχείριση Υπόγειων Υδάτων.....	150
1.1.9.6 Μετεωρολογικά Στοιχεία.....	151
1.1.9.7 Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι.....	153
1.1.9.8 Η διαχείριση στερεών αποβλήτων στο Δήμο.....	156
1.1.9.9 Ύδρευση – Άδρευση & Αποχέτευση (διαχείριση υγρών αποβλήτων στο Δήμο).....	158
1.1.10 Βασικά χαρακτηριστικά των σχέσεων και των αλληλεξαρτήσεων του με τους γειτονικούς Δήμους και την ευρύτερη περιοχή.....	170
1.1.10.1 Μετακινήσεις εργαζομένων – ροές.....	170
1.1.10.2 Δημόσιες υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια του Δήμου.....	170
1.1.10.3 Φορείς υπερτοπικής κλίμακας που βρίσκονται στα όρια του Δήμου.....	171
1.1.11 Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου.....	176
1.2 Βασικά οργανωτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του Δήμου.....	192
1.2.1 Οργάνωση υπηρεσιών του Δήμου.....	192
1.2.1.1 Αρμοδιότητες κεντρικών υπηρεσιών (απευθείας υπαγόμενες στο Δήμαρχο).....	198
1.2.1.2 Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Ποιότητας ζωής.....	209

1.2.1.3 Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών	223
1.2.1.4 Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών.....	240
1.2.1.5 Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών.....	246
1.2.1.6 Διεύθυνσης Δημοτικής Αστυνομίας	255
1.2.1.7 Αποκεντρωμένες υπηρεσίες στις Δημοτικές Ενότητες.....	258
1.2.2 Νομικά πρόσωπα του Δήμου	265
1.2.2.1 Ιδρύματα και ΝΠΔΔ των δήμων (Πρόγραμμα «Καλλικράτης» ν. 3852/2010, άρθρα 102 και 103).....	265
1.2.2.2 Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ	268
1.2.2.3 Σχολικές Επιτροπές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	277
1.2.2.4 Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου Κοινωνικής Προστασίας & Αλληλεγγύης Δήμου Χερσονήσου	279
1.2.2.5 Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Χερσονήσου "Κ.Ε.Δ.Χ"	284
1.2.2.6 Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χερσονήσου (Δ.Λ.Τ.Χ).....	290
1.2.2.7 Κοινωφελές Μη Κερδοσκοπικό Ίδρυμα « ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ» (ΝΠΔΔ).....	307
1.2.2.8 Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Χερσονήσου (Δ.Ε.Υ.Α.Χ)	308
1.2.2.9 Διαχείριση Ακτών Μαλίων Μονομετοχική Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. Δ.Α.ΜΑΛ. Α.Ε	322
1.2.2.10 Αναπτυξιακή Γουβών Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ.....	326
1.2.4 Καταγραφή της κινητής και ακίνητης περιουσίας του Δήμου Χερσονήσου	335
1.2.5 Οικονομική Ανάλυση του Δήμου Χερσονήσου.....	351
1.2.5.1 Έσοδα.....	353
1.2.5.2 Αποτελεσματική οικονομική διαχείριση : βεβαιωθέντα / εισπραχθέντα έσοδα ..	358
1.2.5.3 Βαθμός υλοποίησης προϋπολογισμού: βεβαιωθέντα / προϋπολογισθέντα έσοδα	359
1.2.5.4 . Αξιολόγηση εσόδων	362
1.2.5.5 . Έξοδα.....	362
1.2.5.6 Οι δραστηριότητες του Δήμου : κατανομή εξόδων ανά υπηρεσία	364
1.2.5.7. Σταθερότητα και αστάθεια οικονομικών μεγεθών : πληρωθέντα προς προϋπολογισθέντα έξοδα.....	364
1.2.5.8. Ανταποδοτικές υπηρεσίες	367
1.2.5.9. Αξιολόγηση εξόδων - Προτάσεις	367
1.3 Η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης.....	368
1.3.1 Τα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης για την επόμενη μεσοπρόθεσμη περίοδο.....	368
1.3.1.1 Τα κρίσιμα ζητήματα συνολικά για την περιοχή	368
1.3.1.2 Τα κρίσιμα ζητήματα ανα δημοτική/ τοπική ενότητα όπως ετέθησαν κατά την εσωτερική διαβούλευση	370

1.3.2 Αξιολόγηση πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων, ευκαιριών και περιορισμών	376
1.3.2.1 SWOT ανάλυση για την περιοχή του Δήμου, ως αναπτυξιακός χώρος	376
1.3.2.2 SWOT Ανάλυση για το Δήμο, ως οικονομικός/ διοικητικός οργανισμός	390
1.3.3 Καταγραφή στάσεων και αντιλήψεων μέσω της διαβούλευσης με τα Τοπικά Συμβούλια	403
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ	
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	410
2.1 Στρατηγικός Σχεδιασμός.....	410
2.1.1 Αποστολή, Όραμα, Αρχές Λειτουργίας και Διακυβέρνησης	411
2.1.2 Αποστολή.....	412
2.1.3 Όραμα.....	412
2.1.4 Κατευθυντήριες Αρχές	412
2.2 Διασύνδεση Τοπικού και Περιφερειακού Σχεδιασμού	412
2.3 Διατύπωση του αναπτυξιακού οράματος	416
2.4 Προσδιορισμός της στρατηγικής.....	418
2.5 Προσδιορισμός των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων	422
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ, ΧΑΡΤΩΝ, ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	425
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	429

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α. Θεσμικό πλαίσιο του σχεδιασμού (γενικό και ειδικό)

Η συγκυρία της νομοθέτησης του σύγχρονου πλαισίου για την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση, μέσα από το Ν 3852/10, αλλά και η αδιαμφισβήτητη αρνητική δημοσιονομική κατάσταση του κράτους, παρά τις δυσκολίες, μπορούν να δημιουργήσουν συνθήκες αυστηροποίησης και προτυποποίησης του αναπτυξιακού προγραμματισμού της χώρας σε όλα τα επίπεδα. Η έλλειψη πόρων, η προγραμματική ανεπάρκεια στην τοπική κλίμακα και η απουσία ουσιαστικού ελέγχου των δαπανών έχουν δημιουργήσει ένα άκρως αρνητικό περιβάλλον για τη σύγχρονη τοπική αυτοδιοίκηση, που καλείται τώρα να σηκώσει το μεγάλο βάρος της μεταρρύθμισης, αλλά και της επανεκκίνησης της ελληνικής οικονομίας προωθώντας βιώσιμες τοπικές αναπτυξιακές πολιτικές.

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων, δύναται να παίξουν ένα ρόλο ιδιαίτερα σημαντικό στην προσπάθεια των ΟΤΑ να ιεραρχήσουν τις ανάγκες του, να αξιολογήσουν τη δράση τους και να επιτύχουν την ωρίμανση διαδικασιών και έργων για την περιοχή αναφοράς του. Αυτό θα συμβεί μονάχα όταν από κοινού, οι δημοτικές αρχές, οι υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα του Δήμου, αλλά και οι πολίτες αποφασίσουν να συμμετάσχουν στη σύνταξη και υιοθέτηση ενός εργαλείου «μπούσουλα» που χαράσσει στρατηγική και μεθοδεύει την υλοποίηση έργων και παρεμβάσεων με προκαθορισμένο ορίζοντα.

Με βάση τον Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων (ΚΔ&Κ, Ν. 3463/2006 - ΦΕΚ 114 - 08.06.2006) προβλέπεται η υποχρεωτική εκπόνηση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων - Σχεδίων (Επ.Π) για ΟΤΑ με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους και προαιρετική για τους υπόλοιπους, με βάση και προδιαγραφές που εκπόνησε το **ΥΠΕΣΔΔΑ** σε συνεργασία με την ΕΕΤΑΑ. Παρά την υποχρεωτική εκπόνηση δεν υφίσταται καμία δέσμευση για την χρηματοδότηση των δράσεων που περιγράφουν, από κανένα από τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα είτε εθνικής, είτε ευρωπαϊκής προέλευσης. Θεματικά κινούνται στην τεκμηρίωση δράσεων που θα κληθεί να υλοποιήσει ένας ΟΤΑ στους τομείς της αρμοδιότητάς του, αλλά και στην περιγραφή δράσεων που εκτιμάται ότι είναι σκόπιμες να υλοποιηθούν από άλλους φορείς που έχουν ως χώρο δράσης τα όρια του κάθε ΟΤΑ. Η προβλεπόμενη διάρκεια υλοποίησής τους είναι με βάση τον Κώδικα η διάρκεια μιας δημαρχιακής θητείας.

Στο Ν 3852/2010, επιχειρείται η μετεξέλιξη του θεσμού του Ε.Π. των ΟΤΑ και αναφέρεται ρητά η υποχρέωση όλων των Δήμων (325) στην εκπόνηση Πενταετούς Επιχειρησιακού Σχεδίου και των αντιστοίχων Ετησίων Σχεδίων Δράσης αυτού. Ωστόσο, η εμπειρία από την πρώτη εφαρμογή του θεσμού, όπως αυτός περιγραφόταν στον ΚΔΚ - αλλά και στις μετέπειτα κανονιστικές αποφάσεις επί του περιεχομένου που εξέδωσε το ΥΠΕΣ - παρατηρήθηκε η απαξίωση του ρόλου του και η μικρή προστιθέμενη αξία του ως εργαλείο σχεδιασμού και προγραμματισμού της ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών των υπό μελέτη περιοχών. Κύρια χαρακτηριστικά αυτής της ανεπιτυχούς εφαρμογής του θεσμού, αποτέλεσε μεταξύ άλλων η έλλειψη δεσμευτικότητας υλοποίησης από τη μια, αλλά και της μη εξασφάλισης των πόρων που περιγραφόταν σε αυτό. Η εμπειρία της εφαρμογής του θεσμού κατέδειξε, επίσης, την απαξίωση του ως βασικό εργαλείο σχεδιασμού, λόγω της υπερ-ρύθμισης των προδιαγραφών εκπόνησης, δημιουργώντας συγχύσεις και κάνοντας το Σχέδιο τελικά δυσνόητο από τις υπηρεσίες του ΟΤΑ, ακυρώνοντας έτσι τον χαρακτήρα του «ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ» σχεδιασμού που το πνεύμα του νομοθέτη του 3463/06, ήθελε να προσδώσει στα ΕΠ των ΟΤΑ. Την τρέχουσα περίοδο, το ΥΠΕΣ εξέδωσε το 89/2011 ΠΔ που τροποποιεί το αντίστοιχο 185/2007 ΠΔ που αφορά στις προδιαγραφές των ΕΠ με βάση τον ΚΔΚ (3463/06) και προσδιορίζονται νέες προδιαγραφές εκπόνησης, προσαρμοσμένες στα νέα δεδομένα του Καλλικράτη. Ο Οδηγός εκπόνησης από την ΕΕΤΑΑ δεν αποτελεί νομική δέσμευση επί των αναφερομένων σε αυτήν, παρά μόνον οι διατάξεις του ΠΔ με τις προδιαγραφές και τις διαδικασίες που έχει εκδώσει το ΥΠΕΣ (Διεύθυνση αναπτυξιακών προγραμμάτων).

Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας ενός επιχειρησιακού σχεδίου οποιουδήποτε ΟΤΑ, κρίνεται από το κατά πόσο: 1) καταφέρνει να ενσωματώσει τις υπερκείμενες προβλέψεις και πολιτικές που παράγονται από τα σχέδια ανωτέρων χωρικά επιπέδων και 2) αν επιτυγχάνει να συνδυάσει τις πολιτικές και τα μέσα που ο εθνικός αναπτυξιακός προγραμματισμός του προσφέρει (ΠΔΕ, ΕΣΠΑ, σύγχρονα εργαλεία όπως Jessica κ.α.), προς όφελος της δραστηριότητας του και εν γένει της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας που αντιπροσωπεύει. Η διαγραμματική απεικόνιση των επιπέδων του αναπτυξιακού σχεδιασμού και προγραμματισμού, όπως φαίνεται στο σχήμα που ακολουθεί, εμφανίζει μια πληρότητα καλύπτοντας όλα τα χωρικά επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό και υπο-περιφερειακό).

Πίνακας σχεδίων & προγραμμάτων αναπτυξιακού σχεδιασμού

Επίπεδο	Είδος Σχεδίου ή Προγράμματος	Θεσμικό Πλαίσιο
Εθνικό	Εθνικό Πρόγραμμα Σταθερότητας και	Το προβλέπει το άρθρο 4 του

	Ανάπτυξης (περιλαμβάνει και το Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων)	Κανονισμού 1466/97 του ΕΚ
	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ)	Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το ΕΣΠΑ και τα ΤΕΠ είναι:
	Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΤΕΠ), Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ), ΕΠ «Αλιείας»	- Ν. 3614/2007 (ΦΕΚ Α 267) - Ν. 3840/2010 (ΦΕΚ Α 53) - ΥΑ 14053/ΕΥΣ 1749/27-3-2008 (ΦΕΚ Β 540)
	Αναπτυξιακός - Επενδυτικός Νόμος	Ν. 3908/2011
Περιφερειακό	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ)	Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα ΠΕΠ είναι: - Ν. 3614/2007 (ΦΕΚ Α 267) - Ν. 3840/2010 (ΦΕΚ Α 53) - ΥΑ 14053/ΕΥΣ 1749/27-3-2008 (ΦΕΚ Β 540)
	Πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα (αιρετών Περιφερειών)	Ν. 3852/2010 (άρθρο 268)
	Ετήσια Προγράμματα Δράσης	
Κατώτερο του Περιφερειακού (τοπικό)	Πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα ΟΤΑ ά βαθμού	Ν. 3463/2006 – ΚΔΚ (άρθρο 203)
	Ετήσια Προγράμματα Δράσης	Ν. 3852/2010 (άρθρο 266)
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	Ν 1622/1986 – ΦΕΚ Α 92/ 14.07.1986, Ν. 3614/2007 – ΦΕΚ Α 267/ 03.12.2007, Ν. 3299/2004 – ΦΕΚ 261 - 23.12.2004, Ν 3463/2006 – ΦΕΚ 114 - 08.06.2006	

Πηγή: ίδια επεξεργασία

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Χερσονήσου, λοιπόν, πρέπει να απαντά με σαφή και τεκμηριωμένο τρόπο στα ακόλουθα, ενδεικτικά, πλην όμως καίρια, ερωτήματα:

- Πού βρίσκεται σήμερα ο Δήμος, σε σύγκριση και σε σχέση με τον υπόλοιπο Νομό ή την Περιφέρεια, με τα εθνικά και τα ευρωπαϊκά ή και, ευρύτερα ακόμη, με τα διεθνή δεδομένα και επίπεδα ανάπτυξης;
- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά του Δήμου; Ποια τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία του; Ποιες οι ευκαιρίες και ποιοι οι περιορισμοί που δρουν στην αναπτυξιακή διαδικασία και προοπτική του Δήμου;

- Ως Διοίκηση και ως Πολίτες-Δημότες αυτού του τόπου: Πού θέλουμε να πάμε; Ποιές είναι οι αξίες μας; Ποιοί είναι οι στόχοι μας;
- Ποιό είναι το όραμά μας και με ποιόν τρόπο θα μπορέσουμε να το πετύχουμε;
- Ποιες είναι οι προτεραιότητές μας; Σε ποιους τομείς πρέπει να δώσουμε βαρύτητα;
- Ποια είναι τα μέσα (οργανωτικά, επιχειρησιακά, λειτουργικά, οικονομικά) που μπορούμε να έχουμε στη διάθεσή μας και πώς μπορούμε να τα αξιοποιήσουμε κατά τον καλύτερο / βέλτιστο δυνατό τρόπο για να εξυπηρετήσουμε αυτές τις προτεραιότητες;
- Τι αποτελέσματα θα έχουμε; Ποιους δείκτες θα εφαρμόσουμε για να αξιολογήσουμε τα αποτελέσματα, για να παρακολουθήσουμε και αποτιμήσουμε την υλοποίηση των στόχων μας;

Η Εκτελεστική Επιτροπή του Δήμου (ως καθ' ύλην και εκ του νόμου αρμόδια) έχει προγραμματίσει τη σύνταξη ενός Επιχειρησιακού Σχεδίου, όχι με απλά κανονιστική – διεκπεραιωτική διάσταση, αλλά ενός σχεδίου με επιστημονικά τεκμηριωμένη στρατηγική και παρεμβάσεις. Επιτυχημένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, είναι το ΕΠ εκείνο που καταφέρνει να διαγνώσει τις τοπικές ανάγκες, να τις ιεραρχήσει, να περιγράψει τη διαδικασία ωρίμανσης του έργου και τέλος να συνδέσει το έργο με τις υφιστάμενες πηγές χρηματοδότησης. Επιπρόσθετα, η συμβολή του Επιχειρησιακού Προγράμματος, συνίσταται μεταξύ άλλων:

- Στην εξειδίκευση των αναπτυξιακών κατευθύνσεων και στρατηγικών στόχων του ΠΕΠ της Χωρικής Ενότητας Κρήτης 2007-2013 για την περιοχή του Δήμου Χερσονήσου, εξασφαλίζοντας παράλληλα τις αναγκαίες συνέργιες τόσο με τα λοιπά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2007-2013 όσο και με τις παράλληλες πολιτικές και προγράμματα, εθνικά και ευρωπαϊκά,
- Στον εντοπισμό των υλοποιούμενων και των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων στις περιοχές αυτές και στην εκτίμηση της σκοπιμότητας και δυνατότητας ένταξης τους προγραμματισμό της περιόδου 2007-2013
- Στο να προτείνει παρεμβάσεις - δράσεις σε συνέργεια με όλα τα διαρθρωτικά ταμεία (Ε.Κ.Τ., κ.λ.π.)
- Στην αποτίμηση των καλών πρακτικών και την αξιολόγηση της χρησιμότητας τους για τη συγκεκριμένη περιοχή, λαμβάνοντας υπόψη και τις εξελίξεις στις ευρωπαϊκές πολιτικές (π.χ. Territorial Agenda)

- Στην πρόταση κατάλληλης στόχευσης της αναπτυξιακής προσπάθειας στην περιοχή και στις επιμέρους χωρικές ενότητες της
- Στον εντοπισμό και την οργάνωση (σχεδιαστικά) σκόπιμων και εφικτών αναπτυξιακών παρεμβάσεων που δεν έχουν μέχρι στιγμής προταθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνικές, χρηματοδοτικές και οργανωτικές - διαχειριστικές προϋποθέσεις.

Με τα άρθρα 203-207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), θεσπίστηκε για πρώτη φορά, η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. .

Με το άρθρο 266 Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) επιβεβαιώνεται η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. α βαθμού.

Το Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α) με σχετικές υπουργικές αποφάσεις και εγκυκλίους που εξέδωσε έδωσε κατευθύνσεις στους ΟΤΑ α βαθμού για την κατάρτιση των Ε.Π., όπως με:

1. την Υπουργική Απόφαση 18183/2007 (ΦΕΚ 534/τ.Β'/13_4_2007) στην οποία καθορίστηκε η δομή και το περιεχόμενο των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α.
2. την αρ. 45/58939/25-10-2006 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών για το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των Ε.Π.
3. την αρ. 66/50837/14-9-2007 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών, σχετικά με τις διαδικασίες κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΟΤΑ α' βαθμού
4. το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού» με το οποίο καθορίστηκε η διαδικασία κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
5. την Υπουργική Απόφαση 5694/3-2-2011 σύμφωνα με την οποία τροποποιείται η ΥΑ 18183/13-4-2007
6. το Προεδρικό Διάταγμα 89/11 με το οποίο τροποποιείται το ΠΔ185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού».

Οι προηγούμενες θεσμικές ρυθμίσεις αποσκοπούν στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στους ΟΤΑ. Στόχος είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων των Ο.Τ.Α., να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό τους.

Β. Σκοποί των πενταετών Επιχειρησιακών προγραμμάτων

Η διεθνής εμπειρία καταδεικνύει συνεχώς, μέσα από μελέτες και πρακτικές εφαρμογές, ότι η έννοια και η πρακτική της «ανάπτυξης» στηρίζεται πλέον στον σχεδιασμό, στην έρευνα, στην αναζήτηση της καινοτομίας και στον προσδιορισμό του είδους της ανάπτυξης που επιδιώκει να πετύχει η κάθε πόλη ή περιοχή. Ο σχεδιασμός προσδιορίζεται με βάση τρεις αλληλένδετες παραμέτρους: οργανωμένη προσπάθεια, διερεύνηση εναλλακτικών σεναρίων και επίτευξη συγκεκριμένων στόχων.

Αποτελεί μια διαδικασία καθορισμού μακροπρόθεσμων στόχων και επιλογής στρατηγικών και πολιτικών υλοποίησης, η οποία βασίζεται στην επιστημονική ανάλυση, τη διεθνή εμπειρία, τις συμμετοχικές διαδικασίες και τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν στην οικονομία, στην κοινωνία και τις υποδομές κάθε περιοχής.

Αξιοποιείται η ανάλυση SWOT που αφορά μεθοδολογικό εργαλείο αξιολόγησης τόσο στο εσωτερικό (internal situation audit) όσο και στο εξωτερικό περιβάλλον (external situation audit).

Βασική αποστολή του επιχειρησιακού είναι να αποτελέσει επιχειρησιακό εργαλείο σχεδιασμού, ανάλυσης, αξιολόγησης και υλοποίησης δράσεων και πολιτικών που να συμβάλλουν στη βιώσιμη και μακροχρόνια ανάπτυξη του Δήμου Χερσονήσου. Ταυτόχρονα, το επιχειρησιακό πρόγραμμα καθίσταται αναγκαίο για την χρηματοδότηση όλων των προτεινόμενων- σε Κοινοτικά ή Εθνικά Προγράμματα- παρεμβάσεων για την ανάπτυξη της περιοχής, καθώς και για την προετοιμασία του Δήμου Χερσονήσου με στόχο την διαμόρφωση της αναπτυξιακής του στρατηγικής στην προγραμματική περίοδο που προσδιορίζεται από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013.

Οι γενικοί σκοποί των Επιχειρησιακών προγραμμάτων είναι η προώθηση της τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης των ΟΤΑ, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα κατά κύριο λόγο θα προσδιορίζει τις νέες δραστηριότητες που θα πρέπει να εκτελέσει ο Δήμος στα πλαίσια των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων του, με απώτερους σκοπούς:

- A) Την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος που συνεπάγεται την ενεργοποίηση του Δήμου στους τομείς:
 - Της προστασίας και της αειφόρου διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος
 - Της βελτίωσης του οικιστικού περιβάλλοντος
 - Των τεχνικών υποδομών και των δικτύων εξυπηρέτησης

Η δραστηριοποίηση του Δήμου στους παραπάνω τομείς γίνεται κυρίως μέσω της κατασκευής τεχνικών έργων, της παροχής υπηρεσιών συντήρησης των τεχνικών υποδομών και της θέσπισης κανονιστικών όρων και ρυθμίσεων.

Αποδέκτες των δράσεων αυτών είναι οι γεωγραφικές ενότητες του Δήμου (Δημοτικά ή τοπικά διαμερίσματα, συνοικίες ή γειτονιές).

- B) Την βελτίωση της ευημερίας των κατοίκων που συνεπάγεται την παροχή και βελτίωση υπηρεσιών στους τομείς:
 - Της Κοινωνικής Πολιτικής
 - Της Παιδείας/ Πολιτισμού/ Αθλητισμού
 - Της Οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης

Οι αποδέκτες των δράσεων αυτών είναι οι διάφορες κοινωνικο- οικονομικές ομάδες των κατοίκων της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου (π.χ. νέοι, παιδιά, ηλικιωμένοι, αγρότες, άνεργοι κ.τ.λ.)

Τα τρία στρατηγικά ερωτήματα στα οποία θα πρέπει να δοθούν απαντήσεις είναι τα εξής:

- Πρώτο: Προσδιορισμός των χαρακτηριστικών και του επιπέδου ανάπτυξης στο οποίο βρίσκεται ο Δήμος Χερσονήσου κατά την συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

- Δεύτερο: Προσδιορισμός του στόχου, δηλαδή σε ποιο τύπο ή επίπεδο ανάπτυξης επιδιώκει να φτάσει ο Δήμος Χερσονήσου.
- Τρίτο: Προσδιορισμός του τρόπου, δηλαδή ποια μέσα θα χρησιμοποιήσει ο Δήμος Χερσονήσου για να φτάσει στο επίπεδο ανάπτυξης που επιδιώκει.

Βασικός στόχος του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι να δώσει απαντήσεις στα τρία ανώτερα ερωτήματα, προκειμένου να προσδιοριστούν με σαφήνεια οι κατευθύνσεις και οι αντίστοιχες δράσεις οι οποίες θα οδηγήσουν το Δήμο Χερσονήσου στο επιθυμητό αναπτυξιακό αποτέλεσμα.

Οι επιμέρους στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος αφορούν στα εξής:

- Προσανατολισμός στο τρίπτυχο «οικονομία- κοινωνία- περιβάλλον», βασικές κατευθύνσεις της βιώσιμης ανάπτυξης,
- Προώθηση του αναπτυξιακού και κοινωνικού ρόλου του Δήμου Χερσονήσου,
- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της λειτουργίας του Δήμου Χερσονήσου,
- Αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη κατανομή και αξιοποίηση των πόρων,
- Αναζήτηση και προσέλκυση πρόσθετων οικονομικών πόρων,
- Περιορισμό της αποσπασματικής αντιμετώπισης των προβλημάτων, και
- Ενίσχυση της συνεργασίας όλων των δημιουργικών δυνάμεων και φορέων του Δήμου Χερσονήσου (Επιχειρήσεις- Δημόσιοι Τοπικοί Φορείς- Κάτοικοι) σε διαδικασίες σχεδιασμού και εφαρμογής δράσεων ανάπτυξης.

Εσωτερική ανάπτυξη του ΟΤΑ ως οργανισμού

Εκτός από τις δράσεις για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης το επιχειρησιακό πρόγραμμα περιλαμβάνει υποπρογράμματα για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του ΟΤΑ ως δημόσιου οργανισμού (ως φορέα παροχής συλλογικών αγαθών και υπηρεσιών αλλά και ως κοινωνικού και πολιτικού θεσμού), με σκοπούς τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας του. Ειδικότερα οι σχετικές δράσεις αποσκοπούν :

- στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δραστηριοτήτων και στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη

- στη βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας των ΟΤΑ μέσω του μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού προσλήψεων, της ανάπτυξης του υφιστάμενου προσωπικού, της μηχανοργάνωσης, της προμήθειας εξοπλισμού και της εξασφάλισης γης και κτιριακών εγκαταστάσεων
- στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των ΟΤΑ, μέσω του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγραμματισμού, της παρακολούθησης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ορθολογικότερης οικονομικής διαχείρισης

Ανάπτυξη των συνεργασιών του ΟΤΑ και της επιρροής άλλων φορέων

Πολλές τοπικές αρχές θεωρούν ότι ο ρόλος ενός ΟΤΑ δεν πρέπει να περιορίζεται στις οριοθετημένες από το θεσμικό πλαίσιο αρμοδιότητές του και ότι οι ΟΤΑ είναι υποχρεωμένοι να μεριμνούν για τη συνολική ευημερία της περιοχής τους. Η διοίκηση ενός ΟΤΑ γίνεται αντιληπτή όχι μόνο ως διοίκηση της παροχής ορισμένων πάγιων δημοτικών υπηρεσιών, αλλά ως μέριμνα για το σύνολο των τοπικών υποθέσεων. Σ' αυτή την κατεύθυνση το επιχειρησιακό πρόγραμμα ενός ΟΤΑ θα πρέπει να επισημαίνει τη συμβολή που μπορούν να έχουν στην ανάπτυξη της περιοχής του ΟΤΑ :

- Οι τοπικοί κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς (ιδιωτικές επιχειρήσεις, σύλλογοι και μη κυβερνητικές οργανώσεις)
- Οι γειτονικοί ΟΤΑ
- Οι λοιποί φορείς του πολιτικο-διοικητικού συστήματος της χώρας (Κεντρικοί φορείς, Περιφέρεια)

Επομένως, το επιχειρησιακό πρόγραμμα εκτός από τις υπηρεσίες, τα έργα και τις ρυθμίσεις για τα οποία είναι αρμόδιος ο ΟΤΑ, είναι δυνατό να εντοπίζει δραστηριότητες που ανήκουν στην αρμοδιότητα άλλων δημόσιων φορέων και να προσδιορίζει τις αναγκαίες ενέργειες συνεργασίας και επιρροής των φορέων αυτών από τον ΟΤΑ.

Το πρόγραμμα εκτός των άλλων στοχεύει επίσης, στην αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας των ΟΤΑ με φορείς του ιδιωτικού, δημόσιου και κοινωνικού τομέα, για τη συντονισμένη προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την από κοινού παροχή τοπικών υπηρεσιών.

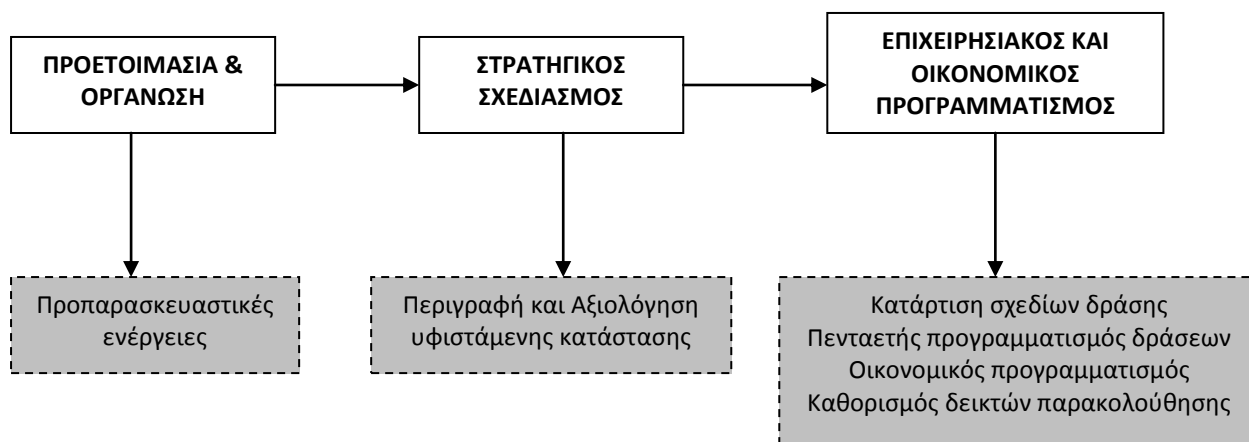
Γ. Διαδικασίες κατάρτισης Α Ενότητας «Στρατηγικός σχεδιασμός Δήμου Χερσονήσου» - Μεθοδολογική Προσέγγιση

Πλαίσιο και Στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Στα πλαίσια της εκπλήρωσης του στόχου, αυτού η μεθοδολογία εκπόνησης του ολοκληρωμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Χερσονήσου περιλαμβάνει την ολοκλήρωση τριών διακριτών σταδίων :

1. Προετοιμασία και Οργάνωση
2. Στρατηγικός Σχεδιασμός (α' Φάση του Επιχειρησιακού Προγράμματος)
3. Επιχειρησιακός & Οικονομικός Προγραμματισμός (β' Φάση του Επιχειρησιακού Προγράμματος)

Η σειρά ολοκλήρωσης των παραπάνω σταδίων, καθώς επίσης και το περιεχόμενο τους σε πρώτο επίπεδο ανάλυσης παρουσιάζονται στο ακόλουθο διάγραμμα ροής.



Τα οφέλη από την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου εκτιμάται ότι θα είναι:

1. Προστασία και Αναβάθμιση του Φυσικού Περιβάλλοντος
2. Βελτίωση της Κοινωνικής και Οικονομικής Ευημερίας
3. Βελτίωση της Αποδοτικότητας και Αποτελεσματικότητας του Δήμου
4. Βελτίωση της Παραγωγικής Ικανότητας του Δήμου
5. Βελτίωση της Ικανοποίησης των Δημοτών
6. Βελτίωση της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου

Μεθοδολογία που ακολουθείται

Η μεθοδολογία που ακολουθείται για την εκπόνηση του ΕΠ, βασίζεται στην ανάγκη επίτευξης του τελικού αποτελέσματος, που αφορά στη σύνταξη και αποδοχή ενός προγραμματισμού που ανταποκρίνεται στην υφιστάμενη κατάσταση και που μπορεί να λειτουργήσει μέσα στα πλαίσια τόσο της θεσμικής κατοχύρωσης, όσο και των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων που παρέχονται.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την κατάρτιση της Α φάσης του ΕΠ. περιέλαβε τα ακόλουθα:

- Συγκρότηση διεπιστημονικής ομάδας έργου με απόφαση Δημάρχου (αρ. Απόφασης 52) στις 19/8/2011.
- Προετοιμασία και αποστολή ενημερωτικών επιστολών και σχετικών ερωτηματολογίων συμπλήρωσης σε υπηρεσίες Δήμου, ΝΠΔΔ, Δημοτικές & Τοπικές Κοινότητες και δημοτικές παρατάξεις της μειωψηφίας του Δημοτικού Συμβουλίου στις 26/8/2011. Απεστάλησαν 4 επιστολές και 2 διαφορετικά ερωτηματολόγια.
- Η Διεπιστημονική Ομάδα έργου συνεδρίασε στις 01/09/2011 παρουσία Δημάρχου ο οποίος και παρουσίασε τις γενικές αρχικές κατευθυντήριες γραμμές για την Τοπική και Εσωτερική Ανάπτυξη του Δήμου Χερσονήσου στα πλαίσια της εκπόνησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου.
- Συλλογή στοιχείων υφιστάμενης κατάστασης Δήμου (χωρική ενότητα και Οργανισμός) μέσω των ερωτηματολογίων, της βοήθειας των υπηρεσιών και ειδικών συνεντεύξεων. Ο χρόνος που απαιτήθηκε ήταν από 26/8/2011 μέχρι και 05/10/2011. Κατά το διάστημα αυτό η Διεπιστημονική Ομάδα έργου συνεδρίασε 5 φορές με αντικείμενο την ενημέρωση προόδου σε σχέση με την συλλογή στοιχείων της υφιστάμενης κατάστασης.
- Στις 3/10/2011 και λόγω της έκδοσης του Π.Δ 89/2011 (ΦΕΚ 30/09/2011) πραγματοποιήθηκε τελική συνάντηση της Διεπιστημονικής Ομάδας έργου μαζί με το αρμόδιο σε θέματα προγραμματισμού αυτοτελές γραφείο του Δήμου. Έγινε ενημέρωση και ανάλυση των νέων δεδομένων – βημάτων που πρέπει να ακολουθηθούν σε σχέση με την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και παραδόθηκαν τα μέχρι τότε συλλεγμένα στοιχεία και ερωτηματολόγια της υφιστάμενης κατάστασης.
- Η εκτελεστική Επιτροπή παρακολούθησε και συντόνισε τις εργασίες της διεπιστημονικής ομάδας έργου του Ε.Π. του Δήμου.

- Το τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου συνέταξε την Ενότητα 1: Στρατηγικός σχεδιασμός την οποία κα παρέδωσε στην εκτελεστική επιτροπή στις 14/10/2011

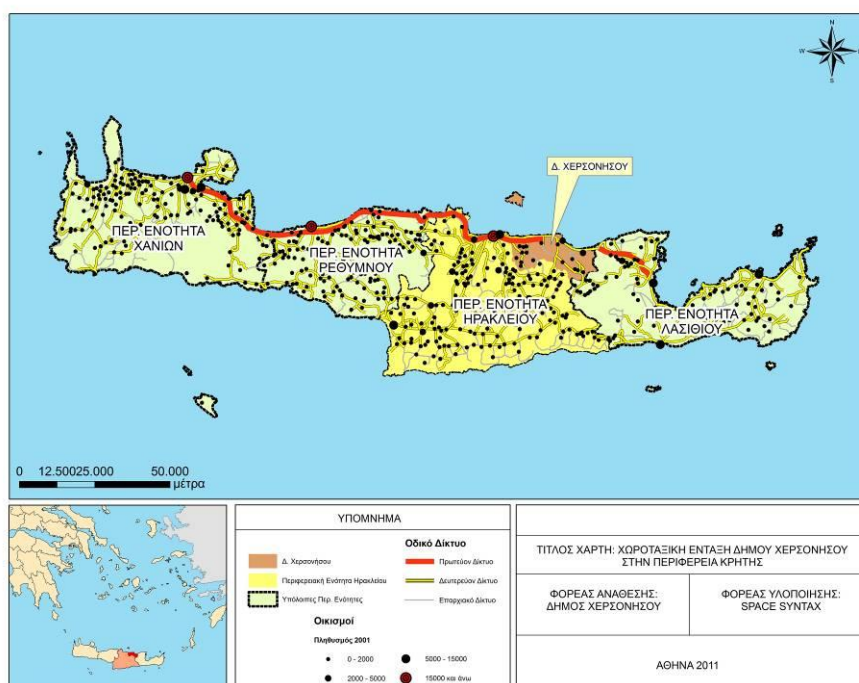
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1.1 Η περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης της χωρικής ενότητας του Δήμου Χερσονήσου

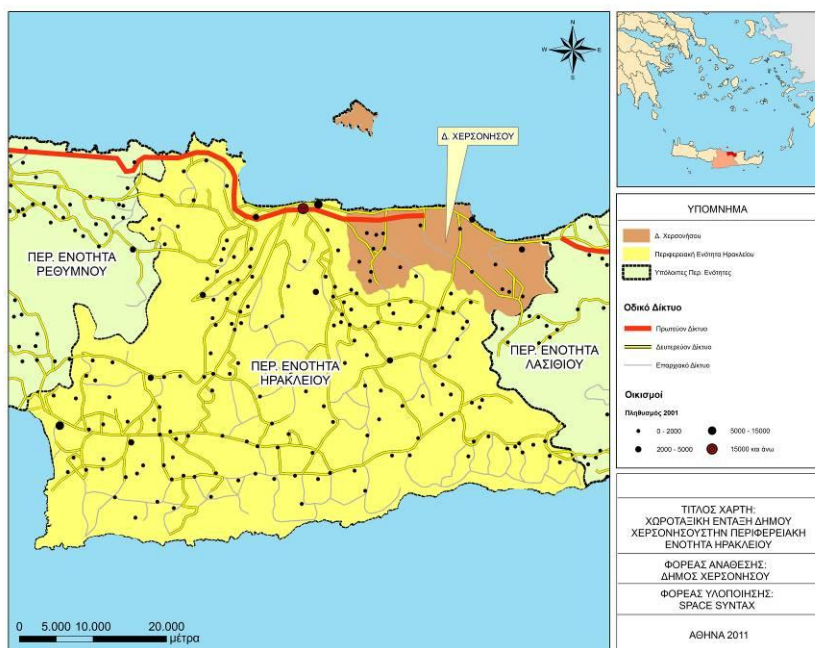
1.1.1 Βασικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου

Ο Δήμος Χερσονήσου, όπως συστάθηκε από το Ν. 3852/2010 (Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης), αποτελείται από τους πρώην Δήμους Χερσονήσου, Γουβών, Μαλίων και Επισκοπής και έχει ως έδρα του, τον οικισμό Γουρνών, της Δημοτικής κοινότητας Ανώπολης. Ο Δήμος βρίσκεται στο βορειο-ανατολικό τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου και σε κεντροβαρή θέση σε σχέση με τον περιφερειακό αναπτυξιακό άξονα που ορίζεται από τον ΒΟΑΚ. Ο νεοσύστατος Δήμος Χερσονήσου καλύπτει συνολικά πλέον μια έκταση 271,580 τετραγωνικών χιλιομέτρων με ακτογραμμή που ξεπερνά τα 38 χιλιόμετρα και γεωγραφικά συνορεύει με τους Δήμους Ηρακλείου και Αρχανών- Αστερουσίων στα δυτικά, με το Δήμο Αγίου Νικολάου ανατολικά, με τους Δήμους Οροπεδίου Λασιθίου (περ. Ενότητας Λασιθίου) και Μίνωα Πεδιάδος στα νότια.

Χάρτης 1 Χωροταξική ένταξη του Δήμου Χερσονήσου στην Περιφέρεια Κρήτης



Χάρτης 2 Χωροταξική ένταξη Δήμου Χερσονήσου στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου



Το 1990 συστάθηκε ο Δήμος Γουβών με την απόσπαση του οικισμού Γούβες από την Κοινότητα Γουβών και τον ορισμό του ως έδρα του Δήμου (ΦΕΚ 48Α - 02/04/1990), ενώ με το ίδιο ΦΕΚ καταργούνται και συνενώνονται με το Δήμο οι Κοινότητες Γουβών, Καλού Χωρίου, Κόξαρης και Χαρασσού. Στη συνέχεια σύμφωνα με το ΦΕΚ - 17/03/1991 αναγνωρίζονται και προσαρτώνται στο Δήμο οι οικισμοί Αγία Πελαγία και Πελεκητά, ενώ με το ΦΕΚ 244Α - 04/12/1997 καταργούνται και συνενώνονται με το Δήμο και οι Κοινότητες Ανωπόλεως, Κάτω Βαθείας, Ελαίας και Επάνω Βαθείας. Τέλος με το ΦΕΚ - 18/03/2001 ο οικισμός Βραχόκηπος αναγνωρίζεται και προσαρτάται στο Τοπικό Διαμέρισμα Κάτω Βαθείας.

Χάρτης 3 Χωροταξική ένταξη πρώην Δήμου Γουβών στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου



Ο πρώην Δήμος Επισκοπής συστάθηκε το 1997 με την απόσπαση του οικισμού Επισκοπή από την Κοινότητα Επισκοπής και τον ορισμό του ως έδρα του Δήμου, ενώ καταργήθηκαν και συνενώθηκαν με το Δήμο οι Κοινότητες Αϊτανίων, Σγουροκεφαλίου, Καινούργιου Χωριού, Γαλίφας και Επισκοπής.

Χάρτης 4 Χωροταξική ένταξη πρώην Δήμου Επισκοπής στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου



Ο πρώην Δήμος Μαλίων συστάθηκε το 1986 με το ΦΕΚ 123Α - 19/08/1986, όταν και ο οικισμός Μάλια αποσπάστηκε από την Κοινότητα Μαλίων και ορίστηκε έδρα του Δήμου, ενώ καταργήθηκαν και συνενώθηκαν με αυτόν οι Κοινότητες Μαλίων και Κρασίου. Επίσης με το ΦΕΚ - 17/03/1991 καταργήθηκαν οι οικισμοί Αγία Πελαγία, Άγιος Δημήτριος και Άγιον Πνεύμα, ενώ το ίδιο συνέβη και με την Κοινότητα Μοχού (ΦΕΚ 244Α - 04/12/1997).

Χάρτης 5 Χωροταξική ένταξη πρώην Δήμου Μαλίων στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου



Ο πρώην Δήμος Χερσονήσου συστάθηκε βάσει του ΦΕΚ 244Α - 04/12/1997 με την απόσπαση του οικισμού Λιμνή Χερσονήσου από την Κοινότητα Λιμένος Χερσονήσου και τον ορισμό του ως έδρα του Δήμου. Ταυτόχρονα με το ίδιο ΦΕΚ καταργήθηκαν και συνενώθηκαν με το Δήμο οι Κοινότητες Ποταμιών, Λιμένος Χερσονήσου, Κεράς, Χερσονήσου, Γωνιών Πεδιάδος και Αβδού. Τέλος το 2001 (ΦΕΚ - 18/03/2001) καταργούνται οι οικισμοί Παναγία και Σαραντάρης.

Χάρτης 6 Χωροταξική ένταξη πρώην Δήμου Χερσονήσου στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου



1.1.2 Βασικά πληθυσμιακά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου

Στη παρακάτω ενότητα παρουσιάζονται χαρακτηριστικά του Δήμου Χερσονήσου, που αφορούν στην πληθυσμιακή εξέλιξη, την ηλικιακή διάρθρωση (σύνολο και ανά φύλο), όπως επίσης και το επίπεδο εκπαίδευσης και μόρφωσης.

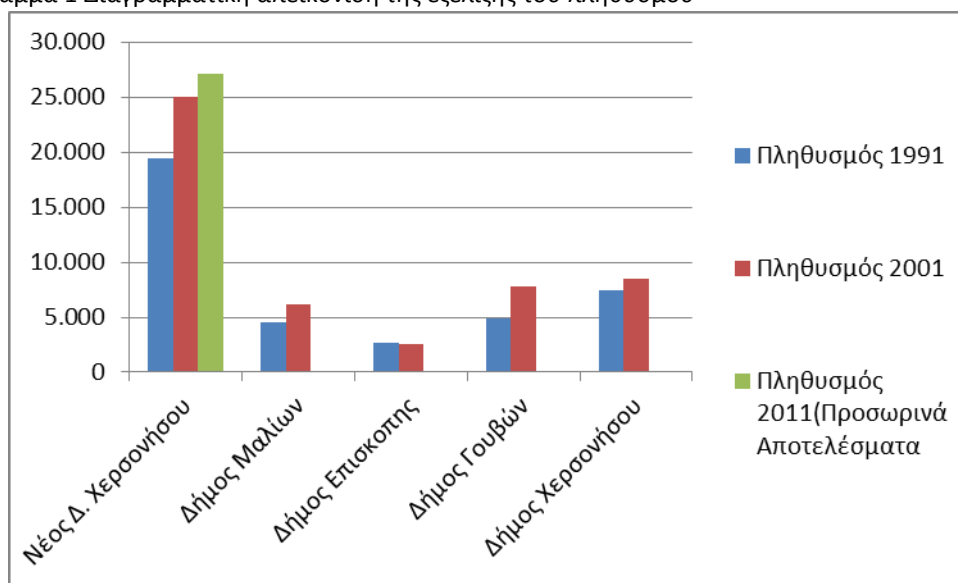
Πίνακας 1 Εξέλιξη Πληθυσμού Δήμου Χερσονήσου

	Πληθυσμός			% νέου Δήμου για τους παλιούς	
	1991	2001	2011 Προσωρινά Αποτελέσματα	1991	2001
Νέος Δ. Χερσονήσου	19.472	25.003	27.080*	-	-
Δήμος Μαλίων	4.510	6.212	-	23,16%	24,85%
Δήμος Επισκοπης	2.640	2.533	-	13,56%	10,13%
Δήμος Γουβών	4.918	7.761	-	25,26%	31,04%
Δήμος Χερσονήσου	7.404	8.497	-	38,02%	33,98%

Πηγή ΕΣΥΕ, Απογραφές πληθυσμού 1991 και 2001. Προσωρινά αποτελέσματα απογραφής 2011

* Αναφέρεται στο μόνιμο πληθυσμό. Ο πραγματικός πληθυσμός είναι 27.080 + 25.257 (προσωρινά διαμένοντες την τουριστική περίοδο) = **52.337**

Διάγραμμα 1 Διαγραμματική απεικόνιση της εξέλιξης του πληθυσμού



Πίνακας 2 Ποσοστό Πληθυσμού Δήμου σε σχέση με Νομό Ηρακλείου και Περιφέρεια Κρήτης

	1991	2001
% πληθυσμού Νομού για το νέο Δ. Χερσονήσου	7,35%	8,55%
% πληθυσμού Περιφέρειας για το νέο Δ. Χερσονήσου	3,61%	4,16%

Πηγή ΕΣΥΕ, Απογραφές πληθυσμού 1991 και 2001. Προσωρινά αποτελέσματα απογραφής 2011

Ο πληθυσμός του Νέου Δήμου Χερσονήσου, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 25.003 κάτοικοι το οποίο αντιπροσωπεύει το 8,55% του συνολικού πληθυσμού της Περιφερειακής ενότητας Ηρακλείου και το 4,16% της περιφέρειας Κρήτης. Από την απογραφή του 1991 σε σχέση με το 2001, ο πληθυσμός του Νέου Δήμου αυξήθηκε κατά 28,4%. Επίσης από το 2001 σε σχέση με τα προσωρινά αποτελέσματα του 2011 ο πληθυσμός αυξήθηκε κατά 8,3%.

Σε ότι αφορά τις Δημοτικές Ενότητες - πρώην Δήμους (Μάλια, Επισκοπή, Γούβες, Χερσόνησος) η μόνη δημοτική ενότητα που παρουσιάζει μείωση από το 1991 στο 2001 είναι ο πρώην δήμος Επισκοπής με ποσοστό 4,22%. Οι υπόλοιπες δημοτικές ενότητες - πρώην δήμοι παρουσιάζουν αύξηση από το 1991 στο 2001 (πρώην δήμος Μαλίων 37,7%, πρώην δήμος Γουβών 57,8%, πρώην δήμος Χερσονήσου 14,76%).

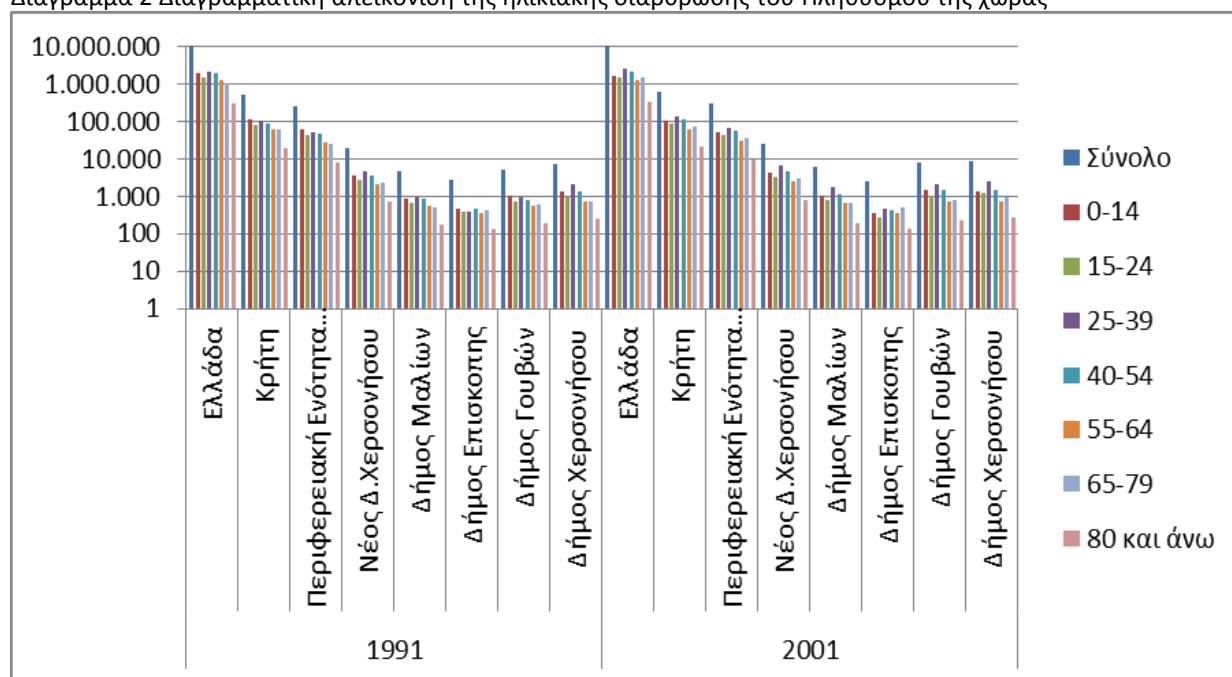
Σε ότι αφορά την πληθυσμιακή κατανομή για την απογραφή του 2001 παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση στα δημοτικά διαμερίσματα των Μαλίων 25% επί συνόλου του πληθυσμού, των Γουβών 31% επί συνόλου του πληθυσμού, της Χερσονήσου 34% επί συνόλου του πληθυσμού και τέλος μόνο το 10% επί συνόλου του πληθυσμού για την δημοτική ενότητα της Επισκοπής.

Πίνακας 3 Ηλικιακή Διάρθρωση του Πληθυσμού

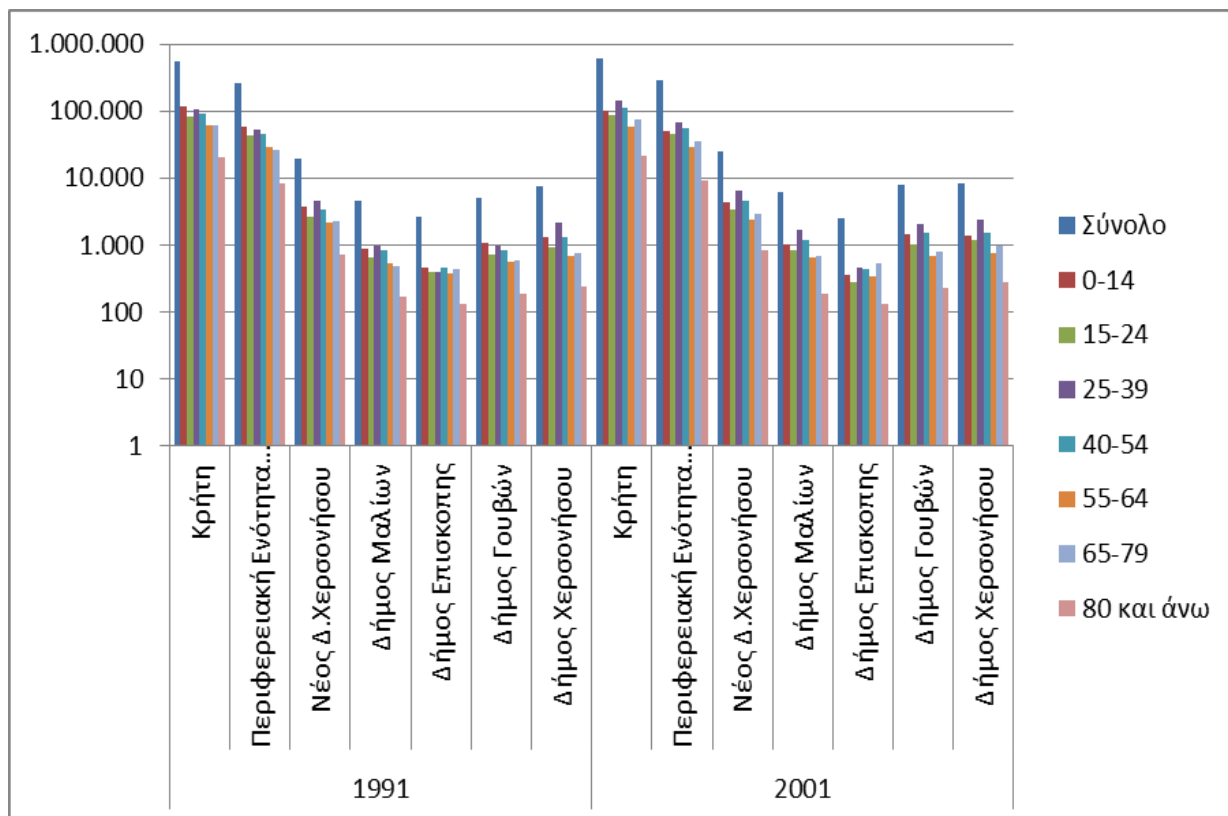
		Σύνολο	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 και άνω
1991	Ελλάδα	10.259.900	1.974.867	1.558.017	2.132.007	1.890.529	1.300.128	1.094.030	310.322
	Κρήτη	540.054	115.130	82.942	108.161	91.030	61.380	61.476	19.935
	Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου	264.906	59.446	42.660	53.274	46.212	28.712	26.374	8.228
	Νέος Δ.Χερσονήσου	19.472	3.683	2.689	4.510	3.431	2.171	2.264	724
	Δήμος Μαλίων	4.510	869	646	949	849	538	492	167
	Δήμος Επισκοπής	2.640	459	387	396	466	370	431	131
	Δήμος Γουβών	4.918	1.059	724	981	813	570	588	183
	Δήμος Χερσονήσου	7.404	1.296	932	2.184	1.303	693	753	243
2001	Ελλάδα	10.964.020	1.664.085	1.565.320	2.509.011	2.188.585	1.205.479	1.500.974	330.566
	Κρήτη	601.159	101.975	88.908	141.227	111.863	59.396	76.546	21.216
	Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου	292.489	50.201	44.877	68.827	55.040	29.153	35.177	9.214
	Νέος Δ.Χερσονήσου	25.003	4.277	3.337	6.585	4.631	2.423	2.936	814
	Δήμος Μαλίων	6.212	1.040	815	1.687	1.174	641	672	183
	Δήμος Επισκοπής	2.533	358	278	466	431	345	521	134
	Δήμος Γουβών	7.761	1.479	1.040	2.016	1.505	699	796	226
	Δήμος Χερσονήσου	8.497	1.400	1.204	2.416	1.521	738	947	271

Πηγή ΕΣΥΕ, Απογραφές πληθυσμού 1991 και 2001.

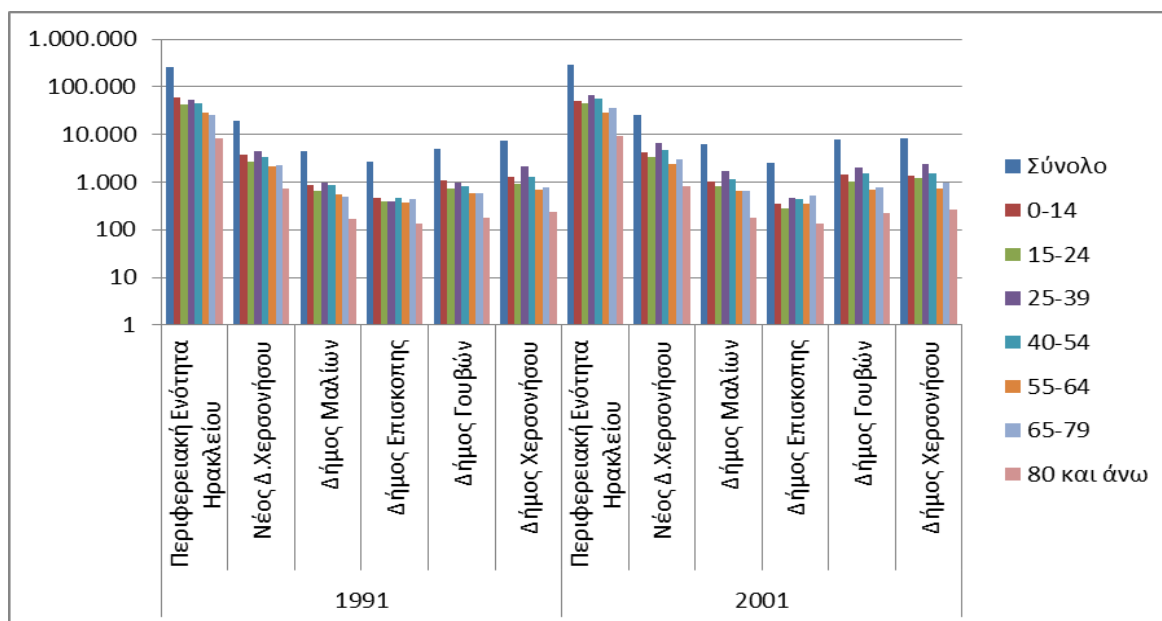
Διάγραμμα 2 Διαγραμματική απεικόνιση της ηλικιακής διάρθρωσης του Πληθυσμού της χώρας



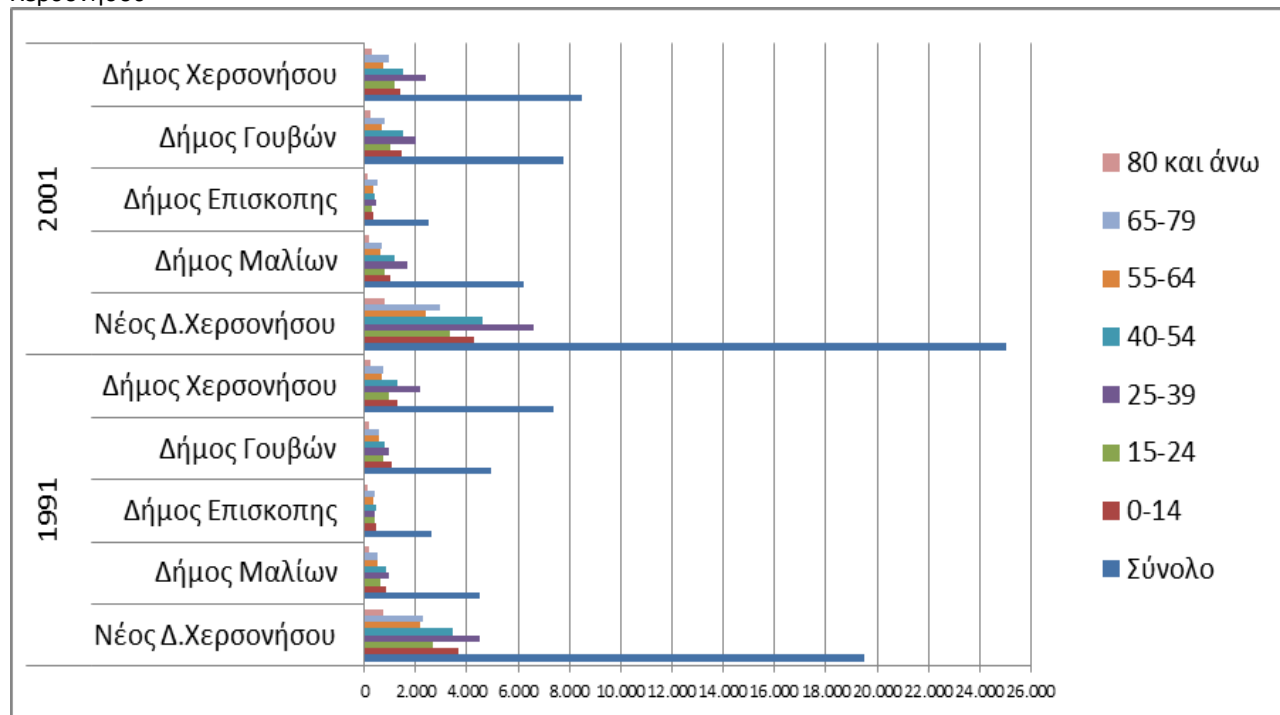
Διάγραμμα 3 Διαγραμματική απεικόνιση της ηλικιακής διάρθρωσης του Πληθυσμού της Κρήτης



Διάγραμμα 4 Διαγραμματική απεικόνιση της ηλικιακής διάρθρωσης του Πληθυσμού του Ηρακλείου



Διάγραμμα 5 Διαγραμματική απεικόνιση της ηλικιακής διάρθρωσης του Πληθυσμού του νέου Δήμου Χερσονήσου



Πίνακας 4 Δείκτες Γήρανσης και Ενεργού Πληθυσμού

Γεωγραφική ενότητα	Δείκτης γήρανσης		Δείκτης ενεργού πληθυσμού	
	1991	2001	1991	2001
Ελλάδα	71,11	110,06	67,06	68,12
Κρήτη	70,71	95,87	63,61	66,77
Περ. Ενότητα Ηρακλείου	58,21	88,43	64,50	67,66
Νέος Δ. Χερσονήσου	81,13	87,68	65,74	67,90

Πηγή ΕΣΥΕ, Απογραφές πληθυσμού 1991 και 2001.

Στους παραπάνω πίνακες παρουσιάζεται η ηλικιακή διάρθρωση του Νέου Δήμου σε σχέση με την Ελλάδα, την Κρήτη και τον Νομό Ηρακλείου. Αυτό που διαπιστώνεται είναι ότι σε σύνολο Νέου Δήμου για το 2001 οι ομάδες με το μεγαλύτερο αριθμό κατοίκων είναι οι ομάδες με ηλικίες(κατά αριθμό κατοίκων) 25-39, 40-54, 0-4, 15-24, 65-79, ενώ το μικρότερο αριθμό κατοίκων συναντάμε στην ομάδα με ηλικία 80 και πάνω. Αν συγκρίνουμε το 1991 με το 2001 στο κομμάτι των μεταβολών στις ομάδες ηλικιών έχουμε:

Πίνακας 5 Μεταβολές Ηλικιακών Ομάδων 1991-2001

Μεταβολές Ηλικιακών Ομάδων 1991-2001

	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 και άνω
Ελλάδα	-15,74%	0,47%	17,68%	15,77%	-7,28%	37,20%	6,52%
Κρήτη	-11,43%	7,19%	30,57%	22,89%	-3,23%	24,51%	6,43%
Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου	-15,55%	5,20%	29,19%	19,10%	1,54%	33,38%	11,98%
Νέος Δ. Χερσονήσου	16,13%	24,10%	46,01%	34,98%	11,61%	29,68%	12,43%
Δήμος Μαλίων	19,68%	26,16%	77,77%	38,28%	19,14%	36,59%	9,58%
Δήμος Επισκοπής	-22,00%	-28,17%	17,68%	-7,51%	-6,76%	20,88%	2,29%
Δήμος Γουβών	39,66%	43,65%	105,50%	85,12%	22,63%	35,37%	23,50%
Δήμος Χερσονήσου	8,02%	29,18%	10,62%	16,73%	6,49%	25,76%	11,52%

Σε σύνολο Νέου Δήμου παρατηρούμε ότι την μεγαλύτερη αύξηση ομάδας ηλικιών από το 1991-2001 είχαμε στην ομάδα ηλικιών 25-39(46,01%) σε αντίθεση με την υπόλοιπη Ελλάδα(17,68%,), την Κρήτη(30,57%) και τον Νομό Ηρακλείου 29,19% για την ίδια ομάδα ηλικιών.

Αύξηση σε σύνολο Νέου Δήμου από το 1991-2001 παρατηρούμε στις ηλικιακές ομάδες 55-64(11,61%) και 80-άνω(12,43%) σε αντίθεση με το σύνολο της Κρήτης και της χώρας που τα ποσοστά αυτά είναι σε χαμηλότερα επίπεδα.

Αν δούμε τώρα τις Δημοτικές Ενότητες αξίζει να αναφέρουμε την μείωση που παρατηρείται από το 1991-2001 στις ηλικιακές ομάδες 0-4(-22%), 15-24(-28,17%) στη δημοτική ενότητα Επισκοπής όπως επίσης και την αύξηση στις ηλικιακές ομάδες 25-39(105,50%) και 40-54(85,12%) στη δημοτική ενότητα των Γουβών. Μεγάλη αύξηση παρατηρείται και στην ηλικιακή ομάδα 25-39(77,77%) στη δημοτική ενότητα των Μαλίων.

Πίνακας 6 Επίπεδο εκπαίδευσης/μόρφωσης 1991

	Νέος Δ. Χερσονήσου	Δ. Μαλίων	Δ. Επισκοπής	Δ. Γουβών	Δ. Χερσονήσου
Σύνολο	8.554	1.918	975	2.083	3.578
Κάτοχοι Μεταπτυχιακού - Διδακτορικού Τίτλου	573	115	60	109	289
Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών	174	30	20	47	77

Πτυχιούχοι ΤΕΙ (ΚΑΤΕ ΚΑΤΕΕ)	100	17	6	29	48
Πτυχιούχοι Ανωτέρων Σχολών	183	41	16	36	90
Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	3.050	738	252	676	1.384
Τελείωσαν τη Γ' τάξη Γυμνασίου	1.682	420	178	433	651
Απόφοιτοι Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως	603	149	61	145	248
Δεν τελείωσαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	1.690	298	281	475	636
Αγράμματοι (μη γνωρίζοντες γραφή και ανάγνωση)	499	110	101	133	155

Οι παραπάνω πίνακες παρουσιάζουν στοιχεία του 1991 που αφορούν την εκπαίδευση και συγκεκριμένα το επίπεδο κατάρτισης που έχουν οι κάτοικοι της περιοχής του Νέου Δήμου. Ειδικότερα, υπάρχουν στοιχεία και για κάθε δημοτική ενότητα(πρώην δήμοι). Αυτό που διαπιστώνεται είναι τα μεγαλύτερα ποσοστά σε σύνολο Νέου Δήμου τα συναντάμε στους απόφοιτους μέση εκπαίδευσης, σε αυτούς που τελείωσαν το δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και σε αυτούς που τελείωσαν την Γ' τάξη Γυμνασίου.

Πίνακας 7 Επίπεδο εκπαίδευσης/μόρφωσης 1991-2001

Γεωγραφική ενότητα	Έτος	Σύνολο	Κάτοχοι Μεταπτυχιακού - Διδακτορικού Τίτλου	Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών	Πτυχιούχοι ΤΕΙ (ΚΑΤΕ, ΚΑΤΕΕ)	Πτυχιούχοι Ανώτερων Σχολών	Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	Τελείωσαν τη Γ' τάξη Γυμνασίου	Απόφοιτοι Στοιχειώδους Εκπαίδευσης	Δεν τελείωσαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Αγράμματοι (μη γνωρίζοντες γραφή και ανάγνωση)
Ελλάδα	1991	9.039.479	36.865 (0,41%)	564.011 (6,24%)	122.913 (1,36%)	62.165 (0,69%)	2.118.244 (23,43%)	973.618 (10,77%)	3.583.297 (39,64%)	960720 (10,63%)	617.646 (6,83%)
	2001	9.887.737	82.690 (0,84%)	830.355 (8,40%)	284.320 (2,88%)	43.043 (0,44%)	2.704.822 (27,36%)	1.164.250 (11,77%)	3.152.144 (31,88%)	864.533 (8,74%)	374.191 (3,78%)
Κρήτη	1991	259.412	23.575 (9,09%)	6.334 (2,44%)	2.929 (1,13%)	13.351 (5,15%)	80.315 (30,96%)	49.372 (19,03%)	18.962 (7,31%)	51.473 (19,84%)	13.101 (5,05%)
	2001	521.168	2.760 (0,53%)	38.093 (7,31%)	19.288 (3,70%)	16.186 (3,11%)	131.210 (25,18%)	68.325 (13,11%)	194.283 (37,28%)	32.374 (6,21%)	18.649 (3,58%)
Περ. Ενότητα Ηρακλείου	1991	124.006	11.686 (9,42%)	3.210 (2,59%)	1.377 (1,11%)	5.846 (4,71%)	37.370 (30,14%)	23.620 (19,05%)	8.176 (6,59%)	26.043 (21,00%)	6.678 (5,39%)
	2001	254.381	1.559 (0,61%)	18.471 (7,26%)	9.927 (3,90%)	8.124 (3,19%)	60.117 (23,63%)	32.547 (12,79%)	94.683 (37,22%)	17.388 (6,84%)	10.565 (4,15%)
Νέος Δ. Χερσονήσου	1991	8.554	573 (6,70%)	174 (2,03%)	100 (1,17%)	183 (2,14%)	3.050 (35,66%)	1.682 (19,66%)	603 (7,05%)	1.690 (19,76%)	499 (5,83%)
	2001	21.582	88 (0,41%)	1.155 (5,35%)	728 (3,37%)	753 (3,49%)	5.498 (25,47%)	3.138 (14,54%)	8565 (39,69%)	1.061 (4,92%)	596 (2,76%)

Στο παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα 1991-2011 για Ελλάδα, Κρήτη, Ηράκλειο και Νέο Δήμο Χερσονήσου. Σε σύνολο Νέου Δήμου παρατηρούμε αύξηση(~550%) στους πτυχιούχους Ανωτάτων Σχολών, στους πτυχιούχους ΤΕΙ(ΚΑΤΕ, ΚΑΤΕΕ) αύξηση(~610%), στους πτυχιούχους ανώτερων σχολών αύξηση(~300%) και τέλος στους αποφοίτους μέσης εκπαίδευσης αύξηση(~80%). Άξιο αναφοράς είναι η αύξηση των αποφοίτων στοιχειώδους εκπαίδευσης με ποσοστό της τάξεως 1300%.

Μείωση παρουσιάζεται στον αριθμό των πολιτών που δεν τελείωσαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση από το 1991-2001. Η μείωση είναι της τάξης του 58%.

Συνολικά διαπιστώνεται μια βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης από το 1991-2001, σε επίπεδο νέου δήμου, Κρήτης και περιφερειακής ενότητας, γεγονός που διασφαλίζει καλύτερες συνθήκες για την μελλοντική κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.

1.1.3 Βασικά κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου

1.1.3.1 Κοινωνικές υπηρεσίες

Με βάση το Ν. 3825/2010 «ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ», οι ΟΤΑ, στα πλαίσια των νέων αρμοδιοτήτων τους, καλούνται να ανταπεξέλθουν σε νέες κοινωνικές προκλήσεις και ελλείμματα υλοποιώντας τοπικές πολιτικές που θα εντάσσονται σε πλαίσια ευρύτερης σημασίας.

Η συμμετοχή του Δήμου Χερσονήσου στον σχεδιασμό περιφερειακών και εθνικών πολιτικών αλλά και ο ρόλος του στην άσκηση κοινωνικών πολιτικών σε τοπικό επίπεδο διαμορφώνεται με βάση:

- **την ισχυρή πολιτική βούληση.** Η ευθύνη του σχεδιασμού της άσκησης κοινωνικής πολιτικής στους ΟΤΑ ανήκει καταρχήν στα πολιτικά πρόσωπα. Οι αποφάσεις δηλαδή λαμβάνονται από τα πολιτικά όργανα όπως ο Δήμαρχος, ο θεματικός Αντιδήμαρχος, το Δημοτικό Συμβούλιο και η Εκτελεστική Επιτροπή.
- **τη λειτουργία των υπηρεσιών του.** Συγκεκριμένα, με αρμοδιότητες σε θέματα κοινωνικής πολιτικής στον Δήμο Χερσονήσου λειτουργούν τα εξής τμήματα: α) Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού που υπάγεται στη Δ/νση

Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου Χερσονήσου καθώς και β) το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου .

- **τις συνεργασίες που έχει αναπτύξει** για τον σκοπό αυτό. Ο Δήμος Χερσονήσου έχει αναπτύξει πλήθος συνεργασιών με φορείς και αρχές εντός και εκτός των συνόρων της Περιφέρειας Κρήτης προκειμένου να εξειδικεύει την κοινωνική του πολιτική, να ανταλλάσει τεχνογνωσία και καλές πρακτικές, να συμμετέχει ενεργά σε ευρύτερους πολιτικούς σχεδιασμούς και διοργανώσεις που μας αφορούν. Ενδεικτικά, αναφέρονται παρακάτω φορείς με τους οποίους συνεργάζεται ο Δήμος Χερσονήσου για αυτόν τον σκοπό, ως εξής:
 - ΚΟΙΝΩΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
 - ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΓΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
 - ΑΙΜΑΤΟΚΡΙΤΗΣ
 - ΚΕΣΑΝ
- **τη λειτουργία των νομικών προσώπων τα οποία έχει συστήσει για τον σκοπό αυτό.** Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου και Επιχειρήσεις, τα οποία διαθέτουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που σχετίζονται κυρίως με την ευελιξία κατά τη λειτουργία τους. Επίσης, βασικός σκοπός για τη σύστασή τους είναι η δυνατότητα ανάληψης αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και η εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων.
 - ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜ. ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ
 - ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
- **το λόγο και την άποψη και τη δράση της κοινωνίας των πολιτών.** Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών του Δήμου Χερσονήσου είναι εξαιρετικά σημαντικός και λαμβάνεται υπόψη στα πλαίσια σχεδιασμού της κοινωνικής πολιτικής του Δήμου και κυρίως στην υλοποίηση των τοπικών πολιτικών. Το Τοπικό Συμβούλιο Νέων, τα σωματεία, οι πολιτιστικοί και κοινωνικοί σύλλογοι, οι άτυπες ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος και άλλοι που συνιστούν την κοινωνία των πολιτών, συμπράττουν στο έργο του Δήμου Χερσονήσου, συχνά έχουν συμβουλευτικό ρόλο καθώς και ρόλο διασύνδεσης των δημοτικών πολιτικών με την τοπική κοινωνία.

Παρακάτω ακολουθεί η παράθεση των αρμοδιοτήτων του τμήματος κοινωνικής πολιτικής του Δήμου Χερσονήσου.

A. Αρμοδιότητες Σχεδιασμού / Συντονισμού / Παρακολούθησης Κοινωνικών Πολιτικών

1. Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων, ιδρυμάτων και επιχειρήσεων (παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, κέντρα ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κλπ).
2. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετέχει σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούτων ομογενών, μεταναστών, και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
3. Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών που αφορούν την κοινωνική φροντίδα της οικογένειας, του παιδιού, των εφήβων, των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία καθώς και ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
4. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη και φροντίδα της υγείας των δημοτών με την ίδρυση και λειτουργία εγκαταστάσεων για την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας (με τη δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, κέντρων συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συννοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών).
5. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην πρόληψη της παραβατικότητας στην περιοχή του Δήμου, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.
6. Μεριμνά για την προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών.
7. Συντονίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο (πχ μέσω της εκπόνησης και περιοδικής αναπροσαρμογής ενός «Τοπικού Συμφώνου Κοινωνικής Πολιτικής»)

8. Οργανώνει, παρακολουθεί και αξιολογεί τη δικτύωση τοπικών φορέων Κοινωνικής Φροντίδας, όπως:
- οι κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου
 - οι κοινωνικές υπηρεσίες των Νομικών Προσώπων του Δήμου
 - οι Μ.Κ.Ο
 - οι υπηρεσίες και δομές Κοινωνικής προστασίας της Περιφέρειας και του Κράτους
 - τα αντιπροσωπευτικά σώματα των ομάδων-χρηστών

Β. Αρμοδιότητες Εποπτείας και Ελέγχου

1. Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.
2. Ασκεί έλεγχο και εποπτεία στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και ευθύνεται για τη λειτουργία των παιδικών εξοχών.
3. Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς.
4. Ασκεί εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, εγκρίνει τον προϋπολογισμό τους και παρακολουθεί και ελέγχει τις επιχορηγήσεις, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς.
5. Μεριμνά για τον διορισμό των μελών διοικητικών συμβουλίων και εποπτεύει και ρυθμίζει θέματα λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού, (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων ΠΙΚΠΑ και ΚΕΠΕΠ).
6. Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων περίθαλψης ηλικιωμένων ή ατόμων, που πάσχουν ανίατα από κινητική αναπηρία.
7. Μεριμνά για τον ορισμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ταμείων Πρόνοιας και Προστασίας Πολυτέκνων, όταν η έδρα των Ταμείων είναι στο Δήμο.

Γ. Αρμοδιότητες εφαρμογής κοινωνικών πολιτικών

Υλοποιεί δράσεις και προγράμματα κοινωνικής πολιτικής συμπληρωματικά με τις δράσεις και τα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής που υλοποιούνται από τα Νομικά πρόσωπα του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικά :

1. Διενεργεί κοινωνικές έρευνες για τη χορήγηση των επιδομάτων πρόνοιας,
2. Ασκεί κοινωνική εργασία με άτομα, οικογένειες και κοινωνικές ομάδες,
3. Λειτουργεί μονάδες συμβουλευτικής, ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης.

4. Συνεργάζεται με τα σχολεία της περιοχής για ενημέρωση σε κοινωνικά θέματα (AIDS, ναρκωτικά κλπ) και σε συνεργασία με τους συλλόγους γονέων διοργανώνει Σχολές Γονέων.
5. Υλοποιεί προγράμματα πρόληψης και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων (προσφύγων, μεταναστών, παλινοστούτων, φυλακισμένων, υπερηλίκων κ.λ.π.)
6. Υλοποιεί δράσεις προστασίας περιθαλπομένων σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης
7. Υλοποιεί δράσεις προστασίας μονογονεϊκών οικογενειών

Δ. Αρμοδιότητες Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας

Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας που στοχεύουν στη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδυνάτων πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις :

- Μεριμνά για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης των αυτοστεγαζομένων, για τη σχετική μίσθωση ακινήτων, τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων κοινωνικής κατοικίας και την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας.
- Εκδίδει πιστοποιητικά οικονομικής αδυναμίας.
- Μεριμνά για την καταβολή επιδομάτων σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους, διανοητικά καθυστερημένους, ανίκανους προς εργασία, υποφέροντες από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικούς), απροστάτευτους ανήλικους, υποφέροντες από αιμολυτική αναιμία και βαριά ανάπηρους, καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων.
- Αποφασίζει για την δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων ένεκα απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους.
- Προβαίνει στην αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής.
- Εισηγείται την έκδοση αποφάσεων παροχής κοινωνικής προστασίας.
- Εισηγείται την χορήγηση αδειών διενέργειας λαχειοφόρων αγορών, εράνων και φιλανθρωπικών αγορών.
- Χορηγεί κάρτες αναπηρίας έπειτα από γνωμάτευση της Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας

Επιμελείται των θεμάτων που αφορούν ασφαλισμένους του ΟΓΑ δημότες και εκδίδει βιβλιάρια και βεβαιώσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τους ασφαλισμένους αυτούς.

Ε. Αρμοδιότητες Πολιτικών Ισότητας των φύλων

Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για :

- τη λήψη μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών
- την ανάπτυξη δράσεων για την καταπολέμηση των κοινωνικών στερεότυπων με βάση το φύλο
- την ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς ομάδες γυναικών
- την ανάπτυξη δράσεων για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση
- τη λήψη μέτρων για την εναρμόνιση επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων
- την ανάπτυξη δράσεων για την κοινωνική και πολιτική συμμετοχή των γυναικών και την προώθησή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων

ΣΤ. Αρμοδιότητες σε θέματα Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς

Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων στον τομέα του πολιτισμού για την προστασία του τοπικού πολιτισμού, την προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο. Περιλαμβάνονται πολιτικές, προγράμματα και δράσεις όπως :

- Δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κλπ.
- Διοργάνωση και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων (θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις).
- Προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής.
- Επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται στο Δήμο από τρίτους.

- Προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
- Προώθηση της ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού.

Μελετά και εισηγείται για τη ρύθμιση τοπικών πολιτιστικών θεμάτων. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

- Εισηγείται για τη συμμετοχή εκπροσώπου του Δήμου στην οργανωτική επιτροπή φεστιβάλ τοπικής εμβέλειας.
- Εισηγείται για την επιχορήγηση ΝΠΙΔ τα οποία αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες στη χωρική αρμοδιότητα του Δήμου.
- Εισηγείται για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων (Ωδείων, μουσικών σχολών, χορωδιών, συμφωνικών ορχηστρών και συγκροτημάτων μουσικής δωματίου).

Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την προώθηση του τοπικού αθλητισμού και την παροχή δυνατοτήτων άθλησης στους κατοίκους.

Μεριμνά για την οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων που απευθύνονται στους νέους, σε συνεργασία με τους σχεδιασμούς και τα προγράμματα της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς.

Παρακολουθεί τη λειτουργία και δράση δημοτικών δομών και νομικών προσώπων που εφαρμόζουν προγράμματα και δράσεις στους τομείς του πολιτισμού και του αθλητισμού και Νέας Γενιάς.

Υλοποιεί δράσεις και προγράμματα στους τομείς του Πολιτισμού, του Αθλητισμού και της Νέας Γενιάς, συμπληρωματικά με τις δράσεις και τα προγράμματα που υλοποιούνται από τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου.

Αντίστοιχα, στα θέματα Κοινωνικής Πολιτικής εστιάζει η δράση του Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου του Δήμου Χερσονήσου, μέσα στο γενικό πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του που είναι το εξής:

Είναι αρμόδιο για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του Δήμου κατά τις διαδικασίες σύνταξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης

των αποτελεσμάτων των περιοδικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης των υπηρεσιών του Δήμου κατά την επίτευξη των περιοδικών στόχων του και τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων του Δήμου υπό συνθήκες διασφάλισης του επιθυμητού επιπέδου ποιότητας των παρεχομένων κάθε είδους υπηρεσιών. Επίσης είναι αρμόδιο για τη διασφάλιση της ένταξης των πολιτικών ισότητας των φύλων στις τοπικές πολιτικές.

1.1.3.2 Μετανάστες

Με σχετική απόφαση του το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Χερσονήσου κατόπιν εισήγησης του Προέδρου του Δ.Σ. και του Τμήματος Προγραμματισμού συνεστήθη το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών σύμφωνα με το άρθρο 78 Ν.3852/2010 «ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ». Αντικείμενο του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών αποτελεί η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στον Δήμο ως προς την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία και την επαφή τους με δημόσιες υπηρεσίες ή τη δημοτική αρχή. Επίσης, το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών μπορεί να υποβάλλει εισηγήσεις προς το Δημοτικό Συμβούλιο για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων προώθησης της ομαλής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών καθώς και να διοργανώσει σε συνεργασία με το Δήμο εκδηλώσεις με στόχο την ευαισθητοποίηση και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής του τοπικού πληθυσμού.

1.1.3.3 Ισότητα των δύο φύλων

Επίσης, κατόπιν εισήγησης του Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου και απόφασης του Δ.Σ., συνεστήθη Επιτροπή για την **Κατάρτιση του Τοπικού Σχεδίου για την Ισότητα των δύο Φύλων** και εξουσιοδοτήθηκε ο Δήμαρχος για την υπογραφή της Ευρωπαϊκής Χάρτας για την ισότητα.

1.1.3.4 Νεολαία

Επίσης, με την 16/2011 απόφαση του Δημάρχου Χερσονήσου ορίστηκε ο εντεταλμένος σύμβουλος σε θέματα νεολαίας ένα από τα νεαρότερα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, γεγονός που υποδηλώνει την πολιτική βούληση της δημοτικής αρχής.

Με την ευθύνη του Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί στα πλαίσια της επίσημης ιστοσελίδας του Δήμου Χερσονήσου **τμήμα ενημέρωσης της νεολαίας του Δήμου** σχετικά με σεμινάρια και σχέδια κατάρτισης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, δυνατότητες συμμετοχής σε προγράμματα ανταλλαγής νέων, θέσεις απασχόλησης, ευρωπαϊκά νέα και άλλα που ενδιαφέρουν τους νέους.

Το Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου σε συνεργασία με τον εντεταλμένο σύμβουλο σε θέματα νεολαίας κατάρτισε και έχει ανακοινωθεί το **Σχέδιο Δράσης έτους 2011 του Δήμου Χερσονήσου σε θέματα νεολαίας**.

Το Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου ενημερώνει, ενθαρρύνει και υποστηρίζει τεχνικά τις άτυπες ομάδες νέων αλλά και θεσμικούς φορείς για τις δυνατότητες ανάπτυξης ευρωπαϊκών συνεργασιών στα πλαίσια επίτευξης κοινών σκοπών καθώς και για τις δυνατότητες ανάπτυξης πρωτοβουλιών. Ήδη, είναι σε αξιολόγηση πρόταση της «άτυπης ομάδας νέων Δήμου Χερσονήσου» με τίτλο ΓΕΦΥΡΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ που θα πραγματοποιηθεί στον Δήμο Χερσονήσου το 2012 με εταίρους από την Τουρκία, την Ιταλία, την Πορτογαλία και την Ισπανία.

Τέλος, για τον τομέα της ΝΕΟΛΑΙΑΣ χουν επιτευχθεί διακρατικές συμφωνίες για την πραγματοποίηση ανταλλαγών νέων στην Ευρώπη στις οποίες η συμμετοχή της ομάδας νέων του Δήμου Χερσονήσου θα αποτελούν την ελληνική συμμετοχή στο εταιρικό σχήμα.

ΘΕΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κοινωνική εργασία απευθύνεται σε άτομα τα οποία λόγω οικονομικών δυσκολιών αδυνατούν να αποπληρώσουν τις χρηματικές ποινές που τους έχουν επιβληθεί, με αποτέλεσμα (μέχρι πρότινος) να βρίσκονται αντιμέτωπα με την απειλή της φυλάκισης. Κάθε ημέρα φυλάκισης μετατρέπεται σε κοινωνική εργασία 4 ωρών ημερησίως, το δικαστήριο ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τις προσωπικές συνθήκες του καταδικασθέντος, μπορεί να ορίσει την κοινωνική εργασία από 2 έως και 6 ώρες ημερησίως. Έτσι, ο παραβάτης δεν αποκόπτεται από την κοινότητά του, διατηρεί την επαγγελματική, οικογενειακή και κοινωνική του ζωή και συμβολικά αποζημιώνει το κοινωνικό σύνολο μέσω των υπηρεσιών που προσφέρει.

Ο Δήμος Χερσονήσου βρίσκεται ανάμεσα στους φορείς που υποδέχονται αυτήν την ομάδα πληθυσμού, οι οποίοι πρέπει να είναι κρατικοί φορείς, που έχουν πιστοποιηθεί από το υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Για την επιλογή του είδους της εργασίας που παρέχεται, λαμβάνονται υπ' όψιν η φύση και οι συνθήκες τέλεσης της αξιόποινης πράξης, η ηλικία και η υγεία του καταδικασμένου, η επαγγελματική κατάρτιση και οι δεξιότητες τους.

1.1.4 Υγεία – Αθλητισμός

1.1.4.1 Πρωτοβάθμια Φροντίδα στον Δήμο Χερσονήσου

Με το Ν. 2889/2001 επιτεύχθηκε η εκπλήρωση ενός από τα πάγια αιτήματα των Ελλήνων για την εκ βάθρων αλλαγή στο δημόσιο σύστημα υγείας, κυρίαρχο στοιχείο της οποίας είναι η αποκέντρωση.

Τα Κέντρα Υγείας και τα Περιφερειακά Ιατρεία λειτουργούν ως αυτοτελείς μονάδες, ανεξαρτητοποιημένα (διοικητικά και οικονομικά) από τα Νοσοκομεία του Νομού.

Η αποκέντρωση σε ελληνικό επίπεδο αντανακλά το μοντέλο που επικρατεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το οποίο κρίνεται ως πετυχημένο καθώς, συν τοις άλλοις, σε επίπεδο σχεδιασμού λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές συνθήκες και τα ειδικά γεωγραφικά, πληθυσμιακά κ.α. χαρακτηριστικά της κάθε περιφέρειας.

Τα Κέντρα Υγείας και τα Περιφερειακά Ιατρεία αποτελούν, λοιπόν, τις εγγύτερες στον πολίτη, δημόσιες δομές υγείας, όπου εξυπηρετούνται οι ανάγκες των πολιτών για πρωτοβάθμια φροντίδα.

Η εξυπηρέτηση των αναγκών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας των πολιτών του Δήμου Χερσονήσου γίνεται από το Κέντρο Υγείας Καστελλίου Πεδιάδος και τα Περιφερειακά Ιατρεία που λειτουργούν δομημένα στις Δημοτικές Ενότητες Γουβών, Επισκοπής, Μαλίων και Χερσονήσου καθώς και στη Δημοτική Κοινότητα Μοχού, τα οποία υπάγονται στο Κέντρο Υγείας Καστελλίου.

- Το Κέντρο Υγείας Καστελλίου

Το Κέντρο Υγείας Καστελλίου (Κ.Υ.Κ.) Πεδιάδος βρίσκεται στο Καστέλλι Πεδιάδος του Δήμου Μινώα στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου και εποπτεύεται από το Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου Βενιζέλειο-Πανάναιο.

Άρχισε να λειτουργεί στις 24/10/1988 και, όσον αφορά στον Δήμο Χερσονήσου, σε αυτό υπάγονται τα περιφερειακά ιατρεία:

- Π.Ι. Μοχού
- Π.Ι. Μαλίων
- Π.Ι. Επισκοπής Πεδιάδος
- Π.Ι. Γουβών
- Π.Ι. Λιμένος Χερσονήσου

Το Κ.Υ.Κ. Παρέχει υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στον πληθυσμό ευθύνης του. Συνολικά, εξυπηρετεί 36.254 άτομα εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος αφορά στον πληθυσμό του Δήμου Χερσονήσου που ανέρχεται στα 25.003 άτομα (σύμφωνα με την απογραφή πληθυσμού του 2001 / ΦΕΚ τ.Β' 1292/2010).

Στο Κ.Υ.Κ. Πεδιάδος στο οποίο έχουν πρόσβαση οι πολίτες του Δήμου Χερσονήσου, λειτουργούν ιατρεία διαφόρων ειδικοτήτων για την προσφορά πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει εποπτικά τα ιατρεία που λειτουργούν στο Κ.Υ.Κ. και το αντίστοιχο ωράριο λειτουργίας.

Πίνακας 8 Εποπτικά ιατρεία ΚΥΚ Πεδιάδος

Ιατρείο	Ωράριο Λειτουργίας*
Γενικής Ιατρικής/Παθολογικό	Ωράριο 8πμ έως 2μμ και Ενεργής Εφημερίας
Οδοντιατρικό	
Παιδιατρικό	Ωράριο 8πμ έως 2μμ και Μικτής Εφημερίας
Διαβητολογικό	Ωράριο 8πμ έως 2μμ
Άλλο Ιατρείο (Μαστού)	Ωράριο 8πμ έως 2μμ
* Ενεργής Εφημερίας: Υπάρχει φυσική παρουσία του προσωπικού επί 24ώρου βάσεως	

Μικτή Εφημερία: Υπάρχει φυσική παρουσία του προσωπικού μέχρι τις 12μμ και μετά παραμένει σε ανοικτή γραμμή επικοινωνίας και σε περιοχή άμεσης πρόσβασης στο ΚΥ σε περίπτωση ανάγκης

Εφημερία Ετοιμότητας: Υπάρχει φυσική παρουσία του προσωπικού μέχρι τις 2μμ και μετά παραμένει σε ανοικτή γραμμή επικοινωνίας και σε περιοχή άμεσης πρόσβασης στο ΚΥ σε περίπτωση ανάγκης.

Επίσης, λειτουργεί Τμήμα Βραχείας Νοσηλείας ενώ στα Τακτικά Ιατρεία του Κέντρου Υγείας λειτουργεί σύστημα ορισμού ραντεβού. **Τα εργαστήρια που λειτουργούν στο Κέντρο Υγείας είναι: Μικροβιολογικό και Ακτινολογικό.**

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, πραγματοποιούνται επίσης από το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό του Κέντρου Υγείας **κατ' οίκον επισκέψεις**. Οι επισκέψεις αυτές γίνονται από γιατρούς ή από επισκέπτες υγείας, μαίες, κοινωνικούς λειτουργούς κτλ του Κέντρου Υγείας σε άτομα που είναι κατακεκλιμένα ή δεν μπορούν να προσέλθουν στο Κέντρο Υγείας λόγω κατάκλισης, κινητικών προβλημάτων ή/και μη ύπαρξης συγγενικών προσώπων. Από το Κέντρο Υγείας Καστελλίου Πεδιάδος προσφέρονται επίσης υπηρεσίες **κατ' οίκον νοσηλείας**. Πρόκειται για κατ' οίκον επισκέψεις που πραγματοποιούνται από νοσηλευτές/τριες του Κέντρου Υγείας για παροχή νοσηλευτικών υπηρεσιών σε άτομα που χρήζουν κατ' οίκον νοσηλευτικής φροντίδας.

Στο Κ.Υ.Κ. δραστηριοποιείται ιατρικό προσωπικό των παρακάτω ειδικοτήτων:

- **Αγροτικός Ιατρός**
- **Γενικός Ιατρός/ Παθολόγος**
- **Μικροβιολόγος**
- **Οδοντίατρος**
- **Παιδίατρος**
- **Γενικός Ιατρός σε θέση Αγροτικού**

Υποστηρικτικό έργο προσφέρει ένα σύνολο άλλων επαγγελματιών υγείας που δραστηριοποιούνται στο Κ.Υ.Κ.. Ειδικότερα, οι ειδικότητες που υπάρχουν στο Κέντρο Υγείας είναι:

- **Νοσηλευτής/τρια**
- **Παρασκευαστής**

▪ **Ραδιολόγος/Ακτινολόγος**

Πίνακας 9 Περιφερειακά ιατρεία που λειτουργούν στον Δήμο Χερσονήσου (ανα δυναμικότητα και ειδικευση)

Α/Α	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΑΤΡΕΙΟΥ	ΑΡ. ΥΠΗΡ. ΠΡΟΣ.	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ
1	Περιφερειακό Ιατρείο Λ. Χερσονήσου Στεγάζεται σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από τον Δήμο Χερσονήσου. Στα πλαίσια λειτουργίας του εντάσσεται η λειτουργία των Ιατρείων Πορείας στους οικισμούς: Αγριανά, Χερσόνησο, Ανάληψη, Γωνιές, Ποταμιές, Αβδού και Κερά ανά μία φορά την εβδομάδα. Η στέγαση των Ιατρείων Πορείας γίνεται σε δημοτικές εγκαταστάσεις.	3	1. Γενικός Ιατρός, Επιμελητής Α' ΕΣΥ 2. Γενικός Ιατρός, Επιμελητής Α' ΕΣΥ 3. Νοσηλεύτρια ΤΕ (με μετακίνηση από το Κ.Υ. Καστελλίου)
2	Περιφερειακό Ιατρείο Μαλίων Στεγάζεται σε χώρο που ενοικιάζει ο Δήμος Χερσονήσου. Στα πλαίσια λειτουργίας του εντάσσεται η λειτουργία του Ιατρείου Πορείας στον οικισμό Κράσι όπου στεγάζεται σε δημοτική εγκατάσταση.	3	1. Γενικός Ιατρός, Επιμελητής Α' ΕΣΥ 2. Γενικός Ιατρός, Επιμελητής Α' ΕΣΥ 3. Νοσηλεύτρια ΤΕ (με μετακίνηση από το Κ.Υ. Καστελλίου)
3.	Περιφερειακό Ιατρείο Γουβών Στεγάζεται σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από την ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ εντός της Π.Α.Β.Γ. Στα πλαίσια λειτουργίας του εντάσσεται η λειτουργία των Ιατρείων Πορείας στους οικισμούς: Πάνω Γούβες, Σκοτεινό, Βορίτσιο, Χαρασό, Κόζαρη, Καλό Χωριό, Γούρνες και Κοκκίνη Χάνι. ανά μία φορά την εβδομάδα. Η στέγαση των Ιατρείων Πορείας γίνεται σε δημοτικές εγκαταστάσεις και ειδικότερα το Ιατρείο Κοκκίνη Χάνι, σε χώρο της τοπικής ενορίας.	3	1. Γενικός Ιατρός, Επιμελητής Α' ΕΣΥ 2. Γενική Ιατρός, Επιμελήτρια Α' ΕΣΥ 3. Νοσηλεύτρια ΤΕ (με μετακίνηση από το Κ.Υ. Καστελλίου)
4.	Περιφερειακό Ιατρείο Επισκοπής Στεγάζεται σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από τον Δήμο Χερσονήσου. Στα πλαίσια λειτουργίας του εντάσσεται η λειτουργία των Ιατρείων Πορείας στους οικισμούς: Ελιά, Πάνω και Κάτω Βάθια, Ανώπολη, ανά μία φορά την εβδομάδα. Η στέγαση των Ιατρείων Πορείας γίνεται σε δημοτικές εγκαταστάσεις.	3	1. Γενική Ιατρός, Επιμελήτρια Α' ΕΣΥ 2. Γενική Ιατρός, Επιμελήτρια Α' ΕΣΥ 3. Νοσηλεύτρια ΤΕ (με μετακίνηση από το Βενιζέλιο Νοσοκομείο)
5.	Περιφερειακό Ιατρείο Μοχού Στεγάζεται σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από τον	3	1. Γενικός Ιατρός, Επιμελητής Α' ΕΣΥ 2. Γενικός Ιατρός, Επιμελητής Α' ΕΣΥ

	Δήμο Χερσονήσου.		3. Νοσηλεύτρια ΤΕ (με μετακίνηση από το Βενιζέλειο Νοσοκομείο)
--	------------------	--	--

1.1.4.2 Ιατρεία Διακοπής Καπνίσματος

Τα τελευταία χρόνια, στα Περιφερειακά Ιατρεία του Δήμου Χερσονήσου παρέχονται υπηρεσίες υποστήριξης καπνιστών για τη διακοπή του καπνίσματος.

Συγκεκριμένα, στο Περιφερειακό Ιατρείο Λ. Χερσονήσου και στο Περιφερειακό Ιατρείο Μαλίων, λειτουργούν αντίστοιχα Ιατρεία Διακοπής Καπνίσματος. Σε συνεργασία με τον αρμόδιο Ιατρό δομείται το προσωπικό πρόγραμμα υποστήριξης του κάθε ενδιαφερόμενου.

Η σχέση του Συστήματος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας με την τοπική κοινωνία

Η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας αποτελεί το πρώτο σημείο επαφής του πολίτη με το σύστημα υγείας της χώρας, του οποίου αποτελεί αναπόσπαστο μέρος και υπηρετεί τους γενικούς και ειδικούς στόχους του. Τα Κ.Υ. και τα Περιφερειακά Ιατρεία διασυνδέονται με την τοπική κοινωνία με πολλούς τρόπους και ειδικότερα στον Δήμο Χερσονήσου, με τους εξής:

- Συνεργασία με τον Δήμο Χερσονήσου, τα πολιτικά όργανα και τις υπηρεσίες για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση διαφόρων δράσεων.
- Συνεργασία με τα τοπικά ΜΜΕ για ενημερωτικούς σκοπούς
- Συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, τα σωματεία και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου όπως: το Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων, με το Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, με τους Παιδικούς Σταθμούς, τις Εκπαιδευτικές Δομές, τους Πολιτιστικούς Συλλόγους, τα αθλητικά σωματεία και άλλους κοινωνικούς φορείς
- Παροχή άλλων υπηρεσιών ψυχολογικής υποστήριξης, κοινωνικής φροντίδας σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο στα πλαίσια της ολιστικής προσέγγισης υγείας.
- Μέσω της εφαρμογής προγραμμάτων προληπτικής ιατρικής, ειδικότερα στον μαθητικό πληθυσμό του Δήμου Χερσονήσου και γενικότερα στον πληθυσμό του Δήμου.
- Μέσω του διαμεσολαβητικού τους ρόλου σε σχέση με το Νοσοκομείο και το Υπουργείο Υγείας κυρίως για την διανομή εντύπου υλικού στους πολίτες.

1.1.4.3 Ιδιωτική πρωτοβουλία στην παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας

Ο Δήμος Χερσονήσου αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά τουριστικά θέρετρα της Ελλάδας και το σημαντικότερο της Κρήτης. Ως εκ τούτου η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών υψηλής στάθμης στους χιλιάδες τουρίστες επισκέπτες, κρίνεται επιβεβλημένη, και το ότι παρέχεται, αποτελεί στοιχείο πολιτισμού της περιοχής αλλά και της χώρας μας.

Στα τουριστικά κέντρα Χερσονήσου και Μαλίων που συνδέονται εύκολα με τους υπόλοιπους οικισμούς εξυπηρετώντας τις ανάγκες των κατοίκων της περιοχής, δραστηριοποιούνται: η Ιατρική Βοήθεια και η Ιατρική Φροντίδα Κρήτης από το 1995 με δύο διαγνωστικά και τρία περιφερειακά ιατρεία.

- Η Ιατρική Βοήθεια διαθέτει ένα διαγνωστικό κέντρο στις Κάτω Γούβες που δραστηριοποιείται αποκλειστικά κατά τη θερινή περίοδο- κυρίως για την εξυπηρέτηση των τουριστικών επισκεπτών. Διαθέτει ακτινολογικό εργαστήριο και ασθενοφόρο.
- Η Ιατρική Φροντίδα Κρήτης είναι ένα ιδιωτικό, άρτια εξοπλισμένο πολυϊατρείο που προσφέρει πρωτοβάθμιες υπηρεσίες υγείας σε 24ωρη βάση, 365 ημέρες το χρόνο. Σκοπός της ίδρυσής της είναι η παροχή ιατρικών υπηρεσιών κάτω από άριστες συνθήκες, με φροντίδα, συνέπεια και επιστημονική πληρότητα κυρίως στους τουρίστες επισκέπτες αλλά και σε κάθε ενδιαφερόμενο. Καλύπτει σχεδόν το σύνολο των ειδικοτήτων της ιατρικής επιστήμης για την αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων υγείας, προσφέρει ένα μεγάλο φάσμα διαγνωστικών εξετάσεων, παρέχει υπηρεσίες βραχείας νοσηλείας καθώς και τμήμα εναλλακτικής ιατρικής.

Αναφέρουμε (ενδεικτικά) τις υπηρεσίες που διαθέτει η Ιατρική Φροντίδα Κρήτης :

- Ειδικευμένη ομάδα γιατρών στον τομέα της επείγουσας ιατρικής
- Δύο άρτια εξοπλισμένων ασθενοφόρων που καλύπτουν τις ανάγκες της ασφαλούς και γρήγορης μεταφοράς των ασθενών από και προς το νοσοκομείο, το ξενοδοχείο, ακόμα και το αεροδρόμιο, αν παραστεί ανάγκη
- Τμήμα ολοκληρωμένου προληπτικού διαγνωστικού ελέγχου

1.1.4.4 Επείγουσα προνοσοκομειακή ιατρική – λειτουργία σταθμού ΕΚΑΒ στο Δήμο Χερσονήσου

Το ΕΚΑΒ είναι αναπτυγμένο πανελλαδικά σε 12 Παραρτήματα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο, Λάρισα, Καβάλα, Ιωάννινα, Λαμία, Αλεξανδρούπολη, Τρίπολη, Κοζάνη και Μυτιλήνη) και κάθε Παράρτημα αναπτύσσεται σε Τομείς στις διάφορες περιοχές της χώρας. Η ανάπτυξη του ΕΚΑΒ δημιουργεί ένα σύγχρονο σύστημα υπηρεσιών Επείγουσας Προνοσοκομειακής Ιατρικής και συμβάλει:

- καθοριστικά στην ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων συνολικά υπηρεσιών υγείας.
- στην άμεση παροχή οργανωμένων υπηρεσιών ΕΠΙ με συνέπεια την ελάττωση της θνητότητας, του χρόνου νοσηλείας και της συχνότητας προσωρινής ή μόνιμης ανικανότητας και αναπηρίας.
- στη μείωση του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας
- στη μείωση του βαθμού μετανάστευσης προς τα μεγάλα αστικά κέντρα με τη δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους κατοίκους της περιφέρειας.
- στη μείωση των αποτρέψιμων θανάτων (διεθνώς μόνο για τα ατυχήματα κατά 30%)

Το ΕΚΑΒ σήμερα διαθέτει 735 απλά ασθενοφόρα, 102 Κινητές Μονάδες, 25 μοτοσικλέτες, 7 επιβατικά αυτοκίνητα, 2 αυτοκινούμενα συντονιστικά κέντρα, 2 οχήματα αντιμετώπισης καταστροφών και 3 Ελικόπτερα. Υπάρχουν ακόμη περίπου 350 ασθενοφόρα που χρησιμοποιούνται από Νοσοκομεία και Κέντρα Υγείας όπου δεν έχει αναπτυχθεί το ΕΚΑΒ. Η κύρια δραστηριότητα του ΕΚΑΒ είναι η άμεση ιατρική και νοσηλευτική φροντίδα σε όλους τους πολίτες οπουδήποτε και οποτεδήποτε χρειαστεί, καθώς και η ασφαλής και ταχεία μεταφορά τους σε κατάλληλες μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας. Αυτό επιτυγχάνεται με ανάπτυξη και λειτουργία υπηρεσιών παροχής επείγουσας προνοσοκομειακής ιατρικής όπως αυτές ορίζονται στον Οργανισμό του ΕΚΑΒ.

Η αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών του ΕΚΑΒ σε κάθε Περιφέρεια επιτυγχάνεται με τα εξής: α) στελέχωση με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό ιατρικό, νοσηλευτικό και πληρώματα ασθενοφόρων - διασώστες καθώς και προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης. β) επιχειρησιακό κέντρο επικοινωνίας και συντονισμού

Το ΕΚΑΒ διαθέτει στον Δήμο Χερσονήσου και ειδικότερα στον νέο κόμβο Χερσονήσου σταθμό από όπου είναι δυνατή η αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών στην περιοχή. Ο σταθμός λειτουργεί 24 ώρες την ημέρα για 365 ημέρες το χρόνο .

1.1.4.5 Αρμοδιότητες στον τομέα υγείας του Δήμου ως ΟΤΑ (πολιτικά όργανα – υπηρεσίες)

Στον Ν. 3852/2010 «ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» προβλέπονται οι αρμοδιότητες του Δήμου ως ΟΤΑ σε σχέση με τον τομέα «υγεία». Ο Δήμος διοικείται από το δημοτικό συμβούλιο, την οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής, την εκτελεστική επιτροπή και το δήμαρχο. Παρακάτω θα αναφερθούμε συνοπτικά και ενδεικτικά στα όργανα του Δήμου και στις αρμοδιότητες τους στον τομέα «Υγεία».

Επιτροπή Ποιότητας Ζωής. Η επιτροπή ποιότητας ζωής είναι αποφασιστικό και εισηγητικό όργανο άσκησης των σχετικών με την ποιότητα ζωής, την χωροταξία, την πολεοδομία και την προστασία του περιβάλλοντος αρμοδιοτήτων του δήμου.

Με την υπ. αριθ. 145/2011 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και την 5076 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης εγκρίθηκε ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Χερσονήσου (ΦΕΚ 1827/τ.Β'/16_08_2011), με τον οποίο καθορίζεται η εσωτερική διάρθρωση των υπηρεσιών, οι αρμοδιότητες κ.α. Παρακάτω αναφερόμαστε ενδεικτικά στις αρμοδιότητες του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού που αφορούν και στον τομέα «Υγεία».

Το τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού με αρμοδιότητες Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας

- 1) Σχεδιάζει, προγραμματίζει και μεριμνά για την εφαρμογή μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
 - (α) Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των δημοτικών δεξαμενών νερού.
 - (β) Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των καταστημάτων και επιχειρήσεων,
 - (γ) Μεριμνά για τον έλεγχο της ηχορύπανσης, της κοινής ησυχίας και της εκπομπής ρύπων, θορύβων και άλλων επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος από τροχοφόρα,
 - (δ) Χορηγεί βιβλιάρια υγείας στους εκδοροσφαγείς.

- (ε) Παρέχει συνδρομή στο έργο του Ε.Φ.Ε.Τ. και διενεργεί ελέγχους ή άλλες πράξεις, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του Ε.Φ.Ε.Τ. και σύμφωνα με τις οδηγίες τους. (Συνεργασία με τον τομέα ζωικής παραγωγής της υπηρεσίας αγροτικής παραγωγής, όταν απαιτείται).
- (στ) Μεριμνά για την τήρηση των κανόνων υγιεινής στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της περιοχής.
- 2) Σχεδιάζει, προγραμματίζει μια μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων μέτρων για την προαγωγή της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
- (α) Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών.
- (β) Μεριμνά για την υλοποίηση ι) προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή από άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου ιι) εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση ιιι) προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- (γ) Εκδίδει τοπικές υγειονομικές διατάξεις και λαμβάνει μέτρα σε θέματα δημόσιας υγιεινής.
- (δ) Μεριμνά για την πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.
- (ε) Οργανώνει αυτοτελώς ή σε συνεργασία με τις αντίστοιχες περιφερειακές υπηρεσίες ειδικά προγράμματα για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας στην περιοχή αρμοδιότητας του Δήμου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- 3) Ρυθμίζει διάφορα διοικητικά ζητήματα που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία στην περιοχή του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
- (α) Εισηγείται τον ορισμό ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς βιβλιαρίων υγείας.
- (β) Εισηγείται την επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς, οι οποίοι πωλούν φάρμακα χωρίς άδεια, καθώς και σε βάρος ιατρών και φαρμακοποιών για κατοχή ή πώληση δειγμάτων φαρμάκων.
- (γ) Εισηγείται τον ορισμό ελεγκτή γιατρού ΟΓΑ για τα Ν.Π.Δ.Δ. της περιοχής του Δήμου.

Επίσης, σημειώνουμε ότι αξίζει να αναφερθούμε στις κοινωνικές δράσεις που αναπτύσσονται στον Δήμο Χερσονήσου, στον τομέα «Υγεία». Παρακάτω αναφέρουμε ενδεικτικά το παράδειγμα σύστασης ομάδας Υγείας του Δήμου Χερσονήσου.

Ομάδα Υγείας Δήμου Χερσονήσου: Η ανάγκη σύστασης μίας δημοτικής εθελοντικής ομάδας υγείας προέκυψε από την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση δημοτών κατά το έτος 2003, και μετά την επιτυχημένη ανοικτή εκδήλωση στο Δήμο Χερσονήσου με θέμα «Πρώτες Βοήθειες και Αντιμετώπιση καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης» (12/03/2003). Αποτέλεσμα αυτού του ενδιαφέροντος ήταν η συγκρότηση *Ομάδας Υγείας* σε επίπεδο δήμου, η οποία απαρτίζεται από ευαισθητοποιημένους δημότες μας, οι οποίοι συμμετέχουν σε εθελοντική βάση. Χρειάζεται να αναφερθεί ότι η συγκεκριμένη κοινωνική δράση με την κινητοποίηση και συμμετοχή πολιτών σε Ομάδα Υγείας δήμου πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά στον δικό μας Δήμο, γεγονός που το ίδιο το ΕΚΑΒ Κρήτης αναγνωρίζει σε δημοσίευσμά του στον τοπικό τύπο ως «παράδειγμα προς μίμηση» (Εφημ. ΠΑΤΡΙΣ, 2-11-2003). Επίσης, η εν λόγω δράση κοινωνικού χαρακτήρα θεωρήθηκε «καινοτόμα» από την Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και θα περιληφθεί ως Καλή Πρακτική Δήμων της χώρας στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής με σκοπό την εκπόνηση Οδηγού Κοινωνικών Δράσεων.

1.1.5 Παιδεία – Εκπαίδευση

1.1.5.1 Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί

Σήμερα, εντός των ορίων του Δήμου, λειτουργούν πέντε Παιδικοί Σταθμοί. Στα Μάλια, στον Μοχό, στο Λιμάνι Χερσονήσου, στις Γούβες και στην Επισκοπή. Οι παιδικοί σταθμοί του Δήμου Χερσονήσου που σήμερα υπάγονται στο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου που έχει συστήσει ο Δήμος Χερσονήσου με σκοπό την Κοινωνική Αλληλεγγύη, παρέχουν υπηρεσίες υψηλής ποιότητας με προσιτό κόστος, ενώ σε πολλές περιπτώσεις οι οικογένειες απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής αντιτίμου.

Φιλοξενεί καθημερινά περίπου 190 παιδιά.

1.1.5.2 Ιδιωτικοί βρεφικοί – παιδικοί σταθμοί

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Δήμος Χερσονήσου αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό τουριστικό θέρετρο με την εποχική απασχόληση να κυριαρχεί και μάλιστα σε πολύ

έντονους ρυθμούς, η ανάγκη στήριξης των οικογενειών με δομές βρεφικών – παιδικών σταθμών αυξάνεται κάθε χρόνο σημαντικά. Παράλληλα με τους Δημοτικούς Παιδικούς Σταθμούς, λειτουργού δύο βρεφικοί – παιδικοί σταθμοί : «ΤΑ ΖΟΥΖΟΥΝΑΚΙΑ» και «JUNIORS ACADEMY» στη Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου και ειδικότερα στη Δημοτική Κοινότητα Χερσονήσου.

Δυναμικότητα: 340* παιδιά (Η δυναμικότητα των ιδιωτικών παιδικών διπλασιάζεται την θερινή- τουριστική περίοδο).

1.1.5.3 Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται στα νηπιαγωγεία και στα δημοτικά σχολεία.

Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται σε δύο κύκλους. Ο πρώτος κύκλος καλύπτεται από τα γυμνάσια και ο δεύτερος από τα λύκεια. Η πρωτοβάθμια και η δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από το κράτος δωρεάν.

Οι δαπάνες λειτουργίας των σχολείων αντιμετωπίζονται με κρατικές επιχορηγήσεις προς την τοπική αυτοδιοίκηση, η οποία έχει την ευθύνη της διάθεσης και διαχείρισης των σχετικών πιστώσεων.

Μαθητές, που κατοικούν μακριά από την έδρα του σχολείου, μπορεί να μεταφέρονται δωρεάν.

Στον Δήμο Χερσονήσου λειτουργούν οι κάτωθι δημόσιου χαρακτήρα εκπαιδευτικές δομές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Πίνακας 10 Λειτουργούσες εκπαιδευτικές υποδομές στο Δήμο Χερσονήσου

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	ΓΥΜΝΑΣΙΑ
ΓΟΥΒΩΝ	ΓΟΥΒΩΝ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΓΟΥΒΩΝ
ΓΟΥΒΩΝ ΚΑΤΩ	ΓΟΥΡΝΩΝ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ Λ. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
ΓΟΥΡΝΩΝ	ΕΛΙΑΣ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΑΛΙΩΝ
ΓΩΝΙΩΝ	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΟΧΟΥ
ΕΛΙΑΣ	ΚΟΚΚΙΝΗ ΧΑΝΙ	ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	1ο Λ. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ - ΓΥΜΝΑΣΙΟ
ΚΑΡΤΕΡΟΥ	2ο Λ.ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ
ΚΟΚΚΙΝΗ ΧΑΝΙ	1ο ΜΑΛΙΩΝ	
1ο Λ. ΧΕΡ/ΣΟΥ	2ο ΜΑΛΙΩΝ	ΛΥΚΕΙΑ
2ο Λ.ΧΕΡ/ΣΟΥ	ΜΟΧΟΥ	ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΓΟΥΒΩΝ
1ο ΜΑΛΙΩΝ	ΣΓΟΥΡΟΚΕΦΑΛΙΟΥ	ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ
2ο ΜΑΛΙΩΝ	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ Λ. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
3ο ΜΑΛΙΩΝ	ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΜΑΛΙΩΝ
ΜΟΧΟΥ		ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΜΟΧΟΥ
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ		ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ)
ΣΓΟΥΡΟΚΕΦΑΛΙΟΥ		
ΑΝΩΠΟΛΗΣ		
ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΧΕΡ/ΣΟΥ		ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ - ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Δυναμικότητα: 3000 μαθητές

1.1.5.4 Προγράμματα κατάρτισης – δια βίου μάθησης

Η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ) έχει δημιουργήσει τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Κ.Ε.Ε.) – δομές δια βίου μάθησης– που παρέχουν προγράμματα για ενήλικες. Η λειτουργία τους υποστηρίζεται από το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.ΕΚ.Ε.) της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Γ.Γ.Ε.Ε.).

Το έργο «Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων» εντάσσεται στο Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.ΙΙ (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης) του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Μέτρο 1.1, Ενέργεια 1.1.2) και συγχρηματοδοτείται από το Ε.Κ.Τ. (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και το Ε.Τ.Π.Α. (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) κατά 75%.

Τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων αποτελούν μια σύγχρονη προσέγγιση στον τομέα της δια βίου μάθησης, προωθούν τη ισότητα των ευκαιριών στην εκπαίδευση και ανταποκρίνονται στις νέες εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε πολίτη. Συμβάλλουν στην δια βίου ανάπτυξη της προσωπικότητας, την απασχολησιμότητα και την πολιτισμική καλλιέργεια όλων των πολιτών ανεξάρτητα από την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση και τη χώρα καταγωγής τους. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα των Κ.Ε.Ε. απευθύνονται, λοιπόν, σε όλους τους ενήλικες της χώρας. Πρωταρχικός στόχος είναι η απόκτηση νέων βασικών δεξιοτήτων και η αναβάθμιση αυτών που ήδη υπάρχουν. Η λειτουργία των Κ.Ε.Ε. υποστηρίζεται από έμπειρα και εξειδικευμένα στελέχη. Στο πλαίσιο των προγραμμάτων των Κ.Ε.Ε. λειτουργούν στον Δήμο Χερσονήσου τμήματα - ολιγομελείς ομάδες, από το 2006. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα είναι διάρκειας 25, 50, 100 και 150 ωρών. Στα προγράμματα μπορούν να συμμετέχουν δωρεάν όλοι οι ενήλικες. Η συμμετοχή είναι υποχρεωτική για όσους τα παρακολουθήσουν με ένα όριο απουσιών 20% επί του συνολικού αριθμού ωρών κάθε προγράμματος. Επίσης, ο κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλλει αίτηση σε 2 εκπαιδευτικά προγράμματα ανά εκπαιδευτική περίοδο. Η εκπαιδευτική λειτουργία των Κ.Ε.Ε. πραγματοποιείται σε 2 εκπαιδευτικές περιόδους:

- α) Από Σεπτέμβριο μέχρι Ιανουάριο και
- β) Από Φλεβάρη μέχρι Ιούνιο.

Τα προγράμματα πραγματοποιούνται σε χώρο ευθύνης του Δήμου Χερσονήσου ή και με τη συνεργασία κοινωνικών / πολιτιστικών φορέων της περιοχής καθώς και των τοπικών ενοριών. Οι ημέρες και οι ώρες διεξαγωγής των προγραμμάτων θα διαμορφωθούν με βάση τις ανάγκες των εκπαιδευομένων.

Μετά την ολοκλήρωση παρακολούθησης των προγραμμάτων του Κ.Ε.Ε. χορηγούνται στους εκπαιδευόμενους τα εξής πιστοποιητικά, αναλόγως της διάρκειας των προγραμμάτων:

- A) Μέχρι 75 ώρες: «ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ»
- B) Μέχρι 250 ώρες: «ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»

Πίνακας 11 Λίστα ενδεικτικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων

1. Αγγλικά στον Τουρισμό (25Ω)
2. Γαλλικά στον Τουρισμό (25Ω)
3. Μαθηματικά της Αγοράς (25Ω)
4. Καινοτομία – Επιχειρηματικότητα – Επιχειρήσεις (50Ω)
5. Μάρκετινγκ (25Ω)
6. Ο Πολίτης στην Ελλάδα και στην Ευρώπη (50Ω)
7. Οικονομική Διαχείριση και Χρήση Νέων Τεχνολογιών στη Διαχείριση του Νοικοκυριού (25Ω)
8. Σωματική και Ψυχική Υγεία: Θέματα Αιχμής (25Ω)
9. Διατροφή: Θέματα Αιχμής (25Ω)
10. Γενικές Αρχές της Διαχείρισης Κινδύνων και Κρίσεων – Πρώτες Βοήθειες (25Ω)
11. Θέατρο – Θεατρική Παιδεία (50Ω)
12. Λαογραφία: Παραδοσιακός Πολιτισμός (25Ω)
13. Φωτογραφία και Κινηματογράφος (25Ω)
14. Εικαστικά: Ζωγραφική, Αγιογραφία, Γλυπτική, Χαρακτική (50Ω)
15. Πολιτιστικός Τουρισμός – Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού (25Ω)
16. Λογοτεχνία: Έλληνες και Ξένοι Λογοτέχνες (50Ω)
17. Ψυχαγωγία και Ενημέρωση με τη Χρήση Νέων Τεχνολογιών (25Ω)
18. Συμβουλευτική Προσφύγων, Παλινοστούτων, Μεταναστών και Αιτούντων Άσυλο (50Ω).

1.1.5.5 Τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης

Σήμερα, στα πλαίσια της νέας πολιτικής για τη Δια Βίου Μάθηση, οι Δήμοι καλούνται να αναλάβουν άλλο ένα σημαντικό κοινωνικό – εκπαιδευτικό – πολιτισμικό έργο. Να καταρτίσουν και να υλοποιήσουν ένα Τοπικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης το οποίο θα είναι σε συνάρτηση αφενός με το αναπτυξιακό τους σχέδιο αλλά και με το Περιφερειακό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης και το Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης αντίστοιχα.

Με το νέο θεσμικό πλαίσιο όπως έχει διαμορφωθεί ο νέος αυτός ρόλος της Περιφερειακής αλλά κυρίως της Τοπικής αυτοδιοίκησης είναι εξαιρετικά σημαντικός και κρίσιμος.

Ο Δήμος Χερσονήσου καλείται να καταρτίσει το Τοπικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης, σύμφωνα με τα παραπάνω, και με στόχο να περιλαμβάνει τα εξής βασικά:

- Δραστηριότητες σύνδεσης σχολικών μονάδων με την κοινωνία
- Δράσεις επιμόρφωσης ενηλίκων, ιδίως σε τομείς της δημόσιας υγείας, του πολιτισμού, του αθλητισμού, του περιβάλλοντος, της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και δράσεις επιμόρφωσης της νέας γενιάς και της τρίτης ηλικίας καθώς και η δημιουργία σχολών γονέων.
- Δράσεις προώθησης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας μέσω της σύνδεσης με την τοπική κοινωνία.

Η εφαρμογή του τοπικού προγράμματος Δια Βίου Μάθησης αναφέρεται:

- Στην ίδρυση και λειτουργία κέντρων Δια Βίου Μάθησης που οργανώνονται στο πλαίσιο της υπηρεσιακής μονάδας που ασκεί αρμοδιότητες Δια Βίου Μάθησης ή νομικού προσώπου του Δήμου.
- Στην λειτουργία και διαχείριση τοπικών δομών και η εφαρμογή προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων.
- Σε δράσεις συλλογικού χαρακτήρα οι οποίες υποστηρίζονται οικονομικά, επιστημονικά και διοικητικά από τον Δήμο και υλοποιούνται από δημόσιους κοινωνικούς φορείς που έχουν την έδρα τους ή ασκούν δραστηριότητες στην περιφέρεια του Δήμου.
- Πολύ μεγάλη σημασία για τον Δήμο Χερσονήσου έχει η αξιοποίηση των υφιστάμενων και η δημιουργία νέων συνεργασιών για την εξειδίκευση προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης που πραγματικά θα λειτουργούν αναπτυξιακά για το ίδιο το άτομο που συμμετέχει αλλά και για την κοινωνία ως σύνολο.

Παράδειγμα: Στα πλαίσια συμμετοχής του Δήμου Χερσονήσου στην Ευρωπαϊκή Εκστρατεία για την Βιώσιμη Κινητικότητα η συν εργασία του Δήμου Χερσονήσου με τον Φυσιολατρικό Σύλλογο Ν. Ηρακλείου ανέδειξε τον σχεδιασμό ενός προγράμματος με τίτλο «Γνωρίζω τον Δήμο Χερσονήσου περπατώντας» που αποτελεί ένα ιδανικό πρόγραμμα πεζοποριών και περιπάτων με σκοπό την δια βίου μάθηση και την κοινωνική συνοχή, στα πλαίσια του αναπτυξιακού σχεδίου του Δήμου Χερσονήσου.

1.1.5.6 Οργανισμός Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ΟΤΕΚ

Ο Οργανισμός Τουριστικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης αποτελεί τον εξειδικευμένο κρατικό φορέα παροχής τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα. Έχει τη μορφή του Ν.Π.Δ.Δ και εποπτεύεται από το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης . Από το 1937 που ιδρύθηκε μέχρι σήμερα έχει στελεχώσει την αγορά εργασίας με 200.000 επαγγελματίες του τουρισμού. Ο Ο.Τ.Ε.Κ. περιλαμβάνει σήμερα τις Σχολές Τουριστικών Επαγγελματιών και τις Σχολές Ξεναγών. Η μορφή των Σχολών σηματοδοτεί και το σύγχρονο ρόλο τους για την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη χώρα μας και τη δημιουργία ενός σύγχρονου συστήματος πιστοποίησης των επαγγελματιών προσόντων στον τουριστικό τομέα.

Στον Δήμο Χερσονήσου λειτουργεί ο ΟΤΕΚ που παρέχει μεταδευτεροβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στεγάζεται στο ξενοδοχειακό συγκρότημα ΞΕΝΙΑ ΗΛΙΟΣ όπου οι φοιτητές εκτός από την παρακολούθηση των μαθημάτων στο χώρο, διαμένουν, σιτίζονται, κάνουν πρακτική άσκηση.

1.1.5.7 Ινστιτούτο επαγγελματικής κατάρτισης Ηρακλείου – Παράρτημα Γούρνες (Π.Α.Β.Γ.)

Οι υποψήφιοι πρέπει να είναι απόφοιτοι Λυκείου. Για τις ειδικότητες του Ειδικού Ξενοδοχειακών Υπηρεσιών και Τροφοδοσίας και του Υπάλληλου Τουριστικού Γραφείου, οι υποψήφιοι θα πρέπει να είναι κάτοχοι τίτλου από αναγνωρισμένο φορέα που θα πιστοποιεί τη καλή γνώση της Αγγλικής (Lower ή πιστοποιητικό γλωσσομάθειας επιπέδου B2). Για την ειδικότητα του Βοηθού Προϊσταμένων Ορόφων, δεκτοί γίνονται απόφοιτοι Γυμνασίου.

Ειδικότητες:

- Τεχνικός Μαγειρικής Τέχνης
- Ειδικός Ξενοδοχειακών Υπηρεσιών και Τροφοδοσίας
- Υπάλληλος Τουριστικού Γραφείου
- Συνοδός Βουνού
- Ειδικός θαλασσοθεραπείας - SPA
- Ειδικός Λουτροθεραπείας - SPA

- Βοηθός Προϊσταμένου Ορόφων

1.1.5.8 ΟΤΕΚ Σχολή τουριστικών επαγγελματιών/ Ξεναγών

Η φοίτηση είναι υποχρεωτική και διαρκεί δύο χρόνια. Κάθε εκπαιδευτική περίοδος περιλαμβάνει δύο κύκλους σπουδών:

- A) Τον Θεωρητικό, που αρχίζει τον μήνα Οκτώβριο κάθε σχολικού έτους και λήγει τον μήνα Μάιο του επόμενου έτους.
- B) Τον Πρακτικό, που αποτελεί συνέχεια του θεωρητικού και αναπόσπαστη συνέχεια της εκπαίδευσης, αρχίζει τον μήνα Ιούνιο και λήγει στις 15 Σεπτεμβρίου.

Οι μαθητές τοποθετούνται για πρακτική άσκηση με μέριμνα του Ο.Τ.Ε.Κ. σε επιλεγμένες ξενοδοχειακές μονάδες.

Ειδικότητες:

- Ξενοδοχειακές και Επισιτιστικές Υπηρεσίες - Ζαχαροπλαστική Τέχνη - Μαγειρική Τέχνη

Η Σχολή Ξεναγών που στεγάζεται στις εγκαταστάσεις του ΞΕΝΙΑ ΗΛΙΟΣ – ΟΤΕΚ ΣΧΟΛΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ στου Κοκκίνη Χάνι, αποτελεί τη μόνη στην Περιφέρεια Κρήτης και μία από τις τέσσερις της Ελλάδας (οι άλλες βρίσκονται σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, και Κέρκυρα. Η φοίτηση διαρκεί δύομισι έτη. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική. Η εκπαίδευση περιλαμβάνει θεωρητική διδασκαλία και εκπαιδευτικές επισκέψεις / εκδρομές.

1.1.6 Πολιτιστικοί πόροι και δραστηριότητα

Ο Δήμος Χερσονήσου διαθέτει ένα εξαιρετικά αξιόλογο πολιτιστικό απόθεμα το οποίο αποτελεί ένα σύστημα προς αξιοποίηση και ανάδειξη καταρχήν με σκοπό την πολιτιστική συνέχεια αλλά και για την επίτευξη άλλων σημαντικών στόχων που θα αναλυθούν στο Β' μέρος του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Το πολιτιστικό απόθεμα του Δήμου Χερσονήσου αντανακλά την πνευματικότητα του τόπου, τη δυναμικότητα της κοινωνίας, της οικονομίας και της παραγωγής της περιοχής. Αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ιστορίας του τόπου και των ανθρώπων του, της φυσιογνωμίας και της ταυτότητας του.

Πριν αναφερθούμε στους πολιτιστικούς πόρους, θα αναφερθούμε στην ιστορία του Δήμου Χερσονήσου όπως αποτυπώνεται από έγκυρες πηγές και θα αναφερθούμε επίσης πολύ συνοπτικά στη θεματική Πολιτισμός και κυρίως τις αρμοδιότητες του Δήμου Χερσονήσου ως ΟΤΑ.

1.1.6.1 Ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Γουβών

Είναι ιδιαίτερα αξιοσημείωτο ότι σε όλη τη διάρκεια της αρχαιότητας στην περιοχή του Δήμου Γουβών, τόσο στους Μινωικούς όσο και τους ιστορικούς χρόνους, παρατηρείται σχετικά πυκνή και διαδοχική κατοίκηση των ίδιων θέσεων - με μικρές ίσως μετατοπίσεις, για τους ίδιους συγκεκριμένους λόγους: επειδή διέθεταν νερό, ασφάλεια, εύφορη καλλιεργήσιμη γη, σχετικά εύκολη προσβασιμότητα και δυνατότητες επικοινωνίας μεταξύ τους, με τους γειτονικούς οικισμούς και τα μεγάλα ανακτορικά ή οικιστικά κέντρα της περιοχής αλλά και ευρύτερα της Κρήτης και του Αιγαϊακού χώρου. Οι οικισμοί της ενδοχώρας είχαν τη δυνατότητα της πλούσιας παραγωγής αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων ενώ οι παράλιοι, με τις αμμώδεις ακτές, τα δέλτα των ποταμών Αποσελέμη και Καρτερού, τους κόλπους και τα μικρά ακρωτήρια, προσφέροντας δυνατότητες ανέλκυσης ή ελλιμενισμού των πλοίων της εποχής, διευκόλυναν την διακίνηση των προϊόντων της ενδοχώρας. Ο συνδυασμός των δύο αποτελούσε τον καλύτερο παράγοντα συνεχούς κατοίκησης και ανάπτυξης της περιοχής. Οι σημαντικοί χώροι κατοίκησης, λατρείας και νεκροταφείων των αρχαίων χρόνων άρχισαν να αποκαλύπτονται με ανασκαφές από τις

αρχές του 20^{ου} αι. και τα πολύτιμα ευρήματά τους βρίσκονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.

Αρχαίοι Χρόνοι

Τα αρχαιότερα ίχνη κατοίκησης στην περιοχή, όπως άλλωστε και σε όλη την Κρήτη, ανάγονται στη Νεότερη και μάλιστα στην Τελική Νεολιθική εποχή. Περισσότερα είναι τα ευρήματα και οι εντοπισμένες θέσεις κατοίκησης κατά την Πρωτομινωική (ΠΜ) ή Πρωτοχαλκή εποχή που χαρακτηρίζεται από την εξέλιξη της χρήσης χαλκού και γενικότερα τη μεταλλοτεχνία. Καταφανώς μεγαλύτερη και σημαντικότερη είναι η πληθυσμιακή εξάπλωση κατά τη Μεσομινωική (ΜΜ) I - II ή Παλαιοανακτορική εποχή, όταν δημιουργούνται τα πρώτα ανάκτορα, οι πρώτες ανακτορικές πόλεις και εμφανίζεται στην Κρήτη η ανακτορική οργάνωση διοίκησης. Μεσομινωικά - Παλαιοανακτορικά ευρήματα έχουν εντοπισθεί στην περιοχή Αμνισού, Αγ. Θεοδώρων, Νίρου Χάνι που μαρτυρούν κατοίκηση των χώρων, ενώ σποραδικά ευρήματα εντός του οικισμού της Ανώπολης, στο σπήλαιο Σκοτεινού και στο Καλό Χωριό δηλώνουν εξάπλωση των δραστηριοτήτων του πληθυσμού προς την ενδοχώρα.

Κατά την Νεοανακτορική περίοδο, περίοδο της μεγάλης ευημερίας της Κρήτης, αναπτύχθηκαν οι λιμενικοί οικισμοί της Αμνισού και Νίρου Χάνι, ενώ ιδρύθηκαν εκεί οι δυο επαύλεις, της Αμνισού ή «έπαυλη των κρίνων» και του Νίρου Χάνι.

Στην Υστερομινωική III ανήκει ο ιδιαίτερα σημαντικός παραλιακός οικισμός στις Κάτω Γούβες, κοντά στο δέλτα του ποταμού Αποσελέμη. Τρία κτιριακά συγκροτήματα της «συνοικίας των Κεραμέων», με εννέα κλιβάνους και πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο αγγειοπλαστικής της ΥΜ III Β περιόδου χαρακτηρίστηκε ως το μεγαλύτερο, ως τώρα, κέντρο κεραμικής παραγωγής του προϊστορικού Αιγαίου, του οποίου τα προϊόντα μεταφέρονταν δια θαλάσσης σε άλλες περιοχές της Κρήτης και πιθανόν εκτός αυτής.

Λαξευτοί τάφοι της ΥΜ III Β περιόδου που περιείχαν λάρνακες και αρκετά κτερίσματα έχουν βρεθεί σε πολλές περιοχές του Δήμου.

Στο τέλος της ΥΜ III Β περιόδου παρατηρείται μια γενικότερη, καταστροφή και εγκατάλειψη των περισσότερων οικισμών στην Κρήτη. Ανάμεσα σε αυτούς και οι Γούβες. Η μεγάλη

ποσότητα ελαφρόπετρας που βρέθηκε σε πολλούς χώρους των Γουβών, αποτελεί πιθανή ένδειξη της καταστροφής του παραλιακού οικισμού Γουβών, από παλιρροϊκά κύματα μετά από σεισμό σε υποθαλάσσια περιοχή. Οπωσδήποτε σημειώνεται μείωση των κατοικημένων θέσεων, ιδιαίτερα των παραλιακών, κατά την Υστερομινωική III Γ περίοδο και κάποιες μετακινήσεις πληθυσμών ιδιαίτερα στα μέσα του 12ου π.Χ. αι., προς φυσικά οχυρές θέσεις και Ακροπόλεις. Ορισμένοι οικισμοί ωστόσο επιβιώνουν, μεταξύ των οποίων και η Αμνισός. Στην Αμνισό συνεχίζεται στο σπήλαιο της Ειλειθύιας η λατρεία κατά την Υστερομινωική και Γεωμετρική εποχή. Κατά την Γεωμετρική εποχή ιδρύεται το Ιερό του Δία Θενάτα, που συνέχισε να λειτουργεί ως την ρωμαϊκή εποχή.

Βυζαντινή - Μεταβυζαντινή Εποχή

Η Κρήτη ως το τέλος του 3^{ου} αι. παρέμεινε μαζί με την Κυρήνη της Αφρικής ως μια επαρχία του ρωμαϊκού κράτους με πρωτεύουσα τη Γόρτυνα, ενώ με τη διοικητική οργάνωση του βυζαντινού κράτους (534 μ.Χ.) απετέλεσε μια από τις 64 αυτοτελείς επαρχίες της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Οι Άραβες καταλαμβάνουν το 824 την Κρήτη – τουλάχιστον την κεντρική – και για 140 περίπου χρόνια (824 – 961 μ.Χ.) η αραβική κυριαρχία επιβάλλει στο νησί μια φριχτή δουλεία, η οποία ανακόπτει κάθε σύνδεση με τον άλλο κόσμο του βυζαντίου, κάθε πρόοδο, αφανίζει και υποβιβάζει τον Κρητικό πολιτισμό. Κανένα μνημείο ή στοιχείο ιστορικής ανάμνησης από την περίοδο της αραβικής κατάκτησης δεν έχει μείνει στην περιοχή εκτός ίσως από τα ονόματα των ποταμών Αποσελέμη, από το αραβικό Αμπού Σελήμ, και Καρτερού, από το όνομα του βυζαντινού στρατηγού Κρατερού που αποβίβασε το στρατό του στην περιοχή της Αμνισού, όπου καταστράφηκε και ο ίδιος θανατώθηκε αποτυγχάνοντας να ανακαταλάβει το νησί. Η Κρήτη τελικώς ανακτήθηκε για την βυζαντινή αυτοκρατορία από τον Νικηφόρο Φωκά το 961, μετά από πολύμηνη πολιορκία της αραβικής πρωτεύουσας της Κρήτης, του Χάνδακα, γεγονός που συνετέλεσε στην εδραίωση της βυζαντινής κυριαρχίας στη θάλασσα. Έκτοτε αρχίζει μια νέα εποχή ανάπτυξης και προόδου, που θα διαρκέσει 250 χρόνια περίπου.

Ενετοκρατία

Η ακμή ανακόπηκε στις αρχές του 13^{ου} αι. όταν η Κρήτη, μετά την 4^η Σταυροφορία και ύστερα από μια σύντομη γενουατική κατάκτηση (1204 - 1211), παραχωρήθηκε στη Βενετία, στην κυριαρχία της οποίας έζησε, κάτω από σκληρές συνθήκες και στο πλαίσιο του

φρουδαρχικού συστήματος, για τεσσεράμισι αιώνες, έως την τούρκικη κατάκτηση όλης της Κρήτης το 1669. Στα τελευταία ιδίως χρόνια της Ενετοκρατίας σημειώνεται ανάπτυξη του μοναχισμού με ίδρυση νέων Μονών με φρουριακό χαρακτήρα και ανασυγκρότηση των παλαιότερων. Η Μονή Κεράς Ελεούσας, στα δυτικά του χωριού Κόξαρη του Δήμου Γουβών, προς το Βορίτσι, με καθαρά φρουριακή αρχιτεκτονική, ιδρύθηκε στην περίοδο της Ενετοκρατίας. Η Μονή Αγ. Ιωάννη Θεολόγου ιδρύθηκε ανατολικά της Ανώπολης στα τελευταία χρόνια της Ενετοκρατίας αρχικά ως μετόχι της Μονής Αγ. Γεωργίου του Αποσελέμη. Πλούσια και με χαρακτηριστικά ιδιόρρυθμης μονής ανέπτυξε αντιστασιακή δράση κατά τους απελευθερωτικούς αγώνες από τον τούρκικο ζυγό, γεγονός που προκάλεσε την καταστροφή της το 1896 και τη σφαγή των μοναχών αλλά και των κατοίκων της Ανώπολης.

Τουρκοκρατία

Η τουρκοκρατία θα επιφέρει μια γενική πτώχευση της περιοχής που οφείλεται στην έλλειψη εμπορικών συναλλαγών. Τα δημητριακά της περιοχής ελέγχονταν από τους Τούρκους και προορίζονταν για τη σίτιση των στρατώνων του Χάνδακα και άλλων φρουρών στα βόρεια του Νομού, η δε βόσκηση συρρικνώνεται και επιβιώνει μόνο σε απρόσιτες περιοχές για την αποφυγή των Τούρκικων αυθαίρετων επιτάξεων.

Με την απελευθέρωση, το 1898, η κακή οικονομική κατάσταση και οι περιπέτειες της Ελλάδας δεν επιτρέπουν την βελτίωση των υποδομών αλλά ούτε και την μετανάστευση του πληθυσμού. Η κατάσταση αυτή θα διαρκέσει έως το 1960, όταν δημιουργούνται οδικά δίκτυα και η γεωργία μηχανοποιείται σταδιακά.

Κηρυγμένοι Αρχαιολογικοί Χώροι

Κοκκίни Χάνι

Στη σημερινή θέση του οικισμού υπήρχε το Νίρου Χάνι, ή αλλιώς Αρμυλίδες. Πρόκειται για ένα σπουδαίο αρχαιολογικό χώρο, ένα μινωικό μέγαρο - κατοικία του άρχοντα του συνοικισμού, που χρονολογικά συμπίπτει με τα νεότερα ανάκτορα της Κνωσού και της Φαιστού. Το μέγαρο καταλάμβανε μεγάλη έκταση, από το σημερινό Βαθειανό Κάμπο (περίπου 1000 τ.μ.), και φαίνεται ότι είχε 40 δωμάτια, ενώ κατά την ανασκαφή ήρθαν στην επιφάνεια πιθάρια, αγγεία, αμφορείς, θυμιατήρια, ποτήρια κ.α. Ο συνοικισμός είχε λιμάνι

στη θέση Άγιοι Θεόδωροι, όπως πιστοποιούν μεγάλοι ογκόλιθοι φερμένοι, όπως φαίνεται, από αλλού που σχημάτιζαν τον κυματοθραύστη.

Το νεκροταφείο ήταν κοντά στο Βαθειανό κάμπο όπου βρέθηκαν πήλινες λάρνακες. Με τη μεγάλη πλημμύρα του 1897 ο χειμαρρος παρέσυρε και εξαφάνισε το χώρο όπου βρισκόταν. Το μέγαρο καταστράφηκε από μεγάλη πυρκαγιά με αποτέλεσμα οι άψητες πλίνθοι να ψηθούν και οι πέτρες να ασβεστοποιηθούν.

Πύργος

Στη θέση Πύργος, ένα χιλιόμετρο απόσταση από το Κοκκίνο Χάνι και δίπλα την παραλία της Ανώπολης, ανασκάφηκε σπηλαιώδης πρωτομινωικός τάφος με πήλινες λάρνακες και πάνω από 150 αγγεία, σκεύη και άλλα κτερίσματα. Πρόκειται για έναν από τους σημαντικότερους τάφους της αρχαίας Κρήτης.

Επίσης, βρέθηκαν 30 λάκκοι λαξευτοί στο βράχο (Αρόλιθοι) που, σύμφωνα με τον ιστορικό Ξανθουδίδη, είναι έργο των Μινωιτών, χωρίς ωστόσο ο ίδιος να μπορεί να προσδιορίσει τη χρήση που είχαν.

Μινωικό Λιμάνι Αγίων Θεοδώρων

Δυτικά του μεγάρου στο *Νίρου Χάνι*, στη θέση *Άγιοι Θεόδωροι*, από το ερειπωμένο εκκλησάκι που βρίσκεται εκεί υπάρχει όρμος όπου φαίνονται τα ερείπια συνοικισμού μέσα στη θάλασσα και κάτω από την άμμο, ίδιας χρονολογίας με το μέγαρο. Οι ανασκαφές που έγιναν εδώ έφεραν στην επιφάνεια διάφορα οικοδομήματα.

Στο βάθος του όρμου είχε σκαφτεί μέσα στον πώρινο βράχο μεγάλη ορθογώνια κοιλότητα μήκους 40μ., πλάτους 12μ. και βάθους 1,80μ. γνωστή με το όνομα *Κολύμπα* που σύμφωνα με τον αρχαιολόγο Μαρινάτο ήταν μινωικό νεώριο όπου ναυπηγούσαν τα πλοία τους οι θαλασσοκράτορες μινωίτες, ενώ ο συνοικισμός ήταν μινωικό λιμάνι που ανήκε κυρίως στην *Κνωσό*. Στο χώρο του μινωικού λιμανιού βρίσκεται σήμερα ξενοδοχείο.

Γούρνες

Εδώ βρέθηκαν λείψανα μινωικού οικισμού από τη μεσομινωική έως και τη γεωμετρική περίοδο. Συγκεκριμένα, κατά την ανασκαφή ήρθαν στην επιφάνεια μεσομινωικοί τάφοι με

πήλινα αγγεία και ένα εδώλιο γυναίκας, σφραγίδες από ελεφαντόδοντο και στεατίτη και σκαραβαίους.

Σε λόφο που βρίσκεται σε απόσταση 200μ. από το χωριό, ανασκάφηκαν πήλινα μινωικά, λάρνακες και όστρακα και ταφικά κτίσματα, λείψανα γεωμετρικής οικίας και οστράκων κ.α.

Επίσης βρέθηκαν τέσσερις θαλαμοειδείς και δύο λακκοειδείς τάφοι με κεραμικά και άλλα μικρά ευρήματα μεταγενέστερης περιόδου (1300-1200 π.Χ.).

Καρτερός

Η γονιμότατη κοιλάδα του Καρτερού λεγόταν στην αρχαιότητα *Ομφάλιον πεδίων* γιατί, σύμφωνα με τη μυθολογία, εδώ έπεσε ο ομφαλός του Δία-νηπίου, όταν τον μετέφεραν οι Κουρήτες από το *Δικταίο Άνδρο* όπου γεννήθηκε, για να τον κρύψουν και να τον σώσουν από τον πατέρα του, τον Κρόνο.

Παλαιόχωρα

Κηρύχθηκε αρχαιολογική η ζώνη γύρω από το λόφο «*Παλαιόχωρα*» η οποία ορίζεται ως εξής: ανατολικά από τη νοητή γραμμή σε απόσταση 300μ. από την *Έπαυλη των Κρίνων* και κάθετα από τον άξονα της εθνικής οδού δυτικά από τη νοητή γραμμή σε απόσταση 500μ. από το *Βωμό του Διός Θενάτα* και κάθετα προς τον άξονα της εθνικής οδού.

Ανώπολη

Στο δρόμο από *Ανώπολη* προς *Καινούργιο Χωριό* ανασκάφηκε Μεσομινωικός τάφος λαξευμένος σε κούσκουρα. Μέσα στον τάφο βρέθηκε μικρό πιθάρι και μέσα σε αυτό ο σκελετός ανθρώπου με τα μέλη μαζεμένα και το κεφάλι στον πάτο του πιθαριού. Η ταφή γινόταν ως εξής: έσκαβαν τον τάφο, έβαζαν το νεκρό καθισμένο και τον κάλυπταν με ένα πιθάρι. Τάφοι βρέθηκαν και σε άλλες τοποθεσίες στην περιοχή της *Ανώπολης*, καθώς και αγγεία περιόδου 1300 - 900 π.Χ. ορισμένα εκ των οποίων σήμερα εκθέτονται στο Μουσείο Ηρακλείου. Αγγεία γεωμετρικής περιόδου (900-700 π.Χ.) που βρέθηκαν επίσης εδώ αποδείχθηκε ότι είχαν χρήση τεφροδόχου.

Γούβες

Στην τοποθεσία Συκιά Γουβών βρέθηκε θαλαμοειδής τάφος με πήλινες λάρνακες και κεραμικά της περιόδου 1300-1200 π.Χ.

Επίσης, στις τοποθεσίες Σγούρου Μετόχι στην παραλία των Γουβών, στα 500μ. από την ακτή της περιοχής του Προφήτη Ηλία, στην τοποθεσία Συκιά, Αποσελέμης, Μαυριανώ, Άσπρογας έχουν βρεθεί διάφορα νεολιθικά λείψανα τειχών, όπως λάρνακες, τάφοι κ.λπ.

Κάτω Γούβες

Στις *Κάτω Γούβες-Ανισαρά* κηρύχθηκε αρχαιολογικός χώρος στη θέση Άγιος Γεώργιος όπου σώζονται λείψανα ΥΜ χρόνων και ερειπωμένο ναύδριο.

Επίσης, στη θέση *Ξεπάτωμα* εντοπίστηκαν οικιστικά λείψανα ΥΜ ΙΙΙ περιόδου, όπως κλίβανοι και βοηθητικά κτίρια ΥΜ ΙΙΙ περιόδου.

Βάθεια

Στις τοποθεσίες *Καμίνια, Ρίζα, Αγία Αικατερίνη, Σώπατα* και σε άλλα σημεία της Άνω και Κάτω Βάθειας έχουν βρεθεί τάφοι θολωτοί, θαλαμοειδείς με λάρνακες και κεραμικά αγγεία περιόδου 1300-1200 π.Χ. Ειδικά στην Άνω Βάθεια ανακαλύφθηκε πήλινη λάρνακα, κύπελλο και λείψανα τριών νεκρών.

Καλό Χωριό

Στην τοποθεσία *Μαζά* του οικισμού βρέθηκαν αρχιτεκτονικά λείψανα πρωτογεωμετρικής περιόδου (1050 – 900), καθώς και κεραμική, λίθινα εργαλεία και πήλινα ειδώλια. Επίσης στην ευρύτερη περιοχή βρέθηκε αγγείο περιόδου 1300-1200 π.Χ., καθώς και αμφορέας περιόδου 1200-1125 π.Χ. που εκτίθεται σήμερα στο μουσείο Ηρακλείου.

Σκοτεινό

Στην ευρύτερη περιοχή του οικισμού βρέθηκε τεμάχιο πήλινης λάρνακας καθώς και όστρακα γεωμετρικής περιόδου (900 - 700).

Νήσος Ντία

Το νησί βρίσκεται στα βόρεια της Κρήτης και το νότιο λιμάνι του χρησιμεύει για την προσάραξη των πλοίων που λόγω καιρικών συνθηκών δεν μπορούν να προσαράξουν το λιμάνι του Ηρακλείου. Το έδαφος στη Ντία είναι ομαλό και μικρές εκτάσεις μπορούν να καλλιεργηθούν. Τα τελευταία χρόνια οι εκτάσεις αυτές περιφράσσονται και δεντροφυτεύονται από το Δασαρχείο. Για την προέλευση του ονόματός του υπάρχουν πολλές υποθέσεις. Η επικρατέστερη συνδέεται με έναν θρύλο που πλάστηκε λόγω του τερατόμορφου σχήματος που έχει το νησί αντικρίζοντάς το από τις βόρειες ακτές της Κρήτης. Η Δία λοιπόν, ήταν κάποτε ένα μεγάλο θηρίο που έτρεξε να κατασπαράξει την Κρήτη. Μόλις ο Δίας το αντιλήφθηκε πέταξε στο θηρίο ένα μεγάλο δόλωμα-παξιμάδι μουλιασμένο με μοσχόγια για να το καθυστερήσει. Το θηρίο στράφηκε στο δόλωμα και τότε ο Δίας με τους κεραυνούς του το πέτρωσε, μαζί με το δόλωμα. Έτσι γεννήθηκε το νησί Δία, αλλά και το μικρότερό του Παξιμάδι που βρίσκεται σήμερα στα ανατολικά της Ντίας. Στα βορειοδυτικά της βρίσκονται άλλα δύο μικρά νησάκια, το Γλαρονήσι και η Πεταλίδα. Το νησί κατοικούν μονάχα κάποια είδη κουνελιών, ποντικών και Κρητικού αίγαγρου αφότου το νησί κηρύχθηκε εκτροφείο του. Το νησί είναι κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος, καθώς και η θαλάσσια ζώνη από τις ακτές του μέσου πλάτους πεντακοσίων μέτρων. Η κήρυξη έχει σκοπό την προστασία και ανάδειξη των σημαντικών διάσπαρτων ορατών ή γνωστών χερσαίων και ενάλιων αρχαίων που περιλαμβάνονται σε αυτήν όπως το προϊστορικό τείχος στη Χερσόνησο του Αγίου Γεωργίου.

Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι έρευνες που πραγματοποίησε ο Ζαν-Υβ-Κουστύ στα 1974-5 με ειδικό βαθυσκάφος. Ακόμη, λεπτομερείς αεροφωτογραφίες επισήμαναν στην επιφάνεια του νησιού ίχνη αρκετής έκτασης οικισμών, κάτι που υποδηλώνει ότι σε παλαιότερες εποχές το νησί ήταν κατοικημένο. Ωστόσο αρχαιολογική έρευνα που να το επιβεβαιώνει δεν έχει ακόμη γίνει.

Σπήλαιο της Ειλείθειας

Το σπήλαιο της Ειλείθειας (ή Νεραϊδόσπηλιος ή Κουτσούρας) ήταν αφιερωμένο στην κόρη του Δία και της Ήρας και μητέρα του Θεού Έρωτα, την Ειλείθια. Ως προστάτιδα των εγκύων και θεά της μητρότητας, η Ειλείθια λατρευόταν στο σπήλαιο με σπονδές και τελετές που είχαν ως επίκεντρο έναν ιερό σταλαγμίτη σε σχήμα κοιλιάς εγκύου «με

λακουβίτσα στη μέση», σαν τον ομφαλό. Σε αυτό το σημείο, οι έγκυες συνήθιζαν να τρίβουν την κοιλιά τους πιστεύοντας ότι θα έχουν καλό τοκετό.

Το σπήλαιο έχει είσοδο από την Ανατολή προς τη Δύση όπως συμβαίνει με τα περισσότερα σπήλαια που ήταν αφιερωμένα στους θεούς. Στην είσοδό του φύεται μια αγριοσυκιά, σύμβολο της γονιμότητας.

Σπήλαιο της Αγίας Παρασκευής ή Σκοτεινό (Σκοτεινό Γουβών)

Στην περιοχή των *Γουβών*, κοντά στο χωριό *Σκοτεινό* και σε υψόμετρο μόλις 220 βρίσκεται το σπήλαιο της *Αγίας Παρασκευής*. Όπως ο *Λαθύρινθος* της *Γόρτυνας*, έτσι και το *Σκοτεινό*, συνδέθηκε με το μινωικό *Λαθύρινθο*. Το όνομά του πήρε από την Αγία Παρασκευή, εκκλησάκι της οποίας είναι κτισμένο δίπλα από την είσοδό του. Η είσοδός του (27μ. πλάτος και 10μ. ύψος), είναι πολύ εντυπωσιακή βρίσκεται μέσα σε μια δολίνη, ένα βύθισμα δηλαδή διαστάσεων 40X35μ. με μέγιστο βάθος 25μ. που προήλθε από την κατακρήμνιση των τοιχωμάτων της πλαγιάς του βουνού σε εκείνο το σημείο, χάρη στην οποία αποκαλύφθηκε και το διάκενο (σπήλαιο). Έχει συνολικό μήκος περίπου 126μ. και η διάμετρος των αιθουσών του κυμαίνεται από 8 έως 50 μέτρα. Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του σπηλαίου είναι τρεις ογκώδεις ασβεστολιθικοί βράχοι, ο ένας με μορφή αρκούδας, ο άλλος με προσωπίο γοργόνας και ο τρίτος με ρύγχος ενός θηρίου. Και οι τρεις βρίσκονται στην πρώτη μεγάλη αίθουσα και από ό,τι φαίνεται αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης για τους αρχαίους Έλληνες, οι οποίοι διαμόρφωσαν ένα είδος σκάλας με πλατιά σκαλοπάτια, τοποθετώντας πέτρες στοιχισμένες στη γραμμή, κάθετα προς τα τοιχώματα, με σκοπό να λατρέψουν τους Θεούς. Πάντως στο σπήλαιο βρέθηκαν όστρακα της Υστερομινωικής εποχής, ένα μεγάλο αγγείο και άλλα που, τοποθετούνται χρονολογικά στην υπονεολιθική εποχή. Η χρήση του χώρου συνεχίζεται αδιάκοπα μέχρι τις ημέρες μας, λειτουργώντας πλέον ως χώρος συνάθροισης και διοργάνωσης πανηγυριών.

Ανισαράς

Στη θέση αυτή σώζονται λείψανα ρωμαϊκών κυρίως χρόνων και κτιριακά μινωικά λείψανα.

Μονή Κερά Ελεούσα

Στην περιοχή του οικισμού *Χαρασό* βρίσκεται η *Μονή Κερά Ελεούσα* μεταβυζαντινής περιόδου. Η *Μονή* έχει κηρυχθεί ιστορικό διατηρητέο μνημείο για την ιστορική και

αρχαιολογική της αξία. Η ζώνη προστασίας του ορίζεται χίλια μέτρα από τα όρια των εξωτερικών βοηθητικών εγκαταστάσεων του μνημείου.

1.1.6.2 Ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Επισκοπής

Επισκοπή

Η περιοχή της Επισκοπής, κατά τη μινωική περίοδο, υπαγόταν στην επικράτεια της πρωτεύουσας Κνωσού. Η γειτνίαση της περιοχής του Δήμου Επισκοπής με τα δυο μεγάλα μινωικά κέντρα, την Κνωσό και τις Αρχάνες, ίσως είναι ο λόγος που δεν αναπτύχθηκε εδώ ένα μείζον οικιστικό, πολιτιστικό και εμπορικό κέντρο. Είναι όμως βέβαιο ότι υπήρχαν τουλάχιστον τρεις μεσαίου μεγέθους μινωικοί αγροτικοί οικισμοί. Ο μεγαλύτερος ίσως ήταν στην Κεφάλα, όπου εντοπίστηκαν και ανασκάφηκαν μερικώς κάποια τμήματα του οικισμού με πλακόστρωτο δρόμο και τμήματα σπιτιών. Τη βεβαιότητα για την ύπαρξη και άλλων αγροτικών οικισμών, ιδίως στους τελευταίους τρεις αιώνες της μινωικής εποχής, πιστοποιεί περισσότερο ακόμη η ύπαρξη των λαξευτών τάφων της εποχής. Στις επόμενες ιστορικές περιόδους, η κατοίκηση στην περιοχή. Τέλος η περιοχή κατοικήθηκε και στην ύστερη βυζαντινή εποχή. Η Επισκοπή ήταν κεφαλοχώρι στα υστεροβυζαντινά χρόνια και στην ενετοκρατία με μεγάλο πληθυσμό. Τα ερείπια των παλιών μοναστηριών (Κερά Λημνιώτισσα, Άγιος Γεώργιος στις Χοχλακίες, Χριστός και Αγία Τριάδα στην Επισκοπή) μαρτυρούν την ένταση της θρησκευτικής δραστηριότητας. Η Επισκοπή συμπεριλαμβάνει τους οικισμούς: Σκόπελα, Σταμνοί και Χοχλακίες. Το 1952 στη θέση Κάμπος ανασκάφηκε λαξευτός τάφος, όπου βρέθηκε κιβωτιόσχημη λάρνακα. Στη θέση Καλυβότοπος βρέθηκε άλλος τάφος, με δύο κιβωτιόσχημες λάρνακες με κτερίσματα, ξυράφι, μαχαίρι και χάλκινο σκύφο, όπως επίσης και πήλινα αγγεία. Κοντά στη βυζαντινή εκκλησία της Παναγίας στη θέση Κεφάλα βρέθηκαν άλλοι τάφοι της τρίτης υστερομινωικής περιόδου και στη θέση Μαλαθρέ μικρός λαξευτός τάφος των ΥΜ ΙΙΙβ χρόνων. Λαξευτοί τάφοι βρέθηκαν και στη θέση Παλιάλωνα των Σταμνών αλλά και νότια του χωριού αυτού. Οι αρχαιολόγοι υποθέτουν ότι υπήρχε εκεί ο οικισμός Ίσταμνος. Στην ενετική απογραφή του 1583 αναφέρεται Piscorì Chierissonisso με 690 κατοίκους. Το 1881 ζούσαν 322 Τούρκοι κάτοικοι και μόνο 95 Χριστιανοί. Τα χρόνια της Τουρκοκρατίας το χωριό ήταν βακουφικόν. Το 1856 όλοι οι κάτοικοι δήλωσαν ομόφωνα τη χριστιανική τους πίστη, με την ανακήρυξη του Χάτι Χουμαγιούν, ενώπιον του τότε Γενικού Διοικητή Βελή Πασά. Σε συμβόλαιο του 1271 αναφέρεται και ο οικισμός Σταμνοί, με το όνομα Stamio και το 1583 Stamnus με 197

κατοίκους .Από τον αρχαίο οικισμό Ίσταμνο, ο οποίος πιθανότατα υφίστατο στην αρχαιότητα, έλαβε την ονομασία του και το χωριό. Τα Σκόπελα αναφέρονται το 1583 Scopella με 110 κατοίκους. Οι Χοχλακίες αντίθετα δεν αναφέρονται στις ενετικές απογραφές ούτε στις τουρκικές των ετών 1671, 1881 και 1900.

Καινούργιο Χωριό

Το χωριό αναφέρεται στις ενετικές απογραφές. Το 1583 στον Καστροφύλακα με την ονομασία Chienurio Chorio με 134 κατοίκους. Στην ίδια πηγή αναγράφεται και ο οικισμός Γάλυπε, ως Galipe, με 295 κατοίκους. Στα τέλη του 14ου αιώνα αποτελεί φέουδο της Ενετής Rosa Sagredo, ενώ στα τελευταία χρόνια της Ενετοκρατίας περιέρχεται στη Ενετοκρητική οικογένεια Φώσκολου, εκ της οποίας εικάζεται ότι ήταν και ο συγγραφέας της κωμωδίας "Φορτουνάτος", Αντώνιος Μάρκος Φώσκολος (1597-1662). Σήμερα σώζεται η οχυρωματική κατοικία – πύργος που ανήκε στον Ανδρέα Φώσκολο. Επίσης σώζονται ενετικά πατητήρια οίνου, από τα μεγαλύτερα της Κρήτης.

Σγουροκεφάλι

Η θέση του είναι στο 19,3 χλμ. του δρόμου προς τη Μονή Αγκαράθου. Σύμφωνα με την παράδοση, το όνομα του χωριού οφείλεται σε έναν βοσκό, ο οποίος ονομαζόταν Σγουρός. Αυτός είχε κτίσει το σπίτι του στην κορυφή του λόφου, ο οποίος λέγεται στην Κρήτη κεφάλι. Από αυτό προήλθε η ονομασία Του Σγουρού το Κεφάλι>Σγουροκεφάλι. Στην ενετική απογραφή του 1583 αναφέρεται Sgourochieffali με 62 κατοίκους. Το 1881 ζούσαν 320 Χριστιανοί .

Ιστορικοί Χώροι και Μνημεία στη Δ.Ε. Επισκοπή

- Άγιος Απόστολος- Ανασκάφτηκε το 1935 ένας μινωικός λαξευτός τάφος.
- Αλωνάκι Ποταμού- Στην τοποθεσία αυτή, δυτικά από την Επισκοπή, ανασκάφτηκαν φτωχοί λαξευτοί μινωικοί τάφοι. Στην ίδια θέση εντοπίστηκαν και κτίρια ρωμαϊκών χρόνων.
- Αη Λιάς - Περισυλλέχτηκε ένας αρύβαλλος γεωμετρικών χρόνων και μια χάλκινη αξίνα.
- Καβούσι - Στη θέση αυτή, όπου ανασκάφτηκαν κατά καιρούς γεωμετρικοί τάφοι,

- Καλύβες - Στη θέση αυτή εντοπίστηκε, αλλά δεν ανασκάφτηκε, μεγάλο μινωικό κτίριο, που πιθανόν ήταν μια αγρέπαυλη της νεοανακτορικής περιόδου.
- Καλυβότοπος - Και εδώ ανασκάφτηκε το 1952 ένας καλά διατηρημένος λαξευτός τάφος με δρόμο της τελευταίας μινωικής περιόδου (ΥΜ ΙΙΙ, 1400-1100 π.Χ.).
- Κάμπος - Ανασκάφτηκε το 1952 μικρός και πτωχός λαξευτός τάφος της τελευταίας μινωικής περιόδου (ΥΜ ΙΙΙ, 1400-1100 π.Χ.).
- Κεφάλια - Δίπλα στη μικρή εκκλησία της Παναγίας ανασκάφτηκαν λαξευτοί τάφοι της τελευταίας μινωικής περιόδου (ΥΜ ΙΙΙ, 1400-1100 π.Χ.) σε συστάδες με ορθογώνιους και κυκλικούς θαλάμους. Στην ίδια τοποθεσία, κοντά στους τάφους εντοπίστηκε τμήμα του μινωικού συνοικισμού με πλακόστρωτο δρόμο και τμήματα κτιρίων. Είναι ο οικισμός στον οποίο ανήκαν οι τάφοι. Τέλος στην ίδια τοποθεσία ανασκάφτηκαν υπόγειες αποθήκες (σιροί) των ύστερων βυζαντινών χρόνων.
- Μαλαθρέ - Εδώ ανασκάφτηκαν το 1951 ένας μινωικός λαξευτός τάφος (ΥΜ ΙΙΙ περίοδος, 1400-1100 π.Χ.) με τετραγωνικό θάλαμο επιμελώς λαξευμένο και με δρόμο που είχε σκαλοπάτια. Το 1961 ανασκάφτηκε ΥΜ ΙΙΙ μινωικός λαξευτός τάφος.
- Μαρκαβούσα - Εδώ ανασκάφτηκε το 1916 ένας μινωικός λαξευτός τάφος.
- Χριστός - Ανασκάφτηκαν μινωικοί και γεωμετρικοί τάφοι κοντά στο χωριό και μεγάλος ΥΜ ΙΙΙ λαξευτός τάφος με οχτώ σαρκοφάγους.
- Κρύγια Βρύση - Εντοπίστηκε νεοανακτορικό μινωικό οικοδόμημα. Επίσης μινωικοί λαξευτοί τάφοι με λάρνακες.
- Σταμνιοί - Νότια από το χωριό. Ανασκάφτηκαν γεωμετρικές ταφές,
- Αγία Αικατερίνη - Αναμεσα στη Κατω Βάθεια και τους Σταμνιούς βρέθηκε πήλινη λάρνακα μινωικών χρόνων.
- Άγιος Αντώνιος, Άγιος Σάββας, Παρατηρητήρια - Γεωμετρικά αγγεία: οينوχόη και δυο άωτα κύπελλα.
- Παλιάλωνα - Εδώ ανασκάφτηκαν το 1952 και το 1956 λαξευτοί τάφοι της τελευταίας μινωικής εποχής (ΥΜ ΙΙΙ, 1400-1100 π.Χ.).
- Σγουροκεφάλι - Κάμπος ή Πατητήρια. Περισυλλέχτηκε χάλκινο εγχειρίδιο.
- Αϊτάνια - Γρίδια. Γεωμετρικός λαξευτός τάφος.
- Κακή_Ράχη - Περισυλλογή λίθινου μινωικού λύχνου.
- Πατέλα - Πιθανή θέση μινωικής αγροικίας.
- Φονιάς - Τάφος των γεωμετρικών χρόνων

Επισκοπή

- Κερά Λημνιώτισσα: Ο ναός ήταν καθολικό ενός γυναικείου μοναστηριού, που ιδρύθηκε στη μέση βυζαντινή περίοδο (ίσως στον 12ο αιώνα), Από τη μονή αυτή σώζεται μόνο το καθολικό, που αναστηλώθηκε τις τελευταίες δεκαετίες. Είναι σταυροειδής μονόκλιτη εκκλησία με τρούλο – που έχει καταπέσει - και σώζει τοιχογραφίες σε δυο στρώματα, από τα οποία το παλιότερο ανήκει στον 12ο αιώνα και το νεώτερο στις αρχές του 15ου αιώνα.
- Άγιος Ιωάννης: Η εκκλησία διατηρεί μερικές αξιόλογες τοιχογραφίες.
- Αγία Παρασκευή: Στην εκκλησία υπάρχουν τοιχογραφίες καλής ποιότητας Γύρω από την εκκλησία υπάρχουν τάφοι της μέσης Βυζαντινής περιόδου.
- Μιχαήλ Αρχάγγελος: Η εκκλησία σώζει κατεστραμμένες τοιχογραφίες με ανάγλυφα τα φωτοστέφανα των Αγίων.
- Αγία Τριάδα: Η εκκλησία ήταν καθολικό διαλυμένου μετοχίου της Μονής Αγκαράθου.
- Άγιος Γεώργιος στο Τουπάκι: Η εκκλησία ήταν καθολικό διαλυμένου μετοχίου της Μονής Αγκαράθου. Οικοδομήθηκε, κατά την κτητορική επιγραφή, το 1601.
- Μεταμόρφωση του Σωτήρα: Η εκκλησία βρίσκεται κοντά στο παλιό Σχολαρχείο, 500 μέτρα έξω από το χωριό. Έχει επιγραφή με χρονολογία τον 17ο αιώνα.
- Άγιος Νικόλαος: Θεωρείται από τις πιο παλιές εκκλησίες του χωριού. Οι τοιχογραφίες της είναι κατεστραμμένες.
- Φανερωμένη: Αναφέρεται με χρονολογία τα μέσα του 17ου αι (1642).
- Άλλες εκκλησίες με αρχαιολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον στην Επισκοπή είναι η Αγία Μαρίνα και Υπαπαντή του Σωτήρα, Παναγία η Κεφάλα, ο Άγιος Φωκάς, ο Άγιος Θεόδωρος, ο Αι Λιας, ο Άγιος Παντελεήμονας, ο Άγιος Γεώργιος στα Αϊτανιώτικα, Άγιος Μηνάς και Κοίμηση της Παναγίας (πολιούχοι του χωριού) και ανώνυμη εκκλησία στη θέση Ρύμη.

ΑΪΤΑΝΙΑ

- Εκκλησίες με αρχαιολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον στην περιοχή του χωριού είναι τα Εισόδια της Θεοτόκου και ο Άγιος Ιωάννης Πρόδρομος.

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΧΩΡΙΟ

- Παναγία Αγιοδεικτιανή ή Δεικτιανή

Η εκκλησία σώζει κατεστραμμένες τοιχογραφίες. Εδώ βρισκόταν ο οικογενειακός τάφος της οικογένειας των Φώσκολων .

- Άγιος Ιωάννης Ριγολόγος: Η εκκλησία σώζει κατεστραμμένες τοιχογραφίες.
- Άλλες εκκλησίες με αρχαιολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον στο χωριό είναι η Αγία Αναστασία και ο Άγιος Αντώνιος.

ΓΑΛΙΠΕ

- Άγιος Νικόλαος. Σώζει ένα ανάγλυφο στέμμα του 15ου αιώνα

ΣΓΟΥΡΟΚΕΦΑΛΙ

- Άγιος Νικόλαος. Είναι αναστηλωμένη και διατηρεί ίχνη τοιχογραφιών.
- Άλλες εκκλησίες με αρχαιολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον στο χωριό είναι η Ανάληψη, η Αγία Τριάδα, ο Ευαγγελισμός, η Αγία Μαρίνα, η Μεταμόρφωση, ο Άγιος Ιωάννης Πρόδρομος, ο Άγιος Γεώργιος.

ΣΤΑΜΝΙΟΙ

- Εκκλησίες με αρχαιολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον και με υπολείμματα τοιχογραφιών στο χωριό είναι η Μεταμόρφωση του Σωτήρα, η Αγία Παρασκευή, ο Άγιος Γεώργιος και ο Άγιος Βλάσιος.

ΓΑΛΥΦΑ

- Εκκλησίες με υπολείμματα τοιχογραφιών και με αρχαιολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον στο χωριό είναι η Αγία Παρασκευή, ο Άγιος Δημήτριος, η Μεταμόρφωση του Σωτήρα, ο Άγιος Νικήτας και ο Άγιος Παντελεήμονας

ΧΟΧΛΑΚΙΕΣ

- Άγιος Γεώργιος - Αναφέρεται ως μετόχι της Μονής Αγκαράθου. Έχει ίχνη τοιχογραφιών. Κοντά στην εκκλησία σώζεται μια θολωτή δεξαμενή της ενετοκρατίας για τη συλλογή όμβριων νερών, που έχει μετασκευασθεί σε δωμάτιο. Ακόμη σώζονται ερείπια κελιών.

1.1.6.3 Ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Μάλίων

Τα Μάλια έχουν πολύ μεγάλη ιστορία που ξεκινάει από τους Νεολιθικούς ακόμα χρόνους

και κορυφώνεται την Μινωική περίοδο, όταν τα Μάλια ήταν μια από τις σημαντικότερες πόλεις της Κρήτης. Φτάνοντας στα Μάλια αντικρίζουμε βόρεια το Κρητικό Πέλαγος και νότια το όρος Δίκτης. Ανατολικά βρίσκεται το μινωικό ανάκτορο Μαλίων το οποίο είναι το τρίτο σε μέγεθος ανάκτορο της μινωικής Κρήτης χτισμένο κοντά στη θάλασσα και πάνω στο δρόμο. Πρόκειται για ένα ανάκτορο με επιβλητικές διαστάσεις, περίπλοκο σχέδιο και με πολλές λεπτομέρειες. Τα περισσότερα ορατά ερείπια είναι της Νεοανακτορικής εποχής (17ος-15ος αιώνας π.Χ.). Σύμφωνα με την Μυθολογική παράδοση, εδώ βασίλευσε ο αδελφός του Μίνωα Σαρπηδών. Έξω από την περιοχή του ανακτόρου κοντά στη ακτή, Βορειοανατολικά του ανακτόρου, ανασκάφηκε η μεγάλη Παλαιοανακτορική νεκρόπολη με σημαντικότερο κομμάτι το μεγάλο ταφικό συγκρότημα στη θέση «Χρυσόλακκος» στο οποίο βρέθηκε το περίφημο χρυσό κόσμημα με τις δυο μέλισσες, σύμβολο γονιμότητας που φυλάσσεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.

Τα Μάλια κατά την Βυζαντινή περίοδο

Κατά τη Βυζαντινή περίοδο και τους μετέπειτα αιώνες, τα Μάλια ταλαιπωρήθηκαν από επιδρομές πειρατών, όπως και οι υπόλοιπες περιοχές της παράλιας Κρήτης. Η πρώτη αναφορά στα Μάλια γίνεται από τους Ενετούς, σε αναφορές και χάρτες, ως 'Manlia' και 'Maglia' το 1390.

Τα Μάλια την περίοδο της Τουρκοκρατίας

Τα Μάλια παραχωρήθηκαν στο Σουλτάνο όταν οι Τούρκοι κατέλαβαν το νησί το 1646. Καθώς ο Σουλτάνος ήταν ο μόνος ιδιοκτήτης και εκμεταλλευτής της περιοχής, τα Μάλια ήταν βασιλική ιδιοκτησία. Οι φόροι από την αγροτική παραγωγή μεγάλωσαν την περιουσία του. Τα Μάλια δεν κατοικήθηκαν στην πραγματικότητα ποτέ από τους Τούρκους, γιατί οι δυνάστες δεν μπορούσαν καν να μοιράσουν την περιοχή μεταξύ τους. Ένας επιπλέον λόγος είναι ότι τα Μάλια παρουσίασαν και κρούσματα ελονοσίας. Οι χωρικοί έγιναν ιδιοκτήτες της γης τους όταν ο Τούρκικος νόμος, που παραχωρούσε την περιοχή στο Σουλτάνο, καταργήθηκε το 1850.

Ιστορικά Μνημεία και Αρχαιολογικοί Χώροι στα Μάλια

Ιστορικό Ανακτόρου Μαλίων

Η παρουσία του ανθρώπου στα Μάλια κατά την Νεολιθική εποχή (6000-3000 π.Χ.) μαρτυρείται μόνο από όστρακα (τμήματα πήλινων αγγείων). Η κατοίκηση στην περιοχή υπήρξε συνεχής από τα μέσα της 3ης χιλιετίας ως το τέλος της προϊστορίας. Εντοπίσθηκαν σπίτια προανακτορικού οικισμού (2500-2000 π.Χ) κάτω από το ανάκτορο και ταφές της ίδιας εποχής κοντά στη θάλασσα.

Γύρω στα 2000-1900 π.Χ. πρωτοκτίζεται το ανάκτορο. Ο ήδη ισχυρός οικισμός, από τον οποίο σώζονται συνοικίες γύρω από το ανάκτορο, μετατρέπεται σε ανακτορικό κέντρο-πόλη. Το ανάκτορο καταστρέφεται γύρω στα 1700 π.Χ και ανοικοδομείται γύρω στα 1650π.Χ., στην ίδια θέση και με το ίδιο βασικό σχέδιο του παλιού, ενώ λίγες αλλαγές έγιναν 50 χρόνια αργότερα. Η καταστροφή του νέου ανακτόρου σημειώθηκε την ίδια εποχή με την καταστροφή των άλλων μινωικών κέντρων, στα 1450 π.Χ. περίπου.

Μικρή περίοδος ανακατάληψης υπήρξε τον 14ο-13ο αιώνα π.Χ. Στην περιοχή "Μάρμαρα" υπάρχουν εκτεταμένα ερείπια οικισμού ρωμαϊκών χρόνων και βασιλική του 6ου αιώνα.

Ο Άγγλος ναύαρχος Th. Spratt που ταξίδεψε στην Κρήτη στα μέσα του 19ου αιώνα αναφέρει την εύρεση φύλλων χρυσού στη θέση "Ελληνικό Λιβάδι". Ο Ιωσήφ Χατζηδάκης ξεκίνησε δοκιμαστικές ανασκαφές το 1915, στο λόφο "Άζυμο" αποκαλύπτοντας το νότιο μισό της δυτικής πτέρυγας του ανακτόρου και τάφους στην παραλία, αλλά διέκοψε τις εργασίες. Τελικά η Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών ανέλαβε και διεξήγαγε τις ανασκαφές, οι οποίες με διακοπές συνεχίζονται έως και σήμερα στο ανάκτορο, τις συνοικίες της πόλης και τις νεκροπόλεις της παραλίας. Οι σχετικές με τις ανασκαφές δημοσιεύσεις και μελέτες υπάρχουν στη σειρά ETUDES CRETOISES από το 1928, ενώ ολοκληρωμένες δημοσιεύσεις έκαναν οι Η. Van Effenterre και Ο. Pelon. Τα ευρήματα των ανασκαφών εκτίθενται στο Μουσείο Ηρακλείου ενώ μερικά άλλα βρίσκονται στο Μουσείο Αγίου Νικολάου.

Το μεγαλύτερο μέρος των ορατών σήμερα ερειπίων ανήκει στο νεοανακτορικό συγκρότημα, ενώ από το πρώτο ανάκτορο σώζεται τμήμα στα ΒΔ του συγκροτήματος και από την μετανακτορική εποχή ένα μικρό "λοξό" κτίσμα στη βόρεια αυλή. Η πρόσβαση σήμερα στο ανάκτορο γίνεται από την πλακόστρωτη δυτική αυλή, την οποία διασχίζουν ελαφρά υπερυψωμένοι διάδρομοι, οι λεγόμενοι "πομπικοί δρόμοι".

Το ανάκτορο οργανώνεται γύρω από την κεντρική αυλή, που είχε στοές στη βόρεια και ανατολική πλευρά της και ένα βωμό στο κέντρο της.

Το σημαντικότερο και μεγαλύτερο τμήμα του ανακτόρου είναι η διώροφη δυτική πτέρυγα που περιλάμβανε χώρους ιερούς και επίσημους αλλά και εκτεταμένες αποθήκες. Σημαντικότεροι χώροι είναι η Loggia αίθουσα υπερυψωμένη, ανοιχτή προς την αυλή, μεγαλοπρεπής, που μαζί με τα δωμάτια στα δυτικά της σχετίζεται με τελετουργίες, η "κρύπτη των πεσσών" με τον προθάλαμό της που κι αυτή είχε θρησκευτικό χαρακτήρα, και ανάμεσά τους το μεγάλο κλιμακοστάσιο που οδηγούσε στον όροφο. Μια ακόμα μεγάλη κλίμακα που χρησίμευε ίσως και σαν θεατρικός χώρος βρίσκεται στα ΝΔ της κεντρικής αυλής, δίπλα στον περίφημο κέρνο των Μαλίων,

Στη νότια πτέρυγα, που ήταν κι αυτή διώροφη, περιλαμβάνονται χώροι κατοικίας ή φιλοξενίας, μικρό ιερό και η μνημειώδης πλακόστρωτη νότια είσοδος του ανακτόρου που οδηγούσε κατ' ευθείαν στην κεντρική αυλή.

Τη ΝΔ γωνία του ανακτορικού συγκροτήματος καταλαμβάνουν οκτώ κυκλικές κατασκευές που χρησίμευαν για την αποθήκευση σιτηρών (σιτοβολώνες).

Την ανατολική πτέρυγα καταλαμβάνουν σχεδόν εξ' ολοκλήρου αποθήκες υγρών με πεζούλια, όπου τοποθετούνται οι πίθοι και σύστημα αυλακιών και συλλεκτήρων.

Πίσω από τη βόρεια στοά της κεντρικής αυλής βρίσκεται η υπόστυλη αίθουσα και ο προθάλαμός της. Οι χώροι αυτοί στήριζαν στον όροφο αίθουσα ίδιων διαστάσεων που αναγνωρίστηκε ως αίθουσα τελετουργικών συμποσίων. Δυτικά των χώρων αυτών, πλακόστρωτος διάδρομος συνδέει την κεντρική αυλή με τη βόρεια, η οποία περιβάλλεται από εργαστήρια και αποθήκες, και τη ΒΔ αυλή ή αυλή του πύργου. Δυτικά απ' αυτήν εκτείνονται οι επίσημοι χώροι που στο κέντρο έχουν την αίθουσα ακροάσεων με τα τυπικά μινωικά πολύθυρα και, πίσω απ' αυτήν, την δεξαμενή καθαρμών.

Γύρω από το ανάκτορο εκτείνεται η μινωική πόλη, από τις σημαντικότερες της Κρήτης. Βόρεια της δυτικής αυλής βρίσκεται η δυσερμήνευτη "υπόστυλη κρύπτη", που σχετίσθηκε με τα πρυτανεία των Ελληνικών χρόνων και η αγορά. Συνοικίες και μεμονωμένα σπίτια της

πόλης έχουν ήδη ανασκαφεί, με σημαντικότερη τη συνοικία Ζ, τις οικίες Ε, Δα και Δβ και τη σημαντικότερη συνοικία Μ, που ανήκει στην εποχή των πρώτων ανακτόρων, καταλαμβάνει έκταση 3000 τ.μ. περίπου και αποτελεί το σπουδαιότερο σύνολο της παλαιοανακτορικής εποχής στην Κρήτη. Χώροι τελετουργικοί, επίσημοι, αποθηκευτικοί, παρασκευαστήρια και διάφορα εργαστήρια αναγνωρίστηκαν στα ασυνήθιστα εκτεταμένα κτήρια της συνοικίας αυτής, που φαίνεται πως διατηρούσε λειτουργίες παράλληλες με αυτές του ανακτόρου.

Κοντά στη βόρεια ακτή, ΒΑ του ανακτόρου, ανασκάφηκε η Παλαιοανακτορική νεκρόπολη με σημαντικότερο το μεγάλο ταφικό συγκρότημα του Χρυσόλακκου, στο οποίο βρέθηκε το περίφημο χρυσό κόσμημα των μελισσών.

Στην μικρή παραλιακή πεδιάδα και στη βόρεια ακτή της, στους πρόποδες της οροσειράς της Σελένας, πάνω σε χαμηλό βραχώδες έδαφος ορθώνεται το ανάκτορο των Μαλίων σε καίρια γεωγραφική θέση. Κοντά στο ανάκτορο πρέπει να βρισκόταν ένα σημαντικό λιμάνι κατά τους προϊστορικούς χρόνους. Εκτός του στοιχείου αυτού, μεγάλη σημασία αποκτά το ανάκτορο και λόγω του μεγέθους του (7500 τ.μ.), το τρίτο σε μέγεθος μινωικό ανάκτορο της Κρήτης. Το αρχαίο όνομα είναι σήμερα άγνωστο, ωστόσο έχει υποτεθεί ότι στη θέση αυτή βρισκόταν η Μίλατος με βασιλιά το Σαρπηδώνα, γιο του Δία και της Ευρώπης και νεότερο αδερφό του Μίνωα. Το ανάκτορο χτίστηκε για πρώτη φορά το 1900 π.Χ. σε θέση, όπου διαπιστώθηκε και παλαιότερη κατοίκηση, και καταστράφηκε το 1700 π.Χ. μαζί με τα άλλα ανακτορικά κέντρα. Ξαναχτίστηκε γύρω στο 1650 π.Χ. στην ίδια θέση, για να καταστραφεί και πάλι το 1450 π.Χ. Την τελική αυτή καταστροφή ακολούθησε μικρή περίοδος ανακατάληψης. Η καίρια θέση του διευκόλυνε τόσο την επαφή με την εύφορη ενδοχώρα, όσο και τις εμπορικές δραστηριότητες στη θάλασσα. Σε μικρή απόσταση από αυτό βρίσκεται η νεκρόπολη του Χρυσόλακκου και το ιερό κορυφής του Προφήτη Ηλία. Το ανάκτορο αποκαλύφθηκε σε όλη τη μεγαλοπρέπεια του, αλλά δυστυχώς οι αρχαιοκάπηλοι είχαν προηγηθεί κατά 65 χρόνια, με αποτέλεσμα να χαθούν πολλοί θησαυροί, κυρίως μινωικά κοσμήματα που πουλήθηκαν σε χρυσοχόους, λιώθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν σαν πρώτη ύλη για άλλα κοσμήματα. Λίγα από τα ευρήματα πουλήθηκαν σε ξένους που κατάλαβαν την αρχαιότητά τους και την αξία τους, ενώ το περίφημο κόσμημα, οι μινωικές «Μέλισσες» προέρχονται από εδώ και εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου

Το ανάκτορο κατασκευάστηκε τη Μεσομινωική περίοδο (γύρω στο 1900 π.Χ.). Δύο κύριες οικοδομικές φάσεις έχουν ανιχνευθεί, οι οποίες καθορίζουν και την ιστορία του. Η πρώτη

είχε διάρκεια ζωής δύο αιώνων. Γύρω στο 1700 π.Χ. επήλθε η καταστροφή του. Πενήντα χρόνια αργότερα κτίστηκε νέο ανάκτορο (περίπου 1650 π.Χ.), πάνω στα ερείπια του παλιού, το οποίο φαίνεται ότι ακολούθησε σε γενικές γραμμές το σχέδιό του και τα ερείπια του οποίου σώζονται σήμερα. Η τελική καταστροφή του επήλθε γύρω στο 1450 π.Χ. και έγινε από πυρκαγιά. Το αν οι αιτίες καταστροφής ανάγονται σε πολεμικές συγκρούσεις ή φυσικές καταστροφές αποτελούν ακόμη θέμα συζητήσεων στην επιστημονική κοινότητα. Το ανάκτορο αποτελούσε το κέντρο ολόκληρης της αστικής περιοχής. Οι διάφορες συνοικίες της μινωικής πόλης εκτείνονται σε μικρή απόσταση από αυτό. Η πόλη, η ονομασία της οποίας δεν είναι γνωστή, περικλειόταν από τείχος. Τα νεκροταφεία της πόλης εντοπίζονται στα βόρεια, δίπλα στην παραλία. Υπάρχουν ενδείξεις ύπαρξης και ενός παράλιου ρωμαϊκού οικισμού και μιας βυζαντινής βασιλικής.

Πρωτομινωικός Θολωτός Τάφος

Η ανακάλυψη του τάφου έγινε από τον Σπ. Μαρινάτο το 1926 και τα αντικείμενα που βρέθηκαν οδήγησαν το Μαρινάτο να θεωρήσει ότι ο τάφος στο Κράσι είναι παλαιότερος εκείνων της Μεσσαράς και να τον τοποθετήσει στην περίοδο της πρώτης, πρωτομινωικής εποχής. Υπάρχει μεγάλη ομοιότητα με τους τάφους των Κυκλάδων και ιδιαίτερα της Σύρου. Εντός του τάφου, μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν διάφορα αργυρά κοσμήματα που αποδिकνύουν τη συγγένεια με τον πολιτισμό των Κυκλάδων, καθώς και η παρουσία οστών ζώων αφού είναι η πρώτη φορά που αυτό παρατηρείται σε θολωτό τάφο.

Οι Βρύσες στο Κράσι

Οι Βρύσες στο Κράσι αποτελούν ένα από τα ωραιότερα συγκροτήματα ύδρευσης στην Κρήτη. Σύμφωνα με την αναγραφόμενη πινακίδα, κατασκευάστηκε το 1890 με δαπάνες της κοινότητας από Μοχιανούς μαστόρους που ήταν περιζήτητοι και καταξιωμένοι. Οι Βρύσες είναι δύο και όπως τις αναφέρουν οι κάτοικοι η πάνω Βρύση και η κάτω. Είναι θολωτές με μια γούρνα η καθεμία. Ακριβώς δίπλα στην κάτω Βρύση βρίσκονται οι πέτρινες γούρνες του χωριού στις οποίες τα παλιά χρόνια ήταν ο τόπος συνάντησης των γυναικών και των μικρών παιδιών αφού εκεί περνούσαν ατέλειωτες ώρες ασχολούμενες με το πλύσιμο των ρούχων.

Ο Πλάτανος

Ένα από τα μεγαλύτερα δημιουργήματα της φύσης είναι ο μεγάλος πλάτανος που η ηλικία του υπολογίζεται από 1.800 ως 2.000 χρόνια. Ο γιγάντιος κορμός του έχει περιφέρεια 24 μέτρα και διακλαδώνεται σε πολλούς βραχίονες, ενώ το φύλλωμά του αγκαλιάζει ολόκληρη την πλατεία, που φιλοξενεί το πιο κεντρικό καφενείο του χωριού. Χώρος ξεκούρασης των κατοίκων αλλά και των επισκεπτών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες αλλά και ψυχαγωγίας αφού η πλατεία του φιλοξενεί όλες τις κοινωνικές εκδηλώσεις του χωριού.

Κεφάλαια-Λίμνη Λιγαρά

Σε πετρώδη θέση βόρεια του Μοχού βρίσκεται μια σειρά βουνών, το υψηλότερο των οποίων λέγεται Κεφάλαια. Κατά την αρχαιότητα η Κεφάλαια ήταν Λάσιος δηλαδή είχε πυκνά δάση τα οποία καταστράφησαν τα νεότερα χρόνια. Ο Μ. Δαίφνερ αναφέρει ότι λόφοι με το όνομα αυτό κρύπτουν πάντοτε αρχαιότητες, γιατί Κεφάλαια ονομάζεται και ο λόφος της Φαιστού, της Κνωσού κτλ.. Γεγονός πάντως είναι ότι και στην Κεφάλαια Μοχού έχουν βρεθεί αρχαιότητες. Στους πρόποδες της Κεφάλαιας βρίσκεται μια λίμνη που λέγεται "Λιγαράς". Το χειμώνα με τα νερά που μαζεύονται από τη γύρω περιοχή η λιμνούλα αυτή "ξεχυλίζει" και το καλοκαίρι ξεραινεται. Σε παλαιότερες εποχές, οι συνορεύοντες ιδιοκτήτες κτημάτων, καλλιεργούσαν κήπους με τα νερά της. Επίσης λέγεται ότι στην αρχαιότητα το νερό της λίμνης το χρησιμοποιούσαν για την κατασκευή πήλινων αγγείων. Το γεγονός αυτό μαρτυρούν διάφορα αγγεία που βρέθηκαν στην περιοχή.

1.1.6.4 Ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Χερσονήσου

Το Λιμάνι Χερσονήσου, η έδρα του σημερινού ομώνυμου Δήμου, βρίσκεται στο δυτικό άκρο του κόλπου των Μαλίων, σε περιοχή μοναδικού φυσικού κάλλους, που συνδυάζει τη μαγεία της θάλασσας και την μεγαλοπρέπεια των υπερκείμενων Λασιθιώτικων βουνών και είναι ένας από τους αρχαιότερους οικισμούς της Κρήτης.

Το όνομα Χερσόνησος οφείλεται στη μικρή γλώσσα ξηράς (χερσόνησο), που κλείνει το δυτικό άκρο του κόλπου των Μαλίων. Σύμφωνα με όλες της ενδείξεις, η πόλη της Χερσονήσου ανάγει την αρχή της στους μινωικούς χρόνους (1500 π. Χ. περίπου). Στην παραλία θέση **Ανισαράς**, δυτικά του σημερινού **Λιμένος Χερσονήσου**, επισημάνθηκε θέση μινωικού συνοικισμού, στον οποίο βρέθηκαν οικήματα με μινωικούς πίθους και ιδιότυπα σκεύη όμοια με κέρνους.

Στις αρχαίες επιγραφές και στα γραμματειακά μνημεία η πόλη προσδιορίζεται με τους τύπους: Χερσόνασος, Χερρόνασος, Χερρόνησος, Χερσόνησος, και για να διακρίνεται από πολλές άλλες ομώνυμες πόλεις του ελληνικού κόσμου αναφέρεται συνήθως ως «Χερρόνησος κατά Κρήτην». Ο αρχαίος γεωγράφος Ξενίων, όπως τον διασώζει ο Στέφανος ο Βυζαντινός, την τοποθετεί στο μέσον περίπου της αποστάσεως μεταξύ Κνωσού και Ολούντος (Ελούντας): «κατά δε την αυτήν πλευράν (δηλαδή τη βόρεια ακτή της κεντρικής Κρήτης) και Χερρόνησος κείται μεταξύ της τε Κνωσού και της Ολούντος. Οι πολίται ομοίως Χερρονησίται και Χερρονήσιοι»,

Ο Λιμένας Χερσονήσου κατά τη Μινωική Περίοδο

Οι περισσότερες πληροφορίες για τον προϊστορικό πολιτισμό στην περιοχή Χερσονήσου βασίζονται στα ευρήματα της τρίτης, δεύτερης χιλιετίας Π.Χ. αλλά και της υπομινωικής περιόδου που φωτίζουν διάφορες απόψεις της Μινωικής κοινωνίας περιλαμβανομένων των κοινωνικών δομών, των επικοινωνιών, της γραφειοκρατικής οργάνωσης, της θρησκείας και της τεχνολογίας.

Τα τεκμήρια για την **μινωική περίοδο** είναι λιγοστά γιατί τα παράλια και ιδιαίτερα η περιοχή του σημερινού Λιμένα, κατοικούνταν αδιάκοπα για αιώνες, με αποτέλεσμα τα περισσότερα ίχνη να έχουν εξαφανιστεί ή να κρύβονται κάτω από μεταγενέστερες οικοδομικές φάσεις.

Οι ερευνητές Leatham και Hood εντόπισαν κεραμική της εποχής του χαλκού στο ΒΑ άκρο του βράχου του **Καστρίου, στο Λιμένα Χερσονήσου**. Η νεότερη ανασκαφική έρευνα στο χώρο επιβεβαίωσε την ύπαρξη ενός στρώματος κεραμικής στο χαμηλότερο τμήμα του πρανού με όστρακα της υπομινωικής ή πρώιμης γεωμετρικής περιόδου. Ίχνη μινωικού οικισμού έχουν επίσης επισημανθεί στην περιοχή του Ανισαρά. Πιο πρόσφατα, δύο μινωικές θέσεις εντοπίστηκαν ανατολικά και δυτικά του ξενοδοχείου «Νανά», δυτικά του Λιμένα Χερσονήσου. Στην πρώτη αποκαλύφθηκε ελάχιστη κεραμική της ΠΜ και ΜΜ περιόδου. Στη δεύτερη, επισημάνθηκε, σε απόσταση 50 περίπου μέτρων από την ακτή, η θεμελίωση ενός ισχυρού τείχους με θεμελίωση Α-Δ, που έφτανε πιθανότατα ως το μικρό **Ακρωτήριο Δράπανο**, όπου υπήρχε λιμενίσκος. Από την περιοχή αυτή προήλθε κεραμική της ΜΜΙΒ και της ΜΜΙΙ περιόδου.

Οι πληροφορίες για την περιοχή μετά το τέλος της εποχής του Χαλκού και μέχρι τον 50 αιώνα πΧ είναι ουσιαστικά ανύπαρκτες. Από την εποχή αυτή σταδιακά, θα εμφανιστεί και θα ακμάσει η Χερσόνησος.

Ο Λιμένας Χερσονήσου κατά την Κλασική Εποχή

Οι πληροφορίες που διαθέτουμε για τη ζωή της Χερσονήσου στα **κλασικά χρόνια**, στηρίζονται κυρίως σε νομισματικά και επιγραφικά στοιχεία. Από αυτά διαπιστώνουμε ότι αποτελούσε ανεξάρτητη πόλη, με δικό της νόμισμα και πολιτειακή δομή, που στηριζόταν σε ένα τετραμελές συμβούλιο «κόσμων», δηλαδή εκπροσώπων των φύλων. Ωστόσο δεν φαίνεται να ήταν μεγάλη και ισχυρή, αφού άλλες πόλεις την ίδια εποχή έχουν συμβούλια δεκαμελή και επομένως περισσότερο πληθυσμό.

Ο Λιμένας Χερσονήσου κατά την Ελληνιστική Εποχή

Από την **ελληνιστική εποχή** έχουν κατά καιρούς έρθει στο φως κινητά ευρήματα και διάσπαρτες συστάδες τάφων. Στην περίοδο αυτή η Χερσόνησος αποτελούσε επίγειο της ισχυρής Λύπου, αφού οι δύο πόλεις συνδέονταν με τον πολύ διαδεδομένο στην Κρήτη θεσμό της «συμπολιτείας». Η Λύπος, που στα χρόνια αυτά είχε αποκτήσει μεγάλη δύναμη φαίνεται ότι αποτελούσε το διοικητικό κέντρο και οι δύο πόλεις είχαν κοινά εδάφη και ελάμβαναν από κοινού πολιτικές αποφάσεις, αλλά η Χερσόνησος, το επίγειο, διατήρησε κάποια αυτονομία, έχοντας τους δικούς της άρχοντες και εκδίδοντας το δικό της νόμισμα. Σε αυτό συντέλεσε ασφαλώς το γεγονός ότι διέθετε ένα καλό φυσικό λιμάνι και διατηρούσε τον έλεγχο του εμπορίου της περιοχής κάτι που αντανάκλαται στην παράσταση πλήρους καραβιού στον οπισθότυπο των νομισμάτων της.

- **Η Ακρόπολη:** Κατά τη διάρκεια ανασκαφικής έρευνας στο δυτικό τμήμα της παλαιοχριστιανικής βασιλικής του Καστρίου, αποκαλύφθηκε κάτω από το χριστιανικό μνημείο η μαρμάρινη κρηπίδα ενός μεγάλου οικοδομήματος, που πρέπει να είχε επίσης λατρευτικό χαρακτήρα, και χρονολογείται πιθανότατα στην ελληνιστική περίοδο. Από το ίδιο σημείο προήλθαν αρκετά ασημένια και χάλκινα ελληνιστικά νομίσματα του τοπικού νομισματοκοπείου, θραύσματα πήλινων ειδωλίων και όστρακα αγγείων. Ενδιαφέρον στοιχείο επίσης αποτελεί η αποκάλυψη

ενός οχυρωματικού έργου, που περιέβαλε το βράχο του Καστρίου. Στη βόρεια πλευρά είχε τη μορφή τείχους με πάχος περίπου 1,5μ. και στη νότια διαμορφωνόταν σε τρία διαδοχικά άνδηρα. Το κατώτερο από αυτά αποτελούσε τη συνέχεια του οχυρωματικού τείχους, ενώ τα υπόλοιπα, που στηρίζονταν σε αναλημματικούς τοίχους και αντηρίδες, διαιρούνταν σε μικρά δωμάτια. Από τη μορφή της τοιχοδομίας η οχύρωση πρέπει να σχετίζεται χρονολογικά με το ελληνιστικό κτίσμα. Τα στοιχεία αυτά τείνουν να επιβεβαιώσουν την εικόνα μιας ακρόπολης με ιερό χαρακτήρα και την άποψη ότι το ιερό της Βριτομάρτιδος βρισκόταν στο βράχο του Καστρίου.

- **Η Νεκρόπολη:** Ένα από τα πιο σημαντικά πρόσφατα ευρήματα ήταν ο εντοπισμός ενός εκτεταμένου νεκροταφείου στη συμβολή των οδών Φιλωνίδου Ζώτου και Δημοκρατίας, στην περιοχή «Πόλη» με χρήση στα τέλη του 4^{ου} και στις αρχές του 3^{ου} α.Χ. αι. Στο τμήμα που ανασκάφτηκε αποκαλύφθηκαν 30 τάφοι - «θήκες» λαξευμένοι στο μαλακό βράχο (κούσκουρα), που περιείχαν πλουσιότατα κτερίσματα, δείγμα της οικονομικής θέσης της πόλης κατά την ελληνιστική περίοδο. Μεταξύ αυτών πολυάριθμα αγγεία, ερυθρόμορφοι αμφορείς και πελίκες, εξάλειπτρα, μικρές υδρίες, πυξίδες, αλάβαστρα, κάνθαροι, πρόχοι, μυροδοχεία και κύπελλα, ασημένια και χάλκινα νομίσματα καθώς και κοσμήματα κάθε είδους, πόρπες, περόνες, δαχτυλίδια, ασημένια και χάλκινα, πολυάριθμες επίχρυσες πήλινες ψήφοι περιδεραιών, κατασκευασμένες με μήτρα, επίχρυσα βραχιόλια καθώς και επίχρυσα χάλκινα στεφάνια από φύλλα και καρπούς μυρτιάς. Όπως διαπιστώθηκε, το νεκροταφείο εκτεινόταν στα όμορα οικόπεδα αλλά και κάτω από τους δύο δημοτικούς δρόμους.

Ο Λιμένας Χερσονήσου κατά την Ρωμαϊκή Εποχή

Η ρωμαϊκή κατάκτηση της Κρήτης έφερε μια περίοδο ειρήνης, κεραιζοντας τους εμφύλιους πολέμους ανάμεσα στις ισχυρές πόλεις- κράτη και επιτρέποντας σε πολλές από αυτές να φτάσουν σε μεγάλη ακμή. Η Λύπος, που άκμασε την περίοδο του Τραϊανού και του Αδριανού, γρήγορα υποσκελίστηκε από τη Χερσόνησο λόγω της προνομιακής θέσης της δεύτερης.

- Το **Θέατρο:** Ο Onorio Belli μας έχει αφήσει ένα σχέδιο του μικρού ρωμαϊκού θεάτρου, όπως διατηρούνταν στις μέρες του, σχεδόν ακέραιο. Το περίστυλό του

είχε ένα μοναδικό σχήμα με στρογγυλεμένα άκρα, μήκους 83 και πλάτους 30 μέτρων. Οι κύριες εισοδοί προς το θέατρο ήταν οι κλίμακες, που οδηγούσαν στις παρόδους και από κει στο κοίλο. Αυτό το τελευταίο είχε ένα μόνο διάζωμα, εσωτερικής διαμέτρου 27 και εξωτερικής 46 μμέτρων. Εξωτερικά υπήρχε τοξοστοιχία που κάλυπτε και τις παρόδους. Η σκηνή, μήκους 43 μέτρων, είχε απλή πρόσοψη με κόγχες και ημικίονες. Από μία θύρα στο κέντρο της έμπαινε κανείς στον προθάλαμο του μετασκηνίου, του οποίου η στέγη στηριζόταν σε τέσσερις κίονες. Από εδώ κλίμακες οδηγούσαν στα πλευρικά διαμερίσματα του μετασκηνίου και στη συνέχεια συναντούσαν τις κλίμακες εισόδου. Το θέατρο φαίνεται ότι σωζόταν σε καλή κατάσταση ως την κρητική επανάσταση του 1897. Τότε οι χωρικοί πήραν την άδεια να σκάψουν το κοίλο και να χρησιμοποιήσουν τα λίθινα έδρανά του ως οικοδομικό υλικό. Έτσι στα 1918, ο Στέφανος Ξανθουδίδης είδε μόνο τον αντερεισματικό τοίχο του κοίλου και τμήμα του κρηπιδώματος της σκηνής, εκεί όπου διέρχεται ο σύγχρονος δρόμος. Το 1995 πραγματοποιήθηκε καθαρισμός του χώρου και δοκιμαστικές τομές, που αποκάλυψαν το υπόστρωμα των κερκίδων και το δυτικό εξωτερικό τοίχο της σκηνής. Τα λίθινα έδρανα του κοίλου δε βρέθηκαν στη θέση τους, ενώ εντοπίστηκε τμήμα του πλακόστρωτου δαπέδου της ορχήστρας. Το 2004 απαλλοτριώθηκε ο χώρος του αρχαίου θεάτρου, συνολικής έκτασης 16 στρεμμάτων.

- **Ο Λιμένας:** Οι γνώσεις μας για το ρωμαϊκό λιμάνι της πόλης οφείλονται κυρίως στις έρευνες, που πραγματοποίησε κατά μήκος της παραλίας ο καθηγητής L. Mariani στα τέλη του περασμένου αιώνα καθώς και στις υποθαλάσσιες και παράκτιες έρευνες, που διενεργήθηκαν στα 1955 και 1956 από μία ομάδα ερευνητών στην οποία συμμετείχαν οι N. Πλάτων, J. Leatham και S. Hood. Τα περισσότερα στοιχεία που εντοπίστηκαν δεν είναι πλέον ορατά. Το λιμάνι ανατολικά και νότια περιβαλλόταν από τρεις μώλους που δημιουργούσαν ένα ευρύχωρο αγκυροβόλιο 270X150 μέτρα περίπου και είσοδο πλάτους 90μ, ενώ προσέφεραν 30μ περίπου αποβάθρας για την προσόρμιση των πλοίων. Αποβάθρες υπήρχαν επίσης σε τμήμα της παραλίας- ίχνη τους μαζί με τις δέστρες τους σώζονται στο ΝΔ τμήμα του Λιμανιού και προχωρούσαν για περισσότερο από 60μ στη θάλασσα. Στη ΒΔ πλευρά του ακρωτηρίου του Καστριού εντοπίστηκαν θαλάσσιες ιχθυοδεξαμενές που αποτελούνταν από τρία ορθογώνια διαμερίσματα. Η παλαιά έρευνα είχε φέρει στο φως σειρά τοίχων που εξείχαν μέσα στο λιμάνι και ερμηνεύτηκαν από τους μελετητές ως ερείπια παραλιακών επαύλεων. Η σύγχρονη έρευνα στα πλαίσια

σωστικής ανασκαφής για το δίκτυο του βιολογικού καθαρισμού του Δήμου Χερσονήσου αποκάλυψε κατά μήκος της παραλιακής οδού Αγίας Παρασκευής σημαντικά αρχιτεκτονικά λείψανα κτιρίων με διάφορες χρήσεις: κατοικίες, εργαστήρια, αποθήκες κ.ο. Εξαιρετικής διατήρησης είναι τα ψηφιδωτά δάπεδα που αποκαλύφθηκαν το ένα ΒΔ του «Σαρακηνού» λεγόμενου αναβρυτηρίου, στο οικόπεδο ιδιοκτησίας Εμμ. Κόκκουβα και σε απόσταση περίπου 100μ και το άλλο ΒΑ του «Σαρακηνού».

- Το **υδραγωγείο**: Οι απόψεις των μελετητών δίστανται σχετικά με το υδραγωγείο που τροφοδοτούσε την πόλη: ορισμένοι υποστηρίζουν ότι η Χερσονήσος υδροδοτούνταν από το υδραγωγείο της Λύπου και άλλοι ότι οι πηγές του υδραγωγείου της ήταν κοντά στη Λύπη. Αρκετά υπολείμματα υδατογέφυρας έχουν εντοπιστεί στα όρια του Δήμου Γουβών, ενώ στα όρια του Δήμου Χερσονήσου σώζονται αντίστοιχα τμήματα υδατογέφυρας στον Αβγιώτικο ποταμό, λίγο μετά τη διακλάδωση του σημερινού δρόμου προς Καστέλι, εκατέρωθεν του δρόμου που οδηγεί στις Ποταμιές. Το υδραγωγείο της Χερσονήσου είχε μήκος περισσότερο από 14χλμ, γεγονός που μαρτυρεί τις ανάγκες εξυπηρέτησης μιας αρκετά πυκνοκατοικημένης πόλης.
- **Λουτρικά συγκροτήματα**: Στον πυρήνα της ρωμαϊκής πόλης εκατέρωθεν της σημερινής οδού Δημοκρατίας έχουν εντοπιστεί από τη σύγχρονη ανασκαφική έρευνα σημαντικά οικοδομήματα δημόσιου ή ιδιωτικού χαρακτήρα. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται ένας αξιοπρόσεκτος αριθμός λουτρικών συγκροτημάτων από την έκταση των οποίων φαίνεται ότι επρόκειτο συχνά για δημόσιες θέρμες. (οικ. Ν. Ταμιωλάκη, οικ. Μιχελακάκη (απαλλοτριωμένο), οικ. Μηνά Παπαδάκη, οικ. Τσαγκαράκη- Παπαγεωργίου (υπο απαλλοτρίωση). Σημαντικό παραθαλάσσιο λουτρικό συγκρότημα εμφανίστηκε τέλος στη σύμφυση της παραλιακής οδού Αγίας Παρασκευής και Φιλωνίδου Ιώτου, κατά την ανασκαφή του δικτύου του βιολογικού καθαρισμού Χερσονήσου.
- **Πολεοδομικός ιστός**: Εκατέρωθεν και πάλι της οδού Δημοκρατίας έχουν εντοπιστεί αρκετά αρχιτεκτονικά λείψανα από τον πολεοδομικό ιστό της ρωμαϊκής Χερσονήσου. Πλακόστρωτοι δρόμοι διαφόρων κατευθύνσεων έχουν αποκαλυφθεί και στη συνέχεια καταχωθεί στα οικόπεδα ιδιοκτησίας Σταματάκη, Γιαλούρη, Μουντράκη, Παρλαμά κ.σ, Ορατός και επισκέψιμος είναι ο δρόμος στο απαλλοτριωμένο οικόπεδο ιδιοκτησίας Ασπετάκη έναντι του ρωμαϊκού θεάτρου.

Ο Λιμένας Χερσονήσου κατά την Παλαιοχριστιανική Περίοδο

Στους πρώτους αιώνες μετά την καθιέρωση του χριστιανισμού, αυτούς που αποκαλούμε συμβατικά «παλαιοχριστιανική περίοδο», η Χερσόνησος εξακολουθούσε να κυριαρχεί. Την περίοδο αυτή εξελίχθηκε σε μία από τις σημαντικότερες πόλεις της Κρήτης, ισάξια με την Κνωσό και τη Γόρτυνα και πολύ ισχυρότερη από τη Λύπη.

- Βασιλική Β: Η βασιλική, τρίκλιτη με πλάγιο νάρθηκα, δύο νάρθηκες και αίθριο, έχει εγγεγραμμένη την αψίδα κατά τα Συριακά πρότυπα καθώς και πλάγιο πρόπυλο στη νότια πλευρά, στοιχεία μοναδικά μέχρι στιγμής στην Κρήτη. Χρονολογείται σύμφωνα με τον ανασκαφέα της Αναστάσιο Ορλάνδο, στα τέλη του 5ου αρχές 6ου αι. μ.Χ. Ήταν κοσμημένη με μωσαϊκά δάπεδα, μέρος των οποίων σώζεται στο νάρθηκα, το κεντρικό κλίτος, το ιερό και το νότιο παστοφόριο. Η βασιλική φαίνεται ότι χτίστηκε στα ίχνη προηγούμενης που κατέρρευσε από σεισμό, όπως δείχνουν οι ανασκαφικές έρευνες που διεξήχθησαν το 1993. Η βασιλική αυτή είχε περίπου τις ίδιες διαστάσεις με τη βασιλική Β. Ήταν τρίκλιτη με εξέχουσα αψίδα σε αντίθεση με τη νεότερη που είχε εγγεγραμμένη αψίδα, παστοφόρια εκατέρωθεν του ναού και πλάγιο βοηθητικό κλίτος στη βόρεια πλευρά. Και οι δύο βασιλικές ήταν θεμελιωμένες πάνω στα ερείπια ελληνιστικού κτιρίου, ίσως ιερού, αν κρίνουμε από το πλήθος των ειδωλίων και των αντικειμένων που βρέθηκαν κατά τις έρευνες. Σε μεταγενέστερους χρόνους και μάλλον πριν το τέλος του 6^{ου} αιώνα μ.Χ., που η οικονομική ζωή στη Χερσόνησο φαίνεται πολύ υποβαθμισμένη, οι επισκευές που απαιτήθηκαν για τη συντήρηση του ναού πραγματοποιήθηκαν με ευτελή υλικά. Παρατηρείται αντικατάσταση των φθαρμένων μωσαϊκών δαπέδων από πήλινες πλάκες και την κατασκευή τμημάτων μωσαϊκού από χονδροειδείς ψηφίδες σε δύο χρώματα, με απλό σχέδιο που σχηματίζει άτεχνα τετράγωνα στο αίθριο και το νότιο κλίτος. Αργότερα φαίνεται πως χτίστηκαν μικρά πρόχειρα καταλύματα για κατοίκους της περιοχής, κυρίως στο νάρθηκα και το αίθριο, από δομικά υλικά της ημικατεστραμμένης βασιλικής. Οι οικοδομικές φάσεις που αποκαλύφθηκαν σε όλο το λόφο υποδηλώνουν συνεχή εγκατάσταση από τους γεωμετρικούς χρόνους μέχρι και τον 7ο μ.Χ. αιώνα. Από τότε και μετά κανένα ίχνος δεν βρέθηκε στην περιοχή αυτή. Στοιχεία που βρέθηκαν και αποτελούν ενδείξεις για την κατάρρευση της βασιλικής κατά τον προαναφερθέντα σεισμό, αποτελούν:

- Η αποκάλυψη στο νάρθηκα, τόξου in situ, πεσμένου με νοτιοανατολική

κατεύθυνση.

- Η κατάρρευση της νότιας πλευράς του λόφου Τηγάρι.
- Η καθίζηση της ανατολικής πλευράς του λόφου.
- Τα ίχνη κτισμάτων μέσα στη θάλασσα και ο εντοπισμός πολλών αρχιτεκτονικών μελών στο βυθό της στη ΒΔ πλευρά του λόφου.
- Βασιλική Α: Η άλλη παλαιοχριστιανική βασιλική στη θέση Αγ. Νικόλαος, 2 χλμ ανατολικά του Λιμένος Χερσονήσου έχει χτιστεί πιθανόν σε περιοχή όπου προϋπήρχε ρωμαϊκός ναός. Είναι τρίκλιτη με εξέχουσα πεντάπλευρη αψίδα, νάρθηκα και ορθογώνιο αίθριο. Αψιδωτό εγγεγραμμένο πρόκτισμα, πιθανώς βαπτιστήριο, σώζεται ανατολικά και επαφή με το νότιο παστοφόριο της βασιλικής που σήμερα έχει σκεπαστεί από τη θάλασσα. Διατηρούνται πολύ καλής ποιότητας μωσαϊκά δάπεδα που υπερέχουν των δαπέδων της βασιλικής Β του Καστρίου, από πλευράς θεματολογίας και τεχνικής. Τα ίχνη προσκτίσματος εξωτερικά του βόρειου τοίχου του νάρθηκα, τετράγωνου σχήματος που περικλείει ένα άλλο σε σχήμα D, ίσως ήταν πύργος του τύπου των βασιλικών της Συρίας
- Βασιλικό Πισκοπιανού: Στα 1955 ο Ν. Πλάτων παρουσίασε τις παρατηρήσεις του για τη βασιλική του Πισκοπιανού, που δεν έχει ως σήμερα διερευνηθεί ανασκαφικά. Πρόκειται για τρίκλιτο ναό με διαστάσεις περίπου 45X20μ. και αψίδα στα ανατολικά εσωτερικής διαμέτρου 9,40μ. Τα μαρμάρινα δάπεδά της αναμοχλεύτηκαν από τους κατοίκους της περιοχής. Ένα μέρος του γλυπτού αρχιτεκτονικού της διακόσμησης, όπως ένα μαρμάρινο εαρινό κατώφλι, κιονόκρανα και βάσεις κίωνων και ένα μεγάλο επιτεδόγραφο θωράκιο με παράσταση Ιερού Βήματος βρίσκονται σήμερα στο Ιστορικό Μουσείο Ηρακλείου. Από τάφο μέσα στην εκκλησία προήλθε νόμισμα του αυτοκράτορα Ηρακλείου Κωνσταντίνου (613-641). Πάντως ο Ν. Πλάτων προτείνει για τη βασιλική μία χρονολόγηση στον 6^ο αιώνα. Η βασιλική του Πισκοπιανού πιθανόν αποτέλεσε την έδρα της Επισκοπής Χερσονήσου μετά την εγκατάλειψη του παράκτιου οικισμού γύρω στον 7^ο αιώνα. Αυτό αφήνει να εννοήσουμε το όνομα «Πισκοπιανό», παραφθορά της ονομασίας «Επισκοπιανό», που απαντά στις πηγές από το 1379 ως Piscoriano de Chersonisso (Δουκικό Αρχείο Χάνδακα).

Ναοί και υπολείμματα ναών

Στο Πισκοπιανό, εξωτερικά του νότιου τοίχου του **ναού της Παναγίας**, που είναι κτίσμα του 19ου αιώνα, σώζεται ο νότιος τοίχος ενός μικρού καμαροσκεπούς ναού με υπολείμματα τοιχογραφιών, που σήμερα είναι ελάχιστα ορατά μπορούμε να αναγνωρίσουμε μια ολόσωμη Παναγία Βρεφοκρατούσα και δύο ολόσωμους Αγίους, ενώ ένας ακόμη Άγιος υπήρχε κάτω από το ενισχυτικό τόξο. Στην ίδια περίοδο πρέπει να ενταχθεί ο ναΐσκος που ενσωματώθηκε ως ιερό στην εκκλησία του Αγίου Βασιλείου στο Κουτουλουφάρι, κτίσμα του 19ου αι. Στο μικρό ακρωτήριο Άγιος Γεώργιος που βρίσκεται δυτικά του Λιμένα Χερσονήσου προς τον Ανισαρά υπάρχει μικρός, δίκλιτος και διμάρτυρος καμαροσκεπής ναός. Το βόρειο κλίτος του είναι αφιερωμένο στον Άγιο Γεώργιο, με το όνομα του οποίου είναι σήμερα γνωστός ο ναός. Τα δύο ιερά με τις ημικυκλικές κόγχες επικοινωνούν μεταξύ τους με χαμηλωμένο τόξο. Οι τοίχοι έχουν εξαιρετικά μεγάλο πάχος σε σχέση με το μικρό μέγεθος της εκκλησίας. Εξωτερικά υπάρχει αγίασμα βάθους 1,5μ. Πιθανολογείται η χρονολόγησή του στη βυζαντινή περίοδο. Σε νησίδα που απέχει ελάχιστα από την απόληξη του ακρωτηρίου και πρέπει να αποκολλήθηκε από την ξηρά μετά από καθίζηση υπάρχουν ίχνη τοιχοποιίας που ανήκουν σε ναό αφιερωμένο στον **Άγιο Αντώνιο**. Οι κατάλογοι της ενετοκρατίας αναφέρουν την ύπαρξη μονής γύρω από το σημερινό ναΐσκο του Αγίου Γεωργίου, αφιερωμένης στον **Άγιο Γεώργιο τον Ακρολιναδιώτη**. Ίχνη από τοιχοποιίες υπάρχουν στα βόρεια και δυτικά του ναού. Κατά την περίοδο της ενετοκρατίας ιδρύθηκε **Μονή** αφιερωμένη στον **Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο**, στα μισά της απόστασης Πισκοπιανού και μεγάλης Χερσονήσου. Το μοναστήρι σχετίζεται με τον ποιητή του Φουρτουνάτου Μάρκο Αντώνιο Φώσκολο (1597-1662) που πιθανότατα επιτέλεσε επίτροπος της μονής. Αν κάτι τέτοιο ισχύει, τότε η μονή πρέπει να είχε ιδρυθεί πριν από τις αρχές του 17ου αιώνα. Σήμερα σώζεται μόνο το Καθολικό, ενώ ο υπόλοιπος χώρος έχει μετατραπεί σε νεκροταφείο της Μεγάλης Χερσονήσου. Ο ναός είναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, με αναγεννησιακά αετώματα στο υπέρθυρο της δυτικής εισόδου και στα παράθυρα. Τέλος, η μικρή εκκλησία της **Αγίας Παρασκευής**, στο βόρειο πρανάς του βράχου του Καστρίου, είναι χτισμένη σε σπηλαιώδες άνοιγμα και παρουσιάζει δύο οικοδομικές φάσεις.

Λαγκάδα κατά την Βυζαντινή περίοδο, Ενετοκρατία και Οθωμανική κυριαρχία

Η βυζαντινή περίοδος στην Κρήτη διακρίνεται σε δύο φάσεις, την πριν και τη μετά την αραβική κατάκτηση που διαρκεί από το 828 ως το 961, ενώ από το 1204 ως το 1699 το νησί βρίσκεται υπό την κυριαρχία των Ενετών. Αντίθετα για την τέχνη του ελλαδικού γενικά χώρου η βυζαντινή περίοδος διαρκεί ως το 1453.

Τα ίχνη μνημείων της βυζαντινής περιόδου και της ενετοκρατίας στην περιοχή που εξετάζουμε είναι λίγα, μερικά όμως είναι ιδιαίτερα σημαντικά. Φαίνεται πως στην περίοδο αυτή ιδιαίτερη ανάπτυξη οικονομική και πολιτιστική γνώρισαν οι νοτιότεροι οικισμοί, που απλώνονταν στις υπώρειες των βουνών του Λασιθίου και κυρίως η περιοχή των σημερινών Ποταμιών και του Αβδού. Εκεί διαμορφώθηκαν τοπικά φέουδα που ανήκαν, που ανήκαν σε ενετούς ηγεμόνες. Με τη χορηγία τους ανεγέρθηκαν σημαντικοί ναοί με υψηλής ποιότητας τοιχογραφικό διάκοσμο.

Ποταμιές (τα σημαντικότερα μνημεία)

- Παναγία Γκουβερνιώτισσα (β' μισό 14ου αι. μ.Χ.): Ο ναός της «Παναγίας της Γκουβερνιώτισσας» ακολουθεί τον αρχιτεκτονικό τύπο του ελεύθερου σταυρού με τρούλο και αποτελεί το καθολικό μονής της περιόδου της Ενετοκρατίας. Το δυτικό σκέλος του σταυρού είναι μεγαλύτερο σε μήκος από τα υπόλοιπα ενώ το τύμπανο του τρούλου διατρυπάται από οκτώ παράθυρα και οκτώ τυφλά τόξα, τα οποία στηρίζονται σε κιονίσκους. Τα κλίτη του ναού διασταυρώνονται με τα τόξα τους με τέτοιο τρόπο ώστε πάνω στο υποθόλωμα να υψώνεται το τύμπανο με τον τρούλο. Αξιοσημείωτο είναι το παράθυρο της κόγχης του Ιερού στην ανατολική πλευρά του ναού, το οποίο είναι δίλοβο με λιθανάγλυφα. Η τοιχοποιία του ναού συνίσταται από αργολιθοδομή με εναλλαγή του οικοδομικού υλικού με σειρές τούβλων σε ταινίες και γεωμετρικά μοτίβα. Στο εσωτερικό του ναού οι σκηνές σχετίζονται με το βίο της Θεοτόκου, στην οποία είναι αφιερωμένος ο ναός. Στον τρούλο του ναού κυριαρχεί η μορφή του Παντοκράτορα ενώ στην επιφάνεια του τυμπάνου παριστάνονται Προφήτες και Ευαγγελιστές. Στο τεταρτοσφαίριο της αψίδας στο χώρο του Ιερού Βήματος παριστάνεται η Παναγία Πλατυτέρα με τους δύο αρχαγγέλους ενώ στο κάτω τμήμα της κόγχης η Κοινωνία των Αποστόλων και οι Συλλειτουργούντες Ιεράρχες. Στη δυτική κεραία του σταυρού επικρατούν οι παραστάσεις από τον κύκλο των Παθών, όπως η Προδοσία του Ιούδα, η Άρνηση του Πέτρου, η Σταύρωση, οι Μυροφόρες στον Τάφο κ.α. Στο βόρειο και νότιο τοίχο απεικονίζονται ολόσωμες Αγίες ενώ στο δυτικό τοίχο η παράσταση της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Στη νότια κεραία στην καμάρα οι σκηνές της Εγέρσεως του Λαζάρου, η Είσοδος στα Ιεροσόλυμα, ο Νιπτήρας και άλλες παραστάσεις από τη ζωή του Χριστού. Στο δυτικό τοίχο της κεραίας κυριαρχούν οι μορφές τριών μοναχών, στο

νότιο παραστάσεις ευχαριστηριακές, όπως ο Γάμος εν Κανά και στον ανατολικό τοίχο η σκηνή της Θεοτόκου με τον Ιησού ανάμεσα σε αγγέλους. Στην καμάρα της βόρειας κεραίας υπάρχουν παραστάσεις από το βίο του Ιησού και σκηνές θαυμάτων.

- Ο Ναός του Χριστού Σωτήρος (α' μισό 14ου αι. μ.Χ.): Ο ναός του Σωτήρος ακολουθεί τον τύπο του μονόχωρου καμαροσκεπή ναού με δίρριχτη στέγη και το θύρωμα στη δυτική πλευρά του ναού. Παρουσιάζει απλό αρχιτεκτονικό τύπο με ελαφρά οξυκόρυφα επιμέρους τμήματα στο εξωτερικό. Στο εσωτερικό του ναού το εικονογραφικό πρόγραμμα ακολουθεί κυρίως τη θεματογραφία από τον κύκλο των θαυμάτων και των Παθών του Χριστού. Στο τεταρτοσφαίριο της αψίδας απεικονίζεται ο Χριστός Παντοκράτορας, στο θριαμβικό τόξο η φιλοξενία του Αβραάμ και ο Ευαγγελισμός ενώ στην καμάρα η σκηνή της Αναλήψεως. Στην καμάρα του ναού εικονίζονται στη νότια πλευρά οι σκηνές της Διάσωσης του Πέτρου, της ΄ιασης των Παραλυτικών, η Έγερση του Λαζάρου, η Βαϊοφόρος και ο Μυστικός Δείπνος. Στη βόρεια πλευρά η σκηνή του Νυπτήρα, της Προδοσίας του Ιούδα και η παράσταση με τον Ιησού στον Καϊάφα, ενώ πιο κάτω η άρνηση του Πέτρου και ο Εμπαιγμός. Στο βόρειο τοίχο του ναού κυριαρχούν οι μορφές του Αγίου Κωνσταντίνου και της Αγίας Ελένης ενώ στο νότιο τοίχο η παράσταση του Εναγκαλισμού του Πέτρου και Παύλου.

Αβδού

Στις ΒΔ πλαγιές του υψώματος "Λουλουδάκι κοντά στο Αβδού, βρίσκονται δύο γνωστά σπήλαια, εκείνο της Αγίας Φωτεινής, σε υψόμετρο 768μ., και εκείνο της Φανερωμένης, σε υψόμετρο 770μ. Στο δεύτερο εντοπίστηκαν αντικείμενα της υπομινωικής περιόδου, που μαρτυρούν ότι το σπήλαιο χρησιμοποιήθηκε ως λατρευτικός χώρος κατά την περίοδο του εποικισμού της Κρήτης από τους Δωριείς, όπως συνέβη και με πολλά άλλα σπήλαια.

Το Αβδού, εκτός των άλλων του χαρακτηριστικών γνωρισμάτων, της οικοδομικής τοποθέτησής του στο κέντρο περίπου της όμορφης, καταπράσινης και εύφορης μεγάλης κοιλάδας της Λαγκάδας, έχει να επιδείξει τα αξιόλογα πολιτιστικά μνημεία του και μάλιστα τις πρωτοχριστιανικές, τις βυζαντινές και τις μεταβυζαντινές εκκλησίες του με τις πλούσιες τοιχογραφημένες αγιογραφίες, την αρχιτεκτονική, τη γλυπτική και τη με αρμονία χωροταξική τοποθέτηση τους στο φυσικό περιβάλλον.

Οι ναοί αυτοί αποτελούν ανεκτίμητης αξίας μνημεία ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, όχι μόνο για την ευρύτερη περιοχή του χωριού και του Δήμου Χερσονήσου αλλά και για ολόκληρη την Κρήτη. Η ποιότητα και η μοναδικότητά τους, με τους ξεχωριστούς συνδυασμούς χρωμάτων και αποχρώσεων των τοιχογραφιών τους σε συνδυασμό με τις μοναδικές και ξεχωριστές τεχνοτροπίες των βυζαντινών αγιογράφων τους, καθώς και η όλη τους αρχιτεκτονική δομή και χωροθέτηση, υποβάλλουν και συγκινούν κάθε ευαίσθητο επισκέπτη προσκυνητή.

Ένα από τα χωριά της Κρήτης που έχει την τύχη να κοσμεύεται από αξιόλογα ιστορικά μνημεία βυζαντινής τέχνης είναι και το Αβδού. Ιστορικό χωριό με πανάρχαιες ρίζες πολιτισμού ανά τους αιώνες, με αρχαιολογικά ευρήματα, δείγματα του πρώτου Πολιτισμού της Ευρώπης του Μινωϊκού. Δεν είναι τυχαίος ο ισχυρισμός του Γάλλου καθηγητή και μεγάλου κρητολόγου Paul Faure, ότι μία από τις εκατό μεγάλες πόλεις της Κρήτης (εκατόπολη κατά τον Όμηρο), η αρχαία Δωτία, τοποθετείται στην ευρύτερη περιοχή του Αβδού.

Ο υπομινωϊκός οικισμός Σπηλιαρίδια, τα δύο ιερά σπήλαια Αγίας Φωτεινής και Φανερωμένης καθώς και θεμέλια πρωτοχριστιανικών ναών και κτισμάτων σε διάφορα μέρη, μας οδηγούν στο συμπέρασμα της από αρχαιοτάτων χρόνων συνεχούς οικονομικής και πολιτιστικής άνθησης της περιοχής.

Τα αγιώνυμα σπήλαια της Αγίας Φωτεινής και της Φανερωμένης υπήρξαν από αρχαιοτάτων χρόνων ιερά καταφύγια, που ακόμη και σήμερα οι κάτοικοι των γύρω περιοχών σπεύδουν να τα επισκεφτούν και να τα θαυμάσουν. Τα σπήλαια υποβάλλουν και εμπνέουν ιερότητα και θρησκευτικότητα. Τα ευρήματα υστερομινωϊκής, δαιδαλικής, ελληνιστικής και ρωμαϊκής εποχής που βρέθηκαν στη Φανερωμένη μαρτυρούν την ιερότητα του σπηλαίου αλλά και οι αναφορές του Ησιόδου για τη σπηλιά που γεννήθηκε και λατρεύτηκε ο Δίας, μία και μισή ώρα δρόμου ανατολικά της Λύττου, οδηγούν πιθανότατα το σπήλαιο της Φανερωμένης. Αποδεικνύεται έτσι η συνεχής λατρεία στο σπήλαιο της Φανερωμένης πρώτα του νεαρού μινωϊκού θεού και στη συνέχεια του νηπίου κρηταγενούς Δία.

Παραπλεύρως και δυτικά του ιερού ναού του Αγίου Γεωργίου στο περιβόλι του Ανάμιση βρέθηκε μετά από εκσκαφή το έτος 1956 από το Ζαχαρία Κανάκη δάπεδο με μωσαϊκά ναού

παλαιοχριστιανικής εποχής 5ου-6ου αιώνας μ.Χ. Τα θεμέλια ναού της ίδιας ή και παλιότερης ακόμη εποχής στα Κοντάρια των Ληνών, που σύμφωνα με την παράδοση ανήκε στον Προφήτη Αβδίου, ανοικοδομήθηκε από διετίας με τη βοήθεια επιτροπής ευσεβών συγχωριανών ο ομώνυμος ναός υπό από την καθοδήγηση της Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. Στη θέση του «Αφέντη Χριστού» υπάρχουν τα ερείπια αγιογραφημένων τοίχων του ιερού ναού του Αγίου Λεοντίου, σύμφωνα με την παράδοση, αφού ο οικισμός γύρω από το ναό ονομάζονταν Άι-Λέντης. Ο Άγιος Λελέντης όπως λεγόταν διαφορετικά ήταν μικροοικισμός του Αβδού που καταστράφηκε πιθανότατα στην Επανάσταση του Βασιλογιώργη τον Ιούνιο του 1841.

Άλλες περιοχές, όπου βρέθηκαν κατά καιρούς αρχαία κτίσματα κ.ά. ίχνη πολιτισμού είναι τα «Σπηλιαρίδια», ο «Μαύρος Κόλυμπος», οι «Στόλοι», το «Στροβύλι», η «Γούλα», τα «Μαντηλιανά», το «Μεσοχωριό», οι «Μελανιές», του «Τσαπή το Μετόχι» κ.λ.π. Η σκαπάνη του μέλλοντος θα ανακαλύψει ακόμα πιστεύω ευρήματα υψίστης ιστορικής σημασίας για την περιοχή.

Εκτός των παραπάνω, αξιόλογα πολιτιστικά μνημεία και χαρακτηριστικό γνώρισμα του Αβδού είναι οι βυζαντινές και μεταβυζαντινές εκκλησίες του με τις πλούσιες τοιχογραφημένες αγιογραφίες. Αποτελούν ανεκτίμητης αξίας μνημεία πολιτιστικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς όχι μόνο για την ευρύτερη περιοχή του χωριού αλλά και ολόκληρης της Κρήτης. Η ποιότητα και η μοναδικότητά τους, με τους ξεχωριστούς συνδυασμούς χρωμάτων και αποχρώσεων αλλά και οι τεχνοτροπίες των άξιων βυζαντινών αγιογράφων των τοιχογραφιών τους συγκινούν κάθε επισκέπτη προσκυνητή.

Οι παλαιότερες βυζαντινές και μεταβυζαντινές εκκλησίες του Αβδού είναι:

- **Παναγία η Ευαγγελίστρια.** Ο σταυροειδής με τρούλο κομψός ναός της Παναγίας με την θαυμάσια παλιά τοιχογράφηση, θεωρείται ο αρχαιότερος των ναών του Αβδού και αποτελεί σπουδαίο αρχιτεκτονικό μνημείο βυζαντινού ρυθμού. Τοποθετείται χρονολογικά το 12ο ή 13ο αιώνα.
- **Άγιος Αντώνιος.** Οι τοιχογραφίες του, που ανήκουν στο 13ο ή 14ο αιώνα, συνταιριάζουν στοιχεία αρχαϊκά με νεοτερικά. Τις παραστάσεις χαρακτηρίζει η έντονη εκφραστικότητα των στάσεων και η μοναδική στην Κρήτη περίπτωση διχρωμίας σε όλη την τοιχογράφηση.

- **Άγιος Κωνσταντίνος.** Οι τοιχογραφίες του διατηρούνται με ζωντανά χρώματα, χρονολογούνται από το 1445, σύμφωνα με την ιστορικής σημασίας επιγραφή που υπάρχει στο Δ. τοίχο του ναού και είναι έργο των ζωγράφων Μανουήλ και Ιωάννη των Φωκάδων. Επισκευάστηκε και εξωραϊστική αρχές της δεκαετίας του 50 από τον εγκατεστημένο στο Κάιρο ευπατρίδη συγχωριανό μας Εμμανουήλ Κ. Γραμματικάκη.
- **Άγιος Γεώργιος.** Οι τοιχογραφίες του, που ανήκουν στον 14ο - 15ο αιώνα, είναι έργο πιθανότατα των ίδιων ζωγράφων του Αγίου Κωνσταντίνου, Μανουήλ και Ιωάννη των Φωκάδων.
- **Παναγία η Παντάνασσα (Κοίμηση της Θεοτόκου).** Κομψή καμαροσκεπαστή εκκλησία της οποίας η ανέγερση έγινε το 1600 με δαπάνες του Νικολάου Λιγίζου, σύμφωνα με μαρμάρινη εντοιχισμένη επιγραφή εντός του ναού. Σπουδαία από καλλιτεχνικής απόψεως τα γλυπτά από μαύρο μάρμαρο αγιοθύριδο και υπέρθυρο της.
- **Αγία Άννα.** Ημισπηλαιώδης ναός σε ειδυλλιακό τοπίο και σε υψόμετρο 700 μ. κοντά στο υπερκείμενο ονομαστό σπήλαιο - της Αγίας Φωτεινής Ν.Α. του Αβδού. Τα δύο ανάγλυφα θυρώματα (πλαίσια πόρτας) με το χαρακτηριστικό σχήμα και τη διακόσμηση ανήκουν στα τελευταία χρόνια της ενετοκρατίας.
- **Άγιος Νικόλαος.** Εκκλησία καμαροσκεπαστή, κτισμένη στην περιοχή Μεσοχωριό, επί της κεντρικής οδού Ηρακλείου Λασιθίου, δύο χιλιόμετρα πριν το Αβδού, που χρονολογείται πριν το 1645 (πρώτο έτος απόβασης των Τούρκων στην Κρήτη), σύμφωνα με κώδικα της Ιεράς Μονής Καρδιωτίσης στην Κερά.
- **Άγιος Μηνάς.** Καμαροσκεπαστή εκκλησία απέναντι από το νέο Διδακτήριο Αβδού, παρόμοια με αυτήν του Αγίου Νικολάου και της ίδιας χρονολογικής περιόδου.
- **Παναγία η Κεραπαναγιά (Ζωοδόχος Πηγή).** Εκκλησία γνωστή από τις μεγάλες Επαναστάσεις κατά τις οποίες συγκεντρώνονταν μυστικά οι οπλαρχηγοί και ορκίζονταν πίστη μπροστά στον ιερό αγώνα. Βρίσκεται στις ρίζες του ιερού, για τους απελευθερωτικούς αγώνες, βουνού της Αγίας Φωτεινής.
- **Αφέντης Χριστός.** Ναός που κτίστηκε πιθανόν μετά την καταστροφή του Άη Λέντη και βεβηλώθηκε όπως και άλλες εκκλησίες από Τούρκους βοσκούς που έβρισκαν καταφύγιο για τα ζώα τους σύμφωνα με έγγραφο διαμαρτυρίας των προεστών του Αβδού το Φεβρουάριο του 1861.
- **Άγιος Γεώργιος Μελανιών.** Εκκλησία στην περιοχή Μελανιές, που καταγράφεται ως οικισμός του Αβδού σε Βενετική απογραφή του 16ου αιώνα. Πιθανόν ο ναός αυτός να προϋπήρχε αλλά επισκευάστηκε ή και ανοικοδομήθηκε εξ ολοκλήρου από τον

ένδοξο οπλαρχηγό και πληρεξούσιο των Κρητικών Συνελεύσεων ιερέα Νικόλαο π.Γ. Νταφώτη .

- **Αγία Παρασκευή-Άγιος Δημήτριος.** Πολιούχος δίκλιτος ναός βασιλικού ρυθμού στην περιοχή του «Κάτω Χωριού», που κατασκευάστηκε πιθανότατα στις αρχές του 19ου αιώνα από τον τεχνίτη και οπλαρχηγό του 1821 Μανούσο Ξενοφ. Ξανθουδάκη, πατέρα του Αντωνίου Ζωγράφου-Ξανθουδίδη. Το 1865, όταν ο Ισμαήλ Πασάς προσπάθησε να μετατρέψει την εκκλησία σε τζαμί με τη δικαιολογία ότι σε παλιά βιβλία αναφέρεται τζαμί, οι κάτοικοι του Αβδού απέτρεψαν το γεγονός αποστέλλοντας επιστολή διαμαρτυρίας στην οποία αποδείκνυαν το αντίθετο.

Κερά (Καρφί)

Ένας από τους σημαντικότερους υπομινωικούς οικισμούς της Κρήτης βρίσκεται στο Καρφί. Με την ονομασία αυτή είναι ο απόκρημνος βράχος πάνω από τη μονή Κεράς, σε υψόμετρο 1100 μέτρων, στα δυτικά του όρους Σελένα των Λασιθιώτικων βουνών. Το όνομά του το οφείλει στο σχήμα του, που θυμίζει καρφί. Ο βράχος έδωσε το όνομά του στον οικισμό της Υστερομινωική; IIIΓ περιόδου, που επισημάνθηκε εκεί στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και ανασκάφτηκε μερικές δεκαετίες αργότερα. Το Καρφί χαρακτηρίστηκε ως οικισμός - καταφύγιο των μινωιτών. Από την αρχική περίοδο χρήσης του βρέθηκαν ειδώλια διαφόρων τύπων και αναθηματικά αγγεία. Ο υστερομινωικός οικισμός απλώθηκε στην ανατολική πλευρά του βράχου και είχε σχετικά μεγάλη έκταση. Ο οικισμός του Καρφιού προσφέρει μια ολοκληρωμένη εικόνα ενός πρώιμου κρητικού οικισμού. Η δόμηση ήταν πυκνή με ελάχιστους χώρους ελεύθερους για πλατείες. Τα σπίτια, μονόχωρα, έχουν τυχαία διάταξη, κάτι που δίνει στον οικισμό σχήμα ακανόνιστο. Από τον αριθμό τους υπολογίζεται ότι στον οικισμό κατοικούσαν περίπου 3500 άτομα. Η επιστροφή των δρόμων με πλάκες και η ύπαρξη φρεατίων για τα νερά της βροχής, μαρτυρεί το υψηλό τεχνολογικό επίπεδο των κατοίκων. Η οικονομία του οικισμού στηριζόταν στην κτηνοτροφία και στο κυνήγι, αλλά και στην καλλιέργεια της ελιάς, σε χαμηλότερα από τον οικισμό εδάφη. Δύο νεκροταφεία αποκαλύφθηκαν κοντά στις πηγές που σήμερα αποκαλούνται Βιτζελόβρυση και Ατσιβιδερό. Εκεί εντοπίστηκαν υπολείμματα δεκαεπτά θολωτών τάφων. Ο οικισμός είχε επίσης δημόσιο ιερό με βωμό. Η διάρκεια κατοίκησης εντοπίζεται μεταξύ του 1050 και του 950 Π.Χ. Ο οικισμός φαίνεται ότι εγκαταλείφθηκε ειρηνικά και οι κάτοικοι μετοίκησαν σε ευνοϊκότερη θέση στις υπώρειες του βουνού. Σήμερα ελάχιστα σώζονται από τα ερείπια που εντόπισε η ανασκαφική έρευνα του 1937-39 και με δυσκολία αναγνωρίζονται οι κατόψεις που σχεδιάστηκαν τότε. Σημαντικό μνημείο: Η **Μονή Καρδιωτίσης** βρίσκεται σε υψόμετρο 630

μ. στο 49,6 χλμ. της κεντρικής αρτηρίας Ηρακλείου - Οροπεδίου Λασιθίου στους δυτικούς πρόποδες του υψώματος Καρφί, σε κοιλάδα κατάφυτη από δέντρα. Το 2001 απεγράφησαν 45 άτομα. Ο ναός είναι αφιερωμένος στο Γενέσιο της Θεοτόκου. Γιορτάζει στις 8 Σεπτεμβρίου. Δεν είναι εξακριβωμένο πότε ιδρύθηκε η Μονή. Από έγγραφα του κώδικα της μονής φαίνεται ότι αρχικά ήταν μετόχι της Μονής Αγκαράθου. Στη συνέχεια ανακαινίστηκε από τα αδέρφια Μαγγανάρη και έγινε σταυροπηγιακή. Η ονομασία της προέρχεται από την πολύ παλιά εικόνα της Παναγίας που είχε το όνομα αυτό. Η εικόνα εκλάπη από το μοναστήρι το 1498 από Έλληνα έμπορο και μεταφέρθηκε στο ναό του Αγίου Ματθαίου στην οδό Merulana στη Ρώμη. Το 1866 μεταφέρθηκε εκ νέου στο ναό του Αγίου Αλφόνσου, στον Εσκυλίνο Λόφο. Η σημερινή εικόνα της Παναγίας που βρίσκεται στο μοναστήρι αποτελεί αντίγραφο αυτής και ζωγραφίστηκε το 1735. Ακόμα και το αντίγραφο αυτής της εικόνας θεωρείται θαυματουργό.

Οικισμός Χερσονήσου

Η Διεύθυνση Δασών Ηρακλείου και το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων έχουν καταγράψει ως «τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους» την ευρύτερη περιοχή της Χερσονήσου και το Κουμαρόδασος Χερσονήσου.

Το Κουμαρόδασος καταλαμβάνει μια έκταση περίπου τριών χιλιάδων (3000) στρεμμάτων, αποτελεί τμήμα ευρύτερης δασικής έκτασης, όπου απαντώνται οι κουμαριές και οι αντράχνες που κυριαρχούν, αλλά και άλλα είδη όπως ο πρίνος, η αγριελιά, η βελανιδιά, η χαρουπιιά αλλά και θαμνώδης, φρυγανώδης βλάστηση με κυρίαρχα είδη το σχοίνο, τον ασπάλαθο, την αστοιβίδα, την αγκαραθιά, τη φασκομηλιά κ.α. Το Κουμαρόδασος Χερσονήσου μπορεί να αποτελέσει με την κατάλληλη διαχείριση και προστασία του, τοπίο μοναδικό για την άσκηση δασικής αναψυχής και περιήγησης των επισκεπτών, ντόπιων και ξένων. Το μεγάλο πλεονέκτημα του Κουμαρόδασους αλλά γενικά και της ευρύτερης περιοχής που το περιβάλλει, είναι η μικρή απόσταση από τους γύρω οικισμούς, το ανάγλυφο της περιοχής, όπου επικρατούν ήπιες κλίσεις κι έτσι δύνεται η δυνατότητα για τη δημιουργία πολλών και ποικίλων χώρων και δραστηριοτήτων για τους επισκέπτες.

Η σημερινή Χερσονήσος είναι η συνέχεια της αρχαίας Χερσονήσου ή Χερρονήσου ή κατά θάλασσαν Λύττου. Της αρχαίας Χερσονήσου βρίσκονται και σήμερα στοιχεία: στη θέση «Βάρδια» όπως είναι το Μινωικό ιερό κορυφής με ευρύματα – αφιερώματα (ειδώλια

Μινωικά) από την περιοχή αυτή και εκθέτονται στο αρχαιολογικό μουσείο Ηρακλείου. Υπάρχουν επίσης λατρευτικά σπήλαια: το σπήλαιο της Χρυσής, η Αχνίστρα καθώς και άλλα σημεία με στοιχεία Μινωικών οικισμών όπως η Στροβίλλη και ο Ανισσαράς. Η ιστορία της σημερινής Χερσονήσου ως μεγάλου οικισμού, αρχίζει από τα χρόνια της Αραβικής κατοχής όταν καταστρέφεται η Χερσόνησος (σημερινό Λιμάνι Χερσονήσου) και οι κάτοικοι της μεταφέρονται στη σημερινή θέση στην οποία και διατήρησαν το όνομα της (Χερσόνησος). Σύμφωνα με την παράδοση, στη θέση Μαγκαφάς ο Νικηφόρος Φωκάς δίδει την τελευταία μάχη με το Στρατηγό των Αράβων Μαγκαφά, πριν βαδίσει προς τα τοίχη του Χάνδακα (Ηράκλειο). Μετά την απελευθέρωση της Κρήτης από τους Άραβες, ακολουθεί η Χερσόνησος τη μοίρα της Βυζαντινής αυτοκρατορίας ως το 1204 που καταλαμβάνεται από τους Βενετούς. Στοιχεία της Βενετικής παρουσίας στη Χερσόνησο είναι και σήμερα εμφανή, ειδικά στην ανατολική συνοικία του οικισμού, τη «Φράγκικη Συνοικία» ως λέγετο, όπου διασώζονται ερείπια των αρχοντικών της οικογένειας «Leocida» (εκ Βενετίας) καθώς και των Βενετοκρητικών οικογενειών που ως εξελληνησθέντες παρέμειναν στην περιοχή: Ντανέληδες (Daniel, Daneli), Σανούδοι (Sanudo), Ασπέτηδες (Aspetto). Στη σημερινή γειτονιά όπου βρίσκεται η εκκλησία της Παναγίας υπήρχε το οχυρό των Βενετών, υπολείμματα του οποίου υφίστανται σε σημερινές κατοικίες αναπαλαιωμένων κτισμάτων. Ακόμα, στο σημερινό νεκροταφείο υπήρχε η Μονή η οποία στα ενετικά χρόνια έγινε το μετόχι του συγγραφέα Αντωνίου Μάρκου Φώσκολου. Σώζεται έως σήμερα το καθολικό της Μονής εκείνης με θαυμάσια αρχιτεκτονικά στοιχεία. Στην περιοχή Άγιος Νικόλαος περίπου 1500 μέτρα από τον παλιό οικισμό υπάρχουν βυζαντινές δεξαμενές ύδατος, πηγάδια ενετικά και βυζαντινά τα οποία δεν έχουν ακόμα ερευνηθεί. Στην περιοχή «Μαρκαβούσα» υπήρχε το πρώτο φράγκικο πηγάδι (καθώς και Καβούσι) από το οποίο πήρε η θέση αυτή την ονομασία της. Κατά τη βενετική περίοδο υπήρξαν αρκετά Μοναστήρια στην περιοχή όπως ο Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος στη θέση Πελεγρί. Το σπουδαιότερο όπως μνημείο της περιοχής, αυτής της περιόδου, ήταν η Στροβιλαία Μονή, υπολείμματα του καθολικού της οποίας βρίσκονται στην περιοχή «Ορθό Χαράκι» της Χερσονήσου. Ηγούμενος της Μονής ήταν ο περίφημος Γεράσιμος Βλάχος κατά την παράδοση και γι αυτό μνημονεύεται ακόμα από τους ιερείς της περιοχής. Ο Γεράσιμος Βλάχος ιστορείται μέσα στο μεγάλο ποίημα «Κρητικός Πόλεμος» του Μπουνάλη, μέσα στο οποίο αναφέρεται ως μια από τις ηγετικές φυσιογνωμίες του μεγάλου πολέμου. Γι αυτό το λόγο οι Τούρκοι κατέστρεψαν τη Μονή. Ο Γεράσιμος Βλάχος πήγε στη Βενετία όπου έγινε Επίσκοπος και είναι περίφημα μέχρι σήμερα τα υπομνήματα του που έστειλε τότε στους ισχυρούς της γης για την απελευθέρωση της πατρίδας του. Κατάλοιπα της Τουρκοκρατίας είναι οι οχυρωματικές

κατοικίες που συνδυάζουν στοιχεία βενετσιάνικα και νεώτερης αρχιτεκτονικής όπως το σπίτι του Τελωνοφύλακα και Κασαβέτα στην φράγκικη συνοικία. Με την κήρυξη της Επανάστασης του 1821 θανατώνεται ο Επίσκοπος Χερσονήσου Ιωακείμ, που θεωρείται Εθνομάρτυρας. Στους απελευθερωτικούς αγώνες κατά των Τούρκων ανέδειξε πολλούς πολέμαρχους. Στον Μικρασιατικό Πόλεμο 1920 – 1922 όπως και στους Βαλκανικούς Πολέμους συμμετείχαν πολλοί Χερσονιώτες στους οποίους υπήρχαν και θύματα.

1.1.6.5 Συνολική αποτίμηση των πολιτιστικών πόρων του Δήμου

Πολιτισμός

Ο πολιτισμός απαιτεί διαχείριση που προϋποθέτει τον πολιτιστικό σχεδιασμό (cultural planning) που παρέχει τις στρατηγικές για την δημιουργία ενός ενιαίου πλαισίου διατήρησης και αξιοποίησης των πολιτιστικών πόρων. Ο πολιτιστικός σχεδιασμός είναι μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα διεπιστημονική και πολύπλευρη προσέγγιση, ενώ μπορεί να γίνει κατανοητός καλύτερα ως:

- Η στρατηγική χρήση των πολιτιστικών πόρων για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των κοινοτήτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Μια προσέγγιση βασισμένη στους ευρείς ορισμούς "του πολιτισμού" και των "πολιτιστικών πόρων", οι οποίοι καλύπτουν την κληρονομιά, τις τοπικές παραδόσεις, τις τέχνες, τα πολυμέσα, την τοπογραφία, την αρχιτεκτονική, το αστικό σχέδιο, την αναψυχή, τον αθλητισμό, την ψυχαγωγία, και τον τουρισμό.
- Μια πολιτιστικά ευαίσθητη προσέγγιση στον αστικό και περιφερειακό σχεδιασμό και στην χάραξη περιβαλλοντικής, κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής.

Με δεδομένο ότι η πολιτιστική φυσιογνωμία της περιοχής θεωρείται ένα ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα του Δήμου, και στοχεύοντας στην αξιοποίηση του απαιτείται η ένταξη της σε ένα ολοκληρωμένο θεματικά αλλά και χωρικά τουριστικό προϊόν. Το τελευταίο προϋποθέτει αφενός μια ευρεία γκάμα πολιτιστικών πόρων οι οποίοι αποτελούν κίνητρο επίσκεψης όπως είναι οι αρχαιολογικοί χώροι, οι παραδοσιακοί οικισμοί, τα μνημεία αλλά και υλικά και άυλα χαρακτηριστικά της τοπικής παράδοσης, αφετέρου δε την ένταξη τους σε τουριστικά δίκτυα.

Πολιτιστικοί Πόροι

Στους πολιτιστικούς πόρους του Δήμου Χερσονήσου που διακρίνονται σε άυλους και υλικούς, σε δημόσιους και ιδιωτικούς, αδιάκοπης ή περιορισμένης χρήσης περιλαμβάνονται το ανθρώπινο στοιχείο και οι ανθρώπινες δραστηριότητες.

Στο ανθρώπινο στοιχείο και στις ανθρώπινες δραστηριότητες περιλαμβάνουμε την κουλτούρα της τοπικής κοινωνίας όπως αυτή αντανάκλαται σε συνήθειες, νόρμες, συμπεριφορές κ.α. στοιχεία που προσδιορίζουν τη λειτουργία της και χαρακτηρίζουν την ταυτότητα της καθώς επίσης αποτελούν τα δεδομένα για τη συνέχεια - δημιουργία πολιτισμού και παράδοσης.

Ήθη και έθιμα

Το ήθος και επομένως τα ήθη που απαντούμε στην πολυπολιτισμική κοινωνία του Δήμου Χερσονήσου παρουσιάζουν ενδιαφέρον και αποτελούν θεμελιώδες στοιχείο της τοπικής κουλτούρας και του πολιτισμού. Δεν είναι τυχαία η αναφορά στον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της κοινωνίας του Δήμου Χερσονήσου που εντατικά έχει δομηθεί ως τέτοιος κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Μέλη της συγκεκριμένης κοινωνίας αποτελούν μέλη ευρωπαϊκών κυρίως χωρών δηλαδή: της Αγγλίας, της Ολλανδίας, της Γερμανίας, της Αυστρίας κ.α. καθώς επίσης και μέλη – οικονομικοί μετανάστες που προέρχονται από χώρες όπως Αλβανία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία. Πολλά παραδοσιακά έθιμα τηρούνται και μεταδίδονται στις μικρότερες γενιές, συνήθως με μέριμνα των τοπικών πολιτιστικών συλλόγων και τη συμμετοχή εκπροσώπων παλαιότερων γενεών. Για παράδειγμα, διατηρούνται πολλά έθιμα όπως αυτά που συναντούμε κατά την τέλεση των γάμων που διαθέτουν τα κύρια χαρακτηριστικά των κρητικών και κατ' επέκταση σε ορισμένα σημεία των ελληνικών γάμων. Άλλο παράδειγμα – με σπουδή να μη συνδέονται μονάχα με θρησκευτικού χαρακτήρα τα έθιμα, είναι το ότι διατηρείται ως έθιμο να οργανώνεται μια μικρή γιορτή κατά την παραγωγή της τσικουδιάς για οικιακή κατανάλωση με καλεσμένους τους στενούς φίλους και συγγενής του παραγωγού ή με ανοιχτό κάλεσμα. Επίσης, αναβιώνουν κάθε χρόνο, σε πολλές κοινότητες, το έθιμο του Κλήδονα, το έθιμο της Αποκριάς, τα ΚΟΥΛΟΥΜΑ.

Λαϊκά Πανηγύρια

Στον Δήμο Χερσονήσου, κυρίως πραγματοποιούνται στα πλαίσια θρησκευτικών εορτών ή / και ιστορικών επετείων ή ακόμα με αφορμή συγκεκριμένες στιγμές που αναφέρονται στις εποχές του χρόνου, στα περισσότερα χωριά του. Συχνά ακολουθούν τους εορτασμούς, γλέντια με ζωντανή παραδοσιακή μουσική και τραγούδι καθώς και παραδοσιακό φαγητό. Τα πιο γνωστά πανηγύρια είναι αυτά που αναφέρονται στον Δεκαπενταύγουστο στα οποία το κοινό που συμμετέχει είναι περισσότερο λόγω και των θερινών διακοπών.

Λαϊκή Προφορική Παράδοση

Στον Δήμο Χερσονήσου καταγράφονται σημαντικά στοιχεία από τη λαϊκή προφορική παράδοση ενώ έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές δράσεις με σκοπό τη διατήρηση της προφορικής παράδοσης και τη διάσωση σημαντικών στοιχείων της. Στα πλαίσια της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας CULTURE 2000 υλοποιήθηκε κατά το 2006, πρόγραμμα με τίτλο: «ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΤΗΤΑ & ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ» της στο οποίο συμμετείχαν: από την Ελλάδα ο Δήμος Χερσονήσου και ο Σύλλογος Φίλων Μουσείου «ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗΣ» -ως συντονιστής φορέας του προγράμματος, καθώς και το Εθνογραφικό Μουσείο του Lodz και το Δίκτυο Δημοτικών Βιβλιοθηκών της περιφέρειας Mayo στην Ιρλανδία. Πραγματοποιήθηκε καταγραφή και ψηφιακή τεκμηρίωση στοιχείων προφορικής παράδοσης και ιστορίας των περιοχών που συμμετείχαν (Χερσόνησος Κρήτης, Mayo Ιρλανδίας και Lodz Πολωνίας), καθώς επίσης και εκδηλώσεις που είχαν ως άξονα τον τοπικό προφορικό πολιτισμό της Χερσονήσου.

Επίσης, αξιόλογο δείγμα της τοπικής προφορικής παράδοσης αποτελεί το υλικό που διασώζεται στο βιβλίο του εκ Χερσονήσου λογοτέχνη - ποιητή Αντώνη Σανουδάκη με τίτλο «Η Νεράιδα της Θάλασσας και 10 Λαϊκά Παραμύθια της Χερσονήσου και του Ρεθύμνου» στο οποίο παρουσιάζονται – όπως ο συγγραφέας τα κατέγραψε - με ρίζες στα ελληνιστικά και τα βενετσιάνικα χρόνια ως τα νεότερα της τουρκοκρατίας, με στοιχεία από τη Δανάη και τον Περσέα, τον Οιδίποδα, την Παλαιά Διαθήκη και γλώσσα που φέρνει στο νου τον δεκαπεντασύλλαβο του Ερωτόκριτου και τα αναγεννησιακά έπη και νουβέλες.

Επίσης, για σειρά ετών, σημειώνουμε ότι στα πλαίσια της τοπικής προφορικής παράδοσης οργανώνεται από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Χαρασσού (Δ.Ε. Επισκοπής) Παγκρήτιος Θεματικός Διαγωνισμός Μαντινάδας

Λαϊκές Τέχνες

Στον Δήμο Χερσονήσου οι λαϊκές εικαστικές τέχνες διατηρούνται σε τοπικά ιδιωτικά εργαστήρια ή και σε εργαστήρια των πολιτιστικών συλλόγων και εργαστήρια όπως του γυναικείου συνεταιρισμού ΕΡΓΑΝΗ που παράγει κεντήματα, πλεκτά και άλλα ομοειδή λαϊκής τέχνης.

Στον Δήμο Χερσονήσου έχει χωροθετηθεί και λειτουργεί το Βιοτεχνικό Πάρκο Ανώπολης που με σύγχρονες μεθόδους που σέβονται την παραδοσιακή τεχνοτροπία, παράγουν σύγχρονα πολιτιστικά έργα (αντικείμενα χρηστικά και διακοσμητικά) από πηλό, μέταλλο, γυαλί, ξύλο κ.α.

Η τέχνη της παραδοσιακής κρητικής μαγειρικής και της παρασκευής παραδοσιακών προϊόντων συνεχίζει να αποτελεί τη βασική συνήθεια για τα περισσότερα νοικοκυριά του Δήμου Χερσονήσου και αναδεικνύεται επίσης σε πολλά από τα παραδοσιακά ταβερνάκια που συναντάμε διάσπαρτα σε όλα τα σημεία του Δήμου Χερσονήσου. Ο γυναικείος συνεταιρισμός Καλού Χωριού «ΜΙΝΘΗ» παράγει και εμπορεύεται παραδοσιακά προϊόντα όπως ψωμί, γλυκίσματα, πίτες, μαρμελάδες κ.α.

Η τέχνη των παραδοσιακών κρητικών χορών διατηρείται ζωντανή στον Δήμο Χερσονήσου με τα παιδιά και τη νεολαία να δείχνουν την αγάπη τους προς αυτήν επιδιώκοντας την εκμάθησή τους. Κυρίως με τη φροντίδα των τοπικών πολιτιστικών συλλόγων και με τη συνεργασία φορέων όπως το Λύκειο Ελληνίδων κ.α., σε χώρους του Δήμου, των Πολιτιστικών Συλλόγων ή και των Ενοριών, πραγματοποιούνται μαθήματα παραδοσιακών και λαϊκών χορών από επαγγελματίες χοροδιδάσκαλους.

Η τέχνη της παραδοσιακής κρητικής μουσικής διατηρείται και εξελίσσεται παραγωγικά στον Δήμο Χερσονήσου. Πολλά παιδιά και νέοι ακολουθούν μαθήματα παραδοσιακής κρητικής μουσικής – εκμάθησης οργάνων ενώ λειτουργεί ενθαρρυντικά το γεγονός ότι το μουσικό σχολείο (Γυμνάσιο και Λύκειο) του Ν. Ηρακλείου, λειτουργεί εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Χερσονήσου. Ακόμα όμως και σε επαγγελματικό επίπεδο, πολλοί δημότες του

Δήμου Χερσονήσου ακολουθούν αυτό το παραδοσιακό επάγγελμα του «οργανοπαίχτη κρητικής παραδοσιακής μουσικής» καθώς επίσης του τραγουδοποιού, του τραγουδιστή.

Οι πολιτιστικοί σύλλογοι του Δήμου Χερσονήσου είναι ιδιαίτερα ενεργοί και δραστήριοι και ενεργοποιούν ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού της Χερσονήσου στις δραστηριότητες που οργανώνουν. Οι δραστηριότητες των Συλλόγων είναι ποικίλες και απευθύνονται σε όλη την κοινωνία με στόχο τη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής που εκφράζουν, τη διατήρηση και ανάδειξη και μετάδοση στις νέες γενιές της παράδοσης, τη διατήρηση της μνήμης, την τόνωση της εξωστρέφειας της περιοχής τους, την πολιτιστική και κοινωνική διασύνδεση της περιοχής τους με άλλες περιοχές, την κοινωνική ενεργοποίηση της νεολαίας και την οργάνωση της δημιουργικής δράσης της. Περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα εξής:

- Διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και φεστιβάλ
- Διοργάνωση δράσεων με επίκεντρο το περιβάλλον (δενδροφυτεύσεις, καθαρισμοί, περιβαλλοντική αγωγή)
- Διοργάνωση μικροσχεδίων και μαθημάτων για τη διατήρηση και ανάδειξη των λαϊκών παραδοσιακών τεχνών
- Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά σχέδια και προγράμματα όπως : σχέδια ανταλλαγής νέων, συμμετοχή στην ευρωπαϊκή εβδομάδα

Ο Δήμος Χερσονήσου αξιοποιεί την πολύ καλή σχέση και συνεργασία που έχει ως ο φορέας της τοπικής αυτοδιοίκησης της περιοχής, με τους Πολιτιστικούς Συλλόγους, τα γυναικεία σωματεία, τους περιβαλλοντικούς συλλόγους για την επίτευξη κοινών στόχων και με γνώμονα το τοπικό συμφέρον.

Ο Δήμος Χερσονήσου στηρίζει συμβουλευτικά και τεχνικά τους πολιτιστικούς συλλόγους και άλλα σωματεία σε θέματα οργάνωσης δράσης και αξιοποίησης των εθνικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών πόρων και εργαλείων μέσα από τη λειτουργία του Γραφείου Προγραμματισμού Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου .

Ο Δήμος Χερσονήσου υλοποιεί σε συνεργασία με τους Συλλόγους, μια ιδιαίτερα σημαντική δράση για τη δημιουργία του Κοινωνικο Οικο Πολιτιστικού Δικτύου των φορέων του Δήμου Χερσονήσου που θα επιτρέψει: α) την ακόμα πιο εύστοχη και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ όλων των φορέων και του Δήμου Χερσονήσου, β) την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και

καλών πρακτικών, γ) την οργάνωση κοινών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων δ) τον καλύτερο πολιτικό σχεδιασμό δράσεων.

Το πολιτιστικό απόθεμα

Στον Δήμο Χερσονήσου αξιολογικά στοιχεία συνθέτουν ένα αξιολογικό και πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα.

Παραδοσιακοί οικισμοί

Η αγροτική ζωή του Δήμου Χερσονήσου αλλά και σε πολλές περιπτώσεις η σύγχρονη όψη και η τουριστική ανάπτυξη συνυπάρχουν αρμονικά στο περιβάλλον των παραδοσιακών οικισμών που με τη φροντίδα των κατοίκων και του Δήμου Χερσονήσου διατηρούν τη φυσιογνωμία τους μέσα από τη διατήρηση των πολεοδομικών και αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών, μέσα από ασχολίες και τα κοινωνικά ήθη που εξαιτίας αυτού τους του χαρακτήρα διατηρούνται (π.χ. παραδοσιακά καφενεία, περίπατοι, βεγγέρες κ.α.). Στο σύνολο τους οι οικισμοί του Δήμου Χερσονήσου (πλην των παραθαλάσσιων) διαθέτουν αξιολογικά στοιχεία που συνδέονται με την παράδοση, την ιστορία και την αγροτική ζωή. Είναι εντυπωσιακό ότι οι ανακηρυγμένοι ως παραδοσιακοί οικισμοί με αρμοδιότητα του ΥΠΕΧΩΔΕ : Χερσόνησος, Κουτουλουφάρι και Πισκοπιανό διαθέτουν όλα εκείνα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την ίδια στιγμή, σημαντική τουριστική ανάπτυξη.

Αρχαιολογικοί χώροι και θέσεις - Θρησκευτικά μνημεία - Ιεροί Ναοί - Άλλα μνημεία

Πίνακας 12 Κυρηγμένα – ανεγνωρισμένα μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι

α/α	Όνομασία Μνημείου	Δημοτική Ενότητα	Είδος Μνημείου	ΦΕΚ Κήρυξης
1	Λιμνή Αγίων Θεοδώρων	Γουβών	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις	ΥΑ 9597/12-9-1970, ΦΕΚ 666/Β/23-9-1970
2	Νίρου Χάνι	Γουβών	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις	ΥΑ 9597/12-9-1970, ΦΕΚ 666/Β/23-9-1970
3	Ανεμόμυλος Καλού Χωριού	Γουβών	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3700/59505/3-11-1995, ΦΕΚ 1038/Β/14-12-1995
4	Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Άγ. Γεώργιος"	Γουβών	Αρχαιολογικές Θέσεις, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/39809/22 76/9-10-1996, ΦΕΚ 991/Β/31-10-1996

5	Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Ανισαρά"	Γουβών	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/39809/22 76/9-10-1996, ΦΕΚ 991/Β/31-10-1996
6	Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Ξεπάτωμα"	Γουβών	Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Αρχαιολογικές Θέσεις	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/39809/22 76/9-10-1996, ΦΕΚ 991/Β/31-10-1996
7	Χαρασό. Ι. Μονή Κεράς Ελεούσας.	Γουβών	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι	ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ38/69789/151 9/29-10-1982, ΦΕΚ 17/Β/20-1-1983
8	Αμνισός	Γουβών	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις	ΥΑ 9597/12-9-1970, ΦΕΚ 666/Β/23-9-1970
9	Αρχαιολογικός χώρος σπηλαίου Ειλειθυίας	Γουβών	Φυσικοί Χώροι, Σπήλαια, Αρχαιολογικές Θέσεις, Αρχαία Ιερά, Θρησκευτικοί Χώροι	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ23/36965/15 42/9-9-1988, ΥΑ 9597/12-9-1970, ΦΕΚ 666/Β/23-9-1970, ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α1/Φ23/71835/307 1π.ε./17-11-1979, ΦΕΚ 210/Β/1-3-1980
10	Αμνισός. Αρχαιολογικός χώρος στο λόφο "Παλιόχωρα"	Γουβών	Αρχαιολογικές Θέσεις	ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α1/Φ23/71835/307 1π.ε./17-11-1979, ΦΕΚ 210/Β/1-3-1980
11	Λιθόκτιστη γέφυρα στην περιοχή «Κακιά Ράχη» στο Δήμο Επισκοπής του Ν. Ηρακλείου (Κρήτης).	Επισκοπής	Γέφυρες	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/64910/1579/22-9-2004, ΦΕΚ 1547/Β/15-10-2004
12	Νερόμυλος στην περιοχή «Κακιά Ράχη» στο Δήμο Επισκοπής του Ν. Ηρακλείου (Κρήτης).	Επισκοπής	Μύλοι	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/64910/1579/22-9-2004, ΦΕΚ 1547/Β/15-10-2004
13	Καινούργιο Χωριό. Ενετικός πύργος ιδιοκτησίας Εμ. Μπαλμπακάκη.	Επισκοπής	Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι	ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ38/64926/1455/29 -11-1982, ΦΕΚ 1080/Β/31-12-1982
14	Καινούργιο Χωριό. Ενετικοί ληνοί	Επισκοπής	Αγροτική Οικονομία	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ38/50809/14 83/14-11-1995, ΦΕΚ 994/Β/1-12-1995
15	Καινούργιο Χωριό. Παραδοσιακός Οικισμός	Επισκοπής	Οικιστικά Σύνολα	ΠΔ 19-10-1978, ΦΕΚ 594/Δ/13-11-1978, ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ38/50809/14 83/14-11-1995, ΦΕΚ 994/Β/1-12-1995

16	Αρχαιολογικός χώρος Μαλίων	Μαλίων	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι, Κέντρα Διοίκησης	ΥΑ 9597/12-9-1970, ΦΕΚ 666/Β/23-9-1970, ΥΑ ΥΠΠΕ/Α1/Φ24/75895/2465/24-11-1981, ΦΕΚ 28/Β/26-1-1982, ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α1/Φ24/50948/1914/2-10-1984, ΦΕΚ 784/Β/1-11-1984, ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ24/29902/1535/2-7-1991, ΦΕΚ 678/Β/8-8-1991, ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Α1/Φ24/26142/1578/24-5-2001, ΦΕΚ 699/Β/5-6-2001
17	Κράσι. Θολωτός Μινωικός τάφος	Μαλίων	Φυσικοί Χώροι, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις	ΥΑ 9597/12-9-1970, ΦΕΚ 666/Β/23-9-1970
18	Κράσι. Υδραγωγείο "Μεγάλη Βρύση"	Μαλίων	Συστήματα Ύδρευσης	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/562/26939/25-5-2001, ΦΕΚ 706/Β/6-6-2001
19	Κτίριο Παρθεναγωγείου Μαλίων	Μαλίων	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2799/35839/17-7-1997, ΦΕΚ 660/Β/4-8-1997
20	Μοχός. Κτίριο ιδιοκτ. της Κοινότητας	Μαλίων	Αστικά Κτίρια	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2787/42110/21-7-1997, ΦΕΚ 834/Β/17-9-1997
21	Μοχός. Κρήνη - δεξαμενή	Μαλίων	Συστήματα Ύδρευσης, Κρήνες	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3807/55700/3-11-1997, ΦΕΚ 1035/Β/24-11-1997
22	Σταλίδα.	Μαλίων	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις	ΥΑ 9597/12-9-1970, ΦΕΚ 666/Β/23-9-1970
23	Αβδού. Ι. Ναός Αγίου Κωνσταντίνου.	Χερσονήσου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι	ΥΑ 54946/1675/2-7-1946, ΦΕΚ 127/Β/8-8-1946
24	Αβδού. Ι. Ναός Ευαγγελισμού.	Χερσονήσου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι	ΥΑ 54946/1675/2-7-1946, ΦΕΚ 127/Β/8-8-1946
25	Οικία οπλαρχηγού Ξανθουδίδη	Χερσονήσου	Αστικά Κτίρια	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2669/53238/13-10-1983, ΦΕΚ 642/Β/9-11-1983
26	Γωνιές. Υδρόμυλος ιδιοκτησίας Εμμ. Κοτσουφού.	Χερσονήσου	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/27800/1769/4-8-1988, ΦΕΚ 629/Β/30-8-1988
27	Όρος Καρφί.	Χερσονήσου	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις	ΥΑ 9597/12-9-1970, ΦΕΚ 666/Β/23-9-1970
28	Κερά.	Χερσονήσου	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις	ΥΑ 9597/12-9-1970, ΦΕΚ 666/Β/23-9-1970
29	Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής νότια του λιμένα Χερσονήσου για υποβρύχιες δραστηριότητες Ηρακλείου.	Χερσονήσου	Ενάλιοι Χώροι	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/30229/1819/25-6-1997, ΦΕΚ 564/Β/10-7-1997, ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/24185/1467/22-5-1998, ΦΕΚ 646/Β/26-6-1998, ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/36961/2194/22-7-1998, ΦΕΚ 923/Β/27-8-1998, ΥΑ

				ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/42 813/2830/2-9-2003, ΦΕΚ 1498/Β/10-10-2003
30	Ποταμιές. Ι. Ναός Παναγίας Γκουβερνιώτισσας.	Χερσονήσου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι	ΥΑ 54946/1675/2-7-1946, ΦΕΚ 127/Β/8-8-1946
31	Χερσόνησος Ηρακλείου. Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής στο Ακρωτήριο Χερσόνησος.	Χερσονήσου	Ενάλιοι Χώροι	ΥΑ 9597/12-9-1970, ΦΕΚ 666/Β/23-9-1970, ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/42 813/2830/2-9-2003, ΦΕΚ 1498/Β/10-10-2003

1.1.7 Βασικά οικονομικά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου

1.1.7.1 Τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης

Τα ποσοστά συμμετοχής στην απασχόληση των παραγωγικών τομέων της περιοχής μελέτης σε σχέση με το νομό, την Περιφέρεια και τη χώρα, παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα, όπου φαίνεται ότι είναι πτωτικά μεταξύ των δύο δεκαετιών των απογραφών στο πρωτογενή και δευτερογενή. Όσον αφορά το ποσοστό του πρωτογενή είναι σχετικά αυξημένο από το ποσοστό της χώρας και μειωμένο από την Περιφέρεια και το νομό, λόγω του μητροπολιτικού πόλου του Ηρακλείου. Όσον αφορά το ποσοστό του δευτερογενή τομέα είναι σχετικά μειωμένο από το ποσοστό της χώρας και σχεδόν ίδιο με αυτά του νομού και της Περιφέρειας. Το ποσοστό του τριτογενή τομέα παρουσιάζει αύξηση μεταξύ των δύο δεκαετιών και είναι σχεδόν ίδιο με αυτά της χώρας και της Περιφέρειας και του νομού.

Πίνακας 13 Εξέλιξη της τομεακής διάρθρωσης απασχόλησης

Γεωγραφική Περιοχή	Πρωτογενής Τομέας		Δευτερογενής Τομέας		Τριτογενής Τομέας	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001
Σύνολο Ελλάδας	17,20%	12,90%	21,90%	19,30%	47,40%	51,90%
Περιφέρεια Κρήτης	29,50%	20,80%	16,00%	14,40%	45,50%	49,60%
Νομός Ηρακλείου	28,50%	20,30%	16,40%	14,30%	45,40%	50,50%

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η ποσοστιαία διάρθρωση απασχόλησης σε βασικούς τομείς της οικονομίας ανά Δημοτική Ενότητα και οι μεταβολές στην πάροδο της δεκαετίας 1991-2001

Πίνακας 14 Ποσοστιαία διάρθρωση απασχόλησης ανα Δημοτική Ενότητα

		Γεωργία, κτηνοτροφία, δασοκομία	Εξόρυξη	Μεταποίηση	Ενέργεια	Κατασκευές	Μεταφορές	Εμπόριο	Αναψυχή (εστιατόρια, ξενοδοχεία κλπ)	Λουιές υπηρεσίες (τράπεζες κλπ)	Σύνολο
Νέος Δ. Χερσονήσου	1991	1.868	4	270	22	1.154	303	707	1.428	872	6.628
	2001	1.507	3	442	36	964	490	1.202	2.880	1.841	9.365
	Μεταβολή	-19,33%	-25,00%	63,70%	63,64%	-16,46%	61,72%	70,01%	101,68%	111,12%	
Δήμος Μαλίων	1991	474	0	55	4	173	48	148	354	190	1.446
	2001	354	1	112	4	234	76	253	906	312	2.252
	Μεταβολή	-25,32%	-	103,64%	0,00%	35,26%	58,33%	70,95%	155,93%	64,21%	

Δήμος Επισκοπής	1991	447	0	46	3	120	41	76	25	92	850
	2001	288	1	56	5	98	34	75	98	148	803
	Μεταβολή	-35,57%	-	21,74%	66,67%	-18,33%	-17,07%	-1,32%	292,00%	60,87%	
Δήμος Γουβών	1991	429	3	98	7	189	92	192	307	251	1.568
	2001	340	1	162	22	249	220	410	740	738	2.882
	Μεταβολή	-20,75%	-66,67%	65,31%	214,29%	31,75%	139,13%	113,54%	141,04%	194,02%	
Δήμος Χερσονήσου	1991	518	1	71	8	672	122	291	742	339	2.764
	2001	525	0	112	5	383	160	464	1.136	643	3.428
	Μεταβολή	1,35%	100,00%	57,75%	-37,50%	-43,01%	31,15%	59,45%	53,10%	89,68%	

Από τον ανωτέρω πίνακα είναι πασιφανής η αύξηση του κλάδου των Υπηρεσιών, της Αναψυχής και της Μεταποίησης τόσο συνολικά στον Καποδιστριακό Δήμο Χερσονήσου, όσο και ανά Δημοτική Ενότητα κατά την πάροδο των ετών. Αυξητική είναι επίσης η τάση τόσο στον κλάδο των Μεταφορών όσο και του Εμπορίου, με εξαίρεση την Δημοτική Ενότητα Επισκοπής που παρουσιάζει πολύ μικρή μείωση. Στην αντίπερα όχθη κινείται ο κλάδος της Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασοκομίας, όπως επίσης και ο κλάδος των Εξορύξεων. Ο κλάδος επίσης της Ενέργειας παρουσιάζει μεγάλη αύξηση γεγονός που οφείλεται στο γενικότερο πλαίσιο της προώθησης των περιβαλλοντικών και ενεργειακών θεμάτων. Ο κλάδος των Κατασκευών, παρουσιάζει μείωση, κυρίως λόγω της πληθώρας οικημάτων που έγιναν προ του 1991, οπότε και υπήρξε κορεσμός του εν λόγω κλάδου, κυρίως στις τουριστικές περιοχές, με εξαίρεση την Δημοτική Ενότητα Μαλίων.

1.1.7.2 Ανεργία – Απασχόληση

Σε ότι αφορά την ανεργία, τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας παρουσιάζονται στους παραλιακούς δήμους, όπου κυριαρχεί η εποχιακή απασχόληση στο μαζικό τουρισμό της θερινής περιόδου. Σημειώνεται ότι σήμερα ο ρυθμός αύξησης της ανεργίας είναι μεγαλύτερος, λόγω και της οικονομικής κρίσης του τελευταίου χρονικού διαστήματος, η οποία επηρεάζει, τόσο τα μεγέθη της απασχόλησης στον τουρισμό και τους συνδεδεμένους επιμέρους κλάδους με έμφαση στις νέες ηλικίες του πληθυσμού λόγω απομείωσης του όγκου της οικονομικής δραστηριότητας. Επίσης, η ανεργία τείνει να αυξάνεται και στους αγροτικούς δήμους, λόγω μετασχηματισμού των ευρωπαϊκών ενισχύσεων στο πλαίσιο της νέας Κ.Α.Π., ο οποίος δυσχεραίνει την απορρόφηση χρηματοδοτήσεων από τους αγρότες

και κτηνοτρόφους που δεν πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις, εξ αιτίας χρόνιων αδυναμιών και παθογένειας του πρωτογενή τομέα στη χώρα – ανεργία όμως, η οποία δεν καταγράφεται ακόμα και αν όπως ο τουρισμός, αποτελεί μια εποχιακή εργασία. Προκύπτει ότι παρουσιάζεται μείωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα.

Όσον αφορά τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και το ποσοστό ανεργίας απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα

Πίνακας 15 Μεγέθη ανεργίας ανα Δημοτική Ενότητα

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΥΘΗΣΜΟΣ		ΕΠΙΠΕΔΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	
	Αριθμός	%	Αριθμός	%
Δημοτική Ενότητα Γουβών	3.158	40,70	474	15,00
Δημοτική Ενότητα Επισκοπής	895	35,30	123	13,70
Δημοτική Ενότητα Μαλίων	2.563	41,30	401	15,70
Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου	3.825	45,00	753	19,70

1.1.7.3 Πρωτογενής τομέας

Ο Δήμος Χερσονήσου αποτελεί καθιερωμένο τουριστικό προορισμό με φυσικό επακόλουθο ο παραγωγικός ιστός (που στο παρελθόν γνώριζε ιδιαίτερη άνθηση) να έχει στραφεί στον τριτογενή τομέα. Αν και η οικονομία λοιπόν της περιοχής εξαρτάται άμεσα από τον τουρισμό με την πλειοψηφία των κατοίκων να απασχολούνται στο κλάδο των ξενοδοχείων - εστιατορίων, ένα σημαντικό ποσοστό απασχολείται (και σήμερα ακόμη) στον πρωτογενή τομέα ο οποίος όμως παρουσιάζει συνεχή φθίνουσα πορεία.

Το εύφορο έδαφος, οι ήπιες κλιματολογικές συνθήκες και η ύπαρξη άφθονου νερού ευνοούν την ανάπτυξη δυναμικών καλλιεργειών στις οποίες εξειδικεύεται η περιοχή. Σημαντικές για την τοπική οικονομία είναι οι θερμοκηπιακές καλλιέργειες μπανάνας και γαρυφάλλων. Άλλα παραγόμενα αγροτικά προϊόντα είναι το λάδι, το κρασί, η σταφίδα, τα κηπευτικά και οι πατάτες.

Η ενδοχώρα του Δήμου πάσχει από τα γνωστά διαρθρωτικά προβλήματα που χαρακτηρίζουν γενικότερα τη χώρα, δηλαδή το μικρό και πολυτεμαχισμένο γεωργικό κλήρο, την πρόωρη γήρανση και το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο του αγροτικού πληθυσμού, τη μειωμένη ανταγωνιστικότητα των προϊόντων εξαιτίας του αυξημένου κόστους παραγωγής

και μεταφοράς, του χαμηλού ποσοστού αρδευόμενων εκτάσεων, την ενασχόληση με παραδοσιακές καλλιέργειες (ελαιοκαλλιέργεια και αμπελουργία), τον εκτατικό χαρακτήρα της κτηνοτροφίας σε συνδυασμό με το μικρό αριθμό οργανωμένων κτηνοτροφικών μονάδων, την έλλειψη υποδομών, διαχείρισης και εμπορίας των αλιευμάτων και εκσυγχρονισμού και αναδιάρθρωσης του αλιευτικού στόλου και των μεθόδων αλιείας. Αντίστοιχης εικόνας είναι περίπου και οι βόρειες περιοχές του Δήμου, κυρίως λόγω της υποβάθμισης της αγροτικής οικονομίας ως συνέπεια της υπερανάπτυξης του τουρισμού. Παρόλα αυτά, διαπιστώνεται κυριαρχία του πρωτογενή τομέα στις νότιες περιοχές του Δήμου.

Παρά την ουσιαστική του συνεισφορά στα μακροοικονομικά μεγέθη, ο πρωτογενής τομέας χαρακτηρίζεται από μακροχρόνια αδυναμία υποδομών. Οι βασικές διαρθρωτικές αδυναμίες του πρωτογενή τομέα, όπως είναι το μικρό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων και η γήρανση του πληθυσμού που απασχολείται σ' αυτόν, αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην ορθή και αποδοτική του διαχείριση. Η συνεχείς μειώσεις της στήριξης των τιμών των αγροτικών προϊόντων, των ενισχύσεων των παραγωγών, των εξαγωγικών επιδοτήσεων καθώς και της εξωτερικής προστασίας σε συνδυασμό με την αύξηση του κόστους παραγωγής συνεπάγεται μείωση του αγροτικού εισοδήματος. Η μείωση αυτή δεν αφήνει ανεπηρέαστη την οικονομία του Δήμου. Τα τελευταία χρόνια σημειώνεται συνεχή φθίνουσα πορεία ενώ εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους βασικούς τομείς της οικονομίας του Δήμου. Η οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή επικεντρώνεται στον τουρισμό. Η υπέρμετρη ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας είχε ως αποτέλεσμα την εγκατάλειψη δραστηριοτήτων συνδεδεμένων με την παραγωγή και την μεταποίηση. Σημειώνεται επίσης, ότι το οικονομικό και επιχειρηματικό τοπίο χαρακτηρίζεται από την παρουσία πολλών σε αριθμό και μικρών σε μέγεθος επιχειρήσεων οι οποίες παρουσιάζουν δυσκολία ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών και αδυναμία παραγωγής ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και αδυναμία διαφοροποίησης παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.

Η βιώσιμη ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα, αποτελεί αναγκαιότητα για την έξοδο από την οικονομική κρίση που διέρχεται η Περιφέρειά μας. Για την υλοποίηση της είναι απαραίτητο να δημιουργήσουμε ένα ανταγωνιστικό πρωτογενή τομέα στις παγκόσμιες αγορές, ο οποίος θα συμμορφώνεται στα αυστηρά πρότυπα της προστασίας του περιβάλλοντος, της ασφάλειας των τροφίμων. Στο Δήμο Χερσονήσου, διαπιστώνεται εξειδίκευση στις

ελαιοκαλλιέργειες, στα παράγωγα του αμπελιού και στην πρώιμη παραγωγή οπωροκηπευτικών και ανθέων. Το μεγαλύτερο τμήμα ζωικού κεφαλαίου αποτελείται από αιγοπρόβατα ελευθέρως βοσκής και είναι σημαντικές οι προϋποθέσεις ανάπτυξης στην παραγωγή σκληρών τυριών.

Παρά το νησιωτικό χαρακτήρα του Δήμου, η αλιεία αντιμετωπίζει προβλήματα που εντοπίζονται κυρίως στην έλλειψη υποδομών, διαχείρισης και εμπορίας των αλιευμάτων και εκσυγχρονισμού και αναδιάρθρωσης του αλιευτικού στόλου και των μεθόδων αλιείας. Τέλος, η μελισσοκομία λόγω κλίματος και υπάρχουσας μελισσοκομικής χλωρίδας έχει θετικές προοπτικές ανάπτυξης.

Παράγοντες που λειτουργούν κατασταλτικά στην ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα του Δήμου είναι:

- ο μικρός και πολυ-τεμαχισμένος κλήρος
- οι δυσμενείς γεωμορφολογικές συνθήκες
- η ανισομερής κατανομή μεταξύ φυτικής και ζωικής παραγωγής
- η υψηλή εξάρτηση από επιδοτήσεις για μια σειρά αγροτικών προϊόντων
- η περιορισμένη εφαρμογή νέας τεχνολογίας, σύγχρονων μεθόδων παραγωγής και οργάνωσης-διοίκησης των αγροτικών εκμεταλλεύσεων
- το χαμηλό ποσοστό αρδευόμενων εκτάσεων και ανομοιογενής γεωγραφική χωροταξική διασπορά των υδατικών πόρων
- το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο
- οι ελλείψεις σε μηχανισμούς ενημέρωσης, κατάρτισης, ευαισθητοποίησης του αγροτικού πληθυσμού γενικά και των παραγωγών ειδικά
- η απουσία «επώνυμων» πιστοποιημένων ποιοτικών προϊόντων
- ο χαμηλός βαθμός μεταποίησης της πρωτογενούς παραγωγής
- το χαμηλό ποσοστό παραγωγής «βιολογικών» προϊόντων παρά τους εκρηκτικούς ρυθμούς αύξησης της παραγωγής και ζήτησης τους τα τελευταία χρόνια
- η επιβάρυνση υπογείων υδάτων και εδαφών σε συγκεκριμένες περιοχές
- οι πιέσεις στη γεωργική γη από αστική και τουριστική ανάπτυξη
- η άναρχη οικιστική ανάπτυξη που αλλοιώνει το αγροτικό ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον

- η αδυναμία διαφοροποίησης των παραγόμενων προϊόντων, και η στροφή σε εναλλακτικές καλλιέργειες (όπως κρητικά βότανα για παραγωγή φαρμάκων και ανθο-ιαμάτων)

1.1.7.4 Δευτερογενής τομέας

Ο δευτερογενής τομέας συγκριτικά με τους λοιπούς παραγωγικούς τομείς συνιστά οικονομική δραστηριότητα περιορισμένης βαρύτητας, γεγονός που οφείλεται κατά κύριο λόγο στη ραγδαία ανάπτυξη του τουρισμού και των υπηρεσιών. Οι επιχειρήσεις που λειτουργούν στο Δήμο είναι μικρού μεγέθους, οικογενειακού κυρίως χαρακτήρα.

Ο δευτερογενής τομέας (αν και περιορισμένος) εμφανίζει σημαντική διασύνδεση με τον τριτογενή τομέα καθώς οι κλάδοι επιχειρήσεων που ανθούν, είναι εκείνοι που σχετίζονται με τον τουρισμό και την ικανοποίηση των αναγκών των επισκεπτών.

Συνοψίζοντας, ο δευτερογενής τομέας χαρακτηρίζεται από :

- Το μικρό κατά κανόνα μέγεθος των επιχειρήσεων.
- Τον οικογενειακό, ως επί το πλείστον χαρακτήρα των επιχειρήσεων.
- Την τοπική εμβέλεια διάθεσης της παραγωγής
- Το χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης, οργάνωσης, διοίκησης και οικονομικής διαχείρισης των επιχειρήσεων.
- Τη χαμηλή προστιθέμενη αξία των τελικών προϊόντων.
- Την αδυναμία των υφιστάμενων μηχανισμών για παροχή ουσιαστικής τεχνικής στήριξης και ενημέρωσης.
- Το έλλειμμα υποστηρικτικών υποδομών εγκατάστασης και λειτουργίας.
- Την περιορισμένη κλαδική διαφοροποίηση και την εξειδίκευση σε παραδοσιακούς κλάδους.
- Τον περιορισμένο βαθμό αξιοποίησης χρηματοδοτικών κινήτρων ανάπτυξης.
- Την αδυναμία προσαρμοστικότητας προς τις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς.
- Την περιορισμένη ενσωμάτωση σύγχρονης τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.

Γενικά ο δευτερογενής τομέας χαρακτηρίζεται από μια τάση μείωσης ως μέσο όρο. Η παραγωγή οικοδομικών υλικών, η οποία ήταν αρκετά ανεπτυγμένη, φαίνεται ότι πέρασε σε μια φάση ύφεσης, λόγω της γενικότερης κρίσης.

1.1.7.5 Τριτογενής τομέας – Τουρισμός

Ο τριτογενής τομέας ο οποίος αποτελείται κυρίως από υπηρεσίες, είναι ο πιο ανεπτυγμένος κλάδος για όλες τις περιφέρειες της Ελλάδας, παρουσιάζοντας ανοδική τάση από το 1995 έως το 2004. Για την Ελλάδα βλέπουμε το 1995 να έχει ποσοστό 67,7% και να φτάνει το 2004 στο 78,8%, σημειώνοντας αύξηση 16,4%. Η περιφέρεια Κρήτης σημείωσε μια άνοδο 26,5%, κατέχοντας την δεύτερη θέση το 2004 με συμμετοχή 85,1%. Για το τελευταίο έτος, την πρώτη θέση κατέχει η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου με 87,7% και ακολουθούν οι περιφέρειες Κρήτης με 85,1%, Αττικής και Ιονίων Νήσων με 84,4%.

Το μεγαλύτερο μέρος του ΑΕΠ της Περιφέρειας παράγεται στο νομό Ηρακλείου (51,1% το 1994 και 46,8% το 2001), ενώ ακολουθούν οι νομοί Χανίων (23,4% το 1994 και 24,9% το 2001), Λασιθίου (13,7% το 1994 και 14,8% το 2001) και Ρεθύμνης (11,8% το 1994 και 13,5% το 2001). Όσον αφορά την παραγωγικότητα (ΑΕΠ /απασχολούμενοι), η Περιφέρεια Κρήτης βρίσκεται κάτω από το επίπεδο της χώρας (89,4%) με αυξητικές όμως τάσεις στο διάστημα 1995-1999 (1,1 % μέση ετήσια μεταβολή).

Με κύρια οικονομική δραστηριότητα τη γεωργία μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '60 η κύρια απασχόληση του πληθυσμού ήταν η γεωργία και η κτηνοτροφία (90-95%), ενώ οι υπόλοιπες δραστηριότητες κάλυπταν το 4-5% (ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., 2000). Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 η πλειοψηφία των εργαζομένων στην Κρήτη απασχολούνται στον τριτογενή τομέα (55,6%), εν συνεχεία στον πρωτογενή τομέα (23,4%) και τέλος στον δευτερογενή τομέα (16,1%). Το 1997 η κατάσταση ήταν διαφορετική με το 37,8% να απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 12,5% στον δευτερογενή τομέα και το 49,7% στον τριτογενή τομέα. Διαφαίνεται ότι σε περιφερειακό αλλά και σε τοπικό επίπεδο υπάρχει ισχυρή τάση απασχόλησης στον τριτογενή τομέα όπου και απασχολείται ο μεγαλύτερος αριθμός εργαζομένων ενώ παράλληλα σημειώνεται μείωση των εργαζομένων του πρωτογενή τομέα.

Κατά τη χρονική περίοδο 2001-2004 το ποσοστό των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα στην Κρήτη μειώθηκε από 30,13% σε 20,68% ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στον τριτογενή τομέα αυξήθηκε από 54,36% σε 63,59%.

Βλέποντας και τα ποσοστά παραπάνω παρατηρούμε μια πλήρης αντιστροφή των δεδομένων. Η άνθιση της τουριστικής βιομηχανίας στη Κρήτη και ειδικότερα στο Δήμο Χερσονήσου συνοδεύτηκε από κατακόρυφη αύξηση της απασχόλησης, του εισοδήματος και του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων αλλά και από σημαντικά προβλήματα. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις, η εγκατάλειψη της γεωργίας, η σταδιακή διαφοροποίηση των χρήσεων γης, η αλλαγή κοινωνικών προτύπων, η εξάρτηση από μία πηγή εισοδήματος και φυσικά η εποχικότητα στην απασχόληση είναι μερικά από τα προβλήματα που δημιούργησε η χωρίς προγραμματισμό αύξηση του τουρισμού στην περιοχή. Πλέον η συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων απασχολείται στον τριτογενή τομέα.

Ο τουρισμός σήμερα στο Νέο Δήμο Χερσονήσου

Ο Δήμος Χερσονήσου βρίσκεται στα βόρεια παράλια του νομού Ηρακλείου και μόλις 25 χιλιόμετρα από την πόλη του Ηρακλείου. Είναι πολύ κοντά στις κυριότερες πύλες εισόδου του νησιού που είναι το λιμάνι και το αεροδρόμιο του Ηρακλείου καθώς και στον αρχαιολογικό χώρο της Κνωσού. Από το 2010 και το πρόγραμμα Καλλικράτης ο Νέος Δήμος Χερσονήσου περιλαμβάνει πλέον τις δημοτικές ενότητες/πρώην δήμοι Γουβών, Επισκοπής και Μαλίων. Ο Λιμένας Χερσονήσου, οι Γούβες και η περιοχή των Μαλίων είναι παραθαλάσσιες και είναι οι περιοχές που ουσιαστικά αναπτύσσεται η τουριστική δραστηριότητα του δήμου. Στις υπόλοιπες ενότητες οι οποίες βρίσκονται στην ενδοχώρα η τουριστική ανάπτυξη τους είναι ουσιαστικά ανύπαρκτη μια και δεν υπάρχει καμία σύνδεση με τον παραθαλάσσιο τουρισμό.

Ο νέος δήμος είναι ένας από τους πλέον δημοφιλείς και ανεπτυγμένους τουριστικούς προορισμούς της Κρήτης αλλά και της χώρας. Με περισσότερα από 48.000 κλίνες κύριων τουριστικών καταλυμάτων το 2008 τα οποία αντιστοιχούν σε περίπου 25% των κλινών της Κρήτης, 73% του Νομού Ηρακλείου και περίπου 6,5% της Ελλάδας, είναι εμφανής η σημασία του τουρισμού στην περιοχή τόσο σαν οικονομική δραστηριότητα όσο και σαν φορέας κοινωνικών και περιβαλλοντικών αλλαγών. Μπορεί να θεωρηθεί λοιπόν αντιπροσωπευτικό δείγμα των ανεπτυγμένων περιοχών της Ελλάδος αλλά και της Μεσογείου.

Η τουριστική υποδομή στην Κρήτη, την ΠΕ Ηρακλείου και το Δήμο Χερσονήσου

Πίνακας 16 Σύνολο ξενοδοχείων στην Κρήτη

Κρήτη – Σύνολο Ξενοδοχείων: 1366						
Κατηγορία	5 αστέρων	4 αστέρων	3 αστέρων	2 αστέρων	1 αστέρια	Σύνολα
Ξενοδοχεία	66	178	259	658	205	1.366
Αριθμός Δωματίων	14040	22708	14077	23081	5350	79.256
Αριθμός Κλινών	27762	43534	26240	41702	9805	149.043

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο, 2008

Πίνακας 17 Διαμερίσματα – παραδοσιακά ξενοδοχεία/ κάμπινγκ στην Κρήτη

Κρήτη - Σύνολο Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ: 185						
Κατηγορία	Α' Τάξης	Β' Τάξης	Γ' Τάξης	Δ' Τάξης	Ε' Τάξης	Σύνολα
Διαμερίσματα	50	70	56	7	2	185
Αριθμός Δωματίων	754	1283	1492	191	23	3.743
Αριθμός Κλινών	1330	2347	1600	173	40	5.490

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο, 2008

Πίνακας 18 Ξενοδοχεία στο Νομό Ηρακλείου

Νομός Ηρακλείου – Σύνολο Ξενοδοχείων: 464						
Κατηγορία	5 αστέρων	4 αστέρων	3 αστέρων	2 αστέρων	1 αστέρια	Σύνολα
Ξενοδοχεία	24	96	85	165	94	464
Αριθμός Δωματίων	6674	12259	4722	5957	3106	32.718
Αριθμός Κλινών	13468	23451	8894	11130	5643	62.586

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο, 2008

Πίνακας 19 Διαμερίσματα – παραδοσιακά ξενοδοχεία/ κάμπινγκ στο Νομό Ηρακλείου

Νομός Ηρακλείου – Σύνολο Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ: 43						
Κατηγορία	Α' Τάξης	Β' Τάξης	Γ' Τάξης	Δ' Τάξης	Ε' Τάξης	Σύνολα
Διαμερίσματα	11	12	15	4	1	43
Αριθμός Δωματίων	358	567	412	156	14	1.507
Αριθμός Κλινών	526	912	720	108	20	2.286

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο, 2008

Πίνακας 20 Ξενοδοχεία στο Δήμο Χερσονήσου

Δήμος Χερσονήσου – Σύνολο Ξενοδοχείων: 338						
Κατηγορία	5 αστέρων	4 αστέρων	3 αστέρων	2 αστέρων	1 αστέρια	Σύνολα
Ξενοδοχεία	16	80	64	114	64	338
Αριθμός Δωματίων	4304	10076	3551	4270	2325	24.526
Αριθμός Κλινών	8670	19359	6704	7874	4126	46.733

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο, 2008

Πίνακας 21 Διαμερίσματα – παραδοσιακά ξενοδοχεία/ κάμπινγκ στο Δήμο Χερσονήσου

Δήμος Χερσονήσου - Σύνολο Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ: 24						
Κατηγορία	Α' Τάξης	Β' Τάξης	Γ' Τάξης	Δ' Τάξης	Ε' Τάξης	Σύνολα
Διαμερίσματα	4	7	10	2	1	25
Αριθμός Δωματίων	293	376	341	31	14	1.055
Αριθμός Κλινών	387	730	593	58	20	1.788

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο, 2008

Κρήτη Ξενοδοχεία:

- Το 34% των ξενοδοχείων της Κρήτης βρίσκεται στο νομό Ηρακλείου
- Το 24,7% των ξενοδοχείων της Κρήτης βρίσκεται στο Δήμο Χερσονήσου

Κρήτη Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ:

- Το 23,2% των Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ βρίσκεται στο νομό Ηρακλείου
- Το 12,9% των Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ βρίσκεται στο Δήμο Χερσονήσου

Νομός Ηρακλείου Ξενοδοχεία:

- Το 72,8% των ξενοδοχείων του νομού Ηρακλείου βρίσκεται στο Δήμο Χερσονήσου

Νομός Ηρακλείου Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ:

- Το 55,8% των Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ βρίσκεται στο Δήμο Χερσονήσου

Κρήτη Κλίνες Ξενοδοχεία:

- Το 42% των κλινών Ξενοδοχείων της Κρήτης βρίσκεται στο νομό Ηρακλείου
- Το 31,3% των κλινών Ξενοδοχείων της Κρήτης βρίσκεται στο Δήμο Χερσονήσου

Κρήτη Κλίνες Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ:

- Το 41,6% των κλινών Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ της Κρήτης βρίσκεται στο νομό Ηρακλείου
- Το 32,5% των κλινών της Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κρήτης βρίσκεται στο Δήμο Χερσονήσου

Νομός Ηρακλείου Κλίνες Ξενοδοχεία:

- Το 74,6% των κλινών ξενοδοχείων του νομού Ηρακλείου βρίσκεται στο Δήμο Χερσονήσου

Νομός Ηρακλείου Κλίνες Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ:

- Το 78,2% των κλινών Διαμερισμάτων/Παραδοσιακά Ξενοδοχεία/Κάμπινγκ βρίσκεται στο Δήμο Χερσονήσου

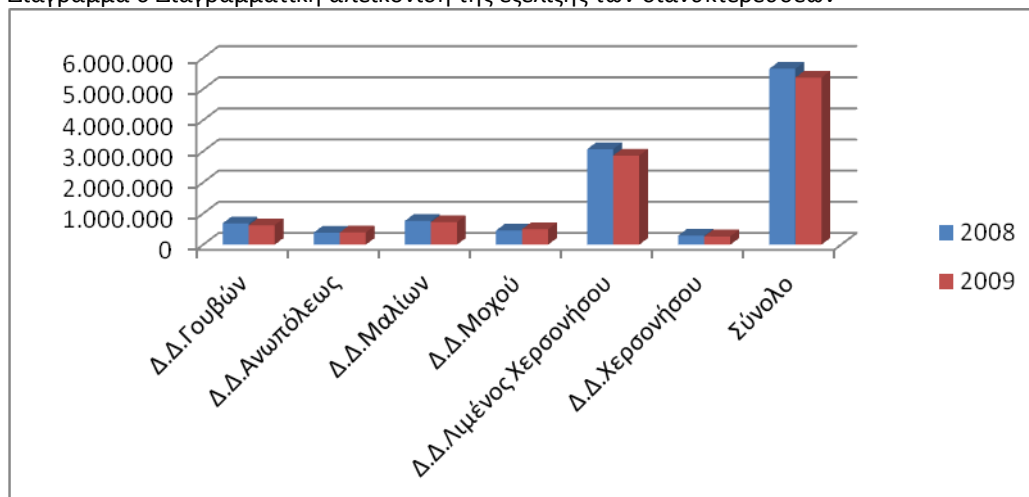
Πίνακας 22 Συγκριτική απεικόνιση διανυκτερεύσεων σε ελληνικές νησιωτικές περιοχές

	2007		2008		2009	
	Σύνολο	Αναλογία	Σύνολο	Αναλογία	Σύνολο	Αναλογία
Κρήτη	15324936	23,40%	15729316	24%	15.621.455	23,70%
Ιόνια Νησιά	7522757	11,50%	7381425	11,20%	7.457.180	11,30%
Βόρειο Αιγαίο	1659124	2,50%	1653390	2,50%	1.635.463	2,50%
Νότιο Αιγαίο	14690087	22,50%	14546143	22,20%	14.636.435	22,20%

Πίνακας 23 Διανυκτερεύσεις περιόδου 2008-2009 για το Δήμο Χερσονήσου

Νέος Δήμος Χερσονήσου	2008	2009
Δ.Δ.Γουβών	684.301	626.656
Δ.Δ.Ανωπόλεως	388.790	391.830
Δ.Δ.Μαλίων	764.236	725.941
Δ.Δ.Μοχού	453.763	495.498
Δ.Δ.Λιμένος Χερσονήσου	3.069.338	2.863.489
Δ.Δ.Χερσονήσου	295.321	267.301
Σύνολο	5.655.749	5.370.715

Διάγραμμα 6 Διαγραμματική απεικόνιση της εξέλιξης των διανυκτερεύσεων

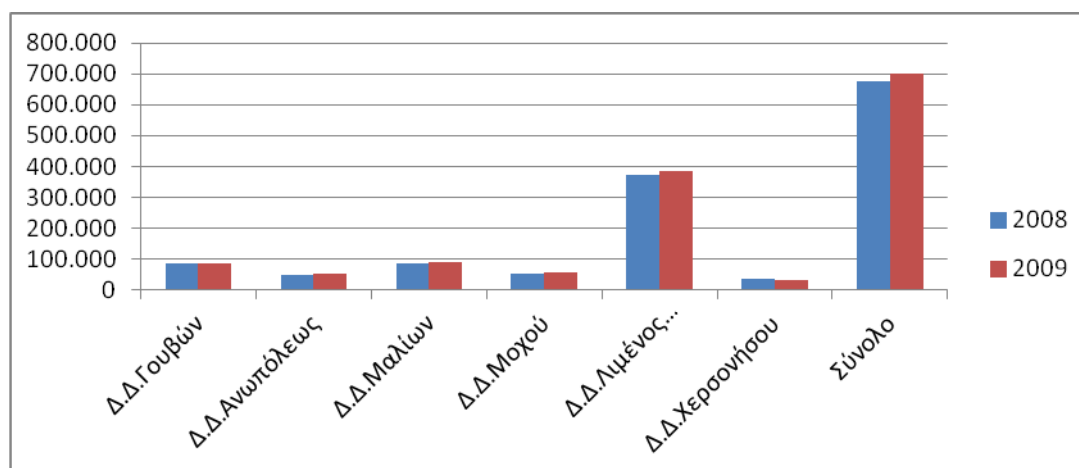


Σύμφωνα με τους παραπάνω πίνακες και συγκρίνοντας το με το σύνολο των διανυκτερεύσεων της Κρήτης για το 2009 βλέπουμε ότι το 34% των διανυκτερεύσεων γίνονται στο Δήμο Χερσονήσου.

Πίνακας 24 Αφίξεις περιόδου 2008 – 2009 για το Δήμο Χερσονήσου

Νέος Δήμος Χερσονήσου	2008	2009
Δ.Δ.Γουβών	85.165	85.032
Δ.Δ.Ανωπόλεως	46.906	54.268
Δ.Δ.Μαλίων	85.306	87.971
Δ.Δ.Μοχού	51.121	56.782
Δ.Δ.Λιμένος Χερσονήσου	370.662	384.310
Δ.Δ.Χερσονήσου	34.851	31.391
Σύνολο	674.011	699.754

Διάγραμμα 7 Διαγραμματική απεικόνιση των αφίξεων στο Δήμο Χερσονήσου για την περίοδο 2008 – 2009



Σύμφωνα με τους παραπάνω πίνακες και συγκρίνοντας το με το σύνολο των αφίξεων του αεροδρομίου του Ηρακλείου για το 2009 βλέπουμε ότι το 36% των αφίξεων διοχετεύονται στο Δήμο Χερσονήσου.

Η Χερσόνησος είναι γνωστή ως ο πιο οργανωμένος τουριστικός προορισμός της Κρήτης. Είναι γνωστή για τις υψηλής ποιότητας ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, τις συνεδριακές υποδομές, τις όμορφες ακρογιαλιές και την νυχτερινή διασκέδαση.

Έτσι λοιπόν ο τουρισμός της Χερσονήσου χαρακτηρίζεται από:

- Το προφίλ του βιομηχανοποιημένου / οργανωμένου / μαζικού τουρισμού με μία σχεδόν απόλυτη εξάρτηση από μεγάλους ταξιδιωτικούς οργανισμούς της Ευρώπης, που συνεπάγεται σημαντική έλλειψη διαφοροποίησης από άλλους προορισμούς (εσωτερικούς ή εξωτερικούς) και άρα αδύναμα ανταγωνιστικά χαρακτηριστικά.

- Σημαντικό αριθμό μικρών τουριστικών επιχειρήσεων φιλοξενίας οι οποίες δυστυχώς επιφορτίζουν το συνολικό τουριστικό προϊόν με χαμηλής ποιότητας υπηρεσιών αλλά και ευρύτερες μακρό-οικονομικές αρνητικές επιδράσεις.
- Σημαντικό βαθμό ανεκμετάλλεωτων «χαρακτηριστικών προϊόντος» αναφορικά με την πλούσια πολιτισμική (πολιτισμός, ιστορία, παράδοση, κουζίνα) και αισθητική (φυσικές ομορφιές, κλίμα) κληρονομιά της περιοχής τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν και να συγκροτήσουν ένα διακριτό και ισχυρά ανταγωνιστικό τουριστικό προϊόν.
- Σημαντικό βαθμό ανεκμετάλλεωτων «χαρακτηριστικών προϊόντος» αναφορικά με την στοχευμένη προσέγγιση κοινών-στόχοι, στο πλαίσιο του επιχειρηματικού, φυσιολατρικού, αθλητικού, και πολιτιστικού/εκπαιδευτικού τουρισμού.
- Σημαντικό βαθμό - οριακά απόλυτο - εποχικότητας της τουριστικής δραστηριότητας που δημιουργεί σύνθετα ζητήματα στην οργάνωση και ανάπτυξη της τοπικής τουριστικής βιομηχανίας αλλά και του ευρύτερου τοπικού μακρό-οικονομικού περιβάλλοντος.
- Σημαντική έλλειψη μακρόπνοης και στρατηγικά οργανωμένης επικοινωνιακής προβολής του προορισμού, που υποβαθμίζει την πραγματική εικόνα του τόπου, στερεί την δημιουργία επικοινωνιακών οικονομικών κλίμακας και αποτελεί τροχοπέδη στην προσπάθεια βιώσιμης και δυναμικής ανάπτυξης της Χερσονήσου

Ο μαζικός τουρισμός ωστόσο αποτελεί τη μία μόνο όψη του νομίσματος "Χερσονήσος". Την άλλη όψη, την λιγότερο γνωστή, αποτελεί η πλούσια και ανέγγιχτη ενδοχώρα της, διάσπαρτη με μνημεία ιστορικά και τοπία ανείπωτου φυσικού κάλλους, φυσικές ομορφιές, πλούσιες εικόνες ξεχασμένες γεύσεις με μια παραδοσιακή, κρητική φιλοξενία. Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσονται όλο και πιο συστηματικά οι ειδικές μορφές τουρισμού, που προσφέρουν τη δυνατότητα στους ταξιδιώτες να εμπλουτίσουν τις δραστηριότητές τους και με προγράμματα εξειδικευμένων δράσεων, όπως είναι ο πεζοπορικός – φυσιολατρικός, ο θρησκευτικός τουρισμός, ο θαλάσσιος κτλ.

1.1.8 Βασικά χωροταξικά και πολεοδομικά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου

1.1.8.1 Οικιστική Οργάνωση

Ο Καλλικρατικός Δήμος Χερσονήσου βρίσκεται ανατολικά του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Ηρακλείου και αποτελεί μέρος της παράκτιας τουριστικά ανεπτυγμένης βόρειας ζώνης του νησιού. Ο Δήμος με βάση το Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πρόγραμμα Καλλικράτης» περιλαμβάνει 4 Δημοτικές Ενότητες, 6 Δημοτικές Κοινότητες και 16 Τοπικές Κοινότητες. Ο καταμερισμός του Δήμου σε Δημοτικές Ενότητες και Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 25 Διοικητική διάθρωση Δήμου ανα Δημοτική Ενότητα

Δ.Ε. ΓΟΥΒΩΝ	Δ.Ε. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	Δ.Ε. ΜΑΛΙΩΝ	Δ.Ε. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΩΠΟΛΗΣ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΪΤΑΝΙΩΝ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΛΙΩΝ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ Λ.ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΟΥΒΩΝ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΑΛΙΦΑΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΟΧΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΛΑΙΑΣ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΡΑΣΙΟΥ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΒΔΟΥ
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΠΑΝΩ ΒΑΘΕΙΑΣ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΥ ΧΩΡΙΟΥ		ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΩΝΙΩΝ
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΓΟΥΡΟΚΕΦΑΛΙΟΥ		ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΕΡΑΣ
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΩ ΒΑΘΕΙΑΣ			ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΟΤΑΜΙΩΝ
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΞΑΡΗΣ			
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΧΑΡΑΣΟΥ			

Πηγή: Ν. 3852/10, ίδια επεξεργασία

Ο Καλλικρατικός Δήμος Χερσονήσου καλύπτει μια συνολική έκταση 271.580 τ.χμ. Ολόκληρη η περιοχή αποτελείται από μεγάλο αριθμό τόσο παραλιακών οικισμών όσο και άλλων που

βρίσκονται στην ενδοχώρα μακριά από την παράκτια ζώνη κατά μήκος της οποίας έχει αναπτυχθεί έντονη τουριστική δραστηριότητα.

Σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ κατά μήκος της παράκτιας ζώνης είναι εγκατεστημένες οι μεγάλες τουριστικές μονάδες, δίπλα τους οι μικρότερες και σε γραμμικούς παράλληλους με την ακτογραμμή άξονες αναπτύσσεται και η β' κατοικία με μηχανισμούς της «εντός σχεδίου», «εντός των ορίων των οικισμών» ή και «εκτός σχεδίου» δόμηση. Πέρα από αυτούς τους μηχανισμούς στη χωρική ενότητα του Δήμου Χερσονήσου βρίσκονται 12 στο σύνολο Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί με 11 από αυτούς να ανήκουν στην χωρική ενότητα της Δ.Ε. Γουβών στην ευρύτερη περιοχή του Βαθειανού Κάμπου, και 1 να ανήκει στη Δ.Ε. Χερσονήσου στην περιοχή των Αγριανών. 4 από αυτούς (των Εκπαιδευτικών στη θέση «Κακό Όρος», των Ιατρών στη θέση «Ασπалаθιά», και 2 των Δασκάλων και Νηπιαγωγών στις θέσεις «Πελεκητά» και στη θέση «Πλατύβολα») έχουν εγκεκριμένες Πολεοδομικές Μελέτες. Στους υπολοίπους εκκρεμεί η θεσμοθέτηση τους κυρίως λόγω μακρών διαδικασιών μεταξύ συνεργαζομένων υπουργείων (Υ.Π.Ε.Κ.Α., Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ.α.) και προβλήματα σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς της γης στην οποία καλείται να εγκατασταθεί οι εν λόγω Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί. Οι Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί είναι κατά βάση παραθεριστικοί στο σύνολο τους εκτός από δύο, με κυρίαρχη ωστόσο τάση να μετατραπούν σε περιοχές α' κατοικίας. Ένας εξ' αυτών μάλιστα ο Οικοδομικός συνεταιρισμός των Δασκάλων και Νηπιαγωγών στη θέση «Πλατύβολα» στη Δ.Ε. Γουβών γνωστός και ως Βραχόκηπος αναφέρεται ως ένας από τους οικισμούς της τοπικής κοινότητας Κ. Βάθειας με πληθυσμό 81 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2001.

Ο Δήμος Χερσονήσου αποτελείται συνολικά από 53 οικισμούς. Με βάση την κατηγοριοποίηση της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (ΕΣΥΕ) που πραγματοποιείται για ολόκληρη την επικράτεια της ελληνικής γης και την κατατάσσει σε ορεινή, ημιορεινή και πεδινή με βάση το μέσο υψόμετρο κάθε περιοχής αλλά και την κλίση του εδάφους 4 τοπικές κοινότητες (Αβδού, Γωνιών Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών) της Δ.Ε. Χερσονήσου και η Τοπική Κοινότητα του Κρασίου που ανήκει στη Δ.Ε. Μαλίων χαρακτηρίζονται ως ορεινές περιοχές. 3 περιοχές χαρακτηρίζονται ως ημιορεινές (Τοπική Κοινότητα Καλού Χωριού, Δημοτική Κοινότητα Μοχού και Δημοτική Κοινότητα Λιμένα Χερσονήσου) και οι υπόλοιπες περιοχές χαρακτηρίζονται ως πεδινές.

Παράλληλα με αυτήν την κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με την οδηγία 85/148 της ΕΟΚ τροποποίηση της οδηγίας 81/645 ΕΟΚ και βάση του άρθρου 3 παράγραφος 3,4 και 5 της οδηγίας 75/268 ΕΟΚ υπάρχουν 5 περιοχές που χαρακτηρίζονται ως μειονεκτικές γεωργικές κοινότητες: η Τοπική Κοινότητα της Ελιάς, της Επάνω Βάθειας, της Κάτω Βάθειας, των Αϊτανίων και του Καινούργιου Χωριού. Ο χαρακτηρισμός αυτός περιγράφει την ανάγκη προστασίας της γεωργικής παραγωγής σε αυτές τις κοινότητες έχοντας σαν στόχο την συγκράτηση του πληθυσμού τους και τη γενικότερη βιώσιμη ανάπτυξη των ευρύτερων περιοχών. Υπάρχουν επίσης και 12 κοινότητες που χαρακτηρίζονται με βάση την ίδια οδηγία ως ορεινές (Τοπική Κοινότητα του Καλού Χωριού, Κόξαρης, Χαρασού, Επισκοπής, Γαλίφας, Σγουροκεφαλίου, Κρασιού, Μοχού, Αβδού, Γωνιών Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών). Οι ορεινές περιοχές σύμφωνα με τις παραπάνω οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης χαρακτηρίζονται είτε από μεγάλο υψόμετρο είτε από απότομες κλίσεις που δυσχεραίνουν σε μεγάλο βαθμό την αξιοποίηση της γης. Στην περίπτωση της Κοινότητας της Επισκοπής ή του Σγουροκεφαλίου η ύπαρξη του συγκεκριμένου ανάγλυφου εκφράζει και μια λειτουργική απομόνωση των οικισμών τους όπως επισημαίνεται και από το υπό κατάρτιση ΓΠΣ του πρώην Καποδιστριακού Δήμου Επισκοπής σε συνεργασία με το πρώην Καποδιστριακό Δήμο Αρχανών και Ν.Καζαντάκη.

Οικισμοί με κεντρικές λειτουργίες και πάνω από 1000 κατοίκους

Σύμφωνα με την απογραφή του ΕΛΣΤΑΤ του 2001 σε ολόκληρη τη χωρική ενότητα του Δήμου Χερσονήσου υπάρχουν 4 οικισμοί με πληθυσμό πάνω από 1000 κατοίκους: ο οικισμός των Κάτω Γουβών, ο οικισμός των Γουρνών, ο οικισμός των Μαλίων, ο οικισμός του Μοχού και ο οικισμός του Λιμένα Χερσονήσου. Σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ τόσο ο οικισμός των Μαλίων όσο και της Χερσονήσου είναι 3^{ου} επιπέδου οι οποίες ως έδρες των Πρώην Καποδιστριακών Δήμων Μαλίων και Χερσονήσου έχουν διοικητικές δημοτικές υπηρεσίες, αστυνομικό τμήμα, οικονομικές υπηρεσίες, κοινωνικές και αθλητικές υποδομές κ.α. ενώ οι Γούβες αναφέρονται ως 4^ο ενισχυμένο. Υπάρχει αναλυτική αναφορά των υπαρχόντων διοικητικών, οικονομικών και κοινωνικών υποδομών σε ολόκληρη τη χωρική ενότητα του Καλλικρατικού Δήμου Χερσονήσου παρακάτω στο κείμενο.

Οικισμοί με κεντρικές λειτουργίες, κάτω από 1000 και πάνω από 500 κατοίκους.

Στη Δ.Ε. Γουβών ο οικισμός Κοκκίνη Χάνι που σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ το 2001 έχει πληθυσμό 848 κατοίκους μαζί με τον γειτονικό οικισμό των Γουρνών συγκεντρώνουν υπερτοπικές λειτουργίες ακόμα και περιφερειακής / διαπεριφερειακής εμβέλειας στους ιδιαίτερους τομείς της εκπαίδευσης της έρευνας και της προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος. (Σχολή Ξεναγών και Τουριστικών Επαγγελματιών, ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε., Ενυδρείο Κρήτης, Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης, Μουσικά και Καλλιτεχνικά Σχολεία κλπ). Σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΣΧΟΟΑΠ του πρώην Καποδιστριακού Δήμου Γουβών (ΦΕΚ 60ΑΑΠ/26-2-2010) η ανάπτυξη αυτή καθιστά ιδιαίτερο πόλο έλξης πολλαπλών δραστηριοτήτων τον χώρο της Πρώην Αμερικάνικης Βάσης των Γουρνών (Π.Α.Β.Γ.) εντός της οποίας βρίσκονται οι περισσότερες υπερτοπικές λειτουργίες, και πιθανολογείται ότι μπορεί να επηρεάσει την ευρύτερη περιοχή σαν πόλο έλξης κατοικίας «υψηλής αξίας».

Σε ολόκληρη τη Δ.Ε. Γουβών ο οικισμός του Κοκκίνη Χάνι μαζί με τις πληθυσμιακά ισχυρότερες Κάτω Γούβες (βλ. παραπάνω) χωρίς να διατηρούν αλληλεξαρτήσεις μεταξύ τους, επηρεάζουν και έλκουν τους κοντινούς οικισμούς τους εντός και εκτός της περιοχής τους τόσο ως αγορά όσο και ως τόπος συγκέντρωσης φορέων της τουριστικής και εμπορικής ανάπτυξης.

Στη Δ.Ε. Γουβών οι προσφερόμενες τοπικά υπηρεσίες με εξαίρεση τον υπερτοπικό πόλο πολιτιστικών και πνευματικών δραστηριοτήτων της Π.Α.Β.Γ. είναι υπηρεσίες καθημερινότητας. Παραμένει ωστόσο έντονη η αλληλεξάρτηση ολόκληρης της περιοχής του παραλιακού άξονα με την πόλη του Ηρακλείου που εξυπηρετεί σχεδόν αποκλειστικά για όλα, τους οικισμούς. Η συχνότητα των καθημερινών μετακινήσεων μεταξύ αυτών των οικισμών και της πόλης του Ηρακλείου είναι μεγάλη. Όλοι οι παραλιακοί οικισμοί αυτής της χωρικής ενότητας και η αντίστοιχη ανάπτυξη τους σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΣΧΟΟΑΠ του Πρώην Δήμου Γουβών είναι «ημιαστικού» χαρακτήρα.

Ο οικισμός του Καρτερού με πληθυσμό σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ το 2001, 569 κατοίκων παρουσιάζει πληθυσμιακή και λειτουργική αυτονομία σε αντίθεση με τους άλλους οικισμούς της περιοχής, εκτός τους αγροτικούς της ενδοχώρας (βλ. παρακάτω) που αποτελούν συνοικισμούς που εξαρτώνται δορυφορικά από άλλους και που εμφανίζονται τελικά ως πόλοι έλξης «περιαστικής» ή παραθεριστικής κατοικίας .

Ο οικισμός της Ελιάς με πληθυσμό σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ το 2001, 632 κατοίκων εμφανίζεται ως πόλος έλξης β' κατοικίας ενώ ιεραρχείται σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ ως οικισμός 5^{ου} επιπέδου ενισχυμένος .

Στη Δ.Ε. Επισκοπής ο οικισμός της Επισκοπής στην απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ το 2001 αναφέρεται με πληθυσμό λίγο κάτω από τους 1000 κατοίκους (969 κατοίκους) και σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ είναι 4^{ου} επιπέδου και καθώς αποτελούσε έδρα του Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Επισκοπής συναντάμε στη χωρική ενότητα του διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες. Έχει χαρακτηριστεί αδιάφορος, συνεκτικός, πληθυσμιακά στάσιμος, μεγάλος, χωρίς πολεοδομικό σχέδιο. Ωστόσο αποτελείται από μικρά διατηρήσιμα σύνολα τοπικής λαϊκής ανώνυμης αρχιτεκτονικής, οργανωμένα σε στενά σοκάκια και πλατώματα, μεμονωμένα κτίσματα και εκκλησίες με ιστορικό ενδιαφέρον κυρίως βυζαντινές.

Στη Δ.Ε. Χερσονήσου, ο οικισμός της Χερσονήσου είναι ένας χαρακτηρισμένος παραδοσιακός οικισμός (βλ. παρακάτω) με μόνιμο πληθυσμό σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ της 2001, 947 κατοίκους. Η ενασχόληση των κατοίκων της πέρα από την παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με τον τουρισμό (εστιατόρια, καφέ κ.α.) επικεντρώνονται και στην γεωργία, την καλλιέργεια πρώιμων κηπευτικών και λουλουδιών. Όσον αφορά τις διοικητικές υπηρεσίες που εντάσσονται στην χωρική ενότητα του αξιοσημείωτη είναι η παρουσία της τοπικής υπηρεσίας του Ι.Κ.Α. με περιοχή εξυπηρέτησης από τη Νεάπολη έως την περιοχή της Αλικαρνασσού που εντάσσεται στο Καλλικρατικό Δήμο Ηρακλείου. Ο οικισμός της Ανάληψης με πληθυσμό σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ το 2001, 995 κατοίκων είναι πεδινός οικισμός, με ξενοδοχεία και παραθεριστικές κατοικίες και παλιότερη σχέση εξάρτησης με το Οροπέδιο Λασιθίου λόγω της ιστορικής καταγωγής των πρώτων κατοίκων του οικισμού.

Στη Δ.Ε. Μαλίων, ο οικισμός της Σταλίδας με μόνιμο πληθυσμό σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ της 2001, 947 κατοίκους αποτελεί τουριστικό πόλο έλξης και συγχρόνως υποδοχέα παραθεριστικής κατοικίας παρουσιάζει ωστόσο σχέση αλληλεξάρτησης με τον ορεινό οικισμό του Μοχού.

Οικισμοί κάτω από 500 κατοίκους

Στη Δ.Ε. Γουβών οι μικροί οικισμοί της ενδοχώρας της Κόξαρης, του Χαρασού και του Βόρου απομακρύνονται από την «περιαστικότητα» του Πολεοδομικού Συγκροτήματος του Ηρακλείου και διατηρούν αμιγή αγροτικό χαρακτήρα, όπως και ο ευρύτερος χώρος τους. Ωστόσο «περιαστικοί» θα μπορούσαν να περιγραφούν οι μεγαλύτεροι παραλιακοί οικισμοί αυτής της χωρικής ενότητας.

Στη Δ.Ε. Επισκοπής οι οικισμοί: Σγουροκεφάλι, Σταμνοί, Σκόπελα, Χοχλακιές, Γαλίφα, Γάλιπε, και Καινούργιο Χωριό είναι όλοι χαρακτηρισμένοι σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ 5^{ου} επιπέδου, οριοθετημένοι σε ημιορεινό ανάγλυφο και άμεσα εξαρτώμενη από την Επισκοπή ως έδρα του Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Επισκοπής. Τα Αϊτάνια είναι ο μόνος οροθετημένος σε πεδινό ανάγλυφο και ο ίδιος άρρηκτα εξαρτώμενος από την Επισκοπή αλλά και το Σκαλάνι του όμορου Καλλικρατικού Δήμου Αρχανών Αστερουσίων. Από αυτούς οι Σταμνοί έχουν μεμονωμένα δείγματα ενδιαφέρουσας τοπικής αρχιτεκτονικής εντός του συνεκτικού τμήματος του ενώ το Καινούργιο Χωριό εξαρτάται τόσο από την Γάλιπε όσο και από την Πάνω Βάθεια και έχει χαρακτηριστεί παραδοσιακός οικισμός σύμφωνα με σύμφωνα με το Π.Δ. 13/1978, ΦΕΚ 594/Δ/1978. (βλ. παρακάτω).

Στη Δ.Ε. Μαλίων το Κράσι με πληθυσμό σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ το 2001, 323 κατοίκων παρουσιάζει ιστορικό ενδιαφέρον και αποτελεί πόλο έλξης της ροής τουριστών της παράκτιας ζώνης ενώ είναι και μέρος προστατευόμενης περιοχής του Ευρωπαϊκού Δικτύου «NATURA 2000» που απορρέει από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Δίκτη: Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελάκανος, Χαλασμένη Κορφή GR4320002 SCI). Στη Δ.Ε. Χερσονήσου ο οικισμός Πισκοπιανό έχει έντονη τουριστική δραστηριότητα και είναι ένας από τους 4 παραδοσιακούς οικισμούς της χωρικής ενότητας του Καλλικρατικού Δήμου Χερσονήσου (σύμφωνα με το Π.Δ. 13/1978, ΦΕΚ 594/Δ/1978).

Και οι 53 οικισμοί του Δήμου παρατίθενται αναλυτικά σε ΠΙΝΑΚΑ στο Παράρτημα.

Τα βασικά χωρικά-οικιστικά χαρακτηριστικά του Δήμου Χερσονήσου συνοψίζονται στα εξής:

- **Ανομοιομορφία των χωρικών καταστάσεων μεταξύ παράκτιας ζώνης και ενδοχώρας.** Η διαφοροποίηση αυτή αφορά την ανάπτυξη των οικισμών η οποία ωστόσο επηρεάζει και επηρεάζεται από τις παραγωγικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην χωρική ενότητα τους. Στην παράκτια ζώνη παρατηρείται μια

αστική διάχυση με διάσπαρτη δόμηση και έλλειψη ελεύθερων ανοιχτών κοινόχρηστων χώρων. Η κυρίαρχη δραστηριότητα που αναπτύσσεται είναι η τουριστική δραστηριότητα. Η οικιστική δομή στην ενδοχώρα ωστόσο καθορίζεται από το ιεραρχημένο δίκτυο των οικισμών, που ιστορικά αναπτύσσονται στην ίδια θέση. Το δίκτυο των οικισμών της ενδοχώρας εντάσσεται και λειτουργεί αρμονικά στην ιδιαίτερη μορφολογία του φυσικού χώρου και διασυνδέεται με ένα δίκτυο δημοτικών και επαρχιακών δρόμων, κατά κανόνα μέχρι σήμερα προσαρμοσμένων στο τοπίο. Η βασική δραστηριότητα που αναπτύσσεται σε αυτή τη χωρική ενότητα είναι η αγροτική παραγωγή.

- Σύμφωνα με την κατανομή των καλύψεων από την ΕΣΥΕ, τη μεγαλύτερη έκταση καταλαμβάνει η κατηγορία «Μόνιμες Καλλιέργειες» (Ελαιόφυτα – Αμπελώνες) με ποσοστό 33,5%. Σημαντική επίσης είναι και η έκταση των βοσκοτόπων & μεταβατικών εκτάσεων θαμνώδους ή και ποώδους βλάστησης, που αθροιστικά φτάνει το 41%. Οι περιοχές με αραιή ή και καθόλου βλάστηση φτάνουν το 5,7%, ενώ οι ετερογενείς γεωργικές περιοχές που ενίοτε συμπεριλαμβάνουν και την εκτός σχεδίου ή αυθαίρετη δόμηση αγγίζουν το 17,6%. Η αστική (οικιστική) περιοχή καταλαμβάνει το 0,7% της συνολικής έκτασης του δήμου αν και δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι αραιοδομημένες περιοχές. Ποσοστό 0,2% καλύπτεται από λατομικές περιοχές, ΧΥΤΑ και εμπορικές – βιομηχανικές δραστηριότητες. Τα δάση επίσης καλύπτουν το μόλις 1%, γεγονός που αποδεικνύει την υποβάθμιση του φυσικού τοπίου. Μια αναλυτικότερη καταγραφή των καλύψεων γης φαίνεται στο χάρτη που ακολουθεί και απεικονίζει τις χρήσεις με βάση το πρόγραμμα CORINE 2000 και συμπληρωματικά στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας
- **Πιέσεις για οργάνωση των χρήσεων γης.** Παρατηρούνται έντονες πιέσεις μεταξύ οικιστικής και τουριστικής λειτουργίας Ιδιαίτερα έντονες επίσης είναι οι πιέσεις στον Λιμένα Χερσονήσου, Σταλίδα και Μάλια, ενώ πιο ήπιες πιέσεις καταγράφονται στις περιοχές Κοκκίνη Χάνι, Γούβες, Ανάληψη και Αβδού.

1.1.8.2 Θεσμικό πλαίσιο και καθεστώς (εγκεκριμένα σχέδια, παραδοσιακοί οικισμοί)

Ο νέος Καλλικρατικός Δήμος έχει εγκεκριμένα τα παρακάτω πολεοδομικά σχέδια ΣΧΟΟΑΠ Γουβών (ΦΕΚ60ΑΑΠ/26-2-2010) Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) Μαλίων (ΦΕΚ171Δ/1-3-2004), Γ.Π.Σ. Σταλίδας (ΦΕΚ443Δ/28-5-2002) και Γ.Π.Σ. του πρώην Καποδιστριακού Δήμου Επισκοπής σε συνεργασία με το πρώην Καποδιστριακό Δήμο Αρχανών και Ν. Καζαντάκη

που εκκρεμεί η έγκριση του όπως επίσης εκκρεμεί και η έγκριση του Γ.Π.Σ. Λιμένα Χερσονήσου. Υπολείπονται ωστόσο οι εδαφικές ενότητες της ενδοχώρας της Χερσονήσου και των Μαλίων. Με δεδομένα τα παραπάνω με Απόφαση του Δημ. Συμβουλίου (Αρ. Απόφασης 431/2011) ο Δήμος Χερσονήσου είναι στη φάση εκκίνησης διαδικασίας εκπόνησης ενός νέου Γ.Π.Σ. που θα αφορά το σύνολο της χωρικής ενότητας του Δήμου. Ο ολοκληρωμένος χωροταξικός σχεδιασμός σκοπό έχει τον εκ νέου καθορισμό της οικιστικής διάρθρωσης και χωρικής διάταξης των δραστηριοτήτων με όρους βιώσιμης ανάπτυξης. Η ανάγκη για ένα νέο καθολικό χωροταξικό σχεδιασμό επισημαίνεται και από το υπό κατάρτιση Ρυθμιστικό Σχέδιο και πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος οικιστικού συγκροτήματος Ηρακλείου (Ρ.Σ.Η.) στο οποίο η χωρική ενότητα του Δήμου αποτελεί μέρος της ζώνης επιρροής του Πολεοδομικού Συγκροτήματος του Ηρακλείου. Στα πλαίσια της Δημόσιας Διαβούλευσης της Α' Φάσης του Ρ.Σ.Η. ο Δήμος Χερσονήσου έχει εκφράσει γραπτώς την αναπτυξιακή του πρόταση σε σχέση με τις κατευθύνσεις ανάπτυξης του Πολεοδομικού Συγκροτήματος του Ηρακλείου και της ζώνης επιρροής του. Η πρόταση του Δήμου θεωρεί ότι οι ρόλοι των Δήμων Ηρακλείου και Χερσονήσου είναι πρόδηλο ότι θα πρέπει να έχουν σαφώς παραπληρωματικό χαρακτήρα. Ωστόσο το οικιστικό αρχέτυπο του Δήμου Χερσονήσου πρέπει να έχει σαφώς αυτοτελή χαρακτήρα λόγω της διαφοροποιημένης οικονομικής βάσης των δύο Δήμων και διαμορφώνεται με σταθερό σημείο αναφοράς τις εξελίξεις του πολεοδομικού συγκροτήματος Ηρακλείου. Το οικιστικό αρχέτυπο θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό και την ανακατανομή των δραστηριοτήτων με κυρίαρχο γνώμονα να αξιοποιηθούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής και να εξισορροπηθεί η ανομοιομορφία των χωρικών καταστάσεων μεταξύ παράκτιας ζώνης και ενδοχώρας και να αντιμετωπιστούν οι συγκρούσεις χρήσεων γης όπου αυτές υπάρχουν. Ολόκληρη η έκθεση-πρόταση του Δήμου για το Ρ.Σ.Η. παρατίθεται στο Παράρτημα.

Όσον αφορά τους οικισμούς οι παρακάτω οικισμοί έχουν εγκεκριμένες πολεοδομικές μελέτες: Γούρνες (ΦΕΚ 840/Δ/5-8-05) , Λιμένας Χερσονήσου (ΦΕΚ 20Δ/15-1-79), Σταλίδα (ΦΕΚ493Δ/25-7-1991). Η οριοθέτηση όλων των οικισμών φαίνεται σε Πίνακα που παρατίθεται στο Παράρτημα. Εντός του Δήμου Χερσονήσου υπάρχουν 4 παραδοσιακοί οικισμοί: Καινούργιο Χωριό, Χερσονήσος, Πισκοπιανό, Κουτουλουφάρι (Π.Δ. 13/1978, ΦΕΚ 594/Δ/1978).

1.1.8.3 Αστικές υποδομές και αστικός εξοπλισμός

Λόγω των οικιστικών πιέσεων που υφίστανται οι μεγαλύτεροι από τους οικισμούς του Δήμου Χερσονήσου η καταγραφή της κατάστασης των αστικών υποδομών και του αστικού εξοπλισμού καθίσταται χρήσιμη προκειμένου να γίνει εκτίμηση αν οι υπάρχουσες υποδομές χρειάζεται να εκσυγχρονιστούν ή να ανανεωθούν για την καλύτερη ασφάλεια και εξυπηρέτηση του μόνιμου πληθυσμού και των πολυάριθμων επισκεπτών τους κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες των οικισμών αυτών.

Πεζοδρόμια

Το μεγαλύτερο ποσοστό επί του συνόλου των πεζοδρομίων σε ολόκληρη τη χωρική ενότητα του Δήμου βρίσκεται κυρίως τις Δ.Ε Χερσονήσου και Μαλίων που υπάρχουν και δύο από τους μεγαλύτερους οικισμούς του Δήμου. Η υφιστάμενη κατάσταση των πεζοδρομίων όπου αυτά υπάρχουν, επιβάλλει την ανακατασκευή και την εκτεταμένη βελτίωση αρκετών εξ'αυτών.

Οι καιρικές συνθήκες, η στάθμευση τροχοφόρων πάνω στα πεζοδρόμια, η κυκλοφορία οχημάτων πάνω στους πεζόδρομους, το ριζικό σύστημα των δένδρων, η κακή λειτουργία εδάφους έδρασης είναι μερικοί από τους παράγοντες που επιδρούν σε μεγάλο βαθμό στις φθορές που παρατηρούνται. Επιπλέον προβληματικό όσον αφορά την ασφαλή κίνηση των πεζών κρίνεται το μικρό πλάτος των πεζοδρομίων, που παρατηρείται στις περισσότερες των περιπτώσεων το οποίο ελαττώνεται ακόμη περισσότερο λόγω της άστοχης τοποθέτησης του αστικού εξοπλισμού (δέντρα, δοχεία απορριμάτων κ.α.), άλλων μόνιμων κατασκευών όπως περιπτέρων, του εξοπλισμού των καταστημάτων κυρίως υγειονομικού ενδιαφέροντος, της τοποθέτησης εμπορευμάτων και τέλος της στάθμευσης οχημάτων. Λόγω όλων των παραπάνω στις περισσότερες περιπτώσεις δεν εξασφαλίζεται το απαραίτητο ελάχιστο ελεύθερο πλάτος όδευσης του 1,5 μέτρου. Σημαντικό πρόβλημα είναι οι διαφορετικές στάθμες των πεζοδρομίων λόγω λανθασμένων κλίσεων και επικλίσεων των οδών. Άξια αναφοράς κρίνεται και η απουσία ραμπών για ΑμεΑ στις περισσότερες διασταυρώσεις όπου πραγματοποιείται η διέλευση πεζών

Επικίνδυνες επίσης για την ασφαλή κυκλοφορία των πεζών είναι οι αυθαίρετες κατασκευές ραμπών πάνω στο οδόστρωμα ή στα πεζοδρόμια που υπάρχουν για την πρόσβαση σε ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης. Οι αυθαίρετες αυτές κατασκευές επί του οδοστρώματος εξάλλου (σιδηροκατασκευές, κατασκευές από μπετόν κλπ), καταλαμβάνουν

το ρείθρο των οδών διακόπτοντας εκτός άλλων και τη ροή των ομβρίων και διοχετεύοντας τα όμβρια μέσα στο οδόστρωμα. Πολλές φορές, αυτές οι κατασκευές είναι τόσο μεγάλες που μπορεί να προκαλούν και πρόβλημα στην ασφαλή κυκλοφορία των υπόλοιπων οχημάτων.

Χώροι Στάθμευσης

Η υψηλή συγκέντρωση κυκλοφοριακού φόρτου σε συνδυασμό με τη νόμιμη ή παράνομη στάθμευση στους κύριους οδικούς άξονες των μεγαλύτερων οικισμών του Δήμου δημιουργούν συνθήκες κορεσμού στο δίκτυο αιχμής με σημαντική αύξηση των καθυστερήσεων.

Τα σημαντικότερα προβλήματα στάθμευσης εντοπίζονται :

- στην Θέση "Χατζή", οικισμός Κοκκίνη Χάνι, Δ.Ε. Γουβών,
- στην οδό Ελ. Βενιζέλου, οικισμός Λιμ. Χερσονήσου, Δ. Ε.Χερσονήσου,
- στην παραλιακή οδό Ν. Γραμματικάκη-Εμμ. Τσαγκαράκη, οικισμός Μαλίων για την Δ. Ε. Μαλίων,
- και στην οδό Ελ Βενιζέλου συγκεκριμένα από το σχολικό κτίριο (1^ο και 2^ο και 1^ο Πειραματικό Γυμνάσιο Μαλίων) έως την έξοδο του οικισμού Μαλίων, Δ.Ε. Μαλίων.

Στο Δήμο Χερσονήσου καταγράφεται ένας μόνο δημοτικός οργανωμένος χώρος στάθμευσης, στο Λιμ. Χερσονήσου στην Δ. Ε. Χερσονήσου (πλατεία Πετράκη με 80 θέσεις στάθμευσης). Σημειώνεται ότι δεν εφαρμόζεται από τον Δήμο σύστημα ελεγχόμενης στάθμευσης.

Λόγω των μεγάλων πληθυσμιακών πυκνοτήτων, των εμπορικών χρήσεων που αναπτύσσονται κατά μήκος του οδικού δικτύου, αναγκαία κρίνεται η εύρεση χώρων στάθμευσης εκτός οδού, οι οποίες παράλληλα με την αυστηρή αστυνόμευση, θα ανακουφίσουν το Δήμο από το παράνομο παρκάρισμα.

Παιδικές Χαρές

Στο Δήμο συνολικά υπάρχουν 17 Δημοτικές Παιδικές Χαρές που λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της Υ.Α. 28492/2009 (ΦΕΚ 931/Β/18.05.2009) όπως συμπληρώθηκε από την

[Υ.Α. οικ. 48165/09, \(ΦΕΚ 1690/Β/17.8.09\)](#) περί των προϋποθέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών για την κατασκευή και λειτουργία των παιδικών χαρών των Δήμων και Κοινοτήτων αλλά και τον τρόπο συντήρησής τους. Αναλυτικότερα στη Δ.Ε. Γουβών λειτουργούν 4 Δημοτικές Παιδικές Χαρές, στη Δ.Ε. Επισκοπής λειτουργούν 3 Δημοτικές Παιδικές Χαρές, στη Δ.Ε. Χερσονήσου λειτουργούν 7 Δημοτικές Παιδικές Χαρές και στη Δ.Ε. Μαλίων λειτουργούν 3 Δημοτικές Παιδικές Χαρές (οικισμός Μαλίων, Σταλίδας και Κρασιού). Ενώ στο σύνολο τους η λειτουργία τους γίνεται σύμφωνα με τις παραπάνω νομοθετικές διατάξεις ωστόσο σε πολλές από αυτές δεν υπάρχει επαρκής φωτισμός (12 από τις 17 Δημοτικές Παιδικές Χαρές) ενώ στο σύνολο τους δεν προβλέπονται και οι κατάλληλες υποδομές για ΑμεΑ (πρόσβαση και ύπαρξη κατάλληλων καθιστικών). Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι μόνο σε 6 από τις Παιδικές Χαρές υπάρχει πρόβλεψη για πρόσβαση στον χώρο τους ατόμων μειωμένης κινητικότητας. Η καταγραφή της ανάγκης συντήρησης του εξοπλισμού εξάλλου καθίσταται αναγκαία για τη ασφάλεια των εκάστοτε χρηστών των χώρων αυτών. Έτσι από την αποτίμηση της κατάστασης, άμεση ανάγκη για συντήρηση του εξοπλισμού καταγράφεται στην Παιδική Χαρά του οικισμού του Καλού Χωριού, Δ.Ε. Γουβών, σε αυτήν του οικισμού του Καινούργιου Χωριού, Δ.Ε. Επισκοπής, στην Παιδική Χαρά στον Οικισμό της Σταλίδας, Δ.Ε. Μαλίων, και τέλος στις Παιδικές Χαρές στην Οδό Ελευθερίας, στην Οδό Δημοκρατίας στο Λιμ. Χερσονήσου, και στους οικισμούς Αβδού, Γωνιών και Χερσονήσου, Δ.Ε. Χερσονήσου.

Σήμανση

Ο Δήμος Χερσονήσου διαθέτει τη βασική πληροφοριακή σήμανση σε ικανοποιητικό βαθμό. Στα πλαίσια του νέου Καλλικρατικού Δήμου Χερσονήσου εκπονείται μελέτη για την εφαρμογή ενός συνολικού συστήματος πληροφοριακής σήμανσης που θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις βελτίωσης της λειτουργίας του κυκλοφοριακού συστήματος. Βέβαια απαραίτητη κρίνεται είναι η αποξήλωση των διαφημιστικών πινακίδων οι οποίες είναι παράνομα αναρτημένες, κατά παράβαση του άρθρου 11 παρ. 1 του Κ.Ο.Κ.

Η κατακόρυφη σήμανση στο Δήμο κρίνεται ικανοποιητική ενώ η διαγράμμιση είναι ελλιπής και στην ουσία περιορίζεται σε διαβάσεις πεζών γύρω από τα σχολικά συγκροτήματα και σε ορισμένες διασταυρώσεις. Επισημαίνεται ότι η κυκλοφοριακή σήμανση οριζόντια και κατακόρυφη που υπάρχει στις περιοχές του Δήμου Χερσονήσου δεν έχει στηριχθεί σε κυκλοφοριακή μελέτη σήμανσης και για τον λόγο αυτό απαιτείται επανασχεδιασμός και

επαναξιολόγηση της κατακόρυφης & οριζόντιας σήμανσης, με βάση τα κυκλοφοριακά φορτία, το εύρος του οδοστρώματος και τη συχνότητα ατυχημάτων.

Οι φωτεινοί σηματοδότες οι οποίοι ρυθμίζουν την κυκλοφορία οχημάτων και πεζών και βρίσκονται μέσα στα όρια του Δήμου Χερσονήσου, δε λειτουργούν συντονισμένα και δεν υπάρχει σύστημα συνεχούς ελέγχου της εύρυθμης λειτουργίας τους και καταγραφής σε πραγματικό χρόνο των διαφόρων προβλημάτων και των βλαβών που δημιουργούνται για άμεση αποκατάσταση.

Ονοματοθεσία – Οδοαρίθμηση

Όσον αφορά το θέμα της ονομασίας υπάρχει αρχείο αποφάσεων ονοματοθεσίας, βάσει των οποίων έχουν τοποθετηθεί σχετικές πινακίδες στις οικισμούς Κάτω. Γούβες, Γούρνες, Κοκκίνη Χάνι, Ανώπολη, της Δ.Ε. Γουβών, στους οικισμούς Ανάληψης, Αγριανών, Χερσονήσου, Λιμ. Χερσονήσου, Πισκοπιανό, Κουτουλουφάρι της Δ.Ε. Χερσονήσου και στους οικισμούς Μηλιών και Σταλίδας του Δ.Ε. Μαλιών. Σε πολλούς από τους προαναφερθέντες οικισμούς είτε δεν έχει γίνει αρίθμηση των οδών είτε κάποιες από τις σχετικές πινακίδες δεν έχουν ακόμη τοποθετηθεί. Πέραν τούτου, το πρόβλημα της παντελούς έλλειψης ονομασίας οδών και αρίθμησης αυτών εντοπίζεται κυρίως στους οικισμούς της ενδοχώρας του Δήμου.

Η ονοματοθεσία και η αρίθμηση των οδών των οικισμών του Δήμου Χερσονήσου αποτελεί επιτακτική ανάγκη για την πρόοδο και την ανάπτυξη τους.

Συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση

Οι οδικοί άξονες που εξυπηρετούν το Δήμο Χερσονήσου είναι οι εξής :

α) Εθνικό οδικό Δίκτυο το οποίο αφορά Τμήματα του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (ΒΟΑΚ) και της Παλαιάς Εθνικής Οδού Ηρακλείου – Αγίου Νικολάου (Π.Ε.Ο) και το οποίο κατατάσσεται σε :

- **Δευτερεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο**, όπως: Γούρνες-Χερσονήσος-Μάλια ΝΕΟ "90", ΠΕΟ "90" εντός των ορίων του Δήμου (εκτός των τμημάτων εντός των ορίων οικισμών).

- **Τριτεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο**, όπως: ΠΕΟ "90" (τμήματα εντός ορίων οικισμών του Δήμου), ΕΟ "92" "Διακλάδωση προς Καστέλλι επί της ΠΕΟ 90- Αεροδρόμιο Καστελίου" εντός ορίων του Δήμου.

β) Επαρχιακοί Δρόμοι οι οποίοι κατατάσσονται σε :

β-1) Πρωτεύον Επαρχιακό Οδικό δίκτυο, όπως:

1. Ε.Δ. 48 "Καρτερός – Σταμνοί – Επισκοπή – Σγουροκεφάλι - Μονή Αγκαράθου ".
2. Ε.Δ. 51 "Καλό Χωριό -Κόξαρη-Γαλύφα ".
3. Ε.Δ. 52 "Κόξαρη-Γούβες ".
4. Ε.Δ. 53 α) "Ποταμιές -Αβδού -Γωνιές-Κράσι-Κερά Αυχένας Αμπέλου προς Τζερριάδες"
β)"Μάλια -Κράσι".
5. Ε.Δ. 54 "Σταλίδα -Μοχός-Γωνιές ".

β-2) Δευτερεύον Επαρχιακό Οδικό δίκτυο, όπως :

1. Ε.Δ. 50 "Κάτω Βάθεια-Γαλύφα-Σμάρι από Επ.Οδó 48 και δια Γάλυπε έως Επ.Οδó 44".
 - Οι χαρακτηρισμένοι Δημοτικοί /Κοινοτικοί δρόμοι, είναι στο σύνολο τους 30. Και είναι οι εξής:
 1. Οικισμός Χερσονήσου- οικισμός Ανάληψης.
 2. Οικισμός Λιμ.Χερσονήσου- οικισμός Ανάληψης.
 3. Επαρχιακή Οδός Ηρακλείου Λασιθίου- οικισμός Χερσονήσου.
 4. Επαρχιακή Οδός Ηρακλείου Λασιθίου- οικισμός Αγριανών.
 5. Οικισμός Αγριανών- ΠΕΟ Ηρακλείου Αγ.Νικολάου.
 6. Οικισμός Χερσονήσου-σχέδιο Πόλης Λιμ.Χερσονήσου.
 7. Σχέδιο Πόλης Λιμ.Χερσονήσου- οικισμός Πισκοπιανό δια της κοινοτικής οδού Πισκοπιανό-Κουτουλουφάρι.
 8. Οικισμός Κουτουλουφάρι- σχέδιο Πόλης Λιμ.Χερσονήσου.
 9. Οικισμός Κουτουλουφάρι- ΠΕΟ Ηρακλείου Αγ.Νικολάου.
 10. Οικισμός Χερσονήσου - οικισμός Πισκοπιανού – οικισμός Κουτουλουφαρίου.
 11. Οικισμός Σαραντάρη-ΠΕΟ Ηρακλείου Αγ.Νικολάου.
 12. Οικισμός Χερσονήσου-οικισμός Αγριανών.
 13. Σχέδιο Πόλης Λιμ.Χερσονήσου- οικισμός Πισκοπιανό.
 14. Οικισμός Ανάληψης- οικισμός Αποσελέμη.
 15. Οικισμός Ανάληψης- ΠΕΟ Ηρακλείου Αγ.Νικολάου.

16. Οικισμός Μεταμόρφωσης Μαλίων- ΠΕΟ Ηρακλείου Αγ.Νικολάου.
17. Οικισμός Σταλίδας-Αγ.Δημήτριος Αγ.Πελαγία.
18. Οικισμός Ανώπολης- οικισμός Κοκκίνη Χάνι.
19. Οικισμός Βοριτσίου- οικισμός Χαρασού.
20. Οικισμός Γουβών-οικισμός Κάτω Γουβών.
21. Οικισμός Γουβών-ΠΕΟ Ηρακλείου Αγ.Νικολάου.
22. Οικισμός Ελιάς-αρ.48 Επ.Οδό.
23. Οικισμός Επισκοπής-οικισμός Γαλύφας.
24. Οικισμός Επισκοπής-οικισμός Σκόπελα.
25. Οικισμός Εσταυρωμένου-οικισμός Ελιάς.
26. Οικισμός Κάτω Βάθειας-οικισμός Κοκκίνη Χάνι.
27. Οικισμός Σκοτεινού-αρ.52 Επ.Οδό.
28. Οικισμός Σκοτεινού-οικισμός Βοριτσίου.
29. Οικισμός Σταμνοί-αρ.50 Επ.Οδός.
30. Οικισμός Γάλυπε-οικισμός Γουρνών.

γ) Οδικό δίκτυο που αποτελείται από τις υπόλοιπες (μη χαρακτηρισμένες) συνδετήριες οδούς μεταξύ των οικισμών

δ) Το αγροτικό δίκτυο και οι τοπικές οδοί εντός των ορίων των οικισμών.

Με εξαίρεση το τμήμα του ΒΟΑΚ, που διασχίζει το Δήμο και που σε μεγάλο μήκος του είναι κλειστός αυτοκινητόδρομος, τα χαρακτηριστικά του υπολοίπου δικτύου είναι προβληματικά, τόσο σε όσο αφορά τις χαράξεις όσο και σε ότι αφορά στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά και την σήμανση τους. Τα χαρακτηριστικά αυτά αποδεικνύονται εξαιρετικά ανεπαρκή την θερινή περίοδο με το μεγάλο φόρτο κίνησης που παραλαμβάνουν. Ειδικά η Παλαιά Εθνική οδός (ΠΕΟ) που διασχίζει όλους τους τουριστικούς παραλιακούς οικισμούς συνιστά ταυτόχρονα και τον κύριο εμπορικό δρόμο της.

Η κατάσταση του Επαρχιακού και δημοτικού οδικού δικτύου έχει βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, όμως εξακολουθεί να μην είναι ικανοποιητική (ειδικά σε ότι αφορά στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των δρόμων). Αυτό δημιουργεί προβλήματα τόσο στην εσωτερική συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση όσο και στην ανάπτυξη των επί μέρους περιοχών γεωγραφικών ενότητων του δήμου, ιδιαίτερα της ενδοχώρας.

Επειδή όμως σχεδόν στο σύνολο του το εθνικό και επαρχιακό δίκτυο παραλαμβάνει και φόρτους που δεν προέρχονται από τον δήμο, οι ανάγκες αναδιοργάνωσης του εξαρτώνται κύρια από τις ανάγκες εκσυγχρονισμού και επέκτασης του συνολικού οδικού δικτύου του νομού και του ΒΟΑΚ.

Το αγροτικό και δημοτικό οδικό δίκτυο του Δήμου σε ότι αφορά στις ανάγκες των κατοίκων του, παρά τα ατελή σχετικά ποιοτικά χαρακτηριστικά του, σήμερα κρίνεται συγκριτικά ικανοποιητικό ως προς την πυκνότητα αλλά και την προσπελασιμότητα του τόσο εσωτερικά του δήμου όσο και οι συνδέσεις προς το Ηράκλειο. Ενδεικτικά, το οδικό δίκτυο εντός των σχεδίων πόλεων και εντός των ορίων των οικισμών του Δήμου είναι ασφαλτοστρωμένο – τσιμεντοστρωμένο – κυβολιθοστρωμένο - επιστρωμένο με πλάκες ή πέτρες σε ποσοστό άνω του 90%. Επιπρόσθετα το αγροτικό οδικό δίκτυο είναι ασφαλτοστρωμένο - τσιμεντοστρωμένο σε ποσοστό 30-35% ενώ επισημαίνεται ότι το χωμάτινο αγροτικό οδικό δίκτυο συντηρείται ετησίως ώστε να εξυπηρετείται το μέγιστο δυνατό ποσοστό του πληθυσμού του Δήμου.

Η κατασκευή διπλού κλάδου του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (ΒΟΑΚ) από τον Καρτερό έως τον κόμβο Γουρνών συνέβαλε στην βελτίωση των ποιοτικών και γεωμετρικών χαρακτηριστικών του τμήματος αυτού αλλά δεν λύθηκε το πρόβλημα της λειτουργίας «τούνελ» του ΒΟΑΚ στην περιοχή εξαιτίας της μη κατασκευής ανισόπεδων κόμβων στις αναπτυσσόμενες οικιστικά περιοχές.

Η κατασκευή του δρόμου Καρτερός- Επισκοπή θα συμβάλλει : α) στην καλύτερη επικοινωνία της ευρύτερης περιοχής της ενδοχώρας με το παραλιακό μέτωπο του δήμου και με το Ηράκλειο και β) στην προοπτική ανάπτυξης του νέου αεροδρομίου στο Καστέλι Πεδιάδος αφού θα είναι η βασική οδός σύνδεσης του με την πόλη του Ηρακλείου και ταυτόχρονα θα ανατρέψει σημαντικά τα κυκλοφοριακά δεδομένα της ευρύτερης περιοχής αλλά και των λειτουργιών του ευρύτερου χώρου.

Ο Δήμος Χερσονήσου, γειτνιάζει με το Πολεοδομικό Συγκρότημα του Ηρακλείου, κέντρο παροχής εμπορικών, οικονομικών και λοιπών διοικητικών υπηρεσιών. Η έδρα και οι κυριότεροι οικισμοί του Δήμου απέχουν αντιστοίχως χρονοαποστάσεις μεταξύ 15' και 40' της ώρας.

Οι χρονοαποστάσεις μεταξύ των οικισμών που αποτελούσαν-έδρες των Καποδιστριακών Δήμων μεταξύ τους καθώς και με την έδρα του Καλλικρατικού Δήμου Χερσονήσου φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 26 Χρονοαποστάσεις εδρών Δημοτικών Ενοτήτων Δήμου Χερσονήσου

	Γούρνες	Λιμένας Χερσονήσου	Μάλια	Επισκοπή
Γούρνες	-	34 χλμ (38 λεπτά)	42,7 χλμ (47 λεπτά)	25,8 χλμ (35 λεπτά)
Λιμένας Χερσονήσου	34 χλμ (38 λεπτά)	-	7,7 χλμ (10 λεπτά)	22,3 χλμ (29 λεπτά)
Μάλια	42,7 χλμ (47 λεπτά)	7,7 χλμ (10 λεπτά)	-	30,9 χλμ (40 λεπτά)
Επισκοπή	25,8 χλμ (35 λεπτά)	22,3 χλμ (29 λεπτά)	30,9 χλμ (40 λεπτά)	-

Πηγή: TeleAtlas 2011

Η οδική πρόσβαση σε ολόκληρη τη χωρική ενότητα του Δήμου από τα μεγάλα αστικά κέντρα ολόκληρης της Κρήτης και από τις πύλες εισόδου του νησιού (ΒΟΑΚ – λιμάνι και αεροδρόμιο Ηρακλείου) είναι εύκολη. Οι παραλιακοί οικισμοί του Δήμου Χερσονήσου συνδέονται με το Πολεοδομικό Συγκρότημα του Ηρακλείου, με τακτικά δρομολόγια των υπεραστικών λεωφορείων του ΚΤΕΛ Ηρακλείου – Λασιθίου Α.Ε. και το επίπεδο της προσφερόμενης εξυπηρέτησης είναι γενικά επαρκές. Οι αναχωρήσεις των λεωφορείων γίνονται από το Λιμάνι Ηρακλείου καθημερινά από τις 06:30 π.μ. έως και 23:00μ.μ και περιλαμβάνουν την γραμμή “Σταθμός Λιμένος – Μάλια – Άγιος Νικόλαος – Ιεράπετρα – Σητεία”. Μικρότερης συχνότητας είναι τα δρομολόγια τα οποία πραγματοποιούνται από τα υπεραστικά λεωφορεία του Ηρακλείου – Λασιθίου Α.Ε., στους οικισμούς της ενδοχώρας του Δήμου. Επιπλέον, συχνά καταγράφονται παράπονα στενότητας των οδών που διέρχονται μέσω των οικισμών της ενδοχώρας δυσκολεύοντας έτσι την πρόσβαση των λεωφορείων στους οικισμούς.

Όσον αφορά την δημοτική συγκοινωνία εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου, αυτή περιορίζεται προσωρινά στους οικισμούς της Δ.Ε. Χερσονήσου, μέσω συγκεκριμένων δρομολογίων του δημοτικού λεωφορείου. Το σημαντικότερο πρόβλημα σε ότι αφορά τη δημοτική συγκοινωνία, σχετίζεται με την έλλειψη συγκοινωνιακής σύνδεσης μεταξύ των

Δημοτικών και Τοπικών Ενοτήτων του Δήμου Χερσονήσου και εν γένει την μεταφορά των πολιτών από και προς αυτές.

Υπάρχει επίσης δυνατότητα πρόσβασης στον Δήμο με ιδιωτικά ΤΑΞΙ τα οποία παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών όλο το 24ωρο.

Ο Δήμος Χερσονήσου δε διαθέτει λιμάνι και αεροδρόμιο εντός των διοικητικών ορίων του. Ωστόσο, για τις θαλάσσιες και τις εναέριες μεταφορές ο Δήμος εξυπηρετείται από το λιμάνι και το Αεροδρόμιο Ηρακλείου και λόγω της χρονοαπόστασης για το σύνολο των οικισμών του Δήμου από το Ηράκλειο προκύπτει σχεδόν μηδενικός βαθμός απομόνωσης για την παραλιακή οικιστική ζώνη και πολύ μικρός για τους οικισμούς της ενδοχώρας.

- Το Λιμάνι Ηρακλείου χαρακτηρίζεται ως λιμάνι (επιβατικά και εμπορικά) διεθνούς εμβέλειας και αποτελεί την κύρια πύλη εισόδου στο νησί από τη θάλασσα.
- Το Λιμένα Χερσονήσου, για τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη ανοικτής θάλασσας ο οποίος περιλαμβάνει λιμενοβραχίονα συνολικού μήκους 200 μέτρων και προβλήτα επιφάνειας 1150 τ.μ. περίπου με γλίστρα καθέλκυσης /ανέλκυσης σκαφών. Η χωρητικότητα λιμένα (Θέσεις παραβολής/πρόσδεσης και τύποι πλοίων που εξυπηρετούνται) εκτιμάται γύρω στα 60-70 σκάφη μικρού μεγέθους.
- Το Διεθνές Αεροδρόμιο του Ηρακλείου, "Ν. Καζαντάκης" που χρησιμοποιείται για προγραμματισμένες πτήσεις των Ολυμπιακών Αερογραμμών και της Aegean airlines, αλλά και για πτήσεις από το εξωτερικό, κυρίως εταιρειών charter.

Η λειτουργία του νέου αεροδρόμιου του Καστελίου καθιστά τον Δήμο Χερσονήσου σημαντικό κόμβο προσπέλασης και ανάπτυξης κατά μήκος του άξονα Βόρεια της Κρήτης, αφού ουσιαστικά θα περικλείεται από τις οδούς προσπέλασης προς αυτά, με την λειτουργική βελτίωση και του άξονα Χερσονήσου – Καστελίου.

Ευρυζωνικότητα – Δημοτική διαδικτυακή πύλη

Με κύριο στόχο την αναβάθμιση των υπηρεσιών του Δήμου για την καλύτερη εξυπηρέτηση και ενημέρωση των πολιτών, ο Δήμος Χερσονήσου με την αρωγή του επιχειρησιακού προγράμματος «**Κοινωνία της Πληροφορίας**», υλοποίησε έργα **Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)**.

Στα πλαίσια μιας γενικότερης στρατηγικής για τη δημιουργία ευρυζωνικών υποδομών και την χρήση ευρυζωνικών δικτύων κατά το πρόγραμμα «**Επίδειξη Ευρυζωνικών Υπηρεσιών στο Δήμο Χερσονήσου**» έγιναν ενημερωτικές εκδηλώσεις και δεδομένου ότι βασική ομάδα στόχος της επίδειξης-επιμόρφωσης ήταν οι νέοι της περιοχής μας έγιναν ενημερώσεις-εκπαιδεύσεις στους μαθητές Δημοτικών Σχολείων, Γυμνάσιου και Λυκείου.

Με την υλοποίηση του έργου «**Ανάπτυξη ευρυζωνικού δικτύου τοπικής πρόσβασης στο Δήμο Χερσονήσου**» έγινε η διασύνδεση κτηρίων δημοσίου ενδιαφέροντος, με σκοπό την επέκταση και επιχειρησιακή λειτουργία των βασικών δικτυακών υπηρεσιών και των υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας του Δημοσίου Δικτύου Δεδομένων «**ΣΥΖΕΥΞΙΣ**» στους χρήστες των παραπάνω κτηρίων. Επιτεύχθηκε η υλοποίηση ενός επεκτάσιμου σε επίπεδο Δήμου ευρυζωνικού δικτύου πρόσβασης, με χρήση κυρίως ασυρματικών ζεύξεων.

Διασυνδέθηκαν ασύρματα 17 Δημοτικά κτήρια στα οποία λειτουργούν υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα του Δήμου και δημοτικές επιχειρήσεις. Έτσι δημιουργήθηκε ένα ενιαίο δίκτυο Η/Υ μέσα από το οποίο λειτουργούν κοινές ηλεκτρονικές εφαρμογές, γίνεται ανταλλαγή αρχείων, κάνοντας έτσι πιο αποτελεσματικές και πιο λειτουργικές τις υπηρεσίες του Δήμου. Παρέχεται internet από το δίκτυο ΣΥΖΕΥΞΙΣ και λειτουργεί ip τηλεφωνία σε όλους τους διασυνδεδεμένους χώρους.

Ακόμα, παρέχεται δωρεάν internet στους πολίτες και επισκέπτες του Δήμου εντός και περιφερειακά των Δημοτικών κτηρίων, καθώς επίσης και σε **σημεία ασύρματης πρόσβασης** σε χώρους που εντάχθηκαν σε προγράμματα «**Πρωώθησης ευρυζωνικών υπηρεσιών και εφαρμογών**».

Στα «**Τοπικά κέντρα πρόσβασης στο διαδίκτυο**», έργα ενταγμένα στο ΠΕΠ Κρήτης, δημότες και επισκέπτες μπορούν να χρησιμοποιήσουν Η/Υ με τα περιφερειακά τους και εφαρμογές γραφείου και χρήσης διαδικτύου, για να αναζητήσουν πληροφορίες ή να δημιουργήσουν εργασίες που απαιτούν την χρήση Η/Υ και ΤΠΕ.

Με στόχο την εισαγωγή σύγχρονων μεθόδων εξυπηρέτησης του πολίτη, οι οποίες μειώνουν το κόστος και το χρόνο εξυπηρέτησης αλλά και βελτιώνουν την εικόνα του Δήμου, κάνοντας χρήση των δυνατοτήτων που δίνουν οι νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, η Δήμος προχώρησε στην δημιουργία **δημοτικής διαδικτυακής πύλης** (portal). Μαζί με την

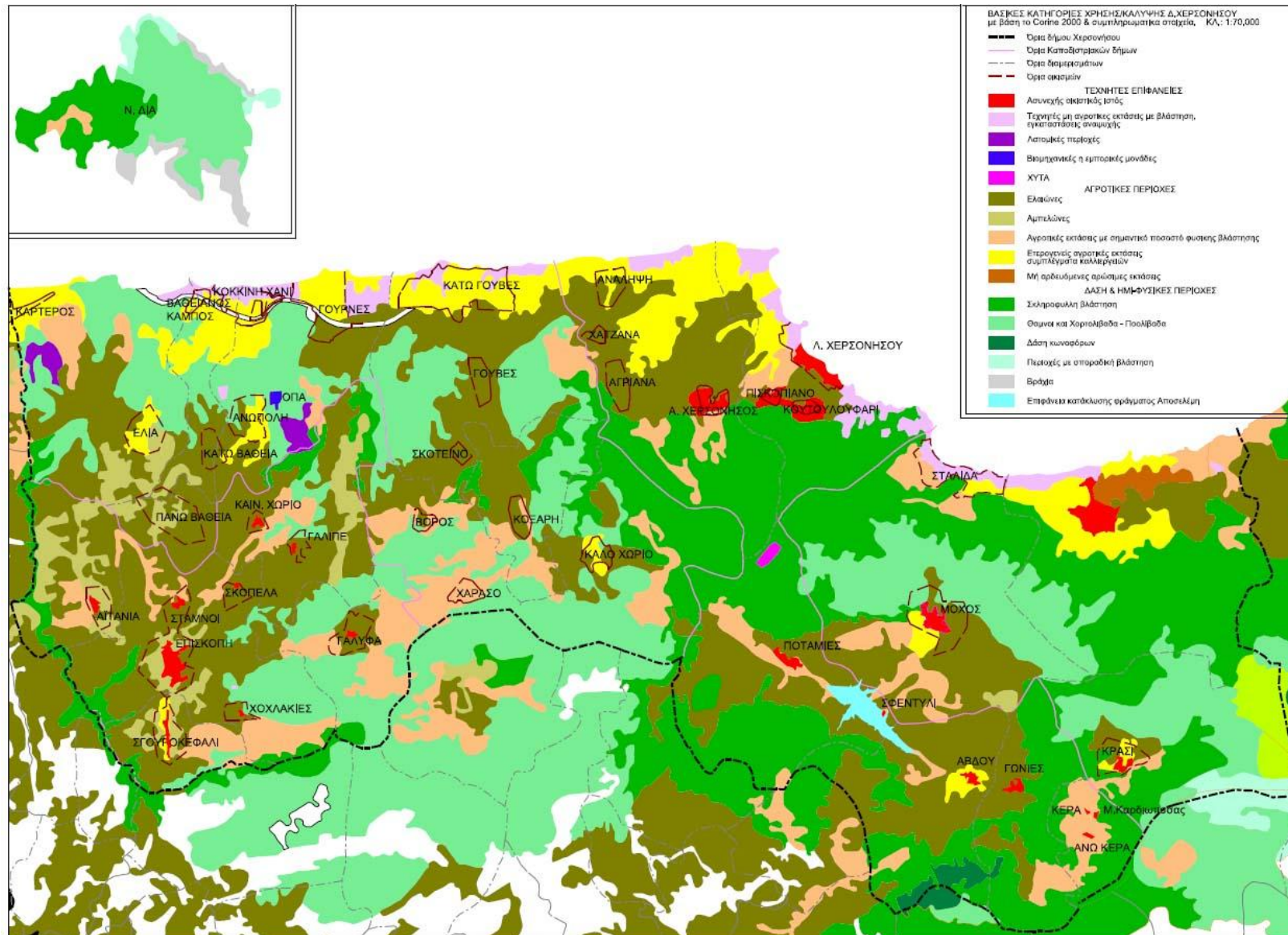
απαραίτητη αναβάθμιση του δικτυακού εξοπλισμού, υλοποιήθηκε το έργο «**Προμήθεια και εγκατάσταση δικτυακού εξοπλισμού και επέκταση πληροφοριακού συστήματος ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης πολιτών**».

Στην ηλεκτρονική διεύθυνση hersonisos.gr ο επισκέπτης μπορεί να βρει πληροφορίες στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα, για το Δήμο, την ιστορία του, μνημεία, αξιοθέατα, ταξιδιωτικές οδηγίες κλπ.

Επίσης οι δημότες έχουν την δυνατότητα να βρουν στο portal ότι πληροφορίες χρειάζονται για τις υπηρεσίες που παρέχουν τα γραφεία του Δήμου Χερσονήσου, να ενημερωθούν για τις απαιτούμενες διαδικασίες και τα δικαιολογητικά που χρειάζονται για την διεκπεραίωση των υποθέσεων τους. Επιπλέον μπορούν να αποθηκεύσουν στον Η/Υ τους έντυπα όπως αιτήσεις, υπευθ. δηλώσεις, να τα συμπληρώσουν σπίτι τους και να έρθουν στο Δήμο έτοιμοι να καταθέσουν το αίτημά τους, κερδίζοντας χρόνο. Κάποιες από τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο Portal μπορούν να γίνουν και με ηλεκτρονική υποβολή.

Στα πλαίσια του ίδιου έργου αναπτύχθηκαν εφαρμογές λογισμικού για να καλύψουν τις ανάγκες του Δήμου για ένα σύγχρονο Πρωτόκολλο με αρχειοθέτηση εγγράφων και ηλεκτρονική διακίνηση αυτών. Εφαρμογή για τη διαχείριση των αποφάσεων συλλογικών οργάνων με δυνατότητα δημοσίευσης στην δημοτική πύλη, καθώς και άλλες εφαρμογές λογισμικού για την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών, όπως ανακοινώσεις διαγωνισμών, καταγγελίες πολιτών, υποβολή ηλεκτρονικών αιτήσεων.

Χάρτης 7 Καλύψεις χρήσεων γης (CORINE 2000)



1.1.9 Βασικά περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου

1.1.9.1 Φυσικοί Πόροι και Οικοσυστήματα

Ο Δήμος Χερσονήσου, διαθέτει πλούσιο φυσικό περιβάλλον. Ο συνδυασμός του πλούσιου γεωμορφολογικά τοπίου, των μεγάλων ορεινών όγκων και των λόφων, των πεδιάδων, των ποταμών, των φαραγγιών και οι γεωλογικοί σχηματισμοί, με τις ιδανικές κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στο Δήμο, συνέβαλλαν στο να δημιουργηθεί ένα ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον που βρίσκει την κορύφωση του στις πλαγιές των φαραγγιών της περιοχής.

Η γειτνίαση με τη θάλασσα, ο διαμελισμός της περιοχής με βουνά, χαράδρες φαράγγια, λόφους, ποταμούς και υγρότοπους, δημιουργεί ξεχωριστούς βιότοπους με ιδιαίτερες κλιματικές συνθήκες. Έτσι, μεγάλη ποικιλία φυτών και ζώων μπορούν να βρουν το βιότοπο, όπου μπορούν να ζήσουν και να πολλαπλασιαστούν.

Οι **φυσικοί πόροι** του Δήμου Χερσονήσου είναι οι εξής:

- **Η νήσος Ντία**, προστατευόμενη περιοχή του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών «Natura 2000»- GR4310003 SCI-SPA και χαρακτηρισμένη ως σημαντικός Βιότοπος από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα CORINE για τη διατήρηση της φύσης στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (1991), με αριθμό A00010072 έχει έκταση 1.250 εκτάρια και καλύπτεται σχεδόν ομοιόμορφα από σκληρόφυλλη βλάστηση και φρύγανα. Περικλείεται από μικρές βραχονησίδες και εμφανίζει απότομους γκρεμούς σπήλαια και μικρά φαράγγια. Σπουδαίος βιότοπος της μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*, περιοχή φωλιάσματος του γερακιού *Falco eleonorae*, την ύπαρξη υποείδους αγριοκούνελου *Oryctolagus cuniculus cnoissicus* και της σαύρας *Podarcis erhardii schieberi*.
- **Ο ποταμός Αποσελέμης**, έχει καταγραφεί από το Εθνικό Κέντρο Βιοτόπων και Υγροτόπων με αριθμό ΕΚΒΥ 431395000. Η εκβολή του Αποσελέμη είναι χαρακτηρισμένη ως Βιότοπος Corine με αριθμό A00050002. Είναι μια εκβολή με λιμνοθάλασσα, βάλτους γλυκού νερού και αλμυρόβαλτους καλαμιώνες, αμμόλοφους και αμμώδεις ακτές. Αποτελεί ένα από τα τελευταία δείγματα φυσικού παράκτιου υγρότοπου στην εκβολή ενός μικρού ποταμού που χρήζει

ωστόσο προστασίας αφού απειλείται από πυρκαγιές και ρίψη απορριμμάτων. Το Φαράγγι του Αποσελέμη, χαρακτηρισμένο ως Βιότοπος CORINE με αριθμό A00050041 κατακλύζεται από εντυπωσιακούς γεωλογικούς σχηματισμούς, ξυλώδης παρόχθια βλάστηση και ιστορικά μνημεία. Εκατέρωθεν του ποταμού Αποσελέμη έχει ιδρυθεί **καταφύγιο άγριας ζωής**. Στις εκβολές του ποταμού Αποσελέμη, οι οποίες είναι αμμόφιλες, αλοφυτικές και με παραποτάμια βλάστηση, στο μονίμως κατακλυζόμενο έλος (αλμυρού –υφάλμυρου νερού) παρατηρείται, πλούσια ορνιθοπανίδα κατά τις μεταναστευτικές περιόδους. Τα κυριότερα είδη της πανίδας του φαραγγιού του Αποσελέμη είναι ο σκατζόχοιρος, ο λαγός, η ζουρίδα, το καλογυναϊκάρι, η βιτσίλα, ο κοτσυφός, τ' αγριοπερίστερα, τα λαδεράκια, οι ασκορδαλλοί, τα σπουργίτια, οι σαύρες, τα φίδια, οι χοχλιοί κλπ. Η παραποτάμιος βλάστηση δίδει ένα διαφορετικό χρώμα στην περιοχή με τα μεγάλα δένδρα όπως τα πλατάνια (*Platanus orientalis*) και τις καρυδιές (*Juglans regia*). Εδώ τα τεχνητά οικοσυστήματα συνδυάζονται άριστα με τα φυσικά. Τα σπυροφόρα δένδρα των κήπων συνταιριάζουν με τη βλάστηση των αυτοφυών πλατανιών και όλα μαζί με το βαθύ πράσινο χρώμα τους ξεχωρίζουν ανάμεσα στα γκρίζα χρώματα των ελαιώνων και στις βραχύδεις όχθες του ποταμού. Άλλα παρόχθια φυτά είναι τα καλάμια (*Arundo donax*), οι βάτοι (*Rubus sanctus*), οι αβρωνιές (*Calystegia sepium*) και τα λάπαθα (*Rumex conglomeratus*) κλπ. Η βλάστηση του υγροβιότοπου του Αποσελέμη κυριαρχείται από το *Sarcocornia perennis* και τα βούρλα (*Junkus* sp.). Άλλα φυτά είναι τα αλμυρίκια (*Tamarix perviflora*) και οι λυγαριές (*Vitex agnus*).

- **Ο Υγρότοπος του ποταμού των Μαλίων**, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους υγρότοπους της Κρήτης **Μαλίων** με έκταση 146 στρέμματα χαρακτηρισμένο και ως Βιότοπος CORINE με αριθμό A00050003. Ο υγρότοπος αυτός είναι ένας από τους ελάχιστους καλά διατηρημένους φυσικούς παράκτιους υγρότοπους της Κρήτης. Μοναδική αξία έχει ο καλαμιώνας που εμπεριέχεται στην υγροτοπική περιοχή, αφού πρόκειται για τον μεγαλύτερο σε έκταση καλαμιώνα του νησιού και έναν από τους ελάχιστους στα νησιά του Αιγαίου. Ο υγρότοπος αποτελεί αναπόσπαστη οικολογική ενότητα με τις αμμοθίνες στα βόρεια και τους θαμνότοπους στα ανατολικά. Το οικολογικό αυτό μωσαϊκό έχει μεγάλη βιολογική σημασία, αφού αποτελεί μεταξύ άλλων και σημαντική περιοχή για τη ξεκούραση και τον ανεφοδιασμό ενός μεγάλου αριθμού μεταναστευτικών πουλιών. Αποτελεί δείκτη της επάρκειας και της ποιότητας του επιφανειακού νερού (φρεατίου υδροφορέα) Έχει μεγάλη πολιτιστική σημασία καθώς υπάρχουν ανθρώπινες δραστηριότητες και

ευρήματα από τη Μινωική εποχή. Αποτελεί προστιθέμενη αξία για την περιοχή καθώς είναι το μοναδικό τμήμα της παράκτιας ζώνης όπου το φυσικό περιβάλλον

- **Το Φαράγγι του Καρτερού**, ενταγμένο στην προστατευόμενη περιοχή του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών «Natura 2000» με Sitecode - GR4310002 SPA-SCI, με εντυπωσιακούς γεωλογικούς σχηματισμούς. Στο φαράγγι έχουν γίνει εργασίες που περιλαμβάνουν βασικά έργα υποδομής, ώστε να είναι δυνατή η ασφαλής επισκεψιμότητα. Το δασοτουριστικό μονοπάτι, η τοποθέτηση γεφυρών, το ξύλινο κιγκλίδωμα κατά μήκος της πορείας και η σήμανση διευκολύνουν και καθοδηγούν επαρκώς τον επισκέπτη ενώ παράλληλα προστατεύουν και αναδεικνύουν το φυσικό περιβάλλον, σε συνδυασμό με τη Γεωργία και τη Δασοκομία, στη διατήρηση του τοπίου καθώς & τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων. Η αφετηρία του φαραγγιού απαντάται μετά τον οικισμό των Κάτω Αστρακών . Στην κοίτη του και κατά μήκος της διαδρομής κυλάει ο ποταμός Καρτερός. Το φαράγγι καταλήγει στον Μέσα Καρτερό, σε ένα ειδικά διαμορφωμένο χώρο που χαρακτηρίζεται από εξαιρετικό κάλλος, και υποδομές αναψυχής. Το σύνολο της διαδρομής έχει διάρκεια 3. 30 ωρών. Η πορεία και η προσπέλαση χαρακτηρίζεται εύκολη. Η χλωρίδα του φαραγγιού περιλαμβάνει υδρόφιλα είδη όπως πλατάνια, ιτιές και λυγαριές καθώς και πολλά ενδημικά της Ελλάδας ή της Κρήτης και η πανίδα της, περιλαμβάνει περισσότερα από 44 είδη πουλιών και 7 είδη θηλαστικών.
- **Το Φαράγγι της Αγίας Αναστασίας**, ξεκινά από την Τοπική Κοινότητα Καινούργιου Χωριού, από το εκκλησάκι της Αγίας Αναστασίας το οποίο είναι κτισμένο στην πρόσοψη σπηλαίου, ανάμεσα σε βράχους. Γύρω του το πευκοδάσος που το κυκλώνει, του δίνει μια γραφικότητα και ξεχωριστή ομορφιά. Ένας θαυμάσιος χώρος κατάλληλα διαμορφωμένος και για αναψυχή. Από εδώ το ρέμα του ποταμού, οδηγεί στο ομώνυμο φαράγγι. Οι πικροδάφνες κυριαρχούν στην κοίτη και στις όχθες. Λίγο πιο κάτω ένας αγροτικός δρόμος διασχίζει το ποτάμι. και καταλήγει στην παραλία των Γουρνών Προσπελάσιμο, με πυκνή βλάστηση και πηγές είναι ένα από τα πιο αξιολογα φυσικά οικοσυστήματα που υπάρχουν στην περιοχή και συγκεντρώνει πλήθος στοιχείων χλωρίδας, πανίδας Σε νεογενείς εμφανίσεις εντός του φαραγγιού φιλοξενούνται ιζήματα πλούσια σε θαλάσσια απολιθώματα(δίθυρα, ψάρια, κ.ά.).
- **Το φαράγγι του Μακελαριανού** αρχίζει Ν.Δ. του οικισμού των Κάτω Γουβών και καταλήγει στο σπήλαιο της Αγίας Παρασκευής. Στο μεγαλύτερο μέρος της

διαδρομής του, καλύπτεται από πλούσια θαμνώδη και δενδρώδη βλάστηση. Το όνομά του προέρχεται από το ουσιαστικό «μακελειό» καθότι την εποχή της τουρκοκρατίας στην περιοχή είχε διεξαχθεί μεγάλη μάχη με πολλές απώλειες για τους Τούρκους. Αποτελεί σημαντικό βιότοπο ενδημικών ειδών καθώς και στενά εξαπλούμενων φυτών του νοτίου Αιγαίου, καθώς και έναν από τους σπουδαιότερους βιότοπους (και περιοχή φωλιάσματος) στο Αιγαίο, του σπάνιου είδους γερακιού *Falco eleonora*.

- **Το Φαράγγι της Αμπέλου** βρίσκεται Ν.Α. του οικισμού των Γωνιών περίπου ένα χιλιόμετρο από τα νότια όρια αυτού. Η προσέγγιση του γίνεται εύκολα με αγροτικό δρόμο ο οποίος διασχίζει το φαράγγι σε όλο το μήκος του παράλληλα με την κοίτη του, που είναι ο ποταμός Αποσελέμης. Το φαράγγι τούτο δεν παρουσιάζει το χαρακτηριστικό στένεμα των πρανών, μια και αυτά απέχουν αρκετή απόσταση μεταξύ τους. Το χαρακτηριστικό του είναι οι ορεινοί όγκοι που αποτελούν τα δυτικά πρανή του κυρίως, όπου έχουμε εντυπωσιακούς γεωλογικούς σχηματισμούς που προσδίδουν στο τοπίο μια ιδιαίτερη φυσική ομορφιά.
- **Το Φαράγγι της Ρόζας** αποτελεί παρακλάδι του φαραγγιού της Αμπέλου. Ξεκινά από σημείο δίπλα στον αγροτικό δρόμο που διασχίζει το φαράγγι της Αμπέλου και με κατεύθυνση ανατολική-νοτιοανατολική, οδηγεί στην Κερά. Η κλίση της κοίτης του φαραγγιού είναι αρκετά μεγάλη κι έτσι μπορεί να αποτελέσει μονοπάτι για ορειβασία. Επίσης εντυπωσιακά υψώνονται τα πρανή του, με εμφανείς τους γεωλογικούς σχηματισμούς, που προσελκύουν το βλέμμα του επισκέπτη με την ιδιαίτερη ομορφιά που παρουσιάζουν. Το φαράγγι τούτο πρέπει να έχει επιφανειακό νερό και απόδειξη είναι οι πικροδάφνες που φύονται στην κοίτη του.
- **Ο καταρράκτης της Εμπασάς**, βρίσκεται κάτω από την εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής, Ν.Α. του χωριού Κάτω Κερά. Οι πηγές του καταρράκτη βρίσκονται σε απόκρημνη πλαγιά, το κύριο χαρακτηριστικό της είναι η πολύ πυκνή βλάστηση (κυρίως Πρίνα), λόγω της οποίας η προσέγγιση των πηγών, από τον επισκέπτη, είναι αρκετά δύσκολη. Ο καταρράκτης είναι ενεργός μέχρι τον Μάιο, το τρεχούμενο νερό διοχετεύεται **στο ρυάκι της Εμπασάς** και από εκεί στον **ποταμό Αποσελέμη**. Τα παλαιότερα χρόνια το τρεχούμενο νερό αποτελούσε κινητήρια δύναμη για επτά μύλους, οι οποίοι άλεθαν δημητριακά.
- Κατά μήκος του μονοπατιού που οδηγεί από το χωριό Άνω Κερά **στο φαράγγι της Εμπασάς** σώζονται τα τοιχώματα των μύλων, τα οποία θα μπορούσαν να αναστυλωθούν και να αξιοποιηθούν. Η θέα από το σημείο του καταρράκτη

εντυπωσιάζει τον επισκέπτη . Η πυκνή βλάστηση σε συνδυασμό με τους βραχώδεις σχηματισμούς προσδίδουν στο τοπίο μια ιδιαίτερη φυσική ομορφιά.

- **Το Σπήλαιο της Αγ. Φωτεινής**, βρίσκεται Ν.Α. του οικισμού Αβδού σε υψόμετρο 760μ. Δίπλα από το σπήλαιο υπάρχει μια μεγάλη σπηλαιώδη κοιλότητα που σχηματίστηκε από την απότομη μετάπτωση των ασβεστολιθικών πετρωμάτων. Αμέσως μετά την είσοδο του σπηλαίου υπάρχει εικονοστάσι και σε βάθος 12 μέτρων υπάρχει μια υπόγεια κοιλότητα (λαγούμι), όπου χρησίμευε ως αποθήκη τυριών. Από το σημείο αυτό αρχίζει στενός διάδρομος (παλιά ήταν κοίτη ροής νερού) και οδηγεί στην τελευταία αίθουσα, η οποία χρησιμοποιείται ως εκκλησία της Αγίας Φωτεινής. Στην αρχή αυτής της αίθουσας υπάρχει πέτρινη σκάλα με 6 σκαλοπάτια και πριν από αυτή δύο σταλαγμίτες που λέγονται «γόνατα της Αγίας Φωτεινής ».
- **Το Σπήλαιο της Φανερωμένης**, βρίσκεται Ν.Α. του οικισμού Αβδού, στη θέση Φράχτης-Κουκούλα, στις Β.Δ. πλαγιές στη περιοχή «Λαλουδάκη»,σε ύψος 770μ. Γύρω του υπάρχει ωραιότατο δάσος με πρίνους. Το σπήλαιο έχει μήκος 43μ, πλάτος 4-11,5μ.και ύψος 8,5μ. Στο σπήλαιο βρέθηκαν λατρευτικά αντικείμενα γεωμετρικής περιόδου, το σημαντικότερο από τα οποία είναι ένας χρυσός πέλεκυς. Η προσπέλαση προς το σπήλαιο είναι αρκετά δύσκολη λόγω της μορφολογίας του εδάφους και της πολύ πυκνής θαμνώδους βλάστησης.
- **Η Ρεματιά Φαραγγούλι**, βρίσκεται Ν. του οικισμού των Γωνιών, σε απόσταση ενός χιλιομέτρου περίπου. Η είσοδος του προσεγγίζεται με αγροτικό δρόμο, με καλή κατάσταση οδοστρώματος, ο οποίος διέρχεται μέσα από περιοχή με γεωργικές καλλιέργειες. Η ρεματιά στην βόρεια είσοδο της έχει στενό πέρασμα, με πυκνή δενδρώδη και θαμνώδη βλάστηση, που αποτελείται από πρίνο, λιόπρινο, ασπάλαθο, σπάρτο, βάτο, αστύρακα και φρυγανώδη βλάστηση, που συνίσταται από αγκαραθιά, φασκομηλιά, αστοιβίδα κλπ. Όσο προχωρούμε στη ρεματιά η πυκνότητα της βλάστησης ελαττώνεται, εξακολουθεί όμως να παρουσιάζει ενδιαφέρον
- **Το Σπήλαιο Ειλειθυίας**., γνωστό και ως Κουτσούρας Σπήλιος, Νεραϊδόσπηλιος, Ανεραγδοσπήλιος, σπήλαιο Καρτερού, βρίσκεται στην τοποθεσία Κοπράνα ή Μεφεζέ Πεδιάδος, σε απόσταση 9 χλμ. από το Ηράκλειο προς την Επισκοπή και 1 χλμ. από την Αμνισό. Το σπήλαιο μνημονεύεται για πρώτη φορά σε 4 πινακίδες Γραμμικής Β΄ της Κνωσού (14ου π.Χ. αι.). Ήταν αφιερωμένο στη θεά E-re-u-ti-ja (Ελεύθυια), δηλ. τη "θεά της γέννας", στην οποία οι γυναίκες προσέφεραν γάλα,

μέλι, λάδι και μάλλινα υφάσματα. Το σπήλαιο, που έχει μήκος 60μ. και πλάτος περίπου 12μ, άρχισε να ερευνάται από τον Ι. Χατζηδάκη ήδη από τον 19ο αιώνα και στη συνέχεια από τον Σπ. Μαρινάτο. Κοντά στην είσοδο του σπηλαίου τα θεμέλια κτίσματος θεωρήθηκαν κατοικία των ιερέων ή φυλάκων. Επτά σκαλοπάτια οδηγούν σε βαθύτερο επίπεδο και στη συνέχεια ανηφορικός διάδρομος σε υψηλότερο θάλαμο πλάτους 10-12μ, ύψους 4μ που είναι διαμορφωμένος σε 3 διαδοχικές αίθουσες με ανισόπεδο δάπεδο. Κοντά στην είσοδο βρίσκεται μια τεράστια πέτρα, ύψους 0,78μ και διαμέτρου 2,20μ που έχει τη μορφή "ομφαλού". Στο κέντρο του σπηλαίου βρίσκεται ένας βαίτυλος με άφθονα κατάλοιπα προσφορών γύρω και μια σταλαγμική στήλη (ύψους 1,49μ και διαμέτρου 1,27μ), που περικλείονται από ορθογώνια κατασκευή. Στο βάθος, σε απόσταση 48μ από την είσοδο, ένας σταλαγμίτης παίρνει τη μορφή καθιστής γυναίκας, ενώ άλλοι σταλαγμίτες και σταλακτίτες, κοιλώματα στα δάπεδα και κρύπτες δημιουργούν μια μυστηριακή ατμόσφαιρα.

- **Το Σπήλαιο της Αγίας Παρασκευής**, στη τη θέση Χαλέπα, σε ύψωμα 230μ, 1.5χλμ Β.Δ. του χωριού Σκοτεινό και σε απόσταση 6χλμ από το Ηράκλειο, βρίσκεται το σπήλαιο της Αγ. Παρασκευής, που σηματοδοτείται εύκολα από το λευκό ομώνυμο εκκλησάκι, όπου οδηγεί ασφαλτοστρωμένος δρόμος. Το σπήλαιο είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακό και προσήλκυσε το ενδιαφέρον περιηγητών και ερευνητών από πολύ νωρίς. Μικρές ανασκαφές έγιναν εντός του σπηλαίου από τους Evans, Penlebury, P. Faure και τον Κ. Δαβάρα, ενώ στην ευρύτερη περιοχή εντοπίστηκαν μινωικές εγκαταστάσεις. Το σπήλαιο έχει συνολικό μήκος 126μ, πλάτος κυμαινόμενο-περίπου 36μ και ύψος ως 47μ.. Ο άξονας του σπηλαίου είναι έντονα επικλινής, σχεδόν κάθετος και αποτελείται από 4 επίπεδα. Σήμερα, στο χώρο της εισόδου, γιορτάζεται στις 26 Ιουλίου, ένα ιδιότυπο πανηγύρι .
- **Το Σπήλαιο Καλού Χωριού**, ένας αξιοπρόσεκτος γεωλογικός σχηματισμός της Τοπικής Κοινότητας Καλού Χωριού. Βρίσκεται στη θέση «Ξηροκαμάρες», κοντά στο εξωκλήσι του Αγίου Ιωάννη, χώρος γύρω από το σπήλαιο καλύπτεται από πλούσια μακκία βλάστηση.
- **Το Βουνό Έδερη**. Πετρώδης γεωλογικός σχηματισμός ασβεστολιθικής σύστασης που δεσπόζει στην πεδινή περιοχή των Κάτω Γουβών. Φιλοξενεί τυπικό φρυγανικό οικοσύστημα πλούσιο σε αρωματικά φυτά, που έχει ωστόσο υποβαθμιστεί από την υπερβόσκηση. Στην κορυφή της Έδερης, που σήμερα βρίσκονται τα ραντάρ της πρώην αμερικάνικης βάσης, μπορεί κανείς να απολαύσει πανοραμική θέα

ολόκληρης της παραλιακής ζώνης. Εδώ παλαιότερα υπήρχε πέτρινος πύργος, από τον οποίο οι Χριστιανοί παρατηρούσαν τις επιδρομές των Τούρκων και των Αράβων στην περιοχή.

- **Το Κακό Όρος**, βουνό ανάμεσα στον οικισμό Κοκκίνη Χάνι και Αμνισό ιδιαίτερης μορφολογίας. Το τοπίο συνδέει το περιαστικό πράσινο, τους ελαιώνες και τους αμπελώνες με το ορεινό τοπίο.
- **Το Κουμαρόδασος**, δασική βλάστηση 3000 στρεμμάτων στην περιφέρεια των οικισμών Χερσονήσου, Λιμένα Χερσονήσου, Κουτουλουφαρίου και Πισκοπιανού. Τα φυτικά είδη του Κουμαρόδασους είναι υψηλοί θάμνοι και κατ' επίφαση μονάχα το ονομάζουν δάσος. Αποτελεί τμήμα ευρύτερης δασικής έκτασης, όπου απαντώνται και άλλα είδη εκτός από τις κουμαριές και τις αντράχνες που κυριαρχούν όπως ο πρίνος, η αγριελιά, η βελανιδιά, η χαρουπιά, αλλά και θαμνώδης και φρυγανώδης βλάστηση με κυρίαρχα είδη το σχοίνο, τον ασπάλαθο, την αστοιβίδα, την αγκαραθιά, τη φασκομηλιά κλπ. Εξάλλου, στην περιοχή εντοπίζεται για πρώτη φορά ένα σπάνιο φυλλοβόλο δένδρο ενδημικό της Κρήτης, το «**Ανέγνωρο δέντρο**» ή **Αμπελιτσιά (*Zelkova abelicea*)**, ύψους ως 10μ. Το χαρακτηριστικό της ευρύτερης περιοχής του Κουμαρόδασους είναι η μικρή απόστασή του από τους γύρω οικισμούς και το ανάγλυφο της περιοχής, όπου επικρατούν ήπιες κλίσεις.
- **Το Δάσος Αζιλάκων, μέρος** προστατευόμενης περιοχής του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών «Natura 2000», GR4320002 SCI. Δίκτη: Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελάκανος, Χαλασμένη Κορφή στα Β.Α. της Τοπικής Κοινότητας Κρασίου, ένα μικρό δάσος από αζίλακες στους πρόποδες του Όρους Σελένα (800 μ) όπου σώζονται εκτός των άλλων δάση πουρναριών και σφενδάμης. Συγχρόνως η ευρύτερη περιοχή του Όρους Δίκτη και του Όρους Σελένα είναι χαρακτηρισμένο ως σημαντικός Βιότοπος CORINE με αριθμό A00010073 που χρήζει προστασίας κυρίως από την υπερβόσκηση.
- Η έκταση που περιλαμβάνει την κορυφή Καρφή του όρους Δίκτη και τους οικισμούς Κράσι και Κερά συνολικής έκτασης 1366,68 εκταρίων με ελάχιστο υψόμετρο 300μ και μέγιστο 1290μ χαρακτηρισμένο ως Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) με αριθμό ΑΤ6011079. Το άσπρο ασβεστολιθικό πέτρωμα του κώνου της κορυφής έρχεται σε έντονη αντίθεση με τις καταπράσινες χαμηλότερες πλαγιές. Η βλάστηση αποτελείται από φρύγανα και αραιή μακία που χαμηλότερα μετατρέπεται σε ένα

μικτό δάσος βελανιδιάς και κυπαρισίων με συστάδες πλατανιών στις νεροσυρμές. Ο όγκος του Καρφιού που σήμερα είναι βοσκότοπος, φέρει ίχνη από εγκαταλειμμένους αναβαθμούς. Χαμηλότερα υπάρχει μία ζώνη από παλαιό ελαιώνα μέσα στον οποίο φυτρώνουν κυπαρίσια και βελανιδιές. Στη ρίζα υπάρχουν τα χωριά Κράσι (στα δυτικά) και Κερά (στο δρόμο προς το Λασίθι). Στον αυχένα που συνδέει την κορυφή του Καρφιού με τον όγκο της Δίκτης υπάρχει υστερομινωικός οικισμός.

- **Λίμνη Λιγαρά στην Δημοτική Κοινότητα Μοχού.** Μικρή λίμνη επιφάνειας περίπου 4στρεμμάτων (φυσική κοιλότητα που έχει υποστεί συμπληρωματικές εκβαθύνσεις).
- **Συστάδα Φοινίκων Θεοφράστου (Δ.Κ. Μοχού – Σταλίδα)** 50 – 60 δέντρα του είδους Phoenix Theophrastii (Φοίνικας Θεοφράστου) στη ζώνη αιγιαλού (περιοχή «Βαγιές» οικισμού Σταλίδας). Ο κρητικός φοίνικας ή φοίνικας του Θεοφράστου, όπως είναι η φυσική του ονομασία, φύεται αποκλειστικά στην ανατολική Μεσόγειο.
- **Μνημειακός Πλάτανος Κρασίου**, σύμφωνα με τους δασολόγους, στη σημερινή του κατάσταση, έχει στηθαία περιφέρεια 14,60μ και συγκαταλέγεται στα πέντε μεγαλύτερα δέντρα της Ευρώπης. Όπως αναφέρει ο Ολλανδός δασολόγος, Jeroen Pater, στην Ευρώπη υπάρχουν 200 δέντρα με στηθαία μεγαλύτερη των 10μ. Στο παρελθόν, εκεί περνούσε τα καλοκαίρια του γράφοντας και διαβάζοντας ο Νίκος Καζαντζάκης, αλλά και η παρέα του, άνθρωποι της τέχνης και των γραμμάτων, όπως ο Μάρκος Αυγέρης, ο Κώστας Βάρναλης και η οικογένεια Αλεξίου που καταγόταν από το Κράσι. Μάλιστα το Κράσι, ο πλάτανος και η φύση αναφέρονται τακτικά σε έργα της Έλλης Αλεξίου και της Γαλάτειας Καζαντζάκη. Η μοναδικότητα της περιοχής προσέλκυσε για παραθερισμό πολλούς πνευματικούς ανθρώπους, οι οποίοι και συγκρότησαν τη λεγόμενη «λογοτεχνική συντροφιά του Κρασίου». Στο πέρασμα της κρητικής ιστορίας, στην πλατεία του οικισμού, υπό τη σκέπη του πλάτανου πραγματοποιούνταν εκδηλώσεις, συνελεύσεις και γιορτές των κατοίκων. Με το 29/2011 Π.Δ (ΦΕΚ ΑΑΠ 247/2011) χαρακτηρίστηκε ο αιωνόβιος Πλάτανος στην πλατεία του οικισμού Κρασίου της Δ.Ε Μαλίων του Δήμου Χερσονήσου, ως διατηρητέο μνημείο της φύσης και καθορίστηκε ζώνη προστασίας αυτού.
- **Αλσύλλιο «Βουνάρι» Τοπική κοινότητα Καινούργιου Χωριού:** περιλαμβάνει αναδασωτέα έκταση περίπου 290 στρεμμάτων (αναδασώθηκε από τη Δ/νση Δασών). Ο χώρος μπορεί να δεχθεί επισκέπτες για ολοήμερη παραμονή, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων δασικής αναψυχής, με την

προϋπόθεση ότι θα υπάρξουν οι αναγκαίες κατασκευές και στοιχειώδεις διευκολύνσεις.

- **Αλσύλλιο Επισκοπής «Γ.Παναγιωτάκη»** Η ανάπλαση του προαναφερόμενου Αλσυλλίου αποπερατώθηκε, έχοντας απώτερο στόχο τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος. Στο χώρο υπάρχει παιδική χαρά, κίосκι με πέργολα για ανάπαυση των επισκεπτών, υπαίθριο θέατρο, WC, μονοπάτια περιπάτου και ποικιλία δασικών φυτών αφού η παραπάνω έκταση είχε δασωθεί αρχικά, μετά από μελέτη της Δ/σης Δασών Ηρακλείου. Το συγκεκριμένο Πάρκο προσφέρεται ως **χώρος εφαρμογής εκπαίδευσης, ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης, τόσο των δημοτών όσο και των παιδιών**. Η άμεση επαφή των μαθητών με το χώρο δασικής αναψυχής τους βοηθά να αναπτύξουν υπεύθυνες στάσεις και συμπεριφορές απέναντι στο περιβάλλον.

1.1.9.2 Χλωρίδα & Πανίδα

Ο Δήμος Χερσονήσου, έχει το πλεονέκτημα να διαθέτει ποικίλες χλωρίδες και πανίδες, μοναδικά οικοσυστήματα, προστατευόμενες περιοχές άγριας φύσης, επιβλητικά βουνά, αλσύλλια, παραλίες, πλούσια ιστορία και παραδόσεις, ορεινά καταφύγια, πλούσιες καλλιέργειες ελαιόδεντρων, αμπελιών, πρώιμων οπωροκηπευτικών και ανθέων κυρίως στις ημιορεινές περιοχές και τις κοιλάδες της ενδοχώρας. Η μορφολογία του Δήμου, δημιουργεί εξαιρετικούς βιοτόπους με πλούσια πανίδα και χλωρίδα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος που αναφέρεται αναλυτικά στην προηγούμενη παράγραφο.

1.1.9.3 Γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Χερσονήσου είναι **ορεινός** στο μεγαλύτερο μέρος του αλλά με έντονες αλλαγές στη μορφολογία του. Ο Δήμος απλώνεται από τα βόρεια παράλια του κέντρου της Κρήτης και στο ανατολικό όριο του, απολήγει η Δίκτη, με τις κορυφές (από τα βόρεια προς τα νότια) Αφέντης (1.578μ.), Βιργιωμένο (1.414 μ.), Αφέντης Χριστός (2.141 μ.) και Μαδάρα (1.783 μ.). Μια σειρά από κορυφές στο μέσο περίπου του νομού Ηρακλείου με κατεύθυνση ανατολικά προς δυτικά (Μεγάλη Κορυφή, 777 μ., Μονοδέντρι, 803 μ., Οξύ Κεφάλι, 809 μ., Ντάγα, 732 μ.), ως συνέχεια της Δίκτης και της Ίδης, χωρίζουν το Δήμο Χερσονήσου από το Οροπέδιο Λασιθίου. Η πεδιάδα Ηρακλείου-Μαλίων, βρίσκεται στη βόρεια παραλιακή ζώνη του Δήμου, απλώνεται σε όλο το παράκτιο τμήμα του νομού Ηρακλείου και σε ορισμένα

σημεία συνεχίζεται με κοιλάδες στο εσωτερικό. Η χαμηλή πεδινή μορφολογία του Δήμου που χαρακτηρίζει κυρίως τα παράκτια μέρη φτάνει μέχρι τα 200μ. Η μορφολογική ποικιλία του Δήμου, αποτυπώνεται και στις παραλίες του, που ξετυλίγονται κατά μήκος των βόρειων ακτογραμμών αποκαλύπτοντας άλλοτε όρμους και απόκρημνες βραχώδεις ακτές, άλλοτε εκτεταμένες αμμουδιές που έχουν αξιοποιηθεί τουριστικά, άλλοτε ερημικούς και απομονωμένους μέσα στις χαρακιές των βουνών κολπίσκους. Το βόρειο τμήμα του Δήμου αποχετεύουν οι μικροί ποταμοί, Καρτερός και Αποσελέμης, που εκβάλλουν στο Κρητικό πέλαγος. Δυτικά ο Δήμος Χερσονήσου συνορεύει με το Δήμο Ηρακλείου και το Δήμο *Αρχανών Αστερουσίων*, όπου το φαράγγι του Καρτερού είναι τμήμα ενός ευρύτερου γεωλογικού συμπλέγματος που αποτελείται από τα φαράγγια «Κουνάβων- Αστρακών - Καρτερού», μήκους 21,500 χλμ. περίπου και εντάσσεται στην ευρύτερη περιοχή του Γιούχτα και του φαραγγιού της Αγ. Ειρήνης. Το Φαράγγι του Κρατερού αποτελεί **φυσικό όριο** που χωρίζει τους τρεις Δήμους ενώ παράλληλα ενώνει τα βόρεια παράλια του Νομού Ηρακλείου, με την ενδοχώρα του.

Επιπλέον η πεδιάδα του Καρτερού οριοθετεί τους Δήμους Χερσονήσου και Ηρακλείου και χαρακτηρίζεται από το **ποτάμι του Καρτερού** που αποτελούσε έναν από τους βασικούς δρόμους επικοινωνίας του ανακτόρου της Κνωσού τόσο με την ενδοχώρα όσο και με την θάλασσα, καθώς παραπλήσια της εκβολής του τοποθετούνται τα κύρια επίνεια (λιμένες) της μινωικής Κνωσού.

1.1.9.4 Υδρογεωλογικά Στοιχεία

Η Κρήτη αποτελεί, σύμφωνα με τον Ν.1739/87 περί διαχείρισης υδατικών πόρων ένα αυτόνομο υδατικό διαμέρισμα που περιλαμβάνει την ομώνυμη μεγαλόνησο μαζί με τα μικρά νησιά (Γαύδος, Δία, Κουφονήσι κλπ). Το έδαφος της είναι στη μεγαλύτερή του έκταση ορεινό.

Σε πολλά μάλιστα σημεία το έδαφος είναι βραχώδες. Αναλυτικά, η κατανομή του σε κατηγορίες έχει ως εξής: 33% πεδινό, 26% ημιορεινό και 41% ορεινό.

Η Κρήτη, σαν νησιωτική περιοχή (σε αντίθεση με τις ηπειρωτικές περιοχές όπου υπάρχουν μεγάλα ποτάμια), επωφελείται μόνο από τα νερά που φτάνουν σε αυτήν με τη μορφή κατακρημνισμάτων (βροχή, χαλάζι, χιόνι).

Η γεωγραφική της όμως θέση (νοτιότερο άκρο της Ευρώπης) και το γεωφυσικό της περιβάλλον, δεν ευνοούν τη συγκέντρωση μεγάλου όγκου νερού. Εξάλλου, η γεωγραφική της τοποθέτηση στη διεύθυνση ανατολής-δύσης, καθώς και η ύπαρξη ψηλών οροσειρών καθορίζουν και το ύψος των νερών που δέχεται ετησίως.

Έτσι, παρατηρείται μια σημαντική ανισοκατανομή του ετήσιου όγκου βροχόπτωσης τόσο γεωγραφικά (η μέση ετήσια βροχόπτωση παρουσιάζει αύξηση από τα ανατολικά προς τα δυτικά και από νότια προς βόρεια), όσο και φυσιογραφικά (πεδινές προς ορεινές περιοχές), εμφανίζοντας βροχοβαθμίδα (αύξηση της βροχόπτωσης με το υψόμετρο) από τις μεγαλύτερες της Ελλάδας: 61 mm/100 m. Η μέση μηνιαία βροχόπτωση είναι μέγιστη τον Δεκέμβριο ή τον Ιανουάριο και ελάχιστη τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, μήνες οι οποίοι είναι σχεδόν άνομβροι σε ολόκληρη την πεδινή Κρήτη. Ο μέσος αριθμός ημερών βροχής στην Κρήτη ανέρχεται σε 90 περίπου (25% του έτους).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα πολλών ερευνητικών εργασιών της Γενικής Δ/σης Περιφέρειας, Διεύθυνσης Υδάτων Ηρακλείου, ο Δήμος Χερσονήσου ικανοποιεί τις σημερινές του ανάγκες, σε νερό για κάθε χρήση από:

- **τη λεκάνη Μαλίων – Σισίου:** εκτείνεται στους νομούς Ηρακλείου και Λασιθίου, εκμεταλλεύεται δε εντατικά από αριθμό γεωτρήσεων κύρια κατά τη θερινή περίοδο, λόγω της μεγάλης ζήτησης από τον τουρισμό (ξενοδοχειακά συγκροτήματα βόρειου άξονα από Σίσι μέχρι Ηράκλειο), και τη γεωργία. Το νερό του επίσης χρησιμοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για την υδροδότηση του βόρειου τμήματος του νομού Ηρακλείου (κοινότητα Βραχασίου, Μάλια, Χερσονήσος, Γούβες, Ν. Αλικαρνασός και Ηράκλειο). Αποτέλεσμα είναι, το παράκτιο τμήμα του να υφαλμυρώνεται με την είσοδο της θάλασσας, κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, λόγω των υπεραντλήσεων, όμως αποκαθίσταται κατά τη διάρκεια του εμπλουτισμού από τις βροχοπτώσεις. Ο καρστικός παράκτιος υδροφορέας των περιοχών Χερσονήσου, Μαλίων και Σισίου έχει ενταχθεί στις **υπό απαγόρευση περιοχές**, σύμφωνα με την κανονιστική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης (ΦΕΚ 1333/Β'/3-7-2009).
- **τις λεκάνες των Αιτανίων, Καινούριου Χωριού και των Μεσοζωικών ασβεστολίθων :** βάση της Υδρογεωλογικής Διερεύνησης και Μελέτης Διαχείρισης Υδατικών Πόρων του Δήμου Επισκοπής που πραγματοποιήθηκε το 2001 οι διαθέσιμοι πόροι υπόγειοι και επιφανειακοί που είναι της τάξης των 6,35 εκ.

κυβικών μέτρων ετησίως, υπό την προϋπόθεση της ενιαίας διαχείρισης, επαρκούν θεωρητικά για την κάλυψη του 95% των υδατικών αναγκών του πρώην Δήμου Επισκοπής και πρακτικά για την πλήρη κάλυψη των υδατικών αναγκών που ανέρχονται σε 6,7 εκ. κυβικά μέτρα ετησίως.

Οι υφιστάμενοι πόροι από την εκμετάλλευση των γεωτρήσεων της περιοχής εκτιμάται ότι υπολείπονται πολύ της ικανοποίησης των υδατικών αναγκών. Εκτιμάται ότι οι αντλήσεις δεν υπερβαίνουν τα 2,5 εκ. κυβικά μέτρα ετησίως και στην περίπτωση αυτή οι υφιστάμενοι πόροι υπολείπονται των υπόγειων πόρων κατά 3 εκ. κυβικά μέτρα και των συνολικών (υπόγειων και επιφανειακών) κατά 3,85 εκ. κυβικά μέτρα. Από τα ανωτέρω εκτεθέντα προκύπτει ότι δεν υφίσταται πρόβλημα τόσο για την ποσότητα όσον και για την ποιότητα των υπόγειων υδροφόρων και ότι το νερό του συγκεκριμένου υδροφορέα είναι καλής ποιότητας, και επαρκές για την κάλυψη των αρδευτικών αναγκών της Δημοτικής Ενότητας Επισκοπής.

1.1.9.5 Διαχείριση Υπόγειων Υδάτων

Με βάση την επεξεργασία των υδρογεωλογικών και υδρολογικών δεδομένων στο υδατικό διαμέρισμα Κρήτης **στα πλαίσια της μελέτης Διαχείρισης Υδατικών Πόρων** (10ου Διεθνούς Συνεδρίου, Θεσ/νίκη Απρίλιος 2004) επιστημονήθηκαν τα παρακάτω θέματα :

- **Υπάρχει ανάγκη συμπλήρωσης της γεωλογικής και υδρογεωλογικής βασικής γνώσης** για τα μεγάλα υδρογεωλογικά, κυρίως καρστικά συστήματα στην Κρήτη. Η γνώση αυτή πρέπει να αντιμετωπίζει σε ενιαία βάση τις μεγάλες αυτές υδρογεωλογικές ενότητες και όχι αποσπασματικά σε επίπεδο διοικητικών ορίων όπως μέχρι σήμερα.
- Είναι απαραίτητη η **τοποθέτηση υδρομετεωρολογικών σταθμών σε μεγάλα υψόμετρα**, ιδιαίτερα χρήσιμοι λόγω της μεγάλης υψομετρικής ανομοιομορφίας του Υ.Δ. και της έλλειψης δεδομένων
- Υπάρχει ανάγκη **πύκνωσης του δικτύου υδρομετρήσεων σε υδατορεύματα με σημαντική λεκάνη απορροής** (π.χ. Πλατύς) και εγκατάσταση σταθμών σε ορισμένα σημαντικά υδατορεύματα που δεν διαθέτουν στοιχεία (π.χ. Καρτερός).
- Πέραν των μετρήσεων στάθμης υγρής και ξηρής περιόδου που πραγματοποιούνται σε μεγάλο αριθμό σημείων, υπάρχει **ανάγκη ανά περιοχή ύπαρξης πλήρους σειράς**

μετρήσεων μηνιαίου χρονικού βήματος για τις κύριες τουλάχιστον υδρογεωλογικές λεκάνες.

- Στα πλαίσια αυτά, είναι ιδιαίτερα θετικό στοιχείο η **εγκατάσταση αυτογραφικών οργάνων μέτρησης της στάθμης** σε χαρακτηριστικά σημεία της Κρήτης από την Περιφέρεια, που πρέπει να επεκταθεί.
- Υπάρχει ανάγκη **ανακατανομής της διάταξης των σημείων παρακολούθησης, παροχών και υπόγειας στάθμης**, τόσο σε επίπεδο λεκανών, όσο και σε Περιφερειακό επίπεδο.

Η διαχείριση του υπόγειου και επιφανειακού υδατικού δυναμικού του Δήμου θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από:

- **ορθολογικότητα** (δηλαδή να είναι επιστημονικά θεμελιωμένοι)
- **αποδοτικότητα** (δηλαδή να αξιοποιούν τους υδατικούς πόρους στο μέγιστο δυνατό βαθμό)
- **βιωσιμότητα** (δηλαδή να μη δημιουργούν πρόβλημα εξάντλησης των υδατικών πόρων στο μέλλον για την κάλυψη των αναγκών του σήμερα)

Για την αξιοποίηση των απορροών και τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδατικών πόρων, ο Δήμος, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς, θα πρέπει να προχωρήσει σε συνδυασμένες ενέργειες που θα έχουν ως στόχο την πλέον ορθολογική και τεχνικώς αποδοτικότερη αξιοποίηση κυρίως του υπόγειου υδατικού δυναμικού των καρστικών συστημάτων αλλά και του επιφανειακού. Οι ενέργειες αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν :

- Ενιαία εκμετάλλευση και εκτίμηση του υδατικού δυναμικού των καρστικών συστημάτων
- Αξιοποίηση νέων μεθόδων διερεύνησης των υφάλμυρων εκφορτίσεων
- Εφαρμογή προγραμμάτων τεχνητού εμπλουτισμού
- Κατασκευή έργων ταμίευσης, όπως στην προκειμένη την κατασκευή του φράγματος του Αποσελέμη.

1.1.9.6 Μετεωρολογικά Στοιχεία

Γενικά, το κλίμα της Κρήτης χαρακτηρίζεται εύκρατο μεσογειακό, στους ορεινούς όγκους της όμως τείνει προς τον ηπειρωτικό τύπο. Ο ετήσιος μέσος όρος θερμοκρασίας είναι 14 - 15°C. Η πεδινή Κρήτη και ιδιαίτερα οι νοτιοανατολικές περιοχές είναι από τις θερμότερες

της Ελλάδας. Η ηλιοφάνεια διαρκεί όλους τους μήνες του έτους. Ο μέσος ετήσιος αριθμός ωρών ηλιοφάνειας ανέρχεται στις 2.816 ώρες στο Ηράκλειο. Η εμφάνιση νεφώσεων είναι μικρή και μειώνεται από τα ανατολικά στα δυτικά. Οι βροχές αυξάνονται από τα ανατολικά στα δυτικά και από την παράκτια στην ορεινή ζώνη.

Γενικά, λοιπόν, το κλίμα ανήκει στο Μεσογειακό τύπο, και χαρακτηρίζεται από θερμό και ξηρό καλοκαίρι και ήπιο χειμώνα. Ο χειμώνας αρχίζει το Δεκέμβριο με βροχές μικρής έντασης, και διαρκεί ως το Μάρτιο. Ψυχρότερος και υγρότερος μήνας είναι ο Ιανουάριος όπου η Μέση Ελάχιστη Θερμοκρασία είναι της τάξης των 12,2°C, ενώ η σχετική υγρασία 68,0%. Η άνοιξη είναι μικρής διάρκειας και διαρκεί από τις αρχές Απριλίου μέχρι τα μέσα Μαΐου. Συνήθως είναι ξηρή με μικρό ποσοστό βροχοπτώσεων. Το θέρος είναι ιδιαίτερα ξηρό και διαρκεί από τα μέσα Μαΐου μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου. Θερμότερος μήνας είναι ο Ιούλιος, ενώ σπανιότερα θερμότερος μήνας εμφανίζεται ο Αύγουστος. Η Μέση Μέγιστη Θερμοκρασία του μήνα Ιουλίου σύμφωνα με επεξεργασμένα στοιχεία των τελευταίων ετών είναι 26,4°C. Το φθινόπωρο ξεκινά από το τέλος Σεπτεμβρίου και είναι σχετικά υγρό και θερμό με ραγδαίες βροχές κατά τον Οκτώβριο και Νοέμβριο.

Στους πίνακες που ακολουθούν δίνονται οι μέσες τιμές θερμοκρασίας αέρα και βροχοπτώσεων (**Μετεωρολογικός Σταθμός Ηρακλείου Κρήτης**). Τα στοιχεία αυτά είναι επεξεργασμένα από το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας.

Πίνακας 27 Μέσες μηνιαίες θερμοκρασίες (C)

ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
12,2	12,5	13,8	16,5	20,8	24,42	26,4	26,3	23,7	20,3	17,1	13,9

Πίνακας 28 Μέσες μηνιαίες βροχοπτώσεις (mm)

ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
99,00	65,8	45,3	26,9	14,7	2,9	0,5	0,8	14,	61,4	64,6	85,2

Πίνακας 29 Μέσες μηνιαίες Νέφωση (8)

ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
5,3	5,1	4,8	3,7	2,9	1,4	0,6	0,7	1,8	3,6	4,7	5,1

Η μέση νέφωση κυμαίνεται μεταξύ περίπου 5/8 τον Ιανουάριο και 0,6/8 τον Ιούλιο. Ο μέσος αριθμός αίθριων ημερών (νέφωση μεταξύ 0/8 και 1,5/8) κυμαίνεται μεταξύ 3 ημερών περίπου τον Ιανουάριο και 28 ημερών τον Ιούλιο στις πεδινές περιοχές. Στις ορεινές περιοχές ο αριθμός των αίθριων ημερών κατά τους θερινούς μήνες είναι κατά 30% μικρότερος. Η ομίχλη (όπως και η πάχνη) είναι επίσης εξαιρετικά σπάνια στην Κρήτη. Ο μέσος συνολικός αριθμός ημερών ομίχλης είναι ίσος με λιγότερο από 1 ημέρα (0,9 ημέρες στο Ηράκλειο) για τους πεδινούς σταθμούς. Αντίθετα, συχνότερη είναι η εμφάνιση υδροσταγόνων πάνω στις επιφάνειες του εδάφους, δηλαδή η δρόσος. Ο μέσος συνολικός αριθμός ημερών δρόσου ανέρχεται στο σταθμό του Ηρακλείου σε 45,2 ημέρες.

1.1.9.7 Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι

Παρόλο που ο Δήμος διαθέτει τις βασικές περιβαλλοντικές υποδομές εξακολουθεί να υπόκειται σε περιβαλλοντικές πιέσεις και κινδύνους, όπως η υποβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος από τη χρήση του αυτοκινήτου, η υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος από τη λειτουργία των νοικοκυριών (π.χ. καυστήρες, κλιματισμός, οικιακές συσκευές), η ατμοσφαιρική ρύπανση και οι κλιματολογικές αλλαγές, η ρύπανση των υδάτων (επιφανειακών και υπόγειων) κυρίως λόγω της υπερβολικής χρήσης λιπασμάτων και φαρμάκων στη γεωργία, οι οποίες αναμένεται να εντατικοποιηθούν. Για το λόγο αυτό απαιτείται συνεργασία του Δήμου με τους αρμόδιους φορείς προκειμένου να γίνουν όλα τα προληπτικά έργα και να παρθούν όλα τα προληπτικά μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος.

Αναλυτικότερα, η επίδραση της γεωργίας στο περιβάλλον είναι πολύ σημαντική αφού η εγκατάλειψη της γης και η εντατικοποίηση της παραγωγής σχετίζονται με σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η ύπαιθρος όπως λειψυδρία, ερημοποίηση περιοχών, καταστροφή σημαντικών υδροβιοτόπων κ.α. Η εντατικοποίηση της γεωργικής παραγωγής θεωρήθηκε η λύση στα διάφορα προβλήματα που αντιμετώπιζε η αγροτική παραγωγή και οι άνθρωποι που ασχολούνταν με αυτή.

Ο προστατευτικός ρόλος που μπορεί να έχει η γεωργία όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη μιας περιοχής αντικατοπτρίζεται στην ουσιαστική συμβολή της στη διατήρηση του αγροτικού παραδοσιακού τοπίου και τη συγκράτηση του πληθυσμού σε περιοχές με περιορισμένες προοπτικές οικονομικής δραστηριότητας. Κάποιες καλλιέργειες όπως οι ελιές και τα αμπέλια, πέρα από την καθαρά οικονομική συνεισφορά τους στην ανάπτυξη

της ενδοχώρας συμβάλλει σε μεγαλύτερο βαθμό στη διατήρηση του παραδοσιακού τοπίου στις ορεινές κυρίως περιοχές με θετικές επιπτώσεις την τουριστική ανάπτυξη των περιοχών αυτών με φιλο-περιβαλλοντικούς όρους και το συσχετισμό του πρωτογενούς με τον τριτογενή τομέα. Η βιολογική καλλιέργεια δε, μπορεί να αποτελέσει μερικώς μέρος της λύσης της μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της εντατικοποίησης της γεωργίας.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην περιβαλλοντικά φιλική προς το περιβάλλον διαχείριση της κτηνοτροφίας ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος από την υπερβολική βόσκηση.

Οι παραδοσιακές αγροτικές πρακτικές, οι δραστηριότητες όπως η γεωργία και κτηνοτροφία ο αγροτικός τρόπος ζωής και η ιστορική εξέλιξη τους όπως αποτυπώνεται στις ορεινές οικισμούς της ενδοχώρας του Δήμου, διαμορφώνουν μια ιδιαίτερης αξίας πολιτιστική κληρονομιά της υπαίθρου που σε πολλές περιπτώσεις αξίζει να προστατευθεί συγκρατώντας τον πληθυσμό στις ορεινές/μειονεκτικές περιοχές και επιτρέποντας στη περαιτέρω ανάπτυξη τους με όρους βιωσιμότητας.

Σήμερα, υπάρχει μια **σταθερή φθίνουσα πορεία της βιοποικιλότητας**, με σοβαρές συνέπειες για το φυσικό κόσμο και την ανθρώπινη ευημερία. Αρνητικά στη διατήρηση της βιοποικιλότητας έχουν επιδράσει η **ερμημοποίηση, οι πυρκαγιές, η ρύπανση από την εντατικοποίηση της γεωργικής δραστηριότητας κ.α.**

Η απόρριψη υγρών αποβλήτων των παράκτιων οικισμών ιδιαίτερα λόγω της αυξημένης τουριστικής δραστηριότητας που αναπτύσσεται κατά μήκος της παράκτιας ζώνης και του μεγάλου αριθμού των τουριστικών επιχειρήσεων, στη θάλασσα (πολλές φορές χωρίς την προηγούμενη επεξεργασία τους από συστήματα καθαρισμού) επηρεάζει την ποιότητα του θαλασσινού νερού, με αποτέλεσμα την **υποβάθμιση του υδάτινου περιβάλλοντος**. Ο μεγάλος όγκος αστικών υγρών αποβλήτων στη θάλασσα μπορεί να προκαλέσει προβλήματα ευτροφισμού, να επηρεάσει τις βιοκοινότητες κλπ.

Οι αμμοθίνες, μικροί λόφοι από άμμο που βρίσκονται κυρίως στις παράκτιες περιοχές είναι πολύ ευαίσθητα οικοσυστήματα και εύκολα μπορούν να αποσταθεροποιηθούν. Οι αμμοθίνες αποθηκεύουν άμμο την οποία «δίνουν» σε συνθήκες κακοκαιρίας στη θάλασσα, ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα διάβρωσης και εισόδου της θάλασσας στα χερσαία

οικοσυστήματα. Οι αμμοθίνες έχουν υψηλή οικολογική αξία, γιατί χαρακτηρίζονται από συγκεκριμένο τύπο αζωνικής βλάστησης, την αμμόφιλη, ενώ αποτελούν βίοτοπο για πολλά είδη ορνιθοπανίδας και μικροπανίδας. Ωστόσο η υπέρμετρη εκμετάλλευση της παράκτιας ζώνης και η μεγάλη επισκεψιμότητα των παράκτιων ή παραποτάμιων περιοχών είναι μερικοί από τους παράγοντες που επιδρούν σε μεγάλο βαθμό στην καταστροφή αυτών των οικοτόπων.

Η υπερσυγκέντρωση και ο συνωστισμός των τουριστών πολλές φορές ξεπερνά τα όρια ανοχής των υποδομών και προκαλούνται **προβλήματα ηχορύπανσης, συγκέντρωσης μεγάλου όγκου στερεών αποβλήτων κλπ.** Ειδικότερα, το πρόβλημα των απορριμμάτων είναι εντονότερο στην αμμουδιά, όπου είναι ο χώρος αναψυχής των τουριστών.

Μια από τις κυριότερες επιπτώσεις του τουρισμού στα χερσαία οικοσυστήματα προέρχεται από το **πάτημα των φυτών και τη συμπίεση του εδάφους** εξαιτίας της πεζοπορίας, την οδήγηση τροχοφόρων έξω από το δρόμο κλπ.

Η διάνοιξη δρόμων και μονοπατιών έχει ως αποτέλεσμα την απομόνωση και τον κατακερματισμό της πανίδας (ιδιαίτερα της μικροπανίδας), ενώ ευαίσθητες οικολογικά περιοχές γίνονται προσιτές στους επισκέπτες, καταστρέφοντας ήσυχα τοπία αναψυχής και σπάνιους βίοτοπους.

Ωστόσο, με την εφαρμογή μιας σειράς τομεακών σχεδίων δράσης για τη βιοποικιλότητα, την ανάληψη νέων πρωτοβουλιών για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και της προστασίας, της διαφύλαξης και της αποκατάστασης των τοπίων του Δήμου, είναι εφικτό να αποτραπούν οι κίνδυνοι που απειλούν τη βιωσιμότητα πολλών ειδών και τη διατήρηση των υπαρχόντων οικοτόπων του Δήμου.

Η **έλλειψη νερού** αποτελεί για την Κρήτη μια πραγματικότητα που επιδεινώνεται συνεχώς κυρίως **εξαιτίας των κλιματολογικών συνθηκών και της χαμηλής ετήσιας βροχόπτωσης.** Η διαχείριση των υδατικών πόρων και η οικονομία της χρήσης του νερού είναι σημαντικός παράγοντας διατήρησης της αειφορίας στα αγροτικά οικοσυστήματα. Η χρήση βελτιωμένων συστημάτων άρδευσης συμβάλει στην μέγιστη αξιοποίηση του διαθέσιμου προς άρδευση νερού αφού με την χρήση τέτοιων συστημάτων, εξοικονομείται νερό ενώ

μπορεί να γίνει και εφαρμογή λιπάνσεων με ακρίβεια, μειώνοντας το κίνδυνο ρύπανσης των εδαφών και των υπόγειων νερών.

Ακριβή στοιχεία για τη **διάβρωση των εδαφών** δεν υπάρχουν, παρόλα αυτά οι ορεινές και ημιορεινές περιοχές με τις μεγάλες κλίσεις, με ισχυρούς ανέμους, τις ελάχιστες πυρκαγιές, την εγκατάλειψη της καλλιεργήσιμης γης και σε μικρότερο βαθμό την υπερβόσκηση ή και το είδος των φυτών που καλλιεργούνται, είναι παράγοντες που επιδρούν αρνητικά στην ποιότητα του εδάφους. Πέρα από τους παραπάνω παράγοντες, σημαντικό ρόλο στην ποιότητα του εδάφους παίζουν, **η ρύπανση από τα γεωργικά απόβλητα. Η εντατικοποίηση της παραγωγής** από την άλλη πλευρά, οδηγεί σε περαιτέρω επιδείνωση της ποιότητας των ήδη φτωχών σε οργανική ουσία, εδαφών.

Εξέχων ρόλος θα πρέπει να δοθεί στα περιβαλλοντικά μέτρα στο πλαίσιο ολοκληρωμένων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης τα οποία θα επικεντρώνονται άμεσα:

- στην προστασία και τη βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος,
- στην παρακολούθηση και την πορεία ανθρωπίνων χειρισμών στους τομείς της γεωργίας, της αλιείας, της ενέργειας, της βιομηχανίας, των μεταφορών, της κατοικίας, της αναψυχής και του τουρισμού, που ενδέχεται να βλάψουν τα πολύτιμα για τον άνθρωπο και τη φύση οικοσυστήματα και να συμβάλλει, ώστε οι χειρισμοί αυτοί να μεταβάλλονται προς την κατεύθυνση της αειφορίας.
- στην παροχή επιστημονικής πληροφόρησης σε θέματα φυσικού περιβάλλοντος.
- στην ευαισθητοποίηση του κοινού για τις φυσικές, τις οικονομικές και τις πολιτιστικές αξίες των θαλάσσιων, παράκτιων, υγροτοπικών και χερσαίων οικοσυστημάτων και την ενθάρρυνση σε θετική προς αυτά στάση.
- στην προώθηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε θέματα προστασίας και διατήρησης των φυσικών πόρων και του φυσικού περιβάλλοντος.
- στη θέσπιση και εφαρμογής μέτρων που θα οδηγούν στην αειφορική ανάπτυξη, καθώς και υπηρεσίες σχετικές με τη συνετή διαχείριση των υγροτοπικών, υδατικών, εδαφικών και γενετικών πόρων.

1.1.9.8 Η διαχείριση στερεών αποβλήτων στο Δήμο

Η καθαριότητα σαν αγαθό, αποτελεί για το Δήμο Χερσονήσου υψηλής προτεραιότητας και σημασίας υπηρεσία. Ο Δήμος μας θεωρεί πρώτιστο αγαθό τόσο για το δημότη του, όσο και

για τον επισκέπτη του το αγαθό της καθαριότητας και του ευπρεπισμένου γενικά περιβάλλοντος, πάντα συνδεδεμένα άρρηκτα με το επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών στον επισκέπτη και βασικού στοιχείου πολιτισμού και επιπέδου ζωής για τους κατοίκους.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων και το σχεδιασμό του, ο Δήμος μας έχει αναπτύξει συνεργασίες με εξωτερικούς συνεργάτες σε όλη του την επικράτεια. Για την πρώην Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου είναι σε ισχύ για το 2011 συνεργασία με ιδιωτική εταιρεία με πολλαπλά αντικείμενα. Η συνεργασία αυτή αφορά στην αποκομιδή σύμμεικτων απορριμμάτων και ογκωδών, στην οδοσάρωση και στη φροντίδα των πρανών και άλλων υπηρεσιών.

Για τις υπόλοιπες γεωγραφικές ενότητες ο Δήμος μας έχει συνάψει σύμβαση με τον Φο.Δ.Σ.Α ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΑΕ ΟΤΑ (του οποίου είναι κύριος μέτοχος). Η σύμβαση αυτή περιλαμβάνει την αποκομιδή σύμμεικτων και ογκωδών απορριμμάτων και οδοσάρωση για την Δημοτική ενότητα Μαλίων.

Για τις Δημοτικές Ενότητες Γουβών και Επισκοπής η οδοσάρωση και η φροντίδα των πρανών γίνεται από εποχικό προσωπικό του Δήμου.

Για την αποκομιδή στο σύνολο του Δήμου, χρησιμοποιούνται για τους θερινούς μήνες 12 απορριμματοφόρα, μικρά και μεγάλα, τρία press containers κλειστού τύπου και 6 ανοικτά φορτηγά οχήματα διαφόρων χωρητικότητων. Για τη χειμερινή περίοδο χρησιμοποιούνται περίπου τα μισά.

Για την οδοσάρωση απαιτούνται για τους θερινούς μήνες τρία μηχανικά σάρωθρα, καθώς και περίπου 25 οδοκαθαριστές, αντίστοιχα κατά 50% λιγότερη τους χειμερινούς μήνες.

Γενικά στο σύνολο του έτους συλλέγονται και οδηγούνται στο ΧΥΤΑ Χερσονήσου περίπου 30.000 τόνοι απορρίμματα, όπου διαχειρίζονται με το σύστημα της υγειονομικής ταφής. Συνολικά στον τομέα της καθαριότητας, είτε σε επίπεδο εξωτερικών συνεργατών, είτε άμεσα απασχολούμενων από το Δήμο απασχολούνται από 50 έως 150 εργαζόμενοι, στην πλειοψηφία τους κάτοικοι του δήμου, ντόπιοι ή και αλλοδαποί.

Ανακύκλωση

Στο σύνολό του ο Δήμος μας έχει εφαρμόσει το σύστημα ανακύκλωσης με τους μπλε κάδους, όπου συλλέγονται χαρτί, πλαστικό, μέταλλο και γυαλί. Η αποκομιδή των ανακυκλώσιμων απορριμμάτων γίνεται από τον Φο.Δ.Σ.Α, με σύμβαση που έχει συνάψει με το Δήμο μας, χρησιμοποιώντας 4 απορριμματοφόρα του Δήμου (παραχωρημένα από την Ελληνική Εταιρεία Ανακύκλωσης).

Τα ανακυκλώσιμα υλικά μεταφέρονται στο ΚΔΑΥ Νέας Αλικαρνασσού.

Ο Φο.Δ.Σ.Α σε συνεργασία με ομάδες πολιτών έχει αναπτύξει και παρακολουθεί συστήματα Οικιακής Κομποστοποίησης σε διάφορα νοικοκυριά, καθώς και σύστημα ανακύκλωσης ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών.

Άλλα συστήματα ανακύκλωσης που αναπτύσσονται και εξυπηρετούνται από ιδιωτικές εταιρείες είναι μπαταριών οικιακών και αυτοκινήτων, ελαστικών, ορυκτελαίων, μαγειρικών ελαίων κ.α.

Κόστος της διαχείρισης

Στην προσπάθεια του ο Δήμος να ανταποδίδει αξιόπιστες και ποιοτικές υπηρεσίες στην καθαριότητα, στην αποκομιδή, στην ανακύκλωση αλλά και στη διαχείριση των απορριμμάτων, αναλαμβάνει ένα ιδιαίτερα υψηλό κόστος της τάξης των 3.500.000 € ετησίως, το οποίο καλύπτει κατά περίπου 25% από τα ΔΤ Ηλεκτροφωτισμού και Καθαριότητας και το υπόλοιπο από τα ελλιπή τέλη Παρεπιδημούντων και Εκδιδομένων λογαριασμών. Στα πλαίσια της εξυπηρέτησης αυτής της απαραίτητης δαπάνης, από τη μία ο Δήμος εφαρμόζει πολιτικές εναρμόνισης και εξορθολογισμού των τελών, και από την άλλη προσπαθεί να αναπτύξει και να εφαρμόσει εναλλακτικές μεθόδους διαχείρισης των απορριμμάτων με επιδίωξη της μείωσης του παραγόμενου όγκου και κόστους διαχείρισής τους.

1.1.9.9 Υδρευση – Άδρευση & Αποχέτευση (διαχείριση υγρών αποβλήτων στο Δήμο)

Δημοτική Ενότητα Μαλίων

Στη Δ.Ε Μαλίων βρίσκεται ένας από τους σημαντικότερους υδροφορείς της ευρύτερης περιοχής.

Γενικά, δεν παρουσιάζονται ιδιαίτερα προβλήματα υδροδότησης. Η ύδρευση λειτουργεί κατά βάση αδιαλείπτως, ενώ έχουν αναπτυχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό τα δίκτυα μεταφοράς και διανομής ύδατος (εξωτερικά και εσωτερικά δίκτυα). Λόγω της κατακόρυφης αύξησης της ζήτησης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ασκείται έντονη πίεση στον υδροφόρο ορίζοντα η οποία εντείνεται και από την διαφαινόμενη κλιματική αλλαγή. Οι επιπτώσεις της πίεσης αυτής φαίνονται κυρίως στην ποιότητα του αντλούμενου νερού με παράλληλη συρρίκνωση της περιοχής του υδροφόρου προς το κεντρικό τμήμα του οικισμού Μαλίων.

Πηγαίνοντας δυτικότερα, στην περιοχή της Σταλίδας αρχίζουν ήδη να εμφανίζονται κάποια προβλήματα υποβάθμισης της ποιότητας των νερών που αντλούνται από τις γεωτρήσεις της περιοχής.

Τα έργα βασικών υποδομών αποχέτευσης στον οικισμό των Μαλίων αναπτύχθηκαν την αμέσως προηγούμενη περίοδο με συγχρηματοδότηση από το Γ'ΚΠΣ. Κατασκευάστηκε η ΕΕΛ Μαλίων με δυναμικότητα αρκετή τόσο για τα Μάλια όσο και για τη Σταλίδα. Κατασκευάστηκαν τα δίκτυα συλλογής ακαθάρτων και ο κεντρικός αποχετευτικός αγωγός στα Μάλια μαζί με δύο αντλιοστάσια. Κατασκευάστηκαν επίσης οι Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων στο Μοχό και το Κράσι μαζί με τα απαραίτητα δίκτυα ακαθάρτων, καθώς και τα εσωτερικά δικτύων απορροής ομβρίων στον οικισμό Μαλίων, εντός της κατοικημένης περιοχής. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε σε 20.5 εκατομμύρια ευρώ ενώ η συνδρομή σε 13.6 εκατομμύρια ευρώ. Το ποσοστό κάλυψης της περιοχής Μαλίων ανήλθε σε 70% περίπου της κατοικημένης περιοχής.

Στην περιοχή της Σταλίδας, η οποία αποτελεί κάτι λιγότερο από την μισή παραλιακή και έντονα τουριστικοποιημένη ζώνη της Δ.Ε Μαλίων και η οποία δεν διαθέτε καθόλου δίκτυα αποχέτευσης, βρίσκεται αυτή τη στιγμή έργο σε εξέλιξη για την κατασκευή των δικτύων αποχέτευσης ακαθάρτων εντός του ρυμοτομικού σχεδίου πόλεως, ο κεντρικός αποχετευτικός αγωγός και δύο αντλιοστάσια μεταφοράς λυμάτων.

Προϋπολογισμός έργου: 6.000.000 € πλέον ΦΠΑ.

Σύμβαση έργου : 3.555.571 € πλέον ΦΠΑ.

Παράλληλα με το έργο της αποχέτευσης ακαθάρτων, εντάχθηκε για χρηματοδότηση στο ΠΕΠ Κρήτης έργο ευρείας αντικατάστασης των εσωτερικών δικτύων ύδρευσης της Σταλίδας.

Προϋπολογισμός έργου: 1.250.000 € πλέον ΦΠΑ.

Σύμβαση έργου : 1.035.180 € πλέον ΦΠΑ.

Το υπόλοιπο 30% της αποχέτευσης στην κατοικημένη περιοχή του οικισμού Μαλίων, το οποίο δεν καλύφθηκε από το έργο του Ταμείου Συνοχής, έχει ενταχθεί πρόσφατα για χρηματοδότηση από το ΠΕΠ Κρήτης και σύντομα θα γίνει η δημοπράτησή του. Περιλαμβάνει επίσης και αντικατάσταση σημαντικού μέρους του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης της περιοχής εκτέλεσης του έργου.

Προϋπολογισμός έργου: 3.140.000 € πλέον ΦΠΑ

Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου

Στη Δ.Ε Χερσονήσου τα προβλήματα ομαλής υδροδότησης κάνουν αισθητή την παρουσία τους. Συνοπτικά αποτυπώνονται ως εξής:

- Απαιτείται διανομή στην ύδρευση κατά τους θερινούς μήνες στο Λιμάνι Χερσονήσου-Ανισσαρά-Σαραντάρι-Αγριανά
- Έλλειψη ποσότητας στις Ποταμιές
- Πρόβλημα ποιότητας σε όλες τις περιοχές εκτός από το Αβδού
- Παλαιά δίκτυα – αρκετές ζημιές
- Πολλές ζημιές στους αγωγούς μεταφοράς νερού από τις γεωτρήσεις της πρώην ΔΕΥΑΧ στα Μάλια

Προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της επάρκειας υδροδότησης στην περιοχή, υποβλήθηκε πρόταση για την αντικατάσταση και επέκταση τμημάτων εξωτερικών δικτύων ύδρευσης Χερσονήσου (Κεντρικοί αγωγοί μεταφοράς νερού από τις γεωτρήσεις της πρώην Χερσονήσου στα Μαλια έως τις δεξαμενές στη Χερσονήσο και από τις δεξαμενές του Κόμβου Χερσονήσου έως τον Ανισσαρά). Η υποβολή πρότασης έγινε τον 6^ο του 2011 και η ένταξη του έργου στο ΠΕΠ τον 9ο του 2011. Με το έργο αυτό εκτιμούμε ότι αφενός θα σταματήσει η ταλαιπωρία της επιχείρησης και των δημοτών από τις συχνές ζημιές που παρουσιάζουν οι υπάρχοντες αγωγοί και αφετέρου θα αυξηθεί η δυνατότητα μεταφοράς νερού από τις γεωτρήσεις της περιοχής στα Μάλια, ελαχιστοποιώντας έτσι την ανάγκη για

διανομή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες στο Λιμένα Χερσονήσου που δέχεται την εντονότερη πίεση από την τουριστική δραστηριότητα.

Προϋπολογισμός έργου: 1.100.000 € πλέον ΦΠΑ.

Αναμφισβήτητα, απαιτείται η εξεύρεση επιπλέον λύσεων για την ομαλή υδροδότηση της ευρύτερης περιοχής τόσο από άποψη επάρκειας όσο και από άποψη ποιότητας. Η ολοκλήρωση του φράγματος Αποσελέμη θα βοηθήσει αποτελεσματικά στην επίλυση του προβλήματος αυτού.

Από την πλευρά των υποδομών της αποχέτευσης η υπάρχουσα κατάσταση συνοπτικά είναι η εξής:

Λιμάνι Χερσονήσου-Χερσόνησος-Κουτουλουφάρι-Πισκοπιανό

Λειτουργεί η ΕΕΛ Χερσονήσου, Ενεργού Ιλύος για 40.000 Ισοδύναμους Κάτοικους. Σημαντικό μέρος της δυναμικότητάς της όμως είναι δεσμευμένο από τα βοθρολύματα. Η μονάδα χρήζει παρεμβάσεων κυρίως στο τμήμα της προεπεξεργασίας των λυμάτων (κτήριο προεπεξεργασίας και απόσπηση), καθώς και στο τμήμα της διάθεσης των επεξεραμένων λυμάτων (λιμνοδεξαμενή εξισορρόπησης, επέκταση δικτύων και αυτοματισμός λειτουργίας). Επίσης για να μπορεί να υποδεχθεί μεγάλες περιοχές που δεν αποχετεύονται όπως αυτή της Ανάληψης, απαιτείται αναβάθμιση της μονάδας για αύξηση της δυναμικότητάς της.

- Ποσοστό Κάλυψης δικτύων περίπου 85%
- Υφιστάμενα Αντλιοστάσια: 8 – Τα αντλιοστάσια ακαθάρτων παρουσιάζουν αρκετά προβλήματα και απαιτούνται σημαντικές παρεμβάσεις. Κατά κανόνα είναι μονοθάλαμα αντλιοστάσια με δυσμενείς συνέπειες στην διατιθέμενη εφεδρεία και δυσχέρεια στην συντήρησή τους. Κάποια από αυτά βρίσκονται σε ακατάλληλα σημεία (πχ Α1, Α4) και απαιτείται η εξεύρεση θέσης για την κατασκευή νέων, ενώ παρουσιάζονται και σημαντικές διαβρώσεις στα δομικά τους στοιχεία.
- Εκκρεμεί η κατασκευή του Αντλιοστασίου Α6 (Πλατεία Καστρίου-New York-Αγίας Παρασκευής) ώστε να μπορεί να αποχετευτεί αυτός ο θύλακας.
- Δεν υφίσταται δίκτυο ακαθάρτων στο Ανατολικό Κουτουλουφάρι
- Δεν υφίσταται δίκτυο στο Βόρειο Ανατολικό τμήμα του Λιμένα Χερσονήσου (Περιοχή γύρω από την εφορία)

- Δεν υφίσταται δίκτυο στην περιοχή της Πλάκας
- Στην Δ. Κοινότητα Χερσονήσου το δίκτυο είναι αρκετά παλιό

Η περιοχή της Ανάληψης δεν διαθέτει καθόλου δίκτυα αποχέτευσης.

Έχει υποβληθεί πρόταση για ένταξη του έργου: «Αποχέτευση Ακαθάρτων και Επεξεργασίας Λυμάτων Οικισμών Αναλήψεως, Ανισσαρά» σε μέτρο του ΕΠΠΕΡΑ και χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ. Στο συγκεκριμένο μέτρο, το οποίο μπορεί να χρηματοδοτήσει και την σύνταξη των απαιτούμενων μελετών, έχει προταθεί και η αναβάθμιση της ΕΕΛ Χερσονήσου ώστε να αυξήσει την δυναμικότητά της κατά 50%.

Προϋπολογισμός πρότασης: 4.246.656€ πλέον ΦΠΑ.

Για τα χωριά της Λαγκάδας γύρω από το κατασκευαζόμενο φράγμα Αποσελέμη, υπάρχει Απόφαση του Υπουργείου Υποδομών για Κατασκευή Δικτύων και Μονάδων επεξεργασίας λυμάτων, στα πλαίσια της προστασίας των υδάτων του φράγματος από ανεπιθύμητες εισροές λυμάτων. Την υλοποίηση των μελετών είχε αναλάβει ο ΟΑΝΑΚ σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες του Δήμου.

Δημοτικές Ενότητες Γουβών – Επισκοπής

Στις Δ.Ε Γουβών και Επισκοπής παρουσιάζονται έντονα προβλήματα υδροδότησης σε μεγάλα τμήματά τους. Τα προβλήματα οφείλονται τόσο σε έλλειμμα επάρκειας υδρευτικού και αρδευτικού νερού όσο και σε ελλείψεις και προβλήματα των βασικών υποδομών.

Απαιτείται σημαντική προσπάθεια και κατεύθυνση σημαντικών πόρων (οικονομικών και φυσικών) στην περιοχή, ώστε να ανατραπεί η παραπάνω εικόνα σε όσο το δυνατόν συντομότερο χρονικό διάστημα. Λύσεις όπως η ενίσχυση των περιοχών αυτών από το κατασκευαζόμενο φράγμα ή η αλλαγή της διαχείρισης των γεωτρήσεων της πρώην Αμερικάνικης Βάσης που βρίσκονται στα Μάλια ώστε να εξυπηρετήσουν την ευρύτερη περιοχή, φαίνονται εκ' πρώτης άποψης λογικές επιλογές.

Σε κάθε περίπτωση όμως πρέπει να αναβαθμιστούν και να επεκταθούν τα βασικά δίκτυα μεταφοράς ώστε να υπάρχει δυνατότητα διανομής νερού, από όπου και αν προέρχεται.

Βασικό εργαλείο για την δημιουργία των βασικών δικτύων αποτελούν τα συγχρηματοδοτούμενα έργα, τα οποία όμως στις περισσότερες περιπτώσεις απαιτούν ώριμες μελέτες, ιδιαίτερα τα έργα της ύδρευσης που χρηματοδοτούνται από το ΠΕΠ Κρήτης.

Στις Δ.Ε. Επισκοπής και Γουβών πριν την συνένωση με τον Καλλικράτη λειτουργούσε ο Σύνδεσμος, ο οποίος εξυπηρετούσε την Ύδρευση της περιοχής από την Επισκοπή έως το παραλιακό μέτωπο των Γουρνών στην πρώην Αμερικάνικη βάση. Από τον πρώην Δήμο Επισκοπής, μόνο η ύδρευση του Χωριού της Επισκοπής εξυπηρετούταν από τον Σύνδεσμο. Τα υπόλοιπα χωριά του και η άρδευση όλου του πρώην Δήμου Επισκοπής εξυπηρετούταν από το Δήμο.

Πρόκειται για μια ζώνη που περιλαμβάνει τα παρακάτω χωριά και οικισμούς και θα εξεταστεί ως ένα αυτοτελές τμήμα του νέου Δήμου Χερσονήσου:

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ		ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ		
	ΥΔΡΕΥΣΗ		ΥΔΡΕΥΣΗ	ΑΡΔΕΥΣΗ
Χωριό Επισκοπής	711	Αϊτάνια	220	480
Σταμνιούς	191	Γαλίφα	150	700
Σκόπελα	45	Γάλιπε	133	526
Χοχλακιές	49	Καινούριο χωριό	105	452
Επάνω Βάθεια	226	Σγουροκεφάλι	249	1211
Κάτω Βάθεια	68	Χωριό Επισκοπής	Από Σύνδεσμο	1492
Ανώπολη	253			
Κοκίνη Χάνι	1490			
Γούρνες	627			
Βραχόκηπος	121			
ΣΥΝΟΛΑ	3781		857	4861

Βλέπουμε ότι ο συνολικός αριθμός Υδρομέτρων Συνδέσμου και πρώην Δήμου Επισκοπής ανέρχεται σε περίπου 9500 παροχές από τις οποίες το 50% περίπου αφορά την ύδρευση και το άλλο 50% την άρδευση.

Αυτό το τμήμα του Δήμου εξυπηρετείται από τις παρακάτω Γεωτρήσεις και Δεξαμενές

Περιοχή	Αριθμός Γεωτρήσεων	Παροχές Γεωτρήσεων	
Θραψανό	1	33 m ³ /ώρα	Γεωτρήσεις Συνδέσμου (Μόνο Υδρευση των χωριών του συνδέσμου)
Αγία Παρασκευή	2	18 m ³ /ώρα	
Περιοχή Βαθειάς	1	34 m ³ /ώρα	
Επισκοπή	4		Γεωτρήσεις πρώην Δήμου Επισκοπής (Υδρευση και Άρδευση, εκτός της ύδρευσης του χωριού της Επισκοπής που εξυπηρετούσε ο σύνδεσμος)
Αϊτάνια	3		
Γαλίφα	2		
Γάλιπε	2		
Καινούριο χωριό	2		
Σγουροκεφάλι	3		

Το τμήμα που εξυπηρετούσε ο προϋφιστάμενος σύνδεσμος υδροδοτούνται από τις παρακάτω γεωτρήσεις (μόνο για Υδρευτικές ανάγκες):

Θραψανό: Μία γεώτρηση ιδιοκτησίας του συνδέσμου (εκτός του Δήμου Χερσονήσου).

Παράγει περίπου 33 κυβικά νερού την ώρα.

Αγία Παρασκευή : Δύο γεωτρήσεις συνολικής παροχής 18 κυβικών νερού την ώρα.

Περιοχή Βαθειάς: Μία γεώτρηση. Παράγει περίπου 34 κυβικά νερού την ώρα.

Συνολικά από αυτές τις γεωτρήσεις παράγονται περίπου 85 κυβικά την ώρα ή περίπου 1900 κυβικά ημερησίως.

Λόγω του ότι δεν υπήρχε επάρκεια νερού στην περιοχή αυτή, γινόταν διανομή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, με το κύριο πρόβλημα να εντοπίζεται στην ευρύτερη περιοχή γύρω από το Κοκκίνη Χάνι. Η διανομή νερού γινόταν σε αραιά χρονικά διαστήματα με αποτέλεσμα να εξαντλούνται και τα αποθέματα νερού των μικρών δεξαμενών των κατοίκων.

Όταν επανερχόταν το νερό και λόγω της μεγάλης ζήτησης, παρουσιαζόταν πτώση πίεσης του δικτύου και σε αρκετές περιπτώσεις δεν επαρκούσε για την ανατροφοδότηση όλων των κατοίκων. Μετά την συνένωση των δήμων, μεταφέρονται επιπλέον ποσότητες νερού από:

Σγουροκεφάλι : περίπου 500 κυβικά ημερησίως

Καινούριο χωριό : περίπου 600 κυβικά ημερησίως

Με τη συνολική ποσότητα των 3000 κυβικών ημερησίως περίπου, καλύφθηκαν για το 2011 οι ανάγκες Ύδρευσης της περιοχής αυτής σε σημαντικό βαθμό, και το πρόβλημα της ομαλής υδροδότησης τους καλοκαιρινούς μήνες περιορίστηκε σε ανεκτό επίπεδο .

Η ικανότητα των γεωτρήσεων του πρώην Δήμου Επισκοπής δεν είναι γνωστή, αφού δεν υπάρχουν εγκατεστημένοι υδρομετρητές της συνολικής τους παροχής. Σε κάθε περίπτωση όμως, καλύφθηκαν οι βασικές ανάγκες ύδρευσης όλης της περιοχής και μόνο η άρδευση της Επισκοπής παρουσίασε κάποιες ελλείψεις. Όμως φαίνεται ότι θα ενταθεί το πρόβλημα της έλλειψης αυτής την επόμενη καλοκαιρινή περίοδο (αναμένονται μεγαλύτερες ανάγκες λόγω μεγαλύτερης αναμενόμενης καρποφορίας των ελαιοδένδρων καθώς επίσης λόγω της ανάπτυξης σημαντικών εκτάσεων καλλιέργειας οπωροκηπευτικών με μεγάλες αρδευτικές ανάγκες). Το πρόβλημα θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με την ανακατασκευή και επαναδιάνοιξη κάποιων παροπλισμένων γεωτρήσεων που υπάρχουν στην περιοχή της Επισκοπής ώστε να καλυφθούν οι αρδευτικές ανάγκες και να είναι δυνατή η μεταφορά νερού από τις περιοχές αυτές στις περιοχές του νέου Δήμου που παρουσιάζουν βασικές ελλείψεις σε υδρευτικό νερό (πχ Κοκκίνη Χάνι)

Φαίνεται ότι οι υπάρχουσες Δεξαμενές επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών του εξεταζόμενου τμήματος, αφού υπάρχουν δεξαμενές σε όλα σχεδόν τα χωριά και οικισμούς της περιοχής αυτής.

Προβληματικά Δίκτυα

Από την γεώτρηση στο Σγουροκεφάλι και για 3000 μέτρα περίπου υπάρχει αμιαντοσωλήνας διαμέτρου Φ200. Στην συνέχεια υπάρχει σιδηροσωλήνας περίπου 9000 μέτρων μέχρι τις δεξαμενές στο Σγουροκεφάλι. Από εκεί συνεχίζει αμιαντοσωλήνα η οποία διασχίζει την Επισκοπή και φτάνει έως την Ανώπολη, με μήκος περίπου 6000 μέτρα. Από εκεί και κάτω τα

δίκτυα είναι κατά βάση κατασκευασμένα από κατάλληλα για ύδρευση υλικά. Μια ενδεχόμενη λύση στο πρόβλημα των δικτύων από αμιαντοσωλήνες θα ήταν να καταργηθεί η γεώτρηση του Θραψανού. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί μόνο αν βρισκόταν εναλλακτική πηγή υδροδότησης του οικισμού Κοκκίνη Χάνι (για παράδειγμα από το κατασκευαζόμενο φράγμα Αποσελέμη). Παρόλα αυτά το τμήμα από το Σγουροκεφάλι έως την Ανώπολη μήκους περίπου 6000 μέτρων, χρειάζεται αντικατάσταση.

Όσον αφορά τα εσωτερικά δίκτυα εντός των οικισμών, αυτά παρουσιάζουν προβλήματα φράξεως σε διεσπαρμένα τμήματα του δικτύου, συνολικού μήκους περίπου 4000 μέτρων. Το πρόβλημα παρουσιάζεται λόγω παροχέτευσης νερού μεγάλης περιεκτικότητας σε στερεά από κάποιες γεωτρήσεις και επιτείνεται κατά την καλοκαιρινή περίοδο, με τα δίκτυα που δεν είναι συνεχούς ροής.

Επίσης, στον οικισμό της Επισκοπής έχει αντικατασταθεί μεγάλο μέρος του δικτύου της τάξης του 60-70%, το οποίο όμως δεν έχει δοθεί ακόμη σε λειτουργία και παραμένει ασύνδετο.

Όσο αφορά την συλλογή και διαχείριση των αστικών λυμάτων στο εξεταζόμενο αυτό τμήμα του Δήμου επικρατεί η εξής κατάσταση: υπάρχουν δίκτυα συλλογής των λυμάτων από τους οικισμούς, τα οποία όμως στις περισσότερες περιπτώσεις δεν οδηγούνται σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, αλλά διαχέονται σε διάφορες περιοχές εκτός των οικισμών. Αυτό βέβαια εγκυμονεί κινδύνους μόλυνσης και πρέπει να αντιμετωπιστεί. Προκαταρκτικές μελέτες εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων έχουν ανατεθεί από τον Δήμο στον ΟΑΝΑΚ. Εξαίρεση αποτελεί ο οικισμός της Επισκοπής καθώς υπάρχει και λειτουργεί Εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων που εξυπηρετεί τους οικισμούς Επισκοπής και Σγουροκεφάλι στο 60% περίπου. Πρόκειται για φυσικό σύστημα που περιλαμβάνει πρώτο στάδιο επεξεργασίας σε σηπτικές δεξαμενές και δευτεροβάθμια επεξεργασία με υδροχαρή φυτά. Η επεξεργασμένη εκροή διατίθεται σε παρακείμενο ρέμα.

Στην περιοχή των Γουβών οι απαιτούμενες εγκαταστάσεις βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο. Έχει δημοπρατηθεί και βρίσκεται σε φάση αξιολόγησης των προσφορών το έργο κατασκευής δικτύων και ΕΕΛ για την περιοχή του χωριού των Γουβών και το παραλιακό τμήμα των κάτω Γουβών.

Η εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων προβλέπεται να κατασκευαστεί σε οικόπεδο έκτασης περίπου 8 στρεμμάτων που απέχει περίπου 400 μέτρα από τον οικισμό των Γουβών.

Ο σχεδιασμός της μονάδας σύμφωνα με την περιβαλλοντική της αδειοδότηση, είναι για 9.000 ισοδύναμους κατοίκους, αρκετά μικρότερη από αυτή που είχε σχεδιαστεί σε προηγούμενο στάδιο, πιθανώς λόγω του ότι δεν εξασφαλίστηκε το μεγάλο οικόπεδο 24 στρεμμάτων που είχε εκτιμηθεί. Η σχεδιασμός της εγκατάστασης περιλαμβάνει συστήματα διαχωρισμού με μεμβράνες και βιοαντιδραστήρες. Τα συστήματα αυτά έχουν το πλεονέκτημα της συμπαγούς κατασκευής, παρουσιάζουν όμως μειονέκτημα στις έντονες διακυμάνσεις της παροχής και παρέχουν μικρό χρόνο αντίδρασης σε ενδεχόμενη δυσλειτουργία, συγκρινόμενα με τα κλασικά συστήματα (πχ παρατεταμένος αερισμός).

Για τον οικισμό των Γουρνών έχει κατατεθεί πρόταση στο ΕΠΠΕΡΑΑ από τον Δήμο Χερσονήσου, η οποία έχει εγκριθεί με το ποσό των 6.804.402,69 €. Η πρόταση περιλαμβάνει την εκπόνηση του συνόλου των απαιτούμενων μελετών, για το σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των λυμάτων του οικισμού Γουρνών και την κατασκευή των εσωτερικών δικτύων συλλογής των λυμάτων του οικισμού Γουρνών καθώς και του εξωτερικού δικτύου μεταφοράς των λυμάτων στην προβλεπόμενη ΕΕΑ.

Για τους οικισμούς Κοκίνη Χάνι – Βαθειανός Κάμπος και Καρτερός επιλέχθηκε η δημιουργία νέας μονάδας, κυρίως τους λόγους που προαναφέρθηκαν στην ΕΕΛ Γουβών. Κρίθηκε ότι η συγκέντρωση μεγάλων όγκων λυμάτων σε μια περιοχή τόσο κοντά στον οικισμό των Γουβών, σε μικρό σχετικά οικόπεδο και σε εγκατάσταση συμπαγούς κατασκευής, θα έγειρε θέματα βιωσιμότητας της μονάδας και αποδοχής της από την τοπική κοινωνία.

Από την άλλη πλευρά, είχε εξασφαλιστεί Προέγκριση Χωροθέτησης για κατασκευή νέας Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων του Δήμου Γουβών, σε περιοχή νότια του οικισμού Γουρνών και σε δημοτική έκταση περίπου 22,5 στρεμμάτων. Η εν λόγω θέση είναι απομονωμένη από οικισμούς και σε περιοχή όπου προβλέπεται η ανάπτυξη Βιοτεχνικού Πάρκου. Μειονέκτημα της συγκεκριμένης θέσης αποτελεί το μεγάλο σχετικά υψόμετρο (περίπου 100 μέτρα) το οποίο θα έχει κάποια επίπτωση στο λειτουργικό κόστος της όλης εγκατάστασης.

Κατατέθηκε πρόταση σε μέτρο του ΕΠΠΕΡΑΑ το οποίο χρηματοδοτεί και την σύνταξη των μελετών, για την Αποχέτευση Ακαθάρτων και Επεξεργασία Λυμάτων Οικισμών Κ. Χάνι –

Βαθειανός Κάμπος και Καρτερός. Η πρόταση εκρίθηκε και εντάχθηκε με το ποσό των 10.702.071,80 €.

Αντικείμενο της πράξης είναι η οριστική επίλυση του προβλήματος συλλογής, μεταφοράς, επεξεργασίας και διάθεσης των οικιακών λυμάτων των οικισμών Κοκκίνη Χάνι – Βαθειανός Κάμπος και Καρτερός του πρώην Δήμου Γουβών νυν Δήμου Χερσονήσου (βάσει σχεδίου Καλλικράτη). Ειδικότερα, η προτεινόμενη προς χρηματοδότηση πράξη έχει στόχο τη δημιουργία ενός σύγχρονου δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων καθώς και εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και ακαθάρτων των εν λόγω οικισμών. Το έργο αφορά στην:

Εκπόνηση του συνόλου των απαιτούμενων μελετών για τον σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των λυμάτων των οικισμών Κ. Χάνι-Βαθειανός Κάμπος και Καρτερός του Δήμου Χερσονήσου. Συγκεκριμένα, στο αντικείμενο των μελετών περιλαμβάνεται η μελέτη όλων των απαραίτητων έργων για την κατασκευή των εσωτερικών δικτύων συγκέντρωσης των λυμάτων των παραπάνω οικισμών και του εξωτερικού δικτύου μεταφοράς λυμάτων μέχρι τη θέση της ΕΕΛ.

Την κατασκευή του εσωτερικού δικτύου συλλογής των λυμάτων των οικισμών Καρτερού και Κ. Χάνι-Βαθειανό Κάμπο του Δήμου Χερσονήσου, καθώς και τα εξωτερικά δίκτυα μεταφοράς των λυμάτων μέχρι το αντλιοστάσιο και τη θέση της ΕΕΛ, αντίστοιχα.

Ειδικότερα το εσωτερικό δίκτυο του οικισμού Καρτερού θα κατασκευασθεί με τη μέθοδο της βαρύτητας και θα είναι ακτινωτό, γεγονός που δίνει το πλεονέκτημα της εύκολης διεύρυνσης του σε περίπτωση επέκτασης του οικισμού προς οποιαδήποτε κατεύθυνση.

Το εσωτερικό δίκτυο συλλογής ακαθάρτων θα έχει συνολικό μήκος περίπου 3,8 χιλιόμετρα. Επισημαίνεται ότι οι αγωγοί αποχέτευσης διαστασιολογούνται για χρονικό ορίζοντα 40ετίας.

Τα λύματα του συνόλου του οικισμού Καρτερού συγκεντρώνονται μέσω κεντρικών αποχετευτικών αγωγών στο αντλιοστάσιο του οικισμού και μέσω εξωτερικού δικτύου καταθλιπτικού αγωγού υλικού HDPE, Φ 140 mm και περίπου 5,2 χιλιομέτρων μήκους οδηγούνται προς το αντλιοστάσιο του οικισμού Κ. Χάνι.

Αντίστοιχα για το εσωτερικό δίκτυο του παραλιακού τμήματος του οικισμού Κ.Χάνι-Βαθειανού Κάμπου, λόγω υψηλού υδροφόρου ορίζοντα – περί το 1,5 m, της ποιοτικής σύστασης του εδάφους αλλά και ανεπάρκειας κλίσεων του εδάφους, προτείνεται η κατασκευή δικτύων συλλογής ακαθάρτων με αναρρόφηση. Τα εν λόγω δίκτυα θα είναι ακτινωτά, γεγονός που δίνει το πλεονέκτημα της εύκολης διεύρυνσης τους, σε περίπτωση επέκτασης του οικισμού προς οποιαδήποτε κατεύθυνση. Οι προτεινόμενοι αγωγοί θα είναι από υλικό HDPE, 3^{ης} γενιάς, 10 ατμ, και διαμέτρων Φ125 και Φ160.

Όσον αφορά την λοιπή έκταση του οικισμού Κ.Χάνι-Βαθειανού Κάμπου θα κατασκευασθεί εσωτερικό δίκτυο με τη μέθοδο της βαρύτητας. Οι προτεινόμενοι αγωγοί θα είναι από υλικό PVC, σειράς 41 και διαμέτρων Φ200 και Φ250.

Το εσωτερικό δίκτυο συλλογής ακαθάρτων θα έχει συνολικό μήκος περίπου 27,8 χιλιόμετρα (2,2 μέτρα αγωγών κενού και 25,6 χιλιόμετρα βαρυτικών αγωγών).

Τα λύματα του συνόλου του οικισμού Κ.Χάνι-Βαθειανού Κάμπου συγκεντρώνονται μέσω κεντρικών αποχετευτικών αγωγών μέχρι το αντλιοστάσιο του οικισμού και μέσω εξωτερικού δικτύου καταθλιπτικού αγωγού υλικού HDPE, Φ 135 και περίπου 5,3 χιλιομέτρων, οδηγούνται προς την Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων. Στο εξωτερικό δίκτυο θα υπάρχει και ένα ενδιάμεσο αντλιοστάσιο λόγω του μεγάλου μήκους του εξωτερικού δικτύου.

Επίσης περιλαμβάνεται η κατασκευή νεας ΕΕΛ, η οποία πρόκειται να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των οικισμών Καρτερός και Κ. Χάνι-Βαθειανός Κάμπος για την 20ετία. Σημειώνεται ότι η κατασκευή της Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων θα γίνει σε δημοτική έκταση περίπου 22,5 στρεμμάτων. Η κατασκευή των έργων θα γίνει για κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού αιχμής σε ορίζοντα 20ετίας (Ι.Π. 6.550).

Το έργο της επεξεργασίας των λυμάτων αποτελείται ενδεικτικά από τα παρακάτω τμήματα:

Το φρεάτιο εισόδου, Εσχάρωση, Εξάμμωση-Λιποσυλλογή, Μετρητής ροής, Μερисμός Παροχής, Δεξαμενές Αερισμού, Δεξαμενές καθίζησης, Δεξαμενές χλωρίωσης, Πάχυνση λάσπης, Μηχανική Αφυδάτωση, Δεξαμενή Μεταερισμού – Φρεάτιο εξόδου, Κτιριακά έργα, Αντλιοστάσια, Αυτοματισμοί – Η/Μ, Περίφραξη – διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ

1	Μελέτη αποχέτευσης ακαθάρτων και επεξεργασίας λυμάτων οικισμών Κ.Χάνι-βαθειανού Κάμπου	ΜΕΛΕΤΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	247.879,80	ΟΧΙ
2	Αποχέτευση Ακαθάρτων οικισμών Καρτερού και Κ.Χάνι Βαθειανού Κάμπου	ΕΡΓΟΛΑΒΙΑ	7.995.000,00	ΟΧΙ
3	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων οικισμών Καρτερού και Κ.Χάνι-Βαθειανού Κάμπου	ΕΡΓΟΛΑΒΙΑ	2.292.500,00	ΟΧΙ
4	Τεχνικός Σύμβουλος κατασκευής αποχετευτικών δικτύων και ΕΕΛ	ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΚΤΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	206.692,00	ΟΧΙ

1.1.10 Βασικά χαρακτηριστικά των σχέσεων και των αλληλεξαρτήσεων του με τους γειτονικούς Δήμους και την ευρύτερη περιοχή.

1.1.10.1 Μετακινήσεις εργαζομένων – ροές

Οι ροές – μετακινήσεις εργατικού δυναμικού από και προς τις ΔΕ του Δήμου Χερσονήσου απεικονίζονται στους κάτωθι πίνακες. Μέσα από τους δείκτες ροή μετακινήσεων εργαζομένων προκύπτει και επιβεβαιώνεται ο ρόλος του Δήμου Χερσονήσου ως τόπο προέλευσης και προορισμού εργασίας.

Πίνακας 30 Μετακινήσεις εργαζομένων από και προς το Δήμο Ηρακλείου

	Από Δήμο Ηρακλείου προς:	Προς Δήμο Ηρακλείου:
Δήμος Γουβών	422	662
Δήμος Χερσονήσου	1242	177
Δήμος Επισκοπής	36	96
Δήμος Μαλίων	425	59
Σύνολο	2125	994

Πηγή: ΕΣΥΕ Απογραφή Πληθυσμού 2001

Πίνακας 31 Μετακινήσεις εργαζομένων από και προς το Δήμο Νέας Αλικαρνασσού

	Από Δήμο Νέας Αλικαρνασσού προς:	Προς Δήμο Νέας Αλικαρνασσού:
Δήμος Γουβών	93	122
Δήμος Χερσονήσου	284	9
Δήμος Επισκοπής	1	23
Δήμος Μαλίων	49	6
Σύνολο	427	160

Πηγή: ΕΣΥΕ Απογραφή Πληθυσμού 2001

1.1.10.2 Δημόσιες υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια του Δήμου

Λόγω της κεντροβαρικής γεωγραφικής θέσης που κατέχει ο Δήμος Χερσονήσου σε επίπεδο Νομού Ηρακλείου και Περιφέρειας Κρήτης και λαμβάνοντας υπόψη ότι εξαιτίας της μεγάλης τουριστικής ανάπτυξης που γνώρισε κατά τις τελευταίες δεκαετίες αποτελεί ένα σημαντικό οικονομικό κέντρο και πόλο ανάπτυξης, κατέστη αναγκαία η αποκεντρωμένη λειτουργία κεντρικών υπηρεσιών καθώς και η λειτουργία τραπεζών, όπως ακολούθως:

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Ειρηνοδικείο Χερσονήσου. Υπάγεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης
- Υποθηκοφυλακείο Χερσονήσου
- Αστυνομικά Τμήματα Χερσονήσου και Περιφέρειας. Υπάγονται στην Αστυνομική Δ/ση Ηρακλείου Κρήτης
- Πυροσβεστικό Κλιμάκιο. Υπάγεται στη Δ/ση Πυροσβεστικής Ηρακλείου Κρήτης
- Λιμενικό Τμήμα. Υπάγεται στο Κεντρικό Λιμεναρχείο Ηρακλείου Κρήτης
- Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία. Υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομικών
- Διοικητικές Υπηρεσίες Ι.Κ.Α. Υπάγεται στο Ι.Κ.Α.
- Δ.Ε.Η. Υπηρεσία Κοινής Ωφέλειας
- Ο.Τ.Ε. Υπηρεσία Κοινής Ωφέλειας
- Ε.Λ.Τ.Α
- Γραφείο Δασαρχείου. Παράρτημα Καστελλίου

ΤΡΑΠΕΖΕΣ

- Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος
- Εθνική Τράπεζα
- Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα
- Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων
- Τράπεζα Πειραιώς
- Τράπεζα Eurobank Ergasias
- Τράπεζα ALPHA ΠΙΣΤΕΩΣ
- Εμπορική Τράπεζα

1.1.10.3 Φορείς υπερτοπικής κλίμακας που βρίσκονται στα όρια του Δήμου

ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. - Ενωδρείο Κρήτης

Σκοπός του ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. είναι η διεξαγωγή επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, η πειραματική ανάπτυξη και επίδειξη, η διάδοση και εφαρμογή των αποτελεσμάτων της έρευνας, ιδιαίτερα στους τομείς της μελέτης και προστασίας της υδρόσφαιρας, των οργανισμών της, των ορίων της με την ατμόσφαιρα, την ακτή και το βυθό, των φυσικών, χημικών, βιολογικών και γεωλογικών συνθηκών που επικρατούν και διέπουν τα παραπάνω

συστήματα, με (α) παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών, (β) υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων που αφορούν την κοινωνία, την οικονομία, τον πολιτισμό, (γ) οικονομική τους εκμετάλλευση είτε από το ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. ή και τους εργαζόμενους σ' αυτό ή και από τρίτους.

Το Ενυδρείο Κρήτης ως μέρος του μεγαλύτερου συγκροτήματος θαλάσσιας έρευνας, τεχνολογίας και αναψυχής στη Μεσόγειο του ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. (Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών) θεμελιώνει τη λειτουργία του και την εξέλιξή του στην επιστημονική γνώση και στις ανακαλύψεις της θαλάσσιας επιστήμης. Βρίσκεται εντός της Πρώην Αμερικανικής Βάσης Γουρνών.

Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης (Δ.Ε.Κ.Κ.)

Το Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης απευθύνεται σε επιχειρηματίες, εταιρίες, συνεταιρισμούς και φορείς από όλη την Κρήτη, αλλά και από όλη την Ελλάδα, που επιθυμούν να αξιοποιήσουν τους χώρους του, για διάφορες εκδηλώσεις.

Οι σύγχρονες υποδομές του προσφέρονται για την οργάνωση παρουσιάσεων σε αντιπροσώπους και πελάτες, ενώ ο χώρος είναι ιδανικός για δειγματισμούς εταιριών ένδυσης (show room), επιδείξεις μόδας, μουσικές και άλλες εκδηλώσεις. Επίσης, ως συνεδριακός χώρος εγγυάται ευελιξία και εξασφαλίζει την μέγιστη χρηστικότητα.

Βιοτεχνικό Πάρκο Ανώπολης

Από το 2005 λειτουργεί το Βιοτεχνικό Πάρκο Ανώπολης (Δημοτική Ενότητα Γουβών) όπου έχουν εγκατασταθεί 22 βιοτέχνες. Οι δημιουργίες περιλαμβάνουν αντίγραφα μουσείου, διάφορα κεραμικά, αγαλματίδια από μέταλλο, αγιογραφίες, κομπολόγια, υφαντά, παραδοσιακά βαρέλια και άλλα είδη. Στο Βιοτεχνικό Πάρκο υπάρχει χώρος ο οποίος έχει προβλεφθεί να λειτουργήσει ως εκθεσιακός, δημιουργώντας δεδομένα για την αξιοποίηση του, για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού. (ΚΥΑ 14719/803.06.08.2003 καθορισμός φορέα, θέσης, έκτασης ορίων ΒΙΟΠΑ, έγκριση φορέα ΒΕΠΕ & ΜΠΕ). Ο Δήμος Χερσονήσου συμμετέχει εκπροσωπούμενος στο Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα Διαχείρισης, Προβολής και Ανάδειξης του Βιοτεχνικού Πάρκου Ανώπολης που συστάθηκε το 2011.

Το Σπίτι της Λογοτεχνίας στο Κράσι

Το δεύτερο Σπίτι της Λογοτεχνίας στην Ελλάδα είναι γεγονός. Στεγάζεται σε ένα παλιό σχολείο του 1882 που λειτουργούσε ως το 1975, στο χωριό Κράσι της Δ.Ε. Μαλίων. Με τη συνεργασία μεταξύ του Δήμου Χερσονήσου και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Μετάφρασης – Λογοτεχνίας, ο χώρος λειτουργεί (από το 2008) ως χώρος φιλοξενίας λογοτεχνών, ποιητών, μεταφραστών ελληνικής λογοτεχνίας προς ξένες γλώσσες. Αξίζει να σημειώσουμε ότι το πρώτο Σπίτι της Λογοτεχνίας ιδρύθηκε το 2003 στο χωριό Λεύκες της Πάρου, ενώ αυτή τη στιγμή υπάρχουν στην Ευρώπη δεκατρία τέτοια κέντρα, που τον Μάρτιο του 2000 δημιούργησαν το Δίκτυο Διεθνών Κέντρων Μεταφραστών Λογοτεχνίας. Οι χώρες που συμμετέχουν είναι: Γερμανία, Βέλγιο, Ισπανία, Γαλλία, Μ. Βρετανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Ολλανδία, Σλοβακία, Σουηδία.

Λαογραφικό Μουσείο «Λυχνοστάτης».

Το μουσείο 'ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗΣ', λειτουργεί ως χώρος ενεργούς λαογραφίας και αντικαταναλωτικής αγωγής. Στοχεύει στο να γνωρίσει ο επισκέπτης το φυσικό περιβάλλον και τη λαογραφία της Κρήτης, και να νοιώσει τις βαθιές ρίζες της παράδοσης μέσα στη φύση, με την εφαρμογή της μουσειολογικής αντίληψης που επιτάσσει την εποπτική, βιωματική, ψυχική προσέγγιση με τα εκθέματα. Χτίστηκε κατά την περίοδο 1986 – 1992 και η λειτουργία του ξεκίνησε το 1992 ως ιδιωτικό μουσείο. Το 1993 ιδρύθηκε ο Σύλλογος Φίλων του Μουσείου (ΝΠΙΔ), ο οποίος έχει αναλάβει αρκετές πρωτοβουλίες και εθελοντικές δράσεις για το μουσείο και τους σκοπούς που αυτό υπηρετεί. Ο σύλλογος αριθμεί σήμερα 143 μέλη. Το μουσείο, λόγω των πολλών υπαίθριων χώρων του, είναι επισκέψιμο κατά την περίοδο από 1 Απριλίου έως 31 Οκτωβρίου.

Αγροτικό Μουσείο Μ. Παρλαμά – Έκθεση κρητικών υφαντών Κανακάκη – Μεταξά Θεανώς.

Το Αγροτικό Μουσείο ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1988 και στεγάστηκε στο παλαιό ελαιοτριβείο *φάμπρικα* της οικογένειας Παρλαμά. Το πετρόκτιστο κτίριο αποτελεί δωρεά προς την Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών του Μενελάου Γ. Παρλαμά (1911-1997), συνιδρυτή με τον Ανδρέα Γ. Καλοκαιρινό της Ε.Κ.Ι.Μ., και προέδρου της για περισσότερο από σαράντα χρόνια. Το χειροκίνητο, παλιό ελαιοτριβείο, που λειτουργούσε από το 1835 έως το 1949, μεταμορφώθηκε σε Αγροτικό Μουσείο,.

Πρόσφατα, χάρη στη δωρεά προς την Ε.Κ.Ι.Μ. της παρακείμενης οικίας του Μενελάου

Παρλαμά από την κόρη του αρχαιολόγο **Λιάνα Παρλαμά** και τη συνδρομή του Π.Ε.Π. Κρήτης, έγινε ένα ακόμα βήμα μπροστά: η πλήρης ανακαίνιση του υφιστάμενου Μουσείου αλλά και η προσθήκη μιας νέας πτέρυγας. Η φάμπρικα ήταν και παραμένει αφιερωμένη στα παραδοσιακά επαγγέλματα. Η νέα πτέρυγα είναι αφιερωμένη στην κρητική υφαντική, με αντιπροσωπευτικά δείγματα υφαντών όλων των περιοχών της Κρήτης από τα τέλη του 19ου έως τα μέσα του 20ού αιώνα. Τα εκθέματα προέρχονται κυρίως από τη Συλλογή της κυρίας Θεανώς Μεταξά-Κανακάκη.

Αργυράκειο Πολεμικό Εθνολογικό Μουσείο.

Το Μουσείο ιδρύθηκε και λειτουργεί ως Αστική μη κερδοσκοπική Εταιρεία σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 15454/22-9-1994 Απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών και είναι Νομικό Πρόσωπο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα Ιδιωτικού Δικαίου διεπόμενο από το άρθρο 784 του Αστικού Κώδικα. Δημιουργήθηκε από τον Μιχάλη Αργυράκη στη μνήμη των εθνομαρτύρων γονέων του Ιωάννου και Καλλιόπης που μαρτύρησαν κατά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, στα Χανιά ο πρώτος και στο Άουσβιτς η δεύτερη. Οι πλούσιες συλλογές, που ο δωρητής συγκέντρωσε με πολύμοχθες και πολυετείς προσπάθειες, περιλαμβάνουν σημαντικά τεκμήρια και μαρτυρίες από τις πολύκροτες φονικές μάχες των Κρητών μαχητών κατά των αντιπάλων κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όπως και της μεγάλης εθνικής αντίστασης που ακολούθησε στη μεγαλόνησο. Στους εκθεσιακούς χώρους του Μουσείου παρουσιάζονται ακόμη αντικείμενα λαογραφικού και εθνολογικού χαρακτήρα από τις εκφράσεις του νεωτέρου Κρητικού Λαϊκού πολιτισμού, όπως και προσωπικά αντικείμενα ηρώων και μαρτύρων της πίστewς και της πατρίδος. Όλες οι συλλογές στεγάζονται σε κτίριο που ανεγέρθηκε με δαπάνες του δωρητού σε οικόπεδο του ιδίου. Παράλληλα λειτουργεί και ξενώνας για τους επισκέπτες.

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΕΞΟΧΕΣ

Με το θεσμό των παιδικών εξοχών επιδιώκει να δώσει τη δυνατότητα στα παιδιά να ζήσουν για ένα χρονικό διάστημα στο ύπαιθρο, στον καθαρό και ζωογόνο αέρα και να εξοικειωθούν με το φυσικό περιβάλλον.

Ειδικότερα με την παραμονή των παιδιών στις παιδικές εξοχές, επιδιώκονται οι ακόλουθοι σκοποί :

- Κοινωνικοποίηση του παιδιού

- Αυτοεκτίμηση και αυτογνωσία
- Κατανίκηση προσωπικών (ατομικών) αδυναμιών
- Αντοχή στις δυσκολίες και δυσχέρειες
- Συνεργασιμότητα
- Καλλιέργεια συναισθήματος ευθύνης
- Αυτοοργάνωση και αυτοσυντήρηση
- Καλλιέργεια κοινωνικών αρετών και δημοκρατικών ιδεών
- Ανάπτυξη πνεύματος αυτοδιαχείρισης και αποκέντρωσης

Η ευθύνη και το έργο για την επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι συλλογικά . Συμμετέχουν όλοι και δρουν δημιουργικά .Οι υπεύθυνοι της κατασκήνωσης στους ώμους των οποίων πέφτει το βαρύτερο φορτίο ευθύνης, δεν εκτελούν έργο επιτηρητή ή «αστυνόμου», δεν επισείουν τις απαγορεύσεις και δεν προβάλλουν ως φόβητρο την τιμωρία, δεν καταστέλλουν αλλά ενισχύουν την αυτενέργεια, τη δημιουργική πρωτοβουλία και την κοινωνικότητα των παιδιών. Τα παιδιά αυτοελέγχονται και αυτοδιοικούνται, και εθίζονται στη συνειδητή πειθαρχία, με τη διακριτική και πολιτισμένη καθοδήγηση στελεχών. Η λειτουργία των παιδικών εξοχών αρχίζει και τελειώνει εντός της θερινής περιόδου και η επιλογή των παιδιών - κατασκηνωτών γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τα κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια των οικογενειών τους .

Το κοινωνικό όφελος που προκύπτει από τη λειτουργία τους είναι ιδιαίτερα σημαντικό.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Η παιδική εξοχή της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης λειτουργεί με χρηματοδότηση και ευθύνη του φορέα και Βρίσκεται στην Ανώπολη της Δ.Ε. Γουβών του Δήμου Χερσονήσου.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΞΟΧΗ ΚΟΚΚΙΝΗ ΧΑΝΙ

Η παιδική εξοχή Κοκκίνη Χάνι λειτουργεί με χρηματοδότηση του Υπ. Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και υλοποιείτο μέχρι σήμερα με ενέργειες της πρώην Δ/σης Κοινωνικής Αλληλεγγύης της πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου (ΝΑΗ).

Μετά την μεταβίβαση της αρμοδιότητας από την Περιφέρεια στους Δήμους σύμφωνα με το άρθρο 94 του Ν.3852/2010 αλλά και το άρθρο 51 του Ν.3905/2010, υπεγράφη σχετική διαβαθμική σύμβαση (για το έτος 2011) με την Περιφέρεια Κρήτης για την ομαλή λειτουργία και την ομαλή μετάβαση στο νέο καθεστώς. Από το έτος 2012, την ευθύνη για τη λειτουργία της Παιδικής Εξοχής, θα έχει ο Δήμος Χερσονήσου. Στην παιδική εξοχή Κοκκίνη

Χάνι φιλοξενούνται κατασκηνωτές του ΚΕΘΕΑ και άλλων φορέων ενώ έχουν φιλοξενηθεί ανταλλαγές ΚΑΠΗ και μέλη ομάδων φορέων.

1.1.11 Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου

Όσον αφορά το επίπεδο του εισοδήματος των κατοίκων του νέου Δήμου Χερσονήσου, σύμφωνα με το ΚΕΠΥΟ και με στοιχεία των οικονομικών ετών 2004-2009, το φορολογούμενο εισόδημα των κατοίκων το 2009 ανέρχεται στα 203.813.114 εκ. € σε σύνολο 14.894 φορολογικών δηλώσεων, που περιλαμβάνουν συνολικά 22.684 άτομα. Επίσης, το μέσο φορολογούμενο εισόδημα βάσει του δείκτη φορολογούμενο εισόδημα ανά φορολογούμενο στο Δήμο ανέρχεται στα 8.985 €, τιμή που οφείλεται κυρίως στις αντίστοιχα υψηλές τιμές του δείκτη στους παλιούς Δήμους Χερσονήσου και Γουβών (βλ. σχετικό πίνακα) και αρκετά κοντά στο εθνικό επίπεδο. Το γεγονός αυτό δικαιολογείται αν αναλογιστούμε ότι στο Δήμο συγκεντρώνεται σημαντική τουριστική και εμπορική δραστηριότητα και άρα και υψηλά εισοδήματα. Στο διάγραμμα και τους πίνακες που ακολουθούν, εκτός από τα προηγούμενα, παρατηρούμε άυξηση του εισοδηματικού επιπέδου διαχρονικά, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Ωστόσο βλέπουμε πως η τάση αυτή τείνει να σταθεροποιηθεί, καθώς από το 20% αύξησης της περιόδου 2004-2005 πέφτει στα επίπεδα κάτω από 0,5% την περίοδο 2008-2009. Πιο συγκεκριμένα, μόνο στην περίπτωση του Δήμου Μαλίων και για την περίοδο 2008-2009 σημειώνεται μια ελαφριά πτώση του εισοδηματικού επιπέδου της τάξεως του 2,9%, ενώ αντιθέτως οι μεγαλύτεροι ρυθμοί αύξησης του εισοδηματικού επιπέδου εμφανίζονται στο Δήμο Επισκοπής.

Πίνακας 32 Εισόδημα ανα φορολογούμενο των παλαιών Δήμων καθώς και του νέου Δήμου Χερσονήσου

Έτος	Εισόδημα/ Φορολογούμενο					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δήμος Μαλίων	6.702	7.277	7.723	8.082	8.665	8.413
Δήμος Επισκοπής	5.772	6.314	6.893	7.541	8.067	8.464
Δήμος Γουβών	7.176	7.677	8.372	8.786	9.257	9.289

Δήμος Χερσονήσου ¹						
Σύνολο ενότητας	6.140	7.407	8.031	8.467	8.972	8.985

Πηγή: ΚΕΠΥΟ 2004-2009, ίδια επεξεργασία

Πίνακας 33 Ποσοστό συμμετοχής στο φορολογούμενο εισόδημα του νέου Δήμου Χερσονήσου

Έτος	Ποσοστό συμμετοχής στο φορολογούμενο εισόδημα του νέου Δήμου Χερσονήσου					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δήμος Μαλίων	109,15%	98,24%	96,17%	95,45%	96,57%	93,64%
Δήμος Επισκοπης	94,01%	85,24%	85,84%	89,06%	89,91%	94,20%
Δήμος Γουβών	116,88%	103,64%	104,26%	103,77%	103,17%	103,39%
Δήμος Χερσονήσου						
Σύνολο ενότητας	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πηγή: ΚΕΠΥΟ 2004-2009, ίδια επεξεργασία

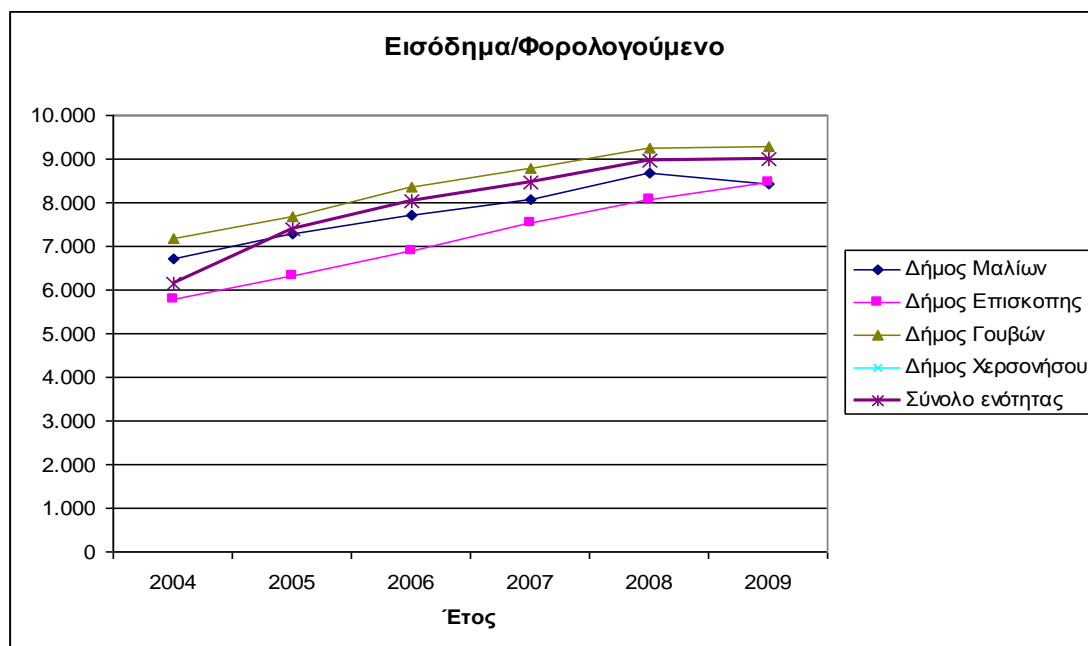
Πίνακας 34 Μεταβολή δείκτη εισοδήματος ανα φορολογούμενο των παλαιών Δήμων καθώς και του νέου Δήμου Χερσονήσου

Περίοδος	Διαχρονική μεταβολή εισοδήματος/φορολογούμενο				
	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009
Δήμος Μαλίων	8,58%	6,14%	4,65%	7,20%	-2,90%
Δήμος Επισκοπης	9,38%	9,18%	9,40%	6,98%	4,92%
Δήμος Γουβών	6,97%	9,06%	4,95%	5,35%	0,35%
Δήμος Χερσονήσου					
Σύνολο ενότητας	20,64%	8,42%	5,44%	5,96%	0,15%

Πηγή: ΚΕΠΥΟ 2004-2009, ίδια επεξεργασία

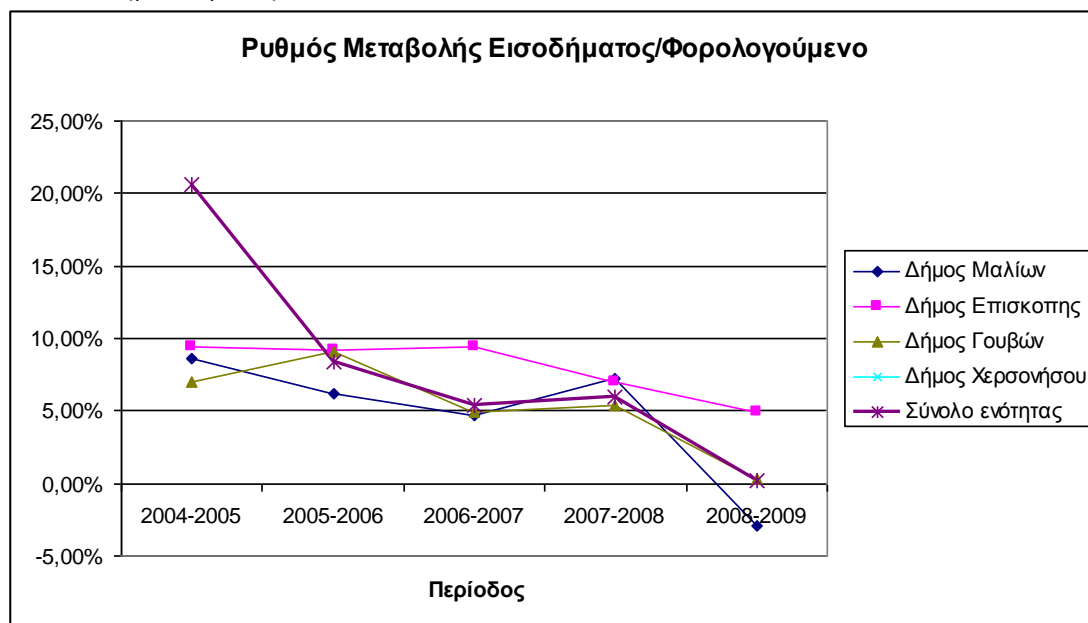
Διάγραμμα 8 Εισόδημα ανα φορολογούμενο των παλαιών Δήμων καθώς και του νέου Δήμου Χερσονήσου

¹ Οι Δήμοι Γουβών και Χερσονήσου στην παρακάτω επεξεργασία εμφανίζονται να έχουν ακριβώς τις ίδιες τιμές δεικτών, διότι έχουν τον ίδιο ταχυδρομικό κώδικα.



Πηγή: ΚΕΠΥΟ 2004-2009, ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 9 Μεταβολή δείκτη εισοδήματος ανα φορολογούμενο των παλαιών Δήμων καθώς και του νέου Δήμου Χερσονήσου



Πηγή: ΚΕΠΥΟ 2004-2009, ίδια επεξεργασία

Ενδιαφέρουσα είναι και η παρατήρηση των αντίστοιχων στοιχείων για τις έξι ομάδες επαγγελματιών που παρουσιάζονται στους πίνακες και τα διαγράμματα που ακολουθούν.

Πίνακας 35 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Μαλίων

Μέσο φορολογούμενο εισόδημα Δήμου Μαλίων							
Έτος		2004	2005	2006	2007	2008	2009
ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΕΣ	6.097	5.742	6.882	5.740	7.654	6.971
	ΕΜΠΟΡΟΙ- ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ- ΒΙΟΤΕΧΝΕΣ- ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΕΣ	15.436	17.592	18.491	19.222	20.212	18.495
	ΓΕΩΡΓΟΙ- ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ- ΑΛΙΕΙΣ- ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΕΣ ΔΑΣΩΝ	7.651	7.282	8.372	9.222	10.047	10.794
	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	8.244	8.606	9.060	9.517	10.011	10.384
	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	17.441	20.310	22.325	21.950	25.414	23.257
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ	10.020	9.773	10.862	11.636	12.843	12.989
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	10.129	10.819	11.604	12.092	12.915	12.692

Πίνακας 36 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Επισκοπής

Μέσο φορολογούμενο εισόδημα Δήμου Επισκοπής							
Έτος		2004	2005	2006	2007	2008	2009
ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΕΣ	2.495	2.281	2.257	3.270	2.992	2.986
	ΕΜΠΟΡΟΙ- ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ- ΒΙΟΤΕΧΝΕΣ- ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΕΣ	11.835	13.742	15.091	15.957	16.867	16.304
	ΓΕΩΡΓΟΙ- ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ- ΑΛΙΕΙΣ- ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΕΣ ΔΑΣΩΝ	6.333	7.011	7.817	7.870	9.071	9.517
	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	10.563	11.714	12.295	13.771	13.784	15.191
	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	16.624	16.061	16.728	16.632	17.823	23.562
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ	7.980	8.612	9.030	9.920	11.344	11.653
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	9.029	9.773	10.699	11.626	12.438	13.146

Πίνακας 37 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Γουβών και Χερσονήσου

Μέσο φορολογούμενο εισόδημα Δημών Γουβών και Χερσονήσου							
Έτος		2004	2005	2006	2007	2008	2009
ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΕΣ	5.061	4.186	5.822	5.931	6.124	7.995
	ΕΜΠΟΡΟΙ- ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ- ΒΙΟΤΕΧΝΕΣ- ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΕΣ	14.800	16.401	17.783	18.122	18.574	18.207
	ΓΕΩΡΓΟΙ- ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ- ΑΛΙΕΙΣ-	9.356	9.635	11.207	11.441	12.470	13.559

	ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΕΣ ΔΑΣΩΝ						
	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	8.872	9.534	10.329	11.121	11.572	11.725
	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	21.297	21.402	23.419	23.588	25.186	25.723
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ	11.167	11.532	12.464	13.305	14.608	15.621
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	10.838	11.476	12.720	13.261	13.825	14.149

Πίνακας 38 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για το σύνολο του νέου Δήμου Χερσονήσου

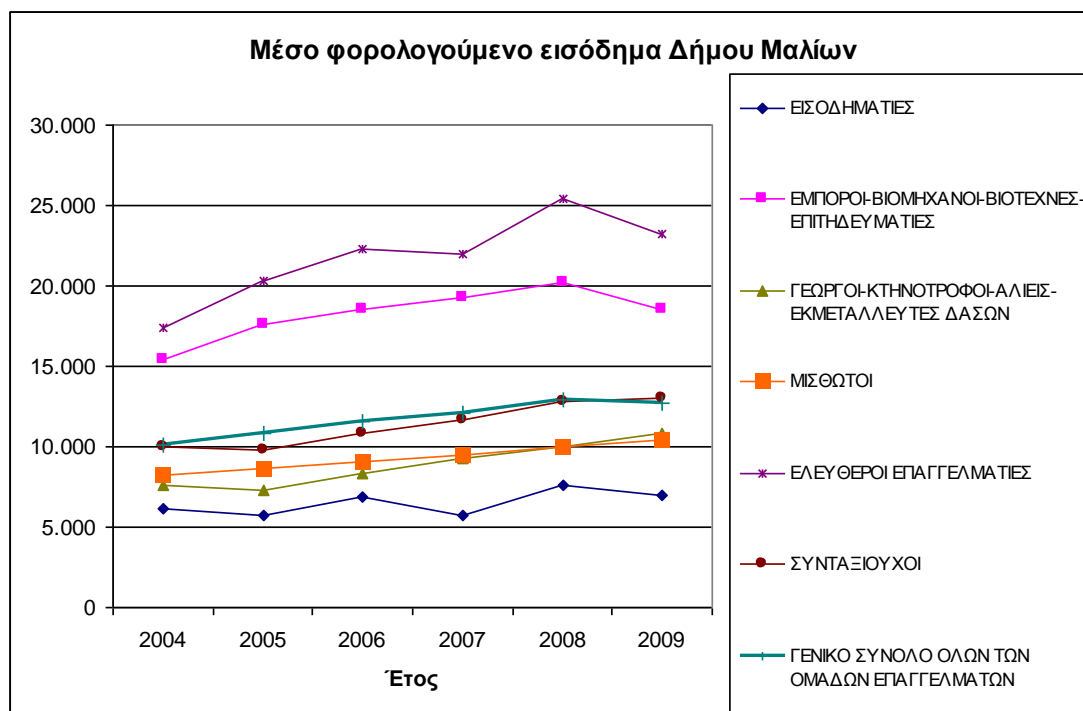
Μέσο φορολογούμενο εισόδημα νέου Δήμου Χερσονήσου							
Έτος		2004	2005	2006	2007	2008	2009
ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΕΣ	5.091	4.390	5.811	5.658	6.234	7.321
	ΕΜΠΟΡΟΙ- ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ- ΒΙΟΤΕΧΝΕΣ- ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΕΣ	14.764	16.539	17.779	18.250	18.853	18.145
	ΓΕΩΡΓΟΙ- ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ- ΑΛΙΕΙΣ- ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΕΣ ΔΑΣΩΝ	8.355	8.558	9.795	10.258	11.209	12.165
	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	8.898	9.528	10.227	10.988	11.402	11.711
	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	20.159	20.502	22.309	22.354	24.123	25.085
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ	10.117	10.411	11.281	12.131	13.468	14.128
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	10.440	11.106	12.200	12.785	13.444	13.684

Πηγή: ΚΕΠΥΟ 2004-2009, ίδια επεξεργασία

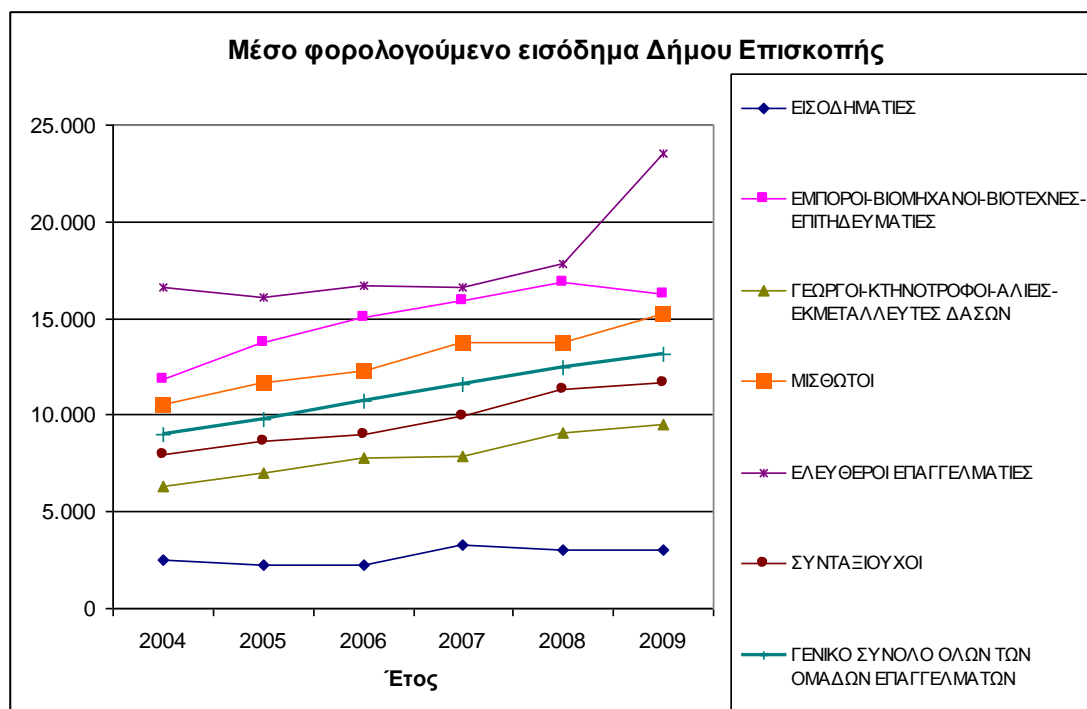
Όπως παρατηρούμε, το μέσο φορολογούμενο εισόδημα για το σύνολο των ομάδων επαγγελματιών παρουσιάζεται υψηλότερο στους παλαιούς Δήμους Γουβών και Χερσονήσου, όπως αναμενόταν, για τους ίδιους λόγους που αναφέραμε και προηγουμένως, με τους Δήμους Επισκοπής και Μαλίων να ακολουθούν. Είναι χαρακτηριστική και εδώ η διαχρονική αύξηση του επιπέδου εισοδήματος όσον αφορά τόσο το σύνολο των ομάδων επαγγελματιών αλλά και κάθε ομάδα ξεχωριστά σε όλες τις περιοχές αναφοράς. Μόνο την περίοδο 2004-2005 εμφανίζεται μια μείωση σε όλους τους Δήμους στην ομάδα των εισοδηματιών. Ειδικότερα όσον αφορά τις ομάδες επαγγελματιών ξεχωριστά, στις περισσότερες ομάδες οι διαφορές μεταξύ των χωρικών ενότητων είναι μικρές. Ωστόσο, συμπεραίνεται ότι οι ελεύθεροι επαγγελματίες των Δήμων Γουβών και Χερσονήσου αλλά και των Μαλίων έχουν τα υψηλότερα φορολογούμενα εισοδήματα μεταξύ των Δήμων που απαρτίζουν το νέο Δήμο Χερσονήσου. Αυτό συμβαίνει πιθανότατα διότι οι ελεύθεροι επαγγελματίες των περιοχών αυτών έχουν περισσότερες ευκαιρίες ενασχόλησης με τουριστικές κατα κύριο λόγο δραστηριότητες που τους αποφέρουν αυξημένα εισοδήματα.

Το ίδιο συμβαίνει και με την ομάδα των γεωργών-κτηνοτρόφων. Στην περίπτωση των εμπόρων και των βιοτεχνών-βιομηχάνων, τα Μάλια είναι αυτά που περνούν στην πρώτη θέση ακολουθούμενα από τις Γούβες και τη Χερσόνησο, γεγονός που οφείλεται στη δυναμική παρουσία του δευτερογενούς τομέα στην περιοχή.

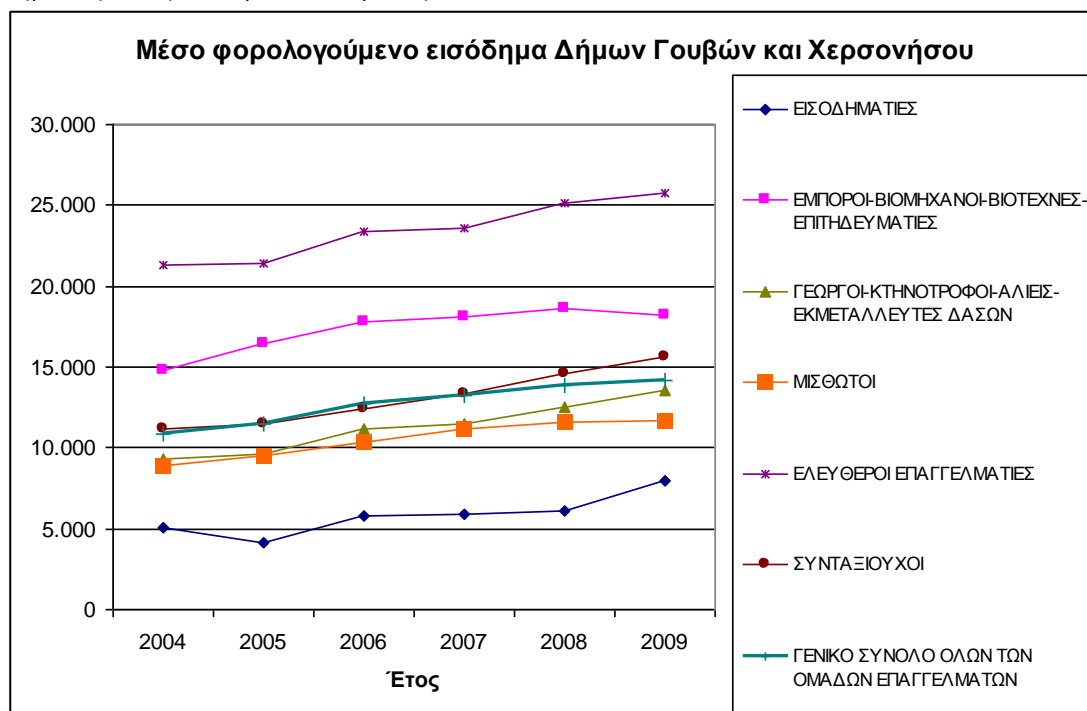
Διάγραμμα 10 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Μαλίων



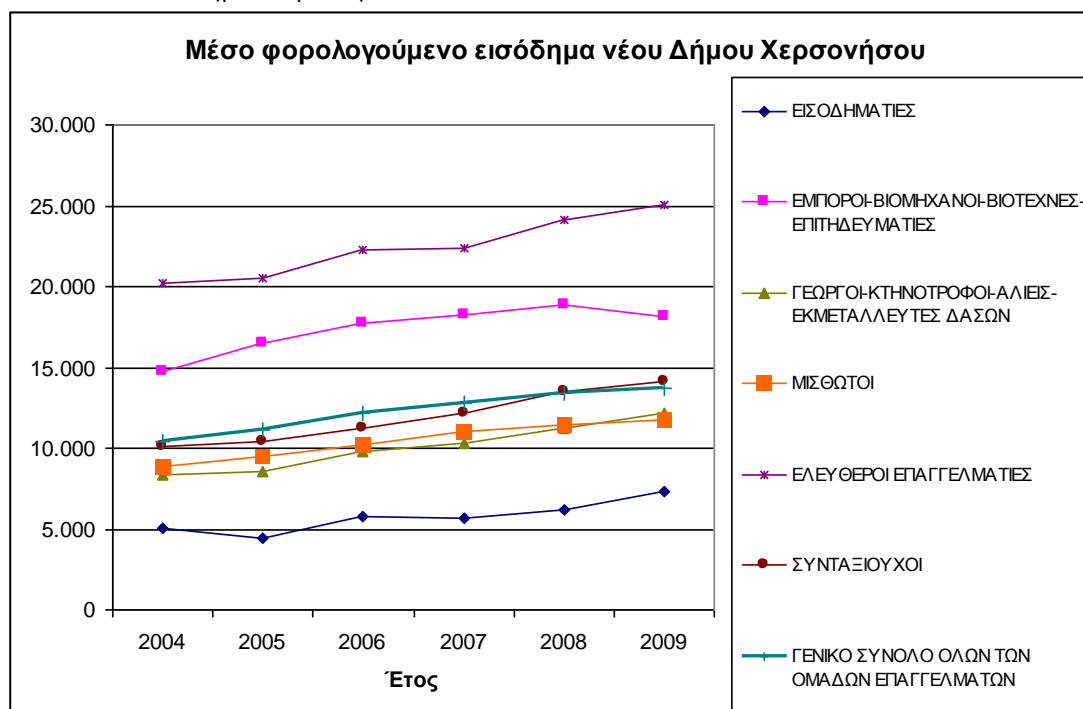
Διάγραμμα 11 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Επισκοπής



Διάγραμμα 12 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Γουβών και Χερσονήσου



Διάγραμμα 13 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για το σύνολο του νέου Δήμου Χερσονήσου



Πηγή: ΚΕΠΥΟ 2004-2009, ίδια επεξεργασία

Στην προσπάθεια να δοθεί μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της διαχρονικής μεταβολής του μέσου φορολογούμενου εισοδήματος ανα χωρική ενότητα σε κάθε ομάδα επαγγέλματος και να ενισχυθούν περαιτέρω τα προηγούμενα συμπεράσματα, παρακάτω ακολουθούν και οι αντίστοιχοι πίνακες με τα ποσοστά αύξησης ή μείωσης αντίστοιχα ανα χρονική περίοδο για τα έτη 2004-2009.

Πίνακας 39 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Μαλίων

Διαχρονική μεταβολή Μέσου φορολογούμενου εισοδήματος Δήμου Μαλίων						
Περίοδος		2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009
ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΕΣ	-5,8%	19,9%	-16,6%	33,4%	-8,9%
	ΕΜΠΟΡΟΙ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ-ΒΙΟΤΕΧΝΕΣ-ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΕΣ	14,0%	5,1%	4,0%	5,1%	-8,5%
	ΓΕΩΡΓΟΙ-ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ-ΑΛΙΕΙΣ-ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΕΣ ΔΑΣΩΝ	-4,8%	15,0%	10,2%	8,9%	7,4%

	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	4,4%	5,3%	5,0%	5,2%	3,7%
	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	16,4%	9,9%	-1,7%	15,8%	-8,5%
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ	-2,5%	11,1%	7,1%	10,4%	1,1%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ		6,8%	7,3%	4,2%	6,8%	-1,7%

Πίνακας 40 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Επισκοπής

Διαχρονική μεταβολή Μέσου φορολογούμενου εισοδήματος Δήμου Επισκοπής						
Περίοδος		2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009
ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΕΣ	-8,6%	-1,1%	44,9%	-8,5%	-0,2%
	ΕΜΠΟΡΟΙ- ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ- ΒΙΟΤΕΧΝΕΣ- ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΕΣ	16,1%	9,8%	5,7%	5,7%	-3,3%
	ΓΕΩΡΓΟΙ- ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ- ΑΛΙΕΙΣ- ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΕΣ ΔΑΣΩΝ	10,7%	11,5%	0,7%	15,3%	4,9%
	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	10,9%	5,0%	12,0%	0,1%	10,2%
	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	-3,4%	4,2%	-0,6%	7,2%	32,2%
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ	7,9%	4,8%	9,9%	14,4%	2,7%
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	8,2%	9,5%	8,7%	7,0%	5,7%

Πίνακας 41 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Γουβών και Χερσονήσου

Διαχρονική μεταβολή Μέσου φορολογούμενου εισοδήματος Δήμων Γουβών και Χερσονήσου						
Περίοδος		2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009
ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΕΣ	-17,3%	39,1%	1,9%	3,3%	30,6%
	ΕΜΠΟΡΟΙ- ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ- ΒΙΟΤΕΧΝΕΣ- ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΕΣ	10,8%	8,4%	1,9%	2,5%	-2,0%
	ΓΕΩΡΓΟΙ- ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ- ΑΛΙΕΙΣ- ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΕΣ ΔΑΣΩΝ	3,0%	16,3%	2,1%	9,0%	8,7%
	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	7,5%	8,3%	7,7%	4,1%	1,3%

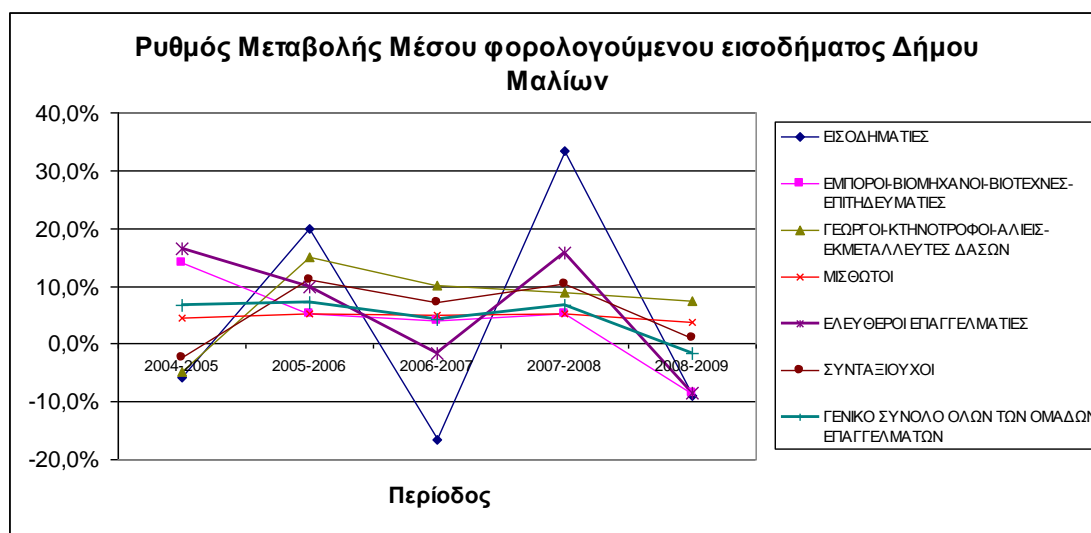
	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	0,5%	9,4%	0,7%	6,8%	2,1%
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ	3,3%	8,1%	6,7%	9,8%	6,9%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ		5,9%	10,8%	4,3%	4,3%	2,3%

Πίνακας 42 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για το νέο Δήμο Χερσονήσου

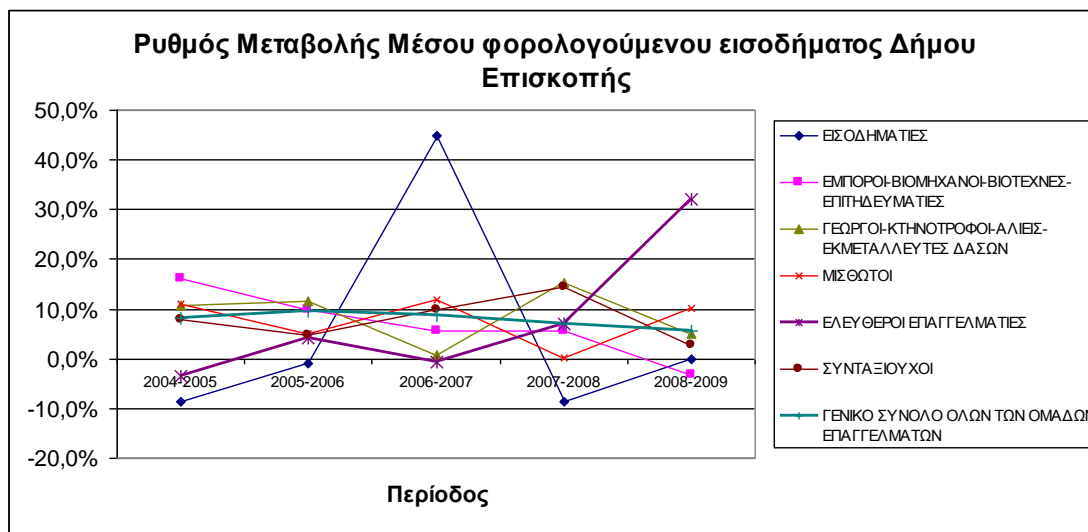
Διαχρονική μεταβολή Μέσου φορολογούμενου εισοδήματος νέου Δήμου Χερσονήσου						
Περίοδος		2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009
ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΕΣ	-13,8%	32,4%	-2,6%	10,2%	17,4%
	ΕΜΠΟΡΟΙ- ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ- ΒΙΟΤΕΧΝΕΣ- ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΕΣ	12,0%	7,5%	2,6%	3,3%	-3,8%
	ΓΕΩΡΓΟΙ- ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ- ΑΛΙΕΙΣ- ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΕΣ ΔΑΣΩΝ	2,4%	14,5%	4,7%	9,3%	8,5%
	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	7,1%	7,3%	7,4%	3,8%	2,7%
	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	1,7%	8,8%	0,2%	7,9%	4,0%
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ	2,9%	8,4%	7,5%	11,0%	4,9%
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ		6,4%	9,9%	4,8%	5,2%

Πηγή: ΚΕΠΥΟ 2004-2009, ίδια επεξεργασία

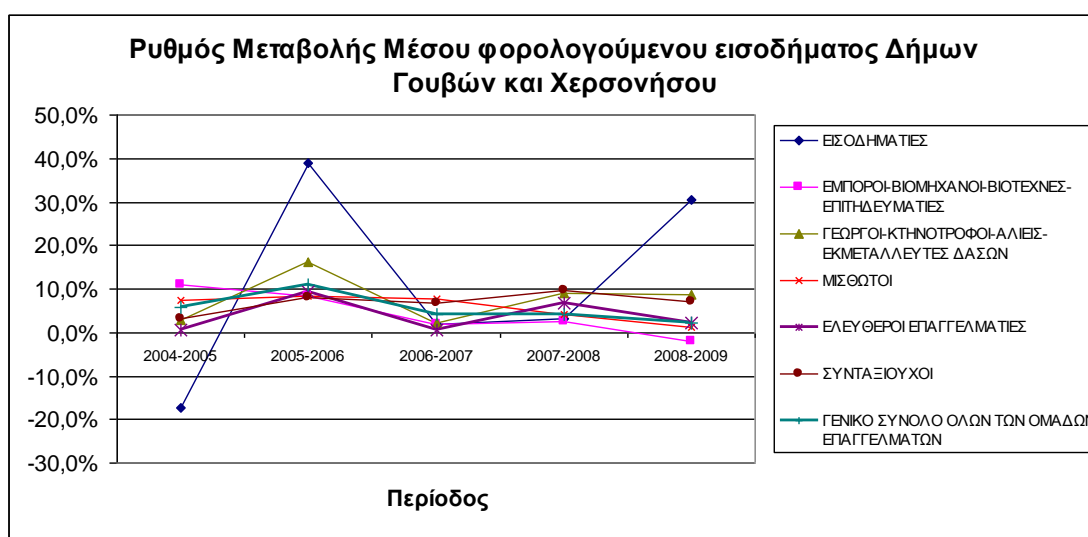
Διάγραμμα 14 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη ΔΕ Μαλίων



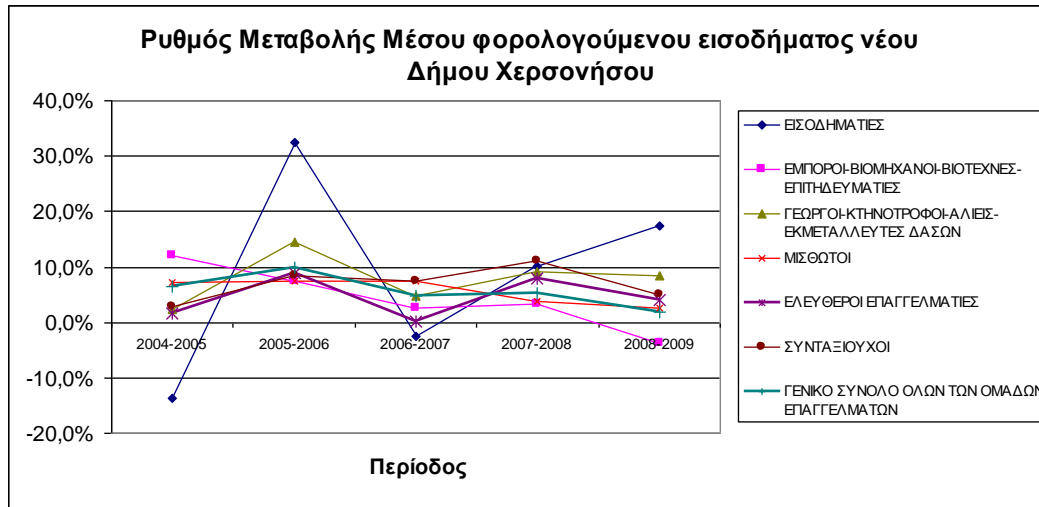
Διάγραμμα 15 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη ΔΕ Επισκοπής



Διάγραμμα 16 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη ΔΕ Γουβών και Χερσονήσου

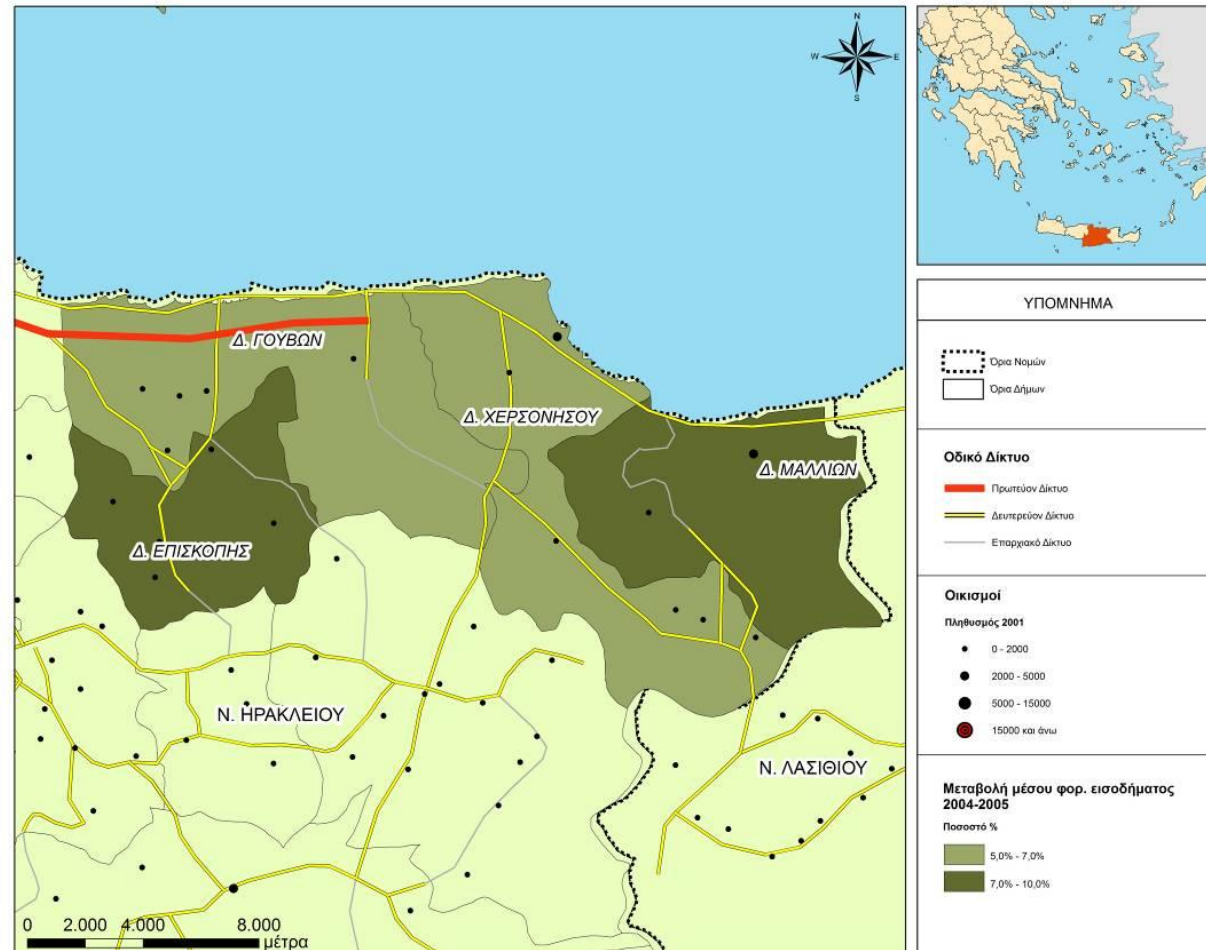


Διάγραμμα 17 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για το νέο Δήμο Χερσονήσου

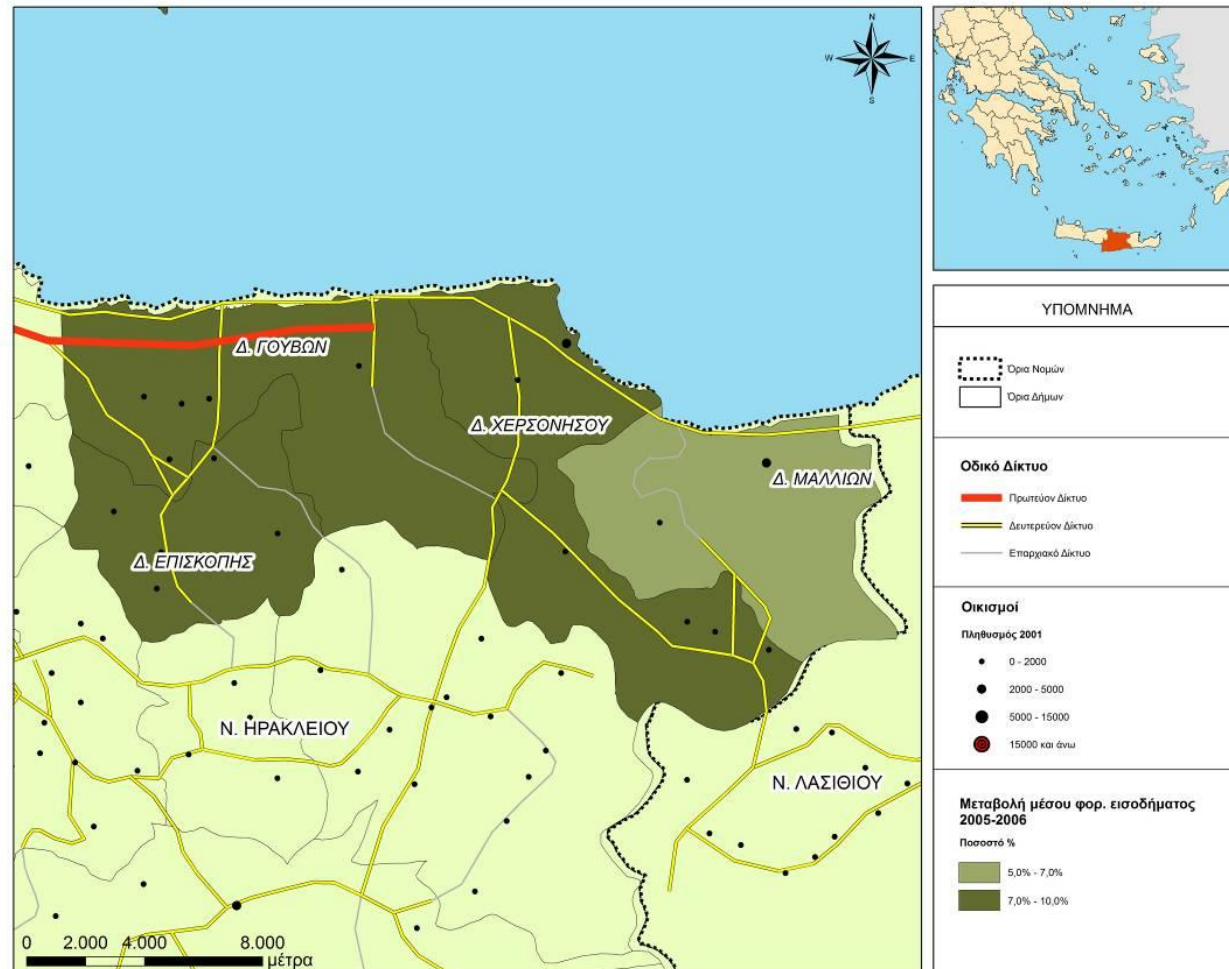


Πηγή: ΚΕΠΥΟ 2004-2009, ίδια επεξεργασία

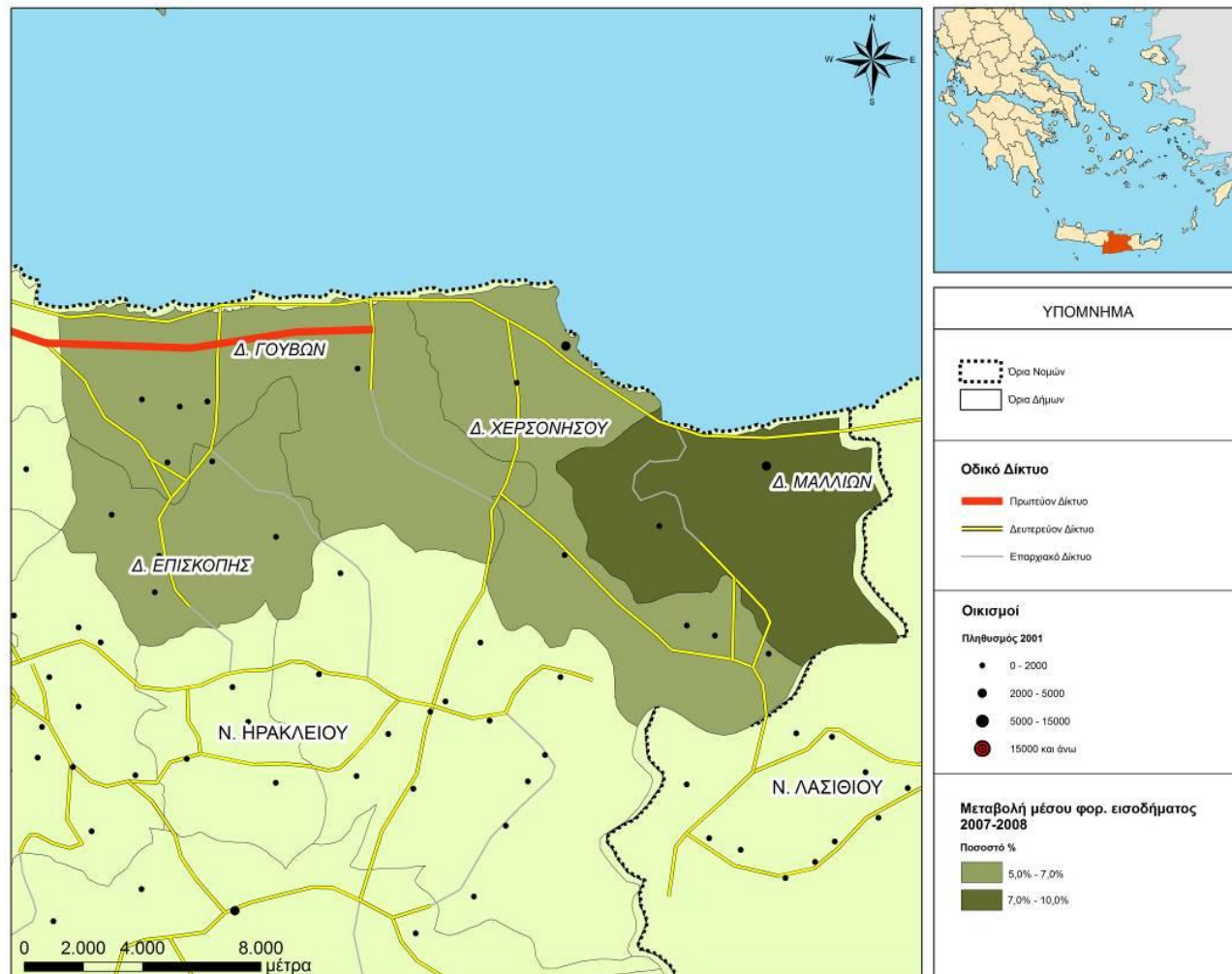
Χάρτης 8 Μεταβολή μέσου φορ. εισοδήματος για τα έτη 2004 – 2005



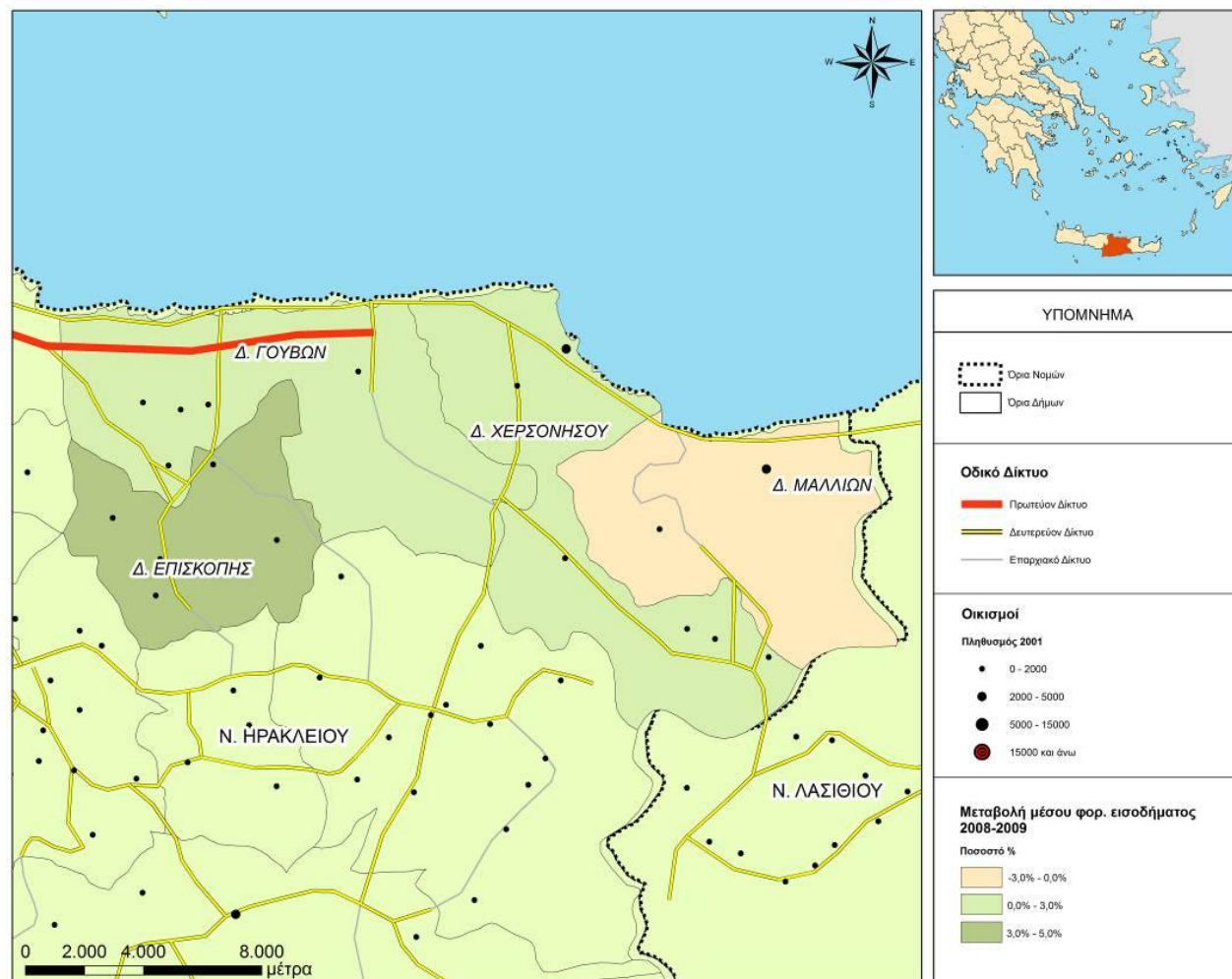
Χάρτης 9 Μεταβολή μέσου φορ. εισοδήματος για τα έτη 2005 – 2006



Χάρτης 10 Μεταβολή μέσου φορ. εισοδήματος για τα έτη 2007 – 2008



Χάρτης 11 Μεταβολή μέσου φορ. εισοδήματος για τα έτη 2008 – 2009



1.2 Βασικά οργανωτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του Δήμου

1.2.1 Οργάνωση υπηρεσιών του Δήμου

Κατά την σύσταση και λειτουργία του Καλλικρατικού Δήμου Χερσονήσου, εξεδόθη η με αριθμ. πρωτ. 1/03-01-2011 Απόφαση Δημάρχου Χερσονήσου περί ορισμού Αντιδημάρχων με θητεία από 01-01-2011 μέχρι 31-12-2012. Ελήφθησαν υπόψη το άρθρο 59 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης» και η υπ' αριθμ. 45892/11-08.2010 Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Πρωτοβάθμιοι και Δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης της χώρας με τον Ν.3852/2010 και αναλογική κατανομή πληθυσμού στις δημοτικές κοινότητες του άρθρου 2, παρ. 4 του Ν.3852/2010, ο οποίος δεν είναι δυνατόν να καταμεληθεί, λόγω ελλείπων στοιχείων τύπου εγκατάστασης». Βάσει των παραπάνω ορίστηκαν 5 Αντιδήμαρχοι ανά θεματική και γεωγραφική ενότητα. Συγκεκριμένα, Διοικητικών Θεμάτων, Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Διαφάνειας και Απασχόλησης, κατά τόπον Αντιδήμαρχο για την Δημοτική Ενότητα Γουβών. Αντιδήμαρχος Αγροτικής Παραγωγής, Κοινωνικών Θεμάτων και Εθελοντισμού, κατά τόπον Αντιδήμαρχο για την Δημοτική Ενότητα Επισκοπής. Αντιδήμαρχος Καθημερινότητας, Περιβάλλοντος, Καθαριότητας-Ανακύκλωσης και Πρασίνου, κατά τόπον Αντιδήμαρχο για την Δημοτική Ενότητα Μαλίων. Αντιδήμαρχος Τεχνικών Έργων, Χωροταξιακού Σχεδιασμού, Πολεοδομίας και Πολιτικής Προστασίας, κατά τόπον Αντιδήμαρχο για την Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου. Τέλος, Αντιδήμαρχος Οικονομικών Θεμάτων και Διαχείρισης Περιουσίας.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποτελείται από 27 Δημοτικούς Συμβούλους. (Συμπεριλαμβάνονται οι 5 Αντιδήμαρχοι, ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ).

Επιπλέον, η αιρετή οργανωτική δομή του Δήμου αποτελείται από 5μελή Συμβούλια για κάθε Δημοτική Κοινότητα. Με 3μελή Συμβούλια για κάθε Τοπική Κοινότητα. Κάθε 5μελές Συμβούλιο έχει Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο, ενώ κάθε 3μελές Συμβούλιο έχει μόνο Πρόεδρο. Επιπλέον, η αιρετή οργανωτική δομή του Δήμου αποτελείται κι από 6 εκπροσώπους μικρότερων πληθυσμιακά Τοπικών Κοινοτήτων.

Επίσης, με την υπ' αριθμ. 205/2011 Απόφαση του Δ.Σ ψηφίστηκε ο «Κανονισμός Λειτουργίας του Δημοτικού Συμβουλίου». Όργανα διοίκησης του Δήμου είναι το: Δημοτικό

Συμβούλιο, η Εκτελεστική Επιτροπή, η Οικονομική Επιτροπή, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής και ο Δήμαρχος.

Επίσης, αποφασίζεται ότι το Δημοτικό Συμβούλιο, για την εξυπηρέτηση του έργου του, συνιστά γνωμοδοτικές επιτροπές για την επεξεργασία και εισήγηση επί θεμάτων της αρμοδιότητάς του. Οι επιτροπές αυτές είναι :

- Μόνιμες γνωμοδοτικές επιτροπές, που ακολουθούν τη θητεία του Προεδρείου. Τέτοια ορίζεται η Επιτροπή Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής του Δήμου, η οποία γνωμοδοτεί σε θέματα του τομέα της, εφόσον παραπέμπονται σ' αυτήν από το Δημοτικό Συμβούλιο ή τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου.
- Ειδικές γνωμοδοτικές επιτροπές, που συνιστώνται ειδικά για να μελετήσουν και να εισηγηθούν συγκεκριμένα θέματα, που τους αναθέτει με απόφασή του το Δημοτικό Συμβούλιο.

Στο Δήμο συστήνονται οι ακόλουθες Επιτροπές:

1. Επιτροπή Τουριστικής Ανάπτυξης & Προβολής
2. Επιτροπή Σχεδίου Πόλης-Πολεοδομίας-Κυκλοφορίας
3. Επιτροπή Περιβάλλοντος
4. Επιτροπή Υγείας-Πρόνοιας
5. Επιτροπή Ονοματοθεσίας οδών και πλατειών
6. Επιτροπή Πρωτογενούς Τομέα
7. Επιτροπή Οικονομικών- Προϋπολογισμού- Αναπτυξιακών Θεμάτων- ΕΣΠΑ- Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
8. Επιτροπή Παιδείας-Νεολαίας-Πολιτισμού-Αθλητισμού
9. Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων-Δημοσίων Σχέσεων-Ενημέρωσης Δημοτών
10. Επιτροπή εθελοντισμού και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Η συγκρότηση των Επιτροπών αυτών γίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 70 του Ν.3582/2010 και του παρόντος άρθρου και η θητεία τους ακολουθεί τη θητεία του Προέδρου.

Οι επιτροπές αποτελούνται από επτά (7) έως δεκατρία (13) μέλη, τα οποία είναι Δημοτικοί Σύμβουλοι ή δημότες που ορίζονται από όλες τις δημοτικές παρατάξεις, υπάλληλοι της αρμόδιας διεύθυνσης του Δήμου καθώς και ιδιώτες εμπειρογνώμονες στα θέματα της

επιτροπής και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων της περιοχής. Στις επιτροπές προεδρεύει ο δημοτικός σύμβουλος που ορίζεται με την απόφαση της συγκρότησης.

Οι Επιτροπές μελετούν θέματα που παραπέμπει σε αυτές το Δημοτικό Συμβούλιο, ύστερα από πρόταση του Δημάρχου, ή ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 70 ν. 3582/2010 και εισηγούνται σχετικά στο Δημοτικό Συμβούλιο. Η ανάθεση μελετών σε επιτροπές δεν έχει την έννοια της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων του δημοτικού συμβουλίου. Οι επιτροπές αυτές εκτελούν προπαρασκευαστική και γνωμοδοτική εργασία.

Οι Επιτροπές διατυπώνουν την άποψή τους, με έκθεσή τους, στην οποία αναγράφονται και τυχόν διαφορετικές απόψεις που διαμορφώθηκαν σε αυτή. Η έκθεση υποβάλλεται εντός της τασσόμενης από το Δημοτικό Συμβούλιο, με την απόφαση παραπομπής, προθεσμίας. Εάν η Επιτροπή καθυστερήσει να υποβάλλει τη σχετική έκθεση, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί να εγγράψει το θέμα στην ημερήσια διάταξη και χωρίς την έκθεση της Επιτροπής. Στις ανωτέρω Επιτροπές εφόσον κριθεί αναγκαίο μπορεί να ορίζεται με απόφαση του Δημάρχου δημοτικός υπάλληλος για τη διοικητική υποστήριξη αυτής. Θέματα που εισάγει προς συζήτηση η Οικονομική ή η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, δεν παραπέμπονται σε επιτροπή.

Με την υπ' αριθμ. 83/2011 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου συστήθηκε η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 76 του Ν.3852/2010.

Με το άρθρο 77 του Ν. 3852/2010 προβλέπεται η θεσμοθέτηση του Συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης. Με το νέο αυτό θεσμό εισάγεται στην τοπική αυτοδιοίκηση η δυνατότητα διαμεσολαβητικής επίλυσης των προβλημάτων που ανακύπτουν από την κακοδιοίκηση - αυθαιρεσία των οργάνων, των δημοτικών υπηρεσιών και οργανισμών. Πρόκειται για θεσμό ανάλογο με το “δημοτικό συνήγορο του πολίτη”, που - εδώ και δεκαετίες – λειτουργεί σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες της δυτικής αλλά και της ανατολικής Ευρώπης.

Ο Δήμος Χερσονήσου εξέλεξε πρώτος, με την υπ' αριθμ. 67/2011 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, σε επίπεδο Κρήτης, με τη διαδικασία και τη νομιμοποίηση που ορίζει ο νόμος τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης.

Με την υπ' αριθμ. 145 Απόφαση από το Πρακτικό 8/12-04-2011 της τακτικής συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου με θέμα: « Ψήφιση του Ο.Ε.Υ του Δήμου Χερσονήσου (άρθρο 10 παρ. 2 Ν.3584/2007)» εγκρίθηκε και ψηφίστηκε ο νέος Ο.Ε.Υ του Δήμου Χερσονήσου. Εν συνεχεία με την υπ' αριθμ. 5076 Απόφαση Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης (Φ.Ε.Κ Β 1827/16-08-2011 Τεύχος Β), εγκρίθηκε ο νέος Οργανισμός Εσωτερικής Επικοινωνίας του καλλικρατικού Δήμου Χερσονήσου. Το Οργανόγραμμα του Δήμου βάσει του νέου Ο.Ε.Υ απεικονίζεται παρακάτω.

Στον νέο Ο.Ε.Υ περιλαμβάνονται: Θέση Γενικού Γραμματέα, 4 Αυτοτελή Γραφεία, το Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και η Νομική Υπηρεσία που υπάγονται στον Δήμαρχο. 1 Επιτελική Υπηρεσία, το Αυτοτελές Γραφείο Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου και 5 Διευθύνσεις.

Διοίκηση – Εποπτεία – Συντονισμός

- Ο Δήμος διοικείται από το Δήμαρχο , το Δημοτικό Συμβούλιο, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής και την Εκτελεστική Επιτροπή. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις.
- Όργανα διοίκησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, των Δημοτικών Κοινοτήτων και των Τοπικών Κοινοτήτων του Δήμου είναι, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας ή το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του συμβουλίου της Τοπικής Κοινότητας (ή ο Εκπρόσωπος της Τοπικής Κοινότητας) αντίστοιχα. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις.
- Ο Δήμαρχος υποστηρίζεται στα διοικητικά του καθήκοντά του από τον Γενικό Γραμματέα, ο οποίος υλοποιεί τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφασή του. Οι αρμοδιότητες αυτές είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν ιδίως την εποπτεία και τον έλεγχο των δημοτικών υπηρεσιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των περιοδικών στόχων και προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.
- Το Δήμαρχο επικουρούν οι Αντιδήμαρχοι που ορίζει ο Δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην (π.χ άσκηση εποπτείας συγκεκριμένων δημοτικών υπηρεσιών) και κατά τόπο (εποπτεία αποκεντρωμένων υπηρεσιών και ζητημάτων που αφορούν συγκεκριμένες Δημοτικές ενότητες).

- Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες στις έδρες των Δημοτικών ενοτήτων εποπτεύονται συνολικά από τον αντίστοιχο Αντιδήμαρχο που ορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Κάθε αποκεντρωμένη υπηρεσία υπάγεται διοικητικά και ακολουθεί κατά την άσκηση των θεματικών αρμοδιοτήτων της, τις οδηγίες και κατευθύνσεις της αντίστοιχης υπερκείμενης θεματικής διοικητικής ενότητας (π.χ. το αποκεντρωμένο Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων διοικείται και ακολουθεί τις οδηγίες και τα πρότυπα που ορίζει η κεντρική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών).
- Όλες οι υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με το Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Εσωτερικού Ελέγχου κατά το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, των ετησίων προγραμμάτων και γενικά των προγραμμάτων δράσης του Δήμου.
- Όλες οι κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με τα αποκεντρωμένα Γραφεία Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη προκειμένου αυτά (α) να ενημερώνουν και να πληροφορούν τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες, (β) να παραλαμβάνουν αιτήσεις πολιτών για τη διεκπεραίωση υποθέσεών τους από τις κεντρικές υπηρεσίες και να διαβιβάζουν πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους δημοτική υπηρεσία και (γ) να παραλαμβάνουν από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και να μεριμνούν για την παράδοσή τους στους πολίτες.
- Ο Δήμαρχος ή ο Γενικός Γραμματέας δύναται να συγκαλεί περιοδικά ή κατά περίπτωση Συντονιστικά Συμβούλια στα οποία μετέχουν με εκπροσώπους τους το σύνολο ή μέρος (ανάλογα με ομοιογενή θεματικά αντικείμενα) των υπηρεσιών του Δήμου. Παράλληλα, και για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης του έργου του Δήμου, είναι δυνατός ο ορισμός, με απόφαση του Δημάρχου :
 - (α) Μόνιμων ή κατά περίπτωση διατμηματικών επιτροπών ή ομάδων εργασίας για την επεξεργασία ζητημάτων που αφορούν περισσότερες διοικητικές ενότητες του Δήμου.
 - (β) Ομάδων διοίκησης έργου ή προγράμματος.
 - (γ) Συντονιστών (project managers) για την εκτέλεση έργων ή προγραμμάτων με αξιοποίηση προσωπικού και από διάφορες διοικητικές ενότητες.
 - (δ) Υπαλλήλων – συνδέσμων μεταξύ διοικητικών ενοτήτων με ισχυρή αλληλεξάρτηση.

Αρμοδιότητες Προϊσταμένων Διοικητικών Ενότητων

- Ο Προϊστάμενος μιας διοικητικής ενότητας (Διεύθυνσης, Τμήματος, Αυτοτελούς Τμήματος ή Αυτοτελούς Γραφείου) ευθύνεται έναντι του αμέσως υπερκείμενου διοικητικού επιπέδου για την αποτελεσματική και αποδοτική εκτέλεση των λειτουργιών της ενότητας, προγραμματίζοντας, οργανώνοντας, συντονίζοντας και ελέγχοντας τις επί μέρους δραστηριότητες, έτσι ώστε να εκπληρώνονται οι περιοδικοί στόχοι του Δήμου με βάση τα αντίστοιχα προγράμματα δράσης. Ειδικότερα ο προϊστάμενος της διοικητικής ενότητας:
- Διατυπώνει σε συνεργασία με το ιεραρχικά ανώτερο διοικητικό επίπεδο και Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Εσωτερικού Ελέγχου, τους στόχους και τα προγράμματα δράσης της διοικητικής ενότητας καθώς και τους αντίστοιχους προϋπολογισμούς, σε συνεργασία με τις Οικονομικές Υπηρεσίες.
- Φροντίζει για την υλοποίηση των κατά περίπτωση αποφάσεων των ιεραρχικά ανωτέρων διοικητικών επιπέδων.
- Υπογράφει τα σχετικά έγγραφα για τις αποφάσεις που αποκεντρώνονται στον υπηρεσιακό μηχανισμό μετά από εξουσιοδότηση του Δημάρχου.
- Μεριμνά για την στελέχωση, την οργάνωση, τον συντονισμό και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων της διοικητικής ενότητας με τρόπο ώστε να υλοποιούνται αποτελεσματικά τα προγράμματα δράσης και οι κατά περίπτωση αποφάσεις ή εντολές.
- Μεριμνά για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δράσης της διοικητικής ενότητας, τη βελτίωση της απόδοσης του ανθρώπινου δυναμικού και των τεχνικών μέσων, την καλύτερη εξυπηρέτηση του δημότη και την καλύτερη ανταπόκριση της ενότητας στις τοπικές ανάγκες.
- Εποπτεύει, αξιολογεί και κατευθύνει το προσωπικό της διοικητικής ενότητας, μεριμνώντας για την ανάπτυξη και επιμόρφωσή του, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και τη διατήρηση αρμονικών εργασιακών σχέσεων.
- Ετοιμάζει τους περιοδικούς απολογισμούς των προγραμμάτων δράσεις της διοικητικής ενότητας και τους αντίστοιχους οικονομικούς απολογισμούς σε συνεργασία με τις οικονομικές υπηρεσίες.
- Παραλαμβάνει την αλληλογραφία που σχετίζεται με τις αρμοδιότητες της διοικητικής μονάδας του, την χαρακτηρίζει και την διανέμει στις αρμόδιες

υπηρεσιακές μονάδες ή υπαλλήλους παρέχοντας τις αναγκαίες οδηγίες για τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν.

- Εισηγείται για θέματα αρμοδιότητας της διοικητικής ενότητας προς τον προϊστάμενο του ανώτερου ιεραρχικά επιπέδου και τα αρμόδια πολιτικά όργανα και παρίσταται, εφόσον απαιτηθεί, στις συνεδριάσεις συλλογικών οργάνων και επιτροπών.
- Έχει το δικαίωμα τροποποίησης ή απόρριψης των υπηρεσιακών εισηγήσεων των κατώτερων ιεραρχικά επιπέδων με ενυπόγραφη πάντοτε σημείωση του στα σχετικά έγγραφα και παράλληλη υποχρέωση έγκαιρης και αιτιολογημένης ενημέρωσης του ανώτερου ιεραρχικά επιπέδου.
- Έχει την ευθύνη ελέγχου και θεώρησης όλων των εγγράφων των υπαλλήλων της διοικητικής ενότητας που εποπτεύει.
- Δέχεται τους πολίτες και παρέχει τις αναγκαίες διευκρινήσεις σε περιπτώσεις παραπόνων και διαφορών σχετικών με τις υπηρεσίες που εποπτεύει. Εισηγείται συστήματα ενημέρωσης των δημοτών σχετικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους έναντι του Δήμου.
- Συνεργάζεται με προϊσταμένους άλλων διοικητικών ενότητων του Δήμου ή των νομικών προσώπων του για τον συντονισμό και την ολοκλήρωση των λειτουργιών του Δήμου.
- Συνεργάζεται με φορείς εκτός Δήμου που σχετίζονται με τις λειτουργίες της διοικητικής ενότητας.
- Είναι υπεύθυνος για την νομιμότητα των ενεργειών της διοικητικής μονάδας του.
- Παρακολουθεί τη νομοθεσία, τις εξελίξεις της επιστήμης και τεχνολογίας και τις εξελίξεις στον τοπικό, ελληνικό και διεθνές περιβάλλον, που έχουν σχέση με τις λειτουργίες της διοικητικής ενότητας. Ενημερώνει το προσωπικό και μεριμνά για την τήρηση των νομικών διατάξεων, την εφαρμογή καινοτομιών και την προσαρμογή της λειτουργίας της διοικητικής ενότητας στις εξελίξεις του εξωτερικού περιβάλλοντος.

1.2.1.1 Αρμοδιότητες κεντρικών υπηρεσιών (απευθείας υπαγόμενες στο Δήμαρχο)

Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα

- Παρέχει οδηγίες, δίνει κατευθύνσεις και, γενικότερα, συντονίζει τις υπηρεσίες του Δήμου κατά την άσκηση του έργου τους, σε συνεργασία με τους αντίστοιχους προϊσταμένους.
- Μεριμνά για την επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των θεμάτων που είναι προς συζήτηση ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου, της Οικονομικής Επιτροπής, της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής και της Εκτελεστικής Επιτροπής σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη ή έχουν ήδη συζητηθεί σε αυτά, καθώς και να τα υποστηρίζει ενώπιον των ανωτέρω οργάνων, εφόσον κρίνεται απαραίτητο από τον Πρόεδρό τους.
- Παρακολουθεί τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου, της Οικονομικής Επιτροπής, της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής και της Εκτελεστικής Επιτροπής από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου.
- Συμμετέχει στις διαδικασίες κατάρτισης του Επιχειρησιακού Σχεδίου και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης του Δήμου και παρακολουθεί την επίτευξη των περιοδικών στόχων και την υλοποίηση των αντίστοιχων προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.
- Μεριμνά για την έγκαιρη ετοιμασία των περιοδικών απολογισμών δράσης του Δήμου σύμφωνα προς τα αντίστοιχα προγράμματα ή τις συγκεκριμένες αποφάσεις και ενημερώνει σχετικά την Εκτελεστική Επιτροπή.
- Οργανώνει κάθε νέα υπηρεσία που δημιουργείται στο Δήμο και μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικής δράσης των υπηρεσιών του Δήμου, την προσαρμογή της λειτουργίας τους στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και τη βελτίωση της απόδοσης του στελεχικού δυναμικού και των τεχνικών μέσων του Δήμου
- Δύναται να συγκαλεί περιοδικά ή κατά περίπτωση Συντονιστικά Συμβούλια στα οποία μετέχουν με εκπροσώπους τους το σύνολο ή μέρος (ανάλογα με ομοιογενή θεματικά αντικείμενα) των υπηρεσιών του Δήμου.
- Παρακολουθεί τις δραστηριότητες των νομικών προσώπων του Δήμου και συνεργάζεται με τις διοικήσεις τους, ώστε να εξασφαλίζεται η εναρμόνιση των αποτελεσμάτων από την δραστηριοποίησή τους προς τους στόχους του Δήμου.
- Υπογράφει τις αποφάσεις χορήγησης αδειών με ή χωρίς αποδοχές και μετακίνησης εκτός έδρας στο εσωτερικό και εξωτερικό των υπαλλήλων του Δήμου, καθώς κι όλα τα έγγραφα σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος.

Αρμοδιότητες Ιδιαίτερου Γραφείου Δημάρχου

- Προγραμματίζει, οργανώνει και ρυθμίζει τις συναντήσεις του Δημάρχου.
- Διεξάγει και διεκπεραιώνει την προσωπική αλληλογραφία του Δημάρχου και τηρεί το πρωτόκολλο και το αρχείο αυτής.
- Τηρεί αρχείο των κάθε είδους αποφάσεων του Δήμου προς χρήση του Δημάρχου, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Δημάρχου.
- Παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τους κατέχοντες θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών.

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Γραφείου Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

- Σχεδιάζει και εισηγείται τη επικοινωνιακή πολιτική για την προώθηση της αποστολής και των στόχων του Δήμου και αντίστοιχα σχεδιάζει, εισηγείται και προωθεί την εφαρμογή των προγραμμάτων των ενεργειών που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της επικοινωνιακής πολιτικής.
- Οργανώνει και υλοποιεί κάθε είδους εκδηλώσεις του Δήμου καθώς και προγράμματα προβολής του έργου και των υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος.
- Σχεδιάζει, εισηγείται και εφαρμόζει προγράμματα ενημέρωσης των πολιτών για τις επιδιώξεις, στόχους και υπηρεσίες του Δήμου με γενικό στόχο τη δραστηριοποίηση των πολιτών για την προώθηση των τοπικών συμφερόντων.
- Παρακολουθεί συστηματικά τα δημοσιεύματα (έντυπα και ηλεκτρονικά) σχετικά με τις δραστηριότητες του Δήμου και ενημερώνει σχετικά τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου. Τηρεί αρχείο των δημοσιεύσεων καθώς και των σχετικών απαντήσεων του Δήμου.
- Διαχειρίζεται τις σχέσεις του Δήμου με τον ηλεκτρονικό και έντυπο τύπο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και επιμελείται των δημοσιευμάτων και των δελτίων τύπου του Δήμου.
- Επιμελείται των ενημερωτικών εκδόσεων ή εκπομπών του Δήμου στα ΜΜΕ.

Αρμοδιότητες Νομικής Υπηρεσίας

Της νομικής υπηρεσίας προΐσταται δικηγόρος από τους ήδη υπηρετούντες ο οποίος συντονίζει και εποπτεύει τις εργασίες τους.

A. Γραφείο Δικηγόρων

- Παρέχει νομικές συμβουλές και γνωμοδοτήσεις προς τα πολιτικά όργανα διοίκησης του Δήμου διασφαλίζοντας το νομότυπο των πράξεων του Δήμου.
- Παρέχει νομικές συμβουλές και κατευθύνσεις προς τις επί μέρους υπηρεσίες του Δήμου, καθώς και στα ιδρύματα και στα άλλα νομικά πρόσωπα του Δήμου, για την διασφάλιση του νομότυπου των δράσεων τους.
- Επεξεργάζεται και γνωμοδοτεί για πράξεις της δημόσιας διοίκησης που αφορούν το Δήμο.
- Επεξεργάζεται και ελέγχει νομικά όλες τις συμβάσεις που συνάπτει ο Δήμος με τρίτους, καθώς και τις προκηρύξεις του Δήμου για την ανάθεση έργων , προμηθειών και υπηρεσιών σε τρίτους.
- Εκπροσωπεί τον Δήμο σε νομικές υποθέσεις εντός και εκτός των Δικαστηρίων και των Διοικητικών Αρχών, για την προάσπιση των συμφερόντων του Δήμου.
- Παρακολουθεί την σχετική νομοθεσία και νομολογία, τηρεί και επικαιροποιεί αρχείο με τις νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις που ενδιαφέρουν το Δήμο.
- Ως προς την υποχρέωση των υπαλλήλων και των οργάνων του Δήμου, για άμεση παροχή προς τη Νομική Υπηρεσία των πληροφοριών και στοιχείων, τα οποία προσφέρονται για την υποστήριξη των δικαιωμάτων του Δήμου ή απόκρουση των κατ' αυτού αξιώσεων τρίτων και την έγκαιρη υπόδειξη των μαρτύρων έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Ν 3086/2002 άρθρο 22 (Οργανισμός ΝΣΚ υποχρέωση συνδρομής- παροχής εγγράφων – μάρτυρες)
- Στη Νομική Υπηρεσία μπορεί να πραγματοποιείται άσκηση τριών ασκούμενων δικηγόρων, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Η επιλογή των ασκούμενων δικηγόρων γίνεται με εισήγηση του προϊσταμένου της Νομικής Υπηρεσίας και Πράξη του Δημάρχου. Ο Δήμαρχος χορηγεί και το πιστοποιητικό για την άσκησή τους. Στους ασκούμενους δικηγόρους καταβάλλονται πάγια μηνιαία έξοδα κίνησης, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα για του ασκούμενους δικηγόρους στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

B. Γραμματεία

- Φροντίζει για την παραλαβή, πρωτοκόλληση, συσχέτιση και διεκπεραίωση των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων.

- Τηρεί βιβλίο ειδικού πρωτοκόλλου, αλληλογραφίας αρχειοθέτησης και ημερολόγιο δικαστηρίων.
- Φυλάσσει τα δικόγραφα σε φακέλους δικογραφιών και τηρεί το αναγκαίο αρχείο δικογράφων, εγγράφων εισερχομένων και εξερχομένων για τις ανάγκες της Νομικής Υπηρεσίας.
- Δακτυλογραφεί τα δικόγραφα και διεκπεραιώνει γενικά την αλληλογραφία της Νομικής Υπηρεσίας.
- Συσχετίζει μεταξύ τους τα έγγραφα και ενημερώνει τους σχετικούς φακέλους.

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Γραφείου Διαφάνειας

- Σχεδιάζει, ενημερώνει τις δημοτικές υπηρεσίες και μεριμνά για την εφαρμογή κάθε είδους διαδικασίας και ενέργειας που διασφαλίζουν την διαφάνεια στις σχέσεις του δήμου προς τρίτους. Προς τούτο χρησιμοποιεί κάθε πρόσφορο μέσο και κυρίως τις κατάλληλες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ).
- Μεριμνά για την εξασφάλιση της έγκαιρης πρόσβασης από κάθε ενδιαφερόμενο σε πληροφορίες που έχουν σχέση με τις προκηρύξεις του Δήμου για την εκτέλεση έργων και την προμήθεια υλικών και υπηρεσιών, σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες.
- Μεριμνά για την εξασφάλιση της πρόσβασης των δημοτών και κάθε τρίτου σε πληροφορίες που έχουν σχέση με την δομή, την οργάνωση και τις αρμοδιότητες των δημοτικών υπηρεσιών, καθώς και τους κανονισμούς τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις παροχής από το Δήμο υπηρεσιών στους δημότες.
- Μεριμνά για την εφαρμογή της νομοθεσίας σε θέματα ανάθεσης από το Δήμο της εκτέλεσης έργων και της προμήθειας υλικών και υπηρεσιών.
- Μεριμνά για την έγκαιρη πληροφόρηση των δημοτών για κάθε είδους προγράμματα και δράσεις που σχεδιάζει ο Δήμος και απευθύνονται στους δημότες και μεριμνά για την εξασφάλιση της αρχής της ίσης πρόσβασης των δημοτών στις δραστηριότητες αυτές.
- Υποδέχεται υποδείξεις, προτάσεις και παράπονα των δημοτών και τους ενημερώνει για τα δικαιώματά τους και τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους. Μεριμνά επίσης για τον εφοδιασμό τους με τα απαραίτητα πληροφοριακά στοιχεία και έντυπα.

- Μεριμνά για την πληροφόρηση των δημοτών σχετικά με απολογιστικά στοιχεία που αφορούν εκπλήρωση στόχων, ολοκλήρωση προγραμμάτων και έργων που αναλαμβάνει και προωθεί ο Δήμος.
- Σχεδιάζει ειδικά προγράμματα πληροφόρησης των δημοτών για την εξέλιξη και υλοποίηση των δραστηριοτήτων του Δήμου και μεριμνά για την πραγματοποίησή τους.
- Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την έκδοση και διακίνηση, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή:
 - (α) Χάρτας Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων δημοτών και κατοίκων,
 - (β) Οδηγού του Δημότη για τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Δήμου,
 - (γ) Κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και Κανονισμού Διαβούλευσης.
- Μεριμνά για την τήρηση μητρώου πολιτών προς τους οποίους ο Δήμος προσφέρει συγκεκριμένες υπηρεσίες.
- Μεριμνά για την εφαρμογή διαδικασιών διαβούλευσης για αποφάσεις και ζητήματα που αφορούν το Δήμο.
- Λειτουργεί τηλεφωνικές γραμμές επικοινωνίας πολιτών με το Δήμο για την υποδοχή παραπόνων ή παροχή διοικητικών πληροφοριών προς τους πολίτες.

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Γραφείου Διοικητικής Βοήθειας

- Σχεδιάζει και εφαρμόζει συστήματα και διαδικασίες για την εξυπηρέτηση των δημοτών που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα ΚΕΠ και χρειάζονται να έλθουν σε επαφή με τις επιμέρους υπηρεσίες για συγκεκριμένες ανάγκες τους.
- Μεριμνά για τη δημιουργία και την αποτελεσματική λειτουργία δικτύων εθελοντών που αναλαμβάνουν την εξυπηρέτηση των ανωτέρω δημοτών για την εκτέλεση των δοσοληψιών τους με τις δημοτικές υπηρεσίες και τα ΚΕΠ για λογαριασμό τους.
- Δέχεται αιτήματα των ανωτέρω δημοτών με βάση τις σχετικές διαδικασίες και μεριμνά για την ικανοποίησή τους, με την αξιοποίηση τόσο των υπαλλήλων του Γραφείου όσο και των δικτύων εθελοντών.
- Συνεργάζεται με τα αρμόδια ΚΕΠ για την διεκπεραίωση υποθέσεων των ανωτέρω δημοτών σε ζητήματα αρμοδιότητας των ΚΕΠ.

- Σχεδιάζει και προωθεί κάθε άλλη σχετική ενέργεια για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών με αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα ΚΕΠ.

Αρμοδιότητες Γραφείου Απασχόλησης και Τουρισμού

Αρμοδιότητες σε θέματα Απασχόλησης

- Σχεδιάζει, εισηγείται την εφαρμογή και εφαρμόζει τοπικά προγράμματα δράσης και τοπικές πρωτοβουλίες ή συμμετέχει σε ανάλογες δράσεις και πρωτοβουλίες, για την προώθηση και διεύρυνση της απασχόλησης στην περιοχή του Δήμου.
- Μεριμνά για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής κατάρτισης προωθώντας την ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης σε συνεργασία και με το Τμήμα Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Πολιτισμού της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού και με τη Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης και Απασχόλησης της αντίστοιχης Περιφέρειας και λαμβάνοντας υπόψη τις προγραμματικές επιλογές για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης του περιφερειακού προγράμματος δια βίου μάθησης.
- Μεριμνά για την απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής του Δήμου με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων προς τους ανέργους και την προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Μεριμνά για τη δημιουργία και λειτουργία μηχανισμών ενημέρωσης των ανέργων για τις ευκαιρίες απασχόλησης στην περιοχή.

Αρμοδιότητες σε θέματα Τουρισμού

- Τηρεί μητρώα και στοιχεία που αφορούν την υφιστάμενη κατάσταση του τουρισμού στην περιοχή του Δήμου.
- Σχεδιάζει και εισηγείται προγράμματα δράσεων παρέμβασης του Δήμου για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή και την αναβάθμιση των παρεχομένων τουριστικών υπηρεσιών, σε συνεργασία με τους τουριστικούς επαγγελματικούς φορείς της περιοχής. Μεριμνά για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών.
- Μεριμνά για το σχεδιασμό και την πραγματοποίηση προγραμμάτων τουριστικής προβολής της περιοχής του Δήμου (π.χ. παραγωγή τουριστικού υλικού και εκδόσεις πρακτικών οδηγιών για τους ταξιδιώτες, συμμετοχή σε εκθέσεις τουρισμού,

δημιουργία δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλες περιοχές εντός και εκτός της χώρας κλπ).

- Μερικώς για την εφαρμογή μηχανισμών ενημέρωσης / πληροφόρησης των επισκεπτών της περιοχής.

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Εσωτερικού Ελέγχου

Αρμοδιότητες μελετών και έρευνας

- Συγκεντρώνει, επεξεργάζεται, τεκμηριώνει και ενημερώνει συνεχώς τα γεωγραφικά, δημογραφικά, οικονομικά, κοινωνικά και άλλα στοιχεία που αφορούν στην ανάπτυξη του Δήμου, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και τις υπηρεσίες του Δήμου.
- Συγκεντρώνει και τεκμηριώνει την αναγκαία τεχνογνωσία και πληροφόρηση που είναι απαραίτητη για τη διαμόρφωση των προγραμμάτων ανάπτυξης του Δήμου (π.χ. κλαδικές και αναπτυξιακές μελέτες, μελέτες και θέματα της Αυτοδιοίκησης, νομοθεσία που αφορά την αυτοδιοίκηση, τις λειτουργίες και τους στόχους του Δήμου).
- Μερικώς για τη διενέργεια ερευνών για τις ανάγκες των δημοτών, συγκεντρώνει και τεκμηριώνει προτάσεις για επεμβάσεις (έργα, ενέργειες, προγράμματα) που θα ικανοποιούν τις ανάγκες των δημοτών.
- Μερικώς για την εκπόνηση ερευνών και μελετών για τη διάγνωση των αναγκών ανάπτυξης του Δήμου, τη διερεύνηση της σκοπιμότητας αναπτυξιακών προτάσεων και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων έργων, δράσεων και μέτρων.
- (Αρμοδιότητες σχεδιασμού και παρακολούθησης προγραμμάτων)
- Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται την εφαρμογή προγραμμάτων οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου, με την αξιοποίηση των τοπικών φυσικών πόρων, την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας και τη δημιουργία και διαχείριση υποδομών στήριξης της τοπικής οικονομίας.
- Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται την εφαρμογή προγραμμάτων και δράσεων, που ενσωματώνουν την ισότητα των φύλων και τη λήψη θετικών μέτρων υπέρ των γυναικών στις προτάσεις του Δήμου στα εθνικά και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

- Συνεργάζεται με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας στην οποία ανήκει ο Δήμος για την εναρμόνιση των προγραμμάτων οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου με τα ευρύτερα αντίστοιχα προγράμματα της Περιφέρειας.
- Συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες και συντάσσει προτάσεις που αφορούν στην εφαρμογή προγραμμάτων για την εξασφάλιση και διαρκή βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών (δομημένο περιβάλλον) στην περιοχή του Δήμου, με στόχο την εξασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών ποιότητας ζωής.
- Διερευνά και ενημερώνει τα όργανα και τις υπηρεσίες του Δήμου για τις πιθανές πηγές χρηματοδότησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων του Δήμου (προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ, προγράμματα της ΕΕ, εθνικά προγράμματα, έργα ΣΔΙΤ, έργα αυτοχρηματοδοτούμενα).
- Υποστηρίζει τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του και είναι υπεύθυνο για τη σύνταξη του 5ετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, κατά τη διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιχειρησιακού προγράμματος και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, στα οποία εξειδικεύεται το επιχειρησιακό πρόγραμμα.
- Μεριμνά για τη διενέργεια των διαδικασιών ένταξης έργων και δράσεων του Δήμου σε αναπτυξιακά και άλλα προγράμματα, για την παρακολούθηση της υλοποίησής τους και τη σχετική ενημέρωση των αρμοδίων Αρχών, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου.
- Υποστηρίζει το Δήμαρχο για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του και συντάσσει την ενδιάμεση και την τελική έκθεση αξιολόγησης, τις οποίες υποβάλλει στο Δήμαρχο. Εισηγείται την ενδεχόμενη αναθεώρηση των στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος μετά την ενδιάμεση αξιολόγησή του.
- Με σκοπό την αντικειμενικότερη αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, διαμορφώνει τους κατάλληλους δείκτες αποτελεσματικότητας, που επιτρέπουν να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των στόχων σε σχέση με τα αποτελέσματα των δράσεων, καθώς και κατάλληλους δείκτες αποδοτικότητας, που συσχετίζουν το κόστος πραγματοποίησης με τις εκροές των δράσεων.
- Συντάσσει σχέδιο του Ετησίου Προγράμματος Δράσης του Δήμου, αφού λάβει υπόψη τις γραπτές εισηγήσεις των υπηρεσιών, και το υποβάλλει στην Εκτελεστική Επιτροπή.

- Υποστηρίζει την Εκτελεστική Επιτροπή για την παρακολούθηση και τον απολογισμό των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης του Δήμου. Ειδικότερα (α) κατά τη διάρκεια εφαρμογής του ετησίου προγράμματος δράσης του Δήμου, συντάσσει εκθέσεις παρακολούθησης σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες, ανά τακτά διαστήματα που ορίζονται με απόφαση του Δημάρχου και (β) πριν από τη σύνταξη του οικονομικού απολογισμού, υποβάλλει στη Εκτελεστική Επιτροπή έκθεση με τον απολογισμό δράσης του προηγούμενου έτους, αφού λάβει υπόψη τις απολογιστικές εκθέσεις των υπηρεσιών.
- Υποστηρίζει την σύναψη και παρακολουθεί την πρόοδο των προγραμματικών και άλλων συμβάσεων μεταξύ του Δήμου και άλλων φορέων για την υλοποίηση έργων, ενεργειών και προγραμμάτων. Υποστηρίζει τις σχέσεις διαδημοτικής συνεργασίας και συντονίζει τις σχέσεις του Δήμου με άλλους δημόσιους φορείς.

Αρμοδιότητες αποτελεσματικότητας και απόδοσης

- Σχεδιάζει και εισηγείται συστήματα και μεθόδους μέτρησης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων.
- Σχεδιάζει και εισηγείται τον Κανονισμό Μέτρησης και Αξιολόγησης της απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών κατά την ισχύουσα νομοθεσία.
- Διαμορφώνει και εισηγείται περιοδικούς στόχους για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων.
- Συγκεντρώνει στοιχεία και δεδομένα που αναφέρονται στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών και στην επίτευξη των σχετικών περιοδικών τους στόχων, παρακολουθεί την εξέλιξή τους, επεξεργάζεται τα στοιχεία και εκδίδει ενημερωτικές αναφορές.
- Διατυπώνει αναλυτικά ετησίως τις εκθέσεις αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων.
- Εντοπίζει τις καλύτερες πρακτικές αποτελεσματικής και αποδοτικής λειτουργίας και προωθεί την εφαρμογή τους και σε άλλες υπηρεσίες.
- Παρακολουθεί την εφαρμογή των καλών πρακτικών και αξιολογεί τα αποτελέσματά τους.

- Εισηγείται, παρακολουθεί και αξιολογεί μέτρα για τη διαρκή βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών και της ανταπόκρισής τους στις ανάγκες των πολιτών.
- Σχεδιάζει, εισηγείται και συντονίζει την εφαρμογή συστημάτων διοίκησης ολικής ποιότητας και διαδικασιών αυτόαξιολόγησης.
- Εισηγείται και παρακολουθεί την υλοποίηση προγραμμάτων έργων και δράσεων για την βελτίωση της οργάνωσης του Δήμου με στόχο την βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητάς του.
- Συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών για τη διαμόρφωση των καταλλήλων συστημάτων προϋπολογισμού και απολογιστικού ελέγχου των οικονομικών μεγεθών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, καθώς και των καταλλήλων συστημάτων παρακολούθησης του κόστους λειτουργίας των οργανωτικών μονάδων του Δήμου και του κόστους των παραγομένων και παρεχομένων υπηρεσιών του Δήμου προς τους πολίτες.
- Παρακολουθεί και ενημερώνει με συγκεκριμένες αναφορές τα όργανα του Δήμου σχετικά με την εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, καθώς και την εξέλιξη του κόστους λειτουργίας των οργανωτικών μονάδων και του κόστους των παραγομένων και παρεχομένων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Αρμοδιότητες ποιότητας και οργάνωσης

- Μεριμνά για την εγκατάσταση και τήρηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας των επί μέρους λειτουργιών του Δήμου.
- Μεριμνά για την εγκατάσταση και τήρηση του συστήματος διασφάλισης της διαχειριστικής επάρκειας του Δήμου στον σχεδιασμό και παραγωγή έργων.
- Μεριμνά για την εκτέλεση των εγκεκριμένων προγραμμάτων έργων και δράσεων για την βελτίωση της οργάνωσης του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων. Ειδικότερα μεριμνά για τον σχεδιασμό / ανασχεδιασμό και την εφαρμογή βελτιωμένων οργανωτικών δομών, κατανομής αρμοδιοτήτων, κατανομής στελεχιακού δυναμικού, οργανωτικών συστημάτων, εσωτερικών διαδικασιών και εντύπων.
- Μεριμνά για την εκπόνηση των κάθε είδους εσωτερικών Κανονισμών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων (Εσωτερικός Κανονισμός Υπηρεσιών, Εσωτερικοί

Κανονισμοί Λειτουργίας, Κανονισμοί Παροχής Υπηρεσιών στους Δημότες) σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες.

- Παρακολουθεί την τήρηση, σχεδιάζει και εισηγείται τις τυχόν επικαιροποιήσεις της οργανωτικής δομής και γενικότερα των διατάξεων του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου.
- Μεριμνά για τον προσδιορισμό των αναγκαίων θέσεων εργασίας και τον προσδιορισμό του αριθμού του προσωπικού ανά θέση εργασίας και οργανωτική μονάδα του Δήμου, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών για τον προγραμματισμό της κάλυψης των θέσεων (με νέα στελέχη ή ανακατανομή των υφισταμένων στελεχών)
- Σχεδιάζει και εισηγείται συστήματα και διαδικασίες για την παρακολούθηση της καλής εφαρμογής των εγκεκριμένων από τα αρμόδια όργανα εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων, διαδικασιών και κανονισμών.
- Εφαρμόζει τα εγκεκριμένα συστήματα και διαδικασίες για την παρακολούθηση της καλής εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων, διαδικασιών και κανονισμών και ενημερώνει τα αρμόδια όργανα του Δήμου στην περίπτωση που διαπιστώνονται αποκλίσεις.
- Μελετά και εισηγείται για τη σκοπιμότητα σύστασης, τροποποίησης του αντικειμένου ή κατάργησης των Νομικών Προσώπων του Δήμου.

Αρμοδιότητες Εσωτερικού Ελέγχου

- Ασχολείται με τον εσωτερικό έλεγχο του συνόλου των διαδικασιών, των κανόνων, των μεθόδων και των επαληθεύσεων που διασφαλίζουν στο Δήμο την ορθότητα της λειτουργίας, την προστασία της περιουσίας του και την αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων. Έχει την ευθύνη της εφαρμογής και αξιολόγησης του συστήματος διοίκησης.
- Ο εσωτερικός έλεγχος συνίσταται σε έλεγχο της διαχείρισης όχι απευθείας των αποτελεσμάτων, αλλά των διαδικασιών και των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν, αξιολόγηση αυτών σε σχέση με το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον και με τον τρόπο εκμετάλλευσης των χρησιμοποιούμενων πηγών.
- Συνεργάζεται άμεσα με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες και δη την Επιτροπή του άρθρου 18 του Ν. 2218/94 και του Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου

1.2.1.2 Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Ποιότητας ζωής

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Περιβάλλοντος, Πρασίνου, Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου, Καθαριότητας και Ανακύκλωσης είναι αρμόδια για την προστασία και αναβάθμιση του τοπικού φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων, καθώς και για τη συντήρηση των χώρων πρασίνου, τη λειτουργία των κοιμητηρίων, των δημοτικών σφαγείων και της ενεργειακής διαχείρισης. Η Διεύθυνση έχει και την αρμοδιότητα της Πολιτικής Προστασίας στο επίπεδο του Δήμου καθώς και για την εξασφάλιση της αποκομιδής και της μεταφοράς των απορριμμάτων, της χωριστής αποκομιδής και μεταφοράς των ανακυκλώσιμων υλικών, την εξασφάλιση της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων, καθώς και τη συντήρηση των οχημάτων του Δήμου. Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Τμήματα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης σε επιμέρους δημοτικές ενότητες, έχει επίσης τις αρμοδιότητες για την προστασία και ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής, της ζωικής παραγωγής και της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, την υποστήριξη του αγροτικού κόσμου για την βελτίωση των μεθόδων εργασίας και την καλύτερη οργάνωση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

A. Αρμοδιότητες Τμήματος Περιβάλλοντος & Πολιτικής Προστασίας

- Σχεδιάζει, προγραμματίζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων, δράσεων και μέτρων για την προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος στη περιοχή του Δήμου.
- Μεριμνά για την προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων και την καταπολέμηση της ρύπανσης στην περιοχή του Δήμου.
- Παρακολουθεί την εφαρμογή των ρυθμίσεων που αφορούν τις προστατευόμενες περιοχές στην γεωγραφική περιοχή του Δήμου, σε συνεργασία και με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες.
- Μεριμνά για τη δημιουργία και καλή λειτουργία μηχανισμών και συστημάτων για την αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για:
(α) την διαχείριση, σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό που καταρτίζεται από την Περιφέρεια, των στερεών αποβλήτων σε επίπεδο προσωρινής

αποθήκευσης, μεταφόρτωσης, επεξεργασίας, ανακύκλωσης και εν γένει αξιοποίησης, διάθεσης λειτουργίας σχετικών εγκαταστάσεων, κατασκευής μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης,

(β) την αποκατάσταση υφισταμένων χώρων εναπόθεσης (ΧΑΔΑ), σε συνεργασία με τον τομέα εγγειοβελτιωτικών έργων της τεχνικής υπηρεσίας.

(γ) Την κατασκευή και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού, σε συνεργασία με την Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ).

- Ελέγχει και εισηγείται τη ρύθμιση θεμάτων περιβαλλοντικής προστασίας, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα θέματα αυτά αφορούν ιδίως :

(α) Την ίδρυση και λειτουργία σφαγείων.

(β) Τον καθορισμό των χώρων για τη δημιουργία κοιμητηρίων και την παροχή γνώμης για τον καθορισμό χώρων αποτέφρωσης νεκρών.

(γ) Την περιβαλλοντική αποκατάσταση και ανάπλαση περιοχών.

(δ) Την παροχή γνώμης για τον καθορισμό βιομηχανικών και Επιχειρησιακών Περιοχών (Β.Ε.Π.Ε.) και για τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κατ' άρθρο 5 ν. 2545/1997 (ΦΕΚ 254, Α'), σε συνεργασία με την υπηρεσία Πολεοδομίας.

(ε) Την παρακολούθηση προγραμμάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (π.χ. του προγράμματος Καθαρές Ακτές – Καθαρές Θάλασσες).

(στ) Τη λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινοχρήστων χώρων από εκδήλωση πυρκαγιάς. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για την τήρηση των υποχρεώσεων από τους ιδιοκτήτες, νομείς και επικαρπωτές, προς καθαρισμό των οικοπεδικών και ακάλυπτων χώρων που βρίσκονται εντός πόλεων και αυτοτελών οικισμών και σε απόσταση μέχρι 100 μέτρων από τα όριά τους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των υποχρέων, προβαίνει υποχρεωτικά στον αυτεπάγγελτο καθαρισμό των χώρων αυτών και βεβαιώνει εις βάρος τους την ισόποση σχετική δαπάνη του Δήμου.

- Μελετά, σχεδιάζει, εισηγείται και παρακολουθεί την εφαρμογή συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης των αστικών στερεών αποβλήτων στην περιοχή του Δήμου (συστήματα και προγράμματα ανακύκλωσης).
- Μεριμνά για τη λήψη μέτρων για την προστασία και αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών.

- Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Πρασίνου και τα Τμήματά της.

Αρμοδιότητες Πολιτικής προστασίας

Στο πλαίσιο του Τμήματος λειτουργεί Γραφείο Πολιτικής Προστασίας το οποίο είναι αρμόδιο για τη διατύπωση εισηγήσεων σχεδιασμού, το συντονισμό δράσεων για την πρόληψη, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών στην περιοχή του Δήμου.

Ειδικότερα το Γραφείο:

- (α) Διατυπώνει εισηγήσεις για το σχεδιασμό της πολιτικής προστασίας της περιοχής του Δήμου, στο πλαίσιο του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού και μεριμνά για την εφαρμογή των σχετικών προγραμμάτων, μέτρων και δράσεων στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού.
- (β) Υποστηρίζει το συντονισμό και επιβλέπει το έργο της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στην περιοχή του Δήμου.
- (γ) Μεριμνά για την διάθεση και συντονίζει την δράση του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών στην περιοχή του Δήμου
- (δ) Επεξεργάζεται ειδικότερες προτάσεις προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για την προστασία των δασικών περιοχών του Δήμου, συμμετέχει στην οργάνωση της πυροπροστασίας των δασών και διατυπώνει προτάσεις για την αποκατάσταση των δασών.

Αρμοδιότητες εξοικονόμησης ενέργειας

Στο πλαίσιο του Τμήματος λειτουργεί Γραφείο Ενεργειακής διαχείρισης με αντικείμενο την προώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας στις κινητές και ακίνητες εγκαταστάσεις του Δήμου και την προώθηση των ήπιων μορφών ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό:

- (α) Μεριμνά για τη μελέτη και σταδιακή εφαρμογή συστήματος ενεργειακής διαχείρισης, σύμφωνα με τους σχεδιασμούς της Πολιτείας, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται συστηματική και συνεχής βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.
- (β) Μεριμνά για την εφαρμογή των μέτρων βελτίωσης και των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης για τις προμήθειες του Δήμου, σύμφωνα με τις σχετικές ρυθμίσεις της Πολιτείας.

(γ) Μεριμνά για την εφαρμογή των μέτρων μείωσης της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων του Δήμου, καθώς και των δικτύων ηλεκτροφωτισμού των δημόσιων κοινόχρηστων χώρων που θεσπίζονται από την Πολιτεία.

(δ) Μεριμνά για την αξιοποίηση των ήπιων μορφών ενέργειας και την χρησιμοποίηση, κατά το δυνατόν, καθαρών οχημάτων από το Δήμο.

Αρμοδιότητες Κοιμητηρίων

Στο πλαίσιο του Τμήματος λειτουργεί Γραφείο Κοιμητηρίων οι αρμοδιότητες του οποίου είναι ειδικότερα:

(α) Τηρεί τις διαδικασίες λειτουργίας των δημοτικών κοιμητηρίων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και του ειδικότερους κανονισμούς λειτουργίας του Δήμου.

(β) Μεριμνά για τη δημιουργία και λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και για τη χορήγηση άδειας ταφής και αποτέφρωσης νεκρών.

(γ) Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων καταγραφής των κάθε είδους πληροφοριακών στοιχείων που σχετίζονται με τη λειτουργία των δημοτικών κοιμητηρίων.

(δ) Τηρεί τις διαδικασίες και αρχεία που σχετίζονται με τις οικονομικές δοσοληψίες των πολιτών ως προς τη λειτουργία των κοιμητηρίων και συνεργάζεται με τις οικονομικές υπηρεσίες του Δήμου για την απόδοση των εισπραττομένων ποσών.

(ε) Μεριμνά για την καθαριότητα, ευπρέπεια, διακόσμηση των χώρων των κοιμητηρίων καθώς και για τη συντήρηση / κατασκευή των τάφων και των λοιπών τεχνικών υποδομών και πρασίνου των κοιμητηρίων.

Αρμοδιότητες Σφαγείων

Στο πλαίσιο του Τμήματος λειτουργεί Γραφείο Σφαγείων οι αρμοδιότητες του οποίου είναι ειδικότερα:

(α) Τηρεί τις διαδικασίες λειτουργίας των δημοτικών σφαγείων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και του ειδικότερους κανονισμούς λειτουργίας του Δήμου.

(β) Μεριμνά για την εξασφάλιση των καταλλήλων συνθηκών υγιεινής στα δημοτικά σφαγεία, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

(γ) Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων καταγραφής των κάθε είδους πληροφοριακών στοιχείων που σχετίζονται με τη λειτουργία των δημοτικών σφαγείων.

(δ) Τηρεί τις διαδικασίες και αρχεία που σχετίζονται με τις οικονομικές δοσοληψίες των πολιτών ως προς τη λειτουργία των σφαγείων και συνεργάζεται με τις οικονομικές υπηρεσίες του Δήμου για την απόδοση των εισπραττομένων ποσών.

(ε) Μεριμνά για την καθαριότητα των χώρων των σφαγείων καθώς και για τη συντήρηση των κάθε είδους υποδομών και τεχνικών εγκαταστάσεων των σφαγείων.

B. Αρμοδιότητες Τμήματος Αστικού και Περιαστικού Πρασίνου

Αρμοδιότητες σχεδιασμού και εποπτείας

- Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται τη βελτίωση των συστημάτων και μέσων που είναι κατάλληλα για τη διασφάλιση της ικανοποιητικής συντήρησης των χώρων πρασίνου του Δήμου.
- Μελετά και εισηγείται για τις τεχνικές προδιαγραφές και τις αναγκαίες ποσότητες των κάθε είδους τεχνικών μέσων και υλικών που απαιτούνται για την αποτελεσματική και αποδοτική εκτέλεση των λειτουργιών της συντήρησης των χώρων πρασίνου του Δήμου.
- Μεριμνά για την αποδοτική λειτουργία του Φυτωρίου του Δήμου και των χώρων αποθήκευσης εργαλείων, λιπασμάτων και λοιπών υλικών.
- Συγκεντρώνει, τηρεί και επεξεργάζεται στοιχεία από την εκτέλεση των εργασιών συντήρησης πρασίνου και διαμορφώνει και παρακολουθεί σχετικούς δείκτες αποδοτικότητας.
- Διαμορφώνει τα κατάλληλα προγράμματα για τη διενέργεια των εργασιών συντήρησης των χώρων πρασίνου.
- Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται την κατάλληλη συγκρότηση και στελέχωση των διαφόρων συνεργείων εκτέλεσης εργασιών συντήρησης πρασίνου και εισηγείται σχετικά προγράμματα αναγκών ανθρώπινου δυναμικού.
- Παρακολουθεί την κανονική εφαρμογή των προγραμμάτων διενέργειας των εργασιών συντήρησης πρασίνου και εποπτεύει την ποιότητα των αποτελεσμάτων των σχετικών εργασιών.
- Καταρτίζει και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού συντήρησης του πρασίνου του Δήμου.

Αρμοδιότητες συντήρησης πρασίνου

- Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα και συγκροτεί τα συνεργεία για την εκτέλεση των εργασιών συντήρησης πρασίνου και κηποτεχνίας.
- Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο του συντήρησης πρασίνου και κηποτεχνίας.
- Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν τα συνεργεία του Τμήματος.
- Καταγράφει και συγκεντρώνει καθημερινά στοιχεία για την εκτέλεση των προγραμμάτων πρασίνου του Τμήματος.

Γ. Αρμοδιότητες Τμήματος Αποκομιδής Απορριμμάτων και Ανακυκλώσιμων υλικών

- Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα και συγκροτεί τα συνεργεία για την αποκομιδή των αστικών απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και την μεταφορά τους στους ΧΥΤΑ ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους.
- Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο της αποκομιδής των αστικών απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και την μεταφορά τους στους ΧΥΤΑ ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους.
- Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των οχημάτων και τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν τα συνεργεία καθαριότητας του Τμήματος.
- Καταγράφει και συγκεντρώνει καθημερινά στοιχεία για την εκτέλεση των προγραμμάτων αποκομιδής των απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών.
- Μεριμνά για το πλύσιμο και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των κάδων και των απορριματοδοχείων συγκέντρωσης των απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών.
- Στο πλαίσιο του Τμήματος λειτουργεί Γραφείο Σχεδιασμού και Εποπτείας Καθαριότητας και Ανακύκλωσης οι αρμοδιότητες του οποίου είναι ειδικότερα:
 - (α) Μελετά την οργάνωση και λειτουργία του συστήματος συλλογής και μεταφοράς και μεριμνά για την έκδοση της προβλεπόμενης άδειας συλλογής και μεταφοράς.
 - (β) Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται για τη βελτίωση των συστημάτων και μέσων που είναι κατάλληλα για τη διασφάλιση της αποκομιδής και μεταφοράς των απορριμμάτων και των ανακυκλώσιμων υλικών, καθώς και της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων του Δήμου.

(γ) Μελετά και εισηγείται για τις τεχνικές προδιαγραφές και τις αναγκαίες ποσότητες των κάθε είδους τεχνικών μέσων και υλικών που απαιτούνται για την αποτελεσματική και αποδοτική εκτέλεση των παραπάνω λειτουργιών.

(δ) Συγκεντρώνει, τηρεί και επεξεργάζεται στοιχεία από την εκτέλεση των λειτουργιών της καθαριότητας και διαμορφώνει και παρακολουθεί σχετικούς δείκτες αποδοτικότητας.

(ε) Διαμορφώνει τα κατάλληλα προγράμματα για τη διενέργεια των εργασιών καθαριότητας (αποκομιδή απορριμμάτων, ανακύκλωση υλικών, οδοκαθαρισμός, ειδικά συνεργεία κλπ).

(στ) Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται την κατάλληλη συγκρότηση και στελέχωση των διαφόρων συνεργείων και εισηγείται προγράμματα αναγκών ανθρώπινου δυναμικού.

(ζ) Προσδιορίζει τα σημεία και μεριμνά για την τοποθέτηση κάδων απορριμμάτων και κάδων ανακύκλωσης.

(η) Παρακολουθεί την κανονική εφαρμογή των προγραμμάτων διενέργειας των εργασιών και εποπτεύει την ποιότητα των αποτελεσμάτων των σχετικών εργασιών.

(θ) Παρακολουθεί την διαθεσιμότητα των τεχνικών μέσων που απαιτούνται για τη διενέργεια των εργασιών και συνεργάζεται με το Τμήμα Συντήρησης Οχημάτων για την καλύτερη αξιοποίηση των τεχνικών μέσων που διαθέτει ο Δήμος.

(ι) Καταρτίζει και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού της Διεύθυνσης.

(ια) Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων Τμημάτων Καθαριότητας και Ανακύκλωσης σε δημοτικές ενότητες του Δήμου.

(ιβ) Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης και τα Τμήματά της.

Δ. Αρμοδιότητες Τμήματος Καθαρισμού Κοινοχρήστων Χώρων και Ειδικών Συνεργείων

- Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα και συγκροτεί τα συνεργεία για τον καθαρισμό των οδών και των λοιπών κοινοχρήστων χώρων του Δήμου και τη συγκέντρωση των απορριμμάτων σε χώρους μεταφόρτωσης.
- Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο του καθαρισμού των οδών και των λοιπών κοινοχρήστων χώρων του Δήμου και της συγκέντρωσης των απορριμμάτων σε χώρους μεταφόρτωσης.
- Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν τα συνεργεία καθαριότητας του Τμήματος.
- Συγκροτεί ειδικά συνεργεία και διενεργεί παρεμφερείς εργασίες όπως η περισυλλογή ογκωδών αντικειμένων, ο καθαρισμός από παράνομες αφίσες και διαφημίσεις, ο καθαρισμός εγκαταλελειμμένων οικιών κλπ.
- Καταγράφει και συγκεντρώνει καθημερινά στοιχεία για την εκτέλεση των προγραμμάτων καθαριότητας του Τμήματος.

Ε. Αρμοδιότητες Τμήματος Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων

- Διαχειρίζεται το στόλο των οχημάτων του Δήμου (απορριματοφόρα, διάφορα αυτοκινούμενα μηχανήματα, φορτηγά και επιβατηγά οχήματα) μεριμνώντας για τη στελέχωσή τους, την ασφάλισή τους και τον εφοδιασμό με όλα τα σχετικά με την κίνηση έγγραφα.
- Παρακολουθεί και εποπτεύει την κίνηση των οχημάτων του Δήμου, την κατανάλωση καυσίμων και την ανάγκη περιοδικής προληπτικής τους συντήρησης.
- Διερευνά τις συνθήκες τυχόν ατυχημάτων και μεριμνά για την αποκατάσταση βλαβών και αποτελεσμάτων ατυχημάτων.
- Σχεδιάζει και εφαρμόζει τα προγράμματα προληπτικής συντήρησης των κάθε είδους οχημάτων και κινητών μηχανημάτων του Δήμου.
- Μεριμνά για την αποκατάσταση κάθε είδους βλαβών και την επισκευή των οχημάτων και κινητών μηχανημάτων του Δήμου.
- Τηρεί την φυσική αποθήκη ανταλλακτικών και λοιπών υλικών που είναι αναγκαία για τη συντήρηση και την αποκατάσταση βλαβών των οχημάτων και κινητών μηχανημάτων του Δήμου.
- Συγκεντρώνει, τηρεί και επεξεργάζεται στοιχεία από την εκτέλεση των λειτουργιών συντήρησης και αποκατάστασης βλαβών των οχημάτων του Δήμου και διαμορφώνει και παρακολουθεί σχετικούς δείκτες αποδοτικότητας.

ΣΤ. Αρμοδιότητες Τμήματος Αγροτικής Παραγωγής και Αλιείας

- Ερευνά και μελετά κάθε θέμα για την ανάπτυξη της γεωργίας, καθώς και τη διατήρηση του γεωργικού πληθυσμού στις εστίες του.
- Μεριμνά για την ανάπτυξη, προστασία, εκτίμηση και παρακολούθηση της φυτικής παραγωγής.
- Προωθεί προγράμματα εγκατάστασης νέων αγροτών και μεριμνά για τη σύνδεση αγροτικής παραγωγής και τουριστικής ανάπτυξης, σε συνεργασία με την υπηρεσία Τουρισμού.
- Εκτιμά και παρακολουθεί τη γεωργική παραγωγή, τις απολαμβανόμενες από τους παραγωγούς τιμές γεωργικών προϊόντων και την πορεία των αγορών των γεωργικών προϊόντων και μεριμνά για τη λήψη αντιπροσωπευτικών τιμών προϊόντων.
- Συνεργάζεται με την Τεχνική υπηρεσία για τη μελέτη και εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγγειοβελτιωτικά έργα.
- Ασκεί εποπτεία επί των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β.), των Προσωρινών Διοικουσών Επιτροπών (Π.Δ.Ε.) και των Τοπικών Επιτροπών Άρδευσης (Τ.Ε.Α.) σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία του Γραφείου Γεωργικής Ανάπτυξης του Δήμου. Παρακολουθεί τη λειτουργία του Γραφείου αυτού παρέχοντας κατευθύνσεις και πρότυπα για τη δράση του.
- Συνεργάζεται με ιδρύματα έρευνας της αγροτικής παραγωγής, ενημερώνει τον αγροτικό πληθυσμό για τις βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης των εκμεταλλεύσεων για την αντιμετώπιση τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων, στο πλαίσιο των προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και μεριμνά για την ευρύτερη διάδοση στον αγροτικό κόσμο, μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, γνώσεων για την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων καλλιέργειας.
- Μεριμνά για την καλύτερη οργάνωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο πλαίσιο σχεδίων βελτίωσης.

- Εισηγείται για την χορήγηση, ανανέωση, ανάκληση ή μεταβίβαση αδειών λειτουργίας καταστημάτων λιανικής πώλησης αγροτικών φαρμακευτικών προϊόντων.

Αρμοδιότητες στον τομέα της ζωικής παραγωγής

- Ερευνά και μελετά κάθε θέμα για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, καθώς και τη διατήρηση του κτηνοτροφικού πληθυσμού στις εστίες του.
- Μεριμνά για την ανάπτυξη, προστασία, εκτίμηση και παρακολούθηση της ζωικής παραγωγής.
- Συνεργάζεται με την Τεχνική υπηρεσία για τη μελέτη και την εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν τη κτηνοτροφία όπως π.χ τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων.
- Μεριμνά για τη διαχείριση των βοσκοτόπων.
- Συνεργάζεται με ιδρύματα έρευνας της κτηνοτροφικής παραγωγής, ενημερώνει τον αγροτικό πληθυσμό για τις βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων για την αντιμετώπιση τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων, στο πλαίσιο των προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και μεριμνά για την ευρύτερη διάδοση στον αγροτικό κόσμο, μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, γνώσεων για την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων κτηνοτροφικής παραγωγής.
- Μεριμνά για την εφαρμογή και τον έλεγχο του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής του ζωικού κεφαλαίου του Δήμου (ενώτια για την ατομική αναγνώριση των ζώων, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, διαβατήρια ζώων, τήρηση ατομικών μητρώων).
- Μεριμνά για τα αδέσποτα ζώα (περισυλλογή, δημιουργία και λειτουργία καταφυγίων κλπ).
- Εισηγείται για την χορήγηση αδειών λειτουργίας καταστημάτων και εγκαταστάσεων που σχετίζονται με το εμπόριο ή την αξιοποίηση ζώων (καταστήματα διατήρησης, εμπορίας και διακίνησης ζώων, καταστήματα πώλησης σκύλων ή γατών, κτηνοπτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, αυτοκίνητα που μεταφέρουν ζώα, ζωολογικοί κήποι).
- Εισηγείται για την χορήγηση, ανανέωση, ανάκληση ή μεταβίβαση αδειών λειτουργίας καταστημάτων λιανικής πώλησης κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων.

- Εφαρμόζει, οργανώνει και εποπτεύει την τεχνητή σπερματέγχυση και τον συγχρονισμό του οίστρου των ζώων.
- Γνωματεύει για την υγειονομική καταλληλότητα των ζώων, όταν πρόκειται για πλανόδια έκθεση ζώων.
- Εισηγείται για την χορήγηση άδειας για τη λειτουργία κτηνιατρικού γραφείου για τα παραγωγικά ζώα, ειδικής άδειας για την αποθήκευση φαρμακευτικών κτηνιατρικών προϊόντων και αδειών λειτουργίας ιδιωτικών κτηνιατρείων και κτηνιατρικών κλινικών τα οποία και εποπτεύει.
- Εφαρμόζει προγράμματα για την καταπολέμηση λοιμωδών και παρασιτικών νοσημάτων ζώων, σε συνεργασία με την υπηρεσία Δημ. Υγείας για τα νοσήματα που μεταδίδονται και στον άνθρωπο.
- Επιβάλλει ή αίρει υγειονομικά μέτρα, λόγω εμφάνισης βαριάς επιζωotίας για την έκδοση πιστοποιητικών προς μεταφορά ζώων.

Αρμοδιότητες Γραφείου Γεωργικής Ανάπτυξης

Στο πλαίσιο του Τμήματος Αγροτικής Παραγωγής λειτουργεί Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης οι αρμοδιότητες του οποίου είναι ειδικότερα:

- Συνεργάζεται με τους αγρότες και τις συνεταιριστικές οργανώσεις τους για την διερεύνηση και επισήμανση των τεχνικών και οικονομικών προβλημάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- Παρέχει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων εργασίας, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων και τη μείωση κόστους παραγωγής τους.
- Μεριμνά για την οργάνωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την εν γένει αντιμετώπιση των προβλημάτων στα διάφορα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, στα πλαίσια των εκάστοτε εφαρμοζομένων προγραμμάτων γεωργικής και κτηνοτροφικής ανάπτυξης.
- Διενεργεί επιτόπιους ελέγχους με σκοπό την υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων (οικονομικές ενισχύσεις στη φυτική και ζωική παραγωγή) και μεριμνά για την χορήγηση βεβαιώσεων (αγροτικά αυτοκίνητα, αγροτικές αποθήκες, λαϊκές αγορές, εκτίμηση ζημιών κ.λ.π.).
- Ενημερώνει το Τμήμα Αγροτικής Παραγωγής για τα ζητήματα της περιοχής που αφορούν τον αγροτικό κόσμο και λαμβάνει κατευθύνσεις και πρότυπα για την αντιμετώπισή τους.

Αρμοδιότητες Αλιείας

- Διενεργεί όλες τις κατάλληλες δραστηριότητες για την άσκηση εποπτείας και ελέγχου στον τομέα της αλιείας στην περιοχή δικαιοδοσίας του Δήμου.
- Ερευνά και μελετά κάθε θέμα για την ανάπτυξη της αλιείας, καθώς και τη διατήρηση του αλιευτικού πληθυσμού στις εστίες του.
- Συνεργάζεται με την Τεχνική υπηρεσία για τη μελέτη και την εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν την αλιεία. Μερικώς για την κατασκευή και λειτουργία αλιευτικών καταφυγίων, υποδομών και εξοπλισμών σε λιμένες αλιευτικούς ή λιμένες που εξυπηρετούν αλιευτικά σκάφη.
- Γνωμοδοτεί για την παραχώρηση, μίσθωση και αναμίσθωση υδάτινων εκτάσεων για την ίδρυση, επέκταση και μετεγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντατικής ή ημιεντατικής μορφής των ιχθυοτρόφων υδάτων, καθώς και για την χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας τους.
- Συγκεντρώνει και τηρεί στοιχεία των υδατοκαλλιεργειών και της αλιείας στα εσωτερικά ύδατα καθώς και στοιχεία των πάσης φύσεως αλιευτικών εκμεταλλεύσεων.
- Καταρτίζει μελέτες και συντάσσει εκλαϊκευμένα έντυπα που αφορούν δραστηριότητες θαλάσσιας αλιείας, υδατοκαλλιεργειών και προστασίας των υδάτινων οικοσυστημάτων και διοργανώνει ενημερωτικές συναντήσεις με αλιείς, υδατοκαλλιεργητές και γενικά εργαζόμενους σε επιχειρήσεις του αλιευτικού τομέα.
- Εισηγείται τη λήψη αποφάσεων για την ανάπτυξη και ρύθμιση ζητημάτων του τομέα της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι αποφάσεις αυτές αφορούν ιδίως:
 - (α) την καταστροφή, εκποίηση και έγκριση του αποτελέσματος της σχετικής δημοπρασίας ή διάθεσης των δημευθέντων υλικών και μέσων αλιείας.
 - (β) την εφαρμογή του προγράμματος ανάπτυξης των ιχθυοκαλλιεργειών με την έγκαιρη και επαρκή παραγωγή του αναγκαίου γόνου για τον εφοδιασμό με αυτόν των ενδιαφερομένων ιδιωτών πεστροφοκαλλιεργητών.
 - (γ) την έγκριση ή ανάκληση της έγκρισης της χορήγησης από τις αρμόδιες αρχές, αδειών απόπλου στα αλιευτικά σκάφη για τη διενέργεια αλιείας στα διεθνή ύδατα.

- (δ) τη διάθεση σε δημόσιες υπηρεσίες ή σε ερευνητικά ιδρύματα ή σε νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα των πλωτών μέσων, εργαλείων και λοιπού εξοπλισμού που δημεύθηκε, εφόσον δεν έχει πλειστηριασθεί.
 - (ε) την έγκριση για διενέργεια αθλητικής αλιείας.
 - (στ) την έγκριση αντικατάστασης αλιευτικού σκάφους.
 - (ζ) την επιβολή κυρώσεων σε όσους δεν παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την παραγωγή και αξία αλιευμάτων των επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών.
 - (η) τη σύμφωνη γνώμη για την εισαγωγή από το εξωτερικό ζώντων υδρόβιων ζώων και φυτών ή φυκών ή των αγών τους για τεχνητή εκτροφή ή εμπλουτισμό υδάτων.
 - (θ) την έγκριση της χορήγησης, από τις αρμόδιες αρχές, αδειών αλιείας στα επαγγελματικά ή ερασιτεχνικά σκάφη αλιείας ή σπογγαλιείας.
 - (ι) την έκτακτη αναστολή των αδειών αλιείας και σπογγαλιείας για ορισμένη περίοδο σε περιοχή χωρικής αρμοδιότητας του Δήμου, όταν το επιβάλλει η προστασία της ιχθυοπαραγωγής και η ρύθμιση της αλιείας και σπογγαλιείας.
 - (ια) τις εξαιρέσεις υποχρέωσης προσκόμισης αλιευμάτων στις ιχθυόσκαλες.
 - (ιβ) τη σύσταση τριμελών συμβουλίων εκδίκασης αλιευτικών προσφυγών.
 - (ιγ) την έγκριση και την τροποποίηση καταστατικών αλιευτικών συνεταιρισμών και την παροχή σ' αυτούς τεχνικών οδηγιών.
 - (ιδ) την παροχή γνώμης για κάθε τεχνική τροποποίηση ή διαρρύθμιση που αφορά ή θίγει τα κρηπιδώματα και τη χερσαία ζώνη των ιχθυοσκαλών.
- Εισηγείται την χορήγηση αδειών στον τομέα της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι άδειες αυτές αφορούν ιδίως:
 - (α) τα αλιευτικά σκάφη για τη διενέργεια δοκιμαστικής αλιείας.
 - (β) τις ερασιτεχνικές άδειες αλιείας.
 - (γ) τη χρήση καταδυτικών συσκευών σε περιπτώσεις διεξαγωγής ερευνών.
 - (δ) τις επαγγελματικές άδειες αλιείας.
 - (ε) τη μεταβίβαση κυριότητας επαγγελματικής άδειας αλιείας σκάφους.
 - (στ) την αντικατάσταση μηχανής αλιευτικού σκάφους.
 - (ζ) την άδεια αλιείας γόνου ιχθύων και λοιπών υδρόβιων οργανισμών.

- Αντιμετωπίζει θέματα και εισηγείται μέτρα που αφορούν τη διακίνηση, μεταποίηση, τυποποίηση, συντήρηση και εμπορία των αλιευτικών προϊόντων σε συνεργασία με αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.

1.2.1.3 Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που αφορούν την δημοτική κατάσταση και την καταγραφή των ληξιαρχικών γεγονότων στην περιοχή του Δήμου και για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό εφαρμογής των πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στην ορθολογική διοίκηση / διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Παράλληλα η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την γραμματειακή υποστήριξη των πολιτικών οργάνων του Δήμου, τη λειτουργία του κεντρικού πρωτοκόλλου και την παροχή γενικών υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τις δημοτικές υπηρεσίες, για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής, των πολιτικών ισότητας των φύλων καθώς και για την προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας στην περιοχή του Δήμου, με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων, συγχρόνως η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την προώθηση και ρύθμιση ζητημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την προώθηση της Δια Βίου Μάθησης, καθώς και για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς. Στη Διεύθυνση, και ειδικότερα στο Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας, υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Διοικητικών Θεμάτων σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Α. Αρμοδιότητες Τμήματος Υποστήριξης των Πολιτικών Οργάνων του Δήμου

- Παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τα συλλογικά & ατομικά διοικητικά αιρετά όργανα του Δήμου,
- Παρέχει διοικητική υποστήριξη προς τη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών, την Επιτροπή Τουριστικής Ανάπτυξης, τις Επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου, καθώς και προς το Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης.
- Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στις Δημοτικές Παρατάξεις.
- Τηρεί το αρχείο των εκπροσώπων του Δήμου σε διάφορους φορείς και όργανα και μεριμνά για την αποστολή στοιχείων στους εκπροσώπους και την παραλαβή και διεκπεραίωση των εκθέσεων που υποβάλλουν στο Δήμο.

Β. Αρμοδιότητες Τμήματος Δημοτικής Κατάστασης και Ληξιαρχείου

Το Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης & Ληξιαρχείου έχει 4 γραφεία, ένα σε κάθε μια Δημοτική Ενότητα. Τα Δημοτολόγια και Ληξιαρχεία του Δήμου Χερσονήσου λειτουργούν μεταξύ 7:30π.μ.-3:30μ.μ. ενώ στη Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου η εξυπηρέτηση κοινού γίνεται μεταξύ 9π.μ.-3μ.μ.

Αρμοδιότητες σε θέματα δημοτικής κατάστασης

- Τηρεί και ενημερώνει τα μητρώα του δημοτολογίου και τα μητρώα αρρένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες θεσμοθετημένες διαδικασίες και τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κείμενη νομοθεσία για τη δημιουργία και τήρηση του Εθνικού Δημοτολογίου.
- Μεριμνά για την πρόσληψη και αλλαγή επωνύμου, καθώς και την πρόσληψη πατρωνύμου και μητρωνύμου από παιδιά, που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους ή είναι αγνώστων γονέων.
- Μεριμνά για τον εξελληνισμό του ονοματεπωνύμου Ελλήνων του εξωτερικού, ομογενών αλλοδαπών, που αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια και παλιννοστησάντων ομογενών, που έχουν την ελληνική ιθαγένεια.
- Χορηγεί άδειες πολιτικού γάμου και μεριμνά για την τέλεση των γάμων αυτών.
- Ενημερώνει περιοδικά τις δημόσιες υπηρεσίες για τις μεταβολές προσωπικής κατάστασης που προκύπτουν από τα τηρούμενα στοιχεία.
- Εκδίδει κάθε είδους πιστοποιητικά ατομικής και οικογενειακής κατάστασης καθώς και κάθε είδους βεβαιώσεις, καταλόγους και πίνακες με τα στοιχεία που αναγράφονται στα ανωτέρω Μητρώα.
- Συνεργάζεται με άλλους Δήμους και δημόσιες υπηρεσίες στις περιπτώσεις μεταβολών των μητρώων σε αντιστοιχία προς ανάλογα αρχεία που τηρούνται εκεί.
- Μεριμνά για την τήρηση των υποχρεώσεων του Δήμου που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία.

Αρμοδιότητες σε θέματα Ληξιαρχείου

- Τηρεί και ενημερώνει τα ληξιαρχικά βιβλία και αρχεία, στα οποία καταχωρούνται τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρεια του Δήμου (γεννήσεις,

γάμοι, θάνατοι) καθώς και κάθε μεταγενέστερο γεγονός που συνδέεται με αυτά (π.χ. διαζύγια), σύμφωνα με τις ισχύουσες θεσμοθετημένες διαδικασίες.

- Τηρεί αρχεία επισήμων εγγράφων ληξιαρχικών γεγονότων.
- Εκδίδει αποσπάσματα των ληξιαρχικών πράξεων ή άλλα θεσμοθετημένα πιστοποιητικά.
- Ενημερώνει τα αντίστοιχα Τμήματα άλλων Δήμων για τα ληξιαρχικά γεγονότα που επηρεάζουν τα στοιχεία των μητρώων/αρχείων που τηρούνται στα Τμήματα αυτά.
- Συνεργάζεται με Ληξιαρχεία άλλων Δήμων σε περιπτώσεις μεταβολών ή προσθήκης ληξιαρχικών πράξεων που βρίσκονται καταχωρημένες εκεί.

Γ. Τμήμα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης

Το γραφείο Αλλοδαπών του Δήμου Χερσονήσου, βρίσκεται μέσα στο χώρο του ΚΕΠ της Δημοτικής Ενότητας Χερσονήσου. Εξυπηρετεί περί τις **4000** αλλοδαπούς τρίτων χωρών που έχουν την μόνιμη κατοικία τους στο Δήμο Χερσονήσου. Από το 2007, όπου άρχισε η ηλεκτρονική διεκπεραίωση των αιτημάτων των αλλοδαπών έως και σήμερα, έχουν καταγραφεί **5977** πρωτόκολλα, υποθέσεων αλλοδαπών σε σχέση με ανανεώσεις αδειών διαμονής και εργασίας.

Οι υπηρεσίες προς τους αλλοδαπούς τρίτων χωρών που προσφέρει το γραφείο αλλοδαπών του Δ. Χερσονήσου είναι οι εξής:

- Τηρεί Μητρώο Αλλοδαπών.
- Παραλαμβάνει αιτήσεις, ελέγχει τα δικαιολογητικά και τα προωθεί στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας για την χορήγηση και ανανέωση αδειών παραμονής αλλοδαπών στην Ελλάδα.
- Παραλαμβάνει αιτήσεις και δικαιολογητικά για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση και τις προωθεί στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών.
- Επιδίδει σχετικές με τα ανωτέρω αποφάσεις σε αλλοδαπούς.

Δ. Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού – Διοικητικής Μέριμνας

Αρμοδιότητες σε θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού

- Σχεδιάζει, εισηγείται και συντονίζει την εφαρμογή των διαδικασιών και εσωτερικών κανονισμών που ρυθμίζουν τις σχέσεις του Δήμου με το προσωπικό του, στο πλαίσιο πάντοτε των γενικότερων ρυθμίσεων της Πολιτείας.
- Στο πλαίσιο και των πολιτικών ανθρώπινου δυναμικού που θεσπίζει η Πολιτεία για τον δημόσιο τομέα, μεριμνά για τον προσδιορισμό των αναγκαίων θέσεων εργασίας ανά διοικητική ενότητα του Δήμου σε συνεργασία με το Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου και την κατάρτιση/ επικαιροποίηση των περιγραφών αρμοδιοτήτων των επιμέρους θέσεων.
- Παρακολουθεί την κάλυψη των διαφόρων θέσεων εργασίας στις διοικητικές ενότητες του Δήμου με στόχο τόσο την αξιοποίηση των προσόντων των στελεχών όσο και την απρόσκοπτη και διαρκή κάλυψη των αναγκών των δημοτικών υπηρεσιών.
- Εισηγείται, έπειτα από σχετικά αιτήματα των αρμόδιων Προϊσταμένων, τις κατάλληλες εσωτερικές μετακινήσεις στελεχών για την αποτελεσματικότερη κάλυψη των επιμέρους θέσεων εργασίας με βάση τα προσόντα των στελεχών.
- Αξιολογεί τα προσόντα των νεοπροσλαμβανόμενων στελεχών και διαμορφώνει σχετικές προτάσεις προς τους προϊσταμένους των προς κάλυψη θέσεων.
- Μεριμνά για την εφαρμογή του συστήματος αξιολόγησης των εργαζομένων στο Δήμο και την τήρηση των σχετικών στοιχείων.
- Μεριμνά για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου με τον προσδιορισμό των αναγκών βελτίωσης των προσόντων και ικανοτήτων των εργαζομένων και την εισήγηση και την παρακολούθηση της υλοποίησης των συμφωνουμένων μέτρων βελτίωσης.
- Σχεδιάζει, εισηγείται και οργανώνει προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης και επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Παρακολουθεί την υλοποίηση των προγραμμάτων και μεριμνά για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών στην πράξη.
- Μεριμνά για την βελτίωση των ανθρωπίνων σχέσεων μέσα στο Δήμο με τον σχεδιασμό, την εισήγηση και την οργάνωση σχετικών προγραμμάτων.

Αρμοδιότητες σε θέματα μητρώων και διαδικασιών προσωπικού

- Μεριμνά για την τήρηση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που ισχύουν εκάστοτε και ρυθμίζουν τις σχέσεις του Δήμου με το ανθρώπινο δυναμικό

του (πχ. θέματα μισθολογικά, ωραρίου, αδειών , ασθενειών, υπερωριών, απολύσεων, διεκδικήσεων κλπ).

- Μεριμνά για τη διενέργεια και ολοκλήρωση των διαδικασιών πρόσληψης ανθρώπινου δυναμικού για την κάλυψη συγκεκριμένων θέσεων εργασίας με βάση τις νόμιμες διαδικασίες.
- Τηρεί τα Μητρώα του Προσωπικού στο οποίο καταγράφονται τα στοιχεία της ατομικής και οικογενειακής του κατάστασης, οι κάθε είδους μεταβολές στην εργασιακή του ζωή (προσλήψεις, απολύσεις, αλλαγές θέσεων εργασίας, αμοιβές, άδειες, απουσίες, αξιολογήσεις κλπ) και τα προσόντα του.
- Σχεδιάζει και εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κλπ).
- Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.
- Συνεργάζεται με τους Προϊσταμένους των επιμέρους διοικητικών ενότητων του Δήμου και τους ενημερώνει για τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται σε εργασιακά θέματα.
- Εκδίδει κάθε είδους βεβαιώσεις προς το προσωπικό για θέματα που άπτονται της απασχόλησής τους στο Δήμο.
- Μεριμνά για την θέσπιση και την εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, σύμφωνα με την νομοθεσία. Παρέχει κάθε διοικητική υποστήριξη στους τεχνικούς ασφαλείας και στους γιατρούς εργασίας που προσφέρουν τις αντίστοιχες υπηρεσίες τους στο Δήμο σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους που καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Σύμφωνα με τις αρμοδιότητες αυτές:

(α) Ο τεχνικός ασφαλείας παρέχει προς τα όργανα διοίκησης του Δήμου, στους εργαζόμενους και στους εκπροσώπους τους, υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων.

(β) Ο γιατρός εργασίας παρέχει προς τα όργανα διοίκησης του Δήμου, στους εργαζόμενους και στους εκπροσώπους τους, υποδείξεις και

συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων και επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων προστασίας της υγείας των εργαζομένων.

(γ) Ο γιατρός εργασίας και ο τεχνικός ασφάλειας καταχωρούν τις γραπτές υποδείξεις τους σε ειδικό βιβλίο. Τα όργανα διοίκησης του Δήμου λαμβάνουν γνώση των υποδείξεων αυτών ενυπογράφως.

Αρμοδιότητες Διοικητικής Μέριμνας

- Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων του Δήμου.
- Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του Δήμου.
- Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού του Δήμου.
- Μεριμνά για τη λειτουργία του Κεντρικού Πρωτοκόλλου του Δήμου και διεκπεραιώνει τα σχετικά έγγραφα σε συνεργασία με τις γραμματείες των επιμέρους υπηρεσιών.
- Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών και τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κλπ).
- Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου του Δήμου.
- Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων Γραφείων Διοικητικών Θεμάτων σε δημοτικές ενότητες του Δήμου.

Ε. Αρμοδιότητες Τμήματος Τεχνολογιών, Πληροφορικής, Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Το Τμήμα είναι αρμόδιο για την ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση των συστημάτων ΤΠΕ του Δήμου, περιλαμβανομένης της ευθύνης εκπλήρωσης του έργου του ΚΟ.Σ.Ε. (Κομβικό Σημείο Επαφής) του Δήμου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του Ν. 3882/2010 (ΦΕΚ Α'166).

Αρμοδιότητες στρατηγικής και μελετών ΤΠΕ

- Διαμορφώνει και εισηγείται τη στρατηγική του Δήμου σε ότι αφορά την ανάπτυξη, επέκταση και βελτίωση των συστημάτων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και τα ζητήματα της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
- Συγκεντρώνει στοιχεία, προσδιορίζει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις και εισηγείται για τα αναγκαία έργα ανάπτυξης και βελτίωσης των συστημάτων ΤΠΕ που πρέπει να αξιοποιεί ο Δήμος για την υποστήριξη των λειτουργιών του.
- Προδιαγράφει και εισηγείται την μεθοδολογία ανάπτυξης των αναγκαίων συστημάτων ΤΠΕ και την υλοποίηση μηχανισμών επιχειρησιακής υποστήριξης των συστημάτων και των χρηστών των εφαρμογών.
- Μεριμνά για την μελέτη, ανάπτυξη και εγκατάσταση των συστημάτων ΤΠΕ με την αξιοποίηση και εξειδικευμένων τρίτων.
- Προδιαγράφει τα νέα συστήματα ή τις νέες λειτουργίες συστημάτων ΤΠΕ, παρακολουθεί την ανάπτυξή τους και παραλαμβάνει τα συστήματα.

Αρμοδιότητες διαχείρισης συστημάτων ΤΠΕ

- Σχεδιάζει, εγκαθιστά και παρέχει υπηρεσίες συνεχούς συντήρησης δικτυακών τόπων και ιστοσελίδων καλύπτοντας τις σχετικές ανάγκες του Δήμου.
- Παρακολουθεί την ποιότητα των δεδομένων που τηρούνται στα συστήματα ΤΠΕ του Δήμου.
- Διαχειρίζεται και συντηρεί τις εφαρμογές και τις βάσεις δεδομένων που σχεδιάζει και εγκαθιστά ο Δήμος για τις ανάγκες του.
- Διαχειρίζεται το περιεχόμενο των συστημάτων και της ανάκτησης δεδομένων για τα συστήματα ΤΠΕ που λειτουργούν στο Δήμο.
- Μεριμνά για την αξιοποίηση τρίτων για την επεξεργασία δεδομένων σύμφωνα με σχετικές ανάγκες του Δήμου.
- Εκπαιδεύει τους χρήστες των συστημάτων ΤΠΕ του Δήμου και μεριμνά για την παροχή κάθε είδους υποστήριξης προς τους χρήστες ώστε να είναι σε θέση να λειτουργούν και να αξιοποιούν αποτελεσματικά τα συστήματα. Μεριμνά για τη λειτουργία σχετικών Helpdesk για τις ανάγκες των χρηστών.
- Μεριμνά για τη δημιουργία των κατάλληλων αναφορών επιτελικής πληροφόρησης με την αξιοποίηση των στοιχείων που τηρούνται στα πληροφορικά συστήματα του Δήμου.

- Μερικώς για την τήρηση των βαθμών ασφαλείας της πρόσβασης στις πληροφορίες που τηρούνται στα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου, ώστε να εξασφαλίζεται η εμπιστευτικότητά τους.
- Εξασφαλίζει την ασφάλεια των δεδομένων και την βελτίωση της χρηστικότητας των ιστοσελίδων και των βάσεων δεδομένων του Δήμου.

Αρμοδιότητες διαχείρισης εξοπλισμού ΤΠΕ

- Προσδιορίζει τις ανάγκες των δημοτικών υπηρεσιών σε εξοπλισμό πληροφορικής και επικοινωνιών, προσδιορίζει τις απαιτήσεις του εξοπλισμού αυτού σε αναβάθμιση και εισηγείται τα αναγκαία προγράμματα για την προμήθεια και εγκατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού.
- Προσδιορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές και προδιαγράφει και εισηγείται την μεθοδολογία προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού πληροφορικής και επικοινωνιών.
- Μερικώς για την παρακολούθηση της παραλαβής και την εγκατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού ΤΠΕ.
- Μερικώς για την άρτια λειτουργία του δικτύου των κεντρικών και περιφερειακών συστημάτων.
- Εισηγείται για την θέσπιση κανόνων ασφαλούς χρήσης του δικτύου και των συστημάτων ΤΠΕ και παρακολουθεί και ελέγχει την τήρηση των κανόνων αυτών.
- Μερικώς για την συνεχή συντήρηση και την αποκατάσταση βλαβών του εξοπλισμού ΤΠΕ του Δήμου.

ΣΤ. Αρμοδιότητες Τμήματος ΚΕΠ

Στο Τμήμα ΚΕΠ υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα γραφεία Κ.Ε.Π. σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Αρμοδιότητες Γραφείου Εξυπηρέτησης Πολιτών

- Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
- Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητά τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν

υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.

- Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
- Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοσή τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.
- Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ).
- Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση των ΚΕΠ του Δήμου.

Αρμοδιότητες Γραφείου Εσωτερικής Ανταπόκρισης

- Υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου.
- Προωθεί τα ανωτέρω αιτήματα στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωσή τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών.
- Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.
- Τηρεί τα σχετικά με τη διακίνηση των ανωτέρω αναφερόμενων αιτήσεων πολιτών στατιστικά στοιχεία.
- Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

Ζ. Αρμοδιότητες Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

- Αρμοδιότητες Σχεδιασμού/ Συντονισμού / Παρακολούθησης Κοινωνικών Πολιτικών
- Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με

την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων, ιδρυμάτων και επιχειρήσεων (παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, κέντρα ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κλπ).

- Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετέχει σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών, και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
- Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών που αφορούν την κοινωνική φροντίδα της οικογένειας, του παιδιού, των εφήβων, των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία καθώς και ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
- Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη και φροντίδα της υγείας των δημοτών με την ίδρυση και λειτουργία εγκαταστάσεων για την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας (με τη δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, κέντρων συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών).
- Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην πρόληψη της παραβατικότητας στην περιοχή του Δήμου, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.
- Μεριμνά για την προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών.
- Συντονίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο (πχ μέσω της εκπόνησης και περιοδικής αναπροσαρμογής ενός «Τοπικού Συμφώνου Κοινωνικής Πολιτικής»)
- Οργανώνει, παρακολουθεί και αξιολογεί τη δικτύωση τοπικών φορέων Κοινωνικής Φροντίδας, όπως:
 - οι κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου
 - οι κοινωνικές υπηρεσίες των Νομικών Προσώπων του Δήμου
 - οι Μ.Κ.Ο

- οι υπηρεσίες και δομές Κοινωνικής προστασίας της Περιφέρειας και του Κράτους
- τα αντιπροσωπευτικά σώματα των ομάδων-χρηστών

Αρμοδιότητες Εποπτείας και Ελέγχου

- Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.
- Ασκεί έλεγχο και εποπτεία στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και ευθύνεται για τη λειτουργία των παιδικών εξοχών.
- Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς.
- Ασκεί εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, εγκρίνει τον προϋπολογισμό τους και παρακολουθεί και ελέγχει τις επιχορηγήσεις, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς.
- Μερικά για τον διορισμό των μελών διοικητικών συμβουλίων και εποπτεύει και ρυθμίζει θέματα λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού, (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων ΠΙΚΠΑ και ΚΕΠΕΠ).
- Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων περίθαλψης ηλικιωμένων ή ατόμων, που πάσχουν ανίατα από κινητική αναπηρία.
- Μερικά για τον ορισμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ταμείων Πρόνοιας και Προστασίας Πολυτέκνων, όταν η έδρα των Ταμείων είναι στο Δήμο.

Α. Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων

Αρμοδιότητες εφαρμογής κοινωνικών πολιτικών

- Υλοποιεί δράσεις και προγράμματα κοινωνικής πολιτικής συμπληρωματικά με τις δράσεις και τα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής που υλοποιούνται από τα Νομικά πρόσωπα του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικά :
- Διενεργεί κοινωνικές έρευνες για τη χορήγηση των επιδομάτων πρόνοιας,
- Ασκεί κοινωνική εργασία με άτομα, οικογένειες και κοινωνικές ομάδες.
- Λειτουργεί μονάδες συμβουλευτικής, ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης.
- Συνεργάζεται με τα σχολεία της περιοχής για ενημέρωση σε κοινωνικά θέματα (AIDS, ναρκωτικά κλπ) και σε συνεργασία με τους συλλόγους γονέων διοργανώνει Σχολές Γονέων.

- Υλοποιεί προγράμματα πρόληψης και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων (προσφύγων, μεταναστών, παλιννοστούντων, φυλακισμένων, υπερηλίκων κ.λ.π.)
- Υλοποιεί δράσεις προστασίας περιθαλπτομένων σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης
- Υλοποιεί δράσεις προστασίας μονογονεϊκών οικογενειών

Αρμοδιότητες Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας

- Μεριμνά για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης των αυτοστεγαζομένων, για τη σχετική μίσθωση ακινήτων, τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων κοινωνικής κατοικίας και την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας.
- Εκδίδει πιστοποιητικά οικονομικής αδυναμίας.
- Μεριμνά για την καταβολή επιδομάτων σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους, διανοητικά καθυστερημένους, ανίκανους προς εργασία, υποφέροντες από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικούς), απροστάτευτους ανήλικους, υποφέροντες από αιμολυτική αναιμία και βαριά ανάπηρους, καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων.
- Εισηγείται την δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων ένεκα απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους.
- Προβαίνει στην αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής.
- Εισηγείται την έκδοση αποφάσεων παροχής κοινωνικής προστασίας.
- Εισηγείται την χορήγηση αδειών διενέργειας λαχειοφόρων αγορών, εράνων και φιλανθρωπικών αγορών.
- Χορηγεί κάρτες αναπηρίας έπειτα από γνωμάτευση της Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας
- Επιμελείται των θεμάτων που αφορούν ασφαλισμένους του ΟΓΑ δημότες και εκδίδει βιβλιάρια και βεβαιώσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τους ασφαλισμένους αυτούς.

Αρμοδιότητες Πολιτικών Ισότητας των φύλων

- Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για :

- τη λήψη μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών
- την ανάπτυξη δράσεων για την καταπολέμηση των κοινωνικών στερεότυπων με βάση το φύλο
- την ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς ομάδες γυναικών
- την ανάπτυξη δράσεων για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση
- τη λήψη μέτρων για την εναρμόνιση επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων
- την ανάπτυξη δράσεων για την κοινωνική και πολιτική συμμετοχή των γυναικών και την προώθησή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων

B. Γραφείο Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας

- Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των δημοτικών δεξαμενών νερού.
- Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των καταστημάτων και επιχειρήσεων,
- Μεριμνά για τον έλεγχο της ηχορύπανσης, της κοινής ησυχίας και της εκπομπής ρύπων, θορύβων και άλλων επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος από τροχοφόρα,
- Χορηγεί βιβλιάρια υγείας στους εκδοροσφαγείς.
- Παρέχει συνδρομή στο έργο του Ε.Φ.Ε.Τ. και διενεργεί ελέγχους ή άλλες πράξεις, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του Ε.Φ.Ε.Τ. και σύμφωνα με τις οδηγίες τους.
- Μεριμνά για την τήρηση των κανόνων υγιεινής στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της περιοχής.
- Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών.
- Μεριμνά για την υλοποίηση ι) προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή από άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου ιι) εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση ιιι) προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εκδίδει τοπικές υγειονομικές διατάξεις και λαμβάνει μέτρα σε θέματα δημόσιας υγιεινής.
- Μεριμνά για την πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.

- Οργανώνει αυτοτελώς ή σε συνεργασία με τις αντίστοιχες περιφερειακές υπηρεσίες ειδικά προγράμματα για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας στην περιοχή αρμοδιότητας του Δήμου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- Εισηγείται τον ορισμό ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς βιβλιαρίων υγείας.
- Εισηγείται την επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς, οι οποίοι πωλούν φάρμακα χωρίς άδεια, καθώς και σε βάρος ιατρών και φαρμακοποιών για κατοχή ή πώληση δειγμάτων φαρμάκων. Εισηγείται τον ορισμό ελεγκτή γιατρού ΟΓΑ για τα ν.π.δ.δ. της περιοχής του Δήμου.

Γ. Γραφείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Πολιτισμού

Αρμοδιότητες σε θέματα παιδείας και δια βίου μάθησης

- Μερμνά για την συντήρηση, τη βελτίωση, τη καθαριότητα και την φύλαξη των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των Σχολικών Επιτροπών και παρέχει κάθε αναγκαία διοικητική υποστήριξη στις Σχολικές Επιτροπές για τη λειτουργία τους και για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (Άρθρο 243 του ΔΚΚ).
- Μερμνά για τη συγκρότηση επιτροπής καταλληλότητας, επιλογής και εκτίμησης της αξίας οικοπέδου για την ανέγερση διδακτηρίου, καθώς και επιλογής οικοπέδου μετά κτιρίου κατάλληλου να χαρακτηρισθεί ως διδακτήριο.
- Συνεργάζεται με την τεχνική υπηρεσία, για την απαλλοτρίωση οικοπέδων για τις ανάγκες της σχολικής στέγης, καθώς και την ανέγερση σχολικών κτιρίων.
- Μερμνά για τη μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, τη στέγαση και συστέγαση αυτών και σε περίπτωση συστέγασης καθορίζει την αποκλειστική χρήση ορισμένων χώρων του διδακτηρίου, από κάθε σχολική μονάδα, καθώς και την κοινή χρήση των υπολοίπων χώρων και τις ώρες λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας (Συνεργασία με την Οικονομική υπηρεσία για τη μίσθωση ακινήτων).

- Συνεργάζεται με την Δημοτική Επιτροπή Παιδείας, την ενημερώνει για θέματα της αρμοδιότητάς της και της παρέχει κάθε αναγκαία διοικητική υποστήριξη για τη λειτουργία της.
- Σχεδιάζει και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την υποστήριξη των μαθητών της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και για τη γενική παιδεία των κατοίκων. Περιλαμβάνονται αρμοδιότητες όπως :
 - Η ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών
 - Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών
 - Η ίδρυση και λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής
- Μεριμνά για το σχεδιασμό και την εκτέλεση προγραμμάτων δια βίου μάθησης στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού και περιφερειακού προγραμματισμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
- Καταρτίζει, στο πλαίσιο του τοπικού αναπτυξιακού προγράμματός του, το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, με βάση το Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης και το αντίστοιχο περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης (νόμος 3879/2010, άρθρο 8). Το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης περιλαμβάνει, ιδίως, επενδύσεις, προγράμματα ή επί μέρους δράσεις γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και γενικότερα δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής δια βίου μάθησης σε τοπικό επίπεδο.
- Μεριμνά για την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος δια βίου μάθησης και διαχειρίζεται την εφαρμογή των πολιτικών και των κανόνων που αφορούν τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων στην περιφέρεια του Δήμου.
- Εισηγείται την ίδρυση και μεριμνά για τη λειτουργία Κέντρων Δια Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.) που εφαρμόζουν το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης και τα οποία οργανώνονται είτε στο πλαίσιο του Τμήματος, είτε στο πλαίσιο νομικού προσώπου του Δήμου.
- Μεριμνά για τη λειτουργία και διαχείριση τοπικών δομών και την εφαρμογή προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτει ο Δήμος με τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.
- Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.) του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και

Θρησκευμάτων, στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτει ο Δήμος με το Υπουργείο.

- Ασκεί τις αρμοδιότητες λαϊκής επιμόρφωσης ή γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων που μεταφέρονται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση μαζί με την αντίστοιχη επιχειρησιακή μονάδα ή αποκεντρωμένη δομή υπηρεσιακής μονάδας, κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 του Ν. 3879/2010.
- Μελετά και εισηγείται για τη ρύθμιση ζητημάτων εύρυθμης λειτουργίας της προσχολικής εκπαίδευσης και των σχολείων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

Εισηγείται τη διάθεση διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων κοινού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Σχολική Επιτροπή.

Μεριμνά για τη μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, περιλαμβανομένης της μεταφοράς των μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, καθώς και της μεταφοράς και σίτισης μαθητών μουσικών γυμνασίων και λυκείων (Συνεργασία με την Οικονομική υπηρεσία)

Εποπτεύει και ελέγχει τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων.

Εγκρίνει την εγκατάσταση, μεταφορά ή επισκευή τηλεφωνικών συνδέσεων (κυρίων, δευτερευουσών, πρόσθετων και παράλληλων) στα σχολεία.

Οργανώνει συναυλίες ή άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις για τους μαθητές, κατόπιν έγκρισης της Σχολικής Επιτροπής.

Μεριμνά για το διορισμό και την αντικατάσταση διοικητών των ιδρυμάτων, που χορηγούν υποτροφίες, εφόσον έχουν τοπική σημασία.

Εγκρίνει οποιαδήποτε μίσθωση ιδιωτικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για μεταφορά προσώπων και υλικών προς κάλυψη σχολικών αναγκών.

Εισηγείται τον καθορισμό κοινωφελούς χρήσης των σχολείων σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας τους.

Εισηγείται την κατανομή πιστώσεων στις Σχολικές Επιτροπές για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων.

Εισηγείται την επιβολή κυρώσεων, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, στους γονείς και κηδεμόνες που δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στο σχολείο και αμελούν για την τακτική φοίτησή τους.

Εισηγείται τη διακοπή μαθημάτων, λόγων έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου.

Αρμοδιότητες σε θέματα Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς

- Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων στον τομέα του πολιτισμού για την προστασία του τοπικού πολιτισμού, την προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο. Περιλαμβάνονται πολιτικές, προγράμματα και δράσεις όπως :
Δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κλπ.
Διοργάνωση και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων (θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις).
Προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής.
Επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται στο Δήμο από τρίτους.
Πρώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
Πρώθηση της ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού.
- Μελετά και εισηγείται για τη ρύθμιση τοπικών πολιτιστικών θεμάτων. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
- Εισηγείται για τη συμμετοχή εκπροσώπου του Δήμου στην οργανωτική επιτροπή φεστιβάλ τοπικής εμβέλειας.
- Εισηγείται για την επιχορήγηση ΝΠΙΔ τα οποία αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες στη χωρική αρμοδιότητα του Δήμου.
- Εισηγείται για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων (Ωδείων, μουσικών σχολών, χορωδιών, συμφωνικών ορχηστρών και συγκροτημάτων μουσικής δωματίου).
- Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την προώθηση του τοπικού αθλητισμού και την παροχή δυνατοτήτων άθλησης στους κατοίκους. Περιλαμβάνονται πολιτικές, προγράμματα και δράσεις όπως :

Κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων (δημοτικά γυμναστήρια, αθλητικά κέντρα και δημοτικοί χώροι άθλησης).

Προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης του μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

- Άσκηση εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, που καθορίζονται με διυπουργική απόφαση.
- Μεριμνά για την οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων που απευθύνονται στους νέους, σε συνεργασία με τους σχεδιασμούς και τα προγράμματα της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς.
- Παρακολουθεί τη λειτουργία και δράση δημοτικών δομών και νομικών προσώπων που εφαρμόζουν προγράμματα και δράσεις στους τομείς του πολιτισμού και του αθλητισμού και Νέας Γενιάς.
- Υλοποιεί δράσεις και προγράμματα στους τομείς του Πολιτισμού, του Αθλητισμού και της Νέας Γενιάς, συμπληρωματικά με τις δράσεις και τα προγράμματα που υλοποιούνται από τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου.

1.2.1.4 Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την αποτελεσματική τήρηση των οικονομικών προγραμμάτων λειτουργίας του Δήμου, τη σωστή απεικόνιση των οικονομικών πράξεων και τη διαχείριση των εσόδων και δαπανών του, καθώς και τη διασφάλιση και αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας. Συγχρόνως, η Διεύθυνση μεριμνά για την αποτελεσματική διενέργεια όλων των νόμιμων διαδικασιών που απαιτούνται για την προμήθεια υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών του Δήμου. Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά, και ειδικότερα στο Τμήμα Ταμείου, και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Οικονομικών Θεμάτων σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Α. Αρμοδιότητες Τμήματος Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου

(Αρμοδιότητες σε θέματα προϋπολογισμού και οικονομικής πληροφόρησης)

Μεριμνά για την τήρηση του συστήματος κατάρτισης των Προϋπολογισμών του Δήμου.

Συνεργάζεται με τις επιμέρους δημοτικές υπηρεσίες για την παροχή οικονομικών στοιχείων, κατευθύνσεων και προτύπων που θα επιτρέπουν την κατάρτιση από τις υπηρεσίες των προϋπολογισμών τους σε συνάρτηση με τα αντίστοιχα προγράμματά τους.

Συγκεντρώνει τους επιμέρους προϋπολογισμούς των υπηρεσιών, διαμορφώνει και εισηγείται τους συνολικούς Προϋπολογισμούς του Δήμου προς έγκριση από τα αρμόδια όργανα.

Παρακολουθεί την εκτέλεση των Προϋπολογισμών, επισημαίνει τις αποκλίσεις μεταξύ απολογιστικών και προϋπολογιστικών μεγεθών, μεριμνά για την ερμηνεία των αποκλίσεων και εισηγείται τις αναγκαίες διορθωτικές ενέργειες.

Συνεργάζεται με τις υπόλοιπες υπηρεσίες του Δήμου για την τήρηση των διαδικασιών αμφίδρομης ενημέρωσης και ροής των οικονομικών πληροφοριών που σχετίζονται με την εκτέλεση και την αναθεώρηση των προϋπολογισμών κάθε υπηρεσίας .

Μεριμνά για την σύνταξη και υποβολή στα αρμόδια όργανα τα περιοδικά οικονομικά απολογιστικά στοιχεία, σύμφωνα με το σύστημα οικονομικής πληροφόρησης που εφαρμόζει ο Δήμος.

Παρακολουθεί την κατάρτιση και την εξέλιξη των ταμειακών προγραμμάτων του Δήμου. Διερευνά τις ταμειακές ανάγκες και εισηγείται τις κατάλληλες μεθόδους για την αντιμετώπιση των ταμειακών αναγκών του Δήμου (π.χ. δανεισμός). Μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων που σχετίζονται με την κάλυψη των ταμειακών αναγκών του Δήμου.

Συνεργάζεται με τις τράπεζες και μεριμνά για την αξιοποίηση των διαθεσίμων του Δήμου.

Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και τα Τμήματά της.

(Αρμοδιότητες σε θέματα λογιστηρίου)

Τηρεί το σύστημα λογιστικής απεικόνισης των οικονομικών πράξεων του Δήμου (Γενική και αναλυτική λογιστική). Τηρεί τις σχετικών λογιστικές διαδικασίες καθώς και τα αντίστοιχα λογιστικά βιβλία και στοιχεία που προβλέπονται από την νομοθεσία.

Τηρεί τα αρχεία των κάθε είδους παραστατικών που απαιτούνται για την ενημέρωση του συστήματος λογιστικής απεικόνισης των οικονομικών πράξεων του Δήμου.

Παρακολουθεί και μεριμνά για την εκπλήρωση όλων των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του Δήμου.

Παρακολουθεί και ελέγχει τη λογιστική συμφωνία των δοσοληπτικών λογαριασμών με τράπεζες, προμηθευτές, πιστωτές και άλλους συναλλασσομένους με τον Δήμο, καθώς και των δοσοληπτικών λογαριασμών με τα νομικά πρόσωπα και τα ιδρύματα του Δήμου.

Εκδίδει τις λογιστικές και οικονομικές καταστάσεις που συνδέονται με το τηρούμενο λογιστικό σχέδιο (πχ. ισολογισμοί και αποτελέσματα χρήσης) και ενημερώνει σχετικά τα αρμόδια όργανα του Δήμου με βάση τις ισχύουσες διαδικασίες.

Παρέχει κάθε είδους πληροφόρηση προς τα αρμόδια όργανα του Δήμου και τις υπόλοιπες δημοτικές υπηρεσίες για την εξέλιξη των λογιστικών μεγεθών του Δήμου.

Μεριμνά για την παροχή κάθε είδους στοιχείων που ζητούνται από Δημόσιες/Ελεγκτικές Υπηρεσίες σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν εκάστοτε.

Τηρεί ειδικά συστήματα λογιστικής και οικονομικής διαχείρισης Προγραμμάτων και Έργων στα οποία συμμετέχει ο Δήμος και που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή/και από ευρωπαϊκούς ή διεθνείς πόρους.

Τηρεί αρχείο Παραστατικών Διαχείρισης των προηγούμενων προγραμμάτων και έργων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους ειδικούς κανονισμούς των φορέων από τους προέρχεται η σχετική χρηματοδότηση.

Μεριμνά για την ετοιμασία των περιοδικών οικονομικών αναφορών που σχετίζονται με την πρόοδο των προηγούμενων προγραμμάτων και έργων.

Τηρεί το αρχείο συμβάσεων για υπηρεσίες, έργα και προμήθειες που αναθέτει ο Δήμος. Παραλαμβάνει και ελέγχει τα κάθε φύσης παραστατικά που απαιτούνται κατά περίπτωση για την πληρωμή των οφειλών του Δήμου στους αντίστοιχους δικαιούχους και ελέγχει την ύπαρξη των προϋποθέσεων για τη διενέργεια πληρωμών του Δήμου με βάση τις διατάξεις των αντιστοιχών συμβάσεων.

Ελέγχει την πρόβλεψη των οφειλών στους αντίστοιχους κωδικούς του προϋπολογισμού του Δήμου και ελέγχει την επάρκεια των αντίστοιχων πιστώσεων.

Εκδίδει τα εντάλματα πληρωμής των οφειλών του Δήμου και τα αποστέλλει στο Ταμείο για πληρωμή.

Συγκεντρώνει τα στοιχεία μεταβολών και των αντιστοιχών καταβληθέντων παροχών ή καταλογισθέντων ποσών προς το προσωπικό του Δήμου, που έχουν επίδραση στην διαμόρφωση των αμοιβών του και μεριμνά για την έκδοση των μισθολογικών καταστάσεων και την πληρωμή των αμοιβών

Μεριμνά για τη έκδοση βεβαιώσεων καταβληθεισών αμοιβών προς το προσωπικό του Δήμου και για τον υπολογισμό και την απόδοση προς τα ασφαλιστικά ταμεία των αντιστοιχών ασφαλιστικών εισφορών.

B. Αρμοδιότητες Τμήματος Εσόδων και Περιουσίας

Συγκεντρώνει στοιχεία για την εξακρίβωση των υπόχρεων και του ύψους των χρηματικών υποχρεώσεων προς τον Δήμο των φυσικών και νομικών προσώπων για φόρους, εισφορές, τέλη, δικαιώματα που περιοδικά πρέπει να καταβάλλονται στο Δήμο με βάση τις ισχύουσες εκάστοτε διατάξεις της νομοθεσίας.

Ελέγχει την ακρίβεια των μεγεθών με βάση τα οποία υπολογίζονται το ύψος ανά υπόχρεο των προηγούμενων φόρων, εισφορών, τελών, δικαιωμάτων κλπ.

Δημιουργεί και τηρεί αρχεία υπόχρεων για την καταβολή των επιμέρους ποσών που αποτελούν τακτικά έσοδα του Δήμου.

Επεξεργάζεται στοιχεία και υπολογίζει περιοδικά το ύψος των οφειλομένων ποσών κατά κατηγορία προσόδου και υπόχρεο. Καταρτίζει βεβαιωτικούς καταλόγους υπόχρεων και αντίστοιχων οφειλόμενων ποσών κατά κατηγορία προσόδου.

Μεριμνά για την ενημέρωση των υπόχρεων για την καταβολή των προηγούμενων οφειλομένων ποσών και μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών που ισχύουν για τις προσφυγές των υπόχρεων όταν αμφισβητούν το ύψος των οφειλόμενων ποσών .

Οριστικοποιεί τους βεβαιωτικούς καταλόγους μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών των τυχόν προσφυγών για την εκτέλεση των αντιστοίχων εισπράξεων.

Τηρεί τις αντίστοιχες διαδικασίες και εκδίδει βεβαιώσεις που σχετίζονται με την είσπραξη διαφόρων τελών, δικαιωμάτων ή εισφορών.

Παρακολουθεί και μεριμνά για την τήρηση όλων των οικονομικών δοσοληψιών που σχετίζονται με τη λειτουργία της παροχής υπηρεσιών του Δήμου μέσω των νεκροταφείων, σφαγείων, δημοτικών αγορών, κλπ.

Τηρεί τις διαδικασίες που σχετίζονται με την αποδοχή και την αξιοποίηση των δωρεών και των κληροδοτημάτων προς τον Δήμο, σύμφωνα με τους αντιστοίχους όρους.

Τηρεί τα αρχεία της δημοτικής ακίνητης περιουσίας σε ηλεκτρονική και φυσική μορφή (φάκελοι με στοιχεία περιγραφικά και ιδιοκτησιακά έγγραφα)

Μεριμνά για την διερεύνηση μεθόδων αξιοποίησης της δημοτικής ακίνητης περιουσίας και διατυπώνει σχετικές εισηγήσεις προς τα αρμόδια όργανα του Δήμου.

Μεριμνά για την προώθηση της αξιοποίησης της δημοτικής ακίνητης περιουσίας σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Δήμου και τη διαχείριση της εκμετάλλευσης της δημοτικής ακίνητης περιουσίας (πχ. κατάρτιση συμβάσεων μισθώσεων, μέριμνα είσπραξης μισθωμάτων κλπ.)

Μεριμνά για την εκμίσθωση δημοτικών εκτάσεων γης για βιομηχανικούς ή βιοτεχνικούς σκοπούς, κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, εγκαταστάσεις θερμοκηπίων και για μονάδες στους τομείς αλιείας.

Μεριμνά για την παραχώρηση χρήσης δημοτικών ακινήτων ή τη καταβολή μισθώματος προς κάλυψη στεγαστικών αναγκών της πυροσβεστικής υπηρεσίας.

Γ. Αρμοδιότητες Τμήματος Ταμείου

Διενεργεί τις πληρωμές προς τους δικαιούχους με βάση τα Εντάλματα Πληρωμών και μετά από έλεγχο των δικαιολογητικών που ορίζει ο νόμος.

Καταγράφει τις διενεργούμενες πληρωμές σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες και μεριμνά για την απόδοση των κάθε φύσης κρατήσεων υπέρ τρίτων που αντιστοιχούν στα επιμέρους εντάλματα πληρωμής.

Παραλαμβάνει τους βεβαιωτικούς καταλόγους των υπόχρεων και των αντιστοιχών οφειλομένων στο Δήμο ποσών κατά κατηγορία εσόδου. Εκδίδει και μεριμνά για την κοινοποίηση ειδικών προσκλήσεων προς τους οφειλέτες.

Διενεργεί τις εισπράξεις των οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές.

Παρακολουθεί την τακτοποίηση των υποχρεώσεων των οφειλετών προς τον Δήμο και ενημερώνει τις αρμόδιες υπηρεσίες για τις καθυστερούμενες οφειλές.

Παρακολουθεί και ελέγχει τους υπαλλήλους άλλων υπηρεσιών του Δήμου που ασχολούνται με εισπράξεις. (αποκεντρωμένες υπηρεσίες, κοιμητήρια, σφαγεία, δημοτικές αγορές κλπ)

Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών.

Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία του Δήμου.

Τηρεί αρχεία των κάθε είδους παραστατικών και αντιστοιχών δικαιολογητικών που χρησιμοποιούνται για την ενημέρωση του λογιστικού συστήματος του Δήμου με τις ταμειακές εγγραφές.

Παρακολουθεί την ταμειακή ρευστότητα και προγραμματίζει τις πληρωμές σε συνεργασία και με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες.

Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων Γραφείων Οικονομικών Θεμάτων σε δημοτικές ενότητες του Δήμου.

Δ. Αρμοδιότητες Τμήματος Προμηθειών

(Αρμοδιότητες σε θέματα προμηθειών υλικών / εξοπλισμού / υπηρεσιών)

Σχεδιάζει τις εσωτερικές διαδικασίες για την κατάρτιση του προγράμματος απαιτούμενων προμηθειών και υπηρεσιών (εκτός του πεδίου του Ν.3316/2005) του Δήμου, συγκεντρώνει τις αιτήσεις των δημοτικών υπηρεσιών, εξετάζει την σκοπιμότητα αυτών και διαμορφώνει

περιοδικά προγράμματα για την προμήθεια κάθε είδους υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών και εισηγείται αυτά για έγκριση στα αρμόδια όργανα του Δήμου.

Ενεργεί έρευνες αγοράς για την τεκμηρίωση της διαθεσιμότητας των ειδών που ενδιαφέρουν το Δήμο και τη λήψη στοιχείων τιμών προμήθειας ή υπηρεσίας.

Διενεργεί τις διαδικασίες για την ανάθεση των προμηθειών και των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, ήτοι μεριμνά για την κατάρτιση προδιαγραφών σε συνεργασία με τα αρμόδια κάθε φορά τμήματα του Δήμου, καταρτίζει το σχέδιο της διακήρυξης, των συμβάσεων και όλων των αποφάσεων και εισηγείται τη συγκρότηση όλων των επιτροπών που απαιτούνται (διενέργειας διαγωνισμών, αξιολόγησης των προσφορών και παραλαβής των ειδών) στο κάθε φορά αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο του Δήμου, παρακολουθεί τη λειτουργία τους και γενικά μεριμνά για όλα τα ζητήματα που αφορούν την εκτέλεση κάθε προμήθειας ή υπηρεσίας μέχρι και την οριστική παραλαβή της, σύμφωνα πάντοτε με τις ισχύουσες διατάξεις.

Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών χαρακτηρισμού υλικών/εξοπλισμού ως ακρήστων ή ως υλικών που πλεονάζουν και τηρεί τις διαδικασίες καταστροφής, απομάκρυνσης ή εκποίησης των υλικών αυτών.

Τηρεί τα πληροφοριακά αρχεία και έγγραφα των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών (αρχείο προμηθευομένων ειδών, αρχείο προμηθευτών, αρχείο φακέλων προμηθειών).

Μεριμνά για την παραλαβή από τους αντίστοιχους προμηθευτές των κάθε είδους υλικών παγίων (μηχανήματα-εξοπλισμός) ή αναλωσίμων που απαιτεί η λειτουργία του Δήμου.

Μεριμνά για την ενημέρωση των διαχειριστικών βιβλίων των αποθηκών (κατά ποσότητα και αξία) με τα εισαγόμενα και εξαγόμενα είδη, και την τήρηση των διαδικασιών χορήγησης των ειδών που τηρούνται στα αποθέματα των αποθηκών του Δήμου.

Παρακολουθεί τα αποθεμάτων των αποθηκών και διατυπώνει εισηγήσεις για την ανάγκη ανανέωσής τους. Συνεργάζεται σχετικά με τις δημοτικές υπηρεσίες που κάνουν χρήση των υλικών των αποθηκών.

Τηρεί το αρχείο των παγίων κινητών περιουσιακών στοιχείων του Δήμου (μηχανήματα, οχήματα, συσκευές, εξοπλισμός κλπ.) και παρακολουθεί την κατανομή των παγίων αυτών στις υπηρεσίες του Δήμου.

Τηρεί τις διαδικασίες χαρακτηρισμού υλικών ως ακρήστων ή ως υλικών που πλεονάζουν και τήρηση των διαδικασιών καταστροφής, απομάκρυνσης ή εκποίησής τους

Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών των περιοδικών απογραφών των κάθε είδους υλικών και εξοπλισμού του Δήμου.

1.2.1.5 Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τη μελέτη, εκτέλεση και συντήρηση των κάθε είδους τεχνικών έργων του Δήμου, με στόχο την έγκαιρη, οικονομική και άριστη από επιστημονικής απόψεως πραγματοποίησής τους. Συγχρόνως η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την εξασφάλιση βελτιωμένων συνθηκών ασφαλούς μετακίνησης και κυκλοφορίας των δημοτών και των οχημάτων τους, καθώς και για τον έλεγχο εγκαταστάσεων, την έκδοση αδειών εγκαταστάσεων και εγκαταστατών κυρίως στον τομέα των μεταφορών, την αδειοδότηση και εποπτεία των εμπορικών δραστηριοτήτων στην περιοχή του Δήμου. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Στην Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά, και ειδικότερα στο Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Σηματοδότησης, τα αποκεντρωμένα Γραφεία Συντήρησης Υποδομών σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Α. Αρμοδιότητες Τμήματος Συγκοινωνιακών και Κτιριακών Έργων

Συνεργάζεται με το Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου και Πληροφορικής κατά το σχεδιασμό των προγραμμάτων δράσης του Δήμου που αφορούν την υλοποίηση συγκοινωνιακών έργων (κατασκευές νέων έργων οδοποιίας, συντήρηση υφιστάμενου οδικού δικτύου, κατασκευές γεφυρών, κόμβων και διαβάσεων κλπ) και κτιριακών έργων (κατασκευή, συντήρηση, επισκευή, διακόσμηση και εξοπλισμός των δημοτικών κτιρίων και εγκαταστάσεων), καθώς και έργων διαμόρφωσης, διαρρύθμισης και εξωραϊσμού των κοινοχρήστων χώρων στην περιοχή του Δήμου (πεζόδρομοι, πλατείες, παιδικές χαρές, τεχνικά έργα χώρων πρασίνου, αθλητικοί χώροι, αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία, κοιμητήρια κλπ), σύμφωνα με το εύρος της δικαιοδοσίας των δήμων. Επίσης το Τμήμα διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους, προκειμένου να διαπιστωθεί η ποιότητα των χαλύβων οπλισμού σκυροδέματος, καθώς και η ποιότητα των προϊόντων τσιμέντου.

Μερικά για την εκπόνηση όλων των αναγκαίων μελετών για την υλοποίηση των έργων του Τμήματος (εκπόνηση με προσωπικό του Τμήματος ή με ανάθεση σε τρίτους). Επιβλέπει την καλή εκπόνηση των μελετών.

Συντάσσει τεχνικές προδιαγραφές και προσδιορίζει τις ανάγκες κάθε έργου σε υλικά, εργαλεία, τεχνικό εξοπλισμό ανθρώπινο δυναμικό και εισηγείται την μεθοδολογία εκτέλεσης κάθε έργου (με αυτεπιστασία ή με ανάθεση σε τρίτους).

Επιβλέπει την εκτέλεση των έργων του Τμήματος που εκτελούνται με αυτεπιστασία. Συγκροτεί, οργανώνει και διοικεί τα σχετικά συνεργεία του Δήμου.

Συνεργάζεται με τις Οικονομικές Υπηρεσίες για την καλή εκτέλεση των διαδικασιών ανάθεσης των μελετών και της εκτέλεσης των έργων σε τρίτους.

Επιβλέπει την εκτέλεση των έργων του Τμήματος που ανατίθενται σε τρίτους. Διενεργεί επιμετρήσεις εργασιών και ελέγχει τις πιστοποιήσεις εργασιών που υποβάλλονται από τρίτους.

Μεριμνά για τις διαδικασίες παραλαβής των έργων που εκτελούνται από τρίτους.

Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την αξιοποίηση των μηχανημάτων και γενικά του τεχνικού εξοπλισμού που χρησιμοποιεί το Τμήμα.

Συγκροτεί, οργανώνει και διοικεί συνεργεία αμέσου επέμβασης σε περιπτώσεις επειγόντων περιστατικών εκτός προγράμματος.

Τηρεί τεχνικά αρχεία με αναλυτικά στοιχεία των έργων που εκτελεί (αναλώσεις υλικών, απασχόληση τεχνικού προσωπικού, απασχόληση τεχνικού εξοπλισμού, στοιχεία κόστους κλπ) και αντίστοιχα αρχεία μελετών και σχεδίων (φάκελοι των έργων). Εξάγει περιοδικά στατιστικά στοιχεία και δείκτες από την εκτέλεση των έργων του Τμήματος.

Ενημερώνει το Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου και Πληροφορικής για την πρόοδο της υλοποίησης των έργων του Τμήματος.

Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και τα Τμήματά της.

B. Αρμοδιότητες Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Σηματοδότησης

Το Τμήμα έχει αντικείμενο την μελέτη και εκτέλεση έργων που αφορούν:

Στην επέκταση, συντήρηση, επισκευή και βελτίωση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού των οδών και γενικά των υπαιθρίων χώρων του Δήμου, καθώς και του φωτισμού για την ανάδειξη των δημοτικών κτιρίων, μνημείων και αρχαιολογικών χώρων της περιοχής.

Στην επέκταση, συντήρηση και επισκευή του δικτύου φωτεινής σηματοδότησης για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας στην περιοχή του Δήμου.

Στην εγκατάσταση και συντήρηση κάθε είδους πληροφοριακών πινακίδων στην περιοχή του Δήμου (πινακίδες ονομασίας οδών και πλατειών, αρίθμησης κτιρίων, παροχής πληροφοριών σε οδηγούς και διερχομένους, πινακίδες στάσεων συγκοινωνιακών μέσων κλπ).

Στην εκτέλεση εργασιών απομάκρυνσης παράνομων διαφημιστικών πινακίδων.

Στην εκτέλεση εργασιών σήμανσης και διαγράμμισης οδών, καθώς και τοποθέτησης και συντήρησης προστατευτικών μέσων για την ασφάλεια της κυκλοφορίας οχημάτων και πεζών.

Στη συντήρηση, επισκευή ή βελτίωση του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και των κάθε είδους Η/Μ εγκαταστάσεων των Δήμου.

Γ. Αρμοδιότητες Τμήματος Υδραυλικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων

Το Τμήμα έχει αντικείμενο την μελέτη, κατασκευή και συντήρηση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία, τη κτηνοτροφία και την αλιεία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγγειοβελτιωτικά έργα, τα υδραυλικά και τεχνικά έργα προστασίας του περιβάλλοντος κλπ. Στα τεχνικά έργα προστασίας του περιβάλλοντος περιλαμβάνεται η αποκατάσταση τυχόν λειτουργούντος εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου χώρου ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων (ΧΑΔΑ). Το Τμήμα συνεργάζεται με τις υπηρεσίες Αγροτικής παραγωγής, Αλιείας και Περιβάλλοντος.

Δ. Αρμοδιότητες Τμήματος Συγκοινωνιών και Εγκαταστάσεων

(Αρμοδιότητες σε θέματα συγκοινωνιών και κυκλοφορίας)

Μεριμνά για την άσκηση, με δυνατότητα επιβολής κομίστρου, συγκοινωνιακού έργου για την εξυπηρέτηση της μετακίνησης των κατοίκων της περιοχής, εφόσον το έργο αυτό δεν εξυπηρετείται από υφιστάμενη γραμμή. Η άσκηση συγκοινωνιακού έργου είναι δυνατόν να γίνεται είτε με ιδιόκτητα μέσα, είτε με τη χρήση μισθωμένων μέσων και υπηρεσιών.

Μεριμνά για τη διενέργεια μεταφορών για τη μετακίνηση κατοίκων που ανήκουν σε κοινωνικές ομάδες (άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένοι, παιδιά), είναι εργαζόμενοι στο Δήμο και τα νομικά του πρόσωπα, ή είναι μαθητές που μετακινούνται στον τόπο που λειτουργεί το σχολείο.

Καθορίζει τις αστικές γραμμές λεωφορείων, καθώς και την αφετηρία, τη διαδρομή, τις στάσεις και το τέρμα των αντίστοιχων γραμμών.

Εισηγείται τον καθορισμό κομίστρων των αστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου.

Καθορίζει τις προδιαγραφές των στάσεων και των στεγάστρων αναμονής επιβατών των αστικών και υπεραστικών γραμμών.

Εισηγείται την ανάκληση άδειας κυκλοφορίας αστικού λεωφορείου, από τον κύκλο εργασίας, εντός του ιδίου ημερολογιακού έτους.

Μεριμνά για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας, τον καθορισμό πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας.

Μεριμνά για την απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων οχημάτων,
Ρυθμίζει τα θέματα στάθμευσης των αυτοκινήτων και μεριμνά για τη δημιουργία χώρων στάθμευσης τροχοφόρων και με δυνατότητα μίσθωσης ακινήτων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Λαμβάνει μέτρα για την απρόσκοπτη πρόσβαση στους κοινοχρήστους χώρους,
Μεριμνά για την ονομασία οδών και πλατειών, τοποθέτηση πινακίδων, αρίθμηση κτισμάτων κλπ.

Μεριμνά για την εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών.

Απαγορεύει τη δημιουργία θέσεων στάθμευσης σε συγκεκριμένους χώρους.

Μεριμνά για την παραλαβή των αποσυρομένων δικύκλων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων, όπου δεν υπάρχουν υποκαταστήματα του ΟΔΔΥ.

Καθορίζει το εξωτερικού χρώματος των ΤΑΞΙ.

Μεριμνά και λαμβάνει μέτρα για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων από δραστηριότητες που εγκυμονούν κινδύνους, σε συνεργασία και με τη Δημοτική Αστυνομία. Στο πλαίσιο αυτό :

(α) Ελέγχει τη σήμανση των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς,

(β) Ελέγχει την τήρηση των υποχρεώσεων αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς,

(γ) Λαμβάνει και ελέγχει την εφαρμογή μέτρων για την προστασία από επικίνδυνες οικοδομές, και από έλλειψη μέτρων ασφάλειας και υγιεινής, και ελέγχει τα υφιστάμενα μέτρα ασφάλειας σε εργασίες που εκτελούνται.

(Αρμοδιότητες σε θέματα εγκαταστάσεων και αδειών μεταφορών)

Ρυθμίζει κάθε θέμα το οποίο αφορά στην εγκατάσταση, λειτουργία και στη συντήρηση ανελκυστήρων, καθώς και στη χορήγηση των σχετικών τεχνικών επαγγελματικών αδειών, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

Χορηγεί τις άδειες εγκατάστασης και τις άδειες λειτουργίας φωτοβόλων σωλήνων, φωτεινών επιγραφών και ηλεκτροκίνητων ανυψωτικών μηχανημάτων και ελέγχει τη λειτουργία τους.

Χορηγεί τις άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας στεγνοκαθαριστηρίων, πλυντηρίων ρούχων, σιδηρωτηρίων ρούχων και ταπητοκαθαριστηρίων.

Μεριμνά για την αδειοδότηση επιχειρήσεων και επαγγελματιών στον τομέα των μεταφορών. Στο πλαίσιο αυτό :

- (α) Χορηγεί τις άδειες άσκησης επαγγέλματος τεχνιτών επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.
- (β) Χορηγεί τις άδειες άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα επιβατών και εμπορευμάτων.
- (γ) Χορηγεί, ανανεώνει, ανακαλεί και αφαιρεί τις άδειες εκγυμναστών, καθώς και ίδρυσης και λειτουργίας σχολών υποψηφίων οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών.
- (δ) Εκδίδει τις άδειες ίδρυσης και λειτουργίας συνεργείων επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων και λοιπών συναφών εγκαταστάσεων, και διενεργεί επιθεωρήσεις και ηλεκτρολογικούς ελέγχους.
- (ε) Χορηγεί εξουσιοδοτήσεις σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για διάθεση Κάρτας Ελέγχου Καυσαερίων (ΚΕΚ), και παρακολουθεί και ελέγχει τα Κέντρα Ελέγχου Καυσαερίων.
- (στ) Χορήγηση εξουσιοδοτήσεων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για τοποθέτηση συστημάτων περιορισμού ταχυτήτων.
- (ζ) Θεωρεί τις Κάρτες Επιθεώρησης και Επισκευών των ενοικιαζόμενων οχημάτων.

Ε. Αρμοδιότητες Τμήματος Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων

(Αρμοδιότητες ρύθμισης εμπορικών δραστηριοτήτων)

- (α) Τον καθορισμό των χώρων και των όρων λειτουργίας των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων (λαϊκές αγορές και εμποροπανηγύρεις).
- (β) Τον καθορισμό των χώρων και των όρων για την προσωρινή διαμονή μετακινουμένων πληθυσμιακών ομάδων.
- (γ) Τον καθορισμό των προδιαγραφών και των όρων της υπαίθριας διαφήμισης.
- (δ) Τον προσδιορισμό των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων για την ίδρυση και εγκατάσταση καταστημάτων και επιχειρήσεων, στο βαθμό που επηρεάζουν το περιβάλλον και τις λειτουργίες της πόλης.
- (ε) Τον προσδιορισμό των όρων και των ωρών λειτουργίας μουσικής σε καταστήματα.
- (στ) Τον καθορισμό των ωρών έναρξης και λήξης της εργασίας των ναυτεργατών και των αρτεργατών.
- (ζ) Τον καθορισμό των χρονικών ορίων λειτουργίας καταστημάτων και επιχειρήσεων.
- (η) Τον καθορισμό των ανώτατου αριθμού των αδειών υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου και τη συγκρότηση της Επιτροπής Υπαίθριου Πλανόδιου Εμπορίου.
- (θ) Την έγκριση της λειτουργίας Κυριακάτικων Αγορών.

(ι) Την έκδοση αποφάσεων για την ίδρυση, τη διάλυση και τον καθορισμό του τρόπου της εν γένει λειτουργίας Λαϊκών Αγορών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περιλαμβανομένης της χορήγησης επαγγελματικών και παραγωγικών αδειών καθώς και κάθε άλλου συναφούς αντικειμένου (Η αρμοδιότητα δεν αφορά έκδοση αδειών των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης).

(ια) Την συγκρότηση Επιτροπών για τον έλεγχο των πωλητών, παραγωγών και επαγγελματιών των λαϊκών αγορών.

(ιβ) Την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης περιπτέρων.

(ιγ) Τη λήψη απόφασης σχετικά με τον καθορισμό των ωρών ανοίγματος, μεσημβρινής διακοπής και κλεισίματος των φαρμακείων και φαρμακαποθηκών, καθώς και τον καθορισμό για κάθε έτος του αριθμού των φαρμακείων που διημερεύουν και διανυκτερεύουν.

Παρακολουθεί και ελέγχει την εφαρμογή των αποφάσεων των σχετικών με τα προηγούμενα θέματα εμπορικής δραστηριότητας και εισηγείται τη λήψη μέτρων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τα ζώα συντροφιάς και την τήρηση των διατάξεων της τουριστικής νομοθεσίας από τις επιχειρήσεις τουριστικού ενδιαφέροντος κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του νόμου.

(Αρμοδιότητες προστασίας του καταναλωτή)

Μεριμνά για την προστασία του καταναλωτή με τη δημιουργία και λειτουργία μηχανισμών ενημέρωσής του (π.χ. Γραφείο Ενημέρωσης Καταναλωτή).

Εισηγείται για τη σύσταση της επιτροπής φιλικού διακανονισμού για την εξώδικη επίλυση των διαφορών ανάμεσα σε προμηθευτές και σε καταναλωτές ή ενώσεις καταναλωτών, τηρεί αρχεία των πορισμάτων της οικείας επιτροπής καθώς και μητρώο καταναλωτών.

(Αρμοδιότητες χορήγησης αδειών εμπορικών και γενικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων)

Εισηγείται την χορήγηση αδειών για την άσκηση εμπορικών και γενικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι άδειες αυτές αφορούν ιδίως:

(α) Τις άδειες παραγωγών που διαθέτουν τα αγροτικά τους προϊόντα τους σε λαϊκές αγορές (εκτός από άδειες στους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης).

- (β) Την ίδρυση, λειτουργία και εγκατάσταση των καταστημάτων και επιχειρήσεων οι όροι λειτουργίας και εγκατάστασης των οποίων καθορίζονται από την νομοθεσία και τους αντίστοιχους υγειονομικούς κανονισμούς και διατάξεις
- (γ) Την ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (βλ. άρθρο 80 του ΚΔΚ).
- (δ) Την εγκατάσταση και λειτουργία κινηματογράφων, θεάτρων και παρεμφερών επιχειρήσεων και τη διενέργεια των προβλεπομένων επιθεωρήσεων.
- (ε) Την ίδρυση και λειτουργίας παιδοτόπων, και διαφόρων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων (λούνα πάρκ, τσίρκο, πίστες αυτοκινητιδίων, μουσικών συναυλιών και άλλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.
- (στ) Τα τεχνικά ψυχαγωγικά παίγνια και την παροχή υπηρεσιών διαδικτύου.
- (ζ) Τη λειτουργία μουσικών οργάνων.
- (η) Την άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, εμποροπανηγύρεων και υπαίθριων χριστουγεννιάτικων αγορών .
- (θ) Τα ζωήλατα οχήματα.
- (ι) Την εγκατάσταση και χρήση του οικήματος για την άσκηση δραστηριότητας από εκδιδόμενα πρόσωπα.
- (ια) Τη διενέργεια διαφήμισης, την τοποθέτηση πλαισίων υπαίθριας διαφήμισης, την τοποθέτηση επιγραφών προσδιορισμού επαγγελματικής δραστηριότητας σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και την παραχώρηση χώρων για την προβολή δραστηριοτήτων σε νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς.
- (ιβ) Τη λειτουργία καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων.
- (ιγ) Την ίδρυση υπεραγορών λιανικού εμπορίου .
- (ιδ) Την άσκηση υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου.
- (ιε) Την συμμετοχή σε Κυριακάτικες Αγορές.
- (ιστ) Την άσκηση επαγγέλματος κουρέα, κομμωτή, τεχνίτη περιποίησης χεριών και ποδιών, καθώς και τη συγκρότηση σχετικής εξεταστικής επιτροπής και Πειθαρχικού Συμβουλίου, σε συνεργασία με την υπηρεσία Δημ. Υγείας.
- (ιζ) Τη λειτουργία εκθέσεων βιβλίου.
- (ιη) Την οργάνωση εκθέσεων (εκτός των Διεθνών), τη ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας τους και την εποπτεία αυτών.
- (ιθ) Την καταλληλότητα εκθεσιακών χώρων στεγασμένων μόνιμα ή προσωρινά ή υπαίθριων ή μικτών.

Παρακολουθεί και ελέγχει την τήρηση των προϋποθέσεων υπό τις οποίες χορηγούνται οι ανωτέρω άδειες και εισηγείται τη λήψη μέτρων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις π.χ. ανάκληση άδειας, αφαίρεση άδειας, επιβολή προστίμων.

Ελέγχει την εφαρμογή των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης, των προδιαγραφών των διαφημιστικών πλαισίων και επιγραφών, προβαίνει στην αφαίρεση των παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων και επιγραφών και εισηγείται την επιβολή των προβλεπόμενων προστίμων, με τις προϋποθέσεις και όρους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

ΣΤ. Αρμοδιότητες Τμήματος Πολεοδομίας

Το Τμήμα Πολεοδομίας είναι αρμόδιο για την εφαρμογή του πολεοδομικού σχεδιασμού, την έκδοση και έλεγχο εφαρμογής των οικοδομικών αδειών και τον έλεγχο των αυθαίρετων κατασκευών. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής του, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

(α) Αρμοδιότητες Γραφείου Έκδοσης Οικοδομικών Αδειών

Παραλαμβάνει, ελέγχει την πληρότητα των υποβαλλομένων φακέλων για την έκδοση οικοδομικών αδειών, ελέγχει τις υποβαλλόμενες μελέτες (αρχιτεκτονική, στατική, ηλεκτρομηχανολογικές, θερμομόνωση, παθητική πυροπροστασία, μελέτη ενεργειακής απόδοσης) σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και μετά τον έλεγχο των φορολογικών εκδίδει τις οικοδομικές άδειες.

Ελέγχει τις αρχιτεκτονικές, στατικές, υδραυλικές και ηλεκτρομηχανολογικές μελέτες, τη μελέτη θερμομόνωσης, τη μελέτη παθητικής πυροπροστασίας και τα σχετικά φορολογικά στοιχεία για την έκδοση ή αναθεώρηση οικοδομικών αδειών βιομηχανικών κτιρίων, κατά τις ρυθμίσεις της σχετικής νομοθεσίας.

Αναθεωρεί και ενημερώνει τις οικοδομικές άδειες, εγκρίνει εργασίες μικρής κλίμακας και τηρεί όλα τα απαιτούμενα σχετικά στατιστικά στοιχεία και αρχεία των οικοδομικών αδειών. Ελέγχει το σύννομο εκδοθεισών οικοδομικών αδειών και προβαίνει σε διακοπή εργασιών ή ανάκληση αδειών, αν απαιτείται.

Εκδίδει απόφαση για τον καθορισμό μεμονωμένων κτιρίων ή των περιοχών, εντός των οποίων οι όψεις των κτιρίων πρέπει να αποπερατώνονται μέσα σ' έξι έτη από την έκδοση της οικοδομικής άδειας ή της ανωτέρω απόφασης.

Χορηγεί την άδεια εγκατάστασης δομικής ή μηχανικής κατασκευής προς εγκατάσταση κεραίας σταθμού στην ξηρά, σύμφωνα με το άρθρο 24 α' του ν. 2075/1992 (ΦΕΚ 129 Α'), όπως ισχύει, και την επιβολή κυρώσεων στους παραβάτες.

Παρέχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς το Τμήμα Πολεοδομίας και τα Γραφεία του.

(β) Αρμοδιότητες Γραφείου Πολεοδομικών Εφαρμογών

Παρακολουθεί την εξέλιξη των ρυθμιστικών σχεδίων και των πολεοδομικών μελετών για την επέκταση / τροποποίηση των σχεδίων πόλεων στην περιοχή του Δήμου.

Μελετά και εισηγείται για τις ανάγκες τροποποιήσεων/αναθεώρησης των ρυμοτομικών σχεδίων των πόλεων στην περιοχή του Δήμου.

Μελετά και εισηγείται την προκαταρκτική πρόταση ανάπτυξης ορισμένης περιοχής

Ελέγχει την εφαρμογή ρυμοτομικών και πολεοδομικών σχεδίων, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι εφαρμογές αυτές περιλαμβάνουν ιδίως:

(α) Τον έλεγχο εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος πριν την έγκριση των πινακίδων εφαρμογής.

(β) Την σύνταξη διαγραμμάτων εφαρμογής και διαγραμμάτων διαμορφωμένης κατάστασης.

(γ) Τον έλεγχο τοπογραφικών διαγραμμάτων που προορίζονται για σύνταξη πράξεων τακτοποιήσεως και αναλογισμού ή πράξεων εφαρμογής.

(δ) Την επίβλεψη τοπογραφικών μελετών και μελετών Πράξεων Εφαρμογής Σ.Π.

(ε) Την σύνταξη Πράξεων Εφαρμογής.

(στ) Την εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων και συναφών εκτελεστών πράξεων, που δεν έχουν γενικότερο χαρακτήρα.

(ζ) Τον έλεγχο εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος, κατ' άρθρο 115 Κ.Β.Π.Ν.

(η) Την εφαρμογή εγκεκριμένων σχεδίων επί του εδάφους κατά την πρόβλεψη της παρ.1 του άρθρου 155 Κ.Β.Π.Ν.

Γνωμοδοτεί για παρέκκλιση από τους όρους δόμησης κατασκευής κτιρίων που προορίζονται για γεωκτηνοτροφικές, γεωπτηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, καθώς και για εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων, ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων, γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στεγάστρων σφαγής ζώων και δεξαμενών από οποιοδήποτε υλικό (Σε συνεργασία με τις υπηρεσίες Αγροτικής παραγωγής και Αλιείας).

Τηρεί αρχεία χαρτών και ρυμοτομικών διαγραμμάτων, όρων δόμησης, διαγραμμάτων και πράξεων εφαρμογής, πράξεων τακτοποίησης και αναλογισμού

(γ) Αρμοδιότητες Γραφείου Ελέγχου Κατασκευών

Προβαίνει σε έλεγχο των κατασκευών ώστε να διαπιστώνεται η εφαρμογή των εγκεκριμένων σχεδίων των αντίστοιχων οικοδομικών αδειών.

Προβαίνει σε έλεγχο της κατασκευής αυθαίρετων κτισμάτων και στον χαρακτηρισμό αυτών σύμφωνα με την ισχύουσα πολεοδομική νομοθεσία.

Σε περιπτώσεις διαπίστωσης κατά τους ανωτέρω ελέγχους παραβάσεων, προβαίνει σε επιβολή προστίμων ή άλλων προβλεπομένων κυρώσεων κατά την κείμενη πολεοδομική νομοθεσία.

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τον γενικό οικοδομικό κανονισμό και τις οικοδομές που χαρακτηρίζονται επικίνδυνες, σε συνεργασία με τη δημοτική αστυνομία.

Εισηγείται την αφαίρεση άδειας από οικοδομές για μη εξόφληση ασφαλιστικών εισφορών στο ΙΚΑ, σε συνεργασία με τη δημοτική αστυνομία.

1.2.1.6 Διεύθυνσης Δημοτικής Αστυνομίας

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Δημοτικής Αστυνομίας

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Νόμου 3731 / 2008, όπως αυτό ισχύει, η Δημοτική Αστυνομία :
Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν την ύδρευση, την άρδευση και την αποχέτευση, όπως αυτές περιλαμβάνονται στην εκάστοτε κείμενη νομοθεσία, στις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές και στις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης.

Ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και στις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές, για τη χρήση των αλσών και των κήπων, των πλατειών, των παιδικών χαρών και των λοιπών κοινόχρηστων χώρων.

Ελέγχει την τήρηση των όρων οι οποίοι προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και στις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές, για τη χρήση και λειτουργία των δημοτικών αγορών, των εμποροπανηγύρεων, των ζωοπανηγύρεων, των χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά των υπαίθριων δραστηριοτήτων.

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν στο υπαίθριο εμπόριο και στις λαϊκές αγορές.

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν στην υπαίθρια διαφήμιση, καθώς και τον έλεγχο της τήρησης ειδικότερων προδιαγραφών κατασκευής και προϋποθέσεων

τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων, που τυχόν έχουν τεθεί με τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, από τις δημοτικές αρχές.

Ελέγχει την τήρηση της καθαριότητας σε κοινόχρηστους υπαίθριους χώρους της εδαφικής περιφέρειας του οικείου δήμου και γενικότερα την τήρηση των κανόνων που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία και τις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές για την αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών.

Ελέγχει την τήρηση των μέτρων που επιβάλλονται για την πρόληψη πυρκαγιών σε κοινόχρηστους υπαίθριους χώρους.

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν στην κυκλοφορία των πεζών, τη στάση και στάθμευση των οχημάτων, στην επιβολή των διοικητικών μέτρων του άρθρου 103 του ν. 2696/1999, όπως ισχύει, για την παράνομη στάθμευση οχημάτων, καθώς και την εφαρμογή των διατάξεων, που αναφέρονται στην κυκλοφορία τροχοφόρων στους πεζόδρομους, πλατείες, πεζοδρόμια και γενικά σε χώρους που δεν προορίζονται για τέτοια χρήση και στην εκπομπή θορύβων από αυτά. Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται, παράλληλα και κατά περίπτωση, και από την Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.) και το Λιμενικό Σώμα. Όταν κατά την άσκηση τους επιλαμβάνονται ταυτόχρονα, η Δημοτική Αστυνομία και η Ελληνική Αστυνομία ή το Λιμενικό Σώμα, το συντονισμό έχει η Ελληνική Αστυνομία ή το Λιμενικό Σώμα, κατά περίπτωση.

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων, που αφορούν τα εγκαταλελειμμένα οχήματα.

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων, που αφορούν στη σήμανση των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς και στις υποχρεώσεις αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στο δημοτικό οδικό δίκτυο και ελέγχει για τη λήψη μέτρων ασφάλειας και υγιεινής σε εργασίες που εκτελούνται.

Εκτελεί τις διοικητικές κυρώσεις που αφορούν τη λειτουργία καταστημάτων και επιχειρήσεων, των οποίων την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας χορηγούν οι δημοτικές αρχές.

Ελέγχει την τήρηση διατάξεων που αφορούν τους οργανωμένους από τους Δήμους χώρους προσωρινής εγκατάστασης μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων.

Αφαιρεί την άδεια οικοδομής για οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές στο Ι.Κ.Α.

Συμμετέχει στην εφαρμογή των σχεδίων πολιτικής προστασίας.

Ελέγχει επιχειρήσεις τουριστικού ενδιαφέροντος, σχετικά με την εφαρμογή της τουριστικής νομοθεσίας (βεβαίωση παραβάσεων, εκτέλεση διοικητικών κυρώσεων, θεώρηση τιμοκαταλόγων των δωματίων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και καταλυμάτων) στις περιπτώσεις που αυτές λειτουργούν σε νομούς ή νησιά όπου δεν εδρεύουν υπηρεσίες του ΕΟΤ.

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τα ζώα συντροφιάς.

Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τις κάθε είδους κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές, καθώς και την επιβολή των πάσης φύσεως διοικητικών μέτρων που προβλέπονται από αυτές.

Προστατεύει τη δημοτική και κοινοτική περιουσία.

Διενεργεί αυτοψία για την εξακρίβωση των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την έκδοση διοικητικών πράξεων από τα όργανα του Δήμου και, ιδίως, διενεργεί αυτοψία και συντάσσει έκθεση για την έκδοση πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής και για τη χορήγηση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας.

Επιδίδει τα πάσης φύσεως έγγραφα του οικείου Δήμου ή άλλων Δημοτικών Αρχών εντός των διοικητικών ορίων του οικείου Δήμου.

A. Αρμοδιότητες Τμήματος Επιχειρησιακού Σχεδιασμού

Συγκεντρώνει και μελετά τις επιστημονικές και τεχνικές μεθόδους για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας της Δημοτικής Αστυνομίας και την αξιολόγηση της απόδοσής της.

Σχεδιάζει όλα τα θέματα που έχουν σχέση με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό, την τακτική και μεθοδολογία δράσης και την αποτελεσματικότητα του έργου της δημοτικής αστυνομίας.

Σχεδιάζει και εισηγείται κανονισμούς για τη λειτουργία και τον τρόπο δράσης της δημοτικής αστυνομίας.

Τηρεί αρχείο αναφορών / δελτίων συμβάντων και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία για τη δράση και τα αποτελέσματα από την αξιοποίηση της δημοτικής αστυνομίας.

Υποδέχεται τις αναφορές / δελτία συμβάντων, τις αξιολογεί σε συνεργασία με το Τμήμα Αστυνόμευσης και μεριμνά για την ενημέρωση των δημοτικών υπηρεσιών ή και άλλων δημόσιων υπηρεσιών, όταν απαιτείται, για τις περαιτέρω ενέργειες.

Καθοδηγεί το Τμήμα Αστυνόμευσης για την αντιμετώπιση των σοβαρών περιστατικών ή συμβάντων.

Τηρεί στατιστικά στοιχεία για τη δράση και τα αποτελέσματα από την αξιοποίηση των αποκεντρωμένων Τμημάτων Δημοτικής Αστυνομίας.

Συνεργάζεται με άλλους αρμόδιους φορείς για τη λήψη των αναγκαίων νομοθετικών και διοικητικών μέτρων προς αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με το αντικείμενο της δημοτικής αστυνομίας.

Συγκεντρώνει τυχόν παράπονα και υποδείξεις των πολιτών σχετικά με το αντικείμενο της δημοτικής αστυνομίας, τηρεί σχετικά αρχεία, συνεργάζεται με το Τμήμα Αστυνόμευσης και συμμετέχει στην διαχείριση όσων σχετικών μέτρων και αποφάσεων λαμβάνονται.

Μερικά για την ενημέρωση του κοινού για το αντικείμενο και το έργο της δημοτικής αστυνομίας.

Μερικά για την εκπαίδευση του προσωπικού της δημοτικής αστυνομίας.

Μερικά για την εξασφάλιση και συντήρηση των τεχνικών μέσων, καθώς και του ιματισμού και των λοιπών εφοδίων του προσωπικού της δημοτικής αστυνομίας.

Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας και τα Τμήματά της.

Β. Αρμοδιότητες Τμήματος Αστυνόμευσης

Συγκροτεί τις περιπόλους και τις ομάδες αστυνομικής ενέργειας σύμφωνα με τους κανονισμούς και τις οδηγίες του Τμήματος Επιχειρησιακού Σχεδιασμού.

Διενεργεί όλες τις αστυνομικές φύσεως ενέργειες σύμφωνα με το αντικείμενο της δημοτικής αστυνομίας και τους σχετικούς κανονισμούς.

Συμπληρώνει αναφορές και δελτία συμβάντων για τα αποτελέσματα της αστυνομικής δράσης, τα αξιολογεί και ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού.

Συγκεντρώνει τυχόν παράπονα και υποδείξεις των πολιτών σχετικά με το αντικείμενο της δημοτικής αστυνομίας, ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού και συμμετέχει στην διαχείριση όσων σχετικών μέτρων και αποφάσεων λαμβάνονται.

Μερικά για τη διενέργεια των αναγκαίων εργασιών συντήρησης των τεχνικών μέσων και εφοδίων που χρησιμοποιεί η δημοτική αστυνομία

1.2.1.7 Αποκεντρωμένες υπηρεσίες στις Δημοτικές Ενότητες

Υπάρχουν Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου που είναι εγκατεστημένες στην έδρα δημοτικών ενότητων, εξυπηρετούν τις δημοτικές / τοπικές κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες Διευθύνσεις ή Τμήματα των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου.

Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες που λειτουργούν με έδρα την Επισκοπή είναι:

1. Γραφείο ΚΕΠ
2. Γραφείο Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
3. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών
4. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
5. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων

Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες που λειτουργούν με έδρα τα Μάλια είναι:

1. Γραφείο ΚΕΠ
2. Γραφείο Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
3. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών
4. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
5. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων
6. Γραφείο Τουριστικής Προβολής και Ανάπτυξης

Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες που λειτουργούν με έδρα το Λιμάνι Χερσονήσου είναι:

1. Γραφείο ΚΕΠ
2. Γραφείο Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
3. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών
4. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
5. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων
6. Γραφείο Τουριστικής Προβολής και Ανάπτυξης

Συγκεκριμένα οι αρμοδιότητες του κάθε Γραφείου ανά Δημοτική Ενότητα περιγράφονται παρακάτω:

Α. Γραφείο ΚΕΠ.

- Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
- Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητά τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.
- Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.

- Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοσή τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.
- Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ).
- Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση του ΚΕΠ.
- Παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος e-ker για την εξυπηρέτηση των πολιτών σε απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου.
- Υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου. Προωθεί τα αιτήματα αυτά στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωσή τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.
- Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

Το ΚΕΠ Χερσονήσου έχει ωράριο λειτουργίας 7:30 π.μ.-8μ.μ. τις καθημερινές και 8π.μ.-2μ.μ. τα Σάββατα. Τα ΚΕΠ Γουβών, Μαλίων και Επισκοπής έχουν ωράριο 07:30π.μ-3:30μ.μ τις καθημερινές.

Στον παρακάτω πίνακα, παρατίθενται ο μέσος μηνιαίος όρος ηλεκτρονικών πρωτοκόλλων ανά ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας, και ο μέσος μηνιαίος όρος γνησίων φωτοαντιγράφων και γνησίων υπογραφής. Αξίζει να σημειωθεί, ότι ένα πλήθος εργασιών που εξυπηρετούνται από τα ΚΕΠ του Δήμου Χερσονήσου, δεν φαίνεται ηλεκτρονικά και δεν καταγράφεται. Ενδεικτικά αναφέρουμε: η έκδοση, επανέκδοση και διαγραφή διπλοεγγεγραμμένων ΑΜΚΑ και η πληροφόρηση για γενικότερα θέματα Δημόσιας Διοίκησης.

Πίνακας 43 Κύκλος εξυπηρετούμενων διαδικασιών και διοικητικών ενεργειών από τα ΚΕΠ του Δήμου

ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας	Μέσος Όρος Ηλεκτρονικών Πρωτοκόλλων / Μήνα	Γνήσια Φωτοαντίγραφα	Γνήσια Υπογραφής
Επισκοπής	100	300	300
Γουβών	500	500	500
Χερσονήσου	1000	1000	1000

Μαλίων	500	1000	1000
--------	-----	------	------

Επεξεργασία: Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου (2011)

Β. Γραφείο Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

- Προσδιορίζει τα σημεία και μεριμνά για την τοποθέτηση κάδων απορριμμάτων και κάδων ανακυκλώσιμων υλικών.
- Παρακολουθεί την διαθεσιμότητα των τεχνικών μέσων που απαιτούνται για τη διενέργεια των εργασιών καθαριότητας στην περιοχή της δημοτικής κοινότητας και συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης για την καλύτερη αξιοποίηση των τεχνικών μέσων που διαθέτει ο Δήμος.
- Συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης λαμβάνοντας κατευθύνσεις, πρότυπα και οδηγίες.
- Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Διεύθυνσης Καθαριότητας και συγκροτεί τα συνεργεία για την αποκομιδή των αστικών απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και την μεταφορά τους στους ΧΥΤΑ ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους.
- Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο της αποκομιδής των αστικών απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και την μεταφορά τους στους ΧΥΤΑ ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους.
- Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των οχημάτων και τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν τα συνεργεία καθαριότητας του Τμήματος.
- Μεριμνά για το πλύσιμο και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των κάδων και των απορριμματοδοχείων συγκέντρωσης των απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών.
- Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Διεύθυνσης Καθαριότητας και Ανακύκλωσης και συγκροτεί τα συνεργεία για τον καθαρισμό των οδών και των λοιπών κοινοχρήστων χώρων της δημοτικής κοινότητας και τη συγκέντρωση των απορριμμάτων σε χώρους μεταφόρτωσης.
- Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο του καθαρισμού των οδών και των λοιπών κοινοχρήστων χώρων και της συγκέντρωσης των απορριμμάτων σε χώρους μεταφόρτωσης.

- Συγκροτεί ειδικά συνεργεία και διενεργεί παρεμφερείς εργασίες όπως η περισυλλογή ογκωδών αντικειμένων, ο καθαρισμός από παράνομες αφίσες και διαφημίσεις, ο καθαρισμός εγκαταλελειμμένων οικιών κλπ.
- Καταγράφει και συγκεντρώνει καθημερινά στοιχεία για την εκτέλεση των προγραμμάτων καθαριότητας του Τμήματος και ενημερώνει σχετικά την Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης.
- Ενημερώνει τη Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης για κάθε ζήτημα που αφορά τη διαχείριση των οχημάτων και κινητών μηχανημάτων της καθαριότητας, παρέχοντας τα ζητούμενα στοιχεία (χιλιόμετρα, κατανάλωση καυσίμων, ανάγκη επισκευής

Γ. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών

- Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.
- Συγκεντρώνει πληροφορίες για την καλή λειτουργία των υποδομών του Δήμου (π.χ. ηλεκτροφωτισμός) και ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου.
- Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

Δ. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

- Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τον Αντιδήμαρχο που εποπτεύει τις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας και προς τα τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κλπ).
- Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τα πολιτικά όργανα της δημοτικής ενότητας.
- Εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωρών κλπ).

- Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.
- Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού των υπηρεσιών της δημοτικής ενότητας.
- Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου της δημοτικής ενότητας.
- Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες.
- Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεών τους από τις κεντρικές υπηρεσίες, ελέγχει την πληρότητά τους και διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους δημοτική υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
- Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοσή τους στους πολίτες.
- Τηρεί, σε τοπικό επίπεδο, τις υποχρεώσεις για το Δήμο που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης.
- Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών του Δήμου.

Ε. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων

- Διενεργεί εισπράξεις οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές, σύμφωνα με ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.
- Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών. Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία της δημοτικής ενότητας.

ΣΤ. Γραφείο Τουριστικής Προβολής και Ανάπτυξης

- Τηρεί μητρώα και στοιχεία που αφορούν την υφιστάμενη κατάσταση του τουρισμού στην περιοχή του Δήμου (τουριστικά αξιοθέατα, τουριστικές επιχειρήσεις, τουριστικές υποδομές, στοιχεία απασχόλησης, οικονομικά στοιχεία κλπ).
- Σχεδιάζει και εισηγείται προγράμματα δράσεων παρέμβασης του Δήμου για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή και την αναβάθμιση των παρεχομένων τουριστικών υπηρεσιών, σε συνεργασία με τους τουριστικούς επαγγελματικούς φορείς της περιοχής. Μεριμνά για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών.
- Μεριμνά για το σχεδιασμό και την πραγματοποίηση προγραμμάτων τουριστικής προβολής της περιοχής του Δήμου (π.χ. παραγωγή τουριστικού υλικού και εκδόσεις πρακτικών οδηγών για τους ταξιδιώτες, συμμετοχή σε εκθέσεις τουρισμού, δημιουργία δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλες περιοχές εντός και εκτός της χώρας κλπ).
- Μεριμνά για την εφαρμογή μηχανισμών ενημέρωσης / πληροφόρησης των επισκεπτών της περιοχής.

1.2.2 Νομικά πρόσωπα του Δήμου

1.2.2.1 Ιδρύματα και ΝΠΔΔ των δήμων (Πρόγραμμα «Καλλικράτης» ν. 3852/2010, άρθρα 102 και 103)

Στην εγκύκλιο 11/2011 του ΥΠΕΣΑΗΔ (11/01/2011) δόθηκαν οι σχετικές οδηγίες για την διαδικασία συγχώνευσης των ΝΠΔΔ και επιχειρήσεων των νέων «Καλλικρατικών» Δήμων. Σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του ν. 3852/2010, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα των καποδιστριακών δήμων και κοινοτήτων περιέρχονται ως έχουν στο νέο «καλλικρατικό» δήμο, ενώ για τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου προβλέπεται διαδικασία συγχώνευσης.

Σε κάθε περίπτωση, οι νέοι δήμοι από την έναρξη της λειτουργίας τους γίνονται καθολικοί διάδοχοι των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των συνενούμενων καποδιστριακών δήμων ή κοινοτήτων, ως προς τα ιδρύματα και τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Ειδικά, το μόνιμο και με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου προσωπικό των δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό των ιδρυμάτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των νέων δήμων με την ίδια σχέση εργασίας. Οι συμβάσεις μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου συνεχίζονται μέχρι τη λήξη τους (άρθρο 102 παρ. 3 και άρθρο 103 παρ. 10 και 11).

Περαιτέρω, αναφορικά με τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, προβλέπεται ότι κάθε δήμος μπορεί να συνιστά ή να έχει, μεταξύ άλλων, έως δύο (2) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ένα για τους τομείς αρμοδιοτήτων κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος. Εάν ο δήμος διαθέτει κοινωφελή επιχείρηση για έναν από τους ανωτέρω τομείς, τότε μπορεί να έχει έως ένα νομικό πρόσωπο για τον άλλο τομέα (άρθρο 103 παρ. 1). Στην περίπτωση, ωστόσο, που οι συνθήκες το επιβάλλουν, μπορεί, για παράδειγμα, η κοινωφελής επιχείρηση να ασκεί δραστηριότητες παιδείας και αθλητισμού, και το νομικό πρόσωπο να ασκεί δραστηριότητες κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης και πολιτισμού.

Στην περίπτωση που σε κάποιον «καλλικρατικό» δήμο περιέρχονται περισσότερα των προβλεπόμενων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ο δήμος οφείλει να προβεί σε συγχωνεύσεις.

Η συγχώνευση γίνεται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών. Στην απόφαση ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, η διοίκηση, η περιουσία και οι πόροι του νέου ΝΠΔΔ. Μετά τον έλεγχο νομιμότητας από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας του οικείου ΟΤΑ, η πράξη συγχώνευσης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως από τον οικείο δήμο. Στην ίδια συνεδρίαση, το δημοτικό συμβούλιο, με νέα απόφασή του, ορίζει το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 240 ΚΔΚ (ν.3463/2006), όπως ισχύει (άρθρο 103 παρ. 4).

Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης, το νέο νομικό πρόσωπο καθίσταται αυτοδίκαια καθολικός διάδοχος σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων νομικών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προκύπτουν από συμβάσεις έργου ή εργασίας ορισμένου χρόνου μέχρι τη λήξη τους (άρθρο 103 παρ. 5.).

Σημειωτέον, ότι στο πρόγραμμα «Καλλικράτης» περιγράφονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες ένα δημοτικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου θα μπορούσε να διατηρηθεί ως αυτοτελής. Τέτοιες προϋποθέσεις είναι η ευρύτερα αναγνωρίσιμη δραστηριότητα, το εξειδικευμένο αντικείμενο, η μακροχρόνια απόδοση έργου και η γενικότερη καταξιωμένη προσφορά. Σε περίπτωση που το οικείο δημοτικό συμβούλιο κρίνει ότι συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, λαμβάνει απόφαση με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του και υποβάλλει σχετικό αίτημα στον Υπουργό Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Ακολουθεί η έκδοση της Υπουργικής Απόφασης με την οποία το νομικό πρόσωπο καθίσταται αυτοτελής και δεν υπόκειται σε ενδεχόμενη διαδικασία συγχώνευσης με άλλα νομικά πρόσωπα (άρθρο 103 παρ. 3).

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι κατά τη σύνταξη του ΟΕΥ του οικείου ΟΤΑ, οι νέες δημοτικές αρχές θα πρέπει να έχουν οριοθετήσει το ρόλο των εποπτευόμενων νομικών τους προσώπων, διότι όλες οι αρμοδιότητες των ΝΠΔΔ μπορούν να ασκηθούν από εσωτερικές

υπηρεσίες του δήμου, με την επιφύλαξη, ωστόσο, της ύπαρξης ρητής απαγόρευσης συμμετοχής του δήμου σε συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ προγράμματα.

Στο ίδιο πλαίσιο, τα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ προγράμματα που υλοποιούνται από τα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα, συνεχίζουν να υλοποιούνται από το νέο νομικό πρόσωπο που προκύπτει από τη συγχώνευση, το οποίο θεωρείται καθολικός διάδοχος ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από τα προγράμματα αυτά (στις υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνονται και όσες απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους). Οι συμβάσεις του προσωπικού ορισμένου χρόνου, το οποίο απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων, ανανεώνονται από το νομικό πρόσωπο που προκύπτει ως διάδοχο σχήμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994, άρθρο 21 παρ. 3, όπως ισχύει (άρθρο 112).

Περαιτέρω, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων, μπορεί να λειτουργούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες στην περιφέρεια του νέου δήμου ως παραρτήματα των ανωτέρω νομικών προσώπων (άρθρο 103 παρ. 6). Εφόσον οι παρεχόμενες λειτουργίες στις υπηρεσίες αυτές είναι κοινωνικού χαρακτήρα, προβλέπεται η συγκρότηση άμισθων επιτροπών με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου. Σε αυτές συμμετέχουν τουλάχιστον δύο (2) εκπρόσωποι των χρηστών των παρεχόμενων υπηρεσιών και ο προϊστάμενος, και αν δεν υπάρχει, ο οριζόμενος από τον πρόεδρο του ΔΣ του νομικού προσώπου υπάλληλος της αποκεντρωμένης υπηρεσίας, ως πρόεδρος. Οι επιτροπές αυτές εισηγούνται στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου προτάσεις για την επίλυση τυχόν προβλημάτων και την καλύτερη λειτουργία της αποκεντρωμένης υπηρεσίας.

Επίσης, προβλέπεται η έκδοση πρότυπων κανονισμών λειτουργίας των νομικών προσώπων και των αποκεντρωμένων υπηρεσιών τους, ανά κατηγορία παρεχόμενων υπηρεσιών. Οι κανονισμοί εκδίδονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας.

Μέσα σε τρεις μήνες από την απόφαση συγχώνευσης, το διοικητικό συμβούλιο του νέου νομικού προσώπου, θεσπίζει τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3584/2007, όπως ισχύει. Περαιτέρω, στο πρόγραμμα

«Καλλικράτης» ρυθμίζονται τα θέματα κατάταξης του μόνιμου προσωπικού και του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που μεταφέρεται στο νέο νομικό πρόσωπο, όπως και θέματα απόσπασης του ανωτέρω προσωπικού (άρθρο 103 παρ. 10 και 11, αντίστοιχα).

Στην εγκύκλιο 11/2011 του ΥΠΕΣΑΗΔ (11/01/2011) δόθηκαν οι σχετικές οδηγίες για την διαδικασία συγχώνευσης των ΝΠΔΔ και επιχειρήσεων των νέων «Καλλικρατικών» Δήμων. Ο Δήμος Χερσονήσου μετά την διαδικασία συγχωνεύσεων και καταργήσεων παρουσιάζει την παρακάτω εικόνα σε σχέση με τα ΝΠΔΔ και τις επιχειρήσεις του.

ΝΠΔΔ

«Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης Δήμου Χερσονήσου» (ΝΠΔΔ)

Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χερσονήσου (Δ.Λ.Τ.Χ)

Κοινωφελές Μη Κερδοσκοπικό Ίδρυμα «Έλλη Αλεξίου» (ΝΠΔΔ)

Σχολικές Επιτροπές

Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Χερσονήσου (ΝΠΔΔ)

Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Χερσονήσου (ΝΠΔΔ)

Κοινωφελείς επιχειρήσεις- ΔΕΥΑ

Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Χερσονήσου Κ.Ε.Δ.Χ

Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χερσονήσου (ΔΕΥΑΧ)

Επιχειρήσεις ΟΤΑ

Αναπτυξιακή Γουβών Αναπτυξιακή Εταιρεία ΟΤΑ

Ανώνυμες Εταιρείες ΟΤΑ

Διαχείριση Ακτών Μαλίων Μονομετοχική Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α «Δ.Α.ΜΑΛ. Α.Ε»

1.2.2.2 Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ

Ο ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ ιδρύθηκε στις 28/05/2009 με την μετατροπή της Διαδημοτικής Επιχείρησης ΧΥΤΑ Χερσονήσου Μαλίων, όπως προβλέπονται από τις διατάξεις περί ΦοΔΣΑ (άρθρο 30 Ν.3536/2007 , άρθρο 15 Ν. 3688/2006 και τη σχετική ΚΥΑ 2527/07.01.2009). Η νομική μορφή είναι Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ, οι ιδρυτές του ΦοΔΣΑ είναι οι Δήμοι Χερσονήσου και Μαλίων. Στη συνέχεια και μετά την ολοκλήρωση της

αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου στις 13/05/2010, στον ΦοΔΣΑ μετέχουν οι Δήμοι Γουβών και Καστελίου, όπως προβλέπει ο ΠΕΣΔΑ Κρήτης. Πέραν των παραπάνω Δήμων, με το σχέδιο Καλλικράτης στο νέο Δήμο εισχωρεί και ο πρώην Δήμος Επισκοπής.

Βρίσκεται στη θέση Πυργιά του Δημοτικού Διαμερίσματος Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου. Η συνολική έκταση του οικοπέδου είναι 193.854 τ.μ ήταν ιδιοκτησίας της Κοινότητας Ποταμιών και αγοράστηκε από το Συμβούλιο Περιοχής της 9^{ης} Ε. Π. του Ν. Ηρακλείου με το συμβόλαιο 803.8-4-1998. Η περιοχή Πυργιά βρίσκεται στα όρια των κτηματικών περιφερειών των Δ. διαμερισμάτων Μοχού, Ποταμιών, Λιμ. Χερσονήσου, νότια του υψώματος Πυργιά (550μ) και βορειοδυτικά του υψώματος Προφήτης Ηλίας (536μ) Ο χώρος είναι απομονωμένος από τη γύρω περιοχή, και οι αποστάσεις σε ευθεία γραμμή από τις γύρω κατοικημένες περιοχές είναι: 4,2 Km από Λ. Χερσονήσου, 3,5 Km από Χερσονήσο, 4,0 Km από Καλό Χωριό, 2,2 Km από Ποταμιές, 4,0 Km από Μοχό, 3,2 Km από Πισκοπιανό, 3,2 Km από Κουτουλουφάρι. Η πρόσβαση στο χώρο γίνεται σήμερα από την νοτιοανατολική πλευρά του οικισμού Χερσονήσου με διαπλάτυνση και βελτίωση του παλαιότερα υφιστάμενου αγροτικού δρόμου. Από το σημείο διασταύρωσης με την επαρχιακή οδό η προσπέλαση προς το ΧΥΤΑ γίνεται με ασφαλτοστρωμένη οδό πλάτος περίπου 6 μέτρων και μήκους 4 χιλ/τρων.

Λόγω του τρόπου λειτουργίας της Εταιρείας, ο οποίος βασίζεται στην αποκλειστική σχέση με τους δήμους πελάτες της σε ότι αφορά στη διαχείριση των απορριμμάτων, ο ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ, διαχειρίζεται το σύνολο των απορριμμάτων της περιοχής δραστηριοποίησής της. Αρχικά η δραστηριότητα του φορέα περιοριζόταν στην παραλαβή και διαχείριση (υγειονομική ταφή) των απορριμμάτων της περιοχής ευθύνης του.

Το 2007 οδηγήθηκαν στις εγκαταστάσεις του ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ 28.773 τόνοι απορριμμάτων, το 2008 οδηγήθηκαν 32.000 τόνοι, τέλος το 2009 33.000 τόνοι. Ο συνολικός εξυπηρετούμενος πληθυσμός στην περίοδο αιχμής ανέρχεται σε 150.000 κατοίκους. Ο ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας εξυπηρετεί πάνω από το 65 % του τουρισμού της Κρήτης. Αυτό σημαίνει πως τα περιθώρια αστοχίας είναι εξαιρετικά περιορισμένα. Στη περιοχή ευθύνης του φορέα βρίσκεται και η μεγαλύτερη επένδυση που σχεδιάζεται και θα υλοποιηθεί στην Κρήτη «**το αεροδρόμιο Καστελίου**», ο Δήμος Καστελίου είναι σήμερα μέτοχος στην Α.Ε. παρόλο που στον σχεδιασμό του νέου Καλλικρατικού Δήμου συνενώνεται με τον Δήμο Αρκαλοχωρίου. Ήδη σήμερα ο ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας λειτουργεί των

μοναδικό αδειοδοτημένο χώρο υγειονομικής ταφής στην Κρήτη και έχει σχεδιάσει και υλοποιεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης απορριμμάτων το οποίο περιλαμβάνει δράσεις με έμφαση στην βιώσιμη διαχείριση των υποδομών και την συμπλήρωσή τους με τα απαιτούμενα έργα και προμήθειες που ολοκληρώνουν τις υποδομές ασφαλούς διάθεσης, ενισχύουν την πρόληψη και την ανακύκλωση και εκτρέπουν το οργανικό κλάσμα από την υγειονομική ταφή.

Έχει αντιμετωπίσει με επιτυχία και αποφασιστικότητα όλα τα προβλήματα που άπτονται των στερεών αποβλήτων της περιοχής ευθύνης του και εφαρμόζει απαρέγκλιτα τον ΠΕΣΔΑ Κρήτης. Έχει προχωρήσει στην εφαρμογή και υλοποίηση λύσεων πέραν των προβλεπόμενων.

- Έτσι ήδη βρίσκεται στην τελική φάση η εκπόνηση μελέτης για την εγκατάσταση μονάδας διαχείρισης υλικών από εκσκαφές και κατεδαφίσεις .
- Μελέτη για την ανάπτυξη συστήματος συλλογής και επεξεργασίας (κομποστοποίησης) της βιομάζας, που προέρχεται από τα κλαδέματα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- Ήδη λειτουργεί πιλοτικά σε μικρή κλίμακα (20 νοικοκυριά) στο Δήμο Χερσονήσου και εντός ενός μηνός επεκτείνεται και στους υπόλοιπους Δήμους , η οικιακή κομποστοποίηση , με την διανομή κάδων κομποστοποίησης 370 λίτρων στα νοικοκυριά και συνεχή ενημέρωση και εκπαίδευση των δημοτών.
- Η διαχείριση της λυματολάσπης με την εγκατάσταση της πρώτης στην Ελλάδα μονάδα ηλιακής ξήρανσης . Η μονάδα επεξεργάζεται 2000 τόνους / έτος και καλύπτει τις ανάγκες των ΔΕΥΑ Χερσονήσου .
- Η ανακύκλωση στην περιοχή ευθύνης μας , συνεχώς ανασκοπείται και βελτιώνεται ώστε να διατηρείται σε υψηλό βαθμό αποτελεσματικότητας και να εκτρέπονται από την υγειονομική ταφή σημαντική ποσότητα ανακυκλώσιμων υλικών .
- Έχει σχεδιαστεί και μελετηθεί σύστημα διαχείρισης ογκωδών απορριμμάτων , για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούν τα στρώματα, πλαστικά έπιπλα , ελαστικά , κλαδέματα και κάθε είδους ογκωδών απορριμμάτων .
- Έχει μελετήσει και ήδη έχει κατασκευάσει τον πρώτο σταθμό ανακύκλωσης στο Δήμο Μαλίων . Προβλέπεται η κατασκευή παρόμοιων σταθμών σε όλους τους Δήμους ευθύνης του ΦοΔΣΑ. Οι σταθμοί χωροθετούνται μέσα στον οικιστικό ιστό και μπορούν να δεχθούν υλικά για την ανακύκλωσή τους από όλους τους δημότες

και μέχρι της ποσότητας του ενός (1) τόνου. Ο σταθμός αυτός μπορεί να δεχθεί όλα τα υλικά εκτός από τα ΑΣΑ.

- Έχει αναλάβει την διαχείριση των αποβλήτων ηλεκτρικών ηλεκτρονικών συσκευών για λογαριασμό των Δήμων μετόχων και πραγματοποιεί την συλλογή και αποστολή των αποβλήτων στο αρμόδιο εγκεκριμένο σύστημα διαχείρισης.
- Ο ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ σήμερα έχει αναλάβει το έργο της αποκομιδής των ανακυκλώσιμων απορριμμάτων για το Δήμο Χερσονήσου .
- Τέλος ο Φορέας έχει αναλάβει το έργο της αποκομιδής των σύμμικτων απορριμμάτων στο Δημοτική ενότητα Μαλίων Δημοτική ενότητα Γουβών Δημοτική ενότητα Επισκοπής. Και τα δύο έργα είναι εντάσεως εργασίας , ιδιαίτερα ευαίσθητα και απαιτητικά έργα , επειδή εξυπηρετούνται περιοχές τουριστικές με υψηλές απαιτήσεις.
- Τις αμέσως επόμενες μέρες ο φορέας θα υποβάλει πρόταση στα πλαίσια του ΕΠΕΕΡΑ για την κατασκευή μονάδας μηχανικής διαλογής και κομποστοποίησης προδιαλεγμένου οργανικού για τις ανάγκες του Δήμου Χερσονήσου συνολικής δυναμικότητας 90.000 τόνων ανά έτος και συνολικού προϋπολογισμού 27 εκ. €.

Εξοπλισμός λειτουργίας ΧΥΤΑ

Για την σωστή λειτουργία του ΧΥΤΑ έχει πραγματοποιηθεί προμήθεια του κατάλληλου κινητού εξοπλισμού λειτουργίας. Ο εξοπλισμός αυτός περιλαμβάνει έναν ερπυστιοφόρο φορτωτή και ένα συμπιεστή απορριμμάτων. Πέραν από τα χρηματοδοτημένα μηχανήματα ο Φορέας με ίδια κεφάλαια προμηθεύτηκε τα παρακάτω :

1. Δύο φορτηγά αυτοκίνητα 30 τόνων για την μεταφορά υλικού επικάλυψης.
2. Ένα εκσκαφέα ερπυστιοφόρο 26 τόνων
3. Ένα ελαφρύ όχημα για την μεταφορά ογκωδών απορριμμάτων
4. Ένα ελαφρύ όχημα για την αποκομιδή σύμμικτων απορριμμάτων
5. Ένα τετρακίνητο όχημα 1 τόνου για διάφορες ανάγκες μεταφοράς προσωπικού και υλικών .
6. Προμήθεια μικρού φορτωτή για την τροφοδοσία της μονάδας λυματολάσσης.

Στα πλαίσια του ΕΣΠΑ 2007-2013 και μέσω του ΠΕΠ Κρήτης υλοποιείται έργο με τίτλο «Μηχανολογικός εξοπλισμός διαχείρισης απορριμμάτων» συνολικού προϋπολογισμού 2.450.500 € που περιλαμβάνει τα παρακάτω υποέργα :

1. Προμήθεια Σπαστήρα αδρανών
2. Προμήθεια Τεμαχιστή ογκωδών απορριμμάτων
3. Προμήθεια Τεμαχιστή φυτικών υπολειμμάτων
4. Προμήθεια Λαστιχοφόρου φορτωτή
5. Προμήθεια πλυντηρίου κάδων
6. Προμήθεια 3 σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων .

Ποσότητες Απορριμμάτων

Οι ποσότητες στον απορριμμάτων που διαχειρίζεται ο ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ ανά έτος αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 44 ποσότητες απορριμμάτων

Έτος	Ποσότητα
2004	19.223
2005	20.613
2006	21.347
2007	28.773
2008	31.737
2009	30.737
2010	17.428*

*Ποσότητες έως Ιούλιος 2010

Αποκομιδή Απορριμμάτων

Ο ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ μέσα από τους καταστατικούς σκοπούς εμπλέκεται σε όλο το φάσμα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στην περιοχή ευθύνης του, που μέχρι σήμερα είναι η 9^η Διαχειριστική ενότητα όπως προβλέπει ο ΠΕΣΔΑ Κρήτης. Σε αυτή την ενότητα περιλαμβάνονται οι πρώην Δήμοι :Χερσονήσου, Μαλίων, Γουβών, Καστελίου , οι οποίοι είναι και μέτοχοι στον ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ. Με την νέα διοικητική μεταρρύθμιση και την δημιουργία των Καλλικρατικών Δήμων, υπάρχει περίπτωση να μετατραπεί η περιοχή ευθύνης και είτε να περιληφθούν νέες γεωγραφικές περιοχές είτε να ενταχθούν υφιστάμενες σε άλλες διαχειριστικές ενότητες . Την οποιαδήποτε τροποποίηση

θα την προβλέπει ο νέος ΠΕΣΔΑ Κρήτης και ως σημειωθεί πως βρισκόμαστε στην φάση της τροποποίησης του υφιστάμενου .

Έχουν εκφράσει την βούλησή τους διάφοροι δήμοι να εξυπηρετηθούν από τον ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ , με αιτήσεις που κατά καιρούς έχουν υποβάλλει . Αυτοί είναι οι νέοι Καλλικρατικοί Δήμοι : Οροπεδίου, Αγίου Νικολάου **& η κοινότητα Βραχασίου**. Ο ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ έχει αναλάβει πέραν από την διαχείριση των απορριμμάτων στο ΧΥΤΑ Χερσονήσου στη θέση Πυργιά , και την αποκομιδή στις δημοτικές ενότητες : Μαλίων, Γουβών, Επισκοπής. Συγχρόνως έχει αναλάβει την ανακύκλωση σε όλο το Δήμο Χερσονήσου. Για την υλοποίηση του έργου της αποκομιδής ο ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ, έχει αναλάβει την διαχείριση του απαραίτητου μηχανολογικού εξοπλισμού, τον οποίο διαθέτει ο Δήμος , μέσω προγραμματικής σύμβασης .

Ο εξοπλισμός αυτός περιλαμβάνει κυρίως τα απορριμματοφόρα τα οποία έχουν παραχωρηθεί για χρήση στον ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ. Τα απορριμματοφόρα αυτά είναι τέσσερα (4) για το Δημοτική ενότητα Μαλίων και τρία (3) για το Δημοτική ενότητα Γουβών και (1) για τη Δημοτική ενότητα Επισκοπής. Τα απορριμματοφόρα αυτά σε συνδυασμό με ένα μικρό απορριμματοφόρο που χρησιμοποιείται για το κέντρο των Μαλίων όπου οι πρόσβαση είναι δύσκολη για τα μεγάλα οχήματα. Τα απορριμματοφόρα συνοδεύονται από δύο (2) συνοδούς και ένα (1) οδηγό . Τα δρομολόγια που ακολουθούνται είναι συνήθως 2 για κάθε απορριμματοφόρο ανά 8ωρο λειτουργίας. Ο περιοριστικός παράγοντας για την πραγματοποίηση περισσότερων δρομολογίων και κατά συνέπεια μείωση του λειτουργικού κόστους είναι η απόσταση και η μορφολογία του εδάφους κατά την πρόσβαση στη θέση Πυργιά του ΧΥΤΑ. Η μείωση των δρομολογίων που εκτελούν τα απορριμματοφόρα , με παράλληλη μείωση του κόστους αποκομιδής είναι εφικτή , μόνο με την χρήση των ειδικών αυτοκινούμενων σταθμών μεταφόρτωσης .

Οι σταθμοί αυτοί έχουν χωρητικότητα 50-60 m³ . Η μεταφόρτωση τουλάχιστον τεσσάρων κοινών απορριμματοφόρων στο στην ειδική κιβωτάμαξα , θα μειώσει κατά τουλάχιστον 4 φορές το κόστος αποκομιδής θα αυξήσει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών , αυξάνοντας την δυνατότητα αύξησης των δρομολογίων και την αύξηση των επισκέψεων στους κάδους . Ο ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ διαθέτει σταθμό ανακύκλωσης στο Δήμο Μαλίων όπου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την μεταφόρτωση παρόλο που η

προτεινόμενη μονάδα είναι αυτοκινούμενη και η μεταφόρτωση μπορεί να πραγματοποιείται σε οποιοδήποτε σημείο , χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις .

Η χρήση των προτεινόμενων αυτοκινούμενων σταθμών μεταφόρτωσης μπορεί να γίνει για την εργασία αποκομιδής στο Δημοτική ενότητα Μαλίων και Δημοτική ενότητα Γουβών. Οι ανάγκες είναι μια μονάδα για κάθε δήμο και επιπλέον μια για το έργο της ανακύκλωσης των υλικών που μεταφέρονται στο ΚΔΑΥ Ηρακλείου δηλαδή 50 χιλ. απόσταση κατά μέσο όρο. Επίσης η χρήση του πλυντηρίου κάδων για όλη την περιοχή ευθύνης του ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ , είναι κρίσιμο για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και για το ευαίσθητο προϊόν (το τουριστικό) που προσφέρει η περιοχή .

Ανακύκλωση

Η διαχείριση των ΑΣΑ πραγματοποιείται με ιδιαίτερη επιτυχία και με όλες τις διατάξεις του νόμου. Η διαχείριση του ΧΥΤΑ συνδυάζεται με την ανάπτυξη της ανακύκλωσης των ανακυκλούμενων υλικών συσκευασίας . Σε συνεργασία με την ΕΕΑΑ έχει αναπτυχθεί το σύστημα ανακύκλωσης με την τοποθέτηση των μπλε κάδων από κοινού με τους συμβατικούς ώστε να διευκολύνουν τους δημότες και να συμμετέχουν ενεργά . Παράλληλα έχουν παραχωρηθεί από την ΕΕΑΑ τέσσερα απορριμματοφόρα ανακύκλωσης με την ειδική σήμανση για την αποκομιδή των μπλε κάδων. Στη συνέχεια όλα τα υλικά μεταφέρονται στο ΚΔΑΥ Ηρακλείου. Η ανακύκλωση ανασκοπείται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τον ΦοΔΣΑ ώστε να διατηρείται σε υψηλά επίπεδα τα ποσοστά συμμετοχής . Επί πλέον γίνονται επισκέψεις σε επιχειρήσεις και σε σχολεία για την ενημέρωση των δημοτών , επιχειρηματιών και μαθητών. Τέλος σχεδιάζεται μια ολοκληρωμένη διαφημιστική καμπάνια για την ενημέρωση και την προτροπή για συμμετοχή στην ανακύκλωση.

Ο Φορέας έχει ήδη αναλάβει την αποκομιδή των ανακυκλώσιμων υλικών στ Δήμο Χερσονήσου. Παράλληλα ανάλογα με τις ανάγκες των περιοχών θα κατασκευαστούν σταθμοί ανακύκλωσης για όλα τα υπόλοιπα υλικά πέραν των ΑΣΑ. Οι σταθμοί έχουν έκταση από 2,5 έως 5 στρέμματα εξοπλισμένα όλο τον μηχανολογικό εξοπλισμό για την παραλαβή , προσωρινή αποθήκευση (για μερικές ημέρες) και μεταφορά των υλικών στα σημεία επεξεργασίας τους. Ήδη λειτουργεί ο πρώτος σταθμός ανακύκλωσης στο Δήμο Μαλίων και έχουν εγκατασταθεί 20 containers για την συλλογή των αποβλήτων εκτός από τα ΑΣΑ και σε ποσότητες όχι πάνω από 1 τόνο. Για την δράση του σταθμού ανακύκλωσης ο

ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ έχει βραβευτεί με το βραβείο οικολογικής ευαισθησίας οικόπολις 2010.

Η επιτυχία της ανακύκλωσης αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας της ολοκληρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων .

Πίνακας 45 Προσωπικό ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	Γενικός Διευθυντής (μηχανικός)	1
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Διευθυντής (μηχανικός, γεωπόνος)	1
ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ, ΕΡΓΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	Υπεύθυνος Τμήματος (μηχανικός) Μηχανικοί Υπομηχανικοί Διοικητικοί υπάλληλοι	1
ΤΜΗΜΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	Υπεύθυνος Τμήματος (Μηχανικός) Οδηγοί Μηχανοδηγοί - χειριστές Εργάτες	1 19 34
ΤΜΗΜΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	Υπεύθυνος Τμήματος (Μηχανικός)	1
Συνεργείο ΧΥΤΑ	Μηχανικός Μηχανοδηγοί - χειριστές Εργάτες	1 3 3
Συνεργείο ΣΜΑ	Μηχανικός /υπομηχανικός Μηχανοδηγοί – χειριστές Εργάτες	1 3 5
Συνεργείο Συντήρησης και Επισκευών	Μηχανικός /υπομηχανικός Μηχανοτεχνίτες Ηλεκτροτεχνίτες Εργάτες	1 1 1 3

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Διευθυντής (Διοίκησης) Επιχειρήσεων και Οργανισμών ή Οικονομολόγος)	1
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Υπεύθυνος Τμήματος (Διοίκησης) Επιχειρήσεων και Οργανισμών ή Οικονομολόγος)	1
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Υπεύθυνος Τμήματος (Οικονομολόγος)	1
Γραφείο Ανθρώπινου Δυναμικού	Διοικητικοί υπάλληλοι	2
Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης	Γραμματέας	1
	Διοικητικοί υπάλληλοι	2
	Καθαρίστρια Κλητήρας	
Γραφείο Οικονομικών Υπηρεσιών – Αποθήκη	Λογιστής	1
	Διοικητικοί υπάλληλοι	2
Γραφείο Προμηθειών	Διοικητικοί υπάλληλοι	2
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ – ΠΡΟΒΟΛΗΣ – ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	Δημοσιογράφοι - διαφημιστές	1

Ο ανώτατος αριθμός τακτικού προσωπικού της Εταιρείας μπορεί να φτάσει τους 95 εργαζόμενους (συμπεριλαμβανομένου του Διευθυντή). Σε περίπτωση επέκτασης των δραστηριοτήτων της Εταιρείας, ο αριθμός αυτός μπορεί να αυξηθεί με τροποποίηση του παρόντος Κανονισμού, η οποία θα περιλαμβάνει τις νέες απαιτούμενες ειδικότητες και τον νέο απαιτούμενο αριθμό προσωπικού.

Οικονομικά Στοιχεία

Πίνακας 46 Οικονομική κατάσταση ΦΟΣΔΑ Βόρειας Πεδιάδας ΑΕ ΟΤΑ (31/12/2010)

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ		1.013.700,00
(10.137 μετοχές των 100,00 € εκάστη)		
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		347.418,76
1	- ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ	254.059,26
2	- ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	10.335,94
3	- ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ	

4	- ΟΙΚΟΠΕΔΑ	65.253,00
5	- ΚΤΙΡΙΑ	17.770,56
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ		1.526.215,88
ΔΑΠΑΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ		<u>1.237.811,98</u>
ΚΕΡΔΗ		288.403,90

1.2.2.3 Σχολικές Επιτροπές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Όσον αφορά ειδικότερα τις σχολικές επιτροπές που λειτουργούν σε ένα δήμο, προβλέπεται στο Ν. 3852/2010 ότι συγχωνεύονται σε δύο νομικά πρόσωπα, ένα για τις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και ένα για τις σχολικές μονάδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ο δήμος Χερσονήσου με τις Αρ. Απόφ. 115/2011 και 116/2011 (ΦΕΚ 1022/26.05.2011) αφού έλαβε υπόψη του την με αρ. πρωτ. 8440/24.02.2011 απόφαση του ΥΠΕΣΑΗΔ (Β'318) και τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 75,240 όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 16 του άρθρου 20 του Ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263/23.12.2008), του Δ.Κ.Κ (Ν. 3463/2006) και των άρθρων 103,102 του Ν. 3852/2010 προχώρησε στις παρακάτω συγχωνεύσεις των υφιστάμενων Σχολικών επιτροπών.

Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Χερσονήσου

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	ΦΕΚ ΣΥΣΤΑΣΗΣ
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου Μαλίων	64/1990 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου Μοχού	335/1991 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου, Γυμνασίου, Λυκείου Λιμ.Χερσονήσου	63/2000 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου Χερσονήσου	280/2010 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου Ανάληψης	280/2010 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου Γωνιών	63/2000 τΒ'
1η Σχολική Επιτροπή Γουρνών	1322/2005 τΒ'
2η Σχολική Επιτροπή Γουρνών	1322/2005 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου Γουβών	2152/1999 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου Κοκκίνη Χάνι	2152/1999 τΒ'

Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου Ελιάς	2152/1999 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου Ανώπολης	2152/1999 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου Επισκοπής	494/2000 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου Σγουροκεφαλίου	395/1999 τΒ'

Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Χερσονήσου

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	ΦΕΚ ΣΥΣΤΑΣΗΣ
Σχολική Επιτροπή Γυμνασίου-Λυκείου Μαλίων	64/1990 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Γυμνασίου-Λυκείου Μοχού	335/1991 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Νηπιαγωγείου-Δημοτικού Σχολείου, Γυμνασίου, Λυκείου Λιμ. Χερσονήσου	63/2000 τΒ'
1η Σχολική Επιτροπή Γουρνών	1322/2005 τΒ'
2η Σχολική Επιτροπή Γουρνών	1322/2005 τΒ'
Σχολική Επιτροπή Γυμνασίου-Λυκείου Επισκοπής	494/2000 τΒ'

Σκοπός των σχολικών επιτροπών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι η διαχείριση των πιστώσεων που τους διατίθενται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των αντίστοιχων σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, τηλεφώνου, αποχέτευσης, αγοράς αναλώσιμων υλικών κ.λ.π), η εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των αντίστοιχων σχολείων και του κάθε είδους εξοπλισμού τους, η εισήγηση προς τις αντίστοιχες διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων (ΟΣΚ) με έπιπλα και εξοπλιστικά είδη και από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων με βιβλία για τις αντίστοιχες σχολικές βιβλιοθήκες, η διαχείριση των εσόδων από την ενδεχόμενη εκμετάλλευση των σχολικών κυλικείων, καθώς και η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για την στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων, ή των αρμοδιοτήτων που δίνονται κάθε φορά από διατάξεις του νόμου.

Και τα δύο Νομικά Πρόσωπα διοικούνται από Διοικητικά συμβούλια 11 μελή. Οι πόροι των συγκεκριμένων Ν.Π.Δ.Δ είναι για το κάθε ένα: η ετήσια τακτική επιχορήγηση από τους ΚΑΠ, η ετήσια τακτική επιχορήγηση από το Δήμο που ανέρχεται σε 100.000 € και η τυχόν έκτακτη επιχορήγηση που διαμορφώνεται ανάλογα με τις ανάγκες, πρόσοδοι της σχολικής

περιουσίας, εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων, κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες ή και κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

1.2.2.4 Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου Κοινωνικής Προστασίας & Αλληλεγγύης Δήμου Χερσονήσου

Το ΝΠΔΔ Κοινωνικής Προστασίας & Αλληλεγγύης Δήμου Χερσονήσου συστάθηκε με την Αριθ. Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 96/2011 (ΦΕΚ 1022 Β//26-05-2011) λαμβάνοντας υπόψη τον Ν3852/2010 και τα άρθρα 67,68,69, 103. Συγχρόνως, συγχωνεύτηκαν τα παρακάτω ΝΠΔΔ:

- «ΒΡΕΦΙΚΟΣ-ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ» ΦΕΚ 323 Β/15.03.2000
- «ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΑΛΙΩΝ» ΦΕΚ 30 Β/2001
- «ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΟΧΟΥ» ΦΕΚ 30 Β'/2001
- «ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΓΟΥΒΩΝ» ΦΕΚ 486 Β/2001
- «ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ»
- «ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΙΩΝ» ΦΕΚ 309 Β/1997
- «ΚΑΠΗ Λ.ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ» ΦΕΚ1448 Β/1999
- «ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΛΙΩΝ» ΦΕΚ 574 Β'/2000
- «ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΟΥΒΩΝ» ΦΕΚ 1118 Β/2001
- «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ Λ.ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ» ΦΕΚ 768 Β/1987
- «ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ» Δ.Α.Ο.Χ. ΦΕΚ 628 Β/2000

Στους καταστατικούς σκοπούς της ίδρυσης του νέου ΝΠΔΔ περιλαμβάνονται:

1. Η υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα βρεφικής- παιδικής ηλικίας και τρίτης ηλικίας.
2. Η δημιουργία και λειτουργία: κέντρου πρόληψης από εξαρτησιογόνες ουσίες, δημοτικού ιατρείου, προγράμματος για την υποστήριξη των νέων που έχουν παραβατική συμπεριφορά.
3. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθιγγάνων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
4. Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης,

εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου και της Κοινότητας.

5. Η πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.
6. Η εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις :
 - Παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών
 - Βρεφοκομείων
 - Ορφανοτροφείων
 - Κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας
 - Ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων
 - Γηροκομείων
 - Μονάδων Κοινωνικής Μέριμνας
 - Κέντρων για ΑΜΕΑ
 - Ελληνικής Γλώσσας στους μετανάστες
 - Αναψυχής ατόμων με αναπηρία
 - Κέντρων Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων ΚΑΠΗ
7. Η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδυνάτων δημοτών, με την παραχώρηση δημοτικών οικοπέδων σε αυτούς ή με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης.

Η Διοίκηση του νέου ΝΠΔΔ αποτελείται από 11 μελές Διοικητικό Συμβούλιο ενώ η εποπτεία του Δ.Σ. ρυθμίζεται από το άρθρο 234 του ν. 3463/2006 (Δ.Κ.Κ.). Όσον αφορά το κανονιστικό πλαίσιο προσωρινά ισχύει ο Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Παιδικών Σταθμών και Κ.Α.Π.Η μέχρι να ολοκληρωθεί η κατάρτιση του νέου Κανονισμού Λειτουργίας.

Οικονομικά Στοιχεία- Πόροι

Όσον αφορά τους πόρους του Νομικού Προσώπου ισχύουν τα ακόλουθα:

Ετήσια τακτική επιχορήγηση του Δήμου Χερσονήσου που ορίζεται έως 200.000 €. Ενώ τυχόν έκτακτη επιχορήγηση του Δήμου για να καλύπτονται έκτακτες ανάγκες που δεν μπορούν από την ετήσια τακτική επιχορήγηση, εκτιμώνται και εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου.

Επιπλέον πόροι μπορούν να προκύψουν από:

- Επιχορήγηση ή κάθε άλλη παροχή του Κράτους είτε απευθείας προς το Νομικό Πρόσωπο είτε μέσω του Δήμου για το Νομικό Πρόσωπο.
- Εισπράξεις από την μηνιαία οικονομική εισφορά των οικογενειών των φιλοξενούμενων παιδιών (τροφεία)
- Κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες
- Πρόσοδοι από τυχόν περιουσία του Νομικού Προσώπου, καθώς και από την συμμετοχή του σε Εθνικά ή και Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

Κινητή & Ακίνητη Περιουσία

Έχει ξεκινήσει διαδικασία πλήρης απογραφής της κινητής περιουσίας η οποία όμως δεν έχει ολοκληρωθεί ώστε τα στοιχεία της να παρουσιαστούν και να συμπεριληφθούν στο Επιχειρησιακό πρόγραμμα.

ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
ΘΕΣΗ «ΑΝΕΣΤΑΣΟΥ» ΣΤΟ Δ.Δ. ΛΙΜΕΝΑ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟ 2112 Τ.Μ. ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ 10462 18-12-1987.ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΑΓΡΑΦΗΣ 65617 ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ Λ.ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΑΓΡΑΦΗΣ 78622 ΑΠΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟ ΣΤΑΘΜΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟ ΣΤΑΘΜΟ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΠΡΩΗΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΒΑΣΗ ΓΟΥΡΝΩΝ ΚΤΙΣΜΑ Νο 109 και Νο 95 (177,51 τμ.& 111,00 τμ) ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΑΓΡΑΦΗΣ 81566

Απολογισμοί συγχωνευθέντων νομικών προσώπων

ΒΡΕΦΙΚΟΣ-ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ 2010

ΕΣΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	281.628,09
ΕΚΤΑΚΤΑ & ΛΟΙΠΑ	80.139,34
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΤΟΥΣ 2009	72842,51
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	434.609,94 €
ΕΞΟΔΑ	
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	405.371,56
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	29.238,38
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	434.609,94 €

ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΟΧΟΥ 2010

ΕΣΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	101.422,75
ΕΚΤΑΚΤΑ & ΛΟΙΠΑ	27.040,14
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΤΟΥΣ 2009	87.368,70
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	215.831,59 €
ΕΞΟΔΑ	
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	178.773,07 €
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	37.058,52 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	215.831,59 €

ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΑΛΙΩΝ 2010

ΕΣΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	106.363,27
ΕΚΤΑΚΤΑ & ΛΟΙΠΑ	16.085,11
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΤΟΥΣ	138.682,22
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	261.130,60
ΕΞΟΔΑ	
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	107.791,29
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	153.339,31
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	261.130,60

Κ.Α.Π.Η. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ 2010

ΕΣΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	109.882,02
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	32.048,07
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΤΟΥΣ	22.625,55
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	164.555,64
ΕΞΟΔΑ	
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	154.614,16
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	9.941,48
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	164.555,64

Κ.Α.Π.Η ΜΑΛΙΩΝ 2010

ΕΣΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	16.354,92
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	20.636,42
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΤΟΥΣ	22.878,05
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	59.869,39
ΕΞΟΔΑ	
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	51.488,20
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	8.381,19
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	59.869,39

Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Χερσονήσου (Δ.Α.Ο.Χ.) 2010

ΕΣΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	42.138,08
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	3.715,19
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΤΟΥΣ	11.461,67
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	57.314,94
ΕΞΟΔΑ	
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	49.242,37
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	8.072,57
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	57.314,94

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ 2010

ΕΣΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	47.564,87
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	13.217,63
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΤΟΥΣ	6.256,25
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	67.038,75
ΕΞΟΔΑ	

ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	66.626,54
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	412,21
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	67.038,75

Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Μαλίων (Α.Ο.ΔΗ.Μ) 2010

ΕΣΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	148,27
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	126,36
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΤΟΥΣ	20.052,34
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	20.326,97
ΕΞΟΔΑ	
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	8.889,00
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	11.437,97
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	20.326,97

Δημοτικός Οργανισμός Νεολαίας & Αθλητισμού Δήμου Γουβών (Δ.Ο.ΝΑ. ΓΟΥΒΩΝ) 2010

ΕΣΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	20,99
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	1.815,85
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΤΟΥΣ	19.169,65
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	21.006,49
ΕΞΟΔΑ	
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	19.401,42
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	1.605,07
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	21.006,49

1.2.2.5 Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Χερσονήσου "Κ.Ε.Δ.Χ"

Η νέα ενιαία Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση με την επωνυμία «ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ» με τον διακριτικό τίτλο Κ.Ε.Δ.Χ (Ν.3463/2006), συστάθηκε με την υπ' αριθμ.98/2011 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου (περί «συγχώνευσης των κοινωφελών επιχειρήσεων Επισκοπής και Γουβών», άρθρο 109 του

Ν.3852/2010), η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 3818/03.05.2011 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1022/26.05.2011/τ. Δεύτερο.

Αποτελεί νομικό πρόσωπο που διέπεται ως προς τις διατυπώσεις σύστασης οργάνωσης και λειτουργίας του από το ιδιωτικό δίκαιο.

Σκοπός της είναι η ανάπτυξη και υποστήριξη δράσεων κοινωφελούς και κοινωνικού χαρακτήρα, συναφών με την κοινωνική πρόνοια την αλληλεγγύη, την παιδεία, τον πολιτισμό, τον αθλητισμό και το περιβάλλον.

Ειδικότερα, η Επιχείρηση θα δραστηριοποιηθεί στους τομείς:

Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης στον οποίο περιλαμβάνεται: -

- το «Βοήθεια στο Σπίτι» και το «Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας»

Παιδείας στον οποίο περιλαμβάνεται:

- η λειτουργία κέντρου δημιουργικής απασχόλησης παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)
- η λειτουργία σχολής χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής.
- η λειτουργία ωδείου

Πολιτισμού στον οποίο περιλαμβάνεται:

- η λειτουργία βιβλιοθήκης
- η λειτουργία πολιτιστικού και πνευματικού κέντρου
- η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών Εκδηλώσεων.
- η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών σε εθνικό ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- η ανάπτυξη Πολιτιστικού Τουρισμού

Αθλητισμού στον οποίο περιλαμβάνεται:

- η λειτουργία γυμναστηρίου
- η διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων
- η λειτουργία τμημάτων αθλητισμού και άθλησης
- η συμμετοχή σε προγράμματα μαζικού αθλητισμού

Περιβάλλοντος στον οποίο περιλαμβάνεται:

- η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
- η παρακολούθηση του προγράμματος Καθαρές Ακτές-καθαρές Θάλασσες του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής .
- η λειτουργία εργαστηρίου για τον έλεγχο της ρύπανσης του Δήμου

Επίσης στους σκοπούς της Επιχείρησης περιλαμβάνονται:

- Η οργάνωση Δημοτικής συγκοινωνίας
- Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας για την ανάπτυξη της περιοχής τους
- Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών προώθησης της απασχόλησης για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου.

Η διάρκεια της επιχείρησης ορίζεται σε εκατό χρόνια από τη δημοσίευση της απόφασης του Γ.Γ της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης στην εφημερίδα της κυβερνήσεως και έχει έδρα της, το Λιμένα Χερσονήσου (Ελευθερίας 23 ΤΚ 70014).

Διοικείται από ενδεκαμελές (11) μελές διοικητικό συμβούλιο, τα μέλη του οποίου ορίστηκαν μαζί με τους αναπληρωτές τους από το Δημοτικό Συμβούλιο (υπ'αριθμ 99/2011 απόφαση ΔΣ).

Το κεφάλαιο της Επιχείρησης είναι 60.000€ όπως ορίστηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο ενώ δεν διαθέτει κινητή /ακίνητη περιουσία .

Οι πόροι της Επιχείρησης προέχονται από:

- Χρηματοδότηση από το Δήμο Χερσονήσου για τις δραστηριότητες και τις παρεχόμενες από αυτήν υπηρεσίες με βάση τις διατάξεις του άρθρου 259του Ν.3463/2006.
- Συμμετοχή σε επιδοτούμενα προγράμματα από τους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Εθνικών φορέων.
- Δωρεές, χορηγίες κληροδοτήματα, ενισχύσεις από νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα και από φυσικά πρόσωπα.
- Παροχή υπηρεσιών προς τρίτους σχετικούς με τους καταστατικούς σκοπούς.

Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου συντάσσονται κανονισμοί (εσωτερικών υπηρεσιών, προσωπικού και οικονομικής διαχείρισης) οι οποίοι κρίνονται απαραίτητοι για την εύρυθμη λειτουργία της (άρθρο 257 του Ν.3463/2006). Οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου που αφορούν α) προϋπολογισμό β) αγορά ή εκποίηση ακινήτων γ) αύξηση κεφαλαίου δ) συγχώνευση ή λύση της επιχείρησης ε) σύναψη δανείων και ζ) κανονισμούς εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο(άρθρο 256 του Ν.3463/2006).

Στην επιχείρηση και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» απασχολούνται συνολικά επτά (7) άτομα με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (3 οικογενειακοί βοηθοί, 2 νοσηλεύτριες, 1 κοινωνική λειτουργός, 1 κοινωνιολόγος) και ένα (1) άτομο με σύμβαση παροχής υπηρεσιών για την παρακολούθηση των οικονομικών της Δομής «Βοήθεια στο Σπίτι».

Οι επωφελούμενοι-εξυπηρετούμενοι του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» ανέρχονται συνολικά στα 280 άτομα.

Ενδεικτικά Στοιχεία του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι»

- ΜΟΝΑΔΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ – ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

ΣΥΝΟΛΟ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ		
Άτομα	Επισκέψεις	Παρεχ. Υπηρεσίες
134	1825	2753

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΟΝΑΔΑΣ: 1 ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΣ, 1 ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ, 2 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ.

Στατιστικά στοιχεία μονάδας

Άτομα εγγεγραμμένα (N=134), στα οποία παρασχέθηκαν συνολικά υπηρεσίες και από τις τρεις ειδικότητες (Οικογενειακός Βοηθός, Νοσηλεύτρια, Κοινωνιολόγος), από το

Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» Επισκοπής στο Δήμο Χερσονήσου το τρίμηνο Ιουλίου-Αυγούστου-Σεπτεμβρίου 2011.

Σύνολο ατόμων : 134 (Ηλικιωμένοι 124 (Γυναίκες 97 – Άνδρες 27) ΑΜΕΑ 10 (Γυναίκες 3 – Άνδρες 7).

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΣ			ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ			ΟΙΚΟΓ. ΒΟΗΘΟΣ		
Άτομα	Επισκέψεις	Παρεχ. Υπηρεσίες	Άτομα	Επισκέψεις	Παρεχ. Υπηρεσίες	Άτομα	Επισκέψεις	Παρεχ. Υπηρεσίες
134	375	623	134	760	1173	110	690	957

- ΜΟΝΑΔΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΓΟΥΒΩΝ – ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

ΣΥΝΟΛΟ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ		
Άτομα	Επισκέψεις	Παρεχ. Υπηρεσίες
130	1485	2375

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΟΝΑΔΑΣ: 1 ΚΟΙΝ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ, 1 ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ, 1 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΟΗΘΟΣ.

Στατιστικά στοιχεία μονάδας

Άτομα εγγεγραμμένα (N=130), στα οποία παρασχέθηκαν συνολικά υπηρεσίες και από τις τρεις ειδικότητες (Οικογενειακός Βοηθός, Νοσηλεύτρια, Κοιν. Λειτουργός), από το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» Γουβών στο Δήμο Χερσονήσου το τρίμηνο Ιουλίου-Αυγούστου-Σεπτεμβρίου 2011.

Σύνολο ατόμων : 130(Ηλικιωμένοι 120 (Γυναίκες 86– Άνδρες 34) ΑΜΕΑ 10 (Γυναίκες 4 – Άνδρες 6).

ΚΟΙΝ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ			ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ			ΟΙΚΟΓ. ΒΟΗΘΟΣ		
Άτομα	Επισκέψεις	Παρεχ. Υπηρεσίες	Άτομα	Επισκέψεις	Παρεχ. Υπηρεσίες	Άτομα	Επισκέψεις	Παρεχ. Υπηρεσίες
130	415	610	130	755	1165	70	315	600

Σε ποσοστά το 50% των περιπτώσεων εξυπηρετείται εβδομαδιαία ,5% καθημερινώς και αυτό αυξομειώνεται με βάση τα νέα και έκτακτα περιστατικά, το υπόλοιπο ποσοστό 45% εξυπηρετείται ανά 15νήμερο ή ανά μήνα.

Στις υπηρεσίες του προγράμματος έχει ενταχθεί η συγκέντρωση και η καταβολή των επιδομάτων των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών για τους οικονομικά ασθενέστερους και πλέον των εξυπηρετούμενων του προγράμματος από την έναρξη του (2003) μέσω Εφορίας τους φθινοπωρινούς μήνες.

Συνάμα, με τις υπηρεσίες που προσφέρονται στους εξυπηρετούμενους , πολλοί δημότες μη εγγεγραμμένοι εξυπηρετούνται από το προσωπικό του προγράμματος για την αγορά και γράψιμο φαρμάκων , νοσηλευτική φροντίδα, διανομή ιματισμού και φαγητού , κλείσιμο ραντεβού ,ενημέρωση και διοργάνωση αιμοδοσιών και γενικά ότι αφορά τον τομέα της κοινωνικής φροντίδας.

Αναφορικά ,πρόσθετες υπηρεσίες παρασχέθηκαν από κοινού ή εναλλάξ των μονάδων Βοήθεια στο σπίτι μετά από αίτημα δημοτών για την εξυπηρέτηση τους στα νέα δημοτικά διαμερίσματα του Καλλικρατικού Δήμου και δεν αναφέρονται στα παραπάνω στατιστικά στοιχεία . Όλες οι νέες αιτήσεις πρόκειται για περιπτώσεις που χαρακτηρίζονται δύσκολα αντιμετωπίσιμες και πολυσύνθετες που αυτό αναλύεται σε συχνές επισκέψεις (καθημερινές και εβδομαδιαίες) και ανάγκη αντιμετώπισης από όλα τα άτομα του προσωπικού. Αριθμητικά, οι νέες περιπτώσεις είναι έντεκα. Συνολικά όλες οι εγγεγραμμένες περιπτώσεις είναι 275.

Επιπλέον , κάθε Τρίτη εξυπηρετούμε το ΚΑΠΗ Μαλίων και τα δύο προγράμματα (εναλλάξ) με νοσηλευτική φροντίδα όλων των μελών του

Οικονομικά Στοιχεία

Σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης του 2010 (όπως παρουσιάζονται στον Προϋπολογισμό Έτους 2011), η επιχείρηση έλαβε έκτακτα έσοδα από επιχορηγήσεις προγραμμάτων της τάξης των 288.000 € που σε συνδυασμό με τα τακτικά έσοδα 60.000 € (αρχικό εταιρικό κεφάλαιο) κάλυψαν χωρίς τελικό υπόλοιπο το σύνολο των λειτουργικών εξόδων και των δαπανών για το 2010 ήτοι 348.000 €.

1.2.2.6 Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χερσονήσου (Δ.Λ.Τ.Χ)

Το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χερσονήσου (Ν.Π.Δ.Δ) αποτελεί το φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης του λιμένα Χερσονήσου. Η χρήση και διαχείριση του λιμένα Χερσονήσου μεταβιβάστηκε το 2001 βάσει του ΠΔ 182/2001 «Μεταφορά αρμοδιοτήτων και σύσταση του Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου Χερσονήσου με την επωνυμία Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χερσονήσου» στο Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χερσονήσου (Ν.Π.Δ.Δ.) ενώ μέχρι το 2001 η διαχείριση ασκούσαν από το Λιμενικό Ταμείο Ηρακλείου (προϋφισταμένη μορφή της Ο.Λ.Η. Α.Ε.).

Το νομικό-θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας ο σκοπός και οι αρμοδιότητες του Δ.Λ.Τ.Χερσονήσου προσδιορίζονται από τις διατάξεις :

- του άρθρου 28 του Ν.2738/1999 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
- του Β.Δ. 14/1939(ΦΕΚ Α 24)
- του Ν.2971/2001
- των Ν. 3463/2006 και Ν.3852/2010
- του κανονισμού εσωτερικής λειτουργίας του Δ.Λ.Τ.Χερσονήσου (υπ'αρ. 3/2001 απόφαση του Δ.Σ. του Δ.Λ.Τ.Χ.)
- του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δ.Λ.Τ.Χ. (ΦΕΚ Β' 1534/2005)
- του Ν.2971/2001
- Λοιπών κανονιστικών πράξεων του Δ.Λ.Τ.Χερσονήσου (υπ'αρ. 42/2006, 81/2007 και 92/2007 αποφάσεις Δ.Σ. κ.α.)

Ο σκοπός του Δ.Λ.Τ.Χερσονήσου είναι

- Η μέριμνα για την ομαλή λειτουργία του λιμένα
- Η μελέτη και κατασκευή έργων για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υποδομής του λιμένα

- Η διαχείριση και εκμετάλλευση της χερσαίας λιμενικής ζώνης
- Η είσπραξη των εσόδων

Οι αρμοδιότητες του Δ.Λ.Τ.Χερσονήσου αφορούν στα ζητήματα

- εθνικής ασφάλειας, στρατιωτικής χρησιμοποίησης των λιμανιών,
- χορήγησης αδειών που έχουν σχέση με την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του Ν. 1650/1986 και τη λοιπή περί θαλάσσιου περιβάλλοντος νομοθεσία και
- ασφαλούς κατάπλου και απόπλου των πλοίων, καθηκόντων της λιμενικής αστυνομίας και δικαστικής ανακριτικής δικαιοδοσίας των λιμενικών οργάνων, ασκούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και δεν θίγονται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Η περιοχή αρμοδιότητας του Δ.Λ.Τ.Χερσονήσου περιλαμβάνει πέραν της θαλάσσιας ζώνης λιμένα και την καθορισθείσα χερσαία λιμενική ζώνη σύμφωνα με το ΦΕΚ/150/1973 και ΦΕΚ 259/1970 (στοιχείο 2α και 2β).

Οι κύριοι πόροι και έσοδα του Δ.Λ.Τ.Χ. προέρχονται κυρίως από την εκμετάλλευση λιμένα (τέλη ελλιμενισμού, επιβατών κ.λ.π.) και της χερσαίας ζώνης λιμένα.

Οι εξυπηρετούμενοι πολίτες και φορείς τους οποίους αφορά η παροχή υπηρεσιών του Δ.Λ.Τ.Χ. είναι :

- ιδιοκτήτες καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος
- ιδιοκτήτες τουριστικών σκαφών
- επαγγελματίες αλιείς
- ερασιτέχνες αλιείς
- ιδιοκτήτες σκαφών αναψυχής (θαλάσσιος τουρισμός)

Συνοπτική Περιγραφή και Αξιολόγηση Υφιστάμενης κατάστασης περιοχής αρμοδιότητας (εξωτερικού περιβάλλοντος) Δ.Λ.Τ.Χερσονήσου

Ο λιμένας Χερσονήσου βρίσκεται στην ακτή της ομωνύμου χερσονήσου στις βόρειες ακτές της Κρήτης (γεωγραφικό πλάτος -latitude 35° 32' περίπου και γεωγραφικό μήκος –

longitude 25° 39' περίπου, συνημμένο χάρτη, (Εικόνα 1) και απέχει 27 περίπου χιλιόμετρα από το Ηράκλειο Κρήτης.

Το λιμάνι έχει κυρίως χρήση αλιευτικού καταφυγίου ενώ παράλληλα υποστηρίζει και αρκετά τουριστικά σκάφη κατά την θερινή περίοδο. Σύμφωνα με την Υ.Α. 8315.202/02/07 ΦΕΚ Β' 202/2007, ο λιμένας Χερσονήσου κατατάσσεται στους λιμένες τοπικής σημασίας. Ο λιμένας Χερσονήσου περιλαμβάνει το λιμενοβραχίονα συνολικού μήκους 200 μέτρων περίπου ο οποίος αποτυπώνεται και στο διάγραμμα καθορισμού της χερσαίας λιμενικής ζώνης Χερσονήσου (που συντάχθηκε το 1971) και προβλήτα επιφάνειας 1150 τ.μ. περίπου με γλίστρα καθέλκυσης /ανέλκυσης σκαφών ενώ μία μικρή προβλήτα επιφάνειας υφίσταται 120 τ.μ. και επί του παραλιακού μετώπου της Αγίας Παρασκευής.

Η χωρητικότητα λιμένα (θέσεις παραβολής/πρόσδεσης και τύποι πλοίων που εξυπηρετούνται) εκτιμάται γύρω στα 60-70 σκάφη μικρού μεγέθους όπως αναλύεται στον πίνακα 1 ενώ στοιχεία για την ετήσια (2010) κίνηση του λιμένα καταγράφηκαν στον πίνακα 2.

Αριθμός Θέσεων Παραβολής / πρόσδεσης	Τύπος πλοίων που εξυπηρετείται	Μέγεθος πλοίων που εξυπηρετείται (m ή tdw)	Ακριβής θέση (σε προβλήτα, κρηπιδότοιχο, κ.α.)
15	ΕΓ-ΤΡ	Κάτω των 20 μ	σε προβλήτα
40	ΕΡΑΣ. Α/Κ - ΑΝΑΨΥΧΗΣ	Κάτω των 10 μ.	σε λιμενοβραχίονα ή προβλήτα
10	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ Α/Κ	Κάτω των 15 μ.	σε προβλήτα

	Αλιευτικά	Ημερόπλοια	Τουριστικά / αναψυχής	Άλλα πλοία	Σύνολο
Αριθμός κατάπλων	-	610 Κ/Τ	10 Θ/Γ	-	620
Εκτιμώμενος μέσος όρος ημερών πλεύσης πριν τον κατάπλου	-	-	-	-	-
Εκτιμώμενος μέσος όρος ημερών πλεύσης μετά τον απόπλου μέχρι το επόμενο λιμάνι	-	-	-	-	-

Μέσος αριθμός επιβαινόντων (μόνο για τα Ημερόπλοια και Τ/Κ πλοία)	-	35.960	-	-	-
Αριθμός μονίμως ελλιμενισμένων σκαφών	10 Επαγ. 30 Ερασ	2	-	-	42

Τα βάθη της θαλάσσιας λεκάνης του λιμένα συνολικής επιφάνειας 13.000 τ.μ. (έπειτα και από το έργο της εκβάθυνσης της λιμενολεκάνης που ολοκληρώθηκε το 2006) εκτιμάται ότι κυμαίνεται μεταξύ από των 1,0 - 1,5 μέτρων (κοντά στα κρηπιδώματα) ως 3,5 μέτρων μη λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανές μεταβολές του πυθμένα που πιθανότατα να έχουν προκύψει τη τελευταία τετραετία λόγω των θαλάσσιων ρευμάτων ή των κυματισμών .

Σ' αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθεί και η ύπαρξη παλαιού μόλου όπως απεικονίζεται στα σχέδια βυθομετρικής αποτύπωσης του λιμένα , ο οποίος είναι εμφανής σε περιόδους νηνεμίας.



ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ο λιμενοβραχίονας συνολικού μήκους 200 μέτρων περίπου, κατασκευάστηκε το έτος 1968 με το έργο «Προσθήκη και συμπλήρωση του παλιού ενετικού μόλου» στη θέση του υφιστάμενου ενετικού μόλου»

Αργότερα με την υπ'αρ 61/95 πράξη της Λιμενικής Επιτροπής Ηρακλείου (Λ.Τ. Ηρακλείου) αποφασίστηκε η εκτέλεση έργου «Πρόσβασης -συντήρησης του προσήνεμου μόλου Λιμένος Χερσονήσου» η οποία εγκρίθηκε με το από 2562/1995 απόφαση της Νομαρχία Ηρακλείου και το έργο αποπερατώθηκε στις αρχές του 1998..

Κατά την διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας (2010-2011) έχουν υλοποιηθεί έργα που αφορούν κυρίως τη συντήρηση και τη μερική αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών όπως τα έργα :

- Επιστρώσεις περιοχών λιμανιού (τμήματος δρόμου νέας προβλήτας, πλατώματος, λιμενοβραχίονα κ.α.)
- Εκβάθυνση λιμενολεκάνης Χερσονήσου
- Εγκατάσταση σταθερού αγκυροβολίου πλοίων
- Ετήσιες συντηρήσεις Η/Μ εξοπλισμού
- Προμήθειας Η/Μ εξοπλισμού (Φωτιστικών στοιχείων, μονάδων τροφοδοσίας σκαφών κ.α.)
- Προμήθεια αντιρρυπαντικού εξοπλισμού
- Αντικατάσταση φανού φάρου λιμένα με αυτόνομο φωτοβολταϊκό

Οι υφιστάμενες ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του λιμένα περιλαμβάνουν την υδραυλική και ηλεκτρολογική εγκατάσταση του. Ειδικότερα σχετικά η υφιστάμενη υδραυλική εγκατάσταση ύδρευσης περιλαμβάνει μόλις 9 σταθμούς διανομής (pillars) για την εξυπηρέτηση ελλιμενιζομένων σκαφών που τροφοδοτούνται από μία δεξαμενή χωρητικότητας 1000 lt (δευτερεύοντος κυκλώματος ύδρευσης) μέσω του δημοτικού δικτύου ύδρευσης και μίας συστοιχίας τεσσάρων εμφανών δεξαμενών.

Η ηλεκτρική εγκατάσταση του λιμενοβραχίονα συνίσταται από τον εξωτερικό κεντρικό πίνακα που τροφοδοτείται από τον κεντρικό πίνακα του κτιρίου του Δ.Λ.Τ.Χ. Ο φωτισμός

του λιμενοβραχίονα γίνεται μέσω επίτοιχων φωτιστικών τύπου χελώνας ενώ ο φωτισμός της προβλήτας μέσω στοιχείων τύπου ιστού. Η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στα αλιευτικά και τουριστικά σκάφη γίνεται μέσω των εννέα τοπικών σταθμών διανομής (pillars) που προαναφέρθηκαν.

Επίσης ο λιμένας δε διαθέτει πυροσβεστικό δίκτυο (δίκτυο πυρόσβεσης, πυροσβεστικές φωλιές κ.α.).

Στα πλαίσια εναρμόνισης με την ισχύουσα ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσίας και με γνώμονα την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος το Δ.Λ.Τ.Χ. βρίσκεται στη διαδικασία εκπόνησης και εφαρμογής σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων σκαφών ενώ ήδη έχει εκπονηθεί το σχέδιο έκτακτης ανάγκης περιστατικού θαλάσσιας ρύπανσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και της ειδικής φύσης των λιμενικών έργων στη παρούσα φάση δε μπορεί να αξιολογηθεί όλο το φάσμα αυτών. Ειδικότερα δε, για να αξιολογηθεί η κατάσταση των υποθαλάσσιων έργων αλλά και του λειτουργικού βάθους του λιμένα, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν οι κατάλληλοι εξειδικευμένοι έλεγχοι.

Ωστόσο οι υφιστάμενες Η/Μ εγκαταστάσεις και εξοπλισμός, αναβαθμιζόμενες, μπορούν να θεωρηθούν επαρκείς για την εξυπηρέτηση της υφιστάμενης δυναμικότητας ελλιμενιζόμενων σκαφών.

Η υφιστάμενη δυνατότητα ελλιμενισμού σκαφών που περιορίζεται σε 60-70 σκάφη μικρού ως μεσαίου μεγέθους δεν καλύπτει πάνω από το 30% της ζήτησης και ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο.

Προβλήματα

- Η αδυναμία κάλυψης της ζήτησης ελλιμενισμού σκαφών
- Απώλεια μέρος θωράκισης λιμενοβραχίονα
- Η μη προστασία του λιμένα από τους ΒΑ, Α, Ν ανέμους άνω των 4 Beaufort
- Οι παρωχημένες Η/Μ εγκαταστάσεις και εξοπλισμός του λιμένα
- Οι τακτικές φθορές του Η/Μ εξοπλισμού εξαιτίας των συχνών βανδαλισμών που παρατηρούνται
- Η έλλειψη αρχειακού υλικού καταγραφής υφισταμένων δικτύων Η/Μ

- Η έλλειψη στοιχείων για την αξιολόγηση της κατάστασης των κρηπιδωμάτων (κυρίως των ύφαλων μερών τους)

Περιορισμοί

- Η έλλειψη πόρων του Δ.Λ.Τ.Χ.
- Η έλλειψη διαχειριστικής επάρκειας του Δ.Λ.Χ.Τ.

Δυνατότητες- ευκαιρίες

- Η υλοποίηση μελέτης για την επέκταση η κατασκευή νέου λιμενοβραχίονα
- Η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την υποστήριξη των Η/Μ εγκαταστάσεων
- Η υλοποίηση μελέτης αναβάθμισης των λιμενικών υποδομών (εκσυγχρονισμός Η/Μ εγκαταστάσεων, προμήθειες δεστρών προκρουστήρων κ.λ.π.)
- Η εφαρμογή συστήματος διαχείρισης καταλοίπων σκαφών
- Η δυνατότητα ένταξης χρηματοδότησης των έργων που θα προκύψουν από τις προαναφερόμενες μελέτες στο ΕΣΠΑ

Κρίσιμα Ζητήματα Ανάπτυξης

- Η αύξηση των θέσεων ελλιμενισμού , προσελκύοντας θαλάσσιο τουρισμό θα βοηθήσει στην οικονομική ανάπτυξη της τοπικής αγοράς και προσδώσει στο λιμένα τη ταυτότητα που στερείται.
- Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των Η/Μ εγκαταστάσεων θα βελτιώσει τις παρεχόμενες υπηρεσίες στα ελληνίζοντα σκάφη.
- Η κυκλοφοριακή σύνδεση του λιμένα

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Λόγω της ιδιαίτερης φύσης των λιμενικών έργων (μεγάλο χρόνο ωρίμανσης, υψηλό κόστος) θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μελέτη εφαρμογής **αυτοτελών σταδίων** που θα περιλαμβάνει τα αναγκαία εξωτερικά και εσωτερικά λιμενικά έργα με στόχο

- Την ενίσχυση προστασίας του λιμένα από τους ανέμους
- Την αύξηση θέσεων ελλιμενισμού
- Τη βελτίωση των υπηρεσιών στα σκάφη που ελλιμενίζονται

ΧΕΡΣΑΙΑ ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΖΩΝΗ

Η χερσαία ζώνη λιμένα Χερσονήσου που έχει καθοριστεί με το ΦΕΚ/150/1973 και περιλαμβάνει εκτός από το χώρο της προβλήτας και του λιμενοβραχίονα και το παραλιακό μέτωπο κείμενο επί της οδού Αγίας Παρασκευής. Η δε χρήση της

περιγραφόμενης χερσαίας λιμενικής ζώνης παραχωρείται ανά έτος σε επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή και κυρίως λειτουργούν ως προσθήκες σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος (καφετέριες, εστιατόρια κ.λ.π.)

Εντός της χερσαίας ζώνης υφίστανται κτίρια που αποτυπώνονται στα επισυναπτόμενα στοιχεία 2α και 2β και των οποίων το ιδιοκτησιακό καθεστώς εκκρεμοδικεί, γεγονός που επηρεάζει πλήθος άλλων υποθέσεων του Δ.Λ.Τ.Χ. όπως εκδόσεις αδειών λειτουργίας Καταστημάτων Υγειονομικού ενδιαφέροντος, παραχωρήσεις χώρων αλλά και την ενδεχόμενη ανάπλαση της χερσαίας ζώνης λιμένα.

Η υφιστάμενη κατάσταση της χερσαίας λιμενικής ζώνης όπως έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα περιλαμβάνει κατασκευές μεταλλικές, ξύλινες ή άλλου τύπου επί σκυροδέματος ή μεταλλικών βάσεων και κάποιες από αυτές μπορούν κατά μία έννοια να χαρακτηριστούν και κλειστού τύπου. Ικανά στοιχεία για την υποβολή της αξιολόγησης της κατάστασης των κατασκευών επί της χερσαίας ζώνης όσο και της νομιμότητας αυτών δεν έχουν βρεθεί μέχρι και σήμερα. Ωστόσο από μακροσκοπικό έλεγχο προκύπτει ότι στο μεγαλύτερο μέρος αυτών έχουν επέλθει σημαντικές φθορές ενώ τόσο το είδος κατασκευής των αλλά και η ανομοιομορφία τους, υποβαθμίζουν το φυσική αρχιτεκτονική της ευρύτερης περιοχής .

Επιπρόσθετα στοιχεία που υποδηλώνουν την επικινδυνότητα των εν λόγω κατασκευών προκύπτουν από παλαιότερα έγγραφα του Β' Λιμενικού τμήματος Χερσονήσου, αλλά και από το έγγραφο με αρ. πρωτ. 3843/29-06-2000 της Δ/σης Πολεοδομίας και περιβάλλοντος και των δεκαεπτά (17) πρωτοκόλλων αυτοψίας ετοιμόρροπων κτισμάτων επί της χερσαίας λιμενικής ζώνης.

Βάσει των ανωτέρω και λόγω του ότι δεν προκύπτουν (από έλεγχο του τηρούμενου αρχείου του Δ.Λ.Τ.Χ.) στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι κατά την διάρκεια των τελευταίων δέκα ετών πραγματοποιήθηκαν έργα που να αφορούν την συντήρηση ή την ανάπλαση τμημάτων της χερσαίας λιμενικής ζώνης αλλά και της υφιστάμενης κατάστασης των εν λόγω κατασκευών , θεωρείται αναγκαία η ανάπλαση της περιοχής.

Επίσης ένα σημαντικό θέμα που έχει προκύψει και επηρεάζεται άμεσα και από την κατάσταση όπως περιγράφεται στην προηγούμενη ενότητα είναι η λειτουργία των

καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και οι υγειονομικές παραβάσεις στο παραλιακό μέτωπο όπως εξάλλου μας έχει επισημανθεί και από τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας με 7334/20.07.2010 το έγγραφό της. Ειδικότερα αναφέρεται ότι « η παράνομη τοποθέτηση και λειτουργία ηχητικών και φωτορυθμικών εγκαταστάσεων στους υπαίθριους χώρους των καταστημάτων πέραν από τη δυσμενή επίδραση στη δημόσια υγεία, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα και στην ομαλή λειτουργία των νομίμων στεγασμένων καταστημάτων».

Θεωρείται βέβαιο ότι μια ενδεχόμενη ανάπτυξη της χερσαίας λιμενικής ζώνης με γνώμονα την εναρμόνισή της με το φυσικό περιβάλλον θα συντελούσε και στην οικονομική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής της Χερσονήσου αφού το λιμάνι αποτελεί τουριστικό πόλος έλξης.

Κατά το παρελθόν και ειδικότερα το έτος 1984 υλοποιήθηκε η οριστική μελέτη ανάπτυξης της περιγραφόμενης περιοχής από το γραφείο μελετών «ΚΟΝΤΑΡΓΥΡΗ-ΛΑΜΠΑΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ» (αρχαιακό υλικό Δ.Λ.Τ.Χ.) ενώ μετέπειτα πραγματοποιήθηκαν κυρίως προμελέτες η προτάσεις διαμόρφωσης της εν λόγω περιοχής.

Αξιολόγηση

Η υφιστάμενη κατάσταση στη χερσαία ζώνη λιμένα πέραν της επισφάλειας των κατασκευών που φέρει λόγω της ανομοιομορφίας των αλλά και της προχειρότητας των, δεν προάγει το φυσικό κάλλος του λιμένα και της ευρύτερης περιοχής .

Θεωρείται βέβαιο ότι μια ενδεχόμενη ανάπτυξη της περιοχής αυτής με γνώμονα την εναρμόνισή της με το φυσικό περιβάλλον θα συντελούσε και στην οικονομική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής της Χερσονήσου αφού το λιμάνι αποτελεί τουριστικό πόλος έλξης και διαχρονικό στοιχείο της ταυτότητας της ευρύτερης περιοχής.

Προβλήματα

- Η περιορισμένη έκταση της Χ.Λ.Ζ.
- Η ύπαρξη κτισμάτων επί της χερσαίας λιμενικής ζώνης των οποίων το ιδιοκτησιακό καθεστώς εκκρεμοδικεί.
- Αυθαίρετες παρεμβάσεις ιδιωτών στην Χ.Λ.Ζ
- Η μη ύπαρξη υφιστάμενης τοπογραφικής αποτύπωσης μέρους της χερσαίας λιμενικής ζώνης

- Η υφιστάμενη κατάσταση της Χ.Λ.Ζ επηρεάζει την δυνατότητα πλήρους εκμετάλλευσής της από το Δ.Λ.Τ.Χ. με αποτέλεσμα να παρατηρείται μείωση των εσόδων κατά 50%.την τελευταία 5τία.

Περιορισμοί

- Η αδυναμία χρηματοδότησης με ιδίους πόρους του Δ.Λ.Τ.Χ. του έργου Ανάπλασης της χερσαίας λιμενικής ζώνης

Δυνατότητες- ευκαιρίες

- Η επέκταση της χερσαίας λιμενικής ζώνης με τη διαδικασία της εξομοίωσης
- Η υλοποίηση μελέτης εφαρμογής για την ανάπλαση της χερσαίας λιμενικής ζώνης
- Η υλοποίηση του έργου της ανάπλασης της εν λόγω ζώνης περιοχής και η ένταξη χρηματοδότησής του στο ΕΣΠΑ.
- Η δυνατότητα νομιμοποίησης κατασκευών επί της Χ.Λ.Ζ βάσει της [παρ 5 του άρθρου 113 του Ν.3978/2011](#) και του άρθρου 27 του ν. 2971/01 ως την καταληκτική ημερομηνία 31/12/2011.

Κρίσιμα Ζητήματα Ανάπτυξης

- Η υλοποίηση μελέτης ανάπλασης της Χ.Λ.Ζ και υλοποίησης του αντίστοιχου έργου απαιτεί εκ των πραγμάτων μεγάλο χρονικό διάστημα μέχρι να ολοκληρωθεί, γεγονός που δεν αντιμετωπίζει τα άμεσα περιγραφόμενα προβλήματα που υφίστανται στην περιοχή, τα οποία μπορούν με μικρά παρεμβατικά έργα κατόπιν της ολοκλήρωσης της διαδικασίας της νομιμοποίησης, να αντιμετωπιστούν.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Η υλοποίηση της μελέτης ανάπλασης της χερσαίας λιμενικής ζώνης που αφορά το μέτωπο της Αγίας Παρασκευής θα πρέπει να συσχετιστεί με τυχόν μελέτες εξωτερικών και εσωτερικών λιμενικών έργων (παράγραφος 2.2)

Συνοπτική Περιγραφή και Αξιολόγηση οργανωτικής δομής (εσωτερικού περιβάλλοντος) Δ.Λ.Τ.Χερσονήσου

Το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χερσονήσου οργανωτικά διαρθρώνεται ως εξής

Όργανα Διοίκησης

- Διοικητικό Συμβούλιο (επταμελές)
- Πρόεδρος Δ..Σ.

Η **διάρθρωση των υπηρεσιών** έχει σύμφωνα με τον Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δ.Λ.Τ.Χ. (ΦΕΚ Β' 1534/2005) ως εξής

Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

που αποτελείται από:

1. Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών

1α. Γραφείο Προέδρου.

1β. Γραφείο Διοικητικών Υπηρεσιών.

1γ. Γραφείο Οικονομικών Υπηρεσιών

2. Τμήμα τεχνικών Υπηρεσιών:

2α. Γραφείο Τεχνικών και Ηλεκτρομηχ/κών Έργων.

2β. Γραφείο καθαριότητας.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ - ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Η υποστήριξη των αναφερόμενων τμημάτων – γραφείων πραγματοποιείται από τρεις μόνιμους υπαλλήλους ως εξής

-ΔΕ1 Διοικητικού (1)

-ΤΕ17 Διοικητικού Λογιστικού (1)

-ΤΕ4 Τεχνολόγων Μηχανολόγων (1)

Το υφιστάμενο ενεργό προσωπικό του Δ.Λ.Τ. Χερσονήσου την τελευταία διετία είναι 2 άτομα (με μέσο χρόνο προϋπηρεσίας στο Δημόσιο τομέα 2,5 έτη), τα οποία καλούνται να ανταποκριθούν στο σύνολο των πολυθεματικών απαιτήσεων του Δ.Λ.Τ.Χ, υιοθετώντας μοντέλο οριζόντιας διαχείρισης-διεκπεραίωσης υποθέσεων χωρίς να είναι δυνατόν να γίνονται διακριτά τα όρια των ενεργειών τους. Επιπρόσθετα λόγω των αυξημένων αναγκών του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υπηρεσιών του Δ.Λ.Τ.Χ. το 90% των ενεργειών του υφιστάμενου υπηρετούντος προσωπικού αναλώνεται σε ημερήσια βάση στην διεκπεραίωση των υποθέσεων του αναφερόμενου τμήματος.

Το Δ.Λ.Τ.Χ. διαθέτει ικανό εξοπλισμό γραφείων (Η/Υ, εκτυπωτές, φωτοαντιγραφικό) για την υποστήριξη του κύκλου εργασιών του υπηρετούντος προσωπικού που χρήζει αναβάθμισης (software, hardware).

Μέσα μεταφοράς δεν διατίθενται.

Το Δ.Λ.Τ.Χ. αλλά και το Β'Λιμενικό τμήμα Χερσονήσου στεγάζονται σε κτήριο (επί της Αγίας Παρασκευής & Ν.Νεάρχου) που έχει παραχωρηθεί από το Δήμο Χερσονήσου και παρόλο που διαθέτει επαρκείς χώρους για τη στέγαση των αναφερόμενων υπηρεσιών, η στέγη από αμιαντούχο υλικό το καθιστά επισφαλές για την υγεία του προσωπικού.

Βοηθητικοί χώροι που απαιτούνται για την υποστήριξη των λιμενικών εγκαταστάσεων δεν υφίστανται.

Προβλήματα

- Η στέγαση των υπηρεσιών ΔΛΤΧ και Β.Λ.Τμήματος σε επισφαλές για την υγεία του προσωπικού κτήριο λόγω ύπαρξης στέγης από αμίαντο.
- Η μη ύπαρξη βοηθητικών χώρων για την υποστήριξη των λιμενικών εγκαταστάσεων (αποθήκευση αντιρρυπαντικού εξοπλισμού, λοιπών αποθηκών κ.λπ.)
- Η πολυθεματική οριζόντια ενασχόληση του προσωπικού αυξάνει το χρόνο διεκπεραίωσης των διαδικασιών
- Η έλλειψη εμπειρίας του προσωπικού
- Η έλλειψη προσωπικού
- Η έλλειψη δικτυακού τόπου του Δ.Λ.Τ.Χ. για την υποστήριξη των διαδικασιών της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης καθώς λοιπού υποστηρικτικού εξοπλισμού και προγραμμάτων

Περιορισμοί

- Η έλλειψη νομιμοποιητικών εγγράφων οικοδομικής φύσης του κτηρίου (που στεγάζεται το ΔΛ.Τ.Χ. και το Β.Λ.Τμήμα) δεν επιτρέπει οικοδομικές εργασίες αποκατάστασης και βελτίωσής του.

Δυνατότητες- ευκαιρίες

- Η δυνατότητα νομιμοποίησης του κτηρίου βάσει της [παρ 5 του άρθρου 113 του Ν.3978/2011](#) και του άρθρου 27 του ν. 2971/01 ως την καταληκτική ημερομηνία 31/12/2011.
- Η διερεύνηση δυνατότητας κατασκευής βοηθητικών χώρων των λιμενικών εγκαταστάσεων ή η ενδεχόμενη αξιοποίηση υφιστάμενων κτηρίων επί της Χ.Λ.Ζ.
- Η πρόσληψη εργατοτεχνικού προσωπικού ή σύναψη συμβάσεων ετήσιας υποστήριξης των Η/Μ εγκαταστάσεων
- Η κατάρτιση και η εκπαίδευση του προσωπικού

- Η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με το Δήμο Χερσονήσου για την υποστήριξη του Δ.Λ.Τ.Χ..

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Δ.Λ.Τ.Χ. , ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Την τελευταία διετία πραγματοποιείται προσπάθεια προκειμένου

- Να αποσαφηνιστεί η οικονομική κατάσταση της υπηρεσίας με την καταγραφή οφειλών προς το Δ.Λ.Τ.Χ.
- Να τυποποιηθούν διαδικασίες όπως
 - παραχωρήσεις χώρων επί Χ.Λ.Ζ.
 - άδειες καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος
 - παρακολούθηση υγειονομικών παραβάσεων εντός περιοχής αρμοδιότητας του
 - παραχωρήσεις αιγιαλού
 - αυθαίρετες χρήσεις κ.α.
- Να εναρμονιστεί η υπηρεσία στις απαιτήσεις της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Να δημιουργηθεί αρχειακό υλικό για την υποστήριξη των εκκρεμών νομικών υποθέσεων της υπηρεσίας

Ωστόσο **κρίσιμο ζήτημα** αποτελεί το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει το Δ.Λ.Τ.Χ. και από το οποίο ανακύπτει

- Η ανάγκη νομοθετικών ρυθμίσεων ώστε να εκλείψουν ανασταλτικοί παράγοντες στην εκτέλεση λιμενικών έργων ή έργων συντήρησης που αυξάνουν τον κύκλο ωρίμανσή τους.
- Η **ανάγκη νομοθετικών ρυθμίσεων για την αποσαφήνιση του** υφιστάμενου καθεστώτος των παραχωρήσεων στις χερσαίες ζώνες των λιμανιών που αποτελεί τροχοπέδη στη εκμετάλλευσή τους και στην αύξηση εσόδων από αυτή.
- Η τροποποίηση του υφιστάμενου κανονισμού λειτουργίας παραλιακών χώρων αρμοδιότητας Δ.Λ.Τ.Χ. (υπ' 42/2006 απόφαση Δ.Σ. του Δ.Λ.Τ.Χ.) ώστε να αποσαφηνιστούν διαδικασίες κρίσιμες για τη χρήση, διαχείριση και εκμετάλλευσή των χώρων αυτών .

Οικονομικά στοιχεία Δ.Λ.Τ.Χερσονήσου

Όπως προαναφέρθηκε τα **έσοδα του Δ.Λ.Τ.Χ.** απορρέουν από την εκμετάλλευση των λιμενικών εγκαταστάσεων και της χερσαίας λιμενικής ζώνης.

Εκτιμώντας την δυναμικότητα των προαναφερθέντων και βάσει των αποτελεσμάτων της τελευταίας τριετίας, εκτιμάται ότι τα έσοδα του Δ.Λ.Τ.Χ. βάσει της υφιστάμενης κατάστασης δεν δύναται να υπερβούν

- το ποσό των **10.000,00 ευρώ** από την εκμετάλλευση των υφιστάμενων λιμενικών εγκαταστάσεων (Το ανωτέρω ποσό εκτιμήθηκε βάσει των υφιστάμενης δυναμικής του λιμένα και των δεικτών διακίνησης επιβατών τουριστικών σκαφών της τελευταίας τριετίας)
- το ποσό των **230.000,00 ευρώ** από την εκμετάλλευση της χερσαίας λιμενικής ζώνης εγκαταστάσεων (Το ανωτέρω ποσό εκτιμήθηκε βάσει της ισχύουσας τιμής ανταλλάγματος ανά τετ.μέτρο και των διατιθέμενων χώρων παραχώρησης 3.000 τ.μ περίπου).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

ΑΝΑ ΕΤΟΣ	2008	2009	2010
ΕΣΟΔΑ			
Τακτικά έσοδα	255.441,45 €	123.300,83 €	165.904,00 €
Εκτακτα εσοδα	57.047,22 €	111.270,18 €	29.527,55 €
Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης	452.335,62 €	276.589,28 €	352.959,16 €
ΣΥΝΟΛΑ ΕΣΟΔΩΝ	764.824,29 €	511.160,29 €	548.390,71 €
ΕΞΟΔΑ			
Εξοδα	488.235,01 €	158.201,13 €	182.558,96 €
Αποθεματικό	276.589,28 €	352.959,16 €	365.811,75 €
ΣΥΝΟΛΑ ΕΞΟΔΩΝ	764.824,29 €	511.160,29 €	548.370,71 €

Σύνοψη Αξιολόγησης Δ.Λ.Τ.Χερσονήσου

Κατανοώντας πλήρως το ρόλο που έχει διαδραματίσει ο λιμένας Χερσονήσου στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής και με στόχο την ενδυνάμωση αυτού, παρατίθεται συνοπτικά η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και των προτεινομένων ενεργειών που αφορούν το εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον του Δ.Λ.Α.Τ.Χ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Δ.Λ.Τ.Χ.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΣΧΟΛΙΑ
ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ α) μικρός αριθμός ελλιμ. σκαφών β) Μη προστασία του λιμένα από ανεμογενείς παραγοντες γ) Ελλειψεις στον εξοπλισμό υποστήριξης σκαφών	1. ΑΥΞΗΣΗ ΘΕΣΕΩΝ ΕΛΛΙΜΕΝΙΣΜΟΥ	1. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ (Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΟΥ) ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ , ΕΚΣΥΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΥΦΙΣΤ. ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ, & ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ-ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΕΠ'ΑΛΙΕΙΑ 2007-2013 Ή ΑΛΛΑ ΤΟΜΕΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
	2. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΛΙΜΕΝΑ	2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΝΕΟΥ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ (ΥΠΟ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ) ΕΡΓΟ	
	3. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΛΙΜΕΝΑ ΑΠ'Ο ΑΝΕΜΟΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	3. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ Η/Μ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (ΕΡΓΟ) 4. ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΡΗΠΙΔΩΜΑΤΩΝ	
	4. ΑΥΞΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΔΛΤΧ ΑΠ'Ο ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΑ	5. ΕΛΕΓΧΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΒΑΘΩΝ ΛΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΒΑΘΩΝ ΛΙΜΕΝΑ	
ΧΕΡΣΑΙΑ ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΖΩΝΗ α) Υπαρξη αυθαίρετων και επισφαλών, επικίνδυνων κατασκευών β) Αδυναμία πρόσβασης κοινού στο παραλιακό μέτωπο γ) Υποβάθμιση του φυσικού κάλλους της περιοχής δ) Δυσχερής οικονομική εκμετάλλευση χώρων (απώλεια εσόδων)	1. ΑΝΑΠΛΑΣΗ , ΕΞΩΡΑΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ για την αναβάθμιση της αναψυχικής και ελκυστικής αξίας του παραθαλάσσιου μετώπου	1. ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΧΕΡΣΑΙΑΣ ΛΙΜΕΝΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΟΜΟΙΩΣΗΣ	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΕΠ'ΑΛΙΕΙΑ 2007-2013 Ή ΑΛΛΑ ΤΟΜΕΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
	2. ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΣΤΟ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟ ΜΕΤΩΠΟ	2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΧΕΡΣΑΙΑΣ ΛΙΜΕΝΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ	
	3. ΑΥΞΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΔΛΤΧ ΑΠ'Ο ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	3. ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΕΡΣΑΙΑΣ ΛΙΜΕΝΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ (ΕΡΓΟ)	

1.2.2.7 Κοινωνικές Μη Κερδοσκοπικό Ίδρυμα « ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ» (ΝΠΔΔ)

Το κοινωνικό μη κερδοσκοπικό Δημοτικό ίδρυμα «ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ» (ΝΠΔΔ) συστάθηκε με το υπ' αριθ. 77 προεδρικό διάταγμα (ΦΕΚ 142 Α'/18-8-2010). Ενώ σύμφωνα με την 87/2011 Απόφαση του Δημάρχου Χερσονήσου ορίστηκε το Διοικητικό συμβούλιο του Ιδρύματος.

Η έδρα του Ιδρύματος βρίσκεται στο Κράσι, Δημοτικής Ενότητας Μαλίων του Δήμου Χερσονήσου, ενώ ο χώρος στον οποίο στεγάζεται το Ίδρυμα είναι ο α' όροφος του Δημοτικού Πολύκεντρου Κρασίου.

Σκοπός του Ιδρύματος είναι η ανάπτυξη δραστηριοτήτων που αφορούν την προαγωγή του πνευματικού επιπέδου της κοινωνίας του Δήμου Χερσονήσου καθώς και η πληρέστερη γνωριμία του συγγραφικού έργου, της ζωής, της προσωπικότητας και της πνευματικής προσφοράς των πνευματικών δημιουργών Έλλης Αλεξίου, Ελευθερίου Αλεξίου και Γαλάτειας Αλεξίου – Καζαντζάκη με το κοινό και ειδικά με την μαθητιώσα νεολαία.

Στο πλαίσιο αυτό, το Ίδρυμα επιδιώκει να πραγματοποιήσει ποικίλες δραστηριότητες, ορισμένες εκ των οποίων είναι:

- Διοργάνωση εκδηλώσεων, ημερίδων, διαλέξεων και λογοτεχνικών διαγωνισμών στα σχολεία
- Διοργάνωση συνεδρίων και έκδοση ενημερωτικών εντύπων και βιβλίων
- Επανεκδόσεις
- Εκπόνηση μελετών και ερευνών που σχετίζονται με τους σκοπούς του Ιδρύματος και αναφέρονται στο έργο των ανωτέρω πνευματικών δημιουργών
- Συνεργασία με πνευματικούς ανθρώπους καθώς και με άλλα ιδρύματα συναφών σκοπών

Πόροι Ιδρύματος

Οι Πόροι του Ιδρύματος είναι:

- Η ετήσια επιχορήγηση του Δήμου που ορίζεται στο ποσό των 10.000 €
- Επιχορήγηση ή κάθε άλλη παροχή του κράτους είτε απευθείας προς αυτό, είτε προς το Δήμο για το Ίδρυμα.
- Κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες
- Εισπράξεις από το αντίτιμο των πραγμάτων ή των υπηρεσιών, που θα παρέχει το Ίδρυμα
- Πρόσοδοι από τη δική του περιουσία και κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδος.

Το Ίδρυμα έχει αναλάβει ήδη την αναδημοσίευση ορισμένων τευχών του περιοδικού «Κάστρο» 6000 € .

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ζετίας

- Οργάνωση Συνεδρίου Διεθνούς Συμμετοχής σε συνεργασία με το Δήμο Χερσονήσου και τις Εφορίες Αρχαιοτήτων με προβλεπόμενη δαπάνη 10.000 €
- Βράβευση με έπαινο τελειόφητων Λυκείων του Δήμου, επιτυχόντων σε Πανεπιστημιακές, Πολυτεχνικές και Τεχνικές Σχολές με προβλεπόμενη δαπάνη 1.000 €
- Βράβευση με μετάλλιο των επιτυχόντων αριστούχων σε βαθμολογία από κάθε κατεύθυνση για το σύνολο του Δήμου με προβλεπόμενη δαπάνη 1.000 €
- Έκδοση βιβλίων, λευκωμάτων και πρακτικών του ως άνω συνεδρίου με προβλεπόμενη δαπάνη 30.000 €
- Οργάνωση θερινού Σχολείου με προβλεπόμενη δαπάνη 3.000 €
- Οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- Οργάνωση και διεξαγωγή ημερίδων στο Δήμο Χερσονήσου

1.2.2.8 Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Χερσονήσου (Δ.Ε.Υ.Α.Χ)

Βάσει των διατάξεων του άρθρου 109 του Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης» είναι υποχρεωτική η συγχώνευση των υφιστάμενων Δ.Ε.Υ.Α. των δήμων που συνενώνονται σε ένα νέο Δήμο.

Με την αριθμ. Απόφαφ. 100/2011 (ΦΕΚ 812/10.05.2011) συστάθηκε επιχείρηση ύδρευσης – αποχέτευσης με την επωνυμία «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ (Δ. Ε. Υ. Α. Χ.)» με τη συγχώνευση των ΔΕΥΑ Μαλίων και Χερσονήσου (άρθρο 1 παρ. 1 ν. 1069/1980, και άρθρο 109 Ν. 3852/2010).

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Μαλίων (Δ.Ε.Υ.Α.Μ.) συστήθηκε με το υπ' αριθμόν 359 Προεδρικό Διάταγμα (Φ.Ε.Κ. 241/29-10-1998 τεύχος πρώτο), με το οποίο εγκρίθηκε η υπ' αριθμόν 159/1998 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Μαλίων και η οποία δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμόν 241/29-10-1998 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Αντίστοιχα η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χερσονήσου (Δ.Ε.Υ.Α.Χ.) συστήθηκε με την υπ' αριθμόν 43/2000 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Χερσονήσου η οποία δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. 11/ 11-01-2001 τεύχος δεύτερο.

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελή χαρακτήρα και θα διέπεται ως προς την διοίκηση, οργάνωση εκτέλεση, λειτουργία και συντήρηση των έργων της αρμοδιότητας της, καθώς και τις πηγές χρηματοδότησης της από τις διατάξεις του ν. 1069/1980 «περί κινήτρων για την ίδρυση επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης».

Για τα λοιπά θέματα θα εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων», του Ν. 3852/2010 και οι κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας (άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 1069/1980).

Έδρα της επιχείρησης θα είναι η Δημοτική Ενότητα Μαλίων του Δήμου Χερσονήσου του Νομού Ηρακλείου Κρήτης (άρθρο 1 παρ. 3 ν. 1069/1980).

Περιοχή αρμοδιότητας της επιχείρησης είναι η διοικητική περιφέρεια των δημοτικών ενοτήτων Χερσονήσου και Μαλίων του Δήμου Χερσονήσου του Νομού Ηρακλείου (άρθρο 1 παρ. 3 ν. 1069/1980).

Η σύσταση της επιχείρησης δικαιολογείται γιατί α) Με τη σύσταση αυτής και σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1069/1980, δημιουργείται ένας φορέας με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και ευελιξία, οποίος αντιμετωπίζει ριζικά, μεθοδικά και μακροχρόνια όλο το σύστημα ύδρευσης και αποχέτευσης στην περιοχή αρμοδιότητά του με την εκμετάλλευση και λειτουργία των συναφών έργων ύδρευσης και αποχέτευσης και β) εξασφαλίζεται η χρηματοδότηση των έργων αυτών από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, από δανειοδότηση και από ίδιους πόρους που προβλέπονται υπέρ της Επιχείρησης από το ν. 1069/1980 (αριθ. 1 παρ. 2 ν. 1069/1980).

Σκοπός – Εκμετάλλευση

Σκοπός της Επιχείρησης είναι η άσκηση της πάσης φύσης δραστηριότητας του κυκλώματος ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου.

Η Επιχείρηση είναι αρμόδια για τη μελέτη, λειτουργία, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων υδάτων, ως και μονάδων επεξεργασίας λυμάτων και αποβλήτων της περιοχής της αρμοδιότητας της (Άρθρο 2 ν. 1069/1980).

Ο σκοπός της επιχείρησης περιλαμβάνει ακόμη:

- Την εμφιάλωση και εμπορία νερού,
- Τη μελέτη, κατασκευή, δημιουργία διαχείριση, διαχείριση, αξιοποίηση και εμπορία των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που προέρχονται από το αντικείμενο δραστηριότητας των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης ή των δραστηριοτήτων των οικείων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία

Η εκμετάλλευση των έργων και υπηρεσιών της επιχείρησης θα ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1069/1980 όπως ισχύει σήμερα και τους κανονισμούς που θα συνταχθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού (άρθρου 1 παρ. 3 ν. 1069/1980).

Το κεφάλαιο της Επιχείρησης ανέρχεται στο ποσό των 5.571.549,71 €, το οποίο προήλθε από περιουσία την οποία συνεισέφεραν οι Δήμοι Χερσονήσου και Μαλίων κατά την ίδρυση των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων

Πηγές Εσόδων

Έσοδα της επιχείρησης κατά τις διατάξεις των άρθρων 10 έως και 27 και 28 του ν. 1069/1980:

- Το ειδικό τέλος για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση των έργων ύδρευσης και αποχέτευσης (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. α' και 11 ν. 1069/1980).
- Πίστωση στον κρατικό προϋπολογισμό υπέρ των Δ.Ε.Υ.Α
- Δωρεάν επιχορήγηση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων σε ποσοστό μέχρι 35% επί των δαπανών μελετών και κατασκευών των κάθε φύσεως έργων ύδρευσης και αποχέτευσης αρμοδιότητας της επιχείρησης (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. ια' και 13 ν. 1069/1980).
- Το τέλος σύνδεσης με το δίκτυο αποχέτευσης (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. γ', ν. 1069/80).
- Η δαπάνη διακλάδωσης και σύνδεσης με τον αγωγό της ύδρευσης και της αποχέτευσης (άρθρο 10 παρ. εδ. δ' και άρθρο 15 ν. 1069/1980).
- Το τέλος της σύνδεσης με το δίκτυο της ύδρευσης (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. ε' ν. 1069/80).
- Το τέλος χρήσεως υπονόμων (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. στ', ν. 1069/1980).
- Η αξία ύδατος που καταναλώνεται (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. ζ', ν. 1069/1980).

- Η εγγύηση χρήσεως του υδρομετρητή (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. η΄, ν. 1069/1980).
- Η δαπάνη μετατόπισης αγωγών διακλαδώσεων και συνδέσεων ύδρευσης ή αποχέτευσης υδρομετρητών ή άλλων συναφών εργασιών (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. θ΄, ν. 1069/1980).
- Οι συνεισφορές τρίτων για την εκτέλεση κατά προτεραιότητα έργων (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. Γ, ν. 1069/80).
- Οι πρόσοδοι από την περιουσία ή το τίμημα από την
- εκποίηση αυτής, (άρθρο 10 παρ. 1. εδ. ιβ΄, ν. 1069/1980).
- Δάνεια, κληρονομικές δωρεές, και λοιπές επιχορηγήσεις (άρθρο 10 παρ. 1 εδ. ιγ΄, ν. 1069/1980).
- Έσοδα που εισπράττονται από την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 27 και 28 ν. 1069/1980 καθώς και άλλη νόμιμη πρόσοδος.
- Έσοδα από την εμφιάλωση και εμπορία νερού,
- Έσοδα από τη εμπορία ηλεκτρικού ρεύματος που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Οικονομικά Στοιχεία

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθεί ότι βάσει των οδηγιών της Εγκυκλίου 11 του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης δεν είναι υποχρεωτική η εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της περιουσίας των συγχωνευμένων επιχειρήσεων από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Ν.2190/20. Συνεπώς τα οικονομικά στοιχεία που παρουσιάζονται είναι αυτά που εμφανίζονται στους Ισολογισμούς της 31.12.2010.

Έσοδα (χρήσης 2010)

Δ.Ε.Υ.Α.Μαλίων

Σήμερα η ΔΕΥΑ Μαλίων διαχειρίζεται 4.550 υδρόμετρα ύδρευσης μέσω των οποίων εξυπηρετούνται 6.212 κάτοικοι, σύμφωνα με την απογραφή ΕΣΥΕ 2001, στους οποίους όμως θα πρέπει να προστεθούν και οι επισκέπτες - τουρίστες που διαμένουν στα τουριστικά καταλύματα της περιοχής κατά την καλοκαιρινή περίοδο και οι οποίοι ανέρχονται σε 25.000 ημερησίως.

Στην χρήση του 2010 η Δ.Ε.Υ.Α.Μαλίων τιμολόγησε 1.222.294 κυβικά νερού και τα συνολικά της έσοδα διαμορφώθηκαν ως εξής:

ΕΣΟΔΑ Δ.Ε.Υ.Α.Μ. ΧΡΗΣΗΣ 2010	
Κατηγορία Εσόδου	Ποσό
Αξία ύδρευσης	604.477,03
Πάγιο	35.252,90
Τέλη χρήσης αποχέτευσης	139.909,11
Νέες συνδέσεις ύδρευσης	13.655,00
Νέες συνδέσεις αποχέτευσης	193.190,41
Επανασύνδεση υδρομέτρου	2.700,00
Σύνολο Τακτικών Εσόδων	989.184,45
Πλέον:	
Ειδικό τέλος 80%	473.797,87
Ειδικό τέλος 3%	32.696,33
Λοιπά Έσοδα	55.020,28
Έσοδα χρεογράφων & πιστωτικοί τόκοι	92.170,49
Συνολικά Έσοδα Χρήσης 2010	1.642.869,42

Δ.Ε.Υ.Α.Χερσονήσου

Σήμερα η ΔΕΥΑ Χερσονήσου διαχειρίζεται 5.393 υδρόμετρα ύδρευσης μέσω των οποίων εξυπηρετούνται 8.497 κάτοικοι, σύμφωνα με την απογραφή ΕΣΥΕ 2001, στους οποίους όμως θα πρέπει να προστεθούν και οι επισκέπτες - τουρίστες που διαμένουν στα τουριστικά καταλύματα της περιοχής κατά την καλοκαιρινή περίοδο. και οι οποίοι ανέρχονται σε 35.000 ημερησίως.

Στην χρήση του 2010 η Δ.Ε.Υ.Α. Χερσονήσου τιμολόγησε 1.173.174 κυβικά νερού και τα συνολικά της έσοδα διαμορφώθηκαν ως εξής:

ΕΣΟΔΑ Δ.Ε.Υ.Α.Χ. ΧΡΗΣΗΣ 2010	
Κατηγορία Εσόδου	Ποσό
Χερσονήσος	
Ύδρευσης	636.575,29
Αποχέτευσης	479.511,97
Βυτίων	46.363,27
Τέλη Σύνδεσης	174.075,16

Διακοπής Παροχής	375,00
Επανασυνδέσεις	4.566,35
Πρόστιμα	1.500,00
Πάγια 19%	67.165,62
Λοιπά έσοδα από λογ/σμούς	1.066,12
Σύνολο Τακτικών Εσόδων	1.411.198,78
Πλέον:	
Ειδικό τέλος 80%	510.598,04
Ειδικό τέλος 3%	44.723,24
Λοιπά Έσοδα	127.951,70
Έσοδα χρεογράφων & πιστωτικοί τόκοι	2.832,23
Συνολικά Έσοδα Χρήσης 2010	2.097.303,99

Έξοδα:

Δ.Ε.Υ.Α.Μαλίων

Τα λειτουργικά έξοδα της Δ.Ε.Υ.Α.Μ. διαμορφώθηκαν για την χρήση του 2010 ως εξής:

ΕΞΟΔΑ Δ.Ε.Υ.Α.Μ. ΧΡΗΣΗΣ 2010	
Κατηγορία Εξόδου	Ποσό
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	412.479,90
Αμοιβές & έξοδα τρίτων	317.825,60
Παροχές τρίτων	356.305,16
Φόροι & τέλη	9.544,04
Διάφορα έξοδα	49.988,88
Τόκοι & συναφή έξοδα	127.688,41
Αγορές αναλωσίμων υλικών	34.470,10
Σύνολο Τακτικών Εξόδων	1.308.302,10

Δ.Ε.Υ.Α.Χερσονήσου

Τα λειτουργικά έξοδα της Δ.Ε.Υ.Α.Χ. διαμορφώθηκαν για την χρήση του 2010 ως εξής:

ΕΞΟΔΑ Δ.Ε.Υ.Α.Χ. ΧΡΗΣΗΣ 2010	
Κατηγορία Εξόδου	Ποσό
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	1.117.662,94
Αμοιβές & έξοδα τρίτων	32.351,87

Παροχές τρίτων	419.231,98
Φόροι & τέλη	2.316,78
Διάφορα έξοδα	51.696,78
Τόκοι & συναφή έξοδα	75.497,97
Αγορές αναλωσίμων υλικών	162.646,63
Σύνολο Τακτικών Εξόδων	1.861.404,95

Περιουσιακή Διάρθρωση

Σύμφωνα με το καταστατικό ίδρυσης της επιχείρησης στην περιουσία της επιχείρησης θα ανήκουν:

- Τα έργα ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης της περιοχής αρμοδιότητας της επιχείρησης, τα οποία εκτελέστηκαν από τις επιχειρήσεις που συγχωνεύονται, ή θα εκτελεστούν με βάση τις μελέτες που εγκρίθηκαν ή θα εγκριθούν, όλοι οι υπόνομοι που υπάρχουν ή θα υπάρξουν και οι εγκαταστάσεις ύδρευσης και αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων υδάτων, όλοι οι υπόνομοι ή ανοικτοί αγωγοί που εκβάλλουν άμεσα ή έμμεσα στο δίκτυο, καθώς επίσης και οι μονάδες που υπάρχουν ή θα υπάρξουν επεξεργασίας πόσιμου ύδατος και υγρών αποβλήτων (άρθρο 8 παρ. 1 ν. 1069/1980).
- Κάθε άλλο περιουσιακό στοιχείο (κινητό και ακίνητο)των συγχωνευμένων επιχειρήσεων .

Στην **περιουσία** της κάθε επιχείρησης ανήκουν οι υποδομές **ύδρευσης** και **αποχέτευσης** της περιοχής της αρμοδιότητάς της τις οποίες τους παραχώρησε ο Δήμος με την ίδρυσή τους καθώς και εκείνες τις οποίες κατασκεύασαν από την ημέρα της σύστασής τους έως και σήμερα. Πιο συγκεκριμένα:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΓΙΟΥ	Δ.Ε.Υ.Α.Μ	Δ.Ε.Υ.Α.Χ	ΣΥΝΟΛΟ
Γήπεδα - Οικόπεδα	824.188,78	156.024,77	980.213,55
Κτίρια & Τεχνικά Έργα	21.254.530,78	5.468.826,11	26.695.620,22
Μηχανήματα	42.386,83	87.570,21	157.693,71
Μεταφορικά Μέσα	19.231,50	46.123,52	65.355,02
Έπιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	28.917,76	1.778,10	30.695,86
Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	345.308,44	510.598,32	855.906,76
Σύνολο	22.514.564,09	6.270.921,03	28.785.485,12

Γεωτρήσεις – Δεξαμενές – Πηγές-Πηγάδια

Δημοτική Ενότητα	Γεωτρήσεις	Δεξαμενές	Πηγές-Πηγάδια
Μαλιών	20	14	7
Χερσονήσου	25	23	7
Σύνολο	45	37	14

Παρακάτω αναλύεται η οικονομική κατάσταση των δύο Επιχειρήσεων κατά την 31.12.2010 τόσο από πλευράς Διαθεσίμων όσο και από πλευράς **Μακροπρόθεσμων και Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων:**

Διαθέσιμα

ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ 31.12.2010				
A/A	Περιγραφή	Δ.Ε.Υ.Α.Μ.	Δ.Ε.Υ.Α.Χ	Σύνολο
1	Λογαριασμός Προθεσμιακής Κατάθεσης	700.000,00	0,00	700.000,00
2	Λογαριασμοί Όψεως	233.691,08	362.350,71	596.041,79
3	Ταμείο	793,60	136,87	930,47
	Σύνολο	934.484,68	362.487,58	1.296.972,26

Απαιτήσεις

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 31.12.2010				
A/A	Περιγραφή	Δ.Ε.Υ.Α.Μ.	Δ.Ε.Υ.Α.Χ	Σύνολο
1	Ανεξόφλητοι Λογαριασμοί Ύδρευσης	910.917,07	1.360.705,41	2.271.622,48
2	Τέλη Σύνδεσης Αποχέτευσης	88.616,50	29.979,84	118.596,34
3	Επανασύνδεση υδρομέτρου	363,00		363,00
4	Απαιτήσεις από Βυτιοφορείς	-	51.609,21	51.609,21
5	Λοιπές απαιτήσεις	-	1.809,20	1.809,20
	Σύνολο	999.896,57	1.444.103,66	2.444.000,23

Σημείωση: Από τους ανεξόφλητους λογαριασμούς ύδρευσης της Δ.Ε.Υ.Α.Μ. είχε μπει σε ρύθμιση μέχρι την 31.12.2010 ποσό € 252.264,44.

Από τους ανεξόφλητους λογαριασμούς ύδρευσης της Δ.Ε.Υ.Α.Χ. είχε μπει σε ρύθμιση μέχρι την 31.12.2010 ποσό € 870.898,75.

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 31.12.2010			
Περιγραφή	Δ.Ε.Υ.Α.Μ.	Δ.Ε.Υ.Α.Χ	Σύνολο
Προμηθευτές-Πιστωτές	18.984,70	362.285,86	381.270,56
Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	15.857,32	11.946,57	27.803,89
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	12.763,29	53.025,85	65.789,14
Προκαταβολές Πελατών	912,40	7.200,87	8.113,27
Σύνολο	48.517,71	434.459,15	482.976,86

Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 31.12.2010			
Περιγραφή	Δ.Ε.Υ.Α.Μ.	Δ.Ε.Υ.Α.Χ	Σύνολο
Ληφθέντα Δάνεια	5.000.000,00	2.000.000,00	7.000.000,00
Ανεξόφλητο υπόλοιπο 31.12.2010	4.547.823,13	1.285.293,07	5.833.116,20

Προσωπικό επιχείρησης

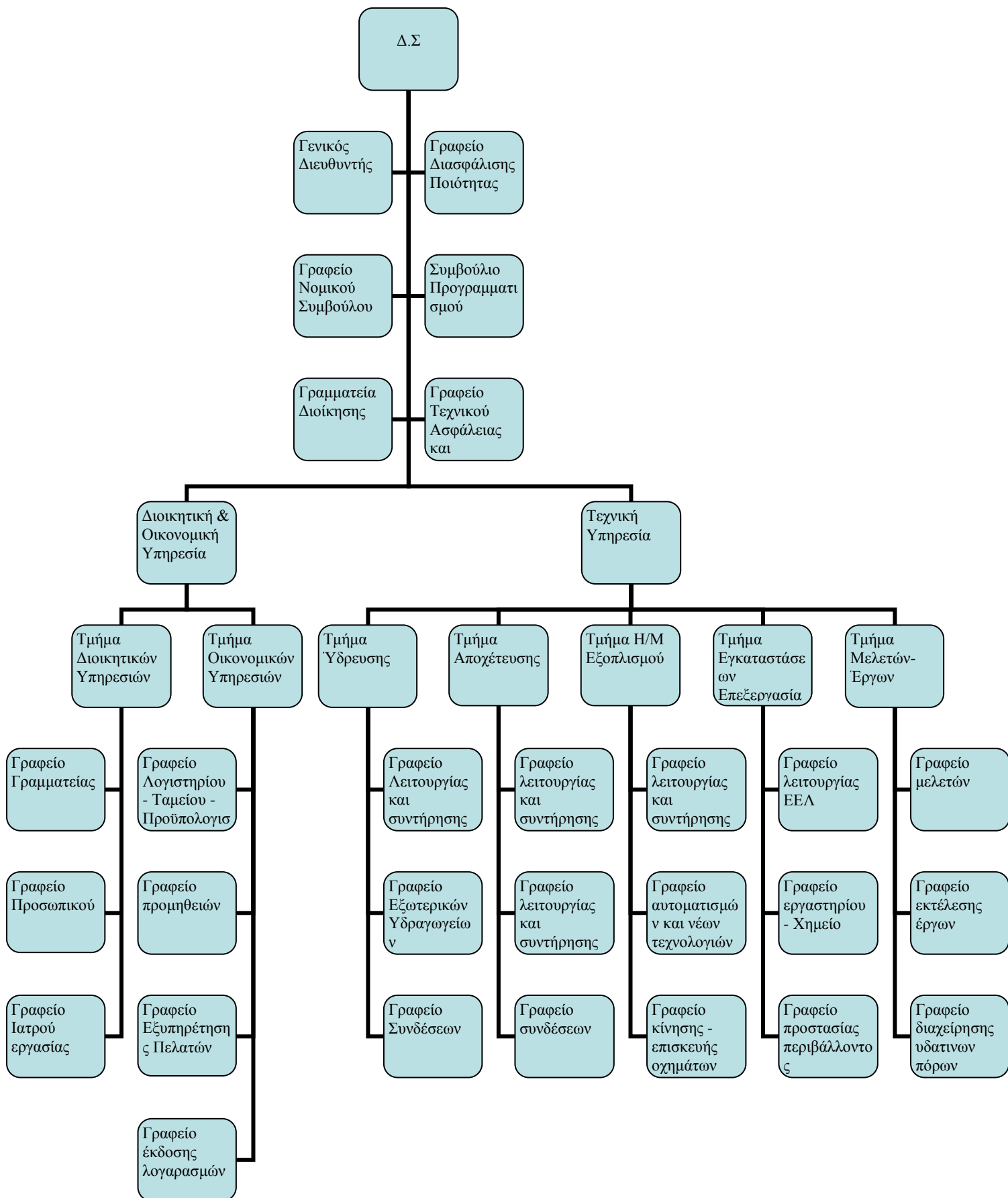
Η επιχείρηση διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από εννέα μέλη

Η σύνθεση του προσωπικού στις δύο επιχειρήσεις έχει σήμερα ως εξής:

α/α	Περιγραφή Θέσης	Προβλεπόμενη Στελέχωση	Υφιστάμενη Στελέχωση
1	Γενικός Διευθυντής ΠΕ – (Χημικών Μηχανικών)	1	1
2	Διευθυντής Τεχνικών Υπηρεσιών ΠΕ – (Πολιτικών Μηχανικών)	1	1

3	Διευθυντής Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών ΠΕ – (Οικονομολόγων)	1	1
4	Νομικός Σύμβουλος ΠΕ	1	1
5	Οικονομολόγοι – Διοικητικοί ΠΕ	3	1
6	Διοικητικοί ΠΕ	1	1
7	Πολιτικοί ή Τοπογράφοι Μηχανικοί ΠΕ	5	1 + 1 Ορισμένου χρόνου
8	Μηχανολόγοι – Μηχανικοί ή Ηλεκτρολόγοι-Μηχανικοί ΠΕ	3	2
9	Χημικοί Μηχανικοί ΠΕ	3	1
10	Γεωλόγος ΠΕ	1	0
11	Οικονομικοί – Διοικητικοί Τ.Ε.	4	3
12	Πολιτικοί ή Τοπογράφοι Μηχανικοί Τ.Ε.	3	0
13	Μηχανολόγος ή Ηλεκτρολόγος Μηχανικός Τ.Ε.	3	2
14	Μηχανικών Η/Υ Τ.Ε.	1	0
15	Βοηθός εργαστηρίου Τ.Ε.	1	0
16	Εργοδηγοί Δομικών Έργων Δ.Ε.	2	0
17	Τεχνίτες -Υδραυλικοί Δ.Ε.	10	5 + 1 Από Δήμο
18	Βοηθοί Υδραυλικοί Δ.Ε.	6	0
19	Τεχνίτες Δομικών Έργων Δ.Ε.	3	0
20	Χειριστές Μηχανημάτων Έργων Δ.Ε.	3	1
21	Ηλεκτροτεχνίτες Δ.Ε.	2	1
22	Μηχανοτεχνίτες (Σιδηρουργοί – Εφαρμοστές) Δ.Ε.	2	1
23	Οδηγοί Αυτοκινήτων Δ.Ε.	2	1
24	Διοικητικοί Δ.Ε.	6	3
25	Διοικητικοί – Λογιστικοί Δ.Ε.	4	2
26	Καταμετρητές-Υδρομετρητές Δ.Ε.	5	1
27	Κλητήρες Γενικών Καθηκόντων Υ.Ε. ή Δ.Ε.	1	0
28	Προσωπικό Καθαριότητας Υ.Ε.	1	0
29	Βοηθοί Τεχνιτών– Εργάτες γενικών καθηκόντων Υ.Ε.	20	8 + 3 Ορισμένου χρόνου
30	Εργάτες γενικών καθηκόντων Υ.Ε.	5	0
	ΣΥΝΟΛΟ	104	43

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΟΕΥ Δ.Ε.Υ.Α.Χερσονήσου



Αξιολόγηση και κρίσιμα ζητήματα

Από τη συμπλήρωση του σχετικού ερωτηματολογίου που συμπληρώθηκε από την επιχείρηση κατά την διαβούλευση της πρώτης φάσης, προκύπτουν τα παρακάτω κρίσιμα ζητήματα και θέματα.

Σήμερα η ΔΕΥΑΧ έχει αρμοδιότητα στις Δημοτικές Ενότητες Μαλίων και Χερσονήσου.

Στην πορεία θα επεκτείνει την αρμοδιότητά της και στις Δ.Ε. Γουβών και Επισκοπής, καλύπτοντας το σύνολο του νέου Δήμου (Στόχος 1^{ου} τετραμήνου 2012).

Η άρδευση από πρωτογενές νερό δεν έχει περιέλθει ακόμη στην αρμοδιότητα της ΔΕΥΑΧ.

Η άρδευση από επεξεργασμένα λύματα των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων εφαρμόζεται τόσο στο ΔΔ Χερσονήσου όσο και στο ΔΔ Μαλίων και αφορά σε άρδευση αποκλειστικά ελαιόδεντρων.

Για τα άτομα με ειδικές ανάγκες υπάρχει πρόβλεψη και δυνατότητα μείωσης του ισχύοντος τιμολογίου κατά 50%.

Υπάρχουν ομάδες οι οποίες δεν χρησιμοποιούν τόσο τις Υπηρεσίες Ύδρευσης όσο και της Αποχέτευσης και Άρδευσης.

Ύδρευση: Δεν χρησιμοποιείται κυρίως από κάποιες μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες λόγω του ότι:

1. Δεν υπάρχει δυνατότητα κάλυψης των αναγκών τους, είτε γιατί δεν επαρκεί το νερό στην περιοχή τους είτε δεν υπάρχουν δίκτυα
2. Διαθέτουν ιδιόκτητες γεωτρήσεις (πολλές φορές χωρίς τις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις) από τις οποίες τροφοδοτούν τις μονάδες τους. Αποφεύγουν έτσι το δημοτικό κόστος της Υπηρεσίας και τον επιμερισμό του σε όλους τους δημότες. Εκμεταλλεύονται τον φυσικό πόρο κατά το δοκούν για ίδιο όφελος.
3. Χρησιμοποιούν τις υφιστάμενες τεχνολογίες και δυνατότητες (αφαλάτωση, γεωθερμία) ώστε να παράγουν μόνοι τους το νερό που απαιτούν οι μονάδες τους

Αποχέτευση: Μονάδες άνω των 200 κλινών προβλέπεται να έχουν δικές τους μονάδες καθαρισμού και διαχείρισης των λυμάτων τους.

Αρκετές μεγάλες μονάδες όμως, προτιμούν το Δημοτικό δίκτυο αποχέτευσης, αποφεύγοντας το κόστος και την ταλαιπωρία της λειτουργίας ιδιόκτητης εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων.

Κατά τον σχεδιασμό όμως των Δημοτικών Ε.Ε.Λ. και για την εκτίμηση της απαιτούμενης δυναμικότητάς τους, δεν υπολογίζονται ισοδύναμοι κάτοικοι για μονάδες άνω των 200 κλινών.

Υπάρχουν ομάδες πολιτών οι οποίοι δεν καταγράφονται στους σημερινούς αποδέκτες των υπηρεσιών της επιχείρησης, αλλά μετά από ένα επανασχεδιασμό των λειτουργιών θα μπορούσαν να ενταχθούν. Χωρίς να μπορεί να εκτιμηθεί με ασφάλεια ένα σημαντικό μέρος πολιτών:

- εξυπηρετείται από υπάρχουσες υποδομές (κυρίως ύδρευσης και άρδευσης), χωρίς να είναι καταγεγραμμένος καταναλωτής, κυρίως στις δυτικότερες περιοχές του Δήμου όπου παρουσιάζονται και οι μεγαλύτερες ελλείψεις βασικών υποδομών,
- εξυπηρετείται με ίδια μέσα (γεωτρήσεις, πηγάδια), κυρίως στις περιοχές του Δήμου όπου αφθονεί ο φυσικός πόρος.

Μετά την δημιουργία του νέου Καλλικρατικού Δήμου Χερσονήσου προκύπτει ανισοβαρής ανάπτυξη των υπαρχουσών βασικών υποδομών, ως εξής :

Ξεκινώντας από την ανατολική πλευρά του Δήμου όπου οι υποδομές βρίσκονται σε καλό επίπεδο και κινούμενοι δυτικότερα, οι υποδομές φθίνουν γραμμικά, ενώ στην δυτικότερη πλευρά του Δήμου βρίσκονται σε φτωχό και μη αποδεκτό επίπεδο.

Επομένως η προτεραιότητα της προσπάθειας αντιμετώπισης των βασικών αναγκών των δημοτών τίθεται αυτονόητα σε μια προσπάθεια κατανομής των πόρων της επιχείρησης με τρόπο που να αναστρέφουν την ανισοβαρή κατανομή των διατιθέμενων υποδομών και υπηρεσιών προς τους δημότες.

Δεν φαίνεται να υπάρχουν σημαντικά προβλήματα σε σχέση με την διοικητική λειτουργία και την εξυπηρέτηση του δημότη. Απαιτείται προσοχή ώστε ο πολίτης να μπορεί να εξυπηρετηθεί ικανοποιητικά μετά την προσαρμογή της διοικητικής δομής της επιχείρησης στην νέα αρχιτεκτονική του Δήμου.

Η βασική δομή που επιλέγεται περιλαμβάνει την δημιουργία μιας κεντρικής Υπηρεσίας με τρία κέντρα δράσης της επιχείρησης στο ανατολικό, κεντρικό και δυτικό τμήμα της περιοχής αρμοδιότητάς της, ως εξής:

- A. Συμπαγής διοικητικο-οικονομική και τεχνική υπηρεσία στην έδρα της επιχείρησης στο ανατολικό τμήμα και δημιουργία δομής εξυπηρέτησης αιτημάτων στα άλλα δύο κέντρα ώστε να αποφεύγονται οι άσκοπες μετακινήσεις των δημοτών. Επίσης από την έδρα της επιχείρησης θα γίνεται και η διαχείριση των εν' εξελίξει και νέων έργων.
- B. Δομή λειτουργίας και συντήρησης δικτύων χωροθετημένη κεντροβαρικά στο κεντρικό τμήμα απ' όπου συντονίζονται τα συνεργεία της επιχείρησης με κύριο στόχο την αντιμετώπιση και την εξυπηρέτηση της καθημερινότητας.

Οι φυσικοί πόροι της επιχείρησης (καθαρό νερό) ακολουθούν και αυτοί το σχήμα της ανισοβαρούς ανάπτυξης των υπαρχουσών βασικών υποδομών. Βρίσκονται σε σχετική επάρκεια στο ανατολικό τμήμα και φθίνουν γραμμικά πηγαίνοντας προς τα δυτικά. Η επάρκεια του νερού για όλο την έκταση του Δήμου είναι ένα ερώτημα προς απάντηση. Ενδεχομένως, το υπό κατασκευή φράγμα μπορεί να αποτελεί δυνητική λύση του προβλήματος.

Οι οικονομικοί πόροι της επιχείρησης δεν είναι ποτέ αρκετοί, με δεδομένη την ανάγκη δημιουργίας βασικών υποδομών σε μεγάλα τμήματα της περιοχής αρμοδιότητάς της. Οι χρηματοδοτήσεις μέσω συγχρηματοδοτούμενων κοινοτικών προγραμμάτων είναι μονόδρομος.

Το κόστος που έχει η επιχείρηση από την υλοποίηση των έργων, απαιτεί ανάλωση σημαντικού μέρους των οικονομικών πόρων της.

Η υλικοτεχνική υποδομή χρειάζεται ενίσχυση ανάλογη με την μεγέθυνση της περιοχής απαιτούμενης δράσης.

Η ΔΕΥΑ Μαλίων είχε πιστοποιηθεί πριν από την συγχώνευση για Διαχειριστική Επάρκεια τύπου Α και Β (Διαχείριση έργων και προμηθειών).

Η πρώην ΔΕΥΑΧ και τώρα η νέα έχει συμμετοχή ως συντονιστής σε ένα πρόγραμμα LIFE με εταίρους το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης (ΤΕΙ Κρήτης), το δίκτυο Μεσόγειος SOS (MEDSOS) και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑ Κύπρου), με τίτλο: **“From Treated Wastewater to Alternative Water Resources in Semi-Arid Regions”** με εφαρμογή στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων της ΔΕΥΧ στη Χερσόνησο.

Στα θετικά των δράσεων τέτοιου τύπου συγκαταλέγεται και η πολύτιμη ανταλλαγή της εμπειρίας που έχει συσσωρευτεί σε διαφορετικούς τύπους φορέων και οι οποίοι έχουν ενδεχομένως προσεγγίσει το συγκεκριμένο τομέα (επαναχρησιμοποίηση αστικών λυμάτων) από διαφορετική οπτική.

1.2.2.9 Διαχείριση Ακτών Μαλίων Μονομετοχική Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. Δ.Α.ΜΑΛ. Α.Ε

Πρόκειται για ανώνυμη εταιρεία ΟΤΑ η οποία την 30/12/2010 καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιριών και πήρε αρ. μητρώου 70517/70/Β/10/56 (ΦΕΚ 15117 31/12/2010 και αναλαμβάνει την αξιοποίηση της ακίνητης δημοτικής περιουσίας και την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων. Η έδρα της εταιρίας ορίστηκε η Δημοτική ενότητα Μαλίων και συγκεκριμένα ο χώρος του Δημαρχείου Μαλίων.

Ιστορικό

Η Δ.Α.ΜΑΛ Α.Ε. προέκυψε από την μετατροπή της Αμιγούς Δημοτικής Επιχείρησης (ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΙΩΝ) σε Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία, με στόχο η νέα νομική μορφή της να λειτουργήσει συνδυαστικά και συμπληρωματικά με τη δομή και διάρθρωση των υπηρεσιών του Δήμου για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων, όπως είναι η εκμετάλλευση και αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας και κοινόχρηστων χώρων.

Η Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου Μαλίων (Α.Δ.Ε.Μ.) ιδρύθηκε το Μάρτιο του 2005 (ΦΕΚ 281/2005) με στόχο να μελετά, να διερευνά και να συντονίζει τις αναπτυξιακές προσπάθειες του Δήμου. Η Α.Δ.Ε.Μ. ήταν Αμιγής Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου Μαλίων και αποτελούσε Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, βάσει του Π.Δ. 410/1995, που αναφέρεται στο Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα.

Η Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου Μαλίων (Α.Δ.Ε.Μ.) ξεκίνησε τη λειτουργία της την άνοιξη του 2006 με κύριο αντικείμενο δραστηριοτήτων την εκμετάλλευση αιγιαλού και παραλίας και δευτερευόντως την παροχή διαφόρων υπηρεσιών όπως εκμετάλλευση

πάρκινγκ, καφενείου, ξενώνων, διαφήμισης και κατασκευών τεχνικών έργων, δραστηριότητες όμως τις οποίες η εταιρεία δεν άσκησε τελικά.

Από το 2008 συνεργάζεται με την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ) που είναι η εκπρόσωπος του διεθνούς προγράμματος «Γαλάζιες Σημείες» στην Ελλάδα. Τα θετικά της συνεργασίας είναι οι διαδοχικές βραβεύσεις της δημοτικής ακτής Ποταμός από το 2008. Από το 2010 συνεργάζονται με την AIDA Cruises

Το 2011 η εταιρεία συνεργάστηκε με την WWF ΕΛΛΑΣ για την προστασία και την ανάδειξη των αμμοθινών στην ευρύτερη περιοχή της δημοτικής ακτής Ποταμός, στην βάση μίας μελέτης που είχε ανατεθεί στην τελευταία από τον Δήμο Μαλίων. Η εταιρεία χρηματοδότησε την κατασκευή της περίφραξης των αμμοθινών.

Η ΔΑΜΑΛ διαχειρίζεται τρεις παραλίες στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Χερσονήσου, και συγκεκριμένα τις δημοτικές παραλίες «Ποταμός» στη δημοτική ενότητα Μαλίως, την παραλία «Γιοφύρι» στη δημοτική ενότητα Χερσονήσου και την παραλία «Αρίνα» στη δημοτική ενότητα Γουβών. Οι παραλίες αυτές είναι οργανωμένες και προσφέρουν στους λουόμενους ποιοτικές υπηρεσίες. Μεταξύ άλλων διαθέτουν ναυαγοσωστική κάλυψη, ξύλινους διαδρόμους πρόσβασης στη θάλασσα, αποδυτήρια, χημικές τουαλέτες, ντουζ, κ.λπ.

Οι σκοποί της εταιρείας είναι οι ακόλουθες δραστηριότητες:

- Η διαχείριση παραλιών στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Μαλίων και ειδικότερα η οργάνωση και εκμετάλλευση των παραλιών του Δήμου (υπηρεσία εκμίσθωσης ξαπλωστών, ομπρελών, θαλάσσιων μέσων αναψυχής κ.α)
- Η εκμετάλλευση τροχήλατου αναψυκτηρίου για την εξυπηρέτηση των αναγκών στις παραλίες που διαχειρίζεται.

Για το λόγο αυτό η εταιρεία:

- α) θα μισθώνει ή θα αποδέχεται την παραχώρηση χρήσης κινητών ή ακινήτων στο όνομα της
- β) θα προβαίνει στην αξιοποίηση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων με την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας
- γ) θα προβαίνει στην προμήθεια του κάθε φύσης εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για την αξιοποίηση και εκμετάλλευση των περιουσιακών αυτών στοιχείων
- δ) θα συνάπτει δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα για την εκπλήρωση του σκοπού της

ε) θα ενάγει και θα ενάγεται και γενικά θα διεξάγει στο όνομα της κάθε δίκη και στ) θα επιχειρεί κάθε μέτρο εκτέλεσης που αφορά τα περιουσιακά στοιχεία των οποίων της έχει ανατεθεί από το Δήμο Μαλίων η διοίκηση και η διαχείριση.

Διάρκεια

Η διάρκεια της εταιρείας είναι εκατό (100) χρόνια και αρχίζει από την καταχώριση του καταστατικού της στο Μητρώο Α.Ε. Μετά από απόφαση της Δ.Σ. μπορεί να παρατείνεται η διάρκεια της εταιρείας πριν από τη λήξη της διαδοχικά. Με παρόμοια απόφαση μπορεί να τερματιστεί και πριν από τη λήξη της.

Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ορίζεται σε **60.000 €**, (καθαρή θέση της Α.Δ.Ε.Μ. στις 14/09/2010 **13.707,88 €**, συν παραχώρηση περιουσιακών στοιχείων του Δήμου Μαλίων στην εταιρεία αξίας **37.588,50 €** σύμφωνα με τη γνωμοδότηση της Εκτιμητικής Επιτροπής του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920, συν εισφορές σε μετρητά της τάξης των **8.703,62 €**). Καλύπτεται δε εξολοκλήρου από το Δήμο Μαλίων, με εισφορά της καθαρής θέσης της Α.Δ.Ε.Μ. όπως καθορίστηκε από την Εκτιμητική Επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920. Το κεφάλαιο το οποίο είχε συνεισφέρει ο Δήμος για τη σύσταση της Α.Δ.Ε.Μ. έχει υπολογιστεί στην καθαρή θέση που όρισε η εκτιμητική επιτροπή του άρθρου 9 και δεν πρόκειται να επιστραφεί.

Διοίκηση

Προτείνεται 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο τα μέλη του οποίου θα ορίζονται ως ακολούθως:

- 3 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θα προέρχονται από αιρετούς εκπροσώπους του Δήμου (1 τουλάχιστον εξ' αυτών από τη μειοψηφία)
- 6 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θα προέρχονται από τοπικούς φορείς, εκπροσώπους του επιχειρηματικού κύκλου του Δήμου και Δημότες.

Πόροι της επιχείρησης

Οι πόροι της εταιρείας προέρχονται από:

- α) Έσοδα από την εκμίσθωση, εκμετάλλευση και εν γένει διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων που αναλαμβάνει
- β) Δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες προς την εταιρεία
- γ) Έσοδα από τη διαχείριση των διαθεσίμων της
- δ) Προσόδους της περιουσίας της ή το τίμημα της εκποίησης αυτής
- ε) Μακροπρόθεσμο και Βραχυπρόθεσμο Δανεισμό
- στ) Κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

Στοιχεία Προσωπικού

Περιγραφή Θέσης	Προβλεπόμενη Στελέχωση	Υφιστάμενη Στελέχωση	Εκκρεμότητες
Γενικός Διευθυντής (ΠΕ)	Ένας	Ένας	Καμία
Υπάλληλοι παραλίας (ΔΕ)	Επτά άτομα	Κανένας	Επτά άτομα
Ναυαγοσώστες (ΔΕ)	Τρία άτομα	Κανένας	Τρία άτομα
Εργάτες καθαριότητας (ΥΕ)	Οκτώ άτομα	Οκτώ άτομα	Καμία
Υπάλληλοι τροχήλατου αναψυκτηρίου (ΔΕ)	Δύο άτομα	Κανένας	Δύο άτομα

Οικονομικά αποτελέσματα 2011

ΔΑΜΑΛ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΡΑΛΙΩΝ 2011				
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ (ΜΑΪΟΣ- ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011)				
ΠΑΡΑΛΙΑ	ΤΖΙΡΟΣ	ΦΠΑ	ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ
ΑΡΙΝΑ	127.467,01	23.835,23	20.726,36	82.905,42
ΓΙΟΦΥΡΙ	39.807,00	7.443,55	6.472,69	25.890,76
ΠΟΤΑΜΟΣ	74.297,00	13.892,94	12.107,64	48.430,75
ΣΥΝΟΛΟ	241.571,01	45.171,72	39.306,69	157.226,93

1.2.2.10 Αναπτυξιακή Γουβών Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ

Την 29/12/2010 καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών και πήρε αρ. μητρώου 70495/70/Β/10/53 (ΦΕΚ Αρ. Φύλλου 15123, 31/12/2010). Η έδρα της εταιρίας ορίστηκε η δημοτική ενότητα Γουβών και τα γραφεία της στο Δημαρχιακό κατάστημα του Πρώην Δήμου Γουβών. Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από 5 μέλη και η θητεία αυτού είναι πενταετής. Αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας ανέρχεται σε 60000 €

Καταστατικοί σκοποί της εταιρίας είναι οι ακόλουθοι:

- Η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του Δήμου αλλά και λοιπών Ο.Τ.Α , των ενώσεων τους, αλλά και όλων των φορέων που συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη καθώς και της αποκέντρωσης κρατικής διοίκησης.
- Ο σχεδιασμός, προετοιμασία, σύνταξη και υλοποίηση σχεδίων/ μελετών/ έργων/ προγραμμάτων, για την ανάπτυξη του Δήμου με προοπτική την ένταξη για χρηματοδότηση σε εθνικά ή άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα ή πρωτοβουλίες.
- Η παρακολούθηση προγραμμάτων που αφορούν ενίσχυση μειονεκτικών και λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών του Δήμου και διερεύνηση των δυνατοτήτων απορρόφησης πόρων για τις περιοχές αυτές.
- Η σύνταξη επιχειρησιακών προγραμμάτων για ΟΤΑ και Περιφέρεια.
- Η εταιρία ως Αναθέτουσα Αρχή να αναλαμβάνει και να εκπονεί για λογαριασμό δημοσίων κρατικών ή αποκεντρωμένων νομικών υπηρεσιών μελέτες και να παρέχει συναφείς υπηρεσίες, που συνδέονται με δράσεις χρηματοδοτούμενες από εθνικούς ή και κοινοτικούς πόρους. Επιπλέον, η εταιρεία μπορεί να δρα ως ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης, αξιοποιώντας τις θεσμικές δυνατότητες που παρέχει το θεσμικό πλαίσιο.
- Η προστασία του περιβάλλοντος και η προώθηση της κοινωνικής, τουριστικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής.
- Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων και προώθησης των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών στον τομέα της ενέργειας
- Η ενημέρωση και υποστήριξη τελικών δικαιούχων δράσεων ή έργων
- Η κατάρτιση και υλοποίηση του σχεδίου Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη
- Ο σχεδιασμός προτύπων, προδιαγραφών και μεθοδολογιών για την προβολή του Δήμου

- Ο σχεδιασμός προγραμμάτων/ δράσεων υποστήριξης και ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής.
- Η διαχείριση της τεχνογνωσίας και διάχυση της στην αυτοδιοίκηση στους τοπικούς συντελεστές ανάπτυξης.
- Η ανάπτυξη δικτύου διακρατικών συνεργασιών για την προώθηση των στόχων της εταιρίας και την κάλυψη των αναγκών των προγραμμάτων που υλοποιούνται από αυτήν.
- Η ίδρυση, Οργάνωση και λειτουργία Δημοτικού Γραφείου Τουρισμού
- Η συμμετοχή σε δίκτυα ανταλλαγής εμπειριών τόσο με την τοπική αυτοδιοίκηση, τους τοπικούς φορείς και τις αναπτυξιακές εταιρείες, όσο και σε συνεργασία με αντίστοιχους φορείς της χώρας και ευρύτερα της Ευρώπης.

1.2.3 Ανθρώπινο δυναμικό – στοιχεία προσωπικού

Με την υπ' αριθμ. 9/446/10-01-2011 Απόφαση Δημάρχου Χερσονήσου ορίστηκαν οι προϊστάμενοι των Υπηρεσιών του Δήμου, έως την επιλογή προϊστάμενων από τα νέα Υπηρεσιακά Συμβούλια. Ορίστηκε προϊστάμενος της Δ/σης Διοικητικών Υπηρεσιών υπάλληλος ΤΕ 17 Διοικητικού-Λογιστικού/Α', της Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών, υπάλληλος ΠΕ 1 Διοικητικού/Β', της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών, υπάλληλος ΠΕ 3 Πολιτικών Μηχανικών/Β' και τέλος στο Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας, υπάλληλος ΔΕ 23 Ένστολο Προσωπικό/Α'. Παράλληλα, με την ίδια Απόφαση Δημάρχου, ορίστηκαν και προϊστάμενοι για την Δημοτική Ενότητα Γουβών και την Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών, υπάλληλος ΔΕ 1 Διοικητικού/Α', για την Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου και την Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών, υπάλληλο ΤΕ 19 Πληροφορικής/Α' και για την Δημοτική Ενότητα Μαλιών και την Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών, υπάλληλο ΠΕ 3 Πολιτικών Μηχανικών/Β'.

Στην τοποθέτηση του Στελεχιακού Δυναμικού του καλλικρατικού Δήμου, ελήφθησαν υπόψη τόσο η σχετική νομοθεσία για θέματα προσωπικού που προβλέπονται από τον Ν. 3852/2010 και Ν.3870/2010, όσο και οι Εγκύκλιοι υπ' αριθμ. 48/ΟΙΚ.74571/28-12-2010 και 45/οικ.743/28-12-2010 του Υπ. Εσωτ. Α. & Η.Δ. Επιπλέον, ελήφθησαν υπόψη οι κρίσεις του Υπηρεσιακού Συμβουλίου με τα οποία ορίζονται οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων καθώς και οι Ο.Ε.Υ των συνενομένων Δήμων.

Έπειτα με την υπ' αριθμ. 15/856/13-01-2011 Απόφαση Δημάρχου, ορίστηκαν οι αρμοδιότητες και η εξουσιοδότηση υπογραφών, τόσο των Αντιδημάρχων όσο και των Διευθυντικών Στελεχών του Δήμου Χερσονήσου.

Με την υπ' αριθ. 6 (Φ.Ε.Κ. 70/28-01-2011, τεύχος Β') Απόφαση Δημάρχου Χερσονήσου, απεικονίζεται (βλ. πίνακα παρακάτω) το Μόνιμο και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου Προσωπικό στον διευρυμένο Δήμο Χερσονήσου.

Πίνακας 47 Μόνιμο προσωπικό (ολοκλήρωση διαδικασίας διορισμού)

Α/Α	Βαθμίδα Εκπαίδευσης	Ειδικότητες	Είδος Εργασίας *	Αριθμός Προσωπικού
1	ΠΕ	Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	Μ	7
2	ΠΕ	Διοικητικού-Οικονομικού	Μ	1

3	ΠΕ	Οικονομικού (Διπλογραφικού)	Μ	2
4	ΠΕ	Διοικητικού (Οικονομολόγων)	Μ	1
5	ΠΕ	Οικονομολόγων	Μ	2
6	ΠΕ	Διοικητικού	Μ	8
7	ΠΕ	Διοικητικού-Λογιστικού	Α	1
8	ΠΕ	Δημοτικής Αστυνομίας	Μ	3
9	ΠΕ	Αρχιτεκτόνων	Μ	2
10	ΠΕ	Πολιτικών Μηχανικών	Μ	6
11	ΠΕ	Τοπογράφων Μηχανικών	Μ	2
12	ΠΕ	Γεωπόνων	Μ	3
13	ΠΕ	Δημοσιογράφων	Μ	1
14	ΠΕ	Πληροφορικής	Μ	2
15	ΠΕ	Δικηγόρων	Π.Α	3
16	ΤΕ	Διοικητικού-Λογιστικού	Μ	9
17	ΤΕ	Διοικητικού-Οικονομικού	Μ	1
18	ΤΕ	Μονάδων Διοίκησης Τοπικής Αυτοδιοίκησης	Μ	2
19	ΤΕ	Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	Μ	1
20	ΤΕ	Πληροφορικής	Μ	3
21	ΤΕ	Δημοτικής Αστυνομίας	Μ	2
22	ΤΕ	Κοινωνικών Λειτουργών	Μ	1
23	ΤΕ	Εποπτών Δημόσιας Υγείας	Μ	2
24	ΤΕ	Τεχνολόγων Πολιτικών Μηχανικών	Μ	3
25	ΤΕ	Τεχν. Μηχ. Ηλεκτρ. Μηχαν.	Μ	3
26	ΔΕ	Διοικητικού	Μ	19
27	ΔΕ	Διοικητικού-Λογιστικού	Μ	1
28	ΔΕ	Εποπτών Καθαριότητας	Μ	2
29	ΔΕ	Χειριστών Η/Υ	Μ	3
30	ΔΕ	Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	Μ	2
31	ΔΕ	Δημοτικής Αστυνομίας	Μ	13
32	ΔΕ	Χειριστών Μηχανημάτων	Μ	6
33	ΔΕ	Ηλεκτρολόγων	Μ	2
34	ΔΕ	Ηλεκτρολόγων Αυτοκινήτων	Μ	1
35	ΔΕ	Μηχανικών Αυτοκινήτων	Μ	1
36	ΔΕ	Σχεδιαστών	Μ	1
37	ΔΕ	Δομικών Έργων	Μ	1
38	ΔΕ	Οδηγών Αυτοκινήτων	Μ	13

39	ΔΕ	Τεχνιτών	Μ	3
40	ΔΕ	Διοικητικού	Α	3
41	ΔΕ	Οδηγών	Α	1
42	ΥΕ	Εργατών Καθαριότητας	Μ	24
43	ΥΕ	Κλητήρων-Γενικών Καθηκόντων	Μ	2
44	ΥΕ	Κλητήρων	Μ	2
45	ΥΕ	Εποπτών Καθαριότητας	Μ	1
46	ΥΕ	Εργατών Καθαριότητας	Α	9

όπου Μ= Μόνιμο Προσωπικό, Α= Αορίστου Χρόνου και Π. Α= Πάγια Αντιμισθία

Επεξεργασία Στοιχείων: Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου (2011)

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι στον παραπάνω πίνακα και κατ' επέκταση στο Φ.Ε.Κ. 70/28-01-2011, τεύχος Β' «Κατάταξη προσωπικού στο Δήμο Χερσονήσου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 254 του Ν.3852/2010», δεν περιλαμβάνεται μόνιμο προσωπικό του Δήμου (Πίνακας 48), που ενώ έχουν εκδοθεί τα οριστικά αποτελέσματα, δεν έχει εκδοθεί η ατομική πράξη διορισμού τους, λόγω της Αναστολής Προσλήψεων. Το εν λόγω προσωπικό απασχολείται στο Δήμο με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου έως και την έκδοση της ατομικής πράξης διορισμού τους.

Πίνακας 48 Μόνιμο προσωπικό (μη ολοκλήρωση διαδικασίας διορισμού)

Α/Α	Βαθμίδα Εκπαίδευσης	Ειδικότητες	Είδος Εργασίας *	Αριθμός Προσωπικού	ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ/Φ.Ε.Κ.
1	ΠΕ	Οικονομικού	Μ	1	Προκ.: 1/583Μ/2008 ΦΕΚ Γ 690/05-08-2010
2	ΠΕ	Αρχιτεκτόνων	Μ	1	Προκ.: 1/583Μ/2008 ΦΕΚ Γ 690/05-08-2010
3	ΠΕ	Τοπογράφων Μηχανικών	Μ	1	Προκ.: 1/583Μ/2008 ΦΕΚ Γ 690/05-08-2010
4	ΔΕ	Διοικητικού	Μ	1	Προκ.: 1/305Μ/2008 ΦΕΚ Γ 101/16-02-2010
5	ΔΕ	Τεχνίτης-Υδραυλικός	Μ	1	Προκ.: 1/305Μ/2008 ΦΕΚ Γ 101/16-02-2010

Επεξεργασία Στοιχείων: Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου (2011)

Επιπλέον, επιτυχόντες διαγωνισμών (Πίνακας 49) δεν έχουν προσληφθεί στο Δήμο εξαιτίας της αναστολής προσλήψεων, οπότε οι θέσεις αυτές, είτε παραμένουν κενές, είτε καλύπτονται από εποχιακό προσωπικό.

Πίνακας 49 Μόνιμο προσωπικό (λόγω αναστολής προσλήψεων)

A/A	Βαθμίδα Εκπαίδευσης	Ειδικότητες	Είδος Εργασίας *	Αριθμός Προσωπικού
1	ΠΕ	Αρχιτεκτόνων (Χωροτάκτης- Πολεοδόμος)	Μ	1
2	ΤΕ	Πληροφορικής	Μ	2
3	ΤΕ	Τεχνολόγων- Τοπογράφων*	Μ	1
4	ΤΕ	Τεχνολόγων Γεωπονίας*	Μ	1
5	ΤΕ	Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης	Μ	2
6	ΤΕ	Εποπτών Δημόσιας Υγείας	Μ	1
7	ΔΕ	Διοικητικού	Μ	1
8	ΔΕ	Χειριστής Μηχανημάτων	Μ	1
9	ΔΕ	Τεχνιτών Σιδεράδων	Μ	1
10	ΔΕ	Χειριστής Μηχανημάτων (Πολυμηχάνημα 11HP)	Μ	1
11	ΔΕ	Οδηγός Αυτοκινήτων	Μ	1
12	ΥΕ	Εργάτης Επιμέλειας Κήπων και Δεντροστοιχειών	Μ	1
13	ΥΕ	Εργατών Καθαριότητας (εσωτ. χώρων)	Μ	1
14	ΥΕ	Εργατών Καθαριότητας (εξωτ. χώρων)*	Μ	1

**Καλύπτονται από προσωπικό ορισμένου χρόνου

Επεξεργασία Στοιχείων: Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου (2011)

Στον παρακάτω Πίνακα απεικονίζεται το Έκτακτο Προσωπικό του Δήμου, το οποίο απασχολείται για την αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών πρόσκαιρων αναγκών

καθώς και για κάλυψη αναγκών ανταποδοτικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Πίνακας 50 Έκτακτο προσωπικό του Δήμου (ορισμένου χρόνου, πρακτική, ειδικοί σύμβουλοι)

A. Συμβάσεις ορισμένου χρόνου				
A/A	Ειδικότητα	Αρ. Θέσεων παρούσας κατ/σης	Αρ. Θέσεων που προβλέπονται από Ο.Ε.Υ	Διάρκεια σύμβασης (σε μήνες)
1	Τ.Ε. Κοινωνικών Λειτουργιών	1	-	Μερική Απασχόληση (18)
2	ΔΕ1 Διοικητικού	5	5	8
3	ΔΕ1 Διοικητικού	2	-	Μερική Απασχόληση (18)
4	ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	15	20	8
5	ΥΕ Οδοκαθαριστών	15	20	8
6	ΔΕ Οδηγών Απορριμματοφόρων	3	10	8
7	ΔΕ Ηλεκτρολόγων	1	-	8
8	ΔΕ Τεχνιτών Υδραυλικών	1	-	8
9	ΔΕ Καταμετρητές Υδρομέτρων	2	-	8
10	ΥΕ Υδρονομείς	13	Προβλέπεται βάσει Βασιλ. Διατάγματος	5
11	ΔΕ Οδηγός (Αστ. Συγκοινωνία)	-	5	-
12	ΔΕ Επιστάτης Καθαριότητας	-	2	-
13	ΔΕ Χειριστής Μηχανημάτων	-	5	-
14	ΔΕ Ναυαγοσωστών	-	30	-
15	ΥΕ Εργάτες Γενικών Καθηκόντων	3	10	Μερική Απασχόληση (18)
16	ΥΕ Βοηθητικό Προσωπικό	2	-	Μερική Απασχόληση (18)
B. Πρακτική άσκηση				
A/A	Ειδικότητα	Αρ. Θέσεων παρούσας κατ/σης	Αρ. Θέσεων που προβλέπονται από Ο.Ε.Υ	Διάρκεια σύμβασης (σε μήνες)
1	ΔΕ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	2	10 (Διαφόρων ειδικοτήτων)	2
2	ΑΣΚΟΥΜΕΝΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ	3	-	-
Γ. Ειδικοί σύμβουλοι				
A/A	Βαθμίδα Εκπαίδευσης/Θεματική Ενότητα	Αρ. Θέσεων παρούσας κατ/σης	Αρ. Θέσεων που προβλέπονται από Ο.Ε.Υ	Διάρκεια σύμβασης (σε μήνες)

1	ΠΕ Οργάνωσης, Ανάπτυξης & Εσωτερικού Ελέγχου	1	1	Λήξη Θητείας Δημοτικής Αρχής
2	ΠΕ Πολεοδομικών, Χωροταξικών Θεμάτων & Βιώσιμης Κινητικότητας	1	1	Λήξη Θητείας Δημοτικής Αρχής
3	ΠΕ Ανάπλαση, Προστασία & Ανάδειξη Αστικών Περιοχών & Οικισμών	1	1	Λήξη Θητείας Δημοτικής Αρχής
4	ΤΕ Τουριστικών Θεμάτων & Web marketing	1	1	Λήξη Θητείας Δημοτικής Αρχής
5	-	-	1	Λήξη Θητείας Δημοτικής Αρχής
	ΣΥΝΟΛΟ	4	5	-

Επεξεργασία: Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού-Διοικητικής Μέριμνας & Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου (2011)

Με την υπ' αριθμ. 25/173/09-03-2011 Απόφαση του Δημάρχου τοποθετήθηκε το προσωπικό του Δήμου Χερσονήσου, στις θέσεις εργασίας του ισχύοντος τότε ΟΕΥ, σύμφωνα με τα προσόντα και τις υπηρεσιακές ανάγκες, με στόχο τον αποτελεσματικότερο και αποδοτικότερο τρόπο άσκησης των τοπικών υποθέσεων προς όφελος των πολιτών. Από την 1^η Ιανουαρίου 2011 μέχρι τις 09 Μαρτίου, που εξεδόθη η Απόφαση Δημάρχου, ο καλλικρατικός Δήμος Χερσονήσου, λειτουργούσε με την σύνθεση και την μορφή των τμημάτων και διευθύνσεων των συνενομένων Δήμων.

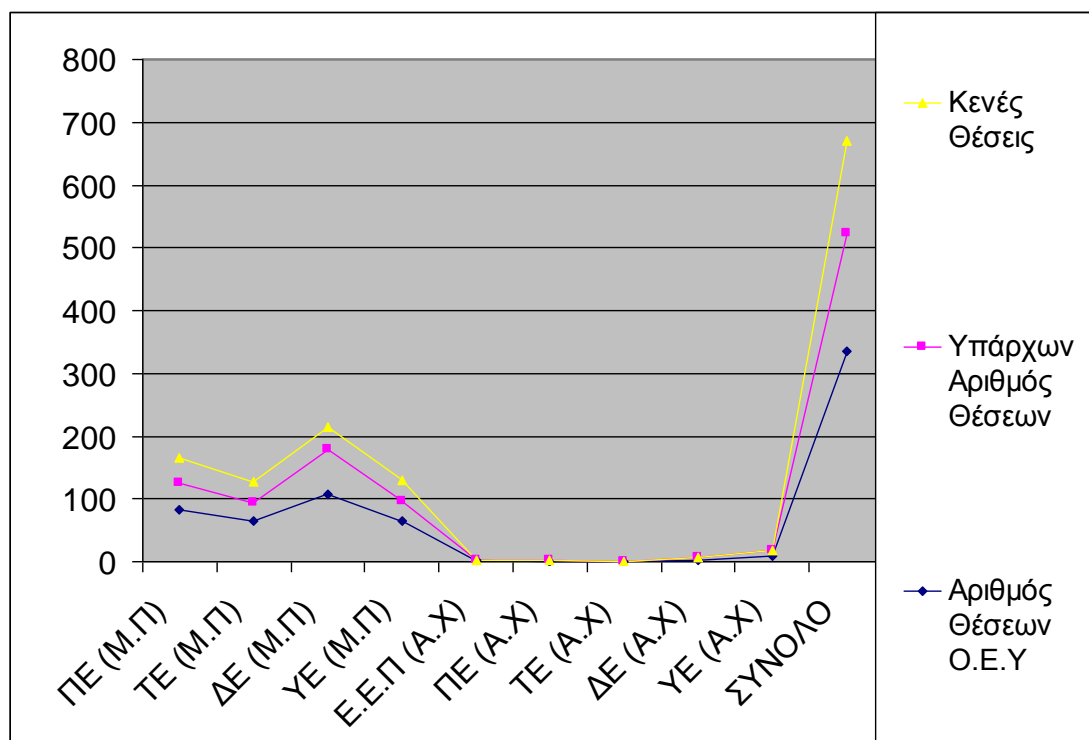
Πίνακας 51 Σύγκριση ΟΕΥ και υφιστάμενες καλύψεις προβλεπόμενων θέσεων

Βαθμίδα Εκπαίδευσης	Αρ.Προσωπικού βάσει Ο.Ε.Υ	Αρ.Πρ/κού βάσει υφιστάμενης κατ/σης	ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ
ΠΕ (Μόνιμο Προσωπικό)	83	43*	40
ΤΕ (Μόνιμο Προσωπικό)	64	29	35
ΔΕ (Μόνιμο Προσωπικό)	107	72*	35
ΥΕ (Μόνιμο Προσωπικό)	65	31	34
Ε.Ε.Π (Αορίστου Χρόνου)	3	-	3
ΠΕ (Αορίστου Χρόνου)	1	1	-
ΤΕ (Αορίστου Χρόνου)	-	-	-
ΔΕ (Αορίστου Χρόνου)	3	4	-1
ΥΕ (Αορίστου Χρόνου)	9	9	-
ΣΥΝΟΛΟ	335	189	146

*Περιλαμβάνονται 5 άτομα (3 κατηγορίας ΠΕ και 2 κατηγορίας ΔΕ) που αποτελούν Μόνιμο Προσωπικό, αλλά δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους.

Επεξεργασία Στοιχείων: Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου (2011)

Διάγραμμα 18 Σύγκριση καλυμμένων και προβλεπόμενων θέσεων



Από την παραπάνω σύγκριση προκύπτει ότι το προσωπικό αορίστου χρόνου, όλων των ειδικοτήτων και βαθμίδων εκπαίδευσης, καλύπτεται ακριβώς από τις θέσεις που προβλέπονται στον Ο.Ε.Υ, με εξαίρεση την κατηγορία Ε.Ε.Π.

Επιπλέον, υπάρχει σημαντική έλλειψη προσωπικού στο Μόνιμο προσωπικό όλων των κατηγοριών και βαθμίδων εκπαίδευσης. Από τις θέσεις που προβλέπονται στον Ο.Ε.Υ καλύπτεται μόνο το 54,86% των θέσεων εργασίας, με παρόμοια ποσοστά για τις βαθμίδες εκπαίδευσης ΠΕ και ΤΕ, καθώς και της βαθμίδας ΥΕ. Έτσι λοιπόν, παρατηρούμε μια αντίφαση ως προς το γεγονός ότι ενώ έχουν αυξηθεί δραστικά οι δραστηριότητες των Ο.Τ.Α α' βαθμού με τον Ν.3852/2010, η έλλειψη προσωπικού είναι τεράστια, ειδικά σε δραστηριότητες που προβλέπουν εξειδικευμένο και έμπειρο στελεχιακό δυναμικό.

1.2.4 Καταγραφή της κινητής και ακίνητης περιουσίας του Δήμου Χερσονήσου

Η ακίνητη περιουσία των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. είναι δυνατό να ταξινομηθεί, με βάση τα λειτουργικά της χαρακτηριστικά, σε τέσσερις κατηγορίες :

1. **Κτίρια και επαγγελματικοί χώροι** που χρησιμοποιούνται από τις δημοτικές υπηρεσίες ως χώροι γραφείων, αποθήκες, συνεργεία, κ.λπ. Η **λειτουργικότητα**, τα **κόστη συντήρησης** και **επισκευών**, που συνδέονται με τη χρήση, την παλαιότητα και το είδος του ακινήτου (διατηρητέα) και το **ύψος του ενοικίου**, αν πρόκειται για μίσθωση, αποτελούν τους βασικούς παράγοντες αξιολόγησης.
2. Δημοτικά **κτίρια και εγκαταστάσεις** με συγκεκριμένες χρήσεις, μέσω των οποίων παρέχονται υπηρεσίες στους πολίτες π.χ. αθλητικά κέντρα, πολιτιστικοί χώροι, κοιμητήρια, σχολεία, ΚΑΠΗ, παιδικοί σταθμοί κ.α. Στην περίπτωση αυτή, η **επάρκεια**, η **λειτουργικότητα**, η **κατανομή ανά δημοτικό διαμέρισμα** μαζί με το **κόστος συντήρησης**, αποτελούν τους βασικούς παράγοντες αξιολόγησης. Φυσικά, αν πρόκειται για μισθωμένα ακίνητα συνυπολογίζεται το σχετικό μίσθωμα.
3. Δημοτικά **ακίνητα** που συνήθως εκμισθώνονται π.χ., μεμονωμένα καταστήματα, οικόπεδα κ.α. Τα **έσοδα** από την αξιοποίησή τους στην περίπτωση αυτή συνιστούν το βασικό κριτήριο αξιολόγησης.
4. Η τελευταία κατηγορία αφορά τους **κοινόχρηστους χώρους** που είτε **εκμισθώνονται** είτε για την χρησιμοποίησή τους καταβάλλονται τα σχετικά **τέλη και δικαιώματα** που ορίζονται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου π.χ. πλατείες, λαϊκές αγορές, διαφημιστικοί χώροι κ.α. Οι χώροι αυτοί είναι δυνατόν να αποφέρουν σημαντικά έσοδα στο Δήμο που θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν ένα τμήμα του αναπτυξιακού του προγράμματος. Φυσικά οι κοινόχρηστοι χώροι, ως πράγματα εκτός συναλλαγής, δεν μπορούν να αξιοποιηθούν διαφορετικά π.χ. να οικοδομηθούν αλλά η χρησιμοποίησή τους, με βάση τους περιορισμούς της νομοθεσίας, συνεπάγεται οικονομικά οφέλη για τον Δήμο.

Πίνακας 52 Κτιριακές Υποδομές Δήμου Χερσονήσου (εκτός σχολικών εγκαταστάσεων, παιδικών σταθμών & κτιρίων νεκροταφείων)

A/A	Δημοτική Ενότητα	Θέση	Σύντομη περιγραφή ακινήτου	Επιφάνεια (m2)
1	ΓΟΥΒΩΝ	Οικ. Γουβών/πλατεία	Οικία Ερειπωμένη	98,82
2	ΓΟΥΒΩΝ	Οικ. Γουβών	Δημαρχείο Γουβών	120,00
3	ΓΟΥΒΩΝ	Σκοτεινό	Δημοτικό Κτίριο (χρήση ιατρείου):	25,00
4	ΓΟΥΒΩΝ	Κόζαρη	Οικία Ισογείου	36,00

5	ΓΟΥΒΩΝ	Κάτω Γουβών/Λιβάδια	Αποδυτήρια	120,00
6	ΓΟΥΒΩΝ	Ελαία/μετερίζι	Ανεμόμυλος	50,00
7	ΓΟΥΒΩΝ	Ελαία/Αγγερατεία	Αποδυτήρια	30,00
8	ΓΟΥΒΩΝ	Ελαία	Παλαιό δημοτικό σχολείο	80,00
9	ΓΟΥΒΩΝ	Ελαία	Κοινοτικό Κατάστημα	90,00
10	ΓΟΥΒΩΝ	Γούρνες	ΚΕΠ (εντός κτιρίου 203)	70,83
11	ΓΟΥΒΩΝ	Καλό Χωριό	Κοινοτικό Κατάστημα.	48,60
12	ΓΟΥΒΩΝ	Καλό χωριό	Πρώην δημοτικό σχολείο	62,30
13	ΓΟΥΒΩΝ	Χαρασό	Πρώην δημοτικό σχολείο	99,28
14	ΓΟΥΒΩΝ	Κόξαρη	Πρώην δημοτικό σχολείο	123,93
15	ΓΟΥΒΩΝ	Ανώπολη/Λίμνη	Κοινοτικό Κατάστημα	120,00
16	ΓΟΥΒΩΝ	Επάνω Βάθεια	Κοινοτικό Κατάστημα	100,00
17	ΓΟΥΒΩΝ	Επάνω Βάθεια	Πρώην δημοτικό σχολείο	100,00
18	ΓΟΥΒΩΝ	Κάτω Βάθεια	Κοινοτικό Κατάστημα	65,00
19	ΓΟΥΒΩΝ	Γούρνες	Δημαρχείο Γουρνών (κτίριο 203) διώροφο	923,17
20	ΓΟΥΒΩΝ	Γούρνες	Κτίριο 202 ισόγειο υπό ανακατασκευή	936,37
Σύνολο επιφάνειας Δημοτικής Ενότητας Γουβών				3.299,30
21	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Καινούργιο Χωριό/Λίμνη	Παλαιά κτίσματα 32,51m ²	32,51
22	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Επισκοπή/Αγ.Αντώνι-ος	παλαιά οικία & αποθήκη. Ισόγειο πριν του 1955 πετρόκτιστο.	196,70
23	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Επισκοπή/Πάρκο Παναγιωτάκη	Κτίσματα κατασκευής 2011 (ισόγειο) κυλικείο	36,40
24	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Επισκοπή	Διώροφο κτίσμα 57τ.μ./όροφο πριν το 1923	114,00
25	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Καινούργιο Χωριό	Παλαιά ισόγεια οικία	32,51
26	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Καινούργιο Χωριό	Πρώην σχολείο 76,02 με πρόσφατη προσθήκη 29,06	105,08
27	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Επισκοπή	Αγροτικό ιατρείο: Ισόγειο κτίσμα 119,28τ.μ. (θέση πρώην Δημαρχείο) κατασκ. 1970	119,28
28	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Γάλιτε	Κοινοτικό κατάστημα ισόγειο εμβαδού 52,92τ.μ. & 38,61τ.μ. προ 1980	91,53
29	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Γάλιτε	Πρώην δημοτικό σχολείο (παλαιό)	97,88
30	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Επισκοπή	Δημοτικό κατάστημα διώροφο προ 1965	356,91
31	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Καινούργιο Χωριό	Κοινοτικό κατάστημα κατασκευής 1960-1970	18,05
32	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Σγουροκεφάλι	Κοινοτικό κατάστημα. Ισόγειο κτίσμα	105,00
33	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Γαλίφα	Κοινοτικό κατάστημα διώροφο κατασκευής 1980	100,00
34	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Αϊτάνια	Κοινοτικό κατάστημα πριν το 1950 διώροφο	81,00
35	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Αϊτάνια	Πρώην δημοτικό σχολείο	256,59
36	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Επισκοπή/Λαγκάδα	Αποθήκη ισόγεια κατασκ. 1975	202,64
37	ΕΠΙΣΚΟΠΗ	Επισκοπή/Ηρώων	Αποθήκη ισόγεια 56,92τ.μ. κατασκ. πριν 1955 & οικία Α ορόφου	105,70

			48,78τ.μ.	
Σύνολο επιφάνειας Δημοτικής Ενότητας Επισκοπής				2.051,78
38	ΜΑΛΙΑ	Ηράκλειο	ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 3ου ορόφου στην πλ. Δασκαλογιάννη Ηράκλειο 71,50m ²	71,50
39	ΜΑΛΙΑ	Κράσι	Κτίριο Πολύκεντρου εντός οικισμού Κρασίου. Περιλαμβάνει υπόγειο 93,52m ² , ισόγειο 270,30m ² και Α όροφο 99,20m ²	463,02
40	ΜΑΛΙΑ	Μάλια	ΚΤΙΡΙΟ δημοτικών W.C. Νότια της εκκλησία Αγ. Νεκταρίου	38,00
41	ΜΑΛΙΑ	Μάλια	Κτίριο (Οικίσκος) στην περιοχή Γερανού Μαλίων (Αποθήκη)	31,90
42	ΜΑΛΙΑ	Μάλια	Κτίριο πρώην Περιφερειακού Ιατρείου με παραχώρηση στην Ενορία Μαλίων. Αποτελείται από ισόγειο 88,88m ² και & από πρώτο Όροφο ίδιου εμβαδού	177,76
43	ΜΑΛΙΑ	Μάλια	Διώροφο κτίριο (Πρώην Δημαρχείο) με υπόγειο (162,5μ ² η κάθε στάθμη) σε επαφή με τους αθλητικού χώρους Μαλίων	162,50
44	ΜΑΛΙΑ	Μάλια	Κτίριο δημαρχείου (Διώροφο με υπόγειο): Υπόγειο 591,70: Ισόγειο 511,70 όροφος: 420,00	931,70
45	ΜΑΛΙΑ	Κράσι	Κτίριο του πρώην δημοτικού σχολείου Κρασίου. Εντός οικισμού. Χρήση ξενώνας διώροφο ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΒΛΑΤΑ ΚΡΑΣΙΟΥ	248,00
46	ΜΑΛΙΑ	Κράσι	Παλαιά μονοκατοικία στην περιοχή Λυκαβητός (Αθήνα)	
46	ΜΑΛΙΑ	Μοχός	Κτίριο κοινοτικού καταστήματος Μοχού	350,00
47	ΜΑΛΙΑ	Μοχός	Κτίριο πρώην Παρθεναγωγείο (άνευ στέγης) ισόγειο παλαιό	96,00
48	ΜΑΛΙΑ	Μάλια	Αποθήκη μεταλλικής κατασκευής στην περιοχή Γερανού Μαλίων (μηχανοστάσιο)	308,10
Σύνολο επιφάνειας Δημοτικής Ενότητας Μαλίων				2.878,48
49	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Λ. Χερσονήσου	Δημαρχιακό κατάστημα οδός Ελευθερίας 50, Υπόγειο, Ισόγειο, Α όροφο, Απόληξη	1.892,28
50	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Λ. Χερσονήσου	Κτίριο 425,25 τ.μ οδός Γιαμπουδάκη 7. Αποτελείται από υπόγειο 72,75μ ² , ισόγειο	425,25

			κατάστημα 44,49μ2, ισόγεια κατοικία 72,01μ2, 1ος όροφος 116,50μ2, 2ος όροφος 97,50μ2 & απόληξη με βοηθητικούς χώρους δώματος 22μ2	
51	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Λ. Χερσονήσου	Πολιτιστικό κέντρο οδός Φιλικής Εταιρείας. Ισόγειο 345,03μ2, Α όροφος 329,23μ2, Β όροφο 355,75μ2 στέγη & απόληξη κλιμ.104,12μ2.	1.030,01
52	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Λ. Χερσονήσου	Φάρος στην Αγ.Παρασκευή (ισόγειο)	403,00
53	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Λ. Χερσονήσου	Κτίριο ισόγειο το οποίο στεγάζει το ΚΕΠ, Υποθηκοφυλάκειο οδός Ελευθερίας 21 (ισόγειο)	212,13
54	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Λ. Χερσονήσου	Κτίριο Πυροσβεστικής οδός Ελευθερίας 21 (ισόγειο)	126,40
55	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Λ. Χερσονήσου	Μηχανοστάσιο Δημαρχείου οδός Ελευθερίας 50	556,30
56	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Κουτουλουφάρι	Κτίριο πολλαπλών χρήσεων στο Κουτουλουφαρίου	460,85
57	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Πισκοπιανό	Αγροτικό Ιατρείο οδός Ευρώπης - Πισκοπιανό	80,00
58	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Λ. Χερσονήσου	Κτίριο χώρων υγιεινής απέναντι από το Λιμενικό Ταμείο του Δήμου	18,00
59	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Πισκοπιανό	Κτίριο επί της οδού Ευρώπης (Ολλανδικό Σχολείο)	145,76
60	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Άνω Χερσονήσος	Κτίριο ισόγειο στη θέση Πρίνος ή Πλάκα (παραδοσιακό εργαστήριο)	76,20
61	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Άνω Χερσονήσος/ Φράμα	Κτίριο πρώην κοινοτικού καταστήματος (ισόγειο)	114,31
62	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Πισκοπιανό	Μισθωμένο κατάστημα επί της οδός Ευρώπης και Ελευθερίας	102,94
63	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Άνω Χερσονήσος	Κτίριο ισόγειο αγροτικού ιατρείου -Επάνω Χωριό	94,90
64	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Άνω Χερσονήσος	Κτίριο αναπαλαιωμένης Φάμπρικας (χρήση μουσείο) (Κάτω Χωριό)	71,40
65	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Άνω Χερσονήσος	Κτίριο ισόγειο παλαιάς ερευνημένης κατοικίας, Κάτω χωριό.	52,17
66	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Αβδού	Κτίριο οικίας Νταφώτη. Αποτελούμενο από ισόγειο 73,70m2 & ισόγεια αποθήκη 6,50m2	80,20
67	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Αβδού (εκτός οικισμού)	Κτίριο ανεμοπτερισμού. Αποτελούμενο από υπόγειο 44,40m2 και ισόγειο 98,19m2	98,19
68	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Ποταμιές	Κτίριο ερευνημένης	384,00

			Μονής Παναγίας Γκουβερνιώτισσας. Αποτελούμενο από ισόγειο 244,00 και Α όροφο 140,00m ²	
69	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Αβδού	Κτίριο (1) πρώην δημοτικού σχολείου - στέκι πολιτισμού, ισόγειο	353,00
70	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Αβδού	Κτίριο (2) πρώην δημοτικού σχολείου (ισόγειο)	152,00
71	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Γωνιές	Κτίριο Κοινοτικού Καταστήματος (κεντρική πλατεία) ισόγειο	50,43
72	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Δ/Δ Γωνιών	Κτίριο ισόγειο μισθωμένου καταστήματος στην Αγ.Τριάδα.	185,00
73	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Αβδού	Κτίριο κοινοτικού καταστήματος εντός οικισμού (Μεσοχωριά), ισόγειο	101,12
74	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Ποταμιές	Κτίριο Κοινοτικού Καταστήματος Ισόγειο	82,00
75	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Κερά	Κτίριο Κοινοτικού καταστήματος από υπόγειο 16μ ² και ισόγειο ιδίου εμβαδού	16,00
Σύνολο επιφάνειας Δημοτικής Ενότητας Χερσονήσου				7.363,84

A. Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου				
A/A	Εγκατάσταση	Θέση	Στοιχεία Εγκατάστασης	Κατάσταση
1	Φιλωνίδειο κλειστό Γυμναστήριο	Λ. Χερσονήσου	Αγωνιστικός χώρος 18x38 φιλοξενεί τα αθλήματα της: Καλαθοσφαίρισης, Πετοσφαίρισης & χειροσφαίρισης. Έχει δυνατότητα 500 πτυσσόμενων καθισμάτων. Αποδυτήρια αθλητών, προπονητών, κυλικείο & χώρο υγιεινής θεατών. Εμβαδού κτιρίου 1.353 (m ²)	καλή
2	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Λ. Χερσονήσου	Καθαρή επιφάνεια αγ. Χώρου 65x112, από τεχνητό χλοοτάπητα, με 150 θέσεις θεατών, αποδυτήρια αθλητών, διατηρών & κυλικείο και στοιχειώδη φωτισμό προπόνησης	καλή
3	Γήπεδο τένις (διπλό)	Λ. Χερσονήσου	Διαστάσεων αγ. Χώρου 34x37 με ηλεκτροφωτισμό και περίφραξη	καλή
4	Γήπεδο μπάσκετ - βόλλει	Λ. Χερσονήσου	Διαστάσεων αγ. χώρου 34x21 με ηλεκτροφωτισμό & περίφραξη	καλή
5	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Λ. Χερσονήσου	Γήπεδο ποδοσφαίρου διαστάσεων 64x104, από 3Α που χρησιμοποιείται ως βοηθητικό	Μέτρια
6	Γήπεδο 5x5 (καλτσέτο)	Άνω Χερσονήσος	Διαστάσεων αγ. χώρου 25x40 από τεχνητό χλοοτάπητα με ηλεκτροφωτισμό & περίφραξη	καλή
7	Γήπεδο μπάσκετ-βόλλει	Αγριανά	Γήπεδο μπάσκετ βόλλει διαστάσεων 32x18,7	καλή
8	Γήπεδο μπάσκετ	Γωνιές	Γήπεδο μπάσκετ διαστάσεων 32x19	καλή
B. Δημοτική Ενότητα Επισκοπής				
9	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Επισκοπή/Τουπάκι	Γήπεδο ποδοσφαίρου διαστάσεων 62x100 χωμάτινο	κακή
Γ. Δημοτική Ενότητα Γουβών				
10	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Ελιά	Γήπεδο διαστάσεων 65x112 από τεχνητό χλοοτάπητα κερκίδα 200 θέσεων και αποδυτήρια 50m ²	καλή
11	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Ανώπολη	Γήπεδο διαστάσεων 65x112 από 3Α συμπακνωμένο, κερκίδα 300 θέσεων, αποδυτήρια 50m ² & κυλικείο 10m ²	καλή
12	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Γούβες (Αποσελέμη)	Γήπεδο ποδοσφαίρου διαστάσεων 65x112, από 3Α συμπακνωμένο, κερκίδες 100 θέσεων, αποδυτήρια 50m ² & κυλικείο 10m ²	καλή
13	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Γούρνες (Νότια Ν.Ε.Ο.)	Γήπεδο ποδοσφαίρου διαστάσεων 65x112, από 3Α συμπακνωμένο, κερκίδες 50 θέσεων, αποδυτήρια 70m ² & κυλικείο 10m ²	καλή
14	Κλειστό γυμναστήριο	Γούρνες (βάση)	Περιλαμβάνει ένα γήπεδο μπάσκετ, αποδυτήρια αθλητών, προπονητών & γραφεία	καλή
15	Γήπεδο τένις (διπλό)	Γούρνες (βάση)	Περιλαμβάνει ένα διπλό γήπεδο διαστάσεων 34x37 περιφραγμένο & επίστρωση με ταρτάν	καλή
Δ. Δημοτική Ενότητα Μαλιών				

16	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Μάλια	Γήπεδο ποδοσφαίρου διαστάσεων 64x104 από φυσικό χλοοτάπητα περιφραγμένο. Το γήπεδο περιλαμβάνει κερκίδες από πρόχειρη κατασκευή 300 θέσεων & 50 επισήμων, αποδυτήρια αθλητών, προπονητών.	καλή
17	Γήπεδο τένις	Μάλια	Γήπεδο τένις διαστάσεων 19x37 περιφραγμένο και δάπεδο από sportsol & Η/Φ	καλή
18	Γήπεδο μπάσκετ	Μάλια	Γήπεδο μπάσκετ 21x35 περιφραγμένο από sportsol & Η/Φ	καλή
19	Γήπεδο 5x5 (καλτσέτο)	Μάλια	Γήπεδο μπάσκετ 25x40 περιφραγμένο από τεχνητό χλοοτάπητα και Η/Φ	καλή
20	Γήπεδο βοηθητικό		Γήπεδο βοηθητικό ξηρό διαστάσεων 52x68	καλή
21	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Μοχός	Γήπεδο ποδοσφαίρου διαστάσεων 62x102 και τεχνητό χλοοτάπητα, αποτελούμενο από κερκίδες 200 θέσεων, 10 επισήμων. Περιλαμβάνει αποδυτήρια αθλητών, προπονητών, στοιχειώδης φωτισμός προπόνησης. Σύνολο στεγασμένων βοηθητικών χώρων 300m ² .	καλή

α/α	ΑΓΡΟΙ - ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	Ημερ. Κτήσης
1	Αγρός	1/1/2011
2	ΕΛΑΙΟΦΥΤΟ 2000 Τ.Μ ΚΕΡΑΛΕΓΟΥΣΑ ΜΟΧΟΥ	1/1/2003
3	Αγρός 10.006 τ.μ γηπέδου ποδοσφαίρου παρά του βιολογικού	31/12/2000
4	Χορτολιβαδική έκταση	1/1/2011
5	ΑΓΡΟΣ 1000 Τ.Μ ΜΕΣΑ ΒΡΟΝΤΗ ΜΟΧΟΥ	1/1/2003
6	Αγρός 12.088,54 τ.μ σχολικών κτιρίων στη θέση Ανεστασού	31/12/2000
7	Αγροτεμάχιο	1/1/2011
8	ΑΓΡΟΣ 300τμ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΑΛΑΘΙΑΝΕΣ ΣΤΑΛΙΔΑΣ	1/1/2003
9	Αγρός 1.834,59 τ.μ Παιδικού Σταθμού θέση Ανεστασού	31/12/2000
10	Αγροτεμάχιο	1/1/2011
11	ΑΓΡΟΣ 200τμ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΒΟΥΣΙ ΜΟΧΟΥ	1/1/2003
12	Αγρός 4.517,79 τ.μ Δημαρχείου οδός Ελευθερίας 50	31/12/2000
13	Ελαιώνας	1/1/2011
14	ΑΓΡΟΣ 600τμ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΧΑ ΜΟΧΟΥ	1/1/2003
15	Αγρός 1.815 τ.μ μηχανοστασίου	31/12/2000
16	Αμπέλι με ελιές	1/1/2011
17	ΑΓΡΟΣ 1000τμ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ή ΣΟΧΩΡΟ ΜΟΧΟΥ	1/1/2003
18	Αγρός 2.007,20 τ.μ παρά μηχανοστασίου	31/12/2000
19	Αλσύλιο με δεξαμενή ύδρευσης	31/12/1955
20	ΑΓΡΟΣ 196τμ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΡΚΟΒΟΥΝΤΑ ΣΕΙΣΙΟΥ	1/1/2003
21	Αγρός 518,75 τ.μ στη θέση Ανεστασού στο λόφο δυτικά του διδακτηρίου	31/12/2000
22	Ελαιώνας	1/1/2011
23	ΑΓΡΟΣ 4500τμ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΥΚΙ ΣΤΑΛΙΔΑΣ	1/1/2003
24	Αγρός 7.893,19 τ.μ αθλητικών εγκαταστάσεων	31/12/2000
25	Αγροτεμάχιο	1/1/2011
26	ΑΓΡΟΣ ΜΕ ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΟ & ΦΡΕΑΤΙΟ 4στρ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΠΑΝΩ ΚΟΥΡΝΙΑ ΚΡΑΣΙΟΥ	1/1/2003
27	Αγρός 1.049,30 τ.μ νότια αθλητικών εγκαταστάσεων στη	31/12/2000

	θέση Πηλιορίκια	
28	Αγροτεμάχιο	1/1/2011
29	ΑΓΡΟΣ 1262,11τμ 9ΣΚΟΥΠΙΔΟΤΟΠΟΣ) ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΡΑΝΟΥ ΜΑΛΛΙΩΝ	1/1/2003
30	Αγρός 1.182,09 τ.μ στο Κουτουλουφάρι ,χώρος στάθμευσης	31/12/2000
31	Αγροτεμάχιο	1/1/2011
32	ΑΓΡΟΣ 1613,29τμ (ΣΚΟΥΠΙΔΟΤΟΠΟΣ) ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΡΑΝΟΥ ΜΑΛΛΙΩΝ	1/1/2003
33	Αγρός 2.397,98 τ.μ νεκροταφείου Αγ.Κων/νου στο Κουτουλουφάρι	31/12/2000
34	Ελαιόφυτο	1/1/2011
35	ΑΓΡΟΣ 1304,94τμ (ΣΚΟΥΠΙΔΟΤΟΠΟΣ) ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΡΑΝΟΥ ΛΑΚΚΟ ΜΑΛΛΙΩΝ	1/1/2003
36	Αγρός 1.000 τ.μ στη θέση Τσάχαλη ή Αγ.Κων/νο	31/12/2000
37	Αγροτεμάχιο	1/1/2011
38	ΑΓΡΟΣ 2105τμ (ΣΚΟΥΠΙΔΟΤΟΠΟΣ) ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΡΑΝΟΥ ΜΑΛΛΙΩΝ	1/1/2003
39	Αγρός 1.751 τ.μ νεκροταφείου Πισκοπιανού	31/12/2000
40	Αγροτεμάχιο	1/1/2011
41	ΑΓΡΟΣ 1004τμ 9ΣΚΟΥΠΙΔΟΤΟΠΟΣ) ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΡΑΝΟΥ ΜΑΛΛΙΩΝ	1/1/2003
42	Αγρός 1.700 τ.μ Πάρκου Πισκοπιανού	31/12/2000
43	Αγροτεμάχιο	31/12/2001
44	ΑΓΡΟΣ 672τμ (ΑΠΟΘΗΚΗ) ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΡΑΝΟΥ ΜΑΛΛΙΩΝ	1/1/2003
45	Αγρός στη θέση Ρουσά παρά κοιμητηρίου Πισκοπιανού πρώην ιδιοκτησία Καρβουνάκη Χαρίκλειας	25/10/2005
46	Χορτολιβαδική έκταση	1/1/2011
47	ΑΓΡΟΣ 1766,90τμ (ΓΙΑ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΑΠΟΘΗΚΗΣ) ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΡΑΝΟΥ ΜΑΛΛΙΩΝ	1/1/2003
48	Αγρός στη θέση Ανεστασού συνορεύοντος ΒΔ με σχολικό συγκρότημα (δίπλα στο μπάσκετ του Λυκείου)	4/8/2006
49	Χορτολιβαδική έκταση	1/1/2011
50	ΑΓΡΟΣ 324,32τμ (ΓΙΑ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΑΠΟΘΗΚΗΣ) ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΡΑΝΟΥ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
51	Αγρός 3.374,77 τ.μ στη θέση Αγκισαρά(από εισφορά γης)	31/12/2000
52	Αγροτεμάχιο	1/1/2011
53	ΑΓΡΟΣ 372,06τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
54	Αγρός 18.361,80 τ.μ .στη θέση Αγ.Ιωάννης Λαγκάδι - Ανισσαράς	31/12/2000
55	ΑΓΡΟΣ 184,33τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
56	Αγρός 14.622 τ.μ γηπέδου ποδοσφαίρου Χερσονήσου	31/12/2000
57	ΑΓΡΟΣ 530,13τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
58	Αγρός 5.500 τ.μ νεκροταφείου Αγ.Ιωάννη	31/12/2000
59	ΑΓΡΟΣ 94,17τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
60	Αγρός 1235 τ.μ στη θέση Αγ.Ιωάννης παρά νεκροταφείου	31/12/2000
61	ΑΓΡΟΣ 863,87τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
62	Αγρός 1.000 τ.μ .στη θέση Κοπράνα	31/12/2000
63	ΑΓΡΟΣ 95,35τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
64	Αγρός 973,75 τ.μ στη θέση Κίνα	31/12/2000
65	ΑΓΡΟΣ 303,47τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003

66	Αγρός 2.848 τ.μ. στη θέση Καμίνια	31/12/2000
67	ΑΓΡΟΣ 465,90τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
68	Αγρός 1.920 τ.μ στη θέση Πάνω Ρούσσα	31/12/2000
69	ΑΓΡΟΣ 209,10τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
70	Αγρός 1.635 τ.μ στη θέση Κάτω Ρούσσα	31/12/2000
71	ΑΓΡΟΣ 275,50τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
72	Αγρός 560 τ.μ στη θέση Καντανίκη	31/12/2000
73	ΑΓΡΟΣ 150,93τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
74	Αγρός 4.000 τ.μ στη θέση Καντανίκη	31/12/2000
75	ΑΓΡΟΣ 208,55τμ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΛΙΩΝ	1/1/2003
76	Αγρός 1.283,25 τ.μ στη θέση Καντανίκη	31/12/2000
77	ΑΓΡΟΣ ΠΗΓΗ 42,87τμ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΝΩ ΚΟΥΡΝΙΑ ΚΡΑΣΙΟΥ	1/1/2003
78	Αγρός 2.520 τ.μ στη θέση Ανεμόμυλος	31/12/2000
79	Αγροί Μοχού	31/12/2003
80	Αγρός 172.43 τ.μ στη θέση Ποράλια ή ποταμίσα	25/10/2010
81	ΑΓΡΟΣ ΣΕ ΠΑΤΕΛΑ ΜΑΛΙΩΝ 1161,8 τμ	30/11/2005
82	Αγρός 2.016,81 τ.μ. κτιρίου ανεμοπτερισμού	31/12/2000
83	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ 20στρ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΓΚΑΘΟΣΕΛΗ ΚΡΑΣΙΟΥ	1/1/2003
84	Αγρός 4.607,05 τ.μ πίστας προσγείωσης ανεμοπτερισμού	31/12/2000
85	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ 9στρ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΥΛΟΧΙ ΚΡΑΣΙΟΥ	1/1/2003
86	Αγρός 3.200,06 τ.μ νεκροταφείου	31/12/2000
87	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ 5στρ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΙΟΦΥΡΙΑ ΚΡΑΣΙΟΥ	1/1/2003
88	Αγρός 11.917 τ.μ στη θέση Ντομάδο	24/12/2001
89	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ 8στρ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΜΑΡΑΣ Ή ΜΥΛΟΣ ΚΡΑΣΙΟΥ	1/1/2003
90	Αγρός 976,52 τ.μ στη θέση Λουτρά ή Κουτσουνάρια πρά του δημοτικού κοιμητηρίου	4/12/2008
91	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ 4στρ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΗ ΚΡΑΣΙΟΥ	1/1/2003
92	Αγρός 1.383.000 τ.μ στη θέση Πυργιά ή Σκάφη	31/12/2000
93	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ & ΠΗΓΗ & ΠΟΤΙΣΤΡΕΣ 5στρ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΣΠΑΡΑ ΚΡΑΣΙΟΥ	1/1/2003
94	Αγρός 200 τ.μ στη θέση << Άγιος Παντελεήμων >> δωρεά Στυλιανού Μιγαδάκη	11/9/2007
95	ΔΑΣΟΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ 30.000στρ. ΣΤΟ ΚΡΑΣΙ	1/1/2003
96	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ 100στρ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΙΧΑΛΟΓΙΩΡΓΗ ΠΛΑΚΑ ΚΡΑΣΙΟΥ	1/1/2003
97	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ 130στρ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΟΡΝΟ Ή ΠΛΑΚΑ ΚΡΑΣΙΟΥ	1/1/2003
98	Βοσκότοπος 100.000 στρ.στην περιοχή Κεφάλια Μαλίων	1/1/2003
99	Βοσκότοπος 70.000 τ.μ στη θέση Χαλάσας ή Τραπέζα	31/12/2000

α/α	ΕΙΔΟΣ	Αξία Κτήσης	Αποσβέσεις	Αναπ/στη Αξία	%
1	Γήπεδα-Οικόπεδα	27.491.400,33	0,00	27.491.400,33	48,41
2	Πλατείες -Πάρκα Παιδότοποι κοιν. χρήσης	1.845.560,52	795.845,78	1.049.714,74	1,85
3	Οδοί -Οδοστρώματα κοινής χρήσης	14.304.078,21	7.240.488,05	7.063.590,16	12,44
4	Πεζοδρόμια κοινής χρήσης	3.895.955,07	979.979,82	2.915.975,25	5,13
5	Κτίρια και τεχνικά έργα	21.562.933,11	12.136.201,81	9.426.731,30	16,60
6	Εγκαταστάσεις ηλεκτρ. κοινής χρήσης	3.176.070,85	1.224.917,37	1.951.153,48	3,44
7	Λοιπές μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης	4.498.902,97	836.915,11	3.661.987,86	6,45
8	Μηχαν/τα-τεχνικές εγκ/σεις και λοιπός μηχ/γικός εξοπλισμός	193.545,17	148.867,72	44.677,45	0,08
9	Μεταφορικά μέσα	3.409.651,47	3.010.316,85	399.334,62	0,70
10	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	2.214.143,14	1.659.096,26	555.046,88	0,98
11	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές	2.223.507,94	0,00	2.223.507,94	3,92
	Σύνολο ακινήτοποιήσεων	84.815.748,78	28.032.628,77	56.783.120,01	89,15
12	Τίτλοι πάγιας επένδυσης			6.897.572,16	10,83
13.	Λοιπές ασώματες ακινήτοποιήσεις			15.553,73	0,02
	Σύνολο πάγιου ενεργητικού			63.696.245,90	100,00

Με βάση την αναπόσβεστη αξία, τα γήπεδα – οικόπεδα αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο ποσοστό της ακίνητης περιουσίας του Δήμου Χερσονήσου και ακολουθούν τα κτίρια και τεχνικά έργα, οι οδοί -οδοστρώματα κοινής χρήσης, οι λοιπές μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης, τα πεζοδρόμια κοινής χρήσης και ακολουθούν τα υπόλοιπα περιουσιακά στοιχεία με μικρότερα ποσοστά. Ιδιαίτερα χαμηλή είναι η αξία των μηχανημάτων- τεχνικών εγκαταστάσεων και λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού, στοιχείο που αναδεικνύει την ανάγκη ανανέωσης των περιουσιακών αυτών στοιχείων του Δήμου.

Πίνακας 53 Μηχανολογικός εξοπλισμός και οχήματα του Δήμου

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΧΗΜΑΤΑ	Ημερομηνία κτήσης
Φορτωτάκι μικρό GEHL 4625 αρ.πλ. 16852	31/12/2002
Ξυλοκοπτικό μηχάνημα	31/12/2008
ΠΛΥΣΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ ACHER HDS 990	1/1/2003
Χειροδηγούμενο μηχ/μα καθαρισμού ακτών	31/12/2000
Τσαπάκι AMBIENTE 58724 RAM	31/12/2002
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ 116 WARKER ΒΕΝΖΙΝΟΚΙΝΗΤΟ	1/1/2003
Χειροδηγούμενο μηχ/μα καθαρισμού ακτών	31/12/2000
Κομπρεσέρ ΜΑΚΙΤΑ μεγάλο	31/12/2002
ΠΙΕΣΤΙΚΟ ΠΛΥΣΤΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ	24/11/2005
Ηλεκτρογεννήτρια τύπου YAMAHA	31/12/2000
Κομπρεσερ BOSCH μικρό (πνευματικό-περιστροφικό)	31/12/2002
ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΙΣΗΣ ΟΔΩΝ	1/7/2008
Χλοοκοπτικό μηχάνημα (τρακτέρ)	12/11/2001
Γεννήτρια ρεύματος HONDA	31/12/2002
ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΟ ΤΟΙΧΟΥ ΗΑΙΕΡ HS422	31/12/2009
Γεννήτρια πετρελαίου 13KWA	29/8/2003
Συγκολλητικό μηχάνημα σωλήνων POLYWELD	31/12/2002
ΚΟΝΤΑΡΟΑΛΥΣΟΠΡΙΟΝΟ ΒΕΝΖΙΝΗΣ 1,2 HP	30/7/2009
Ηλεκτροκίνητο Ανυψωτικό Μηχάνημα	24/7/2003
ΗΛΕΚΤΡΟΓΕΝΝΗΤΡΙΑ ΜΑΝΙΚΑ 16 ATM ΚΟΜΠΛΕ	30/7/2009
Γεννήτρια 8,50 KVA	15/7/2004
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΜΑΝΙΚΑ 16 ATM ΚΟΜΠΛΕ 25 M (ΤΣΙΧΛΗΣ) ΣΑΤΑ 2007	30/7/2009
Μοτοσάπα -Σκαπτική Αυτοκινούμενη Βενζ/τη MTZ206/HON	1/6/2004
ΑΥΛΟΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΣ & ΣΕΤ ΠΥΡΟΣΒ.ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΩΝ	30/7/2009
Υποβρύχια αντλία 220V 1,5Hr 3.5 κβ/ώρα	10/10/2007
ΑΝΤΛΙΤΙΚΟ ΒΕΝΖΙΝΟΚΙΝΗΤΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ	30/7/2009
Αντλία τριφασική 5,5 Hρ	10/10/2007
ΤΣΑΠΑΚΙ CASE	1/1/2003
Δοχείο διαστολής 500 lt (boiler)	10/10/2007
ΣΑΡΩΘΡΟ RCM PNO 6370	1/1/2003
Μηχανή διαγράμμισης οδικού δικτύου POWERLINER-PROMARK 5500	1/11/2007
ΜΗΧΑΝΙΚΟ JOHNSTON	1/1/2003
Προμήθεια ψεκαστικού συγκροτήματος PS 320+ΜΙΥΑΚΕ	1/11/2007
ΣΑΡΩΘΡΟ PLINOT	1/1/2003
Αντιολισθητική αλυσίδα χιονιού 315/80R-22.5	3/7/2008
Αντιολισθητική αλυσίδα χιονιού για CASE 95 XT φορτωτή	3/7/2008
Αντιολισθητική αλυσίδα χιονιού για PICK-UP2 VAN 4X4	3/7/2008
Δονητικό ασφάλτου ROBIN CR B7 BATMATIC	31/12/2002
ΓΕΝΝΗΤΡΙΑ ΡΕΥΜΑΤΟΣ ROBLNEX	9/5/2006
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ ΑΕΡΟΣ 500 L	5/11/2001
Θαμνοκοπτικό KAWASAKI KEH 48	31/12/2002
ΑΝΤΛΙΑ AP.35 A1V	27/11/2008
Πλυστικό μηχάνημα ρεύματος	5/11/2001
Θαμνοκοπτικό KAAZ TG 33K	31/12/2002

ΑΛΥΣΟΠΡΙΟΝΟ HUS-357XP (ΤΣΙΧΛΗΣ)	6/10/2010
Αλυσοπρίοιο OLEO-MAC	31/12/2000
Αρμολόφτης ασφάλτου SUZUKI 14 με δίσκο κοπής	31/12/2002
ΧΕΙΡΟΠΡΙΟΝΟ ARS CAM-18L	6/10/2010
Πλυστικό μηχάνημα (βενζίνης)-παλαιό	31/12/2000
Ψεκαστικό συγκρότημα ΗΗ2 πλήρης	31/12/2002
ΥΔΡΟΣΤΟΜΙΟ (ΚΡΟΥΝΟΣ) ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ ΜΕ ΤΑΧΥΣΥΝΔΕΣΜΟ	13/10/2010
Ξυλοκοπτικό μηχάνημα	31/12/2000
Αλυσοπρίοιο ΔΟΛΜΑΡ 401	31/12/2002
ΑΛΥΣΟΠΡΙΟΝΟ ECHO 2600	9/5/2006
Μπετονιέρα	31/12/2000
Αλυσοπρίοια (MAC-SOLO-MAC LOC)	31/12/2002
ΑΛΥΣΟΠΡΙΟΝΟ HUS 338	9/5/2006
Χορτοκοπτικό μηχάνημα	31/12/2000
ΑΕΡΟΣΥΜΠΙΕΣΤΗΣ	21/11/2005
ΘΑΜΝΟΚΟΠΤΙΚΟ HUS 345	9/5/2006
Χλοκοπτικό μηχάνημα	31/12/2000
ΥΔΡΟΠΛΥΣΤΙΚΟ	21/11/2005
ΚΛΑΔΕΥΤΙΚΟ ΑΕΡΟΣ 15L ΧΩΡΙΣ ΠΙΛΟΤΟ	27/11/2009
Αλυσοπρίοιο KOMATSU G2500	13/6/2003
ΑΛΥΣΟΠΡΙΟΝΟ HUS 372 XP	27/6/2006
ΠΡΙΟΝΙ ΧΕΙΡΟΣ ΜΕΓΑΛΗ ΛΑΜΜΑ 24cm	30/7/2009
Θαμνοκοπτικό με ντίζα	15/7/2004
ΑΛΥΣΟΠΡΙΟΝΟ HUS 334 T	27/6/2006
ΠΡΙΟΝΙ ΧΕΙΡΟΣ ΜΙΚΡΗ ΛΑΜΜΑ 24cm	30/7/2009
Θαμνοκοπτικό Ηλεκτρικό μάρκας OLECO MAC 63EK 600W	5/8/2005
ΗΛΕΚΤΡΟΓΕΝΝΗΤΡΙΑ ROBIN EH41-8, 5KVA AVR	27/6/2006
ΜΕΣΙΝΕΖΑ ΘΑΜΝΟΚΟΠΤΙΚΟΥ	30/7/2009
Αλυσοπρίοιο OLECO MAC 952 46cm	26/5/2005
ΗΛΕΚΤΡΗΣΥΓΚΟΛΗΣΗ DANESE EUROPA 225	27/6/2006
ΦΤΙΑΡΙ ΑΜΜΟΥ	30/7/2009
Δράπανο BOSCH PSB	8/9/2006
ΜΙΚΡΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	26/10/2008
ΣΚΟΥΠΑ ΧΟΡΤΟΥ	30/7/2009
ΣΒΟΥΡΑΚΙ ΜΑΚΙΤΑ 9557	8/9/2006
ΠΗΡΟΥΝΑ ΧΟΡΤΩΝ	30/7/2007
Μηχανή γκαζόν MGSHP	8/9/2006
ΣΚΑΛΙΔΑ ΔΙΠΛΗ	30/7/2009
Κρουστικό HR 4001C	8/9/2006
ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ	30/7/2009
Αλυσοπρίοιο 3410TH 1,8 HP	8/9/2006
ΤΖΟΥΓΡΑΝΑ	30/7/2009
Αλυσοπρίοιο DCS41 2,3 HP	8/9/2006
ΚΛΑΔΕΥΤΙΚΟ ΨΑΛΙΔΙ	30/7/2009
Θαμνοκοπτικό KAWASAKI CFB8	8/9/2006
ΘΑΜΝΟΚΟΠΤΙΚΟ HUS-153R	6/10/2010
Αλυσοπρίοιο ECHO CS-2600 25 cm	7/4/2008
ΑΛΥΣΟΠΡΙΟΝΟ - STIHL	1/1/2003
Αλυσοπρίοιο ECHO CS-2600 50 cm	7/4/2008
ΣΧΟΙΝΙ ΒΥΘΥΖΟΜΕΝΟ ΙΤΑΛΙΑΣ	6/10/2010

Θαμνοκοπτικό CFBBD-TH48 GS 2.7HP	7/4/2008
ΜΑΧΑΙΡΙ ΒΑΗCO ΓΙΑ ΖΩΝΗ	6/10/2010
Κονταροπρίονο τηλεσκοπικό PPT-2400	7/4/2008
ΨΑΛΙΔΙ ΤΥΠΟΥ LOWE	6/10/2010
Θαμνοκοπτικό OM TR 61E 230V	7/4/2008
Αλυσοπρίονο ECHO CS-350TES 35cm	29/11/2010
Ψαλίδι μπορ-βενζ.OLEO MAC HC 260XP	29/11/2010
Τρυπάνι BOSCH κρουστικό χειρός	31/12/2002
Διάφορα εργαλεία υδραυλικού	31/12/2001
Μπουζόκλειδο σωληνωτό μαύρο 16mm	5/11/2001
Τρύπανι BOSCH 500 χειρός με μπαταρία	31/12/2002
Προμήθεια εξαρτημάτων ύδρευσης	31/12/2001
Μπουζόκλειδο σωληνωτό μαύρο 21mm	5/11/2001
Σβουράκι BOSCH ηλεκτρικό	31/12/2002
Αγορά σταθεροποιητή - σύμφωνα με την αριθ. 233/00 απόφαση του Δ.Σ.	31/12/2001
Παλλάγγο 1 τόνου	5/11/2001
MEGGER	31/12/2002
Τρυπάνι πνευματικό	5/11/2001
Πρέσσα ακροδεκτών 150mm	31/12/2002
Πολύμετρο	5/11/2001
Δραπανοκατσάβιδο	31/12/2002
Τελόβουρτσα στρογγ.Φ 100	5/11/2001
ΘΑΜΝΟΚΟΠΤΙΚΟ 740 T	8/7/2005
Φωλιές μακριές ,σετ των 10 τμχ	5/11/2001
ΘΑΜΝΟΚΟΠΤΙΚΟ 343 R	19/10/2005
Φωλιές σειρά μικρές-μεγάλες RT4-STX20	5/11/2001
ΤΡΥΠΑΝΙ ΚΑΤΣΑΒΙΔΙ	16/5/2006
Φωλιές σειρά ΑΛΛΕΝ	5/11/2001
ΚΑΤΣΑΒΙΔΙΑ ΣΤΑΝΛΕΥ	16/5/2006
Φωλιές σειρά ΠΟΛΥΣΦΗΝΑ	5/11/2001
ΣΚΑΛΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ 30/10	11/9/2006
Φωλιά ενισχυμένη μαύρη Νο 19	5/11/2002
ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΙΚΡΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ	13/5/2006
Φωλιά ενισχυμένη μαύρη Νο 21	5/11/2001
ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	13/9/2004
Φωλιά ενισχυμένη μαύρη Νο 22	5/11/2001
Φωλιά ενισχυμένη μαύρη Νο 24	5/11/2001
Φωλιά ενισχυμένη μαύρη Νο 26	5/11/2001
Φωλιά ενισχυμένη μαύρη Νο 28	5/11/2001
Φωλιά ενισχυμένη μαύρη Νο 30	5/11/2001
Φωλιά ενισχυμένη μαύρη Νο 32	5/11/2001
Φωλιές μεγάλες μαύρες 30-52	5/11/2001
ΤΑΦ μακριά σπαστά σετ 14 τμχ	5/11/2001
ΤΑΦ σετ 10 τμχ	5/11/2001
Καστανάκια μικρά σετ 14 τμχ	5/11/2001
Καρυδάκια σειρά εξάγωνα (ΣΕΤ) . 1/2 8-32	5/11/2001
Καρυδάκια σειρά πολύγωνα (ΣΕΤ) Γ. 1/2 8-32	5/11/2001
Καρυδάκια σετ Νο 6-13	5/11/2001
Λεβιές μικρός 300 MM	5/11/2001
Λεβιές μικρός 400 MM	5/11/2001
Κλειδιά ΖΗΤΑ σετ 6-32	5/11/2001

Κλειδιά ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ σετ 6-32	5/11/2001
Κλειδιά ΠΟΛΥΓΩΝΑ 6-32	5/11/2001
Σωληνωτά σετ 10 τμχ Νο 8-30	5/11/2001
Κασετίνα σειρά ΚΟΛΑΟΥΖΑ-ΦΙΛΙΕΡΕΣ	5/11/2001
Κολαούζα ανάποδα σειρά	5/11/2001
Γωνιές ΑΛΛΕΝ σειρά	5/11/2001
Ζουμπάδες σετ	5/11/2001
ΦΙΛΕΡ ΣΕ ΧΙΛ.ΚΑΙ ΙΝΤΖΕΣ	5/11/2001
ΜΠΟΖΟΚΛΕΙΔΟ ΣΠΑΣΤΟ 21ΜΜ	5/11/2001
ΜΠΟΥΖΟΚΛΕΙΔΟ ΣΠΑΣΤΟ 16ΜΜ	5/11/2001
ΣΚΥΛΕΣ	5/11/2001
ΓΚΑΖΟΝΤΑΝΑΛΙΕΣ	5/11/2001
ΚΑΒΟΥΡΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ	5/11/2001
ΚΛΕΙΔΙ ΓΙΑ ΤΑΠΑ ΛΑΔΙΟΥ	5/11/2001
ΠΟΝΤΕΣ	5/11/2001
ΣΓΡΟΜΠΙΕΣ ΣΕΤ	5/11/2001
ΤΡΥΠΑΝΙΑ Νο 1-10 ΜΜ -ΣΕΤ	5/11/2001
ΒΑΛΒΙΔΟΤΡΙΦΤΗΣ ΞΥΛΙΝΟΣ	5/11/2001
ΕΞΟΚΛΕΑΣ ΒΑΛΒΙΔΩΝ	5/11/2001
ΕΞΟΚΛΕΑΣ ΓΙΑ ΕΛΑΤΗΡΙΑ ΣΙΑΓΩΝΩΝ	5/11/2001
ΞΑΠΛΩΣΤΡΑ	5/11/2001
ΤΡΙΠΟΔΑ ΜΕΓΑΛΑ ,ΒΑΡΕΩΣ ΤΥΠΟΥ	5/11/2001
ΤΡΙΠΟΔΑ ΜΕΓΑΛΑ 3 ΤΟΝ	5/11/2001
ΜΑΝΕΛΑ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗ ΜΕΓΑΛΗ	5/11/2001
ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧ.ΜΕΓΑΛΗ	5/11/2001
ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧ.ΜΙΚΡΗ	5/11/2001
ΑΜΠΕΡΟΜΕΤΡΟ ΒΟΛΤΟΜΕΤΡΟ	5/11/2001
ΠΥΚΝΟΜΕΤΡΟ	5/11/2001
ΣΦΥΡΙ ΠΛΑΣΤΙΚΟ ΜΙΚΡΟ 200γρ	5/11/2001
ΣΦΥΡΙ ΜΕΓΑΛΟ 1κιλο	5/11/2001
ΚΟΦΤΗΣ ΚΑΛΩΔΙΩΝ	5/11/2001
ΠΡΕΣΣΑ ΓΙΑ ΦΙΣ	5/11/2001
ΣΕΤ ΛΙΜΕΣ	5/11/2001
ΣΕΓΑ	5/11/2001
ΠΕΝΣΑ ΓΙΑ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΚΟΛΙΕΔΩΝ	5/11/2001
ΚΑΤΣΑΒΙΔΙΑ ΝΑΝΟΣ ΙΣΙΑ	5/11/2001
ΚΑΤΣΑΒΙΔΙΑ ΝΑΝΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	5/11/2001
ΚΑΤΣΑΒΙΔΙ ΜΑΚΡΥ ΙΣΙΟ	5/11/2001
ΚΑΤΣΑΒΙΔΙ ΜΑΚΡΥ ΣΤΑΥΡΩΤΟ	5/11/2001
ΑΕΡΟΚΛΕΙΔΟ ΜΙΚΡΟ 1/2	5/11/2001
ΕΡΓΑΛΕΙΟΦΟΡΟΣ ΜΕ ΡΟΔΕΣ	5/11/2001
ΚΟΛΗΤΗΡΙ 25W	5/11/2001
ΚΟΛΗΤΗΡΙ 100W	5/11/2001
ΜΠΙΣΤΟΛΙ ΑΒΑΝΣ ΜΕ ΜΟΙΡΕΣ	5/11/2001
ΠΑΧΥΜΕΤΡΑ	5/11/2001
ΜΕΤΡΟΤΑΙΝΙΑ 5Μ	5/11/2001
ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΟ ΛΑΜΠΑΚΙ 12-24V	5/11/2001
ΣΕΤ ΡΑΚΟΡ/ΔΑ 42 10-22	5/11/2001
ΕΞΟΚΛΕΑΣ ΓΙΑ ΜΠΑΛΑΚΙΑ-ΑΚΡΟΠΑΤΑ	5/11/2001
ΣΑΣΜΑΝΟΓΡΥΛΟΣ 500kg	5/11/2001
ΔΥΝΑΜΟΚΛΕΙΔΟ	5/11/2001

ΣΤΑΘΕΡΟΣ ΤΡΟΧΟΣ ΒΟΥΡΤΣΑ	5/11/2001
ΚΟΦΤΑΚΙΑ	5/11/2001
ΣΕΤ ΚΑΤΣΑΒΙΔΙΑ ΙΣΙΑ -ΣΤΑΥΡΟΥ	5/11/2001
ΣΕΤ ΚΑΤΣΑΒΙΔΙΑ ΤΟΡΞ ΣΕΤ	5/11/2001
ΚΟΛΙΕΣ ΦΙΛΤΡΩΝ ΛΑΔΙΟΥ	5/11/2001
ΜΑΤΣΟΛΑ ΜΕ ΑΜΜΟ	5/11/2001
ΜΠΙΣΤΟΛΙΑ ΑΕΡΟΣ	5/11/2001
ΑΕΡΟΚΑΣΤΑΝΙΑ	5/11/2001
ΛΑΔΙΕΡΑ ΑΠΛΗ	5/11/2001
ΕΞΩΛΚΕΑΣ ΡΟΥΛΕΜΑΝ ΜΕΓΑΛΟΣ	5/11/2001
ΕΞΩΛΚΕΑΣ ΡΟΥΛΕΜΑΝ ΜΙΚΡΟΣ	5/11/2001
ΚΟΠΙΔΙ ΙΣΙΟ	5/11/2001
ΚΟΠΙΔΙ ΠΛΑΚΕ	5/11/2001
ΜΥΤΟΤΣΙΜΠΙΔΑ ΙΣΙΑ ΚΑΝΟΝΙΚΑ	5/11/2001
ΜΥΤΟΤΣΙΜΠΙΔΑ ΙΣΙΑ ΑΝΑΠΟΔΑ	5/11/2001
ΜΥΤΟΤΣΙΜΠΙΔΑ ΓΥΡΙΣΤΑ ΚΑΝΟΝΙΚΑ	5/11/2001
ΜΥΤΟΤΣΙΜΠΙΔΑ ΓΥΡΙΣΤΑ ΑΝΑΠΟΔΑ	5/11/2001
ΜΥΤΟΤΣΙΜΠΙΔΑ ΣΤΡΑΒΟ	5/11/2001
ΜΥΤΟΤΣΙΜΠΙΔΑ ΙΣΙΑ	5/11/2001
ΠΕΝΣΑ	5/11/2001
Σετ οξυγόνου κομπλέ	28/3/2008
Γρύλος αέρος MEGA IS/30 tn	28/3/2008
Τάπερ RAASM IMPACT	28/3/2008
Αερόκλειδο	28/3/2008
Ηλεκτροσυγκόλληση MMA 200 6.2KVA	28/3/2008
Πρέσσα υδραυλική MEGA KCK-30A	28/3/2008
Πρέσσα φανοποιού STN	28/3/2008
Κυλινδράπανο 20mm	28/3/2008
Ταχυφορτιστής εκκινητής VELOX 520 CEMONT	28/3/2008
Ανυψωτικό (αναβατώριο δυκόλονο) οχημάτων	28/3/2008
Λεωφορείο IVECO 959E 18F ΚΗΙ 2079	31/12/2002
Μικρό λεωφορείο 16 θέσεων	31/12/2006
Λεωφορείο 35 θέσεων ΚΗΙ3761	14/7/2003
Λεωφορείο τύπου MERCEDES(6023821P093810)	31/12/2000
Λεωφορείο IVECO 959E18F ΚΗΙ 2080	31/12/2002
Προμήθεια μεταφορικών μέσων - προμήθεια λεωφορείου ΕΠΤΑ	31/12/2001
Λεωφορείο IVECO αρ.πλαισίου 2343209	10/5/2001
Λεωφορείο MERCEDES 612D 75904	31/12/2002
Λεωφορείο IVECO με αριθμ.πλαισίου 2343090	10/5/2001
Μεταχειρισμένο Λεωφορείο	31/12/2003
Επιβατικό MAZDA XEDOS 6 ΚΗΟ 7478	22/7/1998
Αγορά μεταχειρισμένου αυτοκινήτου	31/12/2005
FORD SIERA ΚΗΟ 7322	1/1/2003
Επιβ/κό αυτ/το PEUGEOT 406/ ΚΗΟ 7457	31/12/2000
Επιβατικό FORD FIESTA ΚΗΙ 2188	23/12/2002
Αυτοκίνητα επιβατηγά	1/1/2003
Αυτοκίνητο Δημάρχου (AUDI)	2/6/2004
Επιβ/κό αυτ/το RENAULT CLIO / HPN 3575	31/12/2000
Επιβατικό HYUNDAI ΚΗΙ 2165 Πολυμορφικό	27/8/2002
Επιβ/κό αυτ/το MERCEDES BENZ /ΚΗΙ 2061	31/12/2000
Επιβ/κό αυτ/το SUZUKI / ΚΗΥ 9643	31/12/2000

Επιβ/κό αυτ/το SUZUKI / ΚΗΥ 9644	31/12/2000
Επιβ/κό αυτ/το TZIP HUNDAI / ΚΗΙ 2075	31/12/2000
Επιβ/κό αυτ/το DAIHATSU GIO ZEBRA/HPB 8967-980333	31/12/2000
Επιβ/τικό αυτ/το TZIP TERIOS 1.3 M/T SX 4WD	2/7/2008
Φορτηγό κλειστό NISSAN VANETE CARGO ΚΗΙ 2070	31/12/2002
Προμήθεια φορτωτή-εκκαφέα του Δήμου (ΕΠΤΑ)	31/12/2005
ΦΟΡΤΗΓΟ MERCEDES ΚΗΟ 7331	1/1/2003
Αυτ/το φορτηγό NISSAN PICK UP/ ΗΡΕ 4644	31/12/2000
Φορτηγό MERCEDES 1722 ΚΗΙ 2064	31/12/2002
Προμήθεια φορτωτή - τσαπάκι ELCOTRAK σύμφωνα με την αριθ. 131 , 156/2000 απόφαση της Δ.Ε.	31/12/2001
ΦΟΡΤΗΓΟ NISSAN ΚΗΟ 7333	1/1/2003
Αυτ/το φορτηγό DAF/ ΚΗΟ 7400	31/12/2000
Φορτηγό MAZDA 4x4 ΚΗΟ7494	31/12/2002
Προμήθεια Φορτωτή - Εκκαφέα	31/12/2003
ΦΟΡΤΗΓΟ ΤΟΥΥΟΤΑ ΚΗΟ 7320	1/1/2003
Αυτ/το φορτηγό πλύσεως κάδων MERCEDES 1619/ΚΗΟ 7368	31/12/2000
Φορτηγό ανοικτό 4Χ4 MITSUBISHI ΚΗΟ 7357	31/12/2002
ΦΟΡΤΗΓΟ ΑΥΤ/ΤΟ ΜΕ ΑΝΑΤΡΕΠΟΜΕΝΗ ΚΑΡΟΤΣΑ	15/7/2010
Αυτ/το φορτηγό MITSUBISHI L300/ ΜΒ 13277Ρ	31/12/2000
ΗΜΙΦΟΡΤΗΓΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΤΥΠΟΥ ΚΥΝ25L 4Χ4ΤΟΥΥΟΤΑ	5/4/2006
ΚΛΟΥΒΑ MITSUBISCHI ΚΗΟ 7334	1/1/2003
Αυτ/το φορτηγό MITSUBISHI L300/A4 00418	31/12/2000
ΗΜΙΦΟΡΤΗΓΟ MAZDA B2500 FREESTYLE 4Χ4	28/6/2006
ΗΜΙΦΟΡΤΗΓΟ MITSUBISCHI ΚΗΙ 2149	1/1/2003
Εκκαφέας φορτωτής CASE /ΜΕ 62946	31/12/2000
MITSUBISHI L200 ΚΗΙ 9311	16/11/2006
Διαμορφωτήρας γαιών KOMATSU GD-521A /12199	31/12/2000
Ρυμουλκούμενη πλατφόρμα μεταφοράς μηχανημάτων έργων	31/5/2004
Οδοστρωτήρας μηχανοκίνητος δονητικός VM 66D	23/11/2004
Φορτωτής καδοφόρος τροχοφόρος με σκούπα - λεπίδα εκχιονισμού και κουβά	11/11/2004
Φορτηγό λευκό VOLVO ανατρεπόμενο 15 τόννων - ΚΗΙ 5527	30/1/2004
Φορτηγό MITSUBISHI I200 CLUB CAB 4Χ4 DIESEL	1/7/2004
Αυτ/το φορτηγό μετά συγκροτήματος παρασκευής μπετόν-ΣΑΤΑ 2004	3/7/2005
Αυτ/το φορτηγό ανατρεπόμενο μάρκας FORD τύπου TRANSIT 190 DL (WFOAXXGBVAXU43163)	13/12/2007
Αυτ/το φορτηγό ανατρεπόμενο μάρκας MITSUBISHI τύπου CANTER TYBFB634B4DS15342	13/12/2007
Αυτ/το φορτηγό υδροφόρο καταβρεκτικό μάρκας VOLVO FES 4Χ2R	24/11/2008
Αυτ/το φορτηγό πυροσβεστικό OPEL/Π.Σ 576	31/12/2000
Φουσκωτό σκάφος SUZUMAR με εξωλέμβια μηχανή SUZUKI DF 6s	8/6/2004
Μοτοπ/το KAWASAKI KAZER 115	31/12/2002
ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ HONDA ΗΡ1 361	1/1/2003
Μοτοσυκλέτα HONDA 250/ΑΤΥ 563	31/12/2000
ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΟ HONDA ANF 125 CANDY BEAM	1/10/2007

RED	
ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ HONDA YT 2200	1/1/2003
Μοτοσυκλέτα SUZUKI 250/ ATY 562	31/12/2000
ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΟ HONDA ANF 125 CANDY BEAM RED	1/10/2007
ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ BMW ΗΚΑ 384	1/1/2003
Μοτοσυκλέτα VESPA PK -125	31/12/2000
ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΟ SCV 100 GREY	1/10/2007
Μοτοσυκλέτα HEXAGON 250GTX	1/4/2003
Μοτοσυκλέτα VESPA PK -125/ 31076	31/12/2000
Εξαρτήματα Μοτοσυκλ. Δημ. Αστυν. BMW F650	12/2/2003
Μοτοσυκλέτα BMW F650	4/2/2003
ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ ΣΥΖΥΚΙ ΜCССM111100	4/2/2009
Απορ/ρο IVECO 170E23 ΚΗΟ 7470	31/12/2002
Απορριματοφόρο (δωρεά Καποδίστρια)	1/1/1999
ΚΑΛΑΘΟΦΟΡΟ NISSAN	1/1/2003
Αυτ/το φορτηγό απορριματοφόρο MERCEDES 1922Κ/ΗΡΕ 8457	31/12/2000
Απορ/ρο MERCEDES HPZ 7494	31/12/2002
Απορριμ. MERCEDES ΚΗΟ 7335	1/1/2003
Αυτ/το απορριματοφόρο MAN 1619/HPB 9253	31/12/2000
Απορ/ρο 2219-6x2 ΚΗΟ 7388	31/12/2002
ΑΠΟΡΡΙΜ. MERCEDES ΚΗΟ 7336	1/1/2003
Αυτ/το απορριματοφόρο MERCEDES	31/12/2000
Απορ/ρο MERCEDES HPZ 5152	31/12/2002
ΑΠΟΡΙΜ. MERCEDES ΚΗΟ7359	1/1/2003
Αυτ/το απορριματοφόρο MAN 18-264/ ΚΗΙ 2072	31/12/2000
Απορ/ρο FARID SPA	31/12/2003
ΑΠΟΡΡΙΜ. MERCEDES ΚΗΟ 7332	1/1/2003
Αυτ/το απορριματοφόρο MAN 1064 /ΚΗΙ 2073	31/12/2000
ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΟ MERCEDES BENZ 1828Κ	8/11/2006
ΑΠΟΡΡΙΜ. SCANIA ΚΗΟ 7468	1/1/2003
Αναρωφητικό σάρωθρο καθαρισμού οδών KONRAND	31/12/2000
ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΟ -ΠΡΕΣΣΑ- MERCEDES 2641/42	3/12/2006
Απορριμ. MERCEDES με πρέσσα ΚΗΙ 5522	9/6/2003
Ανατρεπόμενο όχημα αποκομιδής απορριμμάτων	20/2/2002
Μηχανικό Σάρωθρο τύπου DULIVO Νο310	8/6/2007
ΑΠΟΡΙΜΑΤΟΦΟΡΡΟ MERCEDES	6/8/2007
Ανυψωτικό Καλαθοφόρο	8/4/2002
ΜΗΧΑΝΙΚΟ ΣΑΡΩΘΡΟ DULEVO 5000	29/4/2010

1.2.5 Οικονομική Ανάλυση του Δήμου Χερσονήσου

Η οικονομική αποτύπωση του ενοποιημένου Δήμου Χερσονήσου περιλαμβάνει δύο βασικά μέρη. Αρχικά την εκτίμηση κάποιων συγκεκριμένων δεικτών με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία από κάθε Δήμο και στη συνέχεια την αποτύπωση των οικονομικών μεγεθών του ενοποιημένου Δήμου. Οι βασικότερες πηγές στοιχεία της ανάλυσης ήταν ο προϋπολογισμός

και απολογισμός του έτους 2010 των ενοποιημένων Δήμων Γουβών, Επισκοπής, Μαλίων και Χερσονήσου.

Ο προϋπολογισμός των δήμων συντάσσεται σύμφωνα με τον τύπο που καθορίστηκε με την υπ' αριθμ. 7028/2004 (ΦΕΚ 253/Β) απόφασή ΥΠΕΣ όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 64871/15-11-2007 (ΦΕΚ 2253 Β') και 70560/16-11-2009 (ΦΕΚ 2394 Β') όμοιες και ισχύει για την κατάρτιση του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2005 και εφεξής καθώς και σύμφωνα με την ΚΥΑ οικ. 3966/24.01.2011 (ΦΕΚ 141/09.02.2011 τεύχος Β') Οδηγίες για την κατάρτιση προϋπολογισμού των Δήμων, οικονομικού έτους 2011.

Ειδικότερα ο προϋπολογισμός διαιρείται: σε δύο μέρη, εκ των οποίων το Μέρος Ι περιλαμβάνει τα έσοδα και το Μέρος ΙΙ τις δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του αποθεματικού.

Στο Μέρος Ι (Έσοδα) υπάρχει ένας Πίνακας ανακεφαλαίωσης των εσόδων και στη συνέχεια έχουμε την ανάλυση των εσόδων σε όλες τις υποκατηγορίες. Στο Μέρος ΙΙ (Δαπάνες) υπάρχει επίσης ένας Πίνακας ανακεφαλαίωσης των εξόδων.

Τα έσοδα του προϋπολογισμού διακρίνονται στις ακόλουθες ομάδες:

- Τακτικά έσοδα
- Έκτακτα έσοδα
- Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών (Π.Ο.Ε) που βεβαιώνονται για πρώτη φορά.
- Εισπράξεις δανείων και απαιτήσεων από Π.Ο.Ε.
- Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων και επιστροφές χρημάτων
- Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης.

Τα έξοδα του προϋπολογισμού διακρίνονται στις ακόλουθες ομάδες:

- Λειτουργικές δαπάνες χρήσης
- Επενδύσεις
- Πληρωμές Π.Ο.Ε., λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις
- Αποθεματικό

Όπως αναφέρθηκε, οι δαπάνες παρακολουθούνται τόσο κατά είδος όσο και κατά υπηρεσία.

Οι υπηρεσίες αυτές είναι οι κάτωθι :

- 00 Γενικές υπηρεσίες
- 10 Οικονομικές και διοικητικές
- 15 Υπηρεσίες Πολιτισμού , Αθλητισμού και κοινωνικής πολιτικής
- 20 Υπηρεσίες Καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού
- 25 Υπηρεσίες Ύδρευσης, Άρδευσης, Αποχέτευσης
- 30 Υπηρεσίες Τεχνικών Έργων
- 35 Υπηρεσίες Πρασίνου
- 45 Υπηρεσία Νεκροταφείων
- 50 Δημοτική Αστυνομία
- 70 Λοιπές Υπηρεσίες

Στις Γενικές Υπηρεσίες εντάσσονται οι δαπάνες των συγκεκριμένων κωδικών αριθμών που απαριθμούνται στην κοινή υπουργική απόφαση. Στις υπόλοιπες Υπηρεσίες εντάσσονται οι αντίστοιχες δαπάνες που τις βαρύνουν.

1.2.5.1 Έσοδα

Η πραγματική οικονομική κατάσταση του Δήμου : εισπραχθέντα έσοδα. Για την ανάλυση μας και με στόχο να υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία για τους τέσσερις Δήμους ενοποιήθηκαν αθροιστικά τα στοιχεία των τεσσάρων Δήμων και στη συνέχεια έγινε συγκριτική ανάλυση σε σχέση με την **εκτίμηση** εσόδων το 2011.

Ταξινόμηση εισπραχθέντων εσόδων με βάση την αναλογία τους στα συνολικά έσοδα : το ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας και υποκατηγορίας εσόδων στα συνολικά έσοδα του Δήμου περιγράφει το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινούνται οι οικονομικές του δυνατότητες και αποτελεί ένδειξη των προσπαθειών που καταβάλει για τη βελτίωση τους.

Με βάση τα στοιχεία του Πίνακα 1 «Εισπραχθέντα έσοδα», προκύπτουν τα εξής :

1. Τα **τακτικά έσοδα** έχουν ποσοστό 47,01% των συνολικών εσόδων του έτους 2010, ενώ **μειώνονται** κατά 16,35% μέσα στο έτος 2011, πάντα σύμφωνα με την εκτίμηση ως 31/12/2011 (μεταβολή 2011 έναντι 2010).
2. Τα **έκτακτα** έχουν ποσοστό **13,60%** των συνολικών εσόδων του έτους 2010, ενώ **μειώνονται** κατά 4,55% μέσα στο έτος 2011 πάντα σύμφωνα με την εκτίμηση ως 31/12/2011 (μεταβολή 2011 έναντι 2010).

3. Τα **έσοδα Π.Ο.Ε.** που βεβαιώνονται και εισπράττονται για πρώτη φορά, αποτελούν το **3,83%** των συνολικών εσόδων για το 2010, ενώ αναμένεται να παρουσιάσουν **αύξηση κατά 56,90%** μέσα στο 2011, σύμφωνα με την εκτίμηση ως 31/12/2011
4. Τα έσοδα από **δάνεια** αποτελούν το **1,48%** για το 2010. Η αύξηση που παρουσιάζεται κατά το έτος 2011, οφείλεται στην εκτίμηση ότι ο Δήμος θα προβεί σε σύναψη δανείου **ύψους 6.000.000,00 €** από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων μέχρι το τέλος του 2011. Υπάρχει όμως περίπτωση να μη προλάβει ο Δήμος να προβεί σε σύναψη δανείου μέσα στο 2011 οπότε μειώνεται και το συνολικό ποσό των εσόδων της στήλης «Εκτίμηση ως 31.12.2011» **από 24.505.821,00 € σε 18.505.821,00 €**
5. Τα **εισπρακτέα υπόλοιπα εσόδων** που έχουν βεβαιωθεί κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος συνιστούν το **4,04%** για το 2010 έχοντας μια μείωση της τάξεως του 22,99% το έτος 2011.
6. Οι **εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων** αποτελούν το **7,94%** για το 2010 και αναμένεται να παρουσιάσουν **αύξηση κατά 9,21%** μέσα στο 2011, σύμφωνα με την εκτίμηση ως 31/12/2011.
7. Το **χρηματικό υπόλοιπο** αποτελεί το **22,10%** για το 2010.

Τα **συνολικά έσοδα** αυξάνονται σύμφωνα με την εκτίμηση εσόδων μέχρι 31.12.2011 κατά 8,89% (η αύξηση οφείλεται στην εκτίμηση ότι ο Δήμος θα προβεί σε σύναψη δανείου ύψους 6.000.000,00 €) Αν δεν προλάβει να συνάψει το εν λόγω δάνειο τότε τα συνολικά έσοδα ανέρχονται **από 24.505.821,00 € σε 18.505.821,00 € δηλαδή θα παρουσιάσουν μείωση κατά 17,77 % στο 2011 σε σχέση με το 2010.**

Όσον αφορά τις **υποκατηγορίες εσόδων** (συμμετοχή στα συνολικά έσοδα του Δήμου) παρατηρούνται τα ακόλουθα :

1. Τα έσοδα από **ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα (καθαριότητας - φωτισμού)** αποτελούν το **11,04%** για το 2010. Στη συσχέτιση μεταξύ 2010 και 2011 τα έσοδα θα παρουσιάσουν μείωση της τάξεως του **47,68%**.
2. Τα έσοδα από **λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών , τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών, Τ.Α.Π., έσοδα νεκροταφείων, τέλος αδειών οικοδομών, τέλη διαφήμισης, τέλος χρήσης κοινοχρήστων χώρων,**) αποτελούν το **8,89%** (2010) των συνολικών και **αναμένεται μείωση κατά 3,24% μέσα στο 2011.**

3. Τα έσοδα από **φόρους και εισφορές** (Φ.Η.Χ., φόρος ζύθου, εισφορές σε χρήμα) αποτελούν το **0,93%** για το 2010 των συνολικών και **μειώνονται** κατά 76,13% μέσα στο 2011, όπως δείχνει η μέχρι σήμερα (30.9.2011) πορεία εκτέλεσης προϋπολογισμού 2011.
4. Οι **επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες**, τακτικές (22,43 %) και έκτακτες (2,49%), αποτελούν το **24,92%** των συνολικών εσόδων του έτους 2010. Οι **τακτικές** σε σχέση με το 2010 αυξάνονται κατά 7,51% (καθότι συμπεριλαμβάνονται και οι υπάλληλοι σχολικών μονάδων που μεταφέρθηκαν στους Δήμους, η μεταφορά των μαθητών σχολείων και τα ενοίκια των σχολείων) και οι **έκτακτες** κατά 41,71%. Οι υποκατηγορίες αυτές περιλαμβάνουν την τακτική επιχορήγηση και τις ειδικές επιχορηγήσεις για τις λειτουργικές ανάγκες των σχολείων και των βρεφονηπιακών σταθμών, για την αποζημίωση των σχολικών τροχονόμων, για τα έξοδα του Κ.Ε.Π. και λοιπές επιχορηγήσεις.
5. Οι πρόσοδοι από **ακίνητη περιουσία** (μισθώματα ακινήτων, μισθώματα για διαφήμιση) αποτελούν το **0,21%** των συνολικών εσόδων του έτους 2010 και **εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 1,57% στο 2011**. Τα **λοιπά τακτικά έσοδα** αποτελούν το 3,17% των συνολικών και εκτιμάται ότι θα μειωθούν κατά 90,18% το 2011. Τέλος στις **προσόδους κινητής περιουσίας** καταγράφονται ποσοστά της τάξης του 0,35% που μειώνονται μέσα στο 2011 σε ποσοστό 74,31%.
6. Οι **επιχορηγήσεις για επενδύσεις** αποτελούν το **8,74%** για το 2010 των συνολικών εσόδων και εκτιμάται μία μικρή αύξηση της τάξης του 4,70% μέσα στο 2011.
7. Τα έσοδα από **πρόστιμα**, παράβολα και προσαυξήσεις (κυρίως πρόστιμα Κ.Ο.Κ.) φθάνουν το **1,25%** για το 2010 των συνολικών και εκτιμάται αύξηση της τάξης του 13,81% μέσα στο 2011.

Στις άλλες υποκατηγορίες των εκτάκτων εσόδων καταγράφονται ελάχιστα ή μηδενικά ποσοστά (εκποιήσεις, δωρεές και λοιπά έκτακτα), ενώ για τις υπόλοιπες έχει γίνει ήδη αναφορά (έσοδα Π.Ο.Ε., δάνεια, χρηματικό υπόλοιπο κ.λπ.).

Συμπέρασμα 1^ο: Τα **ίδια έσοδα** του Δήμου, τα έσοδα δηλαδή που επιβάλλει, βεβαιώνει και εισπράττει ο ίδιος, ανέρχονται στο **33,49%** για το 2010 των συνολικών του εσόδων.

Η **οικονομική αυτοδυναμία** του ενοποιημένου Δήμου Χερσονήσου κινείται σε οριακά **επίπεδα**, και χαρακτηρίζεται όμως από μια αυξητική τάση.

Τα έσοδα αυτά είναι : Πρόσοδοι από ακίνητη και κινητή περιουσία, έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα, φόροι - εισφορές, λοιπά τακτικά, εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας, προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα, λοιπά έκτακτα, έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται - εισπράττονται για πρώτη φορά, εισπρακτέα υπόλοιπα εσόδων Π.Ο.Ε.

Η ανάλυσή τους σε επί μέρους έσοδα, δείχνει ότι ο Δήμος αξιοποιεί αρκετές πηγές ιδίων εσόδων, αλλά τα αποτελέσματα είναι άνισα από ποσοτική άποψη, ορισμένα δηλαδή αποδίδουν σημαντικά ποσά, ενώ άλλα όχι, ανάλογα με τη δημοσιονομική δυνατότητα της φορολογικής βάσης αλλά και τη φορολογική προσπάθεια που καταβάλει ο Δήμος.

Συμπέρασμα 2^ο: Όλες οι **επιχορηγήσεις** το έτος 2010 έφθασαν το **33,66%** των συνολικών του εσόδων. Το ποσοστό αυτό αποτελεί δείκτη **οικονομικής εξάρτησης** (μεγάλη) σε μια περίοδο όπου τα έσοδα του κεντρικού κράτους μειώνονται λόγω της οικονομικής ύφεσης κάτι που άμεσα θα μεταφερθεί και στους ΟΤΑ..

Συμπέρασμα 3^ο: Τα έσοδα από **δάνεια** μαζί με τις **επιχορηγήσεις** συνιστούν τις **εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης** του Δήμου. Ο Δήμος μπορεί να μην κατατάσσεται στο λεγόμενος «κόκκινους» Δήμους ωστόσο μετά τη συνένωση παρουσιάζει ανάγκη δανειοδότησης ύψους 6.000.000,00 €.

Συμπέρασμα 4^ο: Τα **τακτικά έσοδα** προσεγγίζουν το **47,01%** για το 2010 των συνολικών. Ο Δήμος ελέγχει **σε σχετικά ικανοποιητικό βαθμό** το ύψος των εσόδων του και έχει τη **δυνατότητα να προγραμματίσει** αντίστοιχα έξοδα ωστόσο παρουσιάζει υψηλή εξάρτηση από τα έσοδα που προέρχονται από το κεντρικό κράτος κάνοντας επιτακτική την ανάγκη ενός επανασχεδιασμού αύξησης των ιδίων πόρων του.

Συμπέρασμα 5^ο: Το **χρηματικό υπόλοιπο** και η αστάθειά του, εξαρτάται ως ένα βαθμό από την χρονική κατανομή των επιχορηγήσεων και από λογιστικές τακτοποιήσεις που συνόδευαν την ενοποίηση των Δήμων.

Πίνακας 54 Εισπραχθέντα έσοδα 2010

ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ	2010	2011 (30/9/2011)	Εκτίμηση έως 31/12/2011	2010%	2011/2010

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ 2011 – 2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1^Η. Στρατηγικός Σχεδιασμός

0	Τακτικά έσοδα	10.578.846 €	6.314.226€	8.849.563 €	47,01%	-16,35%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	46.272 €	22.297 €	47.000 €	0,21%	+1,57%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	77.849 €	14.024 €	20.000 €	0,35%	-74,31%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	2.484.572 €	980.272 €	1.300.000 €	11,04%	-47,68%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	1.999.719 €	1.619.878,05 €	1.935.000€	8,89%	-3,24%
5	Φόροι και εισφορές	209.498 €	37.135 €	50.000 €	0,93%	-76,13%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	5.048.447 €	3.596.310 €	5.427.564 €	22,43%	+7,51%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	712.489 €	44.310,2 €	70.000 €	3,17%	-90,18%
1	Έκτακτα έσοδα	3.060.934 €	933.732 €	2.921.566 €	13,60%	-4,55%
11	Έσοδα από εκποίηση κινητής & ακίνητης περιουσίας	38.740 €	0,00 €	0,00 €	0,17%	-100,00%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	560.812 €	218.108 €	326.894 €	2,49%	-41,71%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	1.967.197 €	441.012 €	2.059.726 €	8,74%	+4,70%
14	Δωρεές από κληρονομίες / κληροδοτήσεις	15.000,00 €	0,00 €	0,00 €	0,07%	-100,00%
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	281.166 €	205.120 €	320.000 €	1,25%	+13,81%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	198.020 €	69.492 €	214.946 €	0,88%	+8,55%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	861.626 €	519.147 €	1.351.870 €	3,83%	+56,90%
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	1.242.712 €	551.106 €	6.700.000 €	5,52%	+539,14%
31	Εισπράξεις από δάνεια	333.766 €	16.220 €	6.000.000 €	1,48%	+1.797,66%
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων οικονομικών ετών	908.946 €	534.886 €	700.000 €	4,04%	-22,99%
4	Εισπράξεις υπέρ Δημόσιου και τρίτων	1.786.632 €	1.187.681 €	1.951.247 €	7,94%	+9,21%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	4.974.220 €	2.731.575 €	2.731.575 €	22,10%	-45,09%
	Σύνολα	22.504.967 €	12.237.467 €	24.505.821 € (μαζί με το δάνειο)	100,00%	+8,89
	Σύνολα	22.504.967 €	12.237.467	18.505.821 €		-17,77%

				Χωρίς το ποσό του δανείου		
--	--	--	--	---------------------------	--	--

1.2.5.2 Αποτελεσματική οικονομική διαχείριση : βεβαιωθέντα / εισπραχθέντα έσοδα

Η ικανότητα ενός Ο.Τ.Α. να εισπράττει τις απαιτήσεις του συνδέεται άμεσα με την αποτελεσματικότητα του εισπρακτικού του μηχανισμού. Ως γνωστόν το άθροισμα των εισπραχθέντων εσόδων και των εισπρακτέων υπολοίπων ισούται με το σύνολο των βεβαιωθέντων για κάθε κατηγορία και υποκατηγορία εσόδων. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία του Πίνακα2 «Έσοδα Ενοποιημένου Δήμου 2010» προκύπτουν τα εξής :

- Οι απαιτήσεις του Δήμου που δεν κατέστη δυνατό να εισπραχθούν (εισπρακτέα υπόλοιπα), φθάνουν το 2010 το 40,69% των βεβαιωθέντων εσόδων. Οι αντίστοιχες αναλογίες στα τακτικά είναι 8,47% ενώ στα έκτακτα έσοδα είναι 21,29%. Ο Δήμος, εφόσον βεβαιώσει ένα έσοδο μέσα στη χρήση, κατά πάσα πιθανότητα το εισπράττει. Η μεγάλη διαφορά που προκύπτει είναι από τα έσοδα παρελθόντων ετών τα οποία όμως αποτελούν και μεγάλο πρόβλημα όλων των ΟΤΑ της χώρας.
- Σε άλλες δύο κατηγορίες επίσης, έσοδα από δάνεια και εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων, όπως είναι αναμενόμενο, τα εισπρακτέα υπόλοιπα είναι σχεδόν μηδενικά (0,00% στα δάνεια και 1,18% στις εισπράξεις υπέρ δημοσίων και τρίτων).
- Η παραπάνω σχετικά καλή εικόνα αλλάζει στις υπόλοιπες κατηγορίες. Στα έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται και εισπράττονται για πρώτη φορά τα εισπρακτέα υπόλοιπα είναι 72,38% για το 2010. Στα εισπρακτέα υπόλοιπα εσόδων που έχουν βεβαιωθεί κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη, φθάνουν το 93,02% για το 2010 των βεβαιωθέντων εσόδων

Οι διαφορές αυτές οφείλονται στα τέλη παρεπιδημούντων και εκδιδομένων λογαριασμών και σε λοιπά έσοδα (έσοδα Π.Ο.Ε.), ενώ στα εισπρακτέα υπόλοιπα πάλι στα τέλη παρεπιδημούντων και εκδιδομένων λογαριασμών.

Τα υψηλά αυτά ποσοστά δικαιολογούνται κυρίως από το γεγονός ότι στην περιοχή υπάρχει πρόβλημα με τις προβληματικές επιχειρήσεις που κλείνουν καθώς και από το γεγονός ότι λόγω της μεγάλης και παρατεταμένης ύφεσης δεν υπάρχουν νέες επιχειρήσεις στην

περιοχή και αυτές που υπάρχουν αδυνατούν ή αδιαφορούν να πληρώσουν. Σε συγκεκριμένες υποκατηγορίες εσόδων η κατάσταση έχει ως εξής :

- Το έτος 2010 τα εισπρακτέα υπόλοιπα από τα έσοδα από λουπά τέλη – δικαιώματα, ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα και στα έσοδα από πρόστιμα, ανέρχονται στο 12,26%.

Οι διαφορές αυτές οφείλονται σε μη εισπραχθέντα έσοδα από το νεκροταφείο (λουπά τέλη και δικαιώματα), στην μη πληρωμή τέλους ακίνητης περιουσίας, τέλους παρεπιδημούντων και προστίμων Κ.Ο.Κ.

Συμπέρασμα : Η οικονομική διαχείριση του δήμου κινείται σε οριακά επίπεδα. Προβλήματα είσπραξης εντοπίζονται σε υποχρεώσεις που ανάγονται σε προηγούμενα χρόνια και ιδίως στα τέλη παρεπιδημούντων και εκδιδομένων λογαριασμών.

1.2.5.3 Βαθμός υλοποίησης προϋπολογισμού: βεβαιωθέντα / προϋπολογισθέντα έσοδα

Η σχέση που διαμορφώνεται απολογιστικά μεταξύ βεβαιωθέντων και προϋπολογισθέντων εσόδων αποτελεί δείκτη αφενός μεν της **ακρίβειας** με την οποία συντάσσεται ο προϋπολογισμός και αφετέρου της **φορολογικής και διαχειριστικής προσπάθειας** που αναλαμβάνει ο Δήμος και οι υπηρεσίες του. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία του Πίνακα 2 προκύπτουν τα εξής :

1. Όσον αφορά τα **συνολικά έσοδα** παρατηρείται ότι τελικά βεβαιώνεται το **77,61%** το 2010, αφού βέβαια έχουν προηγηθεί οι αναμορφώσεις των προϋπολογισθέντων. Στα **τακτικά** βεβαιώνεται το **81,62%** (2010), στα **έκτακτα** - κυρίως επιχορηγήσεις για επενδύσεις - μόνο το **19,08%** αντίστοιχα. Στα **έσοδα Π.Ο.Ε.**, το 2010 βεβαιώθηκε 45,12% παραπάνω από τα προϋπολογισθέντα ενώ στις **απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.**, βεβαιώθηκε το **99,12%** αντίστοιχα.

Το πρόβλημα που παρατηρείται στη **σχέση βεβαιωθέντων εσόδων προς προϋπολογισθέντα** συνήθως οφείλεται :

1. Στην **υφιστάμενη ύφεση** που έχει επηρεάσει σε άμεσα βαθμό τόσο τα οικονομικά των ΟΤΑ όσο και του Κεντρικού Κράτους. Το φαινόμενο αυτό παίρνει μεγάλες διαστάσεις σε ένα κατεχοχόν τουριστικό Δήμο όπως ο Δήμος Χερσονήσου.

2. Σε **αστάθμητους παράγοντες** που επηρεάζουν το ύψος των δημοτικών εσόδων π.χ. κατανομές κρατικών επιχορηγήσεων, καταβολές εισροών από τα Ε.Π. του ΕΣΠΑ., νομοθετικές ρυθμίσεις, δικαστικές αποφάσεις κ.α.
3. Σε **λάθη εκτιμήσεων** για το ύψος συγκεκριμένων επιχορηγήσεων, τα οποία πολλές φορές προέρχονται από τα ασαφή κριτήρια κατανομής τους.
4. Σε **καθυστερήσεις** έργων, οπότε δεν είναι δυνατόν να ζητηθούν οι αντίστοιχες εκταμιεύσεις (συμβαίνει σε επιχορηγήσεις και δάνεια).
5. Σε πιθανές **αδυναμίες** τήρησης των πολύπλοκων και γραφειοκρατικών διαδικασιών που απαιτούνται για την παρακολούθηση των έργων ή δράσεων που έχουν ενταχθεί για χρηματοδότηση, αλλά και σε **αστοχίες** της διοίκησης (προβλέψεις, εκτιμήσεις).
6. Στο πλαίσιο του «δικεδικητικού» προϋπολογισμού που συντάσσεται από όλους σχεδόν τους Ο.Τ.Α., ορισμένες **υποκατηγορίες εσόδων υπερμεγεθύνονται** ώστε να υπάρξει ισοσκέλιση του και να φανεί ότι επαρκούν τα έσοδα για να καλυφθούν τα αυξημένα έξοδα στις επενδύσεις και την παροχή υπηρεσιών.
7. Η νομοθεσία που διέπει την οικονομική διοίκηση και διαχείριση των Ο.Τ.Α. επιβάλλει την **καταχώρηση** αφενός μεν όλων των καθυστερούμενων εσόδων, μαζί με τα σχετικά πρόστιμα και προσαυξήσεις, είτε αυτά πρόκειται να εισπραχθούν είτε όχι, αφετέρου δε όλων των απαιτήσεων για τις οποίες υπάρχει δικαστική ή διοικητική διεκδίκηση.
8. Σε **αδυναμίες σύλληψης** της φορολογητέας ύλης, σε ανεπάρκειες των ελεγκτικών μηχανισμών του Δήμου, σε αντιδράσεις των φορολογουμένων κυρίως των τοπικών επιχειρήσεων.

Συμπέρασμα : Οι διαδικασίες κατάρτισης και υλοποίησης του προϋπολογισμού εσόδων παρουσιάζουν προβλήματα κυρίως στα έκτακτα, αλλά και στα τακτικά, που οφείλονται είτε σε εξωγενείς παράγοντες είτε σε αδυναμίες του Δήμου να βεβαιώσει συγκεκριμένα έσοδα. Επίσης όπως είναι λογικό οι αισιόδοξες προβλέψεις δεν επαληθεύονται π.χ. έκτακτες επιχορηγήσεις για επενδύσεις ή για λειτουργικές δαπάνες, αποδόσεις τελών, εισφορών κ.α

Πίνακας 55 Έσοδα Ενοποιημένου Δήμου 2010

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΣΟΔΑ 2010	Προϋπολογισθέντα όπως διαμορφώθηκαν	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Απόκλιση % Εισπραχθέντα/ βεβαιωθέντα	Απόκλιση % βεβαιωθέντων /προϋπολογ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ 2011 – 2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1^Η. Στρατηγικός Σχεδιασμός

		ν με αναμορφώσεις				ισθέντων
0	Τακτικά έσοδα	14.160.185,04 €	11.557.661,72 €	10.578.846 €	-8,47%	- 18,38%
1	Πρόσοδοι ακίνητης περιουσίας	88.953,51 €	45.939,77 €	46.272 €	0,72%	-48,36%
2	Πρόσοδοι κινητής περιουσίας	190.913,29 €	81.394,95 €	77.849 €	-4,36%	-57,37%
3	Ανταποδοτικά τέλη & δικαιώματα	2.860.292,02 €	2.925.987,28 €	2.484.572 €	-15,09%	+2,30%
4	Λοιπά τέλη - δικαιώματα - παροχή υπηρεσιών	2.775.154,32 €	2.437.959,35 €	1.999.719 €	-17,98%	-12,15%
5	Φόροι & εισφορές	1.017.002,87 €	418.221,62 €	209.498 €	-49,91%	-58,88%
6	Επιχορηγήσεις	6.595.653,33 €	5.525.633,86 €	5.048.447 €	-8,64%	-16,22%
7	Λοιπά τακτικά	632.215,70 €	122.514,89 €	712.489 €	481,55%	-80,62%
1	Έκτακτα έσοδα	10.065.549,75 €	3.889.018,66 €	3.060.934 €	-21,29%	-61,36%
11	Εκποίηση κινητής & ακίνητης περιουσίας	116.980,00€	38.740,00 €	38.740 €	0,00 %	-66,88 %
12	Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες	1.039.086,12 €	335.556,27 €	560.812 €	67,13%	-67,70%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	7.090.144,89 €	1.352.777,85 €	1.967.197 €	45,42%	-80,92%
14	Δωρεές από κληρονομ./κληροδοτήσεις	28.000,00 €	15.000,00 €	15.000 €	0,00%	-46,43%
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	817.000,00 €	1.294.442,98 €	281.166 €	-78,28%	+58,44%
16	Λοιπά έκτακτα	974.338,74 €	852.501,56 €	198.020 €	-76,77%	-12,50%
2	Έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται για πρώτη φορά	2.149.395,76 €	3.119.106,44 €	861.626 €	-72,38%	+45,12%
3	Εισπράξεις δανείων, απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	14.531.326,28 €	12.594.585,69 €	1.242.712 €	-90,13%	-13,33%
31	Εισπράξεις από δάνεια	1.825.532,72 €	- 0,00 €	333.766 €	0	0

32	Εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε.	12.705.793,56 €	12.594.585,69 €	878.946 €	-93,02%	-0,88%
4	Εισπράξεις υπέρ δημόσιου & τρίτων	2.618.422,08 €	1.808.050,00 €	1.786.632 €	-1,18%	-30,95%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	5.363.254,49 €	4.974.220 €	4.974.220 €	0,00%	-7,25%
	Σύνολα	48.888.133,40 €	37.942.642,51 €	22.504.970,00 €	-40,69%	-22,39%

1.2.5.4 . Αξιολόγηση εσόδων

Τα βασικότερα χαρακτηριστικά των εσόδων είναι τα εξής:

- Συνεχής μείωση των εσόδων των ΚΑΠ
- Ανυπαρξία εσόδων για έργα πχ συνεχώς μειούμενη ΣΑΤΑ.
- Μη επαρκή έσοδα για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών και την εκτέλεση έργων.
- Χαμηλά έσοδα λόγω ύφεσης

1.2.5.5 . Έξοδα

Το ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας και υποκατηγορίας πληρωθέντων εξόδων στα συνολικά έξοδα του Δήμου αποτελεί αφενός μεν δείκτη των **προτεραιοτήτων** του, αφετέρου δε περιγράφει το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται ο **οικονομικός του προγραμματισμός**. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία του Πίνακα «Πληρωθέντα έξοδα», προκύπτουν τα εξής :

Τα **έξοδα χρήσης** (λειτουργικές δαπάνες) αποτελούν το 55,37% για το 2010 των πληρωθέντων εξόδων, οι **επενδύσεις** το **19,01%** για το 2010 οι **πληρωμές Π.Ο.Ε. - αποδόσεις - προβλέψεις** το 25,61%, αντίστοιχα.

Οι κυριότερες υποκατηγορίες εξόδων είναι : οι **αμοιβές του προσωπικού** αποτελούν το **27,30%** των πληρωθέντων εξόδων το 2010, οι **αμοιβές αιρετών και τρίτων** το **9,43%** για το 2010, οι **μεταβιβαστικές πληρωμές** το **8,37%** το 2010, τα **έργα** το **15,09%** για το 2010, οι **πληρωμές Π.Ο.Ε.** το **15,86%**, οι **παροχές τρίτων** το **5,28%** και οι **αποδόσεις** το **3,71%**, αντίστοιχα. Οι υπόλοιπες κινούνται κάτω από 3%. Οι υποκατηγορίες αυτές απορρόφησαν

αντίστοιχα το **85,04%** (2010) των πληρωθέντων εξόδων, δηλαδή οι δραστηριότητες και η λειτουργία του Δήμου υλοποιήθηκαν κυρίως μέσω των παραπάνω υποκατηγοριών.

Αν ταξινομηθούν όλες οι υποκατηγορίες με βάση τη διάκριση **λειτουργικά έξοδα – επενδύσεις**, καταλήγουμε στο παρακάτω συμπέρασμα :

- Το έτος 2010 το **53,81%** των πληρωθέντων εξόδων του Δήμου Χερσονήσου αφορούσε **λειτουργικές δαπάνες**, ενώ οι **επενδύσεις** και τα **τοκοχρεολύσια** απορρόφησαν το **20,57%**. Είναι σαφές ότι ο Δήμος **προσανατολίστηκε** περισσότερο στην **παροχή υπηρεσιών** και λιγότερο στα έργα.

Πίνακας 56 Πληρωθέντα έξοδα

ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ		2010	30/9/2011	2010%
6.	Έξοδα χρήσης	10.950.773 €	6.243.697,78 €	55,37%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	5.399.795 €	3.825.679,87	27,30%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	1.864.573 €	920.923,22	9,43%
62	Παροχές τρίτων	1.045.020,93€	265.683,20	5,28%
63	Φόροι – τέλη	19.589,19 €	4.397,44	0,1%
64	Λοιπά Γενικά έξοδα	125.785,64 €	143.013,73	0,64%
65	Πληρωμές για την εξυπηρ. δημοσίας πίστης	307.914 €	275.795,30	1,56%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	374.647,68 €	135.402,87	1,89%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	1.655.867,13 €	672.412,94	8,37%
68	Λοιπά Έξοδα	13.634,71 €	389,21	0,07%
7.	Επενδύσεις	3.759.701 €	422.350,19	19,01%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	501.913,99€	4.998,20	2,54%
73	Έργα	2.984.088,01 €	338.773,30	15,09%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες, ειδικές δαπάνες	273.698,62€	69.875,07	1,38%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0,00 €	8.703,62	-
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις και προβλέψεις	5.064.945 €	3.090.409,60	25,61%
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	3.136.325,85€	2.054.554,27	15,86%
82	Αποδόσεις	1.928.618,45€	1.035.855,33	9,75%
85	Προβλέψεις μη είσπραξης	-	-	-

		€		
	Σύνολα	19.775.418,30	9.756.457,57	100,00
		€		%

1.2.5.6 Οι δραστηριότητες του Δήμου : κατανομή εξόδων ανά υπηρεσία

Οι κατηγορίες των εξόδων χρήσης και των επενδύσεων κατανέμονται ανά υπηρεσία.

Στους Πίνακες για τα «Πληρωθέντα έξοδα ανά υπηρεσία 2010» καταγράφονται οι σχετικές δαπάνες και η ποσοστιαία κατανομή τους :

1. Οι γενικές υπηρεσίες απορρόφησαν το **17,87%** (2010) των αντίστοιχων εξόδων.
2. Η ανταποδοτική υπηρεσία **καθαριότητας - ηλεκτροφωτισμού** απορρόφησε το **18,63%** το 2010 αντίστοιχα.
3. Η υπηρεσία **τεχνικών έργων** το έτος 2010 απορρόφησε το **14,59%** των αντίστοιχων εξόδων.
4. Οι **οικονομικές - διοικητικές** υπηρεσίες έφθασαν το **12,28%** αντίστοιχα.
5. Οι **πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις και κρατήσεις** απορρόφησαν το **25,61%** των πληρωθέντων εξόδων

Στις υπόλοιπες υπηρεσίες καταγράφηκαν πολύ μικρά ποσοστά : πολιτισμού - αθλητισμού - κοινωνικής πολιτικής, , πρασίνου και νεκροταφεία.

Η κατανομή των εξόδων του Δήμου ανά υπηρεσία αντανακλά τόσο τις **προτεραιότητες** και **δεσμεύσεις** της Δημοτικής Αρχής όσο και τα **προβλήματα** και τις **ανάγκες** των **κατοίκων**.

Η **καθαριότητα**, ως υπηρεσία με αυξημένο λειτουργικό και επενδυτικό κόστος, απορρόφησε περισσότερο από το **ένα πέμπτο** των αντίστοιχων εξόδων. Τέλος οι **οικονομικές – διοικητικές** και οι **γενικές υπηρεσίες**, απορρόφησαν το **30,15%** το 2010 των αντίστοιχων εξόδων. Επιβεβαιώνεται δηλαδή η προηγούμενη παρατήρηση ότι οι λειτουργικές δαπάνες του Δήμου Χερσονήσου απορροφούν σημαντικό τμήμα των συνολικών του εξόδων.

1.2.5.7. Σταθερότητα και αστάθεια οικονομικών μεγεθών : πληρωθέντα προς προϋπολογισθέντα έξοδα

Με βάση το λογιστικό των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. για να πραγματοποιηθεί μία δαπάνη είναι απαραίτητο να προβλέπεται στον προϋπολογισμό που έχει ψηφιστεί από το Δημοτικό Συμβούλιο, να εγκριθεί από το αρμόδιο όργανο του δήμου, να εκτελεστεί με νόμιμο τρόπο, να εκκαθαριστεί και τέλος να πληρωθεί από την ταμιακή υπηρεσία.

Ανάληψη δαπάνης είναι η διοικητική πράξη με την οποία αποφασίζεται (εγκρίνεται) η πραγματοποίηση ορισμένης δαπάνης σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού. Για την έκδοση της συμπράττουν η υπηρεσία που διαχειρίζεται την πίστωση, η οικονομική υπηρεσία και ο Δήμαρχος. Η πράξη αυτή ονομάζεται **έκθεση ανάληψης δαπάνης** και αφού ολοκληρωθούν οι σχετικές διαδικασίες, καταχωρείται στο «βιβλίο αναλαμβανομένων υποχρεώσεων» και στη συνέχεια αναρτάται στο πρόγραμμα **Διαύγεια**. Μετά την καταχώρηση, ο δήμαρχος υποβάλλει, μέσω της αρμόδιας υπηρεσίας, εισήγηση στο δημοτικό συμβούλιο ή στην Οικονομική Επιτροπή για τη διάθεση της πίστωσης και την έγκριση της δαπάνης, εκτός αν πρόκειται για δαπάνες τις πιστώσεις των οποίων διαθέτει ο ίδιος.

Ειδικά δαπάνες που επαναλαμβάνονται σταθερά, με συνεχή ή περιοδικό χαρακτήρα και διέπονται από νόμους, συμβάσεις, δικαστικές αποφάσεις, κ.λπ. (αποδοχές προσωπικού, έξοδα παράστασης, υποχρεωτικές εισφορές, μισθώματα ακινήτων, τοκοχρεολύσια δανείων κ.λπ.), αναλαμβάνονται από την αρχή του έτους για το συνολικό ετήσιο ποσό τους. Για τις δαπάνες αυτές αρκεί η εγγραφή στο βιβλίο αναλαμβανομένων υποχρεώσεων και δεν απαιτείται η σύνταξη των αντίστοιχων εκθέσεων.

Η σχέση **προϋπολογισθέντων** και **πληρωθέντων** εξόδων ανά κατηγορία και υποκατηγορία, αποτελεί μέτρο σύγκρισης των **παραδοχών κατάρτισης** του προϋπολογισμού με τις **δυνατότητες υλοποίησης** του, όπως προκύπτουν από την εξέλιξη των εσόδων και τον προγραμματισμό των υπηρεσιών. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία του Πίνακα «Πληρωθέντα έξοδα ανά υπηρεσία» προκύπτουν τα εξής:

- Στα **συνολικά έξοδα του έτους 2010**, τα πληρωθέντα αποτελούν το **41,00%** των προϋπολογισθέντων. Κατά συνέπεια οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού συγκρινόμενες με την υλοποίησή του διαφέρουν κατά 59%.

Συμπέρασμα : Οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού και οι διαδικασίες προγραμματισμού των επενδυτικών δαπανών του Δήμου παρουσιάζουν σημαντικά και σοβαρά προβλήματα.

Πίνακας 57 Πληρωθέντα έξοδα ανά υπηρεσία 2010

		ΟΙΚ. ΕΤΟΣ 2010					
ΕΞΟΔΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ 2010		ΨΗΦΙΣΘΕΝΤΑ ΥΠΟ ΤΟΥ Δ.Σ.	Αναμορφώσεις	Προϋπολογισθέντα Β΄	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα ανά υπηρεσία/συνολικά πληρωθέντα %	Πληρωθέντα / Προϋπολογισθέντα Β΄
0	Γενικές υπηρεσίες	6.588.136,60 €	244.214,03 €	6.832.350,63 €	3.533.215,71 €	17,87%	51,71%
10	Οικονομικές διοικητικές υπηρεσίες	4.924.148,28 €	58.888,89 €	4.983.037,17 €	2.427.436,88 €	12,28%	48,71%
15	Υπηρεσίες πολιτισμού - αθλητισμού - κοινωνικής πολιτικής	1.811.106,29 €	82.199,33 €	1.893.305,62 €	597.379,04€	3,02%	31,55%
20	Υπηρεσίες καθαριότητας – ηλεκτροφωτισμού	7.649.233,71 €	14.367,75 €	7.663.601,46 €	3.683.593,03 €	18,63%	48,07%
25	Υπηρεσίες Ύδρευσης	2.636.025,62 €	329.826,03 €	2.965.851,65€	625.633,18 €	3,16%	21,09%
30	Υπηρεσία τεχνικών έργων	9.187.286,28 €	56.036,94 €	9.243.323,22 €	2.885.626,00 €	14,59%	0,31%
35	Υπηρεσίες πράσινου	467.215,00 €	37.343,67 €	504.558,67 €	63.221,37 €	0,32%	12,53%
45	Υπηρεσίες νεκροταφείων	246.197,00 €	52.320,00	298.577,00 €	32.265,00 €	0,16%	0,11%
50	Δημοτική αστυνομία	764.141,97 €	8.555,88 €	772.697,85 €	408.796,44 €	2,07%	52,91%
70	Λοιπές Υπηρεσίες	2.690.448,98 €	227.913,48 €	2.918.362,46 €	453.306,37 €	2,29%	15,53%
80	Προβλέψεις	10.405.191,63 €	264.057,00 €	10.669.248,63 €	5.064.944,30	25,61%	47,47%
	Σύνολα	47.369.131,36 €	1.375.723 €	48.744.914,36 €	19.775.417,32 €	100%	41%

1.2.5.8. Ανταποδοτικές υπηρεσίες

Στον Πίνακα που ακολουθεί, έχουν καταγραφεί τα έσοδα και τα έξοδα της ανταποδοτικής υπηρεσίας «καθαριότητα και ηλεκτροφωτισμός».

Πίνακας 58 Συσχετισμός Ανταποδοτικών Εσόδων- Εξόδων 2010-2011

Υπηρεσία καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού	2010	Μέχρι 30/9/2011
Πληρωθέντα έξοδα	3.683.593,03€	1.750.871,39 €
Εισπραχθέντα έσοδα	2.225.956,07€	969.697,92 €
Πλεόνασμα/Έλλειμμα	-1.457.636,96 €	-781.173,47 €
Πλεόνασμα %/Έλλειμμα %	-39,57%	-44,62%

Παρατηρείται ότι η υπηρεσία καθαριότητας - ηλεκτροφωτισμού είναι **ελλειμματική** κατά 39,57% το 2010 και ελλειμματική κατά 44,62% μέχρι τις 30.9.2011.

Αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές από άποψη κόστους υπηρεσία.

Συμπέρασμα : Θα πρέπει να επανεξεταστεί η **λογιστική μεθοδολογία** που ακολουθείται στις ανταποδοτικές υπηρεσίες και να αποτυπώνονται τα **πραγματικά έξοδα** που τους αντιστοιχούν.

1.2.5.9. Αξιολόγηση εξόδων - Προτάσεις

Γενικό συμπέρασμα : Στο σκέλος των εξόδων η εικόνα του Δήμου κινείται σε οριακά επίπεδα. Η ένταξη όμως μιας δαπάνης στον προϋπολογισμό δεν συνεπάγεται την υλοποίησή της. Τα μεγαλύτερα προβλήματα παρουσιάζονται στα έργα και σε ορισμένες υπηρεσίες

Θα πρέπει να βελτιωθούν :

- 1) Η μεθοδολογία κατάρτισης του προϋπολογισμού
- 2) Οι διαδικασίες προγραμματισμού των επενδυτικών δαπανών
- 3) Οι διαδικασίες υλοποίησης των επενδύσεων

Τέλος θα πρέπει να περιοριστεί το λειτουργικό κόστος του Δήμου.

1.3 Η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης

1.3.1 Τα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης για την επόμενη μεσοπρόθεσμη περίοδο

1.3.1.1 Τα κρίσιμα ζητήματα συνολικά για την περιοχή

- Η οικονομική ανάπτυξη του Δήμου Χερσονήσου δεν είναι ανάλογη των σημαντικών πόρων που διαθέτει. Αναλυτικότερα, το υψηλό ποσοστό των παραγωγικών ηλικιών του τοπικού πληθυσμού, η παραγωγική βάση της περιοχής, ο χαμηλός δείκτης ανεργίας, το σταδιακά μειούμενο ποσοστό αναλφάβητων, οι «άφθονοι» φυσικοί και πολιτισμικοί πόροι και τέλος η υπάρχουσα εμπειρία και αποτελεσματικότητα στο σχεδιασμό και την επιτυχή υλοποίηση ολοκληρωμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων αποτελούν προτερήματα. Η ανάπτυξη θα προέλθει από την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, τα οποία είναι σημαντικά και μπορούν να αξιοποιηθούν εντατικότερα.
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής. Αναβάθμιση των κοινωνικών, τεχνικών, εκπαιδευτικών και πολιτιστικών υποδομών και υπηρεσιών με σκοπό την συγκράτηση του πληθυσμού για διαβίωση και εργασία.
- Ο τουρισμός στο Δήμο Χερσονήσου αναπτύχθηκε τις τελευταίες δεκαετίες με ταχείς ρυθμούς, μαζικά και απρογραμματίστα, γεγονός που οδήγησε και εν μέρει εξακολουθεί να οδηγεί στην εποχικότητα, χωρίς άμεση δυνατότητα διεύρυνσης της τουριστικής περιόδου, στην υπερεκμετάλλευση και τελικά στην υποβάθμιση των υφιστάμενων πόρων. Σχεδιασμός βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, με στόχο την διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και την αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων.
- Οι απομακρυσμένοι από το θαλάσσιο μέτωπο οικισμοί του Δήμου, λόγω κυρίως του φυσικού περιβάλλοντός τους, μπορούν με ελεγχόμενη διαχείριση να προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη εναλλακτικών τουρισμού Π.χ. αγροτουρισμός, φυσιολατρικός τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός, οικοτουρισμός κ.α.
- Ορθολογικός καθορισμός των χρήσεων γης και των όρων και περιορισμών για την

άσκηση δραστηριοτήτων στην περιοχή, ώστε η διατήρηση και διαχείριση των οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας, πανίδας και ορνιθοπανίδας αυτής, να συνδυασθούν με τις συμβατές δραστηριότητες, όπως η ανάπτυξη των βιολογικών καλλιεργειών, η χρήση της τοπικής χλωρίδας για Παρασκευή φαρμάκων και καλλυντικών, ο οικότουρισμός, καθώς και η ενθάρρυνση και η ορθολογική ανάπτυξη της ήπιας αναψυχής.

- Ενθάρρυνση της στροφής στην εφαρμογή της Βιολογικής Γεωργίας σε συνδυασμό με τις ενισχύσεις του ΥΠΑΑΤ για την προώθηση της. Ο συνδυασμός του περιβαλλοντολογικού προβλήματος με την παράλληλη αύξηση στις απαιτήσεις των καταναλωτών για ασφαλή και υγιεινά τρόφιμα, συμβάλει ώστε η νοοτροπία αυτή να έχει μπει σε τροχιά διαφοροποίησης και έτσι τα τελευταία έτη έχει αναδειχθεί μια άλλη πρωτοβουλία φιλικότερης προς το περιβάλλον μεθόδου άσκησης της Γεωργίας. Αναπροσανατολισμός της αγροτικής παραγωγής, ώστε να εξυπηρετεί την τοπική (καταρχήν) ζήτηση και να ικανοποιεί τις νέες καταναλωτικές ανάγκες είτε σε είδος είτε σε ποιότητα, με την εισαγωγή βιολογικών μεθόδων παραγωγής και νέων δυναμικών καλλιεργειών.
- Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού με προώθηση της εκπαίδευσης, της κατάρτισης – επιμόρφωσης και της απασχόλησης.
- Εξέυρεση νέων πόρων και αναζήτηση Προγραμμάτων χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση για να ενισχυθεί η δυνατότητα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών προς τους Δημότες.
- Εξέυρεση πόρων για τη συντήρηση, ανάδειξη και αξιοποίηση μνημείων.
- Συνεργασία με τοπικούς και εθνικούς φορείς ανάπτυξης του αθλητισμού και των σχετικών εγκαταστάσεων
- Αξιοποίηση της προνομιακής γεωγραφικής θέσης, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη κυρίως του κλάδου υπηρεσιών και εμπορίου
- Προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης μεταξύ παραγωγικών τομέων και κλάδων και ενίσχυση της πολύ- δραστηριότητας, ώστε να αποφεύγεται η υπέρμετρη εξάρτηση της τοπικής οικονομίας από ένα τομέα ή κλάδο
- Σχεδιασμένη ανάπτυξη και στήριξη της επιχειρηματικότητας και διαρκής υποστήριξη της τοπικής αγοράς για την βιωσιμότητα της.
- Προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης μεταξύ παράκτιας ζώνης και ενδοχώρας χωρίς όμως αλλοτρίωση του χαρακτήρα της δεύτερης.

- Ορθολογική αξιοποίηση και προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, αντιμετώπιση των πιέσεων που δημιουργούνται ιδιαίτερα σε ότι αφορά το υδατικό δυναμικό, τις δασικές, χορτολιβαδικές και γεωργικές εκτάσεις και συγχρόνως ανάδειξη της φυσιογνωμίας της περιοχής . Προστασία, ανάδειξη και Διατήρηση Βιοποικιλότητας και φυσικού περιβάλλοντος στη νήσο Ντία.
- Ενίσχυση της τοπικής ανταγωνιστικότητας με αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων, ενίσχυση νέων δραστηριοτήτων, διαφοροποίηση της οικονομίας στην περιφέρεια, αναβάθμιση προσφερόμενης ποιότητας, διασύνδεση μεταξύ παραγωγικών κλάδων, προώθηση του εκσυγχρονισμού και της καινοτομίας, ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών, διασύνδεση των παραγωγικών κλάδων, προώθηση νεανικής και γυναικείας επιχειρηματικότητας .

1.3.1.2 Τα κρίσιμα ζητήματα ανα δημοτική/ τοπική ενότητα όπως ετέθησαν κατά την εσωτερική διαβούλευση

Σημαντικό στοιχείο για τη διαμόρφωση ολοκληρωμένης τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής, όπως ακριβώς επιτάσσει και το πλαίσιο αρχών της Habitat Agenda, είναι η συμπερίληψη και μεθοδικά καταγεγραμμένη βούλησης των χρηστών του χώρου και των πολιτών των τοπικών κοινωνιών, οι οποίοι εκπροσωπούνται μέσω των τοπικών συμβουλίων. Στο πλαίσιο αυτό, όπως και θα παρουσιαστεί αναλυτικά παρακάτω, επιδιώχθηκε μέσω της διανομής ημι-δομημένου ερωτηματολογίου η συμμετοχή των τοπικών συμβουλίων με σκοπό την έκφραση των τοπικών αναγκών, αλλά και την ανάδειξη τοπικών κρίσιμων ζητημάτων.

Η προσπάθεια καταγραφής και ανάδειξης των τοπικών κρίσιμων ζητημάτων ανά δημοτική/ τοπική κοινότητα συμβάλει σημαντικά στην ορθή τεκμηρίωση της υφιστάμενης κατάστασης, όπως αυτή περιλαμβάνεται στο παρόν τεύχος της Α Φάσης κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Χερσονήσου 2011–2014. Συνολικά διανεμήθηκαν ερωτηματολόγια ισάριθμα με τις δημοτικές/ τοπικές κοινότητες (και τα αντίστοιχα τοπικά συμβούλια) που απαρτίζουν το νέο Δήμο Χερσονήσου. Από τις 23 κοινότητες, στο διάλογο συμμετείχαν με αποστολή του ερωτηματολογίου ή άλλων υπομνημάτων 15 εξ αυτών. Ο διάλογος αυτός είναι μια διαδικασία που η δημοτική αρχή που φέρει την ευθύνη εκπόνησης του παρόντος σχεδίου, επιθυμεί να συνεχιστεί μέχρι και τη ψήφιση και επιτυχή ολοκλήρωση του ΕΠ του Δήμου.

Επισημαίνεται ότι η καταγραφή και συνοπτική παρουσίαση των ζητημάτων που θέτουν οι τοπικές κοινωνίες δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, ωστόσο αποτυπώνουν τις διαφοροποιημένες ανάγκες μεταξύ κοινοτήτων του ιδίου Δήμου, γεγονός που επιβεβαιώνει τον πολυδιάστατο χαρακτήρα του νεοσύστατου Δήμου και τέλος αναδεικνύει τον αναπτυξιακό δυισμό μεταξύ του παράκτιου χώρου και της αγροτικής υπαίθρου.

Από τις απαντήσεις που έλαβε η ομάδα εκπόνησης του ΕΠ, τα κρίσιμα ζητήματα που ετέθησαν από τα τοπικά συμβούλια είναι τα εξής, ανά περιοχή:

Από την Τοπική κοινότητα **Αβδού**, ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Ανάδειξη εκκλησιαστικών μνημείων
- Συντήρηση πολιτιστικού κέντρου (παλιό σχολείο)
- Ανάδειξη σπηλαίων Αγ. Φωτεινής & Φανερωμένης
- Συντήρηση κτηρίου που στεγάζει το γραφείο κοινότητας
- Κατασκευή επαρχιακού δρόμου για σύνδεση Αβδού - Κασταμονίτσα
- Σύγχρονο αγροτικό ιατρείο
- Σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις
- Πλακόστρωση των δρόμων εντός του οικισμού με κυβόλιθους ή σταμπωτό
- Αξιοποίηση της παλιάς γεώτρησης που βρίσκεται στο παλιό σχολείο και του κοινοτικού πηγαδιού για άδρευση

Από την Τοπική κοινότητα **Κρασίου** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Άμεση προτεραιότητα στην αντιμετώπιση του προβλήματος ύδρευσης- άδρευσης. Τους καλοκαιρινούς μήνες υπάρχει έλλειψη νερού ενώ τους χειμερινούς μήνες υπολογίζεται ότι χάνονται 400.000 κυβ. μέτρα από τις πηγές
- Χαρακτηρισμός του Οικισμού ως "Παραδοσιακός" (πληρεί προϋποθέσεις λόγω φυσικού κάλους κ.τ.λ.)
- Προστασία- συντήρηση Πλατάνου και περιβάλλοντος χώρου (βρύσες)
- Ανάπλαση και συντήρηση του κτιρίου που στεγάζεται το Πολύκεντρο και το Ίδρυμα Έλλη Αλεξίου. Δεν πληρούνται οι προδιαγραφές ασφάλειας για τις εκδηλώσεις

Από την Τοπική κοινότητα **Σγουροκεφαλίου** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Ολοκλήρωση Δρόμου Καρτερού- Επισκοπής
- Τιμεντοστρώσεις αγροτικών δρόμων
- Ασφαλτόστρωση δημοτικού δρόμου Σγουροκεφαλίου- Παραδοσιακού Οικισμού Αστρακών. Πύλη εισόδου -εξόδου για τους επισκέπτες στο φαράγγι του Καρτερού
- Ασφαλτοστρώσεις εντός οικισμού (Δημοτικό Διαμέρισμα Σγουροκεφαλίου)
- Ολοκλήρωση έργου αποχέτευσης και σύνδεση με Βιολογικό πρώην Δήμου Επισκοπής
- Αντικατάσταση σωληνώσεων αμιάντου στο δίκτυο ύδρευσης
- Επέκταση δικτύου Δ.Ε.Η (νεκροταφείο- Μοναστήρι Παναγιάς)
- Γήπεδο Caltsetto στο Δημοτικό Σχολείο Σγουροκεφαλίου

Από την Τοπική κοινότητα **Γωνιών** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Αξιοποίηση Δημοτικού Σχολείου Γωνιών σε Κέντρο Επιμόρφωσης στα πλαίσια εφαρμογής του τοπικού προγράμματος «Δια Βίου Μάθησης», εμπορικών επιχειρήσεων , Κέντρο λαϊκής Επιμόρφωσης
- Ολοκλήρωση του δρόμου Γωνιές- Κεράς
- Ανάδειξη παλιάς Βρύσης Γωνιών
- Εκπόνηση Master Plan περιοχής Λαγκάδας
- Ανάπτυξη Αστικών Συγκοινωνιών της ενδοχώρας
- Αξιοποίηση της ενδοχώρας στην κατεύθυνση της τουριστικής ανάπτυξης
- Αξιοποίηση πανίδας & Χλωρίδας της ενδοχώρας - Λαγκάδας

Από την Δημοτική κοινότητα **Ανωπόλεως** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Πολεοδομικός Σχεδιασμός
- Διάνοιξη ενιαίου παραλιακού μετώπου
- Κοινωνική μέριμνα (ΚΑΠΗ – ΙΑΤΡΕΙΑ)
- Αθλητικές Υποδομές – Παιδικές Χαρές
- Κυκλοφοριακή μελέτη – Πάρκινγκ
- Ισόρροπη Ανάπτυξη
- Βιολογικό Δυτικών οικισμών

Από την Τοπική κοινότητα **Γαλίφας** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Ολοκλήρωση αποπεράτωσης δρόμου Καρτερού- Επισκοπής
- Αξιοποίηση - Ενδυνάμωση ενδοχώρας Δήμου
- Βελτίωση του κυκλοφοριακού και των χώρων στάθμευσης
- Βελτίωση της εικόνας του οικισμού και σύνδεση με την τουριστική αγορά
- Βελτίωση της κοινωνικής πολιτικής λόγω υστέρησης των Δημοτικών Υπηρεσιών στον τομέα αυτό
- Εξεύρεση τρόπων απορόφησης αγροτικών προϊόντων από το τουριστικό κομμάτι του Δήμου. Σύνδεση πρωτογενούς με τριτογενή τομέα. Επιμόρφωση και ενημέρωση αγροτών, για τις νέες καλλιέργειες, νέες τάσεις στον τομέα γεωργίας-κτηνοτροφίας. Αξιοποίηση ενισχύσεων στον τομέα της Αγροτικής Οικονομίας.

Από την Τοπική κοινότητα **Ποταμιών** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Σημαντικές ελλείψεις βασικών υποδομών : Καθαριότητα, ύδρευση-άρδευση, οδοποιία, αστικά λύματα με αντίκτυπο στις παρεχόμενες τουριστικές υπηρεσίες
- Συμμετοχή στη διαχείριση του φραγματος Αποσελέμη ως αναπτυξιακό εργαλείο για την περιοχή

Από την Δημοτική κοινότητα **Χερσονήσου** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής

- Ανάπτυξη υποδομών ώστε να εξυπηρετούν 12μηνη τουριστική περίοδο
- Ανάπτυξη παραδοσιακών οικισμών, πολιτιστικών και φυσικών πλεονεκτημάτων περιοχής, υποδομών εξυπηρέτησης
- Ανάπτυξη υποδομών πρωτογενούς τομέα
- Βελτίωση δικτύων άδρευσης, μονάδες τυποποίησης προϊόντων, νέοι τρόποι εκμετάλλευσης προϊόντων (προώθηση), υποστήριξη παραγωγών
- Ανάπτυξη υποδομών για την βελτίωση της ποιότητας ζωής κατοίκων και επισκεπτών
- Βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος, πεζοδρόμια, βιολογικοί καθαρισμοί, αγωγοί ομβριών, πράσινο, χώροι εκδηλώσεων, παραλιακή ζώνη
- Χάραξη νέας στρατηγικής για το τουριστικό προϊόν που να δίνει την δυνατότητα και την ευκαιρία ανάπτυξης και επιβίωσης και των μικρών τουριστικών επιχειρήσεων

Από την Δημοτική κοινότητα **Λιμένος Χερσονήσου** έχει υποβληθεί σχετική απόφαση (40/2011) του συμβουλίου, μεταξύ των οποίων τίθενται ζητήματα όπως:

- Ανάπλαση Παραλιακού Μετώπου
- Παραδοσιακοί Οικισμοί
- Υπηρεσία Πρασίνου
- Υπογειοποίηση καλωδίων ΔΕΗ
- Κυκλοφοριακή Ηχορύπανση

Από την Δημοτική κοινότητα **Μοχού** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Συντήρηση - ανάπλαση παλαιών μονοπατιών Μοχός- Σταλίδα, Μοχός - Μάλια
- Ενδοδημοτική συγκοινωνία- σύνδεση με την έδρα του Δήμου
- Ολοκλήρωση του έργου αναπλάσεων οδών οικισμού Μοχού
- Κατασκευή ανοιχτού θεάτρου για πολιτιστικές εκδηλώσεις
- Ένταξη του οικισμού σε προγράμματα αναστήλωσης παλαιών κτιρίων

Για τον οικισμό της **Σταλίδας** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Κυκλοφοριακό πρόβλημα για την τουριστική περίοδο
- Έλλειψη δημοτικής Αστυνόμευσης
- Έλλειψη πεζοδρομίων μεγάλος κίνδυνος διέλευσης επισκεπτών και δημοτών
- Έλλειψη δημοτικού φωτισμού παραλιακού δρόμου και κάθετων δρόμων παραλιακού
- Συνέχιση διάνοιξης παραλιακού μονοπατιού από "Σκαγιάδο" έως ξενοδοχείο "Νανά"
- Ανακατασκευή όλων των δρόμων εντός οικισμού - ασφαλτοστρώσεις (άθλια κατάσταση οδικού δικτύου)
- Απομάκρυνση των αγωγών νερού (κεντρικοί για Ηράκλειο & Πρώην Αμερικάνικη Βάση Γουρνών) μέσα από τις ιδιωτικές περιουσίες)
- Οριστική διευθέτηση ρεμάτων Σταλίδας
- Πλήρης Διάνοιξη παράλληλου παλαιάς εθν. Οδού από Ξενοδοχείο Σταλίδας έως Ελβίρα

Από την Τοπική κοινότητα **Κόξαρη** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Κατασκευή Βιολογικού Καθαρισμού
- Μελέτη αξιοποίησης των πηγών και του πράσινου του οικισμού

- Επισκευή και συντήρηση των περασμάτων εισόδου και εξόδου του οικισμού
- Μελέτη αξιοποίησης τουριστικών διαδρομών όλων των οικισμών
- Μελέτη αξιοποίησης νερόμυλου

Από την Τοπική κοινότητα **Χαρασού** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Αγροτική Οδοποιία
- Γεώτρηση Άρδευσης στο Χαρασό και έλεγχος Γεώτρησης στο Λυνοβρόχι
- Ευρωπαϊκά προγράμματα για ορεινά διαμερισμάτα δήμου

Από την Τοπική κοινότητα **Καινούργιου Χωριού** ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης
- Ασφαλτοστρώσεις αγροτικών δρόμων & περιφερειακών εντός - εκτός οικισμού
- Συντήρηση και περιποίηση του Αλσουλίου θέση Βουνάρι
- Παρεμβάσεις στα σοκάκια του οικισμού Γαλιπέ

Από την Δημοτική κοινότητα **Μαλίων**, ως κρίσιμα ζητήματα αναφέρονται τα εξής:

- Κυκλοφοριακό- Τετράτροχα
- Ανεξέλεγκτη Κατάσταση στη οδό Δημοκρατίας
- Ανεξέλεγκτη Κατάσταση στην Παραλία Κλωντζάνης
- Οργάνωση Γραφείου Τουριστικής Προβολής Μαλίων
- Παραλιακό Μέτωπο (Πεζόδρομος- Ποδηλατόδρομος)
- Αξιοποίηση Υδάτινων Πόρων
- Μελέτη Διαχείρισης Απορριμμάτων
- Δημιουργία Πάρκου- Παιδικής Χαράς
- Δημιουργία Πολιτιστικού Πάρκου (Αρχαιότητες- Λειβάδι)
- Αφύπνιση Κοινωνικής Συνείδησης
- Κίνητρα Επενδύσεων Επιχειρήσεων
- Ολοκλήρωση και Υλοποίηση Πεζοδρομίων Ελ. Βενιζέλου
- Ασφαλτοστρώσεις και αντικατάσταση οδοστρώματος
- Μελέτη Πεζοδρομίων από MALIA PARK μέχρι Σταλίδα

1.3.2 Αξιολόγηση πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων, ευκαιριών και περιορισμών

1.3.2.1 SWOT ανάλυση για την περιοχή του Δήμου, ως αναπτυξιακός χώρος

Η αναπτυξιακή προοπτική κάθε περιοχής αλλά και κάθε επί μέρους οργάνωσής ή επιχειρηματικού της φορέα υπόκειται στη δράση ενός συνόλου εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων, οι οποίοι δρουν ευμενώς ή δυσμενώς, άμεσα ή έμμεσα στο υπάρχον παραγωγικό σύστημα και την παραγωγική διαδικασία της. Οι εν λόγω παράγοντες αφορούν εσωτερικούς ή εξωτερικούς περιορισμούς στην προοπτική ανάπτυξης της περιοχής και συνδέονται με την αλληλεξάρτηση της τοπικής οικονομίας με την εθνική ή περιφερειακή οικονομία. Ακόμα συνδέονται με τη διεθνή οικονομία για περιοχές που έχουν ισχυρή οικονομική αλληλεξάρτηση με οικονομίες άλλων χωρών που κυρίως αποτυπώνονται στις οικονομικές "ροές" από και προς αυτές. Η σε βάθος κατανόηση αυτών των παραγόντων συμβάλλει σε μια ρεαλιστική αντίληψη των ορίων και των προοπτικών ανάπτυξης και δημιουργίας απασχόλησης, που στις περισσότερες των περιπτώσεων αποτελεί βασική επιδίωξη κάθε ευρύτερης περιοχής (Περιφέρειας ή μητροπολιτικής περιοχής) και κάθε Δήμου.

Ένα χρήσιμο εργαλείο το οποίο είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί για την ανάλυση των προαναφερθέντων παραγόντων αποτελεί η ανάλυση SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Η ανάλυση SWOT ως μεθοδολογικό εργαλείο, αποτελεί ένα τρόπο καταγραφής των κυριότερων συμπερασμάτων που προκύπτουν από την ανάλυση και την καταγραφή του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος ενός τμήματος ή του συνόλου της περιοχής μελέτης. Απώτερος στόχος της είναι καταρχήν ο εντοπισμός και η καταγραφή των "ισχυρών" σημείων ή στρατηγικών πλεονεκτημάτων πάνω στα οποία μπορεί να στηριχθεί η αναπτυξιακή της πορεία και να καθοριστούν οι στρατηγικές κατευθύνσεις μιας συνεκτικής και συνολικής στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης για την συνολική περιοχή αναφοράς. Ακόμη, ο εντοπισμός και καταγραφή των "αδύνατων" σημείων αποτελεί την αναγκαία βάση για εκείνες τις πολιτικές και δράσεις που θα συνέβαλαν στη θεραπεία τους. Εξάλλου, σε ένα οικονομικό περιβάλλον που συνεχώς εξελίσσεται παρουσιάζονται ευκαιρίες και κίνδυνοι, στοιχεία τα οποία θα πρέπει να αξιολογούνται και να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό των όποιων παρεμβάσεων πολιτικής υπέρ των εν λόγω περιοχών. Η ανάλυση SWOT συνίσταται από τις τέσσερις (4) εξίσου σημαντικές παραμέτρους:

- Δυνατά σημεία

- Αδύνατα σημεία
- Ευκαιρίες
- Απειλές

Οι δύο πρώτες παράμετροι (Δυνατά και Αδύνατα Σημεία) σχετίζονται με το "εσωτερικό περιβάλλον" και καθορίζονται από την ανάλυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της υπό μελέτη περιοχής. Οι παράμετροι αυτές αφορούν αποκλειστικά τον προσδιορισμό των πλεονεκτημάτων ή μειονεκτημάτων που πηγάζουν από την υφιστάμενη υποδομή, τις οικονομικές διαρθρώσεις, τα στοιχεία που διαμορφώνουν το οικονομικό περιβάλλον, το φυσικό περιβάλλον, το επίπεδο εκπαίδευσης, το πολιτιστικό περιβάλλον, και το γενικότερο προφίλ ενός τμήματος ή του συνόλου της περιοχής. Η συλλογή, ανάλυση και επεξεργασία των φυσιογνωμικών, οικονομικών και λοιπών στοιχείων, που έχει προηγηθεί, επιτρέπει την αξιολόγηση και τη σύνοψη των συμπερασμάτων σχετικά με τα δυνατά και αδύνατα σημεία που σκιαγραφούν το χαρακτήρα της υπό μελέτη περίπτωσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που συγκροτούν το εσωτερικό περιβάλλον της υπό μελέτη περιοχής, εντοπίζονται και εξειδικεύονται οι παράμετροι που συνιστούν τα δυνατά σημεία, τα οποία πρέπει να αναπτύξει η παραγωγική δραστηριότητα στην περιοχή, καθώς και τα αδύνατα σημεία, τα οποία καλείται να περιορίσει, ώστε να μην αποτελούν εμπόδιο ή ανασταλτικός παράγοντας στη διαδικασία ανάπτυξής της. Με ανάλογο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα από την ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος προσδιορίζονται τα βασικότερα από εκείνα τα σημεία που διαφαίνεται να αποτελούν ευκαιρίες για ανάπτυξη και τα οποία θα πρέπει να εκμεταλλευθεί ο στρατηγικός αναπτυξιακός σχεδιασμός της περιοχής μελέτης, καθώς και οι κίνδυνοι (απειλές) που ενδέχεται να αντιμετωπίσει στο μέλλον. Τα συμπεράσματα της ανάλυσης αυτής χρησιμεύουν στον καθορισμό των βασικών αξόνων δράσης και των πολιτικών, που θα πρέπει να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν στην υπό μελέτη περιοχή, έτσι ώστε να αρθούν τα εμπόδια στην ανάπτυξή της.

Δυνατά σημεία

Ο Δήμος Χερσονήσου κατέχει ένα σημαντικό αριθμό πλεονεκτημάτων τα οποία εκπορεύονται τόσο από τη θέση του όσο και από το σύνολο των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στην ευρύτερη περιοχή.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ (ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ) ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

Ο Δήμος Χερσονήσου κατέχει ένα σημαντικό αριθμό πλεονεκτημάτων τα οποία εκπορεύονται τόσο από τη θέση του όσο και από το σύνολο των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στην ευρύτερη περιοχή.

- **Υψηλή φήμη:** Ο Δήμος Χερσονήσου αποτελεί έναν κλασσικό τουριστικό προορισμό παγκοσμίου φήμης με τους επισκέπτες να έχουν διαμορφώσει την εικόνα ενός ασφαλούς και φιλικού προορισμού γεγονός που συνιστά έμμεση αλλά ουσιαστική και αποτελεσματική διαφήμιση.
- **Καταξιωμένος τουριστικός προορισμός:** Κατέχει πρωτεύουσα θέση ως μαζικός τουριστικός προορισμός, ιδιαίτερα δημοφιλής για τον ήλιο, τη θάλασσα και τις παραλίες, μεταξύ άλλων περιοχών.
- **Σημαντική πολιτιστική κληρονομιά:** Φυσικές ομορφιές απείριστου κάλλους, παραδοσιακοί οικισμοί, αρχαιολογικοί και ιστορικοί χώροι με Ρωμαϊκές και Βυζαντινές αρχαιότητες, παμπάλαια μοναστήρια, εκκλησίες αποτελούν μια μεγάλη πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά που μπορεί να θεωρηθεί ως ένα αξιόλογο συγκριτικό πλεονέκτημα. Η κατάλληλη εκμετάλλευση όλων των παραπάνω μπορεί να επιφέρει ακόμα μεγαλύτερη ανάπτυξη του τουρισμού και υψηλότερη ποιότητα τουριστικού προϊόντος.
- **Τουριστική κουλτούρα** των κατοίκων η οποία αναπτύχθηκε λόγω της πολυετούς επαφής και δραστηριότητας με τους τουρίστες και επισκέπτες.
- **Επαρκείς τουριστικές υποδομές διαμονής:** Διαθέτει υψηλής ποιότητας και ποικιλίας ξενοδοχεία και καταλύματα αλλά και πλήθος επιχειρήσεων που προσφέρουν στην πλειοψηφία τους άριστες υπηρεσίες εστίασης, αγορών κ.τ.λ.
- **Γεινίαση με την πόλη του Ηρακλείου:** Διευκολύνοντας άμεσα την προσβασιμότητα στην περιοχή λόγω λιμανιών και αεροδρομίου ενώ συγχρόνως το γεγονός ότι το Ηράκλειο αποτελεί διοικητικό και οικονομικό κέντρο της Κρήτης και από τις μεγαλύτερες πόλεις της χώρας λειτουργεί σαν μοχλός ανάπτυξης για την ευρύτερη περιοχή.
- **Άριστο κλίμα:** Το κλίμα αποτελεί βασικό θετικό παράγοντα και ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα κυρίως για τον τουρισμό. Το υψηλό ποσοστό ηλιοφάνειας, η μεγάλης διάρκειας καλοκαιρινή περίοδος που ξεκινάει από τον Απρίλιο και διαρκεί έως τον Οκτώβριο, και ταυτόχρονα ο πολύ ήπιος χειμώνας καθιστούν την συγκεκριμένη περιοχή τουριστικά ενεργή σχεδόν για όλο το χρόνο.

Αδυναμίες

Ωστόσο, στο Δήμο Χερσονήσου παρατηρούνται και αδυναμίες οι οποίες περιορίζουν την περαιτέρω αναπτυξιακή του προοπτική και συνεπώς κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση της με τη βοήθεια εργαλείων του κεντρικού σχεδιασμού για την αποφυγή ενός ενδεχόμενου αναπτυξιακού τέλματος ενώ γίνεται επιτακτική η ανάληψη πρωτοβουλιών και η διάγνωση αναπτυξιακών δυνατοτήτων.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (ΣΗΜΕΙΑ ΥΣΤΕΡΗΣΗΣ) ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

- **Αυξητικές τάσεις στο ποσοστό ανεργίας** το οποίο αφήνει ένα σημαντικό συντελεστή παραγωγής εκτός της παραγωγικής διαδικασίας. Μεγάλο μερίδιο ευθύνης για την κατάσταση αυτή έχει η αδυναμία προσδιορισμού των πραγματικών αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό σε κάθε τομέα της επιχειρηματικότητας και η έλλειψη κατάλληλου προγραμματισμού
- **Έλλειψη σημαντικών τουριστικών υποδομών** όπως μαρίνα ελλιμενισμού ιδιωτικών σκαφών, οργανωμένο λιμάνι, χώροι υποδοχής τουριστών, ξενοδοχεία υψηλής ποιότητας, οργανωμένο σχέδιο μάρκετινγκ, στρατηγικό τουριστικό σχέδιο. Άμεσο αποτέλεσμα είναι η περιορισμένη αξιοποίηση τουριστικών αναπτυξιακών προοπτικών και πολιτισμικού δυναμικού.
- **Εποχικότητα:** Συνέπεια (α) του μαζικού τουρισμού του ήλιου και της θάλασσας που περιορίζεται χρονικά το μέγιστο σε 8 μήνες (β) της μη επαρκούς αξιοποίησης και ανάδειξης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ενδοχώρας, τα οποία είναι ικανά να στηρίζουν έναν τουρισμό 12 μηνών (π.χ. ορεινός τουρισμός, οικοτουρισμός) και (γ) της έλλειψης υποδομών θεματικού τουρισμού, είναι η αδυναμία επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου και συνεπώς η έντονη εποχικότητα που δημιουργεί προβλήματα οριακής βιωσιμότητας σε τουριστικές επιχειρήσεις.
- **Σημαντικό μέρος του χώρου που διατίθεται για τον τουρισμό καλύπτεται από την εγκατάσταση της παραθεριστικής κατοικίας** για τον πληθυσμό του Ηρακλείου.
- **Έλλειψη θεσμικού πλαισίου ρύθμισης των χρήσεων γης:** Η έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού ευνόησε σε πολλές περιπτώσεις την αυθαιρεσία και την αισθητική υποβάθμιση που συνθέτουν κατά κανόνα την υφιστάμενη εικόνα του οικιστικού και ανθρώπογενούς περιβάλλοντος
- **Μονοσήμαντη Ανάπτυξη Τουρισμού.** Ο Δήμος Χερσονήσου αποτελεί την υπ' αριθμών 1 τουριστική περιοχή της Κρήτης, με όλη την αναγκαία και κατάλληλη υποδομή υποδοχής και εξυπηρέτησης, για τους χιλιάδες επισκέπτες της, Έλληνες και ξένους. Η Χερσονήσος μάλιστα θεωρείται το μεγαλύτερο και πιο οργανωμένο παραθεριστικό κέντρο της Κρήτης. Ο Δήμος χαρακτηρίζεται από ποικίλα τοπία φυσικού κάλλους, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν πόλο προσέλκυσης τουριστών ειδικού ενδιαφέροντος. Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται στο Δήμο Χερσονήσου μια νέα μορφή πολιτιστικού περιβαλλοντικού τουρισμού στον οποίο πρέπει να δοθεί έμφαση, και του οποίου κύριος στόχος είναι η σύνδεση των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος με τη γεωλογική κληρονομιά, τα πολιτιστικά μνημεία και τις παραδόσεις του Δήμου.
- **Απουσία Τουριστικού Μάρκετινγκ:** Οι προσπάθειες προβολής του Κρητικού τουριστικού προϊόντος κρίνονται ανεπαρκείς και αναποτελεσματικές. Αυτό αποδίδεται κατά κύριο λόγο, στην έλλειψη ενός ολοκληρωμένου και μακροπρόθεσμου Σχεδίου Μάρκετινγκ το οποίο θα εφαρμόζεται σε βάθος χρόνου μεθοδικά, συντονισμένα και αποτελεσματικά. Συνέπεια αυτού είναι ότι μέχρι σήμερα πραγματοποιούνταν αποσπασματικές και μεμονωμένες πρωτοβουλίες τουριστικής προβολής από διάφορους φορείς όπως ΕΟΤ, ΝΕΤΠ, Δήμοι, ιδιωτικοί φορείς χωρίς συνεργασία και προηγούμενη συμφωνία μεταξύ τους ως προς τις προτεραιότητες και τους στόχους ώστε να επιτυγχάνεται

συμπληρωματικότητα και όχι επικάλυψη.

- **Μειωμένη ανταγωνιστικότητα έναντι νέων τουριστικών προορισμών:** Το ελληνικό τουριστικό προϊόν υφίσταται έντονο ανταγωνισμό από νέους τουριστικούς προορισμούς με παρόμοιο προϊόν αλλά με χαμηλότερο κόστος παραγωγής όπως η Τουρκία, η Κροατία, η Βουλγαρία, η Τυνησία, το Μαρόκο κλπ.
- **Έντονη εξάρτηση από αποφάσεις, επιλογές και πολιτικές μεγάλων τουριστικών πρακτορείων του εξωτερικού:** Το τουριστικό προϊόν του Δήμου Χερσονήσου είναι ιδιαίτερα ευάλωτο σε εξωτερικές επιδράσεις και εξαρτάται απόλυτα από τις εκάστοτε αποφάσεις των μεγάλων τουριστικών γραφείων της Ευρώπης, λόγω έλλειψης κεντρικού-στρατηγικού σχεδιασμού και προγραμματισμού, έλλειψης συστηματικής κεντρικής τουριστικής πολιτικής και εξάρτησης από την πρακτική των πτήσεων charters που ελέγχουν κατ' αποκλειστικότητα οι Tour Operators.

Ευκαιρίες

Τοποθετώντας το Δήμο Χερσονήσου στο επίκεντρο του ευρύτερου γεωγραφικού, διοικητικού, οικονομικού, πολιτιστικού και αναπτυξιακού περιβάλλοντος δημιουργείται η δυνατότητα εξαγωγής χρήσιμων συμπερασμάτων σχετικά με τις ευκαιρίες και τις προοπτικές της περιοχής.

Οι προαναφερθείσες ευκαιρίες προκύπτουν ως αποτέλεσμα αξιοποίησης των δυνατών σημείων του **μέσα από στοχευμένες ενέργειες που καθοδηγούνται από τις επιταγές των αναγκών του ευρύτερου εξωτερικού περιβάλλοντος.**

Οι ευκαιρίες που υφίστανται τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή στο Δήμο Χερσονήσου είναι ουσιαστικές και πρέπει να αξιοποιηθούν με το βέλτιστο δυνατό τρόπο. Οι συγκεκριμένες προοπτικές παρουσιάζονται παρακάτω.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ) ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

- **Αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων αναφορικά με την πολιτισμική κληρονομιά, τους φυσικούς πόρους, την ιστορική σημασία, τη γεωγραφική θέση και τη γειτνίαση με τη θάλασσα** για την απόκτηση πλήρους και ολοκληρωμένου τουριστικού προσανατολισμού του Δήμου Χερσονήσου και μεταμόρφωσή του σε ολοκληρωμένο τουριστικό πόλο δωδεκάμηνης διάρκειας.
- **Διαμόρφωση φυσιογνωμίας του Δήμου Χερσονήσου ως πύλης του τουρισμού και του πολιτισμού με κεντρικό όραμα τη βιώσιμη ανάπτυξη** η οποία θα εδράζεται σε ένα κεντρικό πυλώνα που θα αφορά τον τουρισμό και θα υποστηρίζεται από ένα σύνολο αξόνων που θα ειδικεύονται στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και την αναδιοργάνωση της οικονομίας μέσω νέων αναπτυξιακών οδών.
- **Ισόρροπη ανάπτυξη και διάχυση των αποτελεσμάτων.** Η ολοκληρωμένη τουριστική ανάπτυξη θα αποτελέσει εφαλτήριο για την ισόρροπη ανάπτυξη του δήμου και του νομού μειώνοντας τις ανισότητες και συμβάλλοντας στην κοινωνική συνοχή.
- **Έλξη νέων ομάδων τουριστών ή επισκεπτών στο Δήμο.** Οι υφιστάμενες υποδομές έχουν μετατρέψει ιδιαίτερα εύκολη την πρόσβαση στην πόλη καθιστώντας την ετσι εναν εύκολα προσβάσιμο προορισμό. Η ισχυρή φυσιογνωμία της πόλης που θα διαμορφωθεί με τη βοήθεια των σύγχρονων υποδομών και τη χάραξη οικολογικού προσανατολισμού δύναται να αυξήσει σημαντικά τόσο τον αριθμό των επισκεπτών όσο και τον αριθμό των τουριστών σε μακροχρόνιο ορίζοντα.
- **Δυνατότητες ανάπτυξης θεματικού τουρισμού:** Η Χερσόνησος διαθέτει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όπως πλούσιο και σε πολλές περιπτώσεις άθικτο φυσικό περιβάλλον, άριστο κλίμα, αξιόλογους πολιτιστικούς και ανθρωπογενείς πόρους, ποιοτικά τοπικά προϊόντα, τοπική παράδοση κλπ, τα οποία αποτελούν το θεμέλιο λίθο και τα απαιτούμενα συστατικά στοιχεία για την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού (αθλητικός, φυσιολατρικός, θρησκευτικός, γαστρονομικός κ.α.), ο οποίος διεθνώς σημειώνει έντονη ζήτηση. Η προώθηση του θεματικού τουρισμού πρέπει να αποτελέσει πρώτη προτεραιότητα, αφού θα συμβάλλει στη διαφοροποίηση και στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του, στην ανάδειξη και ανάπτυξη αναξιοποίητων αλλά με λανθάνουσα (τουριστική) δυναμική περιοχών της

ενδοχώρας, λειτουργώντας ανασχετικά στις τάσεις εγκατάλειψής της και συμβάλλοντας στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

- **Χρηματοδοτικές Ευκαιρίες για τον τουρισμό:** Στα πλαίσια της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο προβλέπεται ενίσχυση δράσεων του τουριστικού τομέα με στόχο τη μείωση της εποχικότητας, την αναβάθμιση της ποιότητας, τη διασύνδεση με τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, τη διασύνδεση με τον πολιτισμό και την παράδοση και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Συγκεκριμένα χρηματοδοτικά κίνητρα δίδονται μέσω των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου ΟΠΑΑΧ και Ειδικών Αγροτικών Περιοχών μέσω του Ε.Π. Αγροτικής Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης της Υπαίθρου 2007-2013 «Αλέξανδρος Μπαλτασζής» και του ΠΕΠ Κρήτης αντίστοιχα καθώς και μέσω της Κ.Π. Leader+ και του Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα.
- **Ανάπτυξη νέων διοικητικών δομών από την πλευρά του δήμου.** Ο δήμος Χερσονήσου αποτελεί το ρυθμιστή της διοίκησης της περιοχής μαζί με τη νομαρχία. Η αναβάθμιση των διοικητικών δυνατοτήτων με τη χρήση του διαδικτύου και η επέκταση της ευρυζωνικότητας θα αναβαθμίσει τη σχέση του πολίτη με τη διοίκηση, θα βελτιώσει τις καθημερινές συναλλαγές με το δήμο και θα καταστήσει τον πολίτη μέτοχο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Είναι σαφές ότι η προώθηση της ψηφιακής σύγκλισης σε συνδυασμό με την εφαρμογή των διεθνών δεικτών παρακολούθησης θα θέσουν νέες βάσεις για την ταχύτερη τεχνοκρατική ανάπτυξη του δήμου, ικανοποιώντας τις σύγχρονες ανάγκες των δημοτών και τις προϋποθέσεις που τίθενται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **Εξασφάλιση μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας** με τη βοήθεια στρατηγικού σχεδιασμού και μακροπρόθεσμων επιχειρησιακών στόχων. Σημαντικό στοιχείο είναι η εξωστρέφεια που μπορεί να επιδείξει ο δήμος τόσο στην ελληνική αγορά όσο και σε διεθνές επίπεδο. Καταλυτικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει η ένταξη του δήμου και των τοπικών φορέων και επιχειρήσεων σε εθνικά και ευρωπαϊκά δίκτυα ανταλλαγής τεχνολογίας, τεχνονγνωσίας και εμπειριών.
- **Συνεργασία τοπικών φορέων.** Ολοκληρωμένα σχέδια με συνολικές παρεμβάσεις ευνοούν τη συνεργασία και τη δικτύωση μεταξύ φορέων και τοπικών οργανώσεων. Μία στρατηγική προοπτική διαμόρφωσης φυσιογνωμίας και ολιστικής θεώρησης της περιοχής θα διαμορφώσει το πεδίο για τη συνεργασία φορέων δημιουργώντας οικονομίες συγκέντρωσης, αλληλεξάρτησης και συμμετοχικότητας μετεξελίσσοντας την οικονομία καθιστώντας την ισχυρότερη, ελκυστικότερη για επενδυτές.
- **Αξιοποίηση αναδυόμενων αγορών:** Τα ανεκμετάλλευτα τμήματα της ευρωπαϊκής και αμερικανικής αγοράς, αλλά και νέες αγορές όπως της Κίνας και των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, όπως έχει ήδη αναφερθεί, μπορούν να αποδώσουν σημαντική πρόσθετη τουριστική κίνηση. Προς την κατεύθυνση αυτή είναι αναγκαία η ανάπτυξη μιας συνεχούς και σοβαρής προσπάθειας μέσω ενός αποτελεσματικού μεσο-μακροπρόθεσμου Σχεδίου Μάρκετινγκ. Αρωγός σε αυτή την προσπάθεια είναι διάφορα ευνοϊκά για το νησί και το Νομό στοιχεία όπως: η γεωγραφική θέση, η οικονομική ανάπτυξη των χωρών αυτών καθώς και το γεγονός ότι γενικότερα η Ελλάδα φαίνεται να εξασκεί μια μέσου επιπέδου έλξη στα ανώτερα εισοδηματικά στρώματα αυτών των αγορών.
- **Βελτίωση περιβάλλοντος.** Η διεθνής εμπειρία έχει δείξει ότι η βελτίωση του περιβάλλοντος επέρχεται όταν αποτελεί προϋπόθεση του ευρύτερου σχεδιασμού και ενός γενικότερου στόχου. Αστικά κέντρα προσπαθούν να βελτιώσουν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον τους αποσκοπώντας περαιτέρω οφέλη δίχως να είναι η αναβάθμιση του περιβάλλοντος αυτοσκοπός, η αύξηση της ελκυστικότητας για επιχειρήσεις, η οικονομική ενίσχυση κ.ο. Έτσι στο πλαίσιο αυτό του στρατηγικού προσανατολισμού και της δημιουργίας φυσιογνωμίας του Δήμου είναι τεράστια ευκαιρία τόσο για συνολική και ολοκληρωμένη βελτίωση του περιβάλλοντος της πόλης όσο και για εμφύσηση οικολογικής συνείδησης σε όλους τους πολίτες.

Για την αποτύπωση της στρατηγικής του Δήμου Χερσονήσου, πρέπει να ληφθούν υπόψη και εξωτερικοί παράγοντες που σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με τις χρηματοδοτικές δυνατότητες των παρεμβάσεων και των δράσεων/ έργων που ο Δήμος προγραμματίζει. Μερικές εξ αυτών παρουσιάζονται συνοπτικά παρακάτω.

Οι Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές και η Περιφερειακή Πολιτική της Ε.Ε.

Η περιφερειακή πολιτική της Ε.Ε. εστιάζεται στη μείωση των σημαντικών οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών ανισοτήτων που υπάρχουν μεταξύ των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (www.europa.eu/legislation_summaries/regional_policy). Μέσω της Ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής γίνεται προσπάθεια για την αξιοποίηση της κάθε Ευρωπαϊκής περιφέρειας, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας όλων των περιφερειών και τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας στις περιφέρειες. Για την περίοδο 2007 – 2013 η περιφερειακή πολιτική εστιάζεται σε διάθεση κονδυλίων για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την προώθηση δημιουργίας μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε μειονεκτικές περιοχές, την επένδυση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τη βελτίωση της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων.

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013 (ΕΣΠΑ 2007-2013).

Το ΕΣΠΑ 2007-2013 (www.espa.gr), χαρακτηρίζεται από μικρότερο πλήθος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο 2000-2006. Ο στρατηγικός σχεδιασμός της χώρας για την περίοδο 2007-2013 θα υλοποιηθεί μέσα από οκτώ (8) Τομεακά ΕΠ, πέντε (5) Περιφερειακά ΕΠ και δεκατέσσερα (14) Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου

Οι προτεραιότητες που δίδονται μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου (www.kriti-aiгаio.gr) εστιάζουν για την περίοδο 2007-2013:

- στη διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης του τουριστικού τομέα,
- στην παροχή καλύτερων υποδομών,
- στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης,

- στην παροχή υποδομών περιβάλλοντος, προστασίας της φύσης και σωστής διαχείρισης των φυσικών πόρων,
- στην ανάδειξη της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- στην προώθηση της ψηφιακής σύγκλισης και της επιχειρηματικότητας και
- στην καταπολέμηση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της Ελλάδας.

Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της Ελλάδας για την περίοδο 2007-2013 είναι τα εξής:

- ΕΠ Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξης,
- ΕΠ Ενίσχυση της Προσβασιμότητας,
- ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα,
- ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση,
- ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
- ΕΠ Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση,
- ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση,
- ΕΠ Τεχνική Υποστήριξης Εφαρμογής και
- ΕΠ Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων.

Το Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Αυτοδιοίκησης ΕΛΛΑΔΑ

Το «Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Αυτοδιοίκησης» (2011-2015) αποτελεί μια ολοκληρωμένη, συνεκτική και καλά στοχευμένη παρέμβαση στο χώρο της αυτοδιοίκησης, μέσω της οποίας δημιουργούνται προϋποθέσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για οικονομική ανάκαμψη και άμβλυση των κοινωνικών επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης που διέρχεται η Χώρα. Το πρόγραμμα υποστηρίζει τον σχεδιασμό και υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων, η εφαρμογή των οποίων αποσκοπεί στην επίλυση χρονιζόντων προβλημάτων της αυτοδιοίκησης. Το πρόγραμμα παρεμβαίνει στοχευμένα σε δραστηριότητες που δεν είναι επιλέξιμες από το ΕΣΠΑ και δρα συμπληρωματικά με αυτό. Οι τομείς παρέμβαση είναι το περιβάλλον, η κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη, οι κοινωνικές υποδομές, εικαστικές παρεμβάσεις, στήριξη ορεινών, δυσπρόσιτων και νησιωτικών Δήμων, καινοτομία, επιχειρηματικότητα, Συμπράξεις Δημοσίου Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), συνέργειες με ΝΠΔΔ, υποδομές-αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) 2007-2013, Αλέξανδρος Μπαλατατζής και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007-2013 (ΕΠΑΛ 2007-2013).

Το πρόγραμμα «Αλέξανδρος Μπαλατατζής» (www.agrotikianaptixi.gr) έχει σαν στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας, τη βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και τη διαφοροποίηση του κλάδου της αγροτικής οικονομίας. Το ΕΠΑΛ 2007-2013 (www.alieia.gr), έχει σαν στρατηγικό στόχο τη βιώσιμη εκμετάλλευση των έμβιων υδρόβιων πόρων και της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές πτυχές κατά ισόρροπο τρόπο.

Οι δεσμεύσεις του Δήμου Χερσονήσου που απορρέουν από την ένταξη του στο «Σύμφωνο των Δημάρχων».

Στις 18 Απριλίου 2011, ο Δήμος Χερσονήσου εισχώρησε στο «Σύμφωνο των Δημάρχων». Το «Σύμφωνο των Δημάρχων» (www.eumayors.eu) αποτελεί μια φιλόδοξη πρωτοβουλία Ευρωπαϊκών Πόλεων/Περιφερειών που προβλέπει την εθελοντική προσχώρηση σε δίκτυο, με κοινό σκοπό τη μάχη κατά της κλιματικής αλλαγής. Οι πόλεις – μέλη του δικτύου έχουν υποχρέωση:

- να υποβάλλουν εντός ενός έτους από την προσχώρησή τους στο δίκτυο Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια,
- να υποβάλλουν έκθεση πεπραγμένων ανά διετία μετά την υποβολή του Σχεδίου Δράσης για λόγους αξιολόγησης,
- να διοργανώνουν Ημέρες Ενέργειας σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς,
- να ενημερώνουν τακτικά τα τοπικά μέσα ενημέρωσης σχετικά με τις εξελίξεις όσον αφορά την πορεία του Σχεδίου Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια,
- να συμμετέχουν και να συμβάλλουν στην ετήσια Διάσκεψη των Δημάρχων

Στόχος είναι η μείωση των εκπεμπόμενων αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου, (μετρημένα σε ισοδύναμο διοξείδιο του άνθρακα - eqCO₂), κατά 20% τουλάχιστον, κάτω των τιμών του έτους βάσης 1990, μέχρι το έτος 2020 και τη δέυσμευση για τουλάχιστον

20% της ενεργειακής κατανάλωσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Τα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των έντονων, ραγδαίων και παγκόσμιων αλλαγών στο φυσικό περιβάλλον είναι:

- Δράση σε τοπικό επίπεδο με ταυτόχρονο συντονισμό με εθνικά σχέδια δράσης.
- Η καταγραφή, σχεδιασμό, παρακολούθηση και διόρθωση πορείας δράσεων
- Η δικτύωση των πόλεων για ανταλλαγή εμπειριών, εμπλουτισμό δράσεων και ευγενή συναγωνισμό

Για την επίτευξη των στόχων προβλέπεται η συνεργασία του Δήμου Χερσονήσου με Πανεπιστήμια, ΤΕΙ, Περιβαλλοντικούς Συλλόγους, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, εταιρείες παραγωγής ενέργειας (ΔΕΗ), Δημοτικές Επιχειρήσεις με υψηλή ενεργειακή κατανάλωση (π.χ. ΔΕΥΑΧ, ΦΟΔΣΑ) ιδιωτικές επιχειρήσεις τριτογενούς τομέα, συγκοινωνίες και κυρίως και πάνω απ' όλα πολίτες, γιατί βασική προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων είναι η ευαισθητοποίηση και η αλλαγή συμπεριφορών και υιοθέτηση καλών πρακτικών στον τομέα της ενεργειακής κατανάλωσης.

Η Περιφέρεια Κρήτης στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «MEDEAA - Υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ενεργειακού Βραβείου σε Μεσογειακές Περιοχές», θα συνδράμει τους Δήμους της Κρήτης, ώστε να συντάξουν το Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια. Όλη αυτή η διαδικασία θα αποτελέσει βάση για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τη σύνταξη οδηγιών ως προς τις μεθόδους ενεργειακής κατανάλωσης και την πιστοποίηση βέλτιστων πρακτικών (π.χ. Ενεργειακά Πιστοποιητικά) για τα δημόσια κτήρια καθώς και για τη δημιουργία χρηματοδοτικών εργαλείων στον ενεργειακό τομέα.

Νησιωτικότητα και «Το Σύμφωνο των Νησιών»

Το 3,5% των Ευρωπαίων πολιτών ζούνε σε νησιώτικες περιοχές, οι οποίες τη διάρκεια του θέρους φιλοξενούν μεγάλο αριθμό επισκεπτών, με συνέπεια να επιβαρύνονται σημαντικά τα νησιώτικα οικοσυστήματα, το δίκτυο των μεταφορών, οι ενεργειακές υποδομές και τα αποθέματα ύδατος. Η «Επιτροπή των Νησιών» ασκεί συχνά πίεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε οι ιδιαιτερότητες των νησιών να λαμβάνονται υπόψη κατά την άσκηση πολιτικών σε τομείς όπως οι μεταφορές, η ενέργεια και το περιβάλλον. Ο Δήμος Χερσονήσου, δίνοντας έμφαση στη νησιωτική υπόσταση του, θα υπογράψει μέσα στο 2011 το «Σύμφωνο των Νησιών» (<http://www.islepact.eu>) με σκοπό τη συνεργασία με την

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπου εμπειρογνώμονες της ενέργειας και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα εντοπίσουν τα κατάλληλα χρηματοδοτήσιμα έργα (bankable projects) για την εφαρμογή βιώσιμων ενεργειακών δράσεων. Οι νησιώτικες κοινότητες συμμετέχουν στις Ευρωπαϊκές και Παγκόσμιες πρωτοβουλίες για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με την εισαγωγή αειφόρων συστημάτων ενέργειας τα οποία θα:

- συμβάλουν σημαντικά στην επίτευξη των Ευρωπαϊκών στόχων αειφόρου ενέργειας (20-20-20)
- θα λειτουργήσουν προστατευτικά για τα οικοσυστήματα των νησιών και θα οδηγήσουν τα νησιά σε ενεργειακή και υδατική ανεξαρτησία και
- θα ενισχύσουν την τοπική οικονομική ανάπτυξη, την δημιουργία θέσεων εργασίας και θα αναστρέψουν τη διαρροή του τοπικού πληθυσμού και ειδικότερα των νέων ανθρώπων.

Απειλές

Το εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου Χερσονήσου επιφυλάσσει και ένα σύνολο απειλών οι οποίες είναι εξαιρετικά επίφοβες για την αναπτυξιακή προοπτική της. Οι απειλές αυτές δύνανται να προκύψουν ως αποτέλεσμα συνέχισης των αδυναμιών, μέσω παράβλεψης των δυνατών σημείων και της αδυναμίας μετατροπής των ευκαιριών σε ανάπτυξη. Στην περίπτωση αυτή η υφιστάμενη κατάσταση θα γίνει ακόμα δυσκολότερη και κυρίως θα αγνοηθεί η έννοια της αιεφόρου ανάπτυξης αφού θα υποθηκευτεί το μέλλον των επόμενων γενεών που θα ζήσουν στην περιοχή.

ΑΠΕΙΛΕΣ (ΚΙΝΔΥΝΟΙ) ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

- **Πιθανή απώλεια τουρισμού** μέσω της ισχυροποίησης ανταγωνιστικών τουριστικών Δήμων με την ανάπτυξη των πολιτιστικών τους υποδομών και των φυσικών πόρων ή ως αποτέλεσμα του γενικότερου οικονομικού κλίματος που ενδεχομένως επηρεάσει τη ζήτηση για τουριστικές υπηρεσίες.
- **Ισχυρός ανταγωνισμός σε διεθνές επίπεδο:** Αποτελεί απειλή, αλλά ταυτόχρονα κίνητρο (πρόκληση) για την διαφοροποίηση και ποιοτική αναβάθμιση του τουρισμού στο Δήμο, ο διεθνής ανταγωνισμός που ολοένα μεγεθύνεται και προέρχεται από:
 - τις αναπτυγμένες τουριστικά χώρες (Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος) που προσφέρουν πολύ υψηλό επίπεδο τουριστικού προϊόντος, στο οποίο η Χερσονήσος καλείται να «απαντήσει» με αναβάθμιση των υποδομών και των υπηρεσιών της.
 - τους ανερχόμενους τουριστικούς προορισμούς (Κροατία, Βουλγαρία, Μαρόκο, Τυνησία κλπ.) που διαθέτουν παρθένο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και προσελκύουν ολοένα αυξανόμενη μερίδα των τουριστών που αναζητούν τη «διαφορετικότητα» στον τόπο που επισκέπτονται. Αποτελεί σημαντική απειλή για την Κρήτη, η οποία οφείλει την τουριστική της ανάπτυξη σε μεγάλο βαθμό στη «διαφορετικότητά της» σε σύγκριση με τους προορισμούς των αναπτυγμένων δυτικών κρατών.
 - το σύμπλεγμα των προορισμών της Μεσογείου οποίοι διαθέτουν παρόμοιο τουριστικό «προφίλ», αλλά με υψηλότερη ποιότητα υποδομών και υπηρεσιών και μεγαλύτερη διείσδυση στην αγορά.
- **Εξάρτηση από το μέλλον των αερομεταφορών:** Στοιχείο αποτύπωσης της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος αποτελεί ο τρόπος έλευσης των επισκεπτών. Ο Δήμος Χερσονήσου αποτελεί κατεξοχήν προορισμό αεροπορικών αφίξεων. Ιδιαίτερα αυξημένο είναι το ποσοστό των πτήσεων τύπου Charter. Είναι γεγονός ότι απαραίτητη προϋπόθεση της ανάπτυξης ενός τουριστικού προορισμού είναι η ύπαρξη σύγχρονου διεθνούς αεροδρομίου. Τα προβλήματα που καταγράφονται τόσο στο αεροδρόμιο του Ηρακλείου, όσο και στις αεροπορικές εταιρείες συνιστούν κίνδυνο και επηρεάζουν άμεσα το δυνητικό ενδιαφέρον διεθνών και εγχώριων επενδυτών και επισκεπτών.
- **Αδυναμία έλξης ανταγωνιστικών επιχειρήσεων και υψηλής κλίμακας ανθρώπινο δυναμικό.** Οι επιχειρήσεις χωροθετούν τα διοικητικά τους κέντρα με συγκεκριμένα κριτήρια. Σε κάθε περίπτωση αποφεύγουν περιοχές με μειωμένο βαθμό ανταγωνιστικότητας, υποβαθμισμένο περιβάλλον, έντονη εσωστρέφεια, έλλειψη φυσιογνωμίας και περιορισμένες σύγχρονες υποδομές. Ακολούθως, ανθρώπινο δυναμικό υψηλού επιπέδου έλκεται από τα σημεία χωροθέτησης των μεγάλων επιχειρήσεων. Οι τουριστικές ενασχολήσεις δεν απαιτούν πολλές φορές ιδιαίτερη εξειδίκευση, με αποτέλεσμα ένα μεγάλο και με γρήγορους ρυθμούς αυξανόμενο ποσοστό του ντόπιου εργατικού δυναμικού τόσο από την παραλιακή ζώνη αλλά και από την ενδοχώρα - έχει ως

κύρια απασχόληση για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα (8 μήνες) τις δραστηριότητες του τριτογενή τομέα. Συνεπώς, η αδράνεια από πλευράς του Δήμου στο συγκεκριμένο χρονικό σημείο θα οδηγήσει στη συνολική μείωση της ανταγωνιστικότητάς του και θα παραμείνει εγκλωβισμένος σε παραδοσιακές οικονομίες, μεθόδους και επίπεδα.

- **Οικονομικός μαρασμός.** Ο Δήμος Χερσονήσου προσανατολίστηκε τις τελευταίες δεκαετίες σε ένα μεγάλο βαθμό στο τριτογενή τομέα και ιδιαίτερα στον τουρισμό. Η πρωτογενής παραγωγή της έπαψε να είναι αποδοτική με ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες για την οικονομία της περιοχής. Είναι φανερό ότι η αδυναμία εισαγωγής σε νέους τομείς και ιδιαίτερα στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υψηλού επιπέδου θα οδηγήσει σε συνεχή μείωση της ανταγωνιστικότητας και τον οικονομικό της μαρασμό και την προσκόλληση της σε ένα συγκεκριμένο παραγωγικό τομέα. Η συνεχής εμμονή σε μία συγκεκριμένη διαδικασία αυξάνει σημαντικά το ρίσκο σε περίπτωση έντονων αλλαγών.

1.3.2.2 SWOT Ανάλυση για το Δήμο, ως οικονομικός/ διοικητικός οργανισμός

Με αφορμή την αποστολή ερωτηματολογίων στις Υπηρεσίες του Δήμου και σε συνδυασμό με την προσπάθεια συνεργασίας και συνεχής επαφής των Υπηρεσιακών μονάδων μεταξύ τους, προέκυψαν τα ακόλουθα στοιχεία. Η παρακάτω ανάλυση δύναται να χρησιμοποιηθεί αναλόγως έτσι ώστε να μετατραπούν οι διαπιστωμένες αδυναμίες σε δυνάμεις όπου αυτό είναι εφικτό και σε αντίθετη περίπτωση να ελαχιστοποιηθούν ή να αποφευχθούν οι όποιες αδυναμίες. Ομοίως, οι απειλές να μετατραπούν σε ευκαιρίες και σε αντίθετη περίπτωση να παρακαμφτούν και να προσεγγιστούν προσεκτικά οι όποιες απειλές δεν γίνεται να αντιμετωπιστούν διαφορετικά.

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<p>ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ</p>	<p>-Το Τμήμα έχει αναπτύξει από το παρελθόν σημαντικές συνεργασίες τόσο σε Εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, με δημόσιους φορείς και ΜΚΟ.</p> <p>-Το Τμήμα επιδιώκει να συνεργάζεται εποικοδομητικά με όλες τις υπηρεσίες του Δήμου.</p> <p>-Το ανθρώπινο δυναμικό του Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Εσωτερικού Ελέγχου αποτελείται από στελέχη υψηλών προσόντων με μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές και με πλούσια επαγγελματική εμπειρία τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.</p>	<p>-Πρόβλημα χώρου στέγασης.</p> <p>- Ανάθεση ή μεταφορά προσωπικού από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών στο Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Εσωτερικού Ελέγχου για αμεσότερη διενέργεια προ-μελετών ή μελετών. Επίσης, απαιτείται, η στελέχωση του Τμήματος από ένα ΠΕ Διοικητικού.</p> <p>-Το Τμήμα, με τη σημερινή δομή, είναι ουσιαστικά νεοσύστατο, οπότε δεν υπάρχουν στοιχεία παρελθόντων ετών ενώ παράλληλα, ορισμένοι από τους συνενομένους Δήμους, δεν προέβλεπαν ίδιο ή αντίστοιχο Τμήμα.</p> <p>-Λόγω του εύρους των εργασιακών αντικειμένων, απαιτείται συνεχής και πολυεπίπεδη εκπαίδευση του απασχολούμενου προσωπικού</p> <p>-Μη τοποθέτηση Προϊσταμένου Τμήματος.</p>	<p>-Νέοι Θεσμοί που εισάγει ο Ν.3852/20210 όπως ο Συμπαράστατης του Δημότη & της Επιχείρησης καθώς και Η Επιτροπή Δημόσιας Διαβούλευσης.</p> <p>-Επίσης, με τον Ν.3852/2010 διευρύνονται οι δραστηριότητες του Δήμου, όπως σε θέματα Υγείας και Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης</p> <p>-Εφαρμογή συστήματος Διοίκησης Ολικής Ποιότητας με στόχο την βελτιστοποίηση των διαδικασιών για αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία των Υπηρεσιών.</p> <p>-Προθυμία ιδιωτικού τομέα να συνεργαστεί με τον δημόσιο τομέα και να συμμετάσχει σε πρωτοβουλίες του Δήμου.</p> <p>-Ο Δήμος σε συνεργασία με πολιτιστικούς συλλόγους διαθέτει σημαντική εμπειρία στην διαχείριση πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί περαιτέρω, μέσω της νέας Κοινωνικού Δημόσιας Επιχ/σης.</p> <p>-Η Δημοτική αρχή έχει ήδη αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες (όπως «Σύμφωνο των Δημάρχων» σε</p>	<p>-Η έλλειψη θεσμικού πλαισίου για την αντικειμενική αξιολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων μπορεί να οδηγήσει στη διαρροή και τη μη αξιοποίηση ικανού στελεχιακού δυναμικού με όλες τις συνέπειες που μπορεί να επηρεάσουν την αναπτυξιακή πορεία του Δήμου.</p> <p>-Η γραφειοκρατία που απαιτείται για την πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού για τη στήριξη ανταγωνιστικών προγραμμάτων με αποτέλεσμα τη μη αξιοποίηση Ευρωπαϊκών πόρων</p> <p>-Προσωπικό 3 ταχυτήτων βάσει νέας νομοθεσίας και εγκυκλίων. Α) Μόνιμο προσωπικό που έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού Β) Μόνιμο προσωπικό, που εργάζεται πέραν της 2ετίας ήδη στο Δήμο και δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού. Γ) Πλεονάζων προσωπικό</p>

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
			<p>ευρωπαϊκό επίπεδο) για την διαδημοτική αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και ενεργειακών θεμάτων.</p> <p>-Η εκπόνηση και η εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων αποτελεί ευκαιρία για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, με στόχο την χάραξη και εφαρμογή στρατηγικού σχεδιασμού.</p>	<p>που όμως δεν υπάρχει στο Δήμο.</p> <p>-Η προσκόλληση σε διαδικασίες τυπικής νομιμότητας δεν είναι πάντα σε αντιστοιχία με την προσπάθεια παραγωγής υψηλού επιπέδου παροχής υπηρεσιών και έργων.</p>
<p>Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ</p> <p>(ΤΜΗΜΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ-ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ)</p>	<p>-Σύγχρονες εγκαταστάσεις υποδοχής πολιτών και εξυπηρέτησης δημοτών Α.Μ.Ε.Α.</p> <p>-Ικανοποίηση αποδεκτών (δημοτών) από τις προσφερόμενες υπηρεσίες.</p> <p>-Δεν υπάρχουν αιτήματα βελτίωσης από τους πολίτες, όσον αφορά θέματα ωραρίου λειτουργίας, χρόνου αναμονής, ανταπόκρισης των αιτημάτων τους και αξιοπιστίας των παρεχόμενων υπηρεσιών</p>	<p>-Δεν υφίσταται ενιαίο ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής των ωρών προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού, ανά Δημοτική Ενότητα</p> <p>-Δεν υφίσταται ηλεκτρονική τήρηση των υπηρεσιακών φακέλων του προσωπικού.</p> <p>-Έλλειψη ενημέρωσης δημοτών για την διάρθρωση των υπηρεσιών στον καλλικρατικό Δήμο, με αποτέλεσμα την άσκοπη μετακίνησή τους μεταξύ των Δημοτικών Ενοτήτων.</p> <p>-Δεν υφίσταται ακριβής απεικόνιση του προσωπικού που διαθέτει Μεταπτυχιακούς και Διδακτορικούς τίτλους σπουδών.</p> <p>-Έλλειψη προσωπικού βάσει του νέου Ο.Ε.Υ.</p>	<p>-Νέο νομοθετικό πλαίσιο πειθαρχικού κώδικα και νομοθεσίας εργατικών θεμάτων ΟΤΑ α΄ βαθμού για αξιοκρατικότερη δημόσια διοίκηση.</p>	<p>-Πολυνομοθεσία σε θέματα προσωπικού και εργασιακών σχέσεων καθώς και εισαγωγή νέων νόμων, που απαιτούνται διευκρινίσεις προκειμένου να εφαρμοστούν.</p> <p>-Έλλειψη προσωπικού λόγω αναστολής προσλήψεων.</p>

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>-Καθυστέρηση στην διακίνηση εγγράφων μεταξύ των Δημοτικών Ενότητων.</p> <p>- Υπάρχει ανάγκη κοινής αντιμετώπισης και κουλτούρας σε θέματα διαχείρισης και αξιολόγησης προσωπικού. Μεγάλο μέρος υπαλλήλων δεν έχουν ενημερωθεί για τις αξιολογήσεις τους των παρελθόντων ετών</p> <p>- Λόγω της ελλιπούς αξιολόγησης των υπαλλήλων του Δήμου, αρκετά στελέχη με μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές δεν αξιοποιούνται αναλόγως από το Δήμο, ή και όταν αξιοποιούνται δεν αναλαμβάνουν θέσεις ευθύνης, ώστε το επιμίσθιο τους να ανταποκρίνεται στον όγκο και την ποιότητα της εργασίας που προσφέρουν</p>		
<p>Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Κ.Ε.Π)</p>	<p>-Το ΚΕΠ διαθέτει καταρτισμένο προσωπικό με σφαιρική γνώση της Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα και ισχυρά επικοινωνιακά προσόντα.</p> <p>-Το Γραφείο Αλλοδαπών είναι στελεχωμένο με προσωπικό που έχει εργασθεί μέχρι και 10 χρόνια στο ίδιο πόστο και ως εκ τούτου είναι πλήρως καταρτισμένο σε θέματα Μεταναστευτικής νομολογίας.</p>	<p>-Έλλειψη συντονισμού στη διεκπεραίωση συγκεκριμένων διαδικασιών με υποστηρικτικές δομές του Δήμου, όπως για παράδειγμα μεταφορά φακέλων πολιτών στις αρμόδιες υπηρεσίες.</p> <p>-Το τμήμα ΚΕΠ δεν διαχωρίζεται στην πράξη σε Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών και σε Γραφείο Εσωτερικής Ανταπόκρισης.</p> <p>-Μεγάλο πρόβλημα είναι η συστέγαση του ΚΕΠ με το γραφείο</p>	<p>-Εναλλαγή του προσωπικού των ΚΕΠ (κλάδων ΠΕ, ΤΕ & ΔΕ Δ.Υ.Π.) με τη συμπλήρωση 5 ετών από το διορισμό τους με διοικητικό προσωπικό από τις υπόλοιπες υπηρεσίες του Δήμου. Αυτό θα δώσει την ευκαιρία στο Δήμο να αξιοποιήσει ικανό στελεχιακό δυναμικό με σφαιρική γνώση της Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα και με ικανότητες συνεργασίας και αίσθημα ευθύνης απέναντι προς τον πολίτη.</p> <p>-Οποιαδήποτε εξέλιξη στις προσφερόμενες υπηρεσίες από τα ΚΕΠ</p>	<p>-Οποιαδήποτε έλλειψη συντονισμού σε θέματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε κεντρικό –εθνικό επίπεδο μπορεί να επηρεάσει την καθημερινή διαχείριση εργασιών στα ΚΕΠ.</p>

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<p>-Τα ΚΕΠ Δήμου καθώς και το Γραφείο Αλλοδαπών, χαίρουν της εκτίμησης και αποδοχής των πολιτών της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Χερσονήσου</p> <p>-Ο ΟΕΥ του Δ. Χερσονήσου δίνει τη δυνατότητα για διαχωρισμό του τμήματος ΚΕΠ σε Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών και σε Γραφείο Εσωτερικής Ανταπόκρισης</p> <p>-</p>	<p>αλλοδαπών στη Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου, το οποίο έχει υψηλή επισκεψιμότητα, με συνέπεια να επικρατεί συνωστισμός και φασαρία σε σημείο που να μην μπορούν να λειτουργήσουν ούτε το ΚΕΠ Χερσονήσου ούτε το Γραφείο Αλλοδαπών.</p> <p>-Η υλικοτεχνική δομή στα ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας Χερσονήσου είναι πεπαλαιωμένη και στις πιο πολλές περιπτώσεις από το 2002, οπότε και ιδρύθηκαν τα ΚΕΠ. Ειδικότερα στο ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας Χερσονήσου, η οποία συστεγάζεται με το Γραφείο Αλλοδαπών, παρατηρείται εγκατάλειψη του χώρου συστέγασης των δύο υπηρεσιών και απαιτούνται κτηριακές βελτιώσεις.</p> <p>-Στα ΚΕΠ του Δήμου υπάρχει έλλειψη φυσικής παρουσίας των προϊσταμένων μέσα στον χώρο των ΚΕΠ. Μόνο στο ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας Χερσονήσου, παρίσταται η αντικαταστάτρια προϊσταμένου, η οποία είναι υπεύθυνη του Γραφείου Αλλοδαπών.</p> <p>- Κατά τους θερινούς αυξάνεται κατακόρυφα ο όγκος εργασιών των Κ.Ε.Π.</p>	<p>και το Γραφείο Αλλοδαπών γίνεται μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών.</p>	

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης & Ληξιαρχείου)	<p>-Τα Δημοτολόγια και Ληξιαρχεία του Δήμου Χερσονήσου στεγάζονται στα κεντρικά δημοτικά κτήρια των τεσσάρων δημοτικών ενοτήτων.</p> <p>-Το ανθρώπινο δυναμικό διαθέτει χρόνια εμπειρία στον Τομέα της Δημόσιας Διοίκησης που άπτεται των αρμοδιοτήτων των Δημοτολογίων και Ληξιαρχείων. Τα στελέχη που απασχολούνται στο εν λόγω Τμήμα είναι από τα παλαιότερα του Δήμο.</p>	<p>-Η εξ' αποστάσεως εξυπηρέτηση των πολιτών με ασφαλή διακίνηση προσωπικών δεδομένων, σε απομακρυσμένες τοπικές κοινότητες δεν είναι πάντα εφικτή.</p> <p>-Η ελλιπής ενημέρωση των πολιτών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τις προϋποθέσεις έκδοσης συγκεκριμένων πιστοποιητικών.</p> <p>- Η άνιση κατανομή εργασιών ανάμεσα στις Δημοτικές Ενότητες, δηλαδή υψηλός όγκος εργασιών στη Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου και κατά πολύ χαμηλότερος στις υπόλοιπες Δημοτικές Ενότητες.</p> <p>-Τα Δημοτολόγια και Ληξιαρχεία έχουν ανάγκη από προμήθεια αναλώσιμου και παγίου εξοπλισμού.</p>	<p>-Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών σε συνεργασία με τα κατά τόπους δημοτικά καταστήματα ώστε οι πολίτες της υπαίθρου να έχουν άμεση πρόσβαση σε πιστοποιητικά δημοτολογίου και ληξιαρχείου χωρίς να μετακινούνται άσκοπα στις κεντρικές υπηρεσίες το Δήμο.</p> <p>-Έκδοση ενημερωτικού εντύπου, ή δημιουργία αυτοματοποιημένου συστήματος τηλεφωνικής ενημέρωσης για τα προαπαιτούμενα έκδοσης συγκεκριμένων διοικητικών πιστοποιητικών, ώστε οι πολίτες που προσέρχονται στα Δημοτολόγια και Ληξιαρχεία να έχουν άμεση και ταχεία εξυπηρέτηση.</p> <p>-Περιοδική εναλλαγή εργασίας σε άλλα τμήματα όπως το ΚΕΠ και το Τμήμα Αλλοδαπών & Μετανάστευσης θα βοηθήσει το προσωπικό του Τμήματος να αποκτήσει σφαιρική εικόνα για τη Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα, θα βελτιώσει την ικανότητα τους να συνεργάζονται άψογα με τις λοιπές υπηρεσίες του Δημοσίου και των εσωτερικών υπηρεσιών του Δήμου Χερσονήσου. Αυτή η εναλλαγή θα είναι θετική για όλες τις υπηρεσίες του Δήμου όπως σε περιπτώσεις απουσίας υπαλλήλων λόγω ασθενειών ή για λόγους μητρότητας από τις προαναφερθείσες υπηρεσίες.</p>	<p>-Η έλλειψη ασφαλών και γρήγορων δικτύων ευρυζωνικότητας σε απομακρυσμένα δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου, μπορεί να αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα για την ασφαλή ανταλλαγή ψηφιοποιημένων στοιχείων των πολιτών από τις κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου στα αποκεντρωμένα δημοτικά καταστήματα.</p> <p>- Το προσωπικό εστιάζει σε συγκεκριμένες διαδικασίες και δεν του δίδεται η ευκαιρία να εμπλακεί σε διαδικασίες της ευρύτερης Δημόσιας Διοίκησης</p>

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής, Επικοινωνιών & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης)	<p>-Το Τμήμα έχει πιστοποιητικό Διαχειριστικής Επάρκειας τύπου Β.</p> <p>-Το τμήμα στελεχώνεται από έμπειρο και ικανό προσωπικό, εξειδικευμένο σε θέματα νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης</p>	<p>-Το Τμήμα δρα συμπληρωματικά με όλες τις υπηρεσίες του Δήμου Χερσονήσου. Πολύ συχνά, λόγω του όγκου των εργασιών παρατηρείται έλλειψη συντονισμού και καθυστέρηση στη διαχείριση εργασιών.</p> <p>-Το προσωπικό του Τμήματος έχει ανάγκη από επιμόρφωση στα Συστήματα Διαχείρισης Περιεχομένου (CMS), στα Λειτουργικά Συστήματα, στις Βάσεις Δεδομένων και στα Ασύρματα Δίκτυα, ώστε να είναι πιο αποδοτικό.</p> <p>-Το Τμήμα έχει ανάγκη από στελέωση στον τομέα της υποστήριξης και της διαχείρισης των εργασιών.</p> <p>-Το Τμήμα δραστηριοποιείται σε όλες τις δημοτικές ενότητες του Δήμου και πολύ συχνά απαιτείται η αυτοπρόσωπη παρουσία των στελεχών σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες. Αυτό επιφέρει καθυστερήσεις στην μετακίνηση του προσωπικού, το οποίο έχει ανάγκη από αυτοκίνητο μεταφοράς για αποκλειστική χρήση του τμήματος.</p>	<p>-Το τμήμα συνεργάζεται με το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την μετάδοση υψηλής τεχνογνωσίας προς το Δήμο, τη γρήγορη ανταπόκριση σε αιτήματα τεχνικής φύσης και την απόκτηση γνώσης σε πολλά αντικείμενα.</p> <p>-Το Τμήμα μπορεί μέσα από συμμετοχή σε Εθνικά και Ευρωπαϊκά ανταγωνιστικά προγράμματα να αυξήσει το δυναμικό του και συγχρόνως να ολοκληρώσει δράσεις προηγμένης τεχνολογίας στο Δήμο Χερσονήσου.</p> <p>-Μείωση των μετακινήσεων των στελεχών του τμήματος μπορεί να επιτευχθεί με χρήση προγραμμάτων τα οποία βοηθούν τον έλεγχο τυχόν προβλημάτων που προκύπτουν εξ' αποστάσεως.</p> <p>-Νόμος «Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης»</p>	<p>- Η εισαγωγή πλέον και στον Δημόσιο Τομέα των νέων τεχνολογιών και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, απαιτεί περισσότερο προσωπικό του κλάδου στα αρμόδια Τμήματα</p> <p>-Η κατάργηση κενών οργανικών θέσεων βάσει του σχεδίου νόμου «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο, βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής προσαρμογής 2011-2015».</p>

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		-Το Τμήμα έχει ανάγκη από αποθηκευτικούς χώρους.		
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	<p>-Έμπειρο προσωπικό σε οικονομικά θέματα, με προϋπηρεσία τόσο στον δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα.</p> <p>-Σύγχρονα προγράμματα οικονομικής διαχείρισης.</p> <p>-Εξυπηρέτηση όλων των Δημοτών από την Ταμειακή Υπηρεσία.</p>	<p>-Αιτήσεις /οχλήσεις προμηθευτών-εργολάβων κυρίως λόγω του χρόνου ανταπόκρισης στις εξοφλήσεις τους, λόγω στην έλλειψη πόρων.</p> <p>-Έλλειψη συντονισμού μεταξύ της Οικονομικής Υπηρεσίας και άλλων Υπηρεσιών ή Τμημάτων του Δήμου που οφείλονται στην απόκριση και στο χώρο λειτουργίας των Υπηρεσιών.</p> <p>-Ανάγκη επιμόρφωσης σε θέματα οικονομικής και ταμειακής διαχείρισης, τήρησης διπλογραφικού και θεμάτων μισθοδοσίας.</p> <p>-Μη δυνατή συναλλαγή των δημοτών σε ταμειακά ζητήματα, μέσω τραπεζών.</p> <p>-Δυσλειτουργία στην παρακολούθηση των οφειλών και στην λήψη μέτρων είσπραξης.</p> <p>-Μείωση των Κ.Α.Π.</p> <p>-Γεωγραφική διάσπαση του προσωπικού του Τμήματος Εσόδων και Ακίνητης Περιουσίας.</p> <p>-Η μη τήρηση των νόμιμων διαδικασιών σχετικά με τις</p>	<p>-Πρόγραμμα «Διαύγεια»: Ανάρτηση όλων των οικονομικών θεμάτων στο διαδίκτυο</p> <p>-Με την εφαρμογή του ν.3852/2010 γίνονται ριζικές αλλαγές στα οικονομικά θέματα</p> <p>-Ο Δήμος διαθέτει σημαντική Ακίνητη Περιουσία.</p>	<p>-Με την εφαρμογή του Καλλικράτη, δημιουργούνται θέματα ενοποίησης στοιχείων (που δεν προϋφίσταντο σε ορισμένες Δημοτικές Ενότητες) και κοινής παρακολούθησης οικονομικών θεμάτων των συνεομένων Δήμων</p> <p>-Το ασφυκτικό οικονομικό πλαίσιο στο οποίο καλούνται να λειτουργήσουν οι διευρυμένοι Δήμοι.</p>

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>προμήθειες και τα έργα σε Δημοτικές Ενότητες που δεν υπάγονταν στον έλεγχο του ελεγκτικού συνεδρίου, με αποτέλεσμα να ελλοχεύει κίνδυνος εξόφλησης παράτυπων ενταλμάτων με Διαταγή Πληρωμής.</p> <p>-Ανάγκη ορθότερου σχεδιασμού και συντονισμού του μηχανισμού είσπραξης εσόδων.</p> <p>-Καταγράφεται αυξητική τάση στις μη εξοφλημένες οφειλές δημοτών και φορέων προς τον Δήμο.</p>		
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΠΡΑΣΙΝΟΥ, ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ	<p>-Η υπηρεσία διέθετε ISO 9001, μέχρι τον Ιούλιο 2011.</p> <p>-Η υπηρεσία διαθέτει Διαχειριστική Επάρκεια η οποία είναι σε ισχύ.</p> <p>-Η υπηρεσία έχει στο ενεργητικό της συνεργασίες με την ΜΚΟ WWF Ελλάς για την προστασία των υδροτοπικών εκτάσεων του Δήμου, και με το ΕΘΙΑΓΕ για τη διερεύνηση θεμάτων που αφορούν την προστασία της αγροτικής παραγωγής και του φυσικού περιβάλλοντος του Δήμου Χερσονήσου.</p> <p>-Η Διεύθυνση στελεχώνεται από επιστημονικό προσωπικό με πολυετή πείρα από τους πρώην Καποδιστριακούς δήμους.</p>	<p>-Η παρούσα στελέχωση δεν είναι επαρκής σε σχέση με τα καθήκοντα που προκύπτουν από τη συννένωση των Δήμων με τον Καλλικράτη. Εκκρεμούν ακόμα κενές οργανικές θέσεις από τους πρώην Καποδιστριακούς Δήμους. Επιτακτική είναι η ανάγκη πρόσληψης ΠΕ Κτηνίατρων λόγω μεταφοράς αρμοδιοτήτων από τις Περιφέρειες Κρήτης στους Δήμους.</p> <p>-Η Υπηρεσία έχει ανάγκη από διοικητικό προσωπικό ώστε να εκτελούνται όλες οι διοικητικές λειτουργίες της εσωτερικά.</p> <p>-Η επιμόρφωση του προσωπικού είναι διαρκής ανάγκη για να μπορέσει η υπηρεσία να ανταπεξέλθει στις εξελίξεις στην τεχνολογία και τη</p>	<p>-Η Διεύθυνση μπορεί να αξιοποιήσει ανταγωνιστικά Ευρωπαϊκά Προγράμματα σε συνεργασία με το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Εσωτερικού Ελέγχου, τα οποία προβλέπουν κονδύλια για τη πρόσληψη εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού αλλά και διοικητικού προσωπικού με συμβάσεις ορισμένου χρόνου.</p> <p>-Χρηματοδοτικές ευκαιρίες μέσω των ΕΣΠΑ, «Αλέξανδρος Μπαλτατζής», ΕΠΠΕΡΑΑ, Interreg, Life, Leader κ.α. μπορούν να χρηματοδοτήσουν μελέτες και έργα υποδομών στον τομέα περιβάλλοντος, πρασίνου, καθαριότητας & ανακύκλωσης.</p> <p>-Συμπράξεις Δημοσίου & Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), που μπορούν να</p>	<p>-Η μείωση του προϋπολογισμού και η έλλειψη εξωτερικών κονδυλίων, επηρεάζει την ορθή λειτουργία και παραγωγή έργου από την υπηρεσία.</p> <p>-Η έλλειψη αντίληψης για την ενιαία υπόσταση του Καλλικρατικού Δήμου από τα στελέχη της δημοτικής αρχής και κατ' επέκταση από το υπαλληλικό προσωπικό.</p>

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>δημόσια διοίκηση.</p> <p>-Η υπηρεσία δεν διαθέτει υπηρεσιακά οχήματα στην αποκλειστική της χρήση (π.χ. οχήματα μεταφοράς προσωπικού πρασίνου και του καθημερινού εξοπλισμού τους).</p> <p>-Δεν υπάρχουν εγκαταστάσεις για την αποθήκευση μηχανημάτων, εργαλείων, εξαρτημάτων και εφοδίων της υπηρεσίας πρασίνου.</p>	<p>χρηματοδοτήσουν έργα περιβαλλοντικά και ανάπλασης με ανταποδοτικό όφελος προς το Δήμο (π.χ. πρόγραμμα JESSICA).</p>	
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	<p>-Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών έχει συνεργασθεί στο παρελθόν με το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας. Υπάρχει συνεχής συνεργασία με την 13η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, την ΚΓ Εφορεία Κλασικών Αρχαιοτήτων και με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.</p> <p>-Το ανθρώπινο δυναμικό της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών έχει μακροχρόνια πείρα στον Δημόσιο Τομέα.</p>	<p>-Τα μεταφορικά μέσα για την άμεση και έγκαιρη μετακίνηση του προσωπικού (για αυτοψίες ή για την επίβλεψη έργων) δεν επαρκούν.</p> <p>-Στο Γραφείο Κίνησης χρειάζεται να γίνει προμήθεια βαρέων μηχανημάτων και εργαλείων για τη μεταφορά των μηχανημάτων των έργων καθώς και για τον εξοπλισμό του μηχανοστασίου.</p> <p>-Απαιτείται κατασκευή αποθηκευτικού χώρου οχημάτων και υλικών.</p> <p>- Απαιτούνται λογισμικά συστήματα παρακολούθησης οχημάτων, προμηθειών και διαχείρισης αποθήκης.</p>	<p>-Η αξιοποίηση Εθνικών και Ευρωπαϊκών προγραμμάτων μπορεί να βοηθήσει τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών να βελτιώσει τον εξοπλισμό της και τα λογισμικά συστήματα που διαθέτει.</p> <p>-Αλλαγή πλαισίου έκδοσης οικοδομικών αδειών.</p>	<p>-Κατά τη συνεργασία με εκπαιδευτικά ή ερευνητικά ιδρύματα παρατηρείται σύγχυση σχετικά με τη διάκριση του ερευνητικού έργου με τις μελέτες.</p> <p>- Η έλλειψη διαθέσιμου προϋπολογισμού και η αυστηρή δημοσιονομική πολιτική.</p>

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	<p>-Η Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας συνεργάζεται με όλα τα τμήματα και υπηρεσίες του Δήμου και διαθέτει μια σφαιρική άποψη για τη λειτουργία του Δήμου.</p> <p>- Το στελεχιακό δυναμικό της Διεύθυνσης Δημοτικής Αστυνομίας στην πλειοψηφία τους (13 άτομα από τα 18 του προσωπικού) είναι εκπαιδευμένοι απόφοιτοι της Σχολής Δημοτικής Αστυνομίας που έχουν λάβει εξάμηνη εκπαίδευση (4 μήνες θεωρητική εκπαίδευση και 2 μήνες πρακτική εξάσκηση). Οι υπόλοιποι έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια διάρκειας ενός μήνα από το Υπουργείο Εσωτερικών.</p>	<p>-Συχνά παρατηρείται σύγχυση αρμοδιοτήτων με τις υπηρεσίες του Δήμου και ειδικότερα μετά τη συνένωση των Καποδιστριακών Δήμων.</p> <p>-Έλλειψη τυποποιημένων διαδικασιών και εντύπων καθώς και έλλειψη ξεχωριστού πρωτοκόλλου από αυτό του Δήμου για τα έγγραφα εσωτερικής επικοινωνίας, καταγγελίες, εισηγήσεις κα.</p> <p>-Απαιτείται εγκατάσταση και λειτουργία τηλεφωνικού κέντρου, ώστε να καταγράφονται τα προβλήματα των πολιτών και να γίνεται πληροφόρηση.</p>	<p>-Συνεργασία με Σώματα Ασφαλείας του κρατικού μηχανισμού.</p>	
ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	<p>-Ο Δήμος διαθέτει σημαντική κτιριακή υποδομή</p>	<p>-Λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου σε πολλές επί μέρους εγκαταστάσεις.</p> <p>-Προβλήματα μειωμένης αξιοποίησής του τεχνικού εξοπλισμού λόγω καθυστερήσεων στη συντήρηση και την αποκατάσταση βλαβών.</p> <p>- Παρατηρείται δυστοκία στην οργάνωση των εργασιών και την</p>	<p>-Με το σχεδιασμό του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, δίδεται η ευκαιρία προδιαγραφής και μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού ανανέωσης και επέκτασης του τεχνικού εξοπλισμού του Δήμου.</p>	<p>-Καθυστερήσεις στα προγράμματα αντικατάστασης και επέκτασης του τεχνικού εξοπλισμού</p>

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>ταχύτητα λειτουργίας του Δήμου, λόγω της διασποράς των υπηρεσιών σε διαφορετικά κτήρια</p> <p>- Απαιτείται άμεση δημιουργία τηλεφωνικού κέντρου για όλα τα δημοτικά κτήρια, ώστε να εξυπηρετούνται οι πολίτες τάχιστα</p>		
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	<p>-Καλή σχετικά οικονομική θέση που μπορεί να αποτελέσει βάση για την επέκταση των προγραμμάτων δράσης και την επέκταση των παρεχομένων υπηρεσιών στους δημότες</p> <p>-Οι δανειακές υποχρεώσεις του Δήμου είναι χαμηλές.</p> <p>-Ο Δήμος είναι προσανατολισμένος περισσότερο στην παροχή υπηρεσιών.</p>	<p>-Η οικονομική κρίση που πλήττει τα οικονομικά του Δήμου</p> <p>-Έλλειψη εσόδων από επιχειρηματικές δραστηριότητες</p> <p>-Παρατηρούνται καθυστερήσεις στη βεβαίωση ιδίων εσόδων.</p> <p>-Οι διαδικασίες προγραμματισμού και υλοποίησης των επενδύσεων παρουσιάζουν σε αρκετές περιπτώσεις προβλήματα.</p> <p>-Εντοπίζονται προβλήματα είσπραξης στα ίδια έσοδα που ανάγονται σε προηγούμενα χρόνια.</p> <p>-Ο Δήμος αντιμετωπίζει αυξημένο λειτουργικό κόστος.</p> <p>-Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από την κεντρική εξουσία χωρίς μεταφορά</p>	<p>-Αξιοποίηση από το Δήμο των επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013.</p> <p>-Δυνατότητες σύναψης δανείων α) για αποπληρωμή οφειλών και β) για επενδύσεις.</p> <p>-Δυνατότητα μείωσης λειτουργικών δαπανών μέσω της εγκατάστασης των υπηρεσιών σε ένα κτίριο</p> <p>-Διαρκής βελτίωση εκτέλεσης προϋπολογισμού</p>	

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		των αντίστοιχων πόρων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση		
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	-Ο Δήμος διαθέτει σημαντική ακίνητη περιουσία	-Η ακίνητη περιουσία του Δήμου δεν αξιοποιείται με συγκεκριμένη στρατηγική και διαδικασίες. Η δομή και οι διαδικασίες του Δήμου δεν επιτρέπουν σήμερα την καλύτερη αξιοποίηση της περιουσίας του	-Καταγραφή ακίνητης περιουσίας -Αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του	-Απαξίωση της ακίνητης περιουσίας του Δήμου, λόγω ανεπαρκούς διαχείρισής της.

1.3.3 Καταγραφή στάσεων και αντιλήψεων μέσω της διαβούλευσης με τα Τοπικά Συμβούλια

Στο πλαίσιο της 1^{ης} ενέργειας διαβούλευσης για την κατάρτιση του επιχειρησιακού προγράμματος του Δήμου Χερσονήσου, διανεμήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο για την καταγραφή των στάσεων, των αντιλήψεων, αλλά και των προσδοκιών των τοπικών συμβουλίων στις δημοτικές και τοπικές κοινότητες του Δήμου.

Η δημοτική αρχή υλοποιώντας τη δέσμευση της για την προαγωγή του δημοκρατικού διαλόγου και την κοινωνική διαβούλευση στο πλαίσιο του μεσοπρόσθεσμου αναπτυξιακού της προγραμματισμού, αξιοποιεί τα υποβληθέντα απαντημένα ερωτηματολόγια, καθώς και τις προτάσεις που αυτά περιλαμβάνουν.

Στο στάδιο αυτό συμμετείχαν – μέσω της αποστολής συμπληρωμένων ερωτηματολογίων – 14 από τις 22 δημοτικές/ τοπικές κοινότητες του νεοσύστατου Δήμου Χερσονήσου. Συγκεκριμένα, υπέβαλλαν τα κάτωθι συμβούλια Τοπικών & Δημοτικών Κοινοτήτων:

1. Αβδού
2. Κρασίου
3. Σγουροκεφαλίου
4. Γωνιών
5. Ανωπόλεως
6. Γαλίφας
7. Ποταμιών
8. Χερσονήσου
9. Λιμνή Χερσονήσου (υπέβαλε σχετική απόφαση του συμβουλίου, υπ' αριθμ 40/2011)
10. Μοχού
11. Οικισμός Σταλίδας
12. Κόξαρης
13. Χαράσου
14. Καινούργιου Χωριού
15. Μάλιων

Το δομημένο ερωτηματολόγιο εμπεριείχε 5 ερωτήσεις κλειστού τύπου και τα τοπικά συμβούλια καλούνταν να αξιολογήσουν και να βαθμολογήσουν στη αντίστοιχη

προτεινόμενη κλίμακα, μια σειρά από κρίσιμα ζητήματα, πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα της περιοχής, αλλά και να εκφράσουν τις προσδοκίες και τη σημαντικότητα συγκεκριμένων πολιτικών ανάπτυξης για την περιοχή. Η απαντήσεις των τοπικών συμβουλίων, από κοινού με την στρατηγική της δημοτικής αρχής της τρέχουσας περιόδου, δύναται να τεκμηριώσουν την αποτελεσματικότητα της δράσης του Δήμου ως αναπτυξιακό οργανισμό, αλλά και ως φορέα διάχυσης της ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.

Ερώτηση 1: «Αξιολογήστε την υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου και εκφράστε τον βαθμό ικανοποίησής σας σε σχέση με κάθε ένα από τους παρακάτω τομείς»

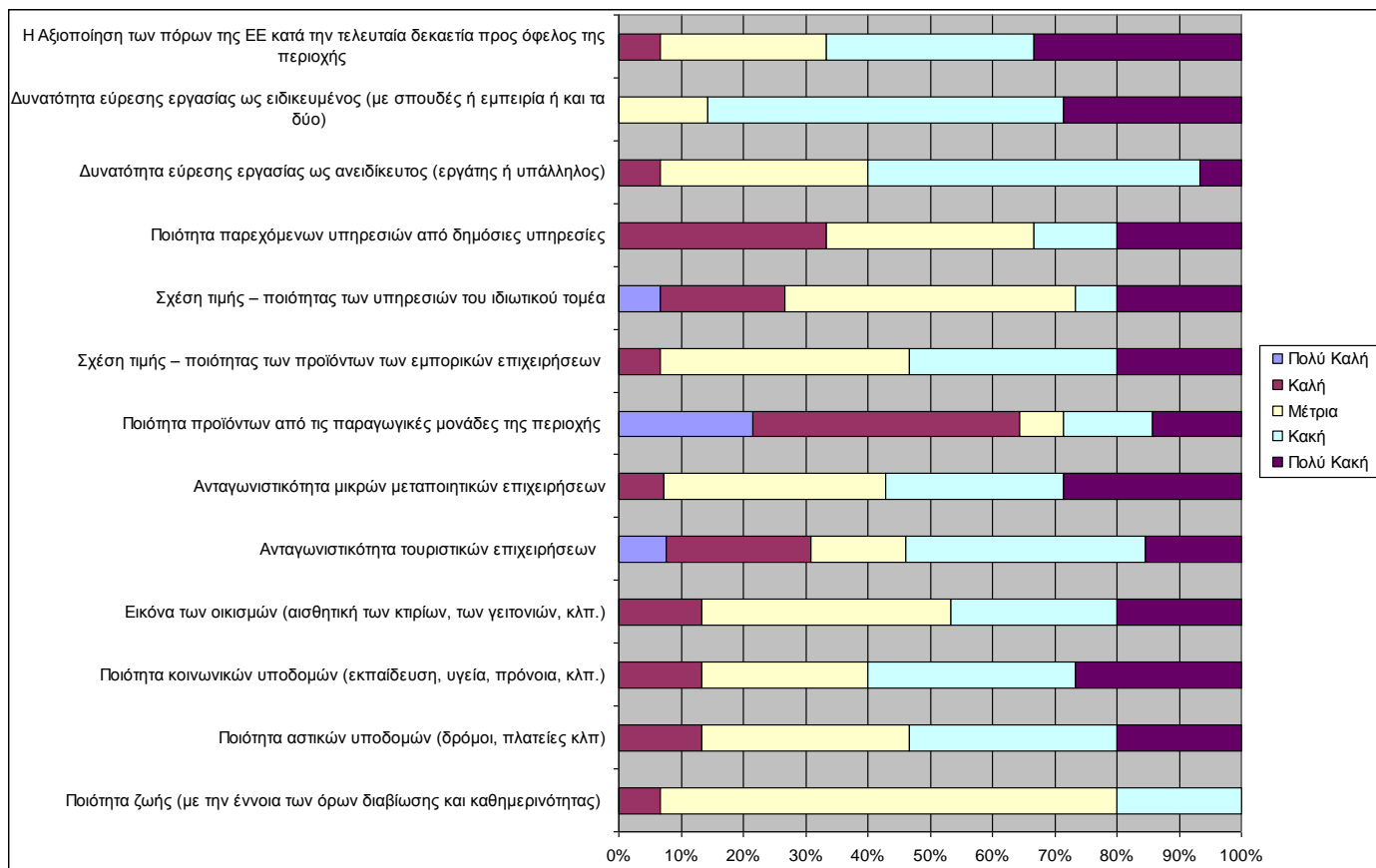
Η **πρώτη ερώτηση** που τέθηκε στο ερωτηματολόγιο ήταν να αξιολογήσουν την υφιστάμενη κατάσταση σε μια σειρά από τομείς. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% μεταξύ των θετικών στην παρούσα κατάσταση είναι:

- η ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών από τις δημόσιες υπηρεσίες
- η ποιότητα των προϊόντων από τις τοπικές παραγωγικές μονάδες
- η ποιότητα ζωής (με την έννοια της καθημερινότητας)
- η εικόνα των οικισμών

Σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50%, στα αρνητικά συγκαταλέγονται:

- η αξιοποίηση των πόρων της ΕΕ κατά την τελευταία δεκαετία προς όφελος της περιοχής
- η δυνατότητα εύρεσης εργασίας ως ειδικευμένος
- η ποιότητα των αστικών υποδομών
- η σχέση τιμής-ποιότητας των τοπικών εμπορικών επιχειρήσεων

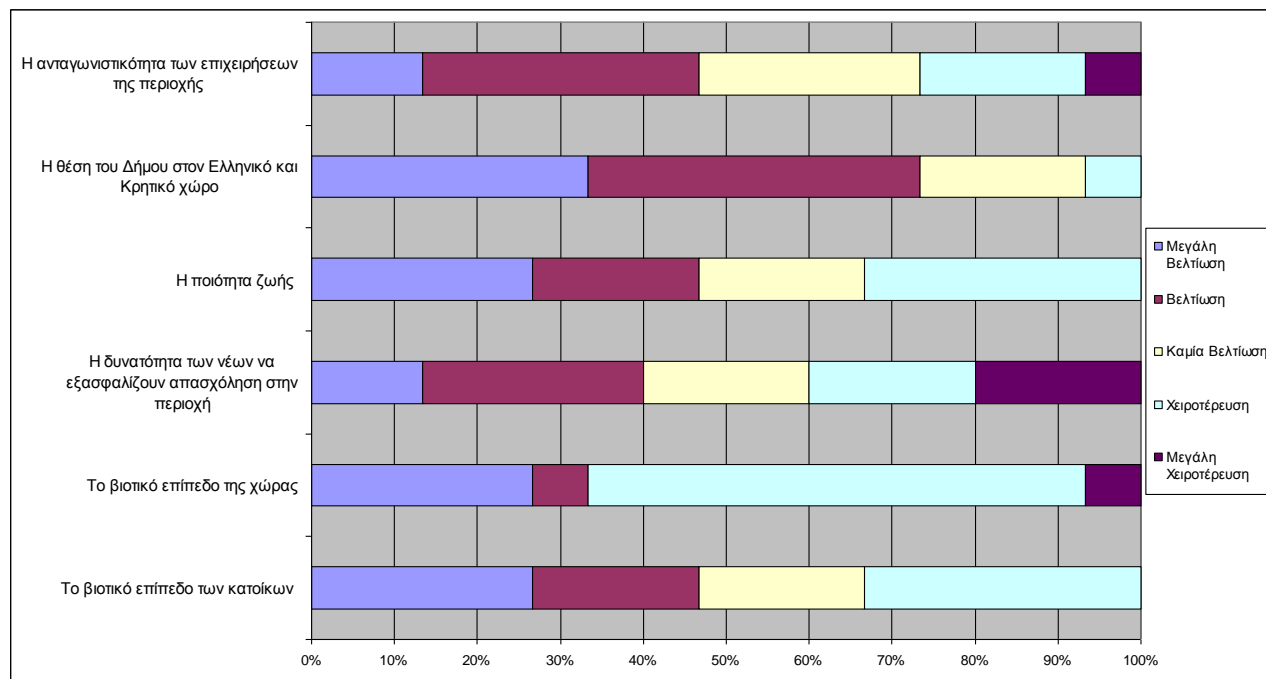
Οι λοιπές δημοτικές και τοπικές κοινότητες που δε συμμετείχαν με αποστολή ερωτηματολογίου ή υπομνήματος, δύναται να το πράξουν κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης του σχεδίου, έπειτα από την έγκριση της Α Φάσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος από το Δημοτικό Συμβούλιο.



Ερώτηση 2: Εκφράστε τις προσδοκίες σας για την επόμενη 4ετία σε σχέση με τους παρακάτω τομείς

Στη δεύτερη ερώτηση ζητήθηκε από τα τοπικά συμβούλια να εκφράσουν τις προσδοκίες τους για την επόμενη 4ετία σε σχέση με επιλεγμένους τομείς. Από τα αποτελέσματα της επεξεργασία των ερωτηματολογίων προκύπτει ότι οι εκπρόσωποι της τοπικής κοινωνίας, εκτιμούν και έχουν αρνητικές προσδοκίες σε σχέση με την πορεία της οικονομίας της χώρας, αλλά και το βιοτικό επίπεδο της χώρας. Εντούτοις, στις αντίστοιχες μεταβλητές-τομείς που αναφέρονται στην εκτίμηση του βιοτικού επιπέδου, αλλά και τη θέση του Δήμου στον κρητικό και εθνικό χώρο, διαφαίνεται μια αισιόδοξη στάση και αντίληψη ότι η ανάπτυξη της περιοχής θα έχει θετικό ισοζύγιο. Το στοιχείο αυτό κρίνεται πολύ σημαντικό, εάν κανείς αναλογιστεί τις σημαντικές αλλαγές που έχουν επέλθει και συντελούνται στο σύνολο της ελληνικής κοινωνίας και οι τοπικές κοινωνίες του Δήμου Χερσονήσου, διαφαίνεται να

ανθίστανται στην γενικότερη λογική ηττοπάθειας της ελληνικής κοινωνίας. Το στοιχείο αυτό με όρους αναπτυξιακής δυναμικής δίνει στην περιοχή ένα προβάδισμα για την ανάπτυξη ευνοϊκού επενδυτικού και συνολικά αναπτυξιακού περιβάλλοντος.

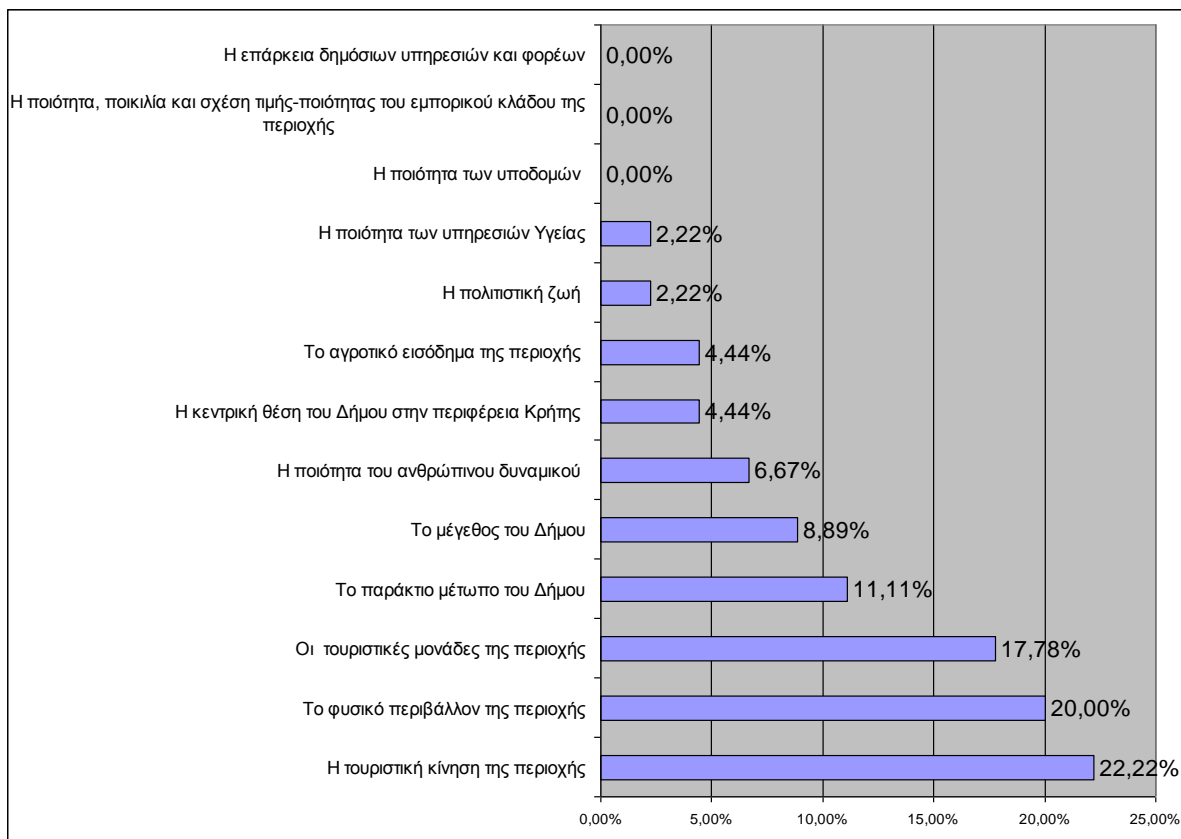


Ερώτηση 3: Ποια από τα παρακάτω χαρακτηριστικά θεωρείτε ότι αποτελούν ισχυρά πλεονεκτήματα του Δήμου (έως 3 επιλογές)

Στο τρίτο ερώτημα οι ερωτώμενοι εκπρόσωποι εκληθησαν να επιλέξουν μεταξύ λίστας 13 δυνητικών πλεονεκτημάτων, τα 3 ισχυρότερα σημεία του Δήμου Χερσονήσου. Επι συνόλου λοιπόν 15 τοπικών συμβουλίων, η τοπική κοινωνία φαίνεται να συγκλίνει ότι τα 3 ισχυρότερα σημεία του Δήμου Χερσονήσου είναι:

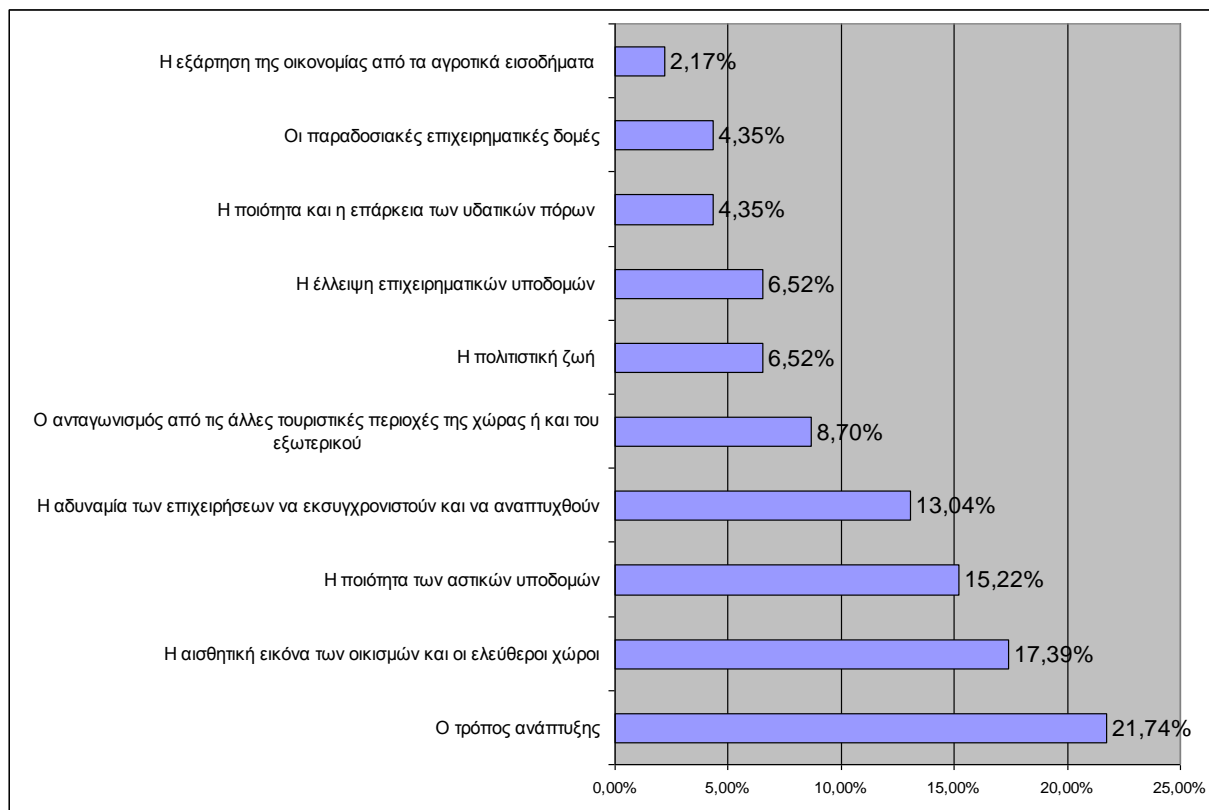
1. Η τουριστική κίνηση της περιοχής
2. Οι τουριστικές μονάδες της περιοχής
3. Το φυσικό περιβάλλον του Δήμου

Εξίσου σημαντικό αριθμό επιλογών από τους τοπικούς συμβούλους συγκέντρωσε ως ισχυρό σημείο το παράκτιο μέτωπο του Δήμου, το οποίο αποτελεί ένα πλεονέκτημα που ενδυναμώθηκε με τη συνένωση των 3 ισχυρότερων τουριστικά δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου.



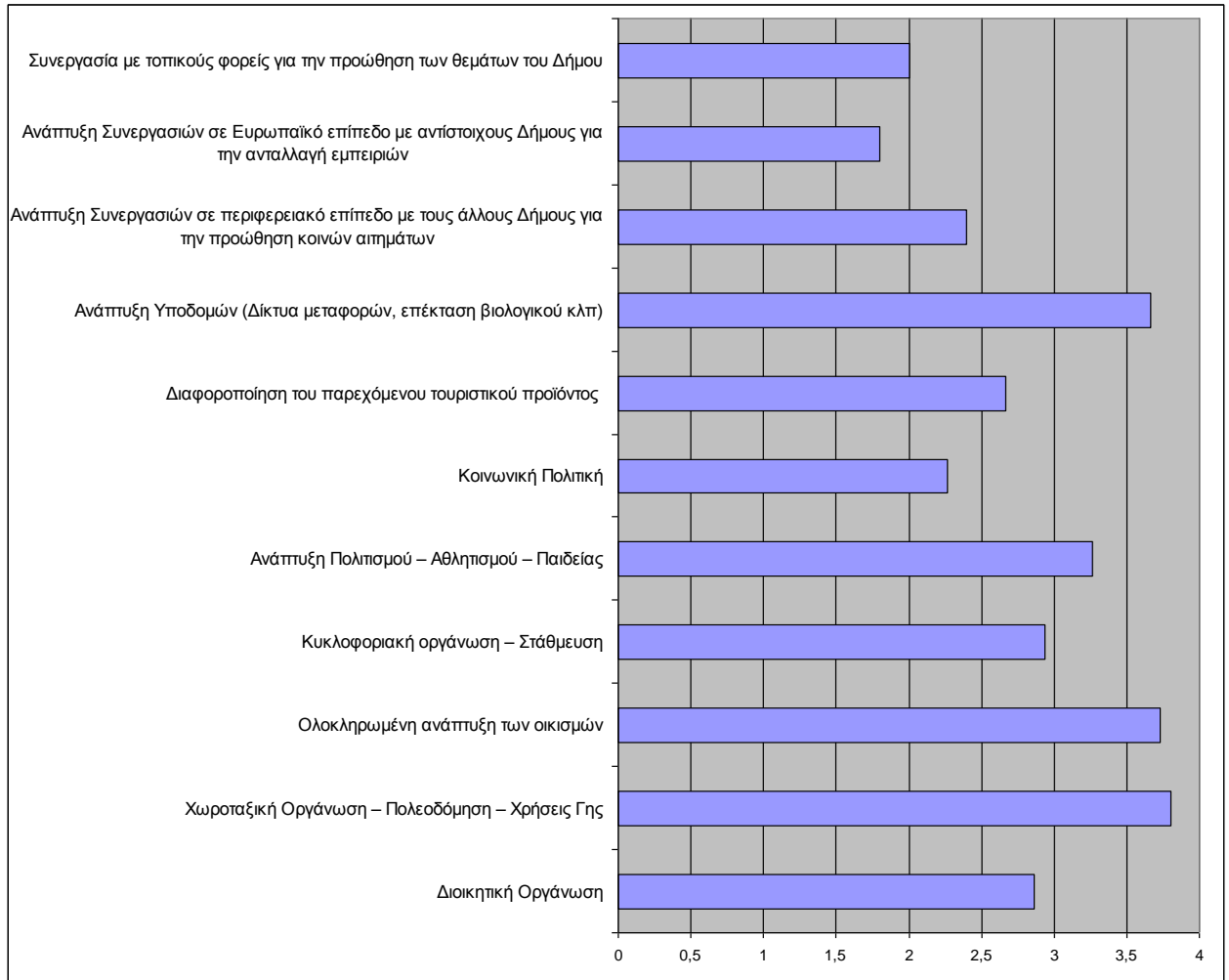
Ερώτημα 4: Ποια από τα παρακάτω χαρακτηριστικά θεωρείτε ότι αποτελούν σοβαρά μειονεκτήματα του Δήμου (έως 3 επιλογές)

Στο ερώτημα αυτό, τους ζητήθηκε να αξιολογήσουν και αν επισημάνουν τα 3 επικρατέστερα μειονεκτήματα του Δήμου. Τα αποτελέσματα της ανάλυση των ερωτηματολογίων ανέδειξαν τις επιλογές των τοπικών εκπροσώπων οι οποίοι αξιολογούν ότι το μοντέλο ανάπτυξης, η ποιότητα των αστικών υποδομών, αλλά και η εικόνα των οικισμών αποτελούν σημεία αρνητικά για την εικόνα και τη δυναμική της περιοχής. Αξιόλογο ποσοστό συγκέντρωσε και η άποψη ότι μειονέκτημα είναι η αδυναμία των τοπικών επιχειρήσεων αν εκσυγχρονιστούν και να αναπτυχθούν, στοιχείο που πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη κατά το σχεδιασμό και ο Δήμος να διαμορφώσει ένα ολοκληρωμένο τοπικό πρόγραμμα στήριξης της επιχειρηματικότητας και ειδικότερα των νέων.



Ερώτημα 5: Αξιολογήστε την σημασία των παρακάτω τομέων δράσης που πρέπει να ακολουθήσει ο Δήμος Χερσονήσου σε μια κλίμακα από το '1 = η λιγότερο σημαντική' έως το '5 = η πιο σημαντική'. – Δεν επιτρέπεται η χρήση του ίδιου αριθμού περισσότερο από 2 φορές

Τέλος, στην πέμπτη ερώτηση ζητήθηκε από τους μετέχοντες να αξιολογήσουν τη σημαντικότητα των τομέων δράσης του Δήμου, στοιχείο που είναι χρήσιμο κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και καθορισμού των προτεραιοτήτων που οι τοπικές κοινωνίες αναδεικνύουν ως σημαντικές. Τα ζητήματα που ανακύπτουν ως σημαντικά, κατά την άποψη των τοπικών συμβουλίων και πρέπει να οδηγήσουν στην ανάληψη δράσεων και πρωτοβουλιών από τη δημοτική αρχή, αφορούν τομείς όπως η χωροταξική-πολεοδομική οργάνωση του Δήμου και ο καθορισμός των χρήσεων γης, η ολοκληρωμένη ανάπτυξη των οικισμών, η ανάπτυξη βασικών υποδομών και τέλος η ανάπτυξη του πολιτισμού – αθλητισμού.



ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

2.1 Στρατηγικός Σχεδιασμός

Στην Ελλάδα ο αναπτυξιακός σχεδιασμός έχει αρχίσει να εισάγεται με σημαντική καθυστέρηση σε σχέση με τις άλλες χώρες. Αυτό δυστυχώς έχει δημιουργήσει τετελεσμένα και πολλά προβλήματα τα οποία θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί. Όμως, ένα από τα πλεονεκτήματα αυτής της καθυστέρησης είναι η δυνατότητα διδαχής από την εμπειρία των άλλων. Μπορούν να εντοπιστούν ποια είναι τα επιτυχημένα παραδείγματα ανάπτυξης και τεχνολογικού- διορθωτικού μετασχηματισμού άλλων περιοχών οι οποίες διαθέτουν παρόμοια χαρακτηριστικά με την εκάστοτε υπό μελέτη περιοχή.

Ένα στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης μπορεί να συμβάλει πραγματικά στην ανάπτυξη μιας περιοχής όταν συνδυάζει δημιουργικά τη διάγνωση και την αξιολόγηση των χαρακτηριστικών της με ιδέες και προτάσεις οι οποίες απορρέουν από την υφιστάμενη εθνική και διεθνή εμπειρία και ο συνδυασμός αυτός πραγματικών δυνατοτήτων και ιδεών βρίσκει γόνιμο έδαφος στην τοπική κοινωνία και διοίκηση και μετατρέπεται σε όραμα και συλλογικούς στόχους.

Η αναπτυξιακή στρατηγική από τη φύση της έχει δυναμικό χαρακτήρα καθώς στηρίζεται μεν στην κατανόηση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά η έμφαση της βρίσκεται στη δημιουργική παρέμβαση και τη δράση. Σε ένα κόσμο που αλλάζει με γρήγορους ρυθμούς, η αναπτυξιακή στρατηγική μιας περιοχής θα πρέπει να έχει το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον, να κατανοεί εγκαίρως τις νέες τάσεις και δυναμικές και να αποφεύγει την επανάπαυση στις συνταγές της πεπατημένης. Να αντιλαμβάνεται ότι το νέο οικονομικό και τεχνολογικό περιβάλλον απαιτεί νέους τρόπους αντιμετώπισης και νέες πολιτικές. Η αναπτυξιακή στρατηγική θα πρέπει να είναι ανοιχτή σε νέες ιδέες, να τις ενθαρρύνει και να τις ενισχύει και να προσπαθεί να ενσωματώσει στην τοπική κοινωνία και οικονομία μηχανισμούς κατανόησης και διαχείρισης της αλλαγής. Η διάθεση για μάθηση, η δημιουργικότητα, η έρευνα, η εφευρετικότητα, η εξωστρέφεια και η αναζήτηση του καινούργιου πρέπει να είναι κεντρικά στοιχεία της στρατηγικής και να βρίσκουν την έκφραση τους σε μια σειρά από συγκεκριμένες αναπτυξιακές πολιτικές.

Η αναπτυξιακή στρατηγική, για να είναι αποτελεσματική, θα πρέπει να στηρίζεται σε μια ευρύτερη κοινωνική συναίνεση, να διαμορφώνει στόχους και ένα όραμα για την πόλη οι οποίοι να πείθουν και να κινητοποιούν ευρύτερα κοινωνικά και οικονομικά την περιοχή. Για να γίνει αυτό θα πρέπει οι πολιτικές της να αποφεύγουν τη μονομέρεια και να προσφέρουν δυνατότητες για αναπτυξιακό μέρισμα σε όλες τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να αποφεύγει τις αναγκαίες τομές. Σημαίνει όμως, ότι τα κόστη και τα οφέλη που θα προκύψουν από συγκεκριμένες πολιτικές θα πρέπει να είναι ισόρροπα κατανεμημένα και επιπλέον, αυτή η κατανομή θα πρέπει να είναι ορατή και μέσα στα όρια της κοινής λογικής.

2.1.1 Αποστολή, Όραμα, Αρχές Λειτουργίας και Διακυβέρνησης

Η στρατηγική ανάπτυξης του Δήμου Χερσονήσου για την επόμενη μεσοπρόθεσμη περίοδο έρχεται να υπηρετήσει τις πολιτικές της αειφορίας και της βιωσιμότητας όπως αυτές εφαρμόζονται την τελευταία εικοσαετία στην Ευρώπη αλλά και διεθνώς. Οι αρχές της βιώσιμης πόλης και της αειφορικότητας για πρώτη φορά διατυπώθηκαν στη σχετική έκθεση της Επιτροπής G.H. Brundtland του ΟΗΕ το 1991 «Το κοινό μας μέλλον», που αποτελεί συνέχεια της «AGENDA 21», καθώς και του «Σχεδίου του Γιόχανεσμπουργκ».

Βιώσιμη ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη, η οποία ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

Οι στόχοι πολιτικής του Πλαισίου Δράσης για την Αειφόρο Αστική Ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπως αναφέρεται στη σχετική έκθεση του 1998 αφορούν σε:

- Ενδυνάμωση της οικονομικής ευημερίας και της απασχόλησης σε μικρά και μεγάλα αστικά κέντρα.
- Προώθηση της ισότητας, της κοινωνικής ένταξης και της ανζωογόνησης των υποβαθμισμένων αστικών ζωνών.
- Προστασία και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος: τοπική και παγκόσμια αειφορία.
- Συμβολή στην καλή διακυβέρνηση των αστικών περιοχών και στην ενίσχυση του τοπικού δυναμικού.

2.1.2 Αποστολή

«Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του».

2.1.3 Όραμα

Η διατύπωση του αναπτυξιακού οράματος οφείλει να συνδέει τη σημερινή πραγματικότητα και τις μελλοντικές επιδιώξεις της πόλης συνεκτιμώντας τις πραγματικές δυνατότητες, τις γενικότερες τάσεις και κατευθύνσεις στο περιφερειακό, στο εθνικό και στο παγκόσμιο περιβάλλον και αξιολογώντας την αναπτυξιακή δυναμική της.

2.1.4 Κατευθυντήριες Αρχές

- Κινητοποίηση όλων των τοπικών πόρων και δυνατοτήτων
- Υιοθέτηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων
- Προώθηση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών
- Ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με τοπικούς φορείς
- Σεβασμός των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης
- Κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη
- Πολιτιστική ποικιλομορφία
- Ανταπόκριση στις ανάγκες και στα αιτήματα των πολιτών
- Διαφάνεια και χρηστή διαχείριση
- Ισόρροπη ανάπτυξη των δημοτικών ενοτήτων του Δήμου
- Ισότιμη εξυπηρέτηση όλων των κατοίκων χωρίς διακρίσεις

2.2 Διασύνδεση Τοπικού και Περιφερειακού Σχεδιασμού

Οι προκλήσεις του σήμερα σε παγκόσμιο επίπεδο, στην Ευρώπη και ειδικότερα στην Ελλάδα, απαιτούν κοινή αντιμετώπιση – βασισμένη στη συνεννόηση, στη συνεργασία και στην αποφασιστικότητα, όχι μόνο μεταξύ των αρχών και των δημόσιων φορέων αλλά λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιωτικές παραγωγικές δυνάμεις και την κοινωνία των πολιτών.

Η άμβλυνση των διαφορών, των ανισοτήτων που καταγράφονται στα πλαίσια του νέου «καλλικρατικού» Δήμου Χερσονήσου είναι ο στόχος της Δημοτικής Αρχής, ο οποίος θα επιτευχθεί μέσα από δράσεις που θα συνδέουν την ενδοχώρα με την παράκτια ζώνη, τον πρωτογενή με τον τριτογενή τομέα ενώ θα δημιουργηθούν ευκαιρίες για την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει.

Αντίστοιχα, **η άρση των ανισοτήτων σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης** είναι ένα ζήτημα στο οποίο η ίδια η Ευρώπη εστιάζει δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα μέσα από την Πολιτική για την Περιφερειακή Ανάπτυξη που εξειδικεύεται στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης, προκειμένου να αντιμετωπίσει αντίστοιχα τις εθνικές διαφορές.

Σαφώς, μέσα από την στοχευμένη αυτή ενέργεια – που ισχύει για την κάθε Περιφέρεια της Ευρώπης χωριστά – η Ε.Ε. αποσκοπεί αφενός στην μείωση των ανισοτήτων ανάμεσα στις περιφέρειες της αλλά επίσης και στη δικαιότερη κατανομή των πλεονεκτημάτων της κοινής αγοράς σε όλη της την επικράτεια – σε σχέση με τα κράτη μέλη της.

Ως εκ τούτου, η ανάδειξη και η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιφερειών και των τοπικών πόρων **απαιτεί πολυεπίπεδο σχεδιασμό και ισχυρές σχέσεις συνάφειας και συνέργειας.**

Κρίνεται σκόπιμο, στο σημείο αυτό να τονιστεί σε επίπεδο πολιτικών στρατηγικών στόχων, η ένταξη της στρατηγικής του Δήμου Χερσονήσου, στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής για την ανάπτυξη της Περιφέρειας Κρήτης. Αντίστοιχα, η περιφερειακή πολιτική ανάπτυξης εντάσσεται στον Εθνικό Σχεδιασμό Ανάπτυξης που λαμβάνει υπόψη του τις Ευρωπαϊκές Πολιτικές.

Παρακάτω, παρατίθενται στοιχεία από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2007 – 2013 της χωρικής ενότητας Κρήτης – Νήσων Αιγαίου όπου εμφανίζεται ο συσχετισμός μεταξύ των βασικών θεματικών – πυλώνων της στρατηγικής του Δήμου Χερσονήσου και των γενικών στρατηγικών επιλογών του ΠΕΠ Κρήτης.

Στη Β΄ Φάση, κατά την οποία θα γίνει αναλυτική εξειδίκευση της Στρατηγικής του Προγράμματος και των Αξόνων Προτεραιότητας σε Μέτρα και Κατηγορίες Δράσεων, θα τεκμηριώνεται πλήρως και ακριβώς η ισχυρή συνάφεια και συνέργεια μεταξύ των πολιτικών των δύο μερών.

Η στρατηγική της χωρικής ενότητας Κρήτης – Νήσων Αιγαίου στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2007 – 2013

Η στρατηγική της Χωρικής Ενότητας Κρήτης-Νήσων Αιγαίου συνίσταται στη δημιουργία των προϋποθέσεων για την ποσοτική και ποιοτική διεύρυνση των αναπτυξιακών επιλογών, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την ανάδειξη της ελκυστικότητας της χωρικής ενότητας «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου» σε συνθήκες αειφόρου ανάπτυξης.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός για την περιφερειακή ανάπτυξη κατά την περίοδο 2007-2013, ο οποίος είναι σύμφωνος με το ΕΣΠΑ 2007-2013 και διαφοροποιείται από τα προηγούμενα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στην καινοτομία, στην επιχειρηματικότητα, στη γνώση, στην παιδεία και στον πολιτισμό, στο περιβάλλον και στη διοικητική ανασυγκρότηση. Όσον αφορά στα σημαντικά προβλήματα που έχουν ήδη διαφανεί (λ.χ. προσπελασιμότητα και ανισότητες, απομόνωση, περιβάλλον, παραγωγική διάρθρωση κ.λπ.), επιβάλλονται «πολιτικές εστίασης» για την ταχύτερη αντιμετώπιση των συγκεκριμένων προβλημάτων στις Περιφέρειες Κρήτης και Βορείου Αιγαίου, μέσω των οποίων αναμένεται να επιταχυνθεί η ανάπτυξή τους, ενώ ταυτόχρονα, η «επιβραδυντική δράση» των παραμέτρων που μειώνουν την αποτελεσματικότητα των ασκούμενων αναπτυξιακών πολιτικών, θα περιορισθεί. **Η συγκεκριμένη χωρική στόχευση στο επίπεδο της Χωρικής Ενότητας συνδυάζεται με την γενικότερη στρατηγική του ΕΣΠΑ 2007-2013**, σύμφωνα με την οποία, στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες Περιφέρειες της χώρας θα δοθεί έμφαση στην εξασφάλιση της βιωσιμότητας των δυναμικών κλάδων, με την ενίσχυση των υποδομών, των θεσμικών μηχανισμών και των οργανωτικών καινοτομιών που κρίνονται αναγκαίες για την περαιτέρω στήριξη της ανάπτυξης. Στις Περιφέρειες με μη ικανοποιητικό αναπτυξιακό δυναμισμό, ο σχεδιασμός της πολιτικής για την νέα περίοδο επικεντρώνεται σε παρεμβάσεις με ουσιωδέστερο αναπτυξιακό περιεχόμενο με βάση τα πλεονεκτήματα και ευκαιρίες που παρουσιάζονται καθώς και τις εκτιμήσεις της οικονομικής απόδοσης των μέτρων και δράσεων που εντάσσονται σε αυτές.

Εξειδίκευση των γενικών στρατηγικών επιλογών του ΠΕΠ Κρήτης

Περιφέρεια Κρήτης: Ο στρατηγικός στόχος - όραμα «Κρήτη Κέντρο Οικονομίας και Έρευνας στη Ν.Α. Μεσόγειο» που είχε τεθεί στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους επαναπροσδιορίζεται σε «**Ανάδειξη του ρόλου της Κρήτης στην ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Μεσογείου στη βάση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της, της χρήσης**

προηγμένων τεχνολογιών και καινοτομίας και της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων της» λαμβάνοντας υπόψη:

- τις διεθνείς εξελίξεις,
- τις δυνατότητες της τοπικής οικονομίας,
- τη στρατηγική της Λισσαβόνας και τις πολιτικές Συνοχής,
- τις τρεις βασικές αρχές του ΕΣΠΑ: ανταγωνιστικότητα, εξωστρέφεια, ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Ο παραπάνω αυτός στόχος ως προς το ρόλο της Κρήτης στη Ν. Α. Μεσόγειο, μετά και την ένταξη της Κύπρου και της Μάλτας στην Ε.Ε., επαναπροσδιορίζεται σε σχέση με συγκεκριμένους πλέον άξονες συνεργασίας και αλληλεγγύης τους οποίους η νέα στρατηγική της Κρήτης θα κληθεί να εξυπηρετήσει. Ενδεικτικά αναφέρονται οι υπάρχουσες συνεργασίες με την Κύπρο στο πλαίσιο και της Κ.Π. INTERREG. Όμως και σε αυτή την περίπτωση ο νέος στόχος στηρίζεται σε εδραιωμένους τομείς της τοπικής οικονομίας και εξυπηρετείται από καλά προγραμματισμένες υποδομές και δράσεις που εξασφαλίζουν λειτουργικές συνδέσεις. (τηλεπικοινωνιακές – συγκοινωνιακές – οικονομικές – πολιτισμικές).

Τα μεγαλύτερα περιθώρια αξιοποίησης ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων εκτιμάται ότι υπάρχουν:

- **Στον τουρισμό και τον πολιτισμό**, με βελτίωση των πυλών εισόδου-εξόδου, ανάδειξη του φυσικού, πολιτισμικού και ιστορικού περιβάλλοντος, καθώς και με την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Στον τομέα του τουρισμού, η διασφάλιση κρίσιμου βιώσιμου μεγέθους και δικτυώσεων αποτελεί προϋπόθεση για την περεταίρω ανάπτυξή του. Ταυτόχρονα προωθείται με επιτυχία το άνοιγμα νέων αγορών στον τομέα του τουρισμού. Επιπλέον, προϋποθέσεις ανάπτυξης του τουριστικού τομέα είναι η δημιουργία τουριστικών προϊόντων που απευθύνονται σε ειδικές κατηγορίες καταναλωτών (ειδικές μορφές τουρισμού), ο σαφής προσδιορισμός του επιδιωκόμενου ρόλου της Περιφέρειας στο ενιαίο Ευρωπαϊκό και ευρύτερο Μεσογειακό χώρο και η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των ευκαιριών της Κοινωνίας της Πληροφορίας.
- **Στις προηγμένες υπηρεσίες, στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και επικοινωνιών καθώς και στη βιοτεχνολογία.**
- **Στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.** Όπως αναφέρεται και στην Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Ενέργεια για το Μέλλον: Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας», η Κρήτη θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως «πilotική» Περιφέρεια, κέντρο ανταλλαγής εμπειριών και

μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας για εκτεταμένες εφαρμογές Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στην Ευρώπη και την Μεσόγειο.

- **Στη γεωργία**, εφόσον εξασφαλισθούν εφαρμογές συστημάτων ειδικής ποιότητας σε επιλεγμένα τοπικά προϊόντα και βελτίωση του συστήματος τυποποίησης, διακίνησης και προώθησης των προϊόντων. Με δεδομένες τις διαφοροποιήσεις στα καταναλωτικά πρότυπα αλλά και στις κατευθύνσεις της ΚΑΠ, η έμφαση πρέπει να δοθεί κατά κύριο λόγο στην σταθερότητα της ποιότητας στην τυποποίηση, στην εκμετάλλευση του θεσμού της «ονομασίας προέλευσης», στην βιολογική γεωργία και στην επιθετική πολιτική προώθησης με τη δημιουργία αποτελεσματικών δικτύων διανομής στο εσωτερικό και το εξωτερικό.

- **Όσον αφορά στην αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος, προτεραιότητα της Περιφέρειας Κρήτης** είναι η ολοκλήρωση των βασικών έργων υποδομής σε σχέση με τη διαχείριση των υδατικών πόρων και των στερεών και υγρών αποβλήτων, καθώς και η προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος. Ειδικότερα, θα ληφθεί μέριμνα για την ασφαλή διάθεση των στερεών και υγρών αποβλήτων για το σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας, και θα διαμορφωθούν οι προϋποθέσεις για το «κλείσιμο» και την αποκατάσταση όλων των ανεξέλεγκτων χώρων διάθεσης (ΧΑΔΑ) που υπάρχουν.

Σημειώνεται, τέλος, ότι για την εφαρμογή όλων των προαναφερομένων, είναι **απαραίτητος ο σχεδιασμός και η άσκηση ενεργού πολιτικής για το ανθρώπινο δυναμικό της Περιφέρειας**.

2.3 Διατύπωση του αναπτυξιακού οράματος

Στην ανάλυση που προηγήθηκε έγινε ο εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος Χερσονήσου την επόμενη περίοδο. Στο κεφάλαιο αυτό διατυπώνεται το όραμα και η αρχή λειτουργίας και διακυβέρνησης του Δήμου Χερσονήσου σαν συνοπτική διατύπωση του πως βλέπει η πολιτική ηγεσία τον Δήμο τα επόμενα χρόνια. Διατυπώνονται οι κατευθυντήριες αρχές, με τη μορφή γενικότερης φιλοσοφίας για τον τρόπο διαχείρισης των σχέσεων με τους πολίτες, για τον τρόπο διοίκησης και εκτέλεσης των δραστηριοτήτων και για τον τρόπο διαχείρισης των πόρων του Δήμου.

Στη συνέχεια θα γίνει προσέγγιση της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος για την αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων που έχουν εντοπιστεί. Η στρατηγική που θα

ακολουθήσει ο Δήμος θα γίνει μέσω του καθορισμού των γενικών στόχων και πολιτικών δράσης οι οποίοι θα ομαδοποιηθούν σε άξονες και μέτρα.

Σε γενικές γραμμές τα κρίσιμα σημεία τοπικής ανάπτυξης αφορούν τους θεματικούς τομείς:

- Του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής των κατοίκων αλλά και των επισκεπτών, με έμφαση σε θέματα της βιώσιμης ανάπτυξης
- Της κοινωνικής πολιτικής, παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού με έμφαση στα θέματα πρόνοιας και στήριξης των ευπαθών ομάδων
- Της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης με έμφαση στο τουριστικό προϊόν αλλά και στα γενικότερα θέματα απασχόλησης

Παράλληλα η ανάλυση της εσωτερικής οργάνωσης του Δήμου ανέδειξε κρίσιμα σημεία στην εσωτερική λειτουργία του Δήμου τα οποία καλείται να επιλύσει, ώστε να δρομολογήσει τις βάσεις για την επιτυχή προσέγγιση των γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης που θα θέσει.

Η αποστολή ενός Δήμου όπως ορίζεται από το Σύνταγμα της χώρας, τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας (ΕΧΤΑ) και τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων είναι **«Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής του»**.

Με βάση τα παραπάνω το αναπτυξιακό όραμα για την περιοχή συνοψίζεται ως εξής:

«Το Όραμα του Δήμου Χερσονήσου είναι η Ανάδειξη του σε Οικονομικό, Τουριστικό & Πολιτιστικό πόλο ανάπτυξης υιοθετώντας και εφαρμόζοντας τις βασικές αρχές βιώσιμης ανάπτυξης».

Το όραμα περιγράφει με συνοπτικό τρόπο την μελλοντική επιθυμητή κατάσταση και εικόνα του Δήμου, ως περιοχή αλλά και ως οργανισμού, για την επόμενη μεσο-μακροπρόθεσμη περίοδο. Επιτυγχάνεται με την εφαρμογή της στρατηγικής και με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση. Απαιτεί την ενεργοποίηση όλων των παραγωγικών δυνάμεων της περιοχής για την ουσιαστική συμβολή τους στη σχεδιαζόμενη προσπάθεια και την

υλοποίηση της. Ωστόσο, η σημασία της ενεργοποίησης και της συμμετοχής δεν αφορά μόνο την υποστήριξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Η συμμετοχή όλων των τοπικών πόρων θα συμβάλει στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου χαρακτήρα ο οποίος είναι καταλυτικό στοιχείο για την ισόρροπη ανάπτυξη. Η ισόρροπη ανάπτυξη θα εξασφαλίσει την αλληλουχία δράσεων και τη συνέχεια της ανατροφοδότησης της ανάπτυξης στο διηνεκές.

Το όραμα του Δήμου Χερσονήσου είναι ρεαλιστικό, δυναμικό, σύνθετο, πολυλειτουργικό και κοινωνικά αποδεκτό.

Κατευθυντήριες Αρχές που αφορούν τον τρόπο προσέγγισης της αποστολής και του οράματος, τον τρόπο διαχείρισης των σχέσεων με τους πολίτες, τον τρόπο διοίκησης και εκτέλεσης των δραστηριοτήτων και των πόρων του Δήμου, στις οποίες θα βασιστεί ο Δήμος Χερσονήσου για την προσέγγιση του Οράματός του είναι μεταξύ άλλων, όπως παραπάνω διατυπώθηκαν και οι εξής:

- Η επίτευξη της οικονομικής ανάπτυξης μέσα από την κινητοποίηση των τοπικών πόρων και δυνατοτήτων με σεβασμό στις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.
- Η υιοθέτηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων πολύπλευρης ανάπτυξης με σεβασμό στον άνθρωπο.
- Η διαφάνεια και χρηστή διακυβέρνηση καθώς επίσης και προώθηση της ενεργού συμμετοχής πολιτών.
- Η κοινωνική αλληλεγγύη και δικαιοσύνη.
- Η ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με τοπικούς φορείς.
- Η ανταπόκριση στις ανάγκες και στα αιτήματα των πολιτών.

2.4 Προσδιορισμός της στρατηγικής

Η συνολική προσπάθεια του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Χερσονήσου είναι η αξιοποίηση των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών του και η χρήση μεθόδων και διαδικασιών με τρόπο τέτοιο που να προσδώσουν νέα αναπτυξιακή προοπτική. Ο τρόπος αυτός συνίσταται στην λήψη καινοτόμων στρατηγικών αποφάσεων σε κάθε φάση υλοποίησης του σχεδιασμού, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής ανατροφοδότηση του σχεδιασμού μέσω διορθωτικών και βελτιωτικών κινήσεων. Για το λόγο αυτό ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαδικασία κατάρτισης του, προηγούμενα σχέδια και προγράμματα και

αξιοποιήθηκαν ως πληροφοριακά μέσα ενισχύοντας την σύγχρονη οπτική καινοτομίας και ανάπτυξης που οφείλει να έχει το Ε.Π.

Συγχρόνως, η αναπτυξιακή στρατηγική του Δήμου, προκειμένου να είναι αποτελεσματική, στηρίζεται στις αρχές:

- Της συμβατότητας και της άμεσης συσχέτισης με το αναπτυξιακό όραμα. Δηλαδή θα πρέπει να περιλαμβάνει όλους εκείνους τους γενικούς στόχους, η υλοποίηση των οποίων θα οδηγήσει την περιοχή στην κοινωνικά επιθυμητή κατάσταση. Στην ουσία πρόκειται για τη στρατηγική εξειδίκευσης του οράματος, μέσω της διατύπωσης εξειδικευμένων στόχων.
- Της εσωτερικής συνοχής, που σημαίνει ότι οι επιμέρους στόχοι θα πρέπει να λειτουργούν συμπληρωματικά, χωρίς επικαλύψεις ή συγκρούσεις και αλληλοαναιρέσεις.
- Της θεματικής εξειδίκευσης, δηλαδή του συγκεκριμένου προσανατολισμού και διακριτού περιεχομένου κάθε στόχου και της προώθησης ενός συγκεκριμένου τομέα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.
- Της εφικτότητας, δηλαδή της διατύπωσης στόχων που είναι ρεαλιστικοί και υλοποιήσιμοι.
- Της κοινωνικής αποδοχής, που σημαίνει ότι οι στρατηγικοί στόχοι θα πρέπει να είναι αποδεκτοί και να τυγχάνουν της κοινωνικής συναίνεσης από τους κατοίκους της περιοχής.
- Της συνάφειας με τις νομαρχιακές, περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές αναπτυξιακές προτεραιότητες, ώστε αφενός να έχουν μεγάλη πιθανότητα χρηματοδότησης και αφετέρου να συνεργούν με αυτές ώστε να υπάρχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα.

Με βάση τα παραπάνω οι στρατηγικοί στόχοι για το Δήμο Χερσονήσου έχουν ως εξής:

Στρατηγικός στόχος 1: Εισαγωγή και Καθιέρωση των αρχών βιώσιμης Ανάπτυξης στο σχεδιασμό των πολιτικών του Δήμου

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη αποτελεί τη μεγάλη πρόκληση για τα επόμενα χρόνια, παρέχοντας μια μοναδική ευκαιρία για την υπέρβαση των αδυναμιών του παρελθόντος και για τη

διασφάλιση κοινωνικής ευημερίας και υψηλής ποιότητας ζωής στους σημερινούς πολίτες αλλά και στις επερχόμενες γενιές.

Ήδη, οι πολιτικές και τα προγράμματα δράσης που καταρτίζονται και με την ευκαιρία της αξιοποίησης των κονδυλίων των ευρωπαϊκών προγραμμάτων κινούνται σταθερά προς αυτή την κατεύθυνση. Η Στρατηγική του Δήμου Χερσονήσου θα πρέπει να αποσκοπεί στο σχεδιασμό, συντονισμό και ολοκλήρωση πολιτικών εντάσσοντας τις σε ένα μακροπρόθεσμο και αποτελεσματικό σχεδιασμό, βασισμένο σε όρους και αρχές βιωσιμότητας.

Θα πρέπει να υιοθετήσει μια Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης για το σύνολο των πολιτικών και δράσεων που σχεδιάζει, που αποσκοπεί στην ισόρροπη εξυπηρέτηση όλων εκείνων των παραμέτρων που καθορίζουν την κοινωνική ευημερία σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον:

- **Την οικονομική παράμετρο**, με έμφαση στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας και την ορθολογική αξιοποίηση των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων.
- **Την κοινωνική παράμετρο**, με έμφαση στην καταπολέμηση της ανεργίας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης.
- **Την περιβαλλοντική παράμετρο**, με έμφαση στην προστασία των φυσικών αποθεμάτων της χώρας και στη μείωση των πιέσεων από τις ανθρώπινες δραστηριότητες.

Ο σεβασμός και η προστασία του περιβάλλοντος, ο σεβασμός στους δημότες και στους πολίτες καθώς και η διατήρηση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου μας αποτελούν τις βασικές αρχές που λειτουργούν ως οδηγός για τη χάραξη της στρατηγικής για τα επόμενα χρόνια.

Στρατηγικός στόχος 2: Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας. Διαφοροποίηση του τοπικού παραγωγικού συστήματος με έμφαση στην Αναβάθμιση και Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος.

Η τόνωση της ανταγωνιστικότητας και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας είναι κύριο ζητούμενο για την ανάπτυξη, τη βελτίωση του εισοδήματος, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και κυρίως την αύξηση της απασχόλησης. Η ανάπτυξη της ποιοτικής και εξωστρεφούς

επιχειρηματικότητας με στόχο την παραγωγική αναβάθμιση της περιοχής προς αγαθά και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, με ποιότητα, περιβαλλοντική ευαισθησία, ενσωμάτωση γνώσης και καινοτομίας και εξωστρεφή προσανατολισμό μπορεί να αποτελέσει συγκριτικό πλεονέκτημα για την περιοχή.

Η στρατηγική θέτει τις βάσεις για μια ολοκληρωμένη ενδογενή ανάπτυξη, στην οποία θα πρέπει να λειτουργήσουν συμπληρωματικά η τουριστική ζώνη από τη μια και η αγροτική ζώνη της ενδοχώρας από την άλλη, με σκοπό τη διάχυση των οικονομικών αποτελεσμάτων που θα προέλθουν από μια τέτοια ολοκληρωμένη λειτουργία, την εξισορρόπηση των τοπικών οικονομιών και τη συγκράτηση του πληθυσμού στις εσωτερικές περιοχές.

Ειδικότερα θα πρέπει ο σχεδιασμός να κινηθεί σε 3 ειδικούς στόχους:

Την ποιοτική αναβάθμιση του τουρισμού και των προσφερόμενων υπηρεσιών με παράλληλη προσπάθεια επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου και την ύπαρξη σοβαρής και υπεύθυνης πολιτιστικής κίνησης ως αντίρροπης δύναμης στις αρνητικές συνέπειες του τουρισμού.

Την τόνωση της γεωργικής και κτηνοτροφικής δραστηριότητας της ενδοχώρας και την διοχέτευση με συστηματικό τρόπο προϊόντων στην τουριστική αγορά ώστε να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο παραγωγικό κύκλωμα μεταξύ πρωτογενούς και τριτογενούς τομέα προσαρμοσμένο απόλυτα και με πλήρη συσχέτιση στις ανάγκες της τουριστικής αγοράς.

Την τουριστική ροή προς το εσωτερικό του Δήμου με έμφαση στην ανάπτυξη μορφών ορεινού και εναλλακτικού τουρισμού ή και μικτής μορφής που ο δήμος μπορεί να προωθήσει αποτελεσματικά. Στην προσπάθεια αυτή θα πρέπει να αξιοποιηθούν φυσικά τοπία αλλά και παραδοσιακά και ιστορικά μνημεία της ενδοχώρας.

Στρατηγικός στόχος 3: Ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής
--

Η ανάγκη προστασίας της βιοποικιλότητας προκύπτει και από την αρχή της πρόληψης, λόγω της περιπλοκότητας των αλληλεπιδράσεων των οικοσυστημάτων με τους πόρους που είναι απαραίτητοι για την ανθρώπινη επιβίωση. Τα τελευταία χρόνια έχει εκτιμηθεί η

μέγιστη οικονομική αξία των «δωρεάν» υπηρεσιών και αγαθών που προσφέρουν τα φυσικά οικοσυστήματα στις ανθρώπινες κοινωνίες.

Το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό υπόβαθρο του διευρυμένου καλλικρατικού Δήμου, όπως αυτό παρουσιάστηκε εκτενώς στο πρώτο κεφάλαιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, πόροι οι οποίοι δεν έχουν πληγεί από τις μέχρι σήμερα ανθρωπογενείς παρεμβάσεις, δημιουργούν προϋποθέσεις για διεύρυνση, εμπλουτισμό και διαφοροποίηση κυρίως του τουριστικού προϊόντος, αλλά και την εν γένει αύξηση της ανταγωνιστικότητας της περιοχής. Ο δήμος χαρακτηρίζεται από ποικίλα τοπία φυσικού κάλλους, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν πόλο προσέλκυσης τουριστών ειδικού ενδιαφέροντος, αναπτύσσοντας νέες μορφές πολιτιστικού, θρησκευτικού και περιβαλλοντικού (πεζοπορικός- φυσιολατρικός) τουρισμού στον οποίο πρέπει να δοθεί έμφαση, και του οποίου κύριος στόχος είναι η σύνδεση των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος με την γεωλογική κληρονομιά, τα πολιτιστικά μνημεία και τις παραδόσεις του Δήμου.

Στρατηγικός στόχος 4: Αναβάθμιση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου.

Η εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου Χερσονήσου και των νομικών του προσώπων, θα πρέπει να βελτιωθεί και να συμβάλει μέσω του ρόλου του σαν οργανισμός στη βελτίωση της συνολικής ευημερίας και ποιότητας ζωής των πολιτών, αλλά και στην ενίσχυση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής. Η επιθυμητή μελλοντική κατάσταση αφορά στη δημιουργία ενός αποτελεσματικού και αποδοτικού Δήμου, εξωστρεφή και ικανού να αναπτύσσει συνεργασίες και με άλλους φορείς σε ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, με ολοκληρωμένες και ευέλικτες, συστηματικές και διαφανείς διαδικασίες προγραμματισμού και λειτουργίας, καθώς επίσης και με εξειδικευμένο προσωπικό και σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή.

2.5 Προσδιορισμός των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων

Η αναπτυξιακή στρατηγική του Δήμου Χερσονήσου, όπως προσδιορίζεται στην προηγούμενη ενότητα, διαθέτει συνοχή μεταξύ αναπτυξιακού οράματος και γενικών στόχων (μέσων) και συνιστά μια ενιαία και αδιάσπαστη αναπτυξιακή στρατηγική. Θεωρείται βέβαιο πως η συνεπής εφαρμογή της, μετά την εξειδίκευσή της σε συγκεκριμένες δράσεις, θα συμβάλλει καθοριστικά στην βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της.

Η εφαρμογή της ως άνω στρατηγικής έχει μακροπρόθεσμο ορίζοντα και ως βασικό προορισμό τη διαθεσιμότητα των πόρων. Για το λόγο αυτό και στη βάση των όρων που θέτει ο περιφερειακός, εθνικός και ευρωπαϊκός προγραμματισμός προσδιορίζονται παρακάτω οι άξονες προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος, καθώς και τα μέτρα παρέμβασης με ορίζοντα την επόμενη τριετία. Τόσο οι άξονες προτεραιότητας όσο και οι δράσεις του προγράμματος φιλοδοξούν να συμβάλουν στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της νέας στρατηγικής. Συνεπώς, οι άξονες προτεραιότητας, οι κορμοί παρέμβασης και οι δράσεις τους συνιστούν μέσα για την επίτευξη της αναπτυξιακής στρατηγικής, η οποία είναι πιο γενική και πιο μακροπρόθεσμη.

Στη βάση των αναπτυξιακών αναγκών και των στόχων της αναπτυξιακής στρατηγικής αλλά και των σχετικών οδηγιών του ΥΠΕΣΔΔΑ, οι άξονες προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Χερσονήσου έχουν ως εξής:

Πίνακας 59 Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα Παρέμβασης ανά άξονα, του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Χερσονήσου

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ
1. Φυσικό και Οικιστικό Περιβάλλον - Τεχνικές υποδομές	Μέτρο 1.1: Οικιστικό Περιβάλλον Μέτρο 1.2 : Μεταφορική υποδομή/ κυκλοφορία/ στάθμευση/συγκοινωνία Μέτρο 1.3 : Ύδρευση / Αποχέτευση Μέτρο 1.4 : Καθαριότητα και Διαχείριση στερεών αποβλήτων Μέτρο 1.5 : Φυσικό Περιβάλλον – Πρόληψη κινδύνων Μέτρο 1.6 : Χωροταξικός- Πολεοδομικός Σχεδιασμός
2. Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία και Πολιτισμός	Μέτρο 2.1: Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα Μέτρο 2.2 : Παιδεία/ Νεολαία Μέτρο 2.3 : Αθλητισμός Μέτρο 2.4 : Πολιτισμός Μέτρο 2.5 : Εξωστρέφεια και Συνεργασίες Μέτρο 2.6: Ισότητα και Κοινωνική Ενσωμάτωση
3. Τοπική Οικονομία και Απασχόληση	Μέτρο 3.1: Ενίσχυση Απασχόλησης και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού Μέτρο 3.2: Αναδιάρθρωση τοπικού παραγωγικού

	<p>προτύπου</p> <p>Μέτρο 3.3 : Πολιτιστική και τουριστική ανάπτυξη</p> <p>Μέτρο 3.4: Οριζόντιες δράσεις απασχόλησης</p>
<p>4. Βελτίωση διοικητικής ικανότητας του Δήμου και των υπηρεσιών αυτού και προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε τοπικό επίπεδο</p>	<p>Μέτρο 4.1: Εσωτερική Οργάνωση, Διοίκηση και Ποιότητα των Υπηρεσιών του Δήμου</p> <p>Μέτρο 4.2 : Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού</p> <p>Μέτρο 4.3 : Εκσυγχρονισμός και τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών</p> <p>Μέτρο 4.4 : Υλικοτεχνική Υποδομή</p> <p>Μέτρο 4.5 : Οικονομική Λειτουργία και Διαχείριση</p> <p>Μέτρο 4.6: Τεχνική Στήριξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος</p> <p>Μέτρο 4.7 Εξωτερικές συνεργασίας και μεταφορά καλών πρακτικών</p>

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ, ΧΑΡΤΩΝ, ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1 Εξέλιξη Πληθυσμού Δήμου Χερσονήσου	26
Πίνακας 2 Ποσοστό Πληθυσμού Δήμου σε σχέση με Νομό Ηρακλείου και Περιφέρεια Κρήτης	27
Πίνακας 3 Ηλικιακή Διάρθρωση του Πληθυσμού	28
Πίνακας 4 Δείκτες Γήρανσης και Ενεργού Πληθυσμού.....	31
Πίνακας 5 Μεταβολές Ηλικιακών Ομάδων 1991-2001.....	31
Πίνακας 6 Επίπεδο εκπαίδευσης/μόρφωσης 1991	32
Πίνακας 7 Επίπεδο εκπαίδευσης/μόρφωσης 1991-2001	34
Πίνακας 8 Εποπτικά ιατρεία ΚΥΚ Πεδιάδος	45
Πίνακας 9 Περιφερειακά ιατρεία που λειτουργούν στον Δήμο Χερσονήσου (ανα δυναμικότητα και ειδίκευση).....	47
Πίνακας 10 Λειτουργούσες εκπαιδευτικές υποδομές στο Δήμο Χερσονήσου	55
Πίνακας 11 Λίστα ενδεδειγμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων	57
Πίνακας 12 Κυρηγμένα – ανεγνωρισμένα μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι	102
Πίνακας 13 Εξέλιξη της τομειακής διάρθρωσης απασχόλησης	106
Πίνακας 14 Ποσοστιαία διάρθρωση απασχόλησης ανα Δημοτική Ενότητα	106
Πίνακας 15 Μεγέθη ανεργίας ανα Δημοτική Ενότητα.....	108
Πίνακας 16 Σύνολο ξενοδοχείων στην Κρήτη	114
Πίνακας 17 Διαμερίσματα – παραδοσιακά ξενοδοχεία/ κάμπινγκ στην Κρήτη	114
Πίνακας 18 Ξενοδοχεία στο Νομό Ηρακλείου	114
Πίνακας 19 Διαμερίσματα – παραδοσιακά ξενοδοχεία/ κάμπινγκ στο Νομό Ηρακλείου	114
Πίνακας 20 Ξενοδοχεία στο Δήμο Χερσονήσου.....	114
Πίνακας 21 Διαμερίσματα – παραδοσιακά ξενοδοχεία/ κάμπινγκ στο Δήμο Χερσονήσου	115
Πίνακας 22 Συγκριτική απεικόνιση διανυκτερεύσεων σε ελληνικές νησιωτικές περιοχές	116
Πίνακας 23 Διανυκτερεύσεις περιόδου 2008-2009 για το Δήμο Χερσονήσου	116
Πίνακας 24 Αφίξεις περιόδου 2008 – 2009 για το Δήμο Χερσονήσου	117
Πίνακας 25 Διοικητική διάρθρωση Δήμου ανα Δημοτική Ενότητα	119
Πίνακας 26 Χρονοαποστάσεις εδρών Δημοτικών Ενοτήτων Δήμου Χερσονήσου	134
Πίνακας 27 Μέσες μηνιαίες θερμοκρασίες (C).....	152
Πίνακας 28 Μέσες μηνιαίες βροχοπτώσεις (mm)	152
Πίνακας 29 Μέσες μηνιαίες Νέφωση (8).....	152
Πίνακας 30 Μετακινήσεις εργαζομένων από και προς το Δήμο Ηρακλείου	170
Πίνακας 31 Μετακινήσεις εργαζομένων από και προς το Δήμο Νέας Αλικαρνασσού.....	170

Πίνακας 32 Εισόδημα ανα φορολογούμενο των παλαιών Δήμων καθώς και του νέου Δήμου Χερσονήσου	176
Πίνακας 33 Ποσοστό συμμετοχής στο φορολογούμενο εισόδημα του νέου Δήμου Χερσονήσου	177
Πίνακας 34 Μεταβολή δείκτη εισοδήματος ανα φορολογούμενο των παλαιών Δήμων καθώς και του νέου Δήμου Χερσονήσου	177
Πίνακας 35 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Μαλίων	179
Πίνακας 36 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Επισκοπής	179
Πίνακας 37 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Γουβών και Χερσονήσου	179
Πίνακας 38 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για το σύνολο του νέου Δήμου Χερσονήσου	180
Πίνακας 39 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Μαλίων	183
Πίνακας 40 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Επισκοπής	184
Πίνακας 41 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Γουβών και Χερσονήσου	184
Πίνακας 42 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για το νέο Δήμο Χερσονήσου	185
Πίνακας 43 Κύκλος εξυπηρετούμενων διαδικασιών και διοικητικών ενεργειών από τα ΚΕΠ του Δήμου	260
Πίνακας 44 ποσότητες απορριμάτων	272
Πίνακας 45 Προσωπικό ΦοΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας Α.Ε. ΟΤΑ	275
Πίνακας 46 Οικονομική κατάσταση ΦΟΣΔΑ Βόρειας Πεδιάδας ΑΕ ΟΤΑ (31/12/2010)	276
Πίνακας 47 Μόνιμο προσωπικό (ολοκλήρωση διαδικασίας διορισμού)	328
Πίνακας 48 Μόνιμο προσωπικό (μη ολοκλήρωση διαδικασίας διορισμού)	330
Πίνακας 49 Μόνιμο προσωπικό (λόγω αναστολής προσλήψεων)	331
Πίνακας 50 Έκτακτο προσωπικό του Δήμου (ορισμένου χρόνου, πρακτική, ειδικοί σύμβουλοι)	332
Πίνακας 51 Σύγκριση ΟΕΥ και υφιστάμενες καλύψεις προβλεπόμενων θέσεων	333
Πίνακας 52 Κτιριακές Υποδομές Δήμου Χερσονήσου (εκτός σχολικών εγκαταστάσεων, παιδικών σταθμών & κτιρίων νεκροταφείων)	335
Πίνακας 53 Μηχανολογικός εξοπλισμός και οχήματα του Δήμου	345
Πίνακας 54 Εισπραχθέντα έσοδα 2010	356
Πίνακας 55 Έσοδα Ενοποιημένου Δήμου 2010	360
Πίνακας 56 Πληρωθέντα έξοδα	363

Πίνακας 57 Πληρωθέντα έξοδα ανά υπηρεσία 2010.....	366
Πίνακας 58 Συσχετισμός Ανταποδοτικών Εσόδων- Εξόδων 2010-2011	367
Πίνακας 59 Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα Παρέμβασης ανά άξονα, του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Χερσονήσου	423

ΧΑΡΤΕΣ

Χάρτης 1 Χωροταξική ένταξη του Δήμου Χερσονήσου στην Περιφέρεια Κρήτης.....	22
Χάρτης 2 Χωροταξική ένταξη Δήμου Χερσονήσου στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου	22
Χάρτης 3 Χωροταξική ένταξη πρώην Δήμου Γουβών στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου.....	23
Χάρτης 4 Χωροταξική ένταξη πρώην Δήμου Επισκοπής στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου	24
Χάρτης 5 Χωροταξική ένταξη πρώην Δήμου Μαλίων στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου	25
Χάρτης 6 Χωροταξική ένταξη πρώην Δήμου Χερσονήσου στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου	25
Χάρτης 7 Καλύψεις χρήσεων γης (CORINE 2000)	138
Χάρτης 8 Μεταβολή μέσου φορ. εισοδήματος για τα έτη 2004 – 2005.....	188
Χάρτης 9 Μεταβολή μέσου φορ. εισοδήματος για τα έτη 2005 – 2006.....	189
Χάρτης 10 Μεταβολή μέσου φορ. εισοδήματος για τα έτη 2007 – 2008.....	190
Χάρτης 11 Μεταβολή μέσου φορ. εισοδήματος για τα έτη 2008 – 2009.....	191

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 1 Διαγραμματική απεικόνιση της εξέλιξης του πληθυσμού	27
Διάγραμμα 2 Διαγραμματική απεικόνιση της ηλικιακής διάρθρωσης του Πληθυσμού της χώρας.....	29
Διάγραμμα 3 Διαγραμματική απεικόνιση της ηλικιακής διάρθρωσης του Πληθυσμού της Κρήτης	29
Διάγραμμα 4 Διαγραμματική απεικόνιση της ηλικιακής διάρθρωσης του Πληθυσμού του Ηρακλείου	30
Διάγραμμα 5 Διαγραμματική απεικόνιση της ηλικιακής διάρθρωσης του Πληθυσμού του νέου Δήμου Χερσονήσου	31
Διάγραμμα 6 Διαγραμματική απεικόνιση της εξέλιξης των διανυκτερεύσεων.....	116
Διάγραμμα 7 Διαγραμματική απεικόνιση των αφίξεων στο Δήμο Χερσονήσου για την περίοδο 2008 – 2009.....	117
Διάγραμμα 8 Εισόδημα ανα φορολογούμενο των παλαιών Δήμων καθώς και του νέου Δήμου Χερσονήσου	177
Διάγραμμα 9 Μεταβολή δείκτη εισοδήματος ανα φορολογούμενο των παλαιών Δήμων καθώς και του νέου Δήμου Χερσονήσου	178
Διάγραμμα 10 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Μαλίων	181

Διάγραμμα 11 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Επισκοπής	181
Διάγραμμα 12 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη Δημοτική Ενότητα Γουβών και Χερσονήσου	182
Διάγραμμα 13 Κατανομή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για το σύνολο του νέου Δήμου Χερσονήσου	183
Διάγραμμα 14 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη ΔΕ Μαλίων.....	185
Διάγραμμα 15 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη ΔΕ Επισκοπής.....	185
Διάγραμμα 16 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για τη ΔΕ Γουβών και Χερσονήσου	186
Διάγραμμα 17 Μεταβολή εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2004-2009 για το νέο Δήμο Χερσονήσου	187
Διάγραμμα 18 Σύγκριση καλυμμένων και προβλεπομένων θέσεων.....	333

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Ι

1. Πίνακας Διοικητικών Μεταβολών Καποδιστριακών Δήμων
2. Πίνακας Οικοδομικών Συνεταιρισμών
3. Πίνακας Πολιτιστικών Συλλόγων

Παράρτημα ΙΙ

1. Πίνακας Έργων Θησέας
2. Πίνακας Υλοποιηθέντων Έργων Δήμου Χερσονήσου
3. Πίνακας Προτάσεων Δήμου Χερσονήσου σε τρέχοντα προγράμματα
4. Πίνακας Επενδυτικών Προγραμμάτων ΔΕΥΑΧ

Παράρτημα ΙΙΙ

Πίνακας Διαθέσιμων Χρηματοδοτικών Εργαλείων

Παράρτημα ΙV

1. Πίνακας Εξοπλισμού Η/Υ υπηρεσιών Δήμου
2. Πίνακας Κτηριακών Υποδομών Εκπαίδευσης

Παράρτημα V

Πρόταση του Δήμου Χερσονήσου για το Ρυθμιστικό Σχέδιο Ηρακλείου

Παράρτημα Ι

Πίνακας Διοικητικών Μεταβολών Καποδιστριακών Δήμων

	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Αβδού
27Α - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Αβδού
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Χερσονήσου
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Αϊτανίων
197Α - 17/09/1927	Σύσταση της Κοινότητας με την απόσπαση του οικισμού Αϊτάνια από την Κοινότητα Επισκοπής και τον ορισμό του ως έδρα της Κοινότητας
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Επισκοπής
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Γαλύφας
27Α - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Γαλύφα
27Α - 31/01/1925	Ο οικισμός Γάλυπε προσαρτάται στην Κοινότητα Γαλύφας
328Α - 27/09/1930	Ο οικισμός Γάλυπε αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Καινούργιου Χωριού
16/10/1940	Η ονομασία του οικισμού Γαλύφα της Κοινότητας διορθώνεται σε Γαλίφα
16/10/1940	Η ονομασία της Κοινότητας διορθώνεται σε Κοινότητα Γαλίφας
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Γαλίφας
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Επισκοπής
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Γωνιών Πεδιάδος
27Α - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Γωνιές
16/10/1940	Η ονομασία του οικισμού Γωνιές της Κοινότητας διορθώνεται σε Γωνίαι
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Χερσονήσου
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Επάνω Βαθείας
162Α - 15/05/1930	Σύσταση της Κοινότητας με την απόσπαση του οικισμού Επάνω Βάθεια από την Κοινότητα Εληάς και τον ορισμό του ως έδρα της Κοινότητας
162Α - 15/05/1930	Ο οικισμός Κάτω Βάθεια αποσπάται από την Κοινότητα Εληάς και προσαρτάται στην Κοινότητα
396Α - 07/09/1935	Ο οικισμός Κάτω Βάθεια αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα της Κοινότητας Κάτω Βαθείας
7/4/1951	Αναγνώριση του οικισμού Άγιος Ιωάννης και προσάρτησή του στην Κοινότητα
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Γουβών
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Καινούργιου Χωριού

328Α - 27/09/1930	Σύσταση της Κοινότητας με την απόσπαση του οικισμού Καινούργιο Χωριό από την Κοινότητα Ανωπόλεως και τον ορισμό του ως έδρα της Κοινότητας
328Α - 27/09/1930	Ο οικισμός Γάλυπε αποσπάται από την Κοινότητα Γαλύφας και προσαρτάται στην Κοινότητα
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Επισκοπής
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Κεράς
350Α - 14/10/1930	Σύσταση της Κοινότητας με την απόσπαση του οικισμού Κερά από την Κοινότητα Κρασίου και τον ορισμό του ως έδρα της Κοινότητας
350Α - 14/10/1930	Ο οικισμός Μονή Καρδιώτισσα αποσπάται από την Κοινότητα Κρασίου και προσαρτάται στην Κοινότητα
350Α - 14/10/1930	Ο οικισμός Μηνυτής αποσπάται από την Κοινότητα Κρασίου και προσαρτάται στην Κοινότητα
16/10/1940	Ο οικισμός Μηνυτής καταργείται
19/3/1961	Αναγνώριση του οικισμού Άνω Κερά και προσάρτησή του στην Κοινότητα
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Χερσονήσου
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Κόξαρη
175Α - 28/08/1928	Σύσταση της Κοινότητας με την απόσπαση του οικισμού Επάνω Κόξαρη από την Κοινότητα Γουβών και τον ορισμό του ως έδρα της Κοινότητας
175Α - 28/08/1928	Ο οικισμός Άγιος Γεώργιος αποσπάται από την Κοινότητα Γουβών και προσαρτάται στην Κοινότητα
175Α - 28/08/1928	Ο οικισμός Κάτω Κόξαρη αποσπάται από την Κοινότητα Γουβών και προσαρτάται στην Κοινότητα
16/10/1940	Αναγνώριση του οικισμού Κόξαρη και προσάρτησή του στην Κοινότητα
16/10/1940	Μεταφέρεται η έδρα της Κοινότητας από τον οικισμό Επάνω Κόξαρη στον οικισμό Κόξαρη
16/10/1940	Ο οικισμός Άγιος Γεώργιος καταργείται
16/10/1940	Ο οικισμός Κάτω Κόξαρη καταργείται
16/10/1940	Ο οικισμός Επάνω Κόξαρη καταργείται
7/4/1951	Αναγνώριση του οικισμού Άγιος Γεώργιος και προσάρτησή του στην Κοινότητα
19/3/1961	Ο οικισμός Άγιος Γεώργιος καταργείται
48Α - 02/04/1990	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Γουβών
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Εληάς
27Α - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Εληά
27Α - 31/01/1925	Ο οικισμός Επάνω Βάθεια προσαρτάται στην Κοινότητα Εληάς
27Α - 31/01/1925	Ο οικισμός Βαθύ προσαρτάται στην Κοινότητα Εληάς
27Α - 31/01/1925	Ο οικισμός Κάτω Βάθεια προσαρτάται στην Κοινότητα Εληάς
16/5/1928	Ο οικισμός Βαθύ καταργείται

162A - 15/05/1930	Ο οικισμός Επάνω Βάθεια αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα της Κοινότητας Επάνω Βαθείας
162A - 15/05/1930	Ο οικισμός Κάτω Βάθεια αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Επάνω Βαθείας
16/10/1940	Η ονομασία του οικισμού Ελιά της Κοινότητας διορθώνεται σε Ελαία
16/10/1940	Η ονομασία της Κοινότητας διορθώνεται σε Κοινότητα Ελαίας
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Ελαίας
16/10/1940	Η Κοινότητα προήλθε από τη διόρθωση του ονόματος της Κοινότητας Ελιάς
14/3/1971	Αναγνώριση του οικισμού Καρτερός και προσάρτησή του στην Κοινότητα
5/4/1981	Αναγνώριση του οικισμού Δία και προσάρτησή του στην Κοινότητα
5/4/1981	Αναγνώριση του οικισμού Σταυρωμένο και προσάρτησή του στην Κοινότητα
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Γουβών
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Επισκοπής
27A - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Επισκοπή
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Μετόχι Χοχλακίες προσαρτάται στην Κοινότητα Επισκοπής
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Σκόπελα προσαρτάται στην Κοινότητα Επισκοπής
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Μετόχι Σωμαρά προσαρτάται στην Κοινότητα Επισκοπής
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Μετόχι Αγίας Τριάδος προσαρτάται στην Κοινότητα Επισκοπής
356A - 14/11/1925	Ο οικισμός Σταμνοί αποσπάται από την Κοινότητα Σγουροκεφαλίου και προσαρτάται στην Κοινότητα
361A - 18/11/1925	Ο οικισμός Αϊτάνια αποσπάται από την Κοινότητα Σκαλανίου και προσαρτάται στην Κοινότητα
197A - 17/09/1927	Ο οικισμός Αϊτάνια αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα της Κοινότητας Αϊτανίων
16/5/1928	Ο οικισμός Μετόχι Αγίας Τριάδος καταργείται
16/10/1940	Ο οικισμός Μετόχι Σωμαρά καταργείται
244A - 04/12/1997	Ο οικισμός Επισκοπή αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα του Δήμου Επισκοπής
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Επισκοπής
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Καλού Χωρίου
27A - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Καλό Χωριό
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Βορός προσαρτάται στην Κοινότητα Καλού Χωρίου
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Χαρασσό προσαρτάται στην Κοινότητα Καλού Χωρίου
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Σκοτεινό προσαρτάται στην Κοινότητα Καλού Χωρίου
213A -	Ο οικισμός Σκοτεινό αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται

17/08/1925	στην Κοινότητα Γουβών
43A - 08/02/1930	Ο οικισμός Χαρασσό αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα της Κοινότητας Χαρασσού
43A - 08/02/1930	Ο οικισμός Βορός αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Χαρασσού
48A - 02/04/1990	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Γουβών
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Κάτω Βαθείας
396A - 07/09/1935	Σύσταση της Κοινότητας με την απόσπαση του οικισμού Κάτω Βάθεια από την Κοινότητα Επάνω Βαθείας και τον ορισμό του ως έδρα της Κοινότητας
19/3/1961	Αναγνώριση του οικισμού Βαθειανός Κάμπος και προσάρτησή του στην Κοινότητα
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Γουβών
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Κράσιου
27A - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Κράσι
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Κερά προσαρτάται στην Κοινότητα Κρασίου
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Μηνυτής προσαρτάται στην Κοινότητα Κρασίου
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Μονή Καρδιώτισσα προσαρτάται στην Κοινότητα Κρασίου
350A - 14/10/1930	Ο οικισμός Κερά αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα της Κοινότητας Κεράς
350A - 14/10/1930	Ο οικισμός Μονή Καρδιώτισσα αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Κεράς
350A - 14/10/1930	Ο οικισμός Μηνυτής αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Κεράς
123A - 19/08/1986	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Μαλιών
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Ποταμιών
27A - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Ποταμιές
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Μετόχι Παναγίου Τάφου προσαρτάται στην Κοινότητα Ποταμιών
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Σφενδήλι προσαρτάται στην Κοινότητα Ποταμιών
16/5/1928	Ο οικισμός Μετόχι Παναγίου Τάφου καταργείται
16/10/1940	Η ονομασία του οικισμού Ποταμιές της Κοινότητας διορθώνεται σε Ποταμαί
16/10/1940	Η ονομασία του οικισμού Σφενδήλι της Κοινότητας διορθώνεται σε Σφενδύλιον
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Χερσονήσου
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Σγουροκεφαλίου
27A - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Σγουροκεφάλι

27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Φουρνάροι προσαρτάται στην Κοινότητα Σγουροκεφαλίου
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Σταμνοί προσαρτάται στην Κοινότητα Σγουροκεφαλίου
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Μονή Αγκαράθου προσαρτάται στην Κοινότητα Σγουροκεφαλίου
356A - 14/11/1925	Ο οικισμός Σταμνοί αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Επισκοπής
187A - 06/09/1927	Ο οικισμός Μονή Αγκαράθου αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Σαμπά
16/5/1928	Ο οικισμός Φουρνάροι καταργείται
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Επισκοπής
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Χαρασσού
43A - 08/02/1930	Σύσταση της Κοινότητας με την απόσπαση του οικισμού Χαρασσό από την Κοινότητα Καλού Χωρίου και τον ορισμό του ως έδρα της Κοινότητας
43A - 08/02/1930	Ο οικισμός Βορός αποσπάται από την Κοινότητα Καλού Χωρίου και προσαρτάται στην Κοινότητα
48A - 02/04/1990	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Γουβών
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Ανωπόλεως
27A - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Ανώπολις
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Γούρνες προσαρτάται στην Κοινότητα Ανωπόλεως
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Μονή Αγίου Ιωάννου Θεολόγου προσαρτάται στην Κοινότητα Ανωπόλεως
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Καινούργιο Χωριό προσαρτάται στην Κοινότητα Ανωπόλεως
328A - 27/09/1930	Ο οικισμός Καινούργιο Χωριό αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα της Κοινότητας Καινούργιου Χωριού
16/10/1940	Αναγνώριση του οικισμού Χάνιον του Κοκκίνη και προσάρτησή του στην Κοινότητα
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Γουβών
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Γουβών
27A - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Γούβες
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Κάτω Κόξαρη προσαρτάται στην Κοινότητα Γουβών
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Επάνω Κόξαρη προσαρτάται στην Κοινότητα Γουβών
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Άγιος Γεώργιος προσαρτάται στην Κοινότητα Γουβών
213A - 17/08/1925	Ο οικισμός Σκοτεινό αποσπάται από την Κοινότητα Καλού Χωρίου και προσαρτάται στην Κοινότητα
175A - 28/08/1928	Ο οικισμός Επάνω Κόξαρη αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα της Κοινότητας Κόξαρης

175A - 28/08/1928	Ο οικισμός Άγιος Γεώργιος αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Κόξαρης
175A - 28/08/1928	Ο οικισμός Κάτω Κόξαρη αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Κόξαρης
14/3/1971	Αναγνώριση του οικισμού Φοίνιξ και προσάρτησή του στην Κοινότητα
86A - 14/04/1976	Ο οικισμός Φοίνιξ της Κοινότητας μετονομάζεται σε Κάτω Γούβαι
48A - 02/04/1990	Ο οικισμός Γούβες αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα του Δήμου Γουβών
48A - 02/04/1990	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Γουβών
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Χερσονήσου
244A - 22/11/1928	Σύσταση της Κοινότητας με την απόσπαση του οικισμού Χερσονήσος από την Κοινότητα Χερσονήσου και τον ορισμό του ως έδρα της Κοινότητας
244A - 22/11/1928	Ο οικισμός Λιμνή Χερσονήσου αποσπάται από την Κοινότητα Χερσονήσου και προσαρτάται στην Κοινότητα
412A - 30/12/1933	Ο οικισμός Λιμνή Χερσονήσου αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Κουτουλουφαρίου
16/10/1940	Ο οικισμός Σβούρου Μετόχιον αποσπάται από την Κοινότητα Λιμένος Χερσονήσου και προσαρτάται στην Κοινότητα
19/3/1961	Αναγνώριση του οικισμού Χατζανών Μετόχια και προσάρτησή του στην Κοινότητα
91A - 13/06/1963	Ο οικισμός Χατζανών Μετόχια της Κοινότητας μετονομάζεται σε Χατζανά
157A - 04/09/1972	Ο οικισμός Σβούρου Μετόχιον της Κοινότητας μετονομάζεται σε Ανάληψις
17/3/1991	Αναγνώριση του οικισμού Αποσελέμης και προσάρτησή του στην Κοινότητα
17/3/1991	Αναγνώριση του οικισμού Άγιος Ιωάννης και προσάρτησή του στην Κοινότητα
17/3/1991	Αναγνώριση του οικισμού Αγκισαράς και προσάρτησή του στην Κοινότητα
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Χερσονήσου
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Χερσονήσου
27A - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Χερσονήσος
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Μετόχια Αγριανά προσαρτάται στην Κοινότητα Χερσονήσου
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Κουτουλουφάρι προσαρτάται στην Κοινότητα Χερσονήσου
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Λιμνή Χερσονήσου προσαρτάται στην Κοινότητα Χερσονήσου
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Μετόχι Σγούρου προσαρτάται στην Κοινότητα Χερσονήσου
27A - 31/01/1925	Ο οικισμός Επισκοπιανό προσαρτάται στην Κοινότητα Χερσονήσου
16/5/1928	Η ονομασία του οικισμού Μετόχι Σγούρου της Κοινότητας διορθώνεται σε Σβούρου Μετόχιον

244A - 22/11/1928	Ο οικισμός Χερσονήσος αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα της Κοινότητας Χερσονήσου
244A - 22/11/1928	Ο οικισμός Λιμνή Χερσονήσου αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Χερσονήσου
244A - 22/11/1928	Μεταφέρεται η έδρα της Κοινότητας από τον οικισμό Χερσονήσος στον οικισμό Κουτουλουφάρι
244A - 22/11/1928	Η Κοινότητα μετονομάζεται σε Κοινότητα Κουτουλουφαρίου
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Κουτουλουφαρίου
244A - 22/11/1928	Η Κοινότητα προήλθε από τη μετονομασία της Κοινότητας Χερσονήσου
412A - 30/12/1933	Ο οικισμός Λιμνή Χερσονήσου αποσπάται από την Κοινότητα Χερσονήσου και προσαρτάται στην Κοινότητα
412A - 30/12/1933	Μεταφέρεται η έδρα της Κοινότητας από τον οικισμό Κουτουλουφάρι στον οικισμό Λιμνή Χερσονήσου
412A - 30/12/1933	Η Κοινότητα μετονομάζεται σε Κοινότητα Λιμένος Χερσονήσου
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Λιμένος Χερσονήσου
412A - 30/12/1933	Η Κοινότητα προήλθε από τη μετονομασία της Κοινότητας Κουτουλουφαρίου
16/10/1940	Η ονομασία του οικισμού Επισκοπιανό της Κοινότητας διορθώνεται σε Πισκοπιανόν
16/10/1940	Ο οικισμός Σβούρου Μετόχιον αποσπάται από την Κοινότητα και προσαρτάται στην Κοινότητα Χερσονήσου
17/3/1991	Αναγνώριση του οικισμού Σαραντάρης και προσάρτησή του στην Κοινότητα
17/3/1991	Αναγνώριση του οικισμού Ανισσαράς και προσάρτησή του στην Κοινότητα
17/3/1991	Αναγνώριση του οικισμού Παναγία και προσάρτησή του στην Κοινότητα
244A - 04/12/1997	Ο οικισμός Λιμνή Χερσονήσου αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα του Δήμου Χερσονήσου
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Χερσονήσου
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Μαλλίων
27A - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Μάλλια
16/10/1940	Η ονομασία του οικισμού Μάλλια της Κοινότητας διορθώνεται σε Μάλια
16/10/1940	Η ονομασία της Κοινότητας διορθώνεται σε Κοινότητα Μαλίων
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Μαλίων
16/10/1940	Η Κοινότητα προήλθε από τη διόρθωση του ονόματος της Κοινότητας Μαλλίων
14/3/1971	Αναγνώριση του οικισμού Άγιον Πνεύμα και προσάρτησή του στην Κοινότητα
14/3/1971	Αναγνώριση του οικισμού Μεταμόρφωσις και προσάρτησή του στην Κοινότητα
5/4/1981	Αναγνώριση του οικισμού Αγία Πελαγία και προσάρτησή του στην Κοινότητα

5/4/1981	Αναγνώριση του οικισμού Άγιος Δημήτριος και προσάρτησή του στην Κοινότητα
5/4/1981	Ο οικισμός Μεταμόρφωσις καταργείται
123Α - 19/08/1986	Ο οικισμός Μάλια αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα του Δήμου Μαλίων
123Α - 19/08/1986	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Μαλίων
	Διοικητικές Μεταβολές Κ. Μοχού
27Α - 31/01/1925	Σύσταση της Κοινότητας με έδρα τον οικισμό Μοχός
16/10/1940	Αναγνώριση του οικισμού Σταλίσ και προσάρτησή του στην Κοινότητα
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα καταργείται και συνενούται με το Δήμο Μαλίων
	Διοικητικές Μεταβολές Δήμου Γουβών
48Α - 02/04/1990	Σύσταση του Δήμου με την απόσπαση του οικισμού Γούβες από την Κοινότητα Γουβών και τον ορισμό του ως έδρα του Δήμου
48Α - 02/04/1990	Η Κοινότητα Γουβών καταργείται και συνενούται με το Δήμο
48Α - 02/04/1990	Η Κοινότητα Κόξαρης καταργείται και συνενούται με το Δήμο
48Α - 02/04/1990	Η Κοινότητα Χαρασσού καταργείται και συνενούται με το Δήμο
48Α - 02/04/1990	Η Κοινότητα Καλού Χωρίου καταργείται και συνενούται με το Δήμο
17/3/1991	Αναγνώριση του οικισμού Πελεκητά και προσάρτησή του στο Δήμο
17/3/1991	Αναγνώριση του οικισμού Αγία Πελαγία και προσάρτησή του στο Δήμο
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα Ελαίας καταργείται και συνενούται με το Δήμο
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα Ανωπόλεως καταργείται και συνενούται με το Δήμο
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα Επάνω Βαθείας καταργείται και συνενούται με το Δήμο
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα Κάτω Βαθείας καταργείται και συνενούται με το Δήμο
18/3/2001	Αναγνώριση του οικισμού Βραχόκηπος και προσάρτησή του στο Τοπικό Διαμέρισμα Κάτω Βαθείας
	Διοικητικές Μεταβολές Δήμου Επισκοπής
244Α - 04/12/1997	Σύσταση του Δήμου με την απόσπαση του οικισμού Επισκοπή από την Κοινότητα Επισκοπής και τον ορισμό του ως έδρα του Δήμου
44Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα Σγουροκεφαλίου καταργείται και συνενούται με το Δήμο
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα Καινούργιου Χωριού καταργείται και συνενούται με το Δήμο
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα Επισκοπής καταργείται και συνενούται με το Δήμο
244Α - 04/12/1997	Η Κοινότητα Αϊτανίων καταργείται και συνενούται με το Δήμο

244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα Γαλίφας καταργείται και συνενούται με το Δήμο Διοικητικές Μεταβολές Δήμου Μαλίων
123A - 19/08/1986	Σύσταση του Δήμου με την απόσπαση του οικισμού Μάλια από την Κοινότητα Μαλίων και τον ορισμό του ως έδρα του Δήμου
123A - 19/08/1986	Η Κοινότητα Μαλίων καταργείται και συνενούται με το Δήμο
123A - 19/08/1986	Η Κοινότητα Κρασίου καταργείται και συνενούται με το Δήμο
17/3/1991	Ο οικισμός Άγιος Δημήτριος καταργείται
17/3/1991	Ο οικισμός Άγιον Πνεύμα καταργείται
17/3/1991	Ο οικισμός Αγία Πελαγία καταργείται
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα Μοχού καταργείται και συνενούται με το Δήμο Διοικητικές Μεταβολές Δήμου Χερσονήσου
244A - 04/12/1997	Σύσταση του Δήμου με την απόσπαση του οικισμού Λιμίν Χερσονήσου από την Κοινότητα Λιμένος Χερσονήσου και τον ορισμό του ως έδρα του Δήμου
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα Ποταμιών καταργείται και συνενούται με το Δήμο
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα Λιμένος Χερσονήσου καταργείται και συνενούται με το Δήμο
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα Χερσονήσου καταργείται και συνενούται με το Δήμο
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα Γωνιών Πεδιάδος καταργείται και συνενούται με το Δήμο
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα Κεράς καταργείται και συνενούται με το Δήμο
244A - 04/12/1997	Η Κοινότητα Αβδού καταργείται και συνενούται με το Δήμο
18/3/2001	Ο οικισμός Παναγία καταργείται
18/3/2001	Ο οικισμός Σαραντάρης καταργείται

Πίνακας Οικοδομικών Συνεταιρισμών

A/A	ΑΣΤΙΚΟΣ ή ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΦΟΡΕΑΣ	ΘΕΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ	ΜΕΛΗ	ΑΡ. ΜΕΛΩΝ *3	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΑΣΤΙΚΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ	Παλαιοχώρα, Ελιά, Δ.Ε. Γουβών	42 στρ	102	306	
2	ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΘΕΣΑΛΛΟΡΟΥΜΕΛΙΩΤΩΝ	Παχειά Άμμος, Ελιά, Δ.Ε. Γουβών	66.470τ.μ.	80	240	
3	ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	Πλατύβολα, Δ.Ε. Γουβών	53.633,64 τ.μ.	45	135	
4	ΑΣΤΙΚΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	Κακό Όρος, Ελιά, Δ.Ε. Γουβών	77 στρ.	132	396	ΦΕΚ 273/Δ/5.3.2004
5	ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΕΗ	Κακό Όρος, Ελιά, Δ.Ε. Γουβών	279 στρ.	277	831	
6	ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΙΑΤΡΩΝ	Ασπαραθιά, Ελιά, Δ.Ε. Γουβών	290 στρ.	290	870	ΦΕΚ 249/Δ/5.3.2004 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
7	ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΦΟΡΙΑΣ (1)	Καρτερός, Ελιά, Δ.Ε. Γουβών	316 στρ.	304	912	
8	ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΦΟΡΙΑΣ (2)	Πλατύβολα και Ξυκεφάλι, Ελιά, Δ.Ε. Γουβών	293.230,41τ.μ.	280	840	
9	ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ (2)	Πεληγιά, Γούρνες, Δ.Ε. Γουβών	931 στρ.	923	2769	ΦΕΚ 280/Δ/5-3-2004 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Α/Α	ΑΣΤΙΚΟΣ ή ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΦΟΡΕΑΣ	ΘΕΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ	ΜΕΛΗ	ΑΡ. ΜΕΛΩΝ *3	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
10	ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ (1)	Πλατύβολα, Κ.Βάθεια, Δ.Ε. Γουβών	448 στρ.	444	1332	ΦΕΚ 55Δ/2-2-1989 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
11	ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	Κόψας, Ανώπολη, Δ.Ε. Γουβών	80 στρ.	80	240	
12	ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ	ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΥΠΕΧΩΔΕ ΚΑΙ ΜΕΛΗ ΤΕΕ/ΤΑΚ	Καλαμαύκα-Αράπη Κεφάλι, Αγριανά, Δ.Ε.Χερσονήσου	127.2 στρ.	126		

Πίνακας Πολιτιστικών Συλλόγων

Α/Α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ Δ.Ε. ΓΟΥΒΩΝ	Α/Α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ Δ.Ε. ΜΑΛΙΩΝ
1	ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ & ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΥΒΩΝ «Ο ΑΓΙΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ»	24	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΛΙΩΝ
2	ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΙΑΣ «ΑΓ. ΡΩΜΑΝΟΣ Ο ΜΕΛΩΔΟΣ»	25	ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
3	ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ & ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΩΠΟΛΕΩΣ	26	ΜΑΛΙΩΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ "SARPIDONISTAS"
4	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΩ ΒΑΘΕΙΑΣ ΠΕΔΙΑΔΟΣ	27	ΟΜΑΔΑ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΜΑΛΙΩΝ
5	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΥΡΝΩΝ ΠΕΔΙΑΔΟΣ «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»	28	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΟΧΟΥ "Η ΠΡΟΟΔΟΣ"
6	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΠΕΔΙΑΔΟΣ «Ο ΜΑΖΑΣ»	29	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΞΥΝΟΧΟΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΜΟΥΖΟΥΔΙΑ "ΜΟΧΙΑΝΗ ΑΠΟΚΡΑ"
7	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΞΑΡΗΣ «Ο ΑΓΙΟΣ ΚΗΡΥΚΑΣ»	30	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΑΣΙΟΥ
8	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ – ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΑΡΑΣΟΥ «Ο ΑΓΙΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ»		ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ Δ. Ε. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
9	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΟΡΙΤΣΙΟΥ «Η ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ»	31	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
10	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΚΟΤΕΙΝΟΥ ΠΕΔΙΑΔΟΣ «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»	32	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ Λ. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
11	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ – ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΒΡΑΧΟΚΗΠΟΣ»	33	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΛΗΨΗΣ
12	ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΤΩ ΓΟΥΒΩΝ	34	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓΡΙΑΝΩΝ
13	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΤΩ ΒΑΘΕΙΑΣ «ΝΙΡΟΣ»	35	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΟΡΙΑΣ ΛΙΜ. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
14	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΚΟΚΚΙΝΗ ΧΑΝΙ"	36	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΟΡΙΑΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
15	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ "ΙΡΙΔΑ"	37	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ Δ.Ε. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ Δ.Ε. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	38	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΙΣΣΑΡΑ
16	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΪΤΑΝΙΑ	39	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΤΑΜΙΩΝ
17	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΑΛΥΠΕ	40	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ "Η ΓΚΟΥΒΕΡΝΙΩΤΙΣΣΑ"

18	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΑΛΥΦΑΣ	41	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΩΝΙΩΝ
	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	42	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΒΔΟΥ
19	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΥ ΧΩΡΙΟΥ	43	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΕΡΑΣ
20	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΓΟΥΡΟΚΕΦΑΛΙΟΥ		
21	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΚΟΠΕΛΩΝ		
22	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΑΝΙΩΝ		
23	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ "Η ΕΡΓΑΝΗ"		

Παράρτημα ΙΙ

Πίνακας έργων ΘΗΣΕΑ που έχουν υλοποιηθεί από τους 4 πρώην Καποδιστριακούς Δήμους

Νομός και φορέας	Τίτλος έργου	Εγκεκριμένο	Νομ Δεσμ. ΘΗΣΕΑ
Δ. Γουβών Ηρακλείου	Αντικατάσταση και επέκταση δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων Δ. Γουβών	193.123,98	193.123,98
Δ. Γουβών Ηρακλείου	Αποτύπωση, κτηματογράφηση και σύνταξη πράξης εφαρμογής Γουρνών	306.446,56	306.446,56
Δ. Γουβών Ηρακλείου	Διάθεση λυμάτων Ανώπολης, Άνω Βάθειας, Κάτω Βάθειας, Ελιάς στο βιολογικό Βραχόκηπος ^{***}	223.378,43	223.378,43
Δ. Γουβών Ηρακλείου	Κατασκευή δικτύου ύδρευσης στο Τοπικό Διαμέρισμα Κάτω Βάθειας	40.000,00	30.968,28
Δ. Γουβών Ηρακλείου	Κατασκευή πεζοδρομίων και τοποθέτηση φωτιστικών σωμάτων σε δημοτικούς δρόμους Δήμου Γουβών	356.000,21	350.450,47
Δ. Γουβών Ηρακλείου	Μελέτη ανάδειξης παραδοσιακού κτιρίου Ανώπολης	18.889,00	0,00
Δ. Γουβών Ηρακλείου	Μελέτη αποχέτευσης και διάθεσης λυμάτων δυτικών παραλιακών οικισμών Δ. Γουβών	285.645,00	285.645,00
Δ. Γουβών Ηρακλείου	Μελέτη-Ανακατασκευή-ανακαίνιση παραχωρημένου κτιρίου (202) γης πρώην Αμ. Βάσης Γουρνών για εγκατάσταση δημοτικών υπηρεσιών	250.000,00	249.685,00
Δ. Γουβών Ηρακλείου	ΤΕΧΝΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ,ΥΔΡΕΥΣΗΣ,ΑΡΔΕΥΣΗΣ, ΜΟΝΑΔΑΣ ΑΦΑΛΑΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ	250.000,00	225.000,00
Δ. Επισκοπής Ηρακλείου	Αγορά κτιρίου ή οικοπέδου για δημιουργία ΚΑΠΗ	50.000,00	50.000,00
Δ. Επισκοπής Ηρακλείου	Αγορά χώρου για εγκατάσταση βιολογικού καθαρισμού λυμάτων οικισμού Σταμινίων	15.000,00	0,00
Δ. Επισκοπής Ηρακλείου	Αναπλάσεις - διαμορφώσεις πλατειών οικισμών Επισκοπής - Αιτάνια - Γαλίφας - Σγουροκεφαλίου	162.670,19	162.670,19
Δ. Επισκοπής Ηρακλείου	Αποχετευτικά δίκτυα σύνδεσης με βιολογικό καθαρισμό, Δ.Επισκοπής	170.000,00	71.400,00
Δ. Επισκοπής Ηρακλείου	Κατασκευή Παιδικού Σταθμού Επισκοπής	222.162,80	212.089,77
Δ. Επισκοπής Ηρακλείου	Προμήθεια λεωφορείου 13 θέσεων	31.320,00	31.320,00
Δ. Επισκοπής Ηρακλείου	Σύνταξη μελετών βιολογικών Δ.Δ. Γαλίφας-Δ.Δ. Καιν. Χωριού -Γάλιπε-Δ.Δ. Αιτανίων	254.138,00	49.992,00
Δ. Επισκοπής Ηρακλείου	Συντηρήσεις - αναπλάσεις - διαμορφώσεις χώρων πρώην δημοτικών σχολείων Καιν. Χωριού και Γάλιπε και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου εκκλησίας Σωτήρος Χριστού	159.850,01	159.850,01
Δ. Επισκοπής Ηρακλείου	Τσιμεντοστρώσεις αγροτικών δρόμων	44.329,88	44.329,88
Δ. Μαλλίων Ηρακλείου	Ανάπλαση δημοτικών οδών στα Μάλια	142.066,28	142.066,28
Δ. Μαλλίων Ηρακλείου	Ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων Κρασίου	122.039,67	122.039,67
Δ. Μαλλίων Ηρακλείου	Ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων Μοχού	40.000,00	40.000,00
Δ. Μαλλίων Ηρακλείου	Ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων οικισμού Σταλίδας	142.066,28	142.066,28
Δ. Μαλλίων Ηρακλείου	Ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων παλαιάς πόλης οικισμού Μαλίων	145.370,30	145.370,30

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ 2011 – 2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1^Η. Στρατηγικός Σχεδιασμός

Δ. Μαλλίων Ηρακλείου	Ασφαλτοστρώσεις στα δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου Μαλλίων	142.066,29	142.066,29
Δ. Μαλλίων Ηρακλείου	Προμήθεια απορριμματοφορου τύπου πρέσσας 16 κυβικών	74.041,00	74.041,00
Δ. Μαλλίων Ηρακλείου	Προμήθεια σάρωθρου	115.689,00	115.689,00
Δ. Μαλλίων Ηρακλείου	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΑΜΕΑ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΤΟΥ Δ. ΜΑΛΛΙΩΝ	45.000,00	44.730,32
Δ. Χερσονήσου Ηρακλείου	Επέκταση δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων στην οδό Ακροπόλεως του οικισμού Πισκοπιανού του Δήμου Χερσονήσου	71.871,40	71.871,40
Δ. Χερσονήσου Ηρακλείου	Ανάπλαση παραλιακής οδού 25ης Μαρτίου στο Λ. Χερσονήσου	434.802,04	187.889,48
Δ. Χερσονήσου Ηρακλείου	Διαμόρφωση πεζοδρομίων και φωτισμός επί της οδού Ελ. Βενιζέλου (τμήμα 2) στο Λ. Χερσονήσου	470.422,96	470.422,96
Δ. Χερσονήσου Ηρακλείου	Διαμόρφωση χώρου στάθμευσης στην πλατεία Πετράκη	217.401,02	217.401,02
Δ. Χερσονήσου Ηρακλείου	ιαμόρφωση πλατειας Πετράκη και περιβαλλοντα χώρου αυτής	56.368,19	56.368,19
Δ. Χερσονήσου Ηρακλείου	Ίδρυση παραρτήματος Παιδικού Σταθμού Δ.Δ. Γωνιών	103.435,64	103.405,28
Δ. Χερσονήσου Ηρακλείου	Καταβολή αποζημιώσεων, των υποχρεώσεων του Δήμου για την διάνοιξη της οδού Δαιδάλου εντος του εγκεκριμένου σχεδίου Λ. Χερσονήσου	203.031,32	203.031,32
Δ. Χερσονήσου Ηρακλείου	Καταβολή αποζημιώσεων, των υποχρεώσεων του Δήμου, για την διάνοιξη της οδού Καστρίου, εντός του εγκεκριμένου σχεδίου του Λιμ. Χερσονήσου	151.793,60	151.793,60
Δ. Χερσονήσου Ηρακλείου	Κατασκευή δύο δεξαμενών ύδρευσης συνολικής χωρητικότητας χιλίων κυβικών στο Δήμο Χερσονήσου	110.000,00	110.000,00
		5.820.419,05	5.186.601,96

Πίνακας με υλοποιημένα Ανταγωνιστικά- Ευρωπαϊκά προγράμματα από το Δήμο Χερσονήσου

"ΥΛΟΠΟΙΗΜΕΝΑ" ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΟΝΟΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΕΤΑΙΡΟΙ
ΜΕΔΟCC	ΡΙΤΜΟ	ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	159.966,21	ΔΗΜΟΣ ΙΒΙΖΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΑΡΔΗΝΙΑΣ
ΜΕΔΟCC	ΑΕΜ-MED (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ: ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ)	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΙ ΟΔΟΙ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ	366.500,00	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΑΙΓΑΙΟΥ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ BIC of ΑΤΤΙCΑ, ΙΔ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΕΛΛΑΣ ΔΗΜΟΣ ΒΑΛΕΝΣΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ MEDSOS, ΜΚΟ, ΕΛΛΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΛΙΓΟΥΡΙΑΣ, ΙΤΑΛΙΑ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ, ΓΑΛΛΙΑ ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ, ΕΛΛΑΣ
"ΕΝΕΑ"	ELDERLY FLYERS	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	152.000,00	ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΝΑ, ΙΤΑΛΙΑ
RETURN (DIR. GEN. JUSTICE FREEDOM & SECURITY)	LEND@HAND	TRAFFICKING, ΔΙΕΘΝΙΔΙΚΗ ΣΩΜΑΤΕΜΠΟΡΕΙΑ	23.703,00	TAMPER ONLUS, ΜΚΟ, ΙΤΑΛΙΑ SEX EDUCATION FOUNDATION, ΜΚΟ, ΟΥΓΓΑΡΙΑ ANTISLAVERY, ΜΚΟ, ΗΝ.ΒΑΣΙΛΕΙΟ ANIMUS ASSOCIATION, ΜΚΟ, ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
DAPHNE (DIR. GEN. JUSTICE FREEDOM & SECURITY)	SPIRE	ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΜΗ ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	37.188,50	ΔΗΜΟΣ LEICESTER, ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΔΗΜΟΣ ΗJΟ, ΣΟΥΗΔΙΑ ΔΗΜΟΣ PUERTO LUMBRERAS, ΙΣΠΑΝΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)			739.357,71	

Πίνακας με τρέχοντα Ανταγωνιστικά- Ευρωπαϊκά προγράμματα από το Δήμο Χερσονήσου

"ΤΡΕΧΟΝΤΑ" ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΟΝΟΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΕΤΑΙΡΟΙ
MED	(ΜΕΜΟ)Mediterranean Electronic Marine Highways Observatory	MARITIME SAFETY	117.534,75	ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ, ΕΛΛΑΣ FERORTS ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΛΙΓΟΥΡΙΑΣ, ΙΤΑΛΙΑ BIC of ΑΤΤΙΚΑ, ΙΔ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΕΛΛΑΣ ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΒΕΝΕΤΙΑΣ, ΙΤΑΛΙΑ MEDSOS, ΜΚΟ, ΕΛΛΑΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ, ΓΑΛΛΙΑ LUKA KOPER, ΣΛΟΒΕΝΙΑ
LIFE+ 2008	PURE + (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΥΣΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ)	TREATED WASTEWATER (BENEFICIARY IS THE MUNICIPAL ENTERPRISE FOR WATER & WASTEWATER OF HERSONISSOS	1.452.031,00	ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ, ΕΛΛΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ MEDSOS, ΜΚΟ, ΕΛΛΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)			1.569.565,75	

Πίνακας Επενδυτικών Προγραμμάτων ΔΕΥΑΧ

Α) Έργα προς Εκτέλεση

Τίτλος Εκτελούμενου Έργου	Προϋπολογισμός Έργου	Φορέας Υλοποίησης	Φάση Υλοποίησης Έργου
Κατασκευή Δικτύων Αποχέτευσης Ακαθάρτων & Κεντρικού Αποχετευτικού Αγωγού με Αντλιοστάσια στον οικισμό Σταλίδας Δήμου Μαλίων	6.000.000,00	Δ.Ε.Υ.Α.Μ	Έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία δημοπράτησης του έργου και έχει υπογραφεί η σχετική σύμβαση με τον ανάδοχο. Οι εργασίες υλοποίησης του έχουν ξεκινήσει. Το συνολικό κόστος του έργου ανέρχεται σε € 2.890.708,89
Αντικατάσταση Εσωτερικού Δικτύου Ύδρευσης Οικισμού Σταλίδας Δήμου Μαλίων	1.250.000,00	Δ.Ε.Υ.Α.Μ	Έχει ενταχθεί στο Π.Ε.Π. Κρήτης, αλλά δεν έχει ακόμα διενεργηθεί η δημοπράτηση του.
Συμπλήρωση & Επέκταση Δικτύων Ακαθάρτων Μαλίων	3.140.000,00	Δ.Ε.Υ.Α.Μ	Έχει ενταχθεί στο Π.Ε.Π. Κρήτης, αλλά δεν έχει ακόμα διενεργηθεί η δημοπράτηση του.
Συμπλήρωση Δικτύων Αποχέτευσης στο Βορειοανατολικό τμήμα του οικισμού Κρασίου Δήμου Μαλίων»	86.100,00	Δ.Ε.Υ.Α.Μ	Το έργο βρίσκεται στη φάση έγκρισης της Δημοπράτησης του.
Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE: Παρακολούθηση, Αξιολόγηση & Βελτίωση Συστήματος Διανομής & Επαναχρησιμοποίησης Εκροής Βιολογικού	2.404.277,00	Δ.Ε.Υ.Α.Χ	Το έργο βρίσκεται υπό εκτέλεση. Από το συνολικό προϋπολογισμό του έργου αναλογεί στην Δ.Ε.Υ.Α.Χ. ποσό € 1.454.171
MASTER PLAN-Διερεύνηση των υδατικών & αποχετευτικών προβλημάτων του Δ. Χερσονήσου και σχεδιασμός ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου σχεδίου αντιμετώπισης τους.	300.000,00	Δ.Ε.Υ.Α.Χ	Το έργο βρίσκεται υπό εκτέλεση.
Συνολικός Προϋπολογισμός	13.180.377,00		

Β) Έργα προς Ένταξη

Τίτλος Έργου	Φορέας Χρηματοδότησης	Προϋπολογισμός Έργου
Προμήθεια Εγκατάσταση & Δοκιμαστική Λειτουργία Συστήματος Ελέγχου & Εντοπισμού Διαρροών του Δικτύου Ύδρευσης της Δ.Ε.Υ.Α.Μ.	Υ.Π.Ε.Κ.Α.	1.920.000,00
Αποχέτευση Ακαθάρτων και Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων οικισμών Αναλήψεως & Ανισσαρά.	Υ.Π.Ε.Κ.Α.	4.246.656,91
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		6.166.656,91

Παράρτημα ΙΙΙ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

A. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
A.1	LIFE+	<p>Το πρόγραμμα LIFE+, είναι το χρηματοδοτικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη περιβαλλοντικών προγραμμάτων. Το LIFE+, χωρίζεται σε δύο υποπρογράμματα:</p> <p>LIFE+ Nature&Biodiversity, που αποτελεί το βασικό άξονα χρηματοδότησης της Ε.Ε. για προγράμματα που στηρίζουν την ενσωμάτωση των Ευρωπαϊκών Οδηγιών για τα Πτηνά, τα Ενδιαιτήματα και το δίκτυο NATURA2000, που έχουν σαν σκοπό τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.</p> <p>LIFE+ Environment Policy and Governance, που αποτελεί έναν από τους βασικούς άξονες χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις περιβαλλοντικές πολιτικές. Χρηματοδοτεί τεχνικά προγράμματα που αποφέρουν σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη. Το συγκεκριμένο τμήμα του LIFE+, χρηματοδοτεί προγράμματα που βελτιώνουν την ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας.</p> <p>http://ec.europa.eu/environment/life/</p>
A.2	ELENA	<p>Το πρόγραμμα ELENA (European Local Energy Assistance), χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα INTELLIGENT ENERGY EUROPE και χρηματοδοτεί ένα τμήμα του κόστους τεχνικών υποδομών που είναι απαραίτητα για την προετοιμασία επενδυτικών προτάσεων στον τομέα της βιώσιμης αιεφόρουενέργειας πόλεων και περιφερειών, ώστε να μπορέσουν να χρηματοδοτηθούν από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.</p> <p>http://www.eib.org/products/technical_assistance/elena/index.htm</p>
A.3	INTELLIGENT ENERGY EUROPE	<p>Το πρόγραμμα INTELLIGENTENERGYEUROPE είναι ένα χρηματοδοτικό εργαλείο για την προώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η χρηματοδότηση μπορεί να περιλαμβάνει τους τομείς: Ενεργειακή Απόδοση, Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Ενέργεια στις Μεταφορές και Ολοκληρωμένες Πρωτοβουλίες.</p> <p>http://www.eaci-projects.eu/iee</p>

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
B.1	COMPETITIVENESS and INNOVATION FRAMEWORK PROGRAMME CIP	<p>Το πρόγραμμα CIP, στοχεύει στην υποστήριξη καινοτόμων πράξεων προσφέροντας πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το CIP χωρίζεται σε τρία υποπρογράμματα:</p> <p>Entrepreneurship and Innovation Programme (EIP), του οποίου στόχος είναι η ενίσχυση της καινοτομίας των ΜΜΕ και η προώθηση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας</p> <p>Information Communication Technologies Policy Support Programme (ICT-PSP), του οποίου στόχος είναι η στήριξη στα προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ και η ενθάρρυνση της καινοτομίας σε τομείς του δημοσίου.</p> <p>The Intelligent Energy Europe Programme (IEE), περιγράφεται στο A.3.</p>

		http://ec.europa.eu/cip/
B.2	PRO€INVEST	Το πρόγραμμα PRO€INVEST , έχει σαν σκοπό την προώθηση επενδύσεων και τεχνολογίας σε επιχειρηματικούς κλάδους σε κράτη ζώνης ACP , δηλαδή Αφρικής, Καραϊβικής & Ειρηνικού. Το πρόγραμμα PRO€INVEST , θα χρηματοδοτείται έως το 2011 και αναμένεται παράταση. http://www.proinvest-eu.org/about-programme
B.3	JEREMIE	Το πρόγραμμα JEREMIE (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises), είναι μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με σκοπό την ενδυνάμωση MME με πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jeremie_en.cfm

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ

A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Γ.1	JASPERS	Το πρόγραμμα JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in European Regions), είναι μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής), της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανοικοδόμησης και Ανάπτυξης και της KfW, με σκοπό την στήριξη για την ανάπτυξη υποδομών στον τομέα του περιβάλλοντος και των μεταφορών. http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jaspers_en.cfm
Γ.2	JESSICA	Το πρόγραμμα JESSICA , (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas), έχει σαν σκοπό την βιώσιμη και αειφόρο αστική ανάπτυξη με απώτερο σκοπό τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Είναι μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και της Αναπτυξιακής Τράπεζας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jessica_en.cfm#1
Γ.3	MARCO POLO 2007-2013	Το πρόγραμμα MARCOPOLO , έχει στόχο την αποσυμφόρηση των οδικών αξόνων και την ενίσχυση των «πράσινων» μεταφορών. Το πρόγραμμα προορίζεται για MME που δραστηριοποιούνται στον τομέα των μεταφορών. http://ec.europa.eu/transport/marcopolo/about/index_en.htm

Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Δ.1	CULTURE 2007-2013	Το πρόγραμμα CULTURE 2007-2013 έχει τρεις βασικούς σκοπούς: -Την προώθηση της διασυνοριακής κινητικότητας όσων εργάζονται στον τομέα του πολιτισμού -Την προώθηση της διασυνοριακής κινητικότητας καλλιτεχνικών και πολιτισμικών αποτελεσμάτων & -Την προστασία του διαπολιτισμικού διαλόγου Το πρόγραμμα CULTURE 2007-2013 , χρηματοδοτεί πολυετή προγράμματα συνεργασίας στον τομέα του πολιτισμού έως 5 χρόνια, μέτρα συνεργασίας έως δύο χρόνια και ειδικά μέτρα όπως η στήριξη του θεσμού της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας και Φεστιβάλ Ευρωπαϊκών διαστάσεων. http://ec.europa.eu/culture/index_en.htm
Δ.2	MEDIA 2007-2013	Το πρόγραμμα MEDIA 2007-2013 , έχει σαν στόχους την ενδυνάμωση του Ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού τομέα, τη διεύρυνση της κυκλοφορίας Ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών έργων και την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας του Ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού τομέα. http://ec.europa.eu/culture/media/programme/overview/index_en.htm
Δ.3	EUROPE FOR CITIZENS 2007-2013	Το πρόγραμμα ανταλλαγής EUROPEFORCITIZENS 2007-2013 , έχει σαν στόχο την προσέγγιση των Ευρωπαίων πολιτών και την δυνατότητα τους να πάρουν μέρος ενεργά στην ανοικοδόμηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσω του προγράμματος αυτού, δίνεται η δυνατότητα στους πολίτες να πάρουν μέρος σε διακρατικές ανταλλαγές ώστε να ενδυναμωθεί το αίσθημα του Ευρωπαίου πολίτη. http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php

Δ.4	PRINCE 2007-2013	<p>Στόχος του προγράμματος PRINCE 2007-2013 είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού και τη διοργάνωση συνεδρίων.</p> <p>http://ec.europa.eu/enlargement/how-does-it-work/grants-tenders/grants/index_en.htm</p>
Δ.5	YOUTH IN ACTION 2007-2013	<p>Το πρόγραμμα YOUTH IN ACTION 2007-2013, είναι το κατεξοχήν πρόγραμμα ανταλλαγής πολιτών στην Ε.Ε., και δίνει τη δυνατότητα σε νέους από την Ευρωπαϊκή Ένωση και χώρες υπό ένταξη, να μετακινηθούν στην Ευρώπη και μέσα από συγκεκριμένες θεματικές ενότητες να αναπτύξουν το διακρατικό διάλογο. Το πρόγραμμα Youth in Action, δίνει τη δυνατότητα και για την ανταλλαγή νέων σε παγκόσμιο επίπεδο μέσω του υπό-προγράμματος Youth in the World.</p> <p>http://ec.europa.eu/youth/index_en.htm</p>

Ε. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
E.1	ERASMUS MUNDUS 2007-2013, LIFE LONG LEARNING	<p>Το πρόγραμμα ERASMUS MUNDUS, έχει σαν στόχο την ενδυνάμωση και τη βελτίωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τη συνεργασία με τρίτες χώρες στον τομέα της εκπαίδευσης.</p> <p>http://ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc72_en.htm</p>
E.2	EUROMED AUDIOVISUAL III 2011-2013	<p>Το πρόγραμμα EUROMED AUDIOVISUAL III, έχει σαν στόχο την ενδυνάμωση του οπτικοακουστικού κλάδου και του κινηματογράφου στις χώρες της Νοτίου Μεσογείου, μέσω προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης.</p> <p>http://www.euromediaudiovisuel.net/general.aspx?treeID=11148&lang=en</p>
E.3	COMENIUS 2007-2013, LIFE LONG LEARNING	<p>Το πρόγραμμα COMENIUS 2007-2013, έχει σαν στόχο την ανάπτυξη της κατανόησης για τη διαφορετικότητα των Ευρωπαϊκών πολιτισμών, γλωσσών και αξιών, μέσω ανταλλαγών καθηγητών, δασκάλων, συλλόγων γονέων και τοπικών αρχών.</p> <p>http://eacea.ec.europa.eu/llp/comenius/comenius_en.php</p>
E.4	ERASMUS, LIFE LONG LEARNING	<p>Το πρόγραμμα Erasmus στηρίζει τις συνεργασίες ανάμεσα σε εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και την κινητικότητα φοιτητών ανάμεσα στα Ευρωπαϊκά κράτη.</p> <p>http://eacea.ec.europa.eu/llp/erasmus/erasmus_en.php</p>
E.5	LEONARDO DA VINCI, LIFE LONG LEARNING	<p>Το Leonardo da Vinci εστιάζει στην άτυπη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση με σύγχρονη αύξηση της κινητικότητας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.</p> <p>http://eacea.ec.europa.eu/llp/leonardo/leonardo_da_vinci_en.php</p>
E.6	GRUNDTVIG, LIFE LONG LEARNING	<p>Τα προγράμματα GRUNDTVIG, έχουν σαν στόχο την ενδυνάμωση σε Ευρωπαϊκό επίπεδο της άτυπης δια βίου μάθησης και την πρόσβαση σε αυτή, από άτομα που πριν δεν είχαν αυτή τη δυνατότητα. Η άτυπη δια βίου μάθηση γίνεται μέσω κινητικότητας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.</p> <p>http://eacea.ec.europa.eu/llp/grundtvig/grundtvig_en.php</p>
E.7	JEAN MONNET LIFE LONG LEARNING	<p>Το πρόγραμμα JEAN MONNET, έχει σαν σκοπό τη στήριξη της Δια Βίου Μάθησης της άτυπης διδασκαλίας και προβληματισμού σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και την προώθηση της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.</p> <p>http://eacea.ec.europa.eu/llp/jean_monnet/jean_monnet_en.php</p>
E.8	TRANSVERSAL PROGRAMMES, LIFE LONG LEARNING	<p>Τα TRANSVERSAL PROGRAMMES, προωθούν την Ευρωπαϊκή συνεργασία στους τομείς των υπό-προγραμμάτων LIFE LONG LEARNING, με στόχο την συνεργασία για τη δια βίου μάθηση σε Ευρωπαϊκό επίπεδο:</p> <p>Συνεργασία πολιτικών καινοτομίας Ξένες Γλώσσες Κοινωνία της Πληροφορίας και Νέες Τεχνολογίες Διάχυση και Ανάλυση Αποτελεσμάτων</p> <p>http://eacea.ec.europa.eu/llp/about_llp/about_llp_en.php</p>

Z. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ e-GOVERNMENT, e-LEARNING & ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ

A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Z.1	ICT for Government and Public Services	Το πρόγραμμα ICT PSP, έχει σαν στόχο την ανάπτυξη με σύγχρονη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και της ψηφιακής πληροφορίας προς όφελος των πολιτών, επιχειρήσεων και κυβερνήσεων. http://ec.europa.eu/information_society/activities/econtentplus/index_en.htm
Z.2	e-TEN	Το eTEN είναι ένα ευρωπαϊκό κοινοτικό πρόγραμμα το οποίο στοχεύει στην ανάπτυξη υπηρεσιών που βασίζονται στα δίκτυα τηλεπικοινωνίας (ηλεκτρονικές υπηρεσίες) και έχουν διευρωπαϊκή διάσταση. Επικεντρώνεται κυρίως στις δημόσιες υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς όπου η Ευρώπη έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. http://ec.europa.eu/information_society/activities/eten/library/about/intro/index_el.htm
Z.3	SAFER INTERNET PROGRAMME	Το πρόγραμμα Safer Internet χρηματοδοτεί προγράμματα τα οποία ενισχύουν την ασφαλή πλοήγηση για τα παιδιά στο διαδίκτυο. http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/index_en.htm

H. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
H.1	FUNDAMENTAL RIGHTS AND JUSTICE 2007-2013	Το πρόγραμμα πλαίσιο FUNDAMENTAL RIGHTS AND JUSTICE 2007-2013 έχει σαν σκοπό τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Κοινωνίας με επίκεντρο τα δικαιώματα των Ευρωπαίων πολιτών και την υποστήριξη των ασθενέστερων ομάδων. Το πρόγραμμα πλαίσιο χωρίζεται σε πέντε υπο-προγράμματα τα οποία λόγω της μεγάλης σημασίας τους αναλύονται ξεχωριστά: Fight Against Violence (Daphne) Drugs Prevention and Information Fundamental Rights and Citizenship Criminal Justice & Civil Justice http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/
H.2	DAPHNE	Το πρόγραμμα Daphne έχει σαν σκοπό η καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, παιδιών και των αδυνάμων πληθυσμιακών ομάδων. http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/programme/daphne-programme/index_en.htm
H.3	DRUGS PREVENTION AND INFORMATION	Το πρόγραμμα Drugs Prevention and Information έχει σαν στόχο την από κοινού μείωση της ζήτησης, χρήσης και διακίνησης ναρκωτικών στην Ευρώπη. http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/
H.4	FUNDAMENTAL RIGHTS AND CITIZENSHIP	Το πρόγραμμα Fundamental Rights and Citizenship, έχει σαν σκοπό τη δημιουργία ανοικτού διαλόγου σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιπροσθέτως, στοχεύει στην καταπολέμηση του ρατσισμού, ώστε όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες να μπορούν να ζούνε ελεύθερα χωρίς φόβους και διώξεις. http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/
H.5	CRIMINAL JUSTICE	Το πρόγραμμα Criminal Justice έχει σαν σκοπό την προώθηση της Ευρωπαϊκής συνεργασίας σε θέματα παραβατικότητας και απόδοσης δικαιοσύνης. http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/
H.6	CIVIL JUSTICE	Το πρόγραμμα Civil Justice έχει σαν σκοπό την διασυνοριακή συνεργασία σε θέματα αστικού δικαίου, την ανταλλαγή πληροφοριών και καλών πρακτικών μεταξύ δικαστικών, νομικών και δημοσίων αρχών. http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/

H.7	SOLIDARITY AND MANAGEMENT OF MIGRATION FLOWS	<p>Το πρόγραμμα πλαίσιο Solidarity and Migration Flows έχει σχεδιασθεί για τη βελτίωση της διαχείρισης του μεταναστευτικού ρεύματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και χωρίζεται σε 4 υπο-προγράμματα:</p> <p>European Refugee Fund External Borders Fund The Integration of Third-Country Nationals (ITCN) The Return Fund http://ec.europa.eu/justice_home/funding/intro/funding_solidarity_en.htm</p>
H.8	SECURITY AND SAFEGUARDING LIBERTIES PROGRAMME	<p>Το πρόγραμμα πλαίσιο “Security and Safeguarding Liberties” έχει σαν σκοπό τη διασυνοριακή συνεργασία σε Ευρωπαϊκό επίπεδο για την καταπολέμηση του εγκλήματος και της τρομοκρατίας. Το πρόγραμμα χωρίζεται σε δύο υπο-προγράμματα:</p> <p>Prevention Preparedness and Consequence Management of Terrorism Prevention and Fight Against Crime http://ec.europa.eu/home-affairs/funding/intro/funding_intro_en.htm</p>

Θ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Θ.1	7TH FRAMEWOK PACKAGE	<p>Το πρόγραμμα 7th Framework Package είναι το κατεξοχήν χρηματοδοτικό εργαλείο επιστημονικής έρευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο οποίο μπορούν να πάρουν μέρος Δημοτικές Αρχές σε συνεργασία με Πανεπιστημιακούς και Ερευνητικούς φορείς. Χωρίζεται σε 5 ενότητες:</p> <p>Cooperation Ideas People Capacities Nuclear Research</p> <p>http://ec.europa.eu/research/fp7/understanding/fp7inbrief/structure_en.html</p>

I. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

I.1	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	<p>Τα προγράμματα Διασυνοριακής Συνεργασίας προωθούν τη συνεργασία φορέων (δημοσίων κυρίως) σε πλειάδα θεματικών ενότητων (όπως π.χ. περιβάλλον, αειφόρος ανάπτυξη, κοινωνικά θέματα, ανθρώπινο δυναμικό κ.α.) και έχουν στην εταιρική σύνθεση γεωγραφικό χαρακτήρα (π.χ. Μεσογειακά, Ευρωμεσογειακά, Διακρατικά κ.α.). Τα κυριώτερα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας με μεγάλη συμμετοχή Δήμων και Περιφερειών είναι:</p> <p>Ελλάδα-Κύπρος (http://www.interreg.gr/default.aspx?lang=el-GR&loc=1&page=294) INTERREG IVC (http://i4c.eu/) MED (http://www.programmamed.eu/index.php?id=5175&L=1) SOUTH EAST EUROPE (http://www.southeast-europe.net/hu/) ENPI CBCMED (http://www.enpicbmed.eu/)</p>
-----	--	--

Παράρτημα IV

Πίνακας Εξοπλισμού Η/Υ υπηρεσιών Δήμου

ΥΠΗΡΕΣΙΑ	Η/Υ	Laser	Inkjet	Dot- matrix	Φωτοτυπικά	Fax	PLOTTERS	SCANNER	SERVERS
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ (ΔΗΜΟΤΙΚΗ)	10	2	2	0	1	0	0	1	0
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	47	19	8	0	9	7	0	4	0
ΑΙΡΕΤΟΙ	10	1	2	0	0	1	0	0	0
ΚΕΠ	10	8	0	0	2	3	0	0	0
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	33	15	6	4	3	0	0	1	0
ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	6	3	0	0	0	0	0	1	10
ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	27	10	8	0	1	0	3	2	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	143	58	26	4	16	11	3	9	10

Παράρτημα V

Πρόταση του Δήμου Χερσονήσου για το Ρυθμιστικό Σχέδιο Ηρακλείου. (σχετικό αρχείο pdf).

